

Holy Bible

Aionian Edition®

Hiikcaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
New Testament
Language: Oromo, West Central
Ethiopia (Oromia), Kenya, Somalia

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Afaan Oromoo at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Maatewos	1
Maarqos	36
Luqaas	58
Yohannis	96
Hojii	124
Roomaa	162
1 Qorontos	177
2 Qorontos	192
Galaatiyaa	202
Efesoon	207
Fiiiphisiyuus	212
Qolosaayis	216
1 Tasaloniiqee	220
2 Tasaloniiqee	223
1 Xiimotewos	225
2 Xiimotewos	230
Tiitoo	233
Fiiymoonaa	235
Ibroota	236
Yaaqoob	247
1 Phexros	251
2 Phexros	255
1 Yohannis	258
2 Yohannis	262
3 Yohannis	263
Yihuudaa	264
Mul'ata	266

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesuusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi"

jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.

Luqaas 23:34

Maatewos

Qulqulluudhaan ulfooftee argamte. 19 Yoosef kaadhimni ishee sunis nama qajeelaa waan

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoos sanyii Daawit, sanyii Abrahaam ta'e sanaa kanaa dha: 2 Abrahaam Yisihaaqin dhalche; Yisihaaq obboloota isaa dhalche; 3 Yihuudaan Taamaar mul'atee akkana jedheen; "Yaa Yoosef ilma irraa Faaresii fi Zeraa dhalche; Faares Hezroonin Daawit, kaadhimni kee Maariyaam Hafuura dhalche; Hezroon Arraamin dhalche; 4 Qulqulluudhaan waan ulfoofteef ishee fuudhuu Arraam Amiinaadaabin dhalche; Abiinaadaab Nahishoonin dhalche; Nahishoon Salmoonin isaa Yesuus jettee ni moggafta; inni saba dhalche; 5 Salmoon Rahaab irraa Bo'eezin dhalche; Bo'eez Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Kun hundinuu akka wanni Gooftaan karaa Yoobeed Isseeyin dhalche; 6 Isseey Daawit raajichaatiin dubbate sun raawwatamuuf ta'e. Mooticha dhalche. Daawit niitii Uuriyaa 23 Innis, "Kunoo, durbi tokko ni ulfoofti; irraa Soloomoonin dhalche; 7 Solomoon ilma ni deessi; maqaa isaas Amaanu'el jedhu" Rehoobo'aamin dhalche; Rehoobo'aam Abiyaa jedha. Amaanu'el jechuunis, "Waaqni nu dhalche; Abiyaan Asaafin dhalche; 8 Asaaf wajjin jira" jechuu dha. 24 Yoosefis hirribaa Yehooshaafaaxin dhalche; Yehooshaafaax Yehooraamin dhalche; Yehooraam Uziyaan dhalche; 9 Uziyaan Yootaamin dhalche; Yootaam Akaazin dhalche; Akaaz Hisqiyaaasin dhalche; 10 Hisqiyaa Minaasee dhalche; Minaaseen Aamoonin dhalche; Aamoon Yosiyaasin dhalche; 11 Yosiyaas bara boojuu Baabilon keessa, Yekooniyaanii fi obboloota isaa dhalche. 12 Boojuu Baabilon booddee, Yekooniyaan She'altii'eel dhalche; She'altii'eel Zarubaabelin dhalche; 13 Zarubaabel Abiyuudin dhalche; Abiyuud Eliyaqeemin dhalche; Eliyaqeem Azoorin dhalche; 14 Azoor Zaadoqin dhalche; Zaadoq Akiimin dhalche; Akiim Eliyuudin dhalche; 15 Eliyuud Ele'aazaarin dhalche; Ele'aazaar Maattaanin dhalche; Maattaan Yaaqoobin dhalche; 16 Yaaqoob Yoosefin dhalche; Yoosef kunis dhirsa Maariyaam ishee Yesuus isa Kiristoos jedhamu deesse sanaa ti. 17 Egaa walumaa galatti Abrahaamii hamma Daawittitti dhaloota kudha afur, Daawitii hamma boojuu Baabilonitti dhaloota kudha afur, boojuu Baabilonii hamma Kiristooiitti dhaloota kudha afurtu ture. 18 Dhalachuun Yesuus Kiristoos akkana ture: Haati isaa Maariyaam kaadhima Yoosef turt; isheenis utuu Yoosef wajjin wal bira hin ga'in Hafuura

2 Bara Heroodis Mootichaa keessa, erga

Yesuus magaalaa Beetlihem Yihuudaatti argamtu keessatti dhalatee booddee, beektonni ba'a biiftutti gara Yerusaalem dhufan; 2 isaanis, "Mootiin Yihuudoottaa inni dhalate sun eessa jira? Nu urjii isaa ba'a biiftutti arginee isaaf sagaduu dhufneerra" jedhanii gaafatan. 3 Heroodis Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti ni jeeqame; Yerusaalemis guutummaatti isa wajjin jeeqamte. 4 Innis luboota hangafootaa fi barsiistota seeraa hunda saba keessaa walitti qabee, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. 5 Isaanis akkana jedhanii deebisaniiif; "Beetlihem Yihuudaatti dhalata; kunis dubbi raajichi, "Yaa Beetlihem ishee biyya Yihuudaa, ati gonkumaa bulchitoota Yihuudaatii gad miti; bulchaan saba koo Israa'elin tiksii si keessaa ni ba'atii" jedhee barreesse sanaa dha." 7 Ergasii Heroodis beektotaa sana dhoksaatti waamee yeroo itti urjiin sun mul'ate isaan irraa hubate. 8 Innis, "Dhaqaatii jabeessaa mucicha barbaadaa.

Yeroo argitanitti immoo akka anis dhufee isaaf biyya Israa'el dhaqe. 22 Garuu yommuu akka sagaduuf natti himaa" jedhee Beetlihemitti Arkelaawoos iddo abbaa isaa, iddo Heroodis isaan erge. 9 Isaanis erga waan mootichi Yihuudaa irratti mo'e dhaga'etti achi dhaquu jedhe sana dhaga'anii booddee karaa isaanii sodaate; abjuudhaanis waan of eeggachiisni itti fufan; urjiin isaan ba'a biiftuutti argan isaaf kennameef gara aanaa Galilaa deeme; sunis hamma iddo mucichi ture ga'ee 23 achis dhaqee magaalaa Naazreeta jedhamtu dhaabatutti isaan dura deeme. 10 Isaanis yeroo keessa jiraate. Kunis dubbiin, "Inni Naaziricha urjii sana organitti akka malee gammadan. jedhamee ni waamama" jedhamee karaa 11 Akkuma mana ol seenaniinis mucicha, raajotaatiin dubbatame sun akka raawwatamuuf haadha isaa Maariyaam wajjin argan; kufaniis ta'e.

sagadaniif. Qorxii isaaniis bananii kennaa warqee, ixaanaa fi qumbii dhi'eessaniif. 12 Beektonnis akka gara Heroodisitti hin deebineef waan abjuudhaan of eeggachiisni isaaniif kennameef karaa biraatiin biyya isaaniitti deebi'an. 13 Yommuu beektonni sun deemanitti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuudhaan Yoosefitti mul'atee, "Sababii Heroodis mucicha ajjeesuu barbaaduuf ka'iitii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii Gibxitti baqadhu. Hamma ani yeroo ati itti deebitu sitti himutti achuma turi" jedheen. 14 Kanaafuu Yoosef ka'ee mucichaa fi haadha isaa halkaniin fudhatee Gibxitti qajelee; 15 hamma Heroodis du'uttis achi jiraate. Kunis akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin, "Ani Gibxii ilma koo waameera" jedhe sun raawwatamuuf ta'e. 16 Heroodis yommuu akka beektonni sun isa gowwoomsan hubatetti akka malee aare; innis akka yeroo beektota sana irraa bareetti, ijomlee dhiiraa warra umuriin isaanii waggaa lamaa fi hammasii gad ta'e kanneen Beetlihemii fi naannoo ishee keessa jiraatan hunda nama itti ergee ficciisiise. 17 Kanaanis wanni Ermiyaas raajichi dubbate ni raawwatame. Innisakkana jedha: 18 "Sagaleen boo'ichaatii fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaan dhaga'ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijomlee isheetiif boo'aa jirti; jajjabaachuu ni didde." 19 Erga Heroodis du'ee booddee, ergamaan Gooftaa tokko Gibxitti abjuudhaan Yoosefitti mul'atee, 20 "Warri lubbuu mucichaa barbaadan waan du'aniif ka'iitii mucicha haadha isaa wajjin fudhadhuutii biyya Israa'el dhaqi" jedheen. 21 Kanaafuu Yoosef ka'ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee

3 Bara sana Yohannis Cuuphaan gammoojjii Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe; 2 innis, "Mootummaan samii dhi'aateeraatii qalbii jijiirradhaa" jedhe. 3 Kunis isa waa'een isaa karaa Isaayyaas raajichaatiin, "Sagalee nama, 'Gooftaadhaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa' jedhee gammoojjii keessaa iyuu tokkoo" jedhamee dubbatame sanaa dha. 4 Uffanni Yohannis rifeensa gaalaa irraa hojjetame; innis mudhii isaatti sabbata teephaa hidhata ture. Nyaanni isaa immoo hawwaannisaa fi damma bosonaa ture. 5 Namoonnis Yerusaalem irraa, Yihuudaa hundaa fi biyya naannoo Yordaanos guutuu irraa gara isaa dhaqaa turan. 6 Cubuu isaaniis himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. 7 Inni garuu yommuu Fariisotaa fi Saduuqota keessaa baay'een isaanii utuu gara iddo inni itti cuuphaa turee dhufanuu argettiakkana jedheen; "Isin ijomlee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinittihime? 8 Egaa ija qalbii jijiirrannaan mirkaneessu naqadhaa. 9 Isin, 'Abbaan keenya Abrahaamii dha' ofiin jechuu waan dandeessan hin se'inaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijomlee kaasuu akka danda'u ani isinittihimaatii. 10 Qottoon amma iyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuus muramee ibiddatti darbatama. 11 "Ani qalbii jijiirrannaadhaafin bishaaniin isin cuupha. Inni na duubaan dhufu garuu na caalaa jabaan dha; ani kophee isaa iyuu baachuuf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. 12 Inni afarsaa ittiin midhaan quleessu

of harkaa qaba; qamadii isaa gombisaatti naqata; immoo dhufanii isa tajaajilan. **12** Yesuuus oobdii isaa ni qulqulleessa; habaqii garuu yommuu akka Yohannis mana hidhaatti galfame ibidda hin dhaamneen guba.” **13** Yesuuus ergasii dhaga’etti Galilaatii deebi’e. **13** Innis Naazreetii Yohannisiin cuuphamuu Galilaadhaa gara Laga ba’ee gara Qifirnaahom ishee biyya Zebuuloonii Yordaanos dhufe. **14** Yohannis garuu, “Ani siin fi Niftaalem keessatti qarqara galaanaatti cuuphamuu na barbaachisa; ati immoo gara argamtu sanaa dhaqee achi jiraate; **14** kunis koo dhuftaa?” jedhee isa dhowwe. **15** Yesuuus akka dubbiin karaa Isaayyaas raajichaatiin deebisee, “Ammaaf akkanuma haa ta’uu dhiisi; dubbatame sun raawwatamuuf ta’e; dubbichis nu qajeelummaa hunda raawwachuuudhaaf waanakkana jedha: **15** “Biyyi Zebuuloonii fi biyyi kana gochuu qabnaatii” jedheen. Yohannisis Niftaalem kanneen Yordaanos gama, qarqara isa dhowwuu dhiise. **16** Yesuuus akkuma Daandii Galaanaa irra jiran, Galilaan Namoota cuuphameen bishaan keessaa ol ba’e. Innis Ormaas, **16** sabni dukkana keessa jiraatu, yommusuma samiin banamee, utuu Hafuurri ifa guddaa argeera; warra biyya gaaddidduu Waaqaa akkuma gugeetti gad bu’ee isa irras du’aa keessa jiraatanifiis, ifni ba’eera.” **17** qubatuu arge. **17** Sagaleen tokkos samii irraa, Yesuuus yeroo sanaa jalqabee, “Mootummaan “Kun Ilma koo isa ani jaalladhoo dha; isatti samii dhi’ateeraatii qalbii jijjiirradhaa” jedhee baay’ee nan gammada” jedhe.

4 Ergasii Yesuuus akka diiyaabiloosiin qoramuuf

Hafuuuraan gammoojjiitti geeffame. **2** Innis erga guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama soomee booddee ni beela’e. **3** Inni nama qoru sun gara isaa dhufee, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagoonni kunneen buddeena ta’an ajaji” jedheen. **4** Yesuuus immoo deebisee, “Namni dubbii afaan Waaqayyootii ba’u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraatu’jedhamee barreeffameera” jedheen. **5** Ergasii diiyaabiloos gara magaalaa qulqulluutti isa geessee fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. **6** Akkanas jedheen; “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, gad of darbadhu. Akkana jedhamee barreeffameeraati: “Inni ergamoota isaa siif ni ajaja; isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buunef, harka isaaniitiin ol si fuudhu.”” **7** Yesuuus immoo deebisee, “Waaqa kee Goofticha hin qorin’jedhamee barreeffameera” jedheen. **8** Ammas diiyaabiloos tulluu akka malee ol dheeraa tokkotti ol isa baasee mootummoota addunyaa hundaa fi ulfina isaanii isatti argisiise. **9** Akkanas jedheen; “Yoo ati gad jettee naaf sagadde, waan kana hundumaa siifin kenna.” **10** Yesuuus, “Seexana nana, narraa fagaadhu! ‘Waaqa kee Gooftichaaf sagadi; isuma qofa tajaajili’jedhamee barreeffameeraati” jedheen. **11** Diiyaabiloosis isa dhiisee deeme; ergamoonni

Yihuudaa fi biyya Yordaanos gamaatii isa keessaa xinnaa isaa illee diigu, kan akka duukaa bu'e.

5 Yesuus yommuu namoota baay'ee argetti, tulluutti ol ba'ee taa'e. Barattoonniisaas gara isaa dhufan; **2** innis isaan barsiisuul jalqabe. Akkanas jedhe: **3** "Warri hafuraan hiyyeyiyi ta'an eebbfamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **4** Warri gaddan eebbfamoo dha; jajjabina ni argatuutii. **5** Warri garraamiin eebbfamoo dha; lafa ni dhaaluutii. **6** Warri qajeelummaa beela'anii fi dheebotan eebbfamoo dha; isaan ni quufutii. **7** Araara qabeeyyiin eebbfamoo dha; araara ni argatuutii. **8** Warri garaan isaanii qulqulluu eebbfamoo dha; Waaqa ni arguutii. **9** Warri nagaa buusan eebbfamoo dha; joollee Waaqaa ni jedhamuutii. **10** Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ari'ataman eebbfamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **11** "Yommuu namoonni sababii kootiif jedhanii isin arrabsan, yommuu isin ari'ataniif fi yommuu waan hamaa gosa hundaa sobaan isin irratti dubbatan isin eebbfamoo dha. **12** Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef ililchaa; gammadaas; isaan raajota isin dura turanis haaluma kanaan ari'ataniiruutii. **13** "Isin soogidda lafaa ti. Garuu soogiddi yoo mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuun danda'a? Gad gatamee miillaan dhidhiitama malee si'achi waan tokko illee hin fayyadu. **14** "Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan gaara gubbaa jiru tokko dhokachuu hin danda'u. **15** Yookaan namoonni ibsa qabsiisanii gombisa jala hin kaa'an. Qooda kanaa baattuu isaa irra kaa'u; ibsaan sunis namoota mana keessa jiran hundaaf ifa kenna. **16** Akka namoonni hojii keessan isa gaarii arganii abbaa keessan kan samii irraatiif ulfina kennaniif ifni keessanis akkasuma fuula namootaa duratti haa ifu. **17** "Isin waan ani Seera yookaan Raajota diiguu dhufe hin se'innaa; ani isaan raawwachuuuf malee diiguuf hin dhufne. **18** Ani dhuguman isinittti hima; hamma samii fi lafti darbanitti, Seerri guutummaatti raawwatama malee seericha keessaa qubeen tokko iyyuu, tuqaan xinnoon ishee iyyuu gonkumaa hin baddu. **19** Kanaafuu namni ajajawwan kanneen warri kaanis diiganiif barsiisu kam iyyuu mootummaa samii keessatti xinnaa jedhama; namni ajajawwan kanneen eeguu fi kan warra kaanis barsiisu kam iyyuu garuu mootummaa samii keessatti guddaa jedhama. **20** Ani isinittti hima; qajeelummaan keessan qajeelummaa Fariisotaatii fi qajeelummaa barsiistota seeraa yoo caaluu baate isin dhugumaan mootummaa samiitti hin galtan. **21** "Isin akka bara dheeraan dura namootaan, 'Hin aijeesin; nama aijeesi kamitti iyyuu ni muramaa'jedhame dhageessaniirtu. **22** Ani garuu isinittti hima; nama obboleessa isatti dheekkamu hundumaa murtiitu eeggata. Namni obboleessa isatiin 'Raatuu' jedhu hundis murtiit waldaatti dhi'aata. Nama obboleessa isatiin 'Doofaa nanal' jedhu immoo ibidda gahaannamtu isa eeggata. (**Geenna g1067**) **23** "Kanaafuu ati yeroo kenna kee iddo aarsaatti dhi'eessitutti yoo akka obboleessi kee komii sirraa qabu yaadatte, **24** kenna kee achuma iddo aarsaa duratti dhiisii dhaqitii duraan dursii obboleessa keetti araarami; ergasii kottuutii kenna kee dhi'eessi. **25** "Amajaajii kee isa mana murtiitti si geessaa jiru wajjin dafii walii gali. Kanas utuma isa wajjin karaa jirtuu godhi; yoo kanaa achii amajaajii kee dabarsee abbaa seeraatti si kenna; abbaan seeraa immoo poolisiitti si kenna; atis mana hidhaatti darbatamta. **26** Ani dhuguman sitti hima; ati hamma saantima ishee dhumaa baaftutti achii hin baatu. **27** "Isin akka, 'Hin ejjin'jedhame dhageessaniirtu. **28** Ani garuu isinittti hima; namni hawwiidhaan dubartii ilaalu hundinuu yaada isatti ishee wajjin ejjeera. **29** Yoo iji kee mirgaa si gufachiise, of keessaa baasii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti darbatamuun irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayyaatii. (**Geenna g1067**) **30** Yoo harki kee mirgaa si gufachiise of irraa murii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti galuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayya. (**Geenna g1067**) **31** "Namni niitii isaa hiiku kam iyyuu, 'Waraqaa ragaa hiikkaa haa kennuuf'jedhameera. **32** Ani garuu isinittti

hima; namni utuu isheen halalummaa hin **6** “Akka isaan isin arganiif jettanii ‘Hojii hojjetin niitii isaa hiiku kam iyyuu akka isheen qajeelummaa’ keessan fuula namootaa ejitu ishee taasisa; namni dubartii hiikamte duratti akka hin hojenneef of eeggadhaa. Yoo fuudhu kam iyyuus ni ejja. **33** “Ammas akka akkas gootan abbaa keessan kan samii irraa warra duriiti, ‘Waan kakatte Gooftaadhaf biraa gatii hin qabaattaniitii. **2** “Kanaafuu guuti malee sobaan hin kakatin’ jedhame ati yommuu warra rakkataniif waa kennitutti dhageessaniirtu. **34** Ani garuu isinittin hima; akka fakkeessitoonni namoota biratti jajamuuf gonkumaa hin kakatinaa: samiidhaan hin jedhanii manneen sagadaa keessattii fi karaa kakatinaa; inni teessoo Waqaatii; **35** yookaan irratti godhan sana malakataan hin labsatin. lafaan hin kakatinaa; isheen ejjeta miilla isaatii; Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii yookaan Yerusaalemiin hin kakatinaa; isheen argataniiru. **3** Yeroo ati rakkattootaaf waa magaalaa Mooticha Guddaati. **36** Mataa keetiinis kennitutti garuu waan harki kee mirgaa godhu, hin kakatin; ati rifeensa tokko illee addeessuu harki kee bitaa hin beekin; **4** kunis akka kennaan yookaan gurraachesuu hin dandeessutii. **37** kee dhoksaan ta’uuf. Abbaan kee inni waan Wanni isin jechuu qabdan, ‘Eeyyee’ yookaan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifaan ifatti ‘Waawuu’ haa ta’u; wanni kanaa achii kam iyyuu gatii siif kenna. **5** “Isin yommuu kadhattan isa hamaa sana irraa dhufa. **38** “Qooda ijaa, akka fakkeessitoottaa hin ta’inaa; isaan namatti ija; qooda ilkaanii immoo ilkaan’ akka jedhame mul’achuuuf jedhanii manneen sagadaa keessa dhageessaniirtu. **39** Ani garuu isinittin hima. fi golee karaa irra dhaabatanii kadhachuu Nama hamaadhaan hin morkatinaa. Yoo namni jaallatuutii. Ani dhuguman isinitti hima; isaan tokko maddii kee mirgaa si kabale, kaanis itti gatii isaanii argataniiru. **6** Ati garuu yeroo qabi. **40** Yoo namni tokko si himatee kittaa kadhattu mana keetti ol galii; balbala cufadhuutii kee sirraa fudhate, kootii kees kenniif. **41** Yoo Abbaa kee isa hin mul’anne sana kadhadhu. namni tokko akka ati gara kiiloo meetira tokkoo Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu fi walakkaa isa wajjin deemu si dirqisiise, argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. **7** Isin ati immoo gara kiiloo meetira sadii isa wajjin yommuu kadhattan akka ormoottaa dubbi deemi. **42** Nama si kadhatuuf kenni; nama faayidaa hin qabne irra hin deddee’inaa; sirraa liqeeffachuu barbaaduttis dugda hin isaan baay’ina dubbii isaaniitiin waan isaaniif garagalchin. **43** “Ollaa kee jaalladhu; diina kee dhaga’amu se’u. **8** Isin akka isaanii hin ta’inaa; jibbi’ akka jedhame dhageessaniirtu. **44** Ani abbaan keessan utuma isin hin kadhatin garuu isinittin hima; diinota keessan jaalladhaa; iyyuu waan isin barbaachisu ni beekaatii. **9** warra isin ari’ataniifis kadhadhaa; **45** kanaanis “Egaaakkana jedhaa kadhadhaa: “Yaa Abbaa abbaa keessan kan samii irraatiif ijoollee ni keenya kan samii irra jirtu, maqaan kee haa taatu. Inni warra hamoo fi warra gaggaariidhaaf qulqullaa’u; **10** mootummaan kee haa dhufu; aduu isaa ni baasa; qajeeltotaa fi jal’ootaafis fedhiin kee akkuma samii irratti ta’e sana, bokkaa ni roobsa. **46** Isin warra isin jaallatan lafa irrattis haa ta’u. **11** Buddeena keenya qofa yoo jaallattan gatii maalii argattu? Kana kan guyyuma guyyaa har’a nuu kenni. **12** immoo qaraxxoorni iyyuu ni godhu mitii? **47** Akkuma nu warra yakka nutti hojjetaniif dhiifnu Isin yoo obboloota keessan qofa nagaa gaafattan sana, atis yakka keenya nuuf dhiisi. **13** Isa warra kaan caalaa maal hojjechuutti jirtu? Kana hamaa jalaa nu baasi malee qoramatti nu hin immoo ormoonni iyyuu ni godhu mitii? **48** galchin.’ Mootummaan, humni, ulfinnis bara Akkuma abbaan keessan inni samii irraa mudaa baraan kan kee ti. **14** Yoo isin namootaaaf hin qabne sana, isinis warra mudaa hin qabne cubbuu isaanii dhiiftan, Abbaan keessan inni ta’aa.

samii irraas akkasuma isiniif dhiisaatii. **15**
Yoo isin namootaaaf cubbuu isaanii dhiisuu

baattan garuu, Abbaan keessan akkasuma akka guddatan mee ilaala. Isaan hin dhama'an cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. **16** “Isin yookaan hin fo'an. **29** Ani garuu isinittin hima; yommuu soomtanitti akka fakkeessitootaa fuula Soloomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, hin dukkaneeffatinaa; isaan akka soomuutti akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. **30** Isin yaa jiran argisiifachuuuf jedhanii fuula isaanii warra amantii xinnoo nana. Waaqni erga marga hammeessu. Ani dhuguman isinitti hima; isaan dirree kan har'a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti gatii isaanii argataniiru. **17** Ati garuu yeroo naqamutti iyyuu akkasitti uffisee, isinitti soomtu mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu. immoo guddaa caalchisee hin uffisuu ree? **18** Kunis akka sooma kee sana abbaa kee **31** Kanaafuu, ‘Maal nyaanna?’ yookaan ‘Maal isa namatti hin mul’anne malee namni hin dhugna?’ yookaan ‘Maal uffanna?’ jettanii hin beekneefii dha. Abbaan kee inni waan dhoksaatti yaadda’inaa. **32** Kana hunda ormoonni iyyuu ni hoijetamu argu sun gatii kee ifaan ifatti siif barbaadutii; Abbaan keessan inni samii irraas kenna. **19** “Isin iddo itti bilii fi daana’oon akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni balleessituu fi iddo itti hattuun cabsitee hattu beeka. **33** Garuu duraan dursaatii mootummaa lafa irratti badhaadhummaa ofii keessaniif isatiif fi qajeelummaa isaa barbaadaa; wanni hin kuufatinaa. **20** Garuu iddo itti bilii fi kun hundinuu akkasuma isiniif kennama. **34** daana’oon nyaattee hin balleessinee fi iddo Kanaafuu waa’ee boriitiif hin yaadda’inaa; bor itti hattuun cabsitee hin hanne samii irratti ofii isatiif ni yaadda’atii. Hamminti guyyaa badhaadhummaa ofii keessaniif kuufadhaa. sanaa mataan isaa guyyicha ni ga’a.

21 Idduma badhaadhummaan kee jiru sana garaan kees jiraatii. **22** “Iji ibsaa dhagnaa ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. **23** Yoo iji kee fayyaa hin ta’in garuu, dhagni kee guutuun ni dukkanaa’ a. Erga ifni si keessa jiru sun dukkanaa’ ee, dukkanni sun hammam haa jabaatu ree! **24** “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi Maallaqa tajaajiluu hin dandeessan. **25** “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘Maal nyaanna yookaan maal dhugna?’ jettanii waa’ee jirenya keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. Jireenyi nyaata hin caaluu? Dhagnis uffata hin caaluu? **26** Mee simbirroota samii ilaala; isaan hin facaafatan yookaan hin haammataan yookaan gombisaatti hin galftan; ta’us Abbaan keessan inni samii irraa isaan soora. Isin immoo isaan caalaa gatii guddaa qabdu mitii? **27** Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaas isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’uu eenyu? **28** “Isin maaliif waa’ee uffataa yaaddoftu? Daraaraawwan dirree akkamitti

7 “Akka isinitti hin muramneef namoota kaanitti hin murinaa. **2** Murtiidhuma isin namatti murtaniin isinitti muramaatii; safartuu ittiin safartaniinis isiniif safarama. **3** “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhifteet huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **4** Ati utuu jirmi ija kee keessa jiruu akkamitti obboleessa keettiin, ‘Kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? **5** Fakkeessituu nana; duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita. **6** “Waan qulqulluu sarootaaf hin kenninaa; lula keessanis booyyee dura hin buusinaa. Yoo kana gootan isaan miilla isaaniitiin dhidhiitu; gara galanis isin cicciru. **7** “Kadhadhaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **8** Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama. **9** “Isin keessaa namni yoo ilmi isaa buddeena isa kadhat, dhagaa kennuuf eenyu? **10** Yookaan yoo inni qurxummii isa kadhat, bofa kennuuf eenyu? **11** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuuf beektanii, abbaan keessan

inni samii irraa immoo hammam caalchisee malee hamaa ture.” 28 Yommuu Yesuuus dubbii warra isa kadhataro if kennaa gaarii haa kennuu kana dubbatee raawwatetti namoonni barsiisa ree! 12 Kanaafuu waan akka namoonni isiniif isaa ni dingisifatani; 29 inni akka barsiistota godhan barbaaddan hundumaa isinis akkasuma seeraatti utuu hin ta’in, akka nama taayitaa isaaniif godhaa; Seerris Raajonnis kanumaati. 13 qabu tokkootti isaan barsiisa tureetii.

“Karra dhiphadaan seenaa. Karaan badiisatti geessu bal’aadhaatii; karri isaas bal’aa dha; namoonni ittiin seenanis baay’ee dha. 14 Garuu karri isaa dhiphaa dha; karaan jireenyatti nama geessu qal’aa dha; warri isa argatanis muraasa. 15 “Raajota sobaa warra kal’ee hoolaa uffatanii gara keessan dhufan, kanneen keessi isaanii garuu yeeyyii akka malee beela’ee waa cicciratu ta’e irraa of eeggadhaa. 16 Isin ija isaaniitiin isaan beektu. Namoonni qoraattii irraa wayinii yookaan sokorruu irraa harbuu ni ciruu? 17 Akkasumas mukni gaariin hundumtuu ija gaarii naqata; mukni gadheen immoo ija gadhee naqata. 18 Mukni gaariin ija gadhee naqachuu hin danda’u; mukni gadheen ija gaarii naqachuu hin danda’u. 19 Mukni ija gaarii hin naqanne hundi muramee ibiddatti naqama. 20 Kanaaf isin ija isaaniitiin isaan beektu. 21 “Nama fedhii Abbaa koo isa samii irraa raawwatu malee namni, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jedhu hundi mootummaa samiitti hin galu. 22 Guyyaa sana namoonni hedduun, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu maqaa keetiin raaaji dubbanneerra mitii? Maqaa keetiin hafuurota hamoo baafneerra mitii? Maqaa keetiin dinqii hedduu hojjenneerra mitii?’ naan jedhu. 23 Ani immoo, ‘Narraa fagaadhaa! Isin warra hammina hojettan, ani gonkumaa isin hin beekne’ jedhee ifaan ifatti isaanitti nan hima. 24 “Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga’ee hojiidhaan argisiisu hundi, nama ogeessa mana isaa kattaa irratti ijaarrate fakkaata. 25 Bokkaan roobee, lolaan lola’ee, bubbenees bubbisee mana sana dha’ee; manichi garuu waan kattaa irratti hundeeffameef hin jigne. 26 Namni dubbii koo kana dhaga’ee hojiidhaan hin argisiifne hundi garuu nama gowwaa mana isaa cirracha irratti ijaarrate fakkaata. 27 Bokkaan roobee, lolaan lola’ee, bubbenees bubbisee manicha dha’ee; manni sunis ni jige; jiguun isaas akka

8 Yeroo Yesuuus gaara irraa bu’etti, tuuta namoota baay’etu isa duukaa bu’e. 2 Kunoo namichi lamxaa’aan tokkos dhufee, fuula isaa duratti jilbeenfatee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta’e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedheen. 3 Yesuuus harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqulla’i!” jedheen. Lamxiin isaas yeruma sana qulqulla’e. 4 Ergasiis Yesuuus, “Nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu. Garuu dhaqitii akka isaaniif ragaa ta’uuf lubatti of argisiisi; kennaa Museen ajaje sana illee dhi’eessi” jedheen. 5 Yeroo Yesuuus Qifirnaahom seenetti, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufeeakkana jedhee isa kadhate; 6 “Yaa Gooftaa, tajaajilaan koo dhagni irratti du’ee mana ciisa; akka malees dhiphachaa jira.” 7 Yesuuus, “Ani dhufeen isa fayyisa” jedheen. 8 Ajajaan dhibbaa sun immooakkana jedhee deebiseef; “Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuun naaf hin malu. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii. 9 Ani mataan koo iyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootaa of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaan kootiiniis, ‘Waan kana hojjedu’ nan jedha; innis ni hojjeta.” 10 Yesuuus yommuu waan kana dhaga’etti dinqifatee warra isaa duukaa bu’aa turaniinakkana jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; ani Israa’el keessatti nama amanti guddaaakkanaa qabu tokko illee hin arganne. 11 Ani isinittin hima; namoonni hedduun ba’aa biiftutii fi lixa biiftutii ni dhufu; isaanis Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin mootummaa samii keessatti maaddiitti ni dhi’atu. 12 Ijoolleen mootummaa garuu dukkana alaatti gad darbatamu; achitti boo’uu fi ilkaan qaruutu ta’aa.” 13 Yesuuus deebisee ajajaan dhibbaa sanaan, “Akkuma amanti keetii siif haa ta’u; deemi!” jedhe. Tajaajilaan isaas

yeruma sana fayye. **14** Yesuuus yommuu mana moo?" jedhanii iyyan. **30** Hoomaan booyyee Phexros seenetti, haati niitti Phexros dhukkuba guddaan isaas xinnoo issaan irraa fagaatee dhagna gubaadhaan qabamtee ciiftee arge. **15** dheedaa ture. **31** Hafuuronni hamoon sunis, Innis harka ishee tuqe; dhagna gubaan sunis "Yoo nu baafte, gara hoomaa booyyee sanaatti ishee dhiise; isheenis kaatee isa tajaajiluu nu ergi" jedhanii Yesuuusin kadhatan. **32** Innis, jalqabde. **16** Galgala sanas namoota hafuurota "Dhaqaa!" jedheen. Isaanis namicha keessaa hamoon qabaman hedduu gara isaa fidan; ba'anii hoomaa booyyee sanatti galan; hoomaan innis jecha tokkoon hafuurota sana baase; sun guutuunis ededa hallayyaa irraa gad gugatee dhukkubsattoota hundumaa ni fayyise. **17** Kunis galaanatti nam'ee bishaan keessatti dhume. akka dubbiin karaa Isaayyaas raajichaatiin, **33** Warri booyyeewwan tiksan sunis baqatanii "Inni dhibee keenya nurraa fuudhe; dhukkuba magaalaa seenan; isaanis waan hunda, waan keenyas ni baate" jedhame sun raawwataamuuf namoota hafuurota hamoon qabamanii turan ta'e. **18** Yesuuus yommuu tuuta namoota baay'ee irra ga'es ni odeessan. **34** Magaalaan sun naannoo isaatti argetti akka gama ce'aniif guutuunis Yesuuusin arguuf ba'e. Yommuu isa ajaje. **19** Barsiisaan seeraa tokkos gara isaa argettis akka inni biyya isaanii keessaa ba'uuf dhufee, "Yaa barsiisaan, ani iddo ati dhaqxu isa kadhate.

hundatti si duukaa nan bu'a" jedhe. **20**

Yesuuus deebisee, "Waangoonni boolla qabu; simbirroonis man'ee qabu; Ilmi Namaa garuu

iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu" jedhe. **21** Barattoota isaa keessaas inni tokko,

"Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami!" jedheen. **22**

Yesuuus garuu, "Warri du'an du'aa isaanii haa awwaallatan; ati immoo na duukaa bu'i" jedheen. **23** Yommuu inni bidiruu yaabbatettis, barattooni isaa isa duukaa bu'an. **24** Akkuma tasaa bubbeen hamaan tokko galaana irratti ka'e; dambaliinis bidiruu sana irra gara gale.

Yesuuus garuu rafaa ture. **25** Barattooni isaa gara isaa dhufanii, "Yaa Gooftaa, nu oolchi! Nu dhumuufi!" jedhanii isa dammaqsan. **26**

Innis deebisee, "Isin warra amantii xinnoo nana; maaliifakkana sodaattu?" jedheen. Ka'ees

bubbee sanaa fi galaana sana ifate; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. **27** Namoonnis dinqifatanii,

"Namni bubbee fi galaanni ajajamaniif kun nama akkamii ti?" jedhan. **28** Yommuu Yesuuus gama ce'ee biyya Gadareen ga'etti, namoonni hafuura

hamaan qabaman lama iddo awwaalaati ba'anii itti dhufan. Isaanis waan akka malee hamoo turaniif namni tokko iyuu karaa sana irra darbuu hin danda'u ture. **29** Isaanis, "Yaa

Ilma Waaqaa, ati maal nurraa barbaadda? Utuu yeroon sun hin ga'in nu dhiphisuu dhufte

9 Yesuuus bidiruu yaabbatee galaana ce'ee gara magaalaa isaa dhufe. **2** Kunoo, jarri tokko nama dhagni irratti du'ee siree irra ciisu tokko gara isaa fidan. Yesuuus yommuu amantii isaanii argetti namichaan, "Ilma koo jabaadhu; cubbuun kee siif dhiifameeraatii" jedhe. **3** Kana irratti barsiistota seeraa keessaa tokko tokko garaa isaanii keessatti, "Kunoo, namichi kun Waqa arrabsa!" jedhan. **4** Yesuuus yaada isaanii beekee akkana jedhe; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan hamaa yaaddu? **5** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii deemi' jechuutu salphaa dha? **6** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti galii" jedhe. **7** Namichis ka'ee mana isaatti gale. **8** Namoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqifatan; Waaqa taayitaa akkasii namaaf kenneefis ulfina kennan. **9** Yesuuus achii ka'ee utuu deemuu namicha Maatewos jedhamu tokko utuu inni iddo itti qaraxa walitti qaban taa'uu argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. Maatewosis ka'ee isa duukaa bu'e. **10** Yeroo Yesuuus mana Maatewosittti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoonni baay'een dhufanii isaa fi barattoota isaa wajjin nyaatan. **11** Fariisonni yommuu waan kana arganitti,

"Barsiisaan keessan maaliif qaraxxootaa fi hin duunee" jedhe. Isaan garuu isatti kolfan. cubbamoota wajjin nyaata?" jedhanii barattoota 25 Erga namoonni gad baafamanii booddees isaa gaafatan. 12 Yesuus immoo waan kana inni ol seenee harka intalatti qabe; isheenis dhageenyaaanakkana jedhe; "Ogeessi fayyaa kaatee dhaabat. 26 Oduun waa'ee kanaas warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa biyya sana guutuu keessa faca'e. 27 Yesuus utuu qabaniif hin barbaachisu. 13 Garuu dhagaatii achii ka'ee deemaa jiruu, jaamonni lama isa dubbiin, 'Ani araaran fedha malee aarsaa duukaa bu'anii, "Yaa Ilma Daawit nu maari!" hin fedhu'jedhu sun maal jechuu akka ta'e jedhanii iyyan. 28 Yommuu inni mana seenettis hubadhaa. Ani cubbamoota waamuufin dhufe jaamonni sun gara isaa dhufan; innis, "Akka malee qajeeltota waamuuf hin dhufneetii." 14 ani waan kana gochuu danda'u ni amantuu Barattooni Yohannis dhufanii, "Sababiin utuu ree?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee, yaa nuu fi Fariisonni soomnuu, barattooni kee Gooftaal!" jedhanii deebisanii. 29 Yesuusis ija hin soomneef maali?" jedhanii isa gaafatan. isaanii qaqqabee, "Akkuma amantii keessanii 15 Yesuus immooakkana jedhee deebise; isiniif haa ta'u" jedheen. 30 Iji isaaniis ni "Keessummoonni misirrichaaakkamiin utuu baname. Yesuusis, "Akka namni tokko iyuu inni isaan wajjin jiruu gadduu danda'u? Yeroon waan kana hin beekne of eeggadhaa" jedhee itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; jabeessee isaan akeekkachiise. 31 Jarri garuu isaanis yeroo sana ni soomu. 16 "Namni achii ba'anii biyya sana hunda keessatti waa'ee uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko isaa odeessan. 32 Utuu isaan gad ba'uutti jiranuu illee hin jiru; erbeen sun uffata sana irraa jarri tokko nama hafuura hamaadhaan qabamee tarasaatii; tarsha'aan sunis isa duraa ni caala. dubbachuu hin dandeenye tokko Yesuusitti 17 Akkasuma immoo namoonni daadhii wayinii fidan. 33 Namichi sunis erga hafuurri hamaan haaraa qalqalloo moofaatti hin naqan. Yoo isa keessaa baafamee booddee ni dubbate. isaan itti naqan qalqallichi ni dho'a; daadhiinis Namoonnis, "Wanniakkanaa gonkumaa Israa'el ni dhangala'a; qalqalloonis horoomaa ba'a. keessatti hin argamne" jedhanii dinqifatan. Daadhiin wayinii haaraan garuu yoo qalqalloo 34 Fariisonni garuu, "Inni hangafa hafuurota haaraatti naqame lachanuu yeroo dheeraa hamootiin hafuurota hamoo baasa" jedhan. turu." 18 Utuu inni waan kana dubbachaa jiruu, 35 Yesuus manneen sagadaa isaanii keessatti bulchaan mana sagadaa tokko dhufee fuula isaa barsiisa, wangeela mootummaa lallabaa, duratti jilbeenfatee, "Intalli koo ammuma na akkasumas dhibee fi dhukkuba hunda irraa duraa duute. Garuu kottutuuti harka kee ishee namootaa fayyisaa magalaawwanii fi gandoota irra kaa'i; isheenis ni jiraattii" jedheen. 19 hunda keessa deeme. 36 Innis yommuu tuuta Yesuus ka'ee barattoota isaa wajjin isa duukaa namootaa argetti garaa laafeef; isaanakkuma bu'e. 20 Kunoo, dubartiin dhiigni ishee waggaa hoolota tiksee hin qabneetti dhiphatanii, kudha lama dhangala'aa ture tokko dugda gatamaniis turaniiti. 37 Barattoota isatiiniis isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaaakkana jedhe; "Midhaan walitti qabamu baay'ee tuqxe. 21 Isheenis garaa ishee keessatti, "Ani dha; hojjettooni garuu muraasa. 38 Kanaaf yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya" akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa jettee yaaddee turteetii. 22 Yesuusis garagalee qotiisa midhaan isatti hojjettoota erguuf isaa ishee ilaalee, "Yaa intalaa, amantiin kee si kadhadhaa."

fayyiseeraatii jabaadhu!" jedheen. Dubartiin sunis yeruma sana fayyite. 23 Yesuusis yommuu mana bulchaa mana sagadaa sanaa seenee warra ulullee afuufanii fi uummata wacu argetti, 24 "Asii deemaa! Intalattiin rafteerti malee

10 Yesuus barattoota isaa kudha lamaan ofitti waamee akka isaan hafuurota xuraa'oo baasaniif, dhibee fi dhukkuba hundumaa akka fayyisaniiif taayitaa kenneef. 2 Maqaan ergamoota kudha lamaaniis kana: Jalqabatti

Siemoon isa Phexros jedhamuu fi obboleessa kennanis akkamitti akka dubbattan yookaan isaa Indiriyaas, Yaaqoob ilma Zabdewoosii maal akka dubbattan hin yaadda'inaa. Wanni fi obboleessa isaa Yohannis, 3 Fiiliphos, isin dubbattan yeruma sanatti isiniif kennama; Bartaloomewoos, Toomaas, Maatewos isa qaraxa 20 Hafuura Abbaa keessaniitu isin keessaa walitti qabu, Yaaqoob ilma Alfewoosii fi dubbata malee isintu dubbata mitii. 21 Taadewoos, 4 Siemoon Hinaafticha, Yihuudaa "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti kenna; 5 Yesuus warra kudha lamaan kanneen ijoolleenis warra isaaniitti ka'anii isaan ajjeesu. erge; akkanas jedhee isaan ajaje; "Gara 22 Namni hundinuu sababii kootiif isin jibba; kan Namoota Ormaa hin dhaqinää; magaalaawwan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni Samaariyaa tokko illee hin seeninää. 6 Qooda fayya. 23 Yommuu magaalaa tokko keessatti isin kanaa gara hoolota mana Israa'el kanneen ari'atanitti, gara magaalaa kaaniitti baqadhaa; badan sanaa dhaqaa. 7 Yommuu dhaqxanittis, ani dhuguma isinittin hima; hamma Ilmi Namaa 'mootummaan samii dhi'aateera' jedhaa dhufutti magaalaawwan Israa'el hundumaa lallabaa. 8 Dhukkubsattoota fayyisaa; warra keessa naannoftanii waliin hin geessan. 24 du'an kaasaa; warra lamxaa'an qulqulleessaa; "Barataan barsiisaa isatii ol miti; garbichis hafuurota hamoo baasaa. Tola waan argattaniif gooftaa isatii ol miti. 25 Barataan tokko akka toluma kennaa. 9 "Sabbata keessanitti warqee barsiisaa isaa ta'uun, garbichi tokko immoo yookaan meetii yookaan sibiila diimaa hin akka gooftaa isaa ta'uun ni ga'a. Erga abbaa qabatinaa; 10 karaa keessaniiif korojoo yookaan manaatiin 'Bi'eelzebuul' jedhanii, warra mana kittaa lama yookaan kophee yookaan ulee isaa jiraataniin immoo hammam kana caalaa haa hin qabatinaa; hojjetaaf waan isa barbaachisu jedhan ree! 26 "Kanaafuu isaan hin sodaatinaa. argachuun ni malaatii. 11 Magaalaa yookaan Wanni haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu ganda seentan kam iyuu keessa nama malu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin barbaadaa; hamma achii baatanittis manuma hafu tokko iyuu hin jiruutii. 27 Waan ani isaa turaa. 12 Yommuu mana sana seentanittis dukkana keessatti isinitti himu guyyaa adiin nagaa gaafadhaa. 13 Nagaan keessan yoo odeeessaa; waan gurratti isinitti hasaasan, bantii mana sanaaf male, mana sanaaf haa ta'u; manaa irraa labsaa. 28 Warra foon malee lubbuu yoo isaa hin malin garuu nagaan keessan ajjeesuu hin dandeenye hin sodaatinaa. Qooda isiniif haa deebi'u. 14 Yoo namni tokko illee kanaa Isa gahaannam keessatti foonii fi lubbuu isin simachuu baate yookaan dubbii keessan balleessuu danda'u sana sodaadhaa. (Geenna dhaga'u baate, yeroo mana yookaan magaalaa g1067) 29 Daaloteen lama saantima tokkotti sanaa baatanitti awwaara miilla keessanii gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko dhadha'adhaa. 15 Ani dhuguma isinittin hima; iyuu fedhii Abbaa keessanii malee lafa hin guyyaa murtiitti magaalaa sana irra Sodoomii buutu. 30 Rifeensi mataa keessanii hundis fi Gomoraaf ni salphata. 16 "Kunoo, ani lakkaa'ameera. 31 Kanaaf hin sodaatinaa; isin akka hoolotaa gara gidduu yeeyyiittin isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. 32 erga. Kanaafuu akka bofaa ogeeyyi, akka "Kanaafuu nama fuula namootaa duratti dhugaa gugee garraamii ta'aa. 17 Namoota irraa naa ba'u kamiif iyuu, anis fuula Abbaa koo of eeggadhaa; isin dabarfamtanii yaa'iitti ni isa samii irraa duratti dhugaa nan ba'a. 33 kennantu; manneen sagadaa keessattis ni Nama fuula namootaa duratti na ganu kam garafantu. 18 Isinis akka isaanii fi Namoota iyuu garuu anis fuula Abbaa koo isa samii irraa Ormaatti dhuga baatota taataniiif anaaf jettanii duratti nan gana. 34 "Isin waan ani lafa irratti fuula bulchitootaatii fi moototaa duratti ni nagaa buusuuf dhufe hin se'inaa. Ani goraadee dhi'effamtu. 19 Yommuu dabarsanii isin fiduuf malee nagaa buusuuf hin dhufne. 35

Ani, “Nama abbaa isaatti, intala immoo haadha miidhagaa uffatan masaraa moototaa jiru. 9 isheetti, niitii ilmaas amaatii isheetti kaasuu Yoos maal arguu baatan ree? Raajii moo? dhufeeraatii; 36 diinonni namaa, miseensotuma Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. mana isaatti.’ 37 “Namni abbaa isaa yookaan 10 Kunis isa waa’een isaaakkana jedhamee haadha isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu barreeffamee dha. “Kunoo, ani ergamaa koo naaf hin malu; namni ilma isaa yookaan intala isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, si isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin dura nan erga.’ 11 Ani dhuguma isinittin hima; malu. 38 Namni fannoo ofii isaa baadhatee na namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa duukaa hin buune kam iyyuu naaf hin malu. 39 namni Yohannis Cuuphaa caalu tokko iyyuu Namni lubbuu isaa oolfatu kam iyyuu lubbuu hin kaane; namni mootummaa samii keessatti isaa ni dhaba; garuu namni naaf jedhee lubbuu nama hundumaa gad ta’e kam iyyuu garuu isa isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. ni caala. 12 Mootummaa samii bara Yohannis 40 “Namni isin simatu na simata; namni na Cuuphaati jalqabee hamma ammaatti humnaa simatu immoo isa na erge sana simata. 41 Namni dhiibbachaa jira; namoonni dhiibbatanis raajii tokko sababii inni raajii ta’eef simatu humnaan mootummaa sana argatu. 13 Raajonni kam iyyuu gatii raajii ni argata; namni nama hundinuu, Seerris hamma Yohannis Cuuphaatti qajeelaa tokko sababii inni nama qajeelaa ta’eef raajii dubbataniiruutii. 14 Isinis kana fudhachuuuf simatu gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata. yoo fedhii qabaattan, inni Eeliyaas isa dhufuuf 42 Ani dhuguman isinitti hima; namni kam jiruu dha. 15 Namni gurra dhaga’u qabu haa iyyuu yoo warra xixinnaa kanneen keessaa isa dhaga’u. 16 “Ani dhaloota kana maaliinan wal tokkoof sababii inni barataa koo ta’eef bishaan fakkeessuu danda’a? Isaan akkuma ijoollee iddo qabbanaa’aa budduqsaa tokkoo illee kenne, gabaa taa’ani warra kaan waamaniiakkana inni dhugumaan gatii isaa hin dhabu.”

11 Yesuus erga barattoota isaa kudha lamaaniif ajaja kennuu raawwatee booddee magaalaawwan Galiilaa keessatti barsisuu fi lallabuuf jedhee achii ka’ee karaa isaa itti fufe. 2 Yohannis mana hidhaa taa’ee yommuu waan Kiristoos hojjechaa ture dhaga’etti barattoota isaa ergee, 3 “Inni dhufuuf jiru sun si’i moo yookaan kan biraaj eegganna?” jedhee isaa gaafate. 4 Yesuus isakkana jedhee deebiseef; “Deebi’attii waan dhageessanii fi waan argitan Yohannisitti himaa; 5 jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxxaa’an ni qulqulla’u; warri duudan ni dhaga’u; warri du’an ni ka’u; hiyyeyyiifis wangeelli ni lallabama. 6 Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbfamaa dha.” 7 Akkuma barattooni Yohannis ba’anii qajeelaniin, Yesuus isakkana jedhee waa’ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; “Isin maal arguu gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? 8 Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffata moo? Lakki, warri uffata

17 “Nu ulullee isinii afuuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo’ichaas faarsine; isin garuu hin boonye.’ 18 Yohannis yeroo dhufetti hin nyaatu, hin dhugus tureetii; isaan immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jedhu. 19 Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isaan immoo, ‘Kunoo albaadhessaa fi machaa’aa, michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa’ jedhu. Ogummaan garuu hojji isheetiin mirkanoeffamti.’ 20 Ergasii Yesuus sababii magaalaawwan inni itti hojji dinqii isaa gara caalu hojjete sun qalbii hin jijiirratiniifakkana jedhee isaan balaaleffachuu jalqabe. 21 “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii isin keessatti hojjetamee sun utuu Xiiroosii fi Siidoona keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraas ofitti firfirsanii qalbii jijiirratu turan. 22 Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. 23 Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, sii’oolitti gad buuta. Hojiin dinqii kan si

keessatti hoijetame sun utuu Sodoom keessatti harki irratti goge tokkos achi ture. Isaanis hoijetamee jiraatee, isheen silaa hamma sababii ittiin Yesuusin himatan barbaadaa waan har'aatti ni jiraatti turte. (**Hades g86**) **24** Ani garuu turaniif, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun sittin hima; guyyaa murtiitti sirra Sodoomiif ni seeraa?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yesuu immoo salphata." **25** Yesuu yeroo sana akkana jedhe; akkana isaaniin jedhe; "Isin keessaa namni "Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii hoolaa tokko qabu, yoo hoolaan sun guyyaa ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota Sanbataatiin boolla keessa bu'e, kan harkisee jalaa dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef ani sin hin baafanne jiraa? **12** Namni immoo hammam galateeffadha. **26** Eeyyee yaa Abbaa, ati waan hoolaa caalaa gatii guddaa haa qabaatu ree! kana gochuutti gammaddeertaati. **27** "Abbaan Kanaafuu Sanbataan waan gaarii hojjechuun koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa eeyyamamaa dha." **13** Namichaanis, "Harka kee malee namni tokko iyyuu Ilma hin beeku; Ilmaa dirirfadhu" jedhe. Namichis harka diriirfate; fi nama Ilmi isa itti mul'isuu fedhu malee harki isaas guutummaatti fayyee akkuma isa namni tokko iyyuu Abbaa hin beeku. **28** "Isin kaanii ta'e. **14** Fariisonni garuu gad ba'anii akka dadhabdoonni, warri ba'an isinitti ulfaate ittiin Yesuusin ajjeesan mari'atan. **15** Yesuu hundinuu gara koo kottaa; ani isinan boqochiisa. waan kana beekee iddo sanaa ka'ee deeme. **29** Waanjoo koo baadhaa; narraas baradhaa; Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis waan ani garraamii fi gad of qabeessa ta'eef dhukkubsattoota isaanii hunda fayyise; **16** akka isin lubbuu keessaniif boqonnaa ni argattu. **30** isaan akka inni beekamu hin goones isaan Waanjoon koo laafaa dha; ba'an koos salphaa ajaje. **17** Kunis akka wanni Isaayyaas raajichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; innisakkana jedha: **18** "Tajaajilaan koo inni ani filadhe, inni ani jaalladhuu fi inni ani itti gammadu isa kana; ani Hafuura koo isa irra nan kaa'a; innis sabootatti murtii qajeelaa ni labsa. **19** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; namni tokko illee sagalee isaa karaa irratti hin dhaga'u. **20** Inni hamma akka murtiin qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. **21** Saboonnis maqaa isaa ni abdatu." **22** Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji isaa jaamee arrabni isaas dubbachuu dide tokko gara isaa fidan; Yesuusis namicha sana fayyise; namichis dubbachuu fi arguu danda'e. **23** Namoonni hundinuu dinqifatanii, "Kun Ilma Daawit ta'innaa?" jedhan. **24** Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, "Namichi kun Bi'eelzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan hafuurota hamoo baasa" jedhan. **25** Yesuusis yaada isaanii beekee akkana jedheen; "Mootummaan gargar of qoodu hundinuu ni diigama; magaalaan yookaan maatiin gargar of qoodu hundinuu hin dhaabatu. **26** Seexannis Seexana baafnaan, inni gargar of qooda. Yoos mootummaan isaa

12 Yesuu yeroo sana guyyaa Sanbataatiin lafa qotisaa midhaanii keessa darbe. Barattooniisaas beela'anii asheetii midhaanii ciratanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisonni yommuu waan kana arganitti, "Ilaal! Barattooni kee waan guyyaa Sanbataatiin hojjechuun seeraan hin eeyyamamne hoijetu" jedhanii. **3** Innisakkana jedhee deebise; "Yeroo Daawitii fi warri isa wajjin turan beela'anitti waan Daawit godhe isin hin dubbifnee? **4** Innisaka Waaqaa seene; innii fi warri isa wajjin turanis buddeena kennaa nyaatan; buddeenni sun immoo luboota qofaaf malee isaaniif hin eeyyamamu ture. **5** Yookaan akka luboonni mana qulqullummaa keessaa guyyaa Sanbataatiin Sanbata xureessan, ta'us akka yakka ta'ee isaanitti hin hedamne isin Seera keessatti hin dubbifnee? **6** Ani isinitti nan hima; kan mana qulqullummaa caalu as jira. **7** Isin, utuu dubbiin, 'Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu' jedhu sun maal jechuu akka ta'e beektanii jiraattanii silaa warra yakka hin qabnetti hin murtan ture. **8** Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataati." **9** Innisachii ka'ee mana sagadaa isaanii seene; **10** kunoo, namichi

akkamitti dhaabachuu danda'a ree? 27 Erga ni turaatii. 41 Namoonni Nanawwee guyyaa ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; ijoolleen keessan immoo maaliin baasu ree? isaan lallaba Yoonaasiin qalbii jijiirrataniitii; Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. kunoo, kan Yoonaasin caalu as jira. 42 Mootittiin 28 Garuu ani Hafuura Waqaatiin hafuurota kibbaa guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan kaatee itti murti; isheen ogummaa Soloomoon Waqaqa isinitti dhufeera. 29 "Yookaan namni dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii; kunoo, kam iyuu yoo duraan dursee nama jabaa kan Soloomoonin caalu as jira. 43 "Hafuurri tokko hidhe malee akkamitti mana nama jabaa xuraa'an yommuu nama keessaan ba'utti, sanaa seenee qabeenya isaa saamuu danda'a? boqonnaa barbaacha lafa gogaa keessa joora; Ergasii inni mana isaa saamuu danda'a. 30 garuu hin argatu. 44 Innis, 'Mana koo isa ani "Namni na wajjin hin jirre kam iyuu naan keessaan ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. Yommuu morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam achi ga'uttis manicha duwwaat ta'ee, haramee iyuu ni bittinneessa. 31 Kanaafuu ani isinittin qulqulleeffamee, qopheeffames argata. 45 hima; cubbuu fi arrabsoon hundinuu namaaf Ergasiis dhaqee hafuurota biraa torba kanneen ni dhiifama; Hafuura Qulqulluu arrabsuun garuu hin dhiifamu. 32 Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu kamiif iyuu ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyuu garuu, addunyaa kana irratti yookaan addunyaa dhufuuf jiru irratti hin dhiifamu. (aiōn g165) 33 "Muka gaarii haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabachaa turan. qabaadhaa; iji isaa gaarii ta'aa; muka gadhee 47 Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee qabaadhaa; iji isaa gadhee ta'aa; mukni ija si wajjin haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabatu" isatiin beekamaatii. 34 Isin yaa ijoollee buutii jedhee isatti hime. 48 Innis deebiseefi, "Haati nana, isin warri hamoon akkamitti waan gaarii koo eenyu? Obboloonni koos eenyu fa'i?" dubbachuu dandeessu? Waan garaa guute afaan jedheen. 49 Harka isas gara barattoota isatti dubbataati. 35 Namni gaariin waan gaarii garaa qabeeakkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni isaa keessa jiru keessaan waan gaarii baasa; koo kunoo ti. 50 Namni fedhii Abbaa koo isa namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa samii irraa guutu kam iyuu obboleessa koo ti; keessa jiru keessaan waan hamaa baasa. 36 Ani obboleettii koo ti; haadha kootis."

garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti namoonni dubbi akkuma argan dubbatan hundumatti ni gaafatamu. 37 Dubbii keetiin qajeelaa taasisifamataati; dubbii keetiinis sitti murama." 38 Ergasiis barsiistonni seeraatii fi Fariisonni tokko tokko, "Yaa barsiisa, nu mallattoo sirraa arguu barbaanna" jedhaniin. 39 Innis deebisee akkana isaaniin jedhe; "Dhaloonni hamaa fi ejjaan mallattoo barbaada! Garuu mallattoo Yoonaas raajichaa sana malee mallatoon tokko iyuu hin kennamuuf. 40 Akkuma Yoonaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii guddaa tokkoo keessa ture sana, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa lafaa keessa

13 Guyyuma sana Yesuus manaa ba'ee galaana bira taa'e. 2 Tuunni namootaa guddaan naanwoo isatti walitti qabame; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa dhadhaabachaa jiranuu, inni bidiruu yaabbatee taa'e. 3 Innis akkana jedhee waan baay'ee fakkeenyaaan isaanitti hime; "Kunoo, namichi sanyii facaasuu tokko sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan immoo lafa kattaa, iddo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniiif dafee biqile. 6 Yommuu aduun baatetti garuu

biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin gabaabaa qofa tura. Yeroo rakkinni yookaan qabaatinifis ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti inni keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu dafee gufata. **22** Sanyiin qoraattii keessatti sana hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo facaafame sunis nama dubbicha dhaga'u gaarii irra bu'ee achitti ija naqate; garri tokko argisiisa; garuu yaaddoon addunyaa kanaatii dachaa dhibba, kaan dachaa jaatama, kaan fi gowwoomsaan qabeenyaadubbicha hudhee immoo dachaa soddoma naqate. **9** Namni ija naqachuu dhowwa. (aiōn g165) **23** Sanyiin gurra qabu kam iyuu haa dhaga'u." **10** biyyoo gaarii irratti facaafame garuu nama Barattoonis gara isaa dhufanii, "Ati maaliif dubbicha dhaga'ee hubatu argisiisa. Innis ija fakkeenyaa namootatti dubbatta?" jedhanii kenna; garri tokko dhibba, kaan jaatama, isa gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; kaan immoo soddoma naqata." **24** Yesuus "Iccitii mootummaa samii beekuun isiniif akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; kennameera; isaaniif garuu hin kennamne. "Mootummaan samii nama lafa qotisaa isaa **12** Kan qabu kamiif iyuu itti dabalamee ni keessatti sanyii gaarii facaafate tokko fakkaata. kennama; irraa hafaas ni qabaata. Kan hin qabne **25** Garuu utuu namoonni rafanuu diinni isaa garuu wanni inni qabu iyuu irraa fudhatama. **13** dhufee qamadii keessatti inkirdaada facaasee Wanni ani akkana jedhee fakkeenyaaan isaanitti deeme. **26** Yeroo qamadiin sun guddatee ija dubbadhuufis kana: "Isaan utuma ilaalanuu hin naqatetti inkiradaadnis ni mul'ate. **27** "Garboonni argan; utuma dhaggeeffatanuu hin dhaga'an abbaa lafa qotisaa sanaas gara isaa dhufanii, yookaan hin hubatan. **14** Raajiin Isaayyaas 'Gooftaa, ati lafa qotisaa kee keessatti sanyii dubbate sun isaan irratti raawwatameera; innis gaarii hin facaafnee? Yoos inkiradaadni eessaa akkana jedha: "Dhaga'u inuma dhageessu; dhufe ree?" jedhaniin. **28** "Innis deebisee, garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; 'Diinatu kana hojjete' jedhe. "Garboonnis, garuu hin qalbeeffattan. **15** Qalbiin saba 'Akka nu dhaqnee buqqifnu ni barbaaddaa?' kanaa doomeeraati; surriihti hin jedhanii isa gaafatan. **29** "Namichi garuu dhaga'u; ija isaaniis dunuunfataniiru. Utuu akkana jedhee deebiseef; 'Lakki, utuu inkiradaada akkas ta'u baatee silaa ija isaaniitiin arganii, buqqiftanuu, akka isa wajjin qamadii hin gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbii isaaniitiinis buqqifneef dhiisaa. **30** Hamma yeroo haamaatti hubatanii ni deebi'u turan; anis isaan nan lachanuu walumaan haa guddatan. Anis yeroo fayyisa ture.' **16** Iji keessan garuu waan arguuf sana warra midhaan haamaniin, "Jalqabatti eebbfamaa dha; surriihti waan dhaga'uuf inkiradaada sana buqqisaa; akka gubamuufis eebbfamaa dha. **17** Ani dhuguma isimittin bissii bissiidhaan hidhaa; qamadii garuu walitti himaatii; raajonnii fi qajeeltonni baay'een waan qabaatii gombisaa kootti naa naqaa" jedhee isin argitan kana arguu hawwan; garuu hin isaanitti nan hima." **31** Innis akkana jedhee argine; waan isin dhageessan kanas dhaga'uuf fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan hawwan; garuu hin dhageenye. **18** "Egaa samii sanyii sanaaficaa kan namni fuudhee lafa fakkeenyi namicha sanyii facaasuu maal akka qotisaa isaa keessatti facaasee tokko fakkaata. ta'e dhaga'aa: **19** Yoo namni kam iyuu dubbi **32** Inni dhugumaan sanyii hunda irra xinmaa mootummichaa dhaga'ee hubachuu baate, inni dha; erga guddatee garuu biqiltuu hunda caalee hamaan sun dhufee waan garaa isaa keessatti muka ta'a; simbirroonnis dhufanii dameewwan facaafame sana butata. Kun sanyii karaa isaa irra jiraatu." **33** Amma illee akkana jedhee irratti facaafamee dha. **20** Sanyiin lafa kattaa fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan irratti facaafame, nama dubbicha dhaga'ee samii raacitii dubartiin tokko fuutee hamma yommusuma gammachuun fudhatuu dha. **21** inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu Garuu inni waan hidda hin qabneef yeroo sadiiitti makte fakkaata." **34** Yesuus waan kana

hundumaa fakkeenyaa namootatti dubbate; ta'a. Ergamoonni dhufanii warra hamoo warra innis fakkeenyaa malee waan tokko illee qajeeltota irraa gargar baasu; (aiōn g165) 50 boolla isaanitti hin dubbanne. 35 Kunis akka wanni ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa raajichi, "Ani fakkeenyaa afaan koo nan fi ilkaan qaruutu ta'a." 51 Yesuusis, "Waan banadha; waan gaafa addunyaan uumamee kana hunda hubattaniirttuu?" jedhee isaan jalqabee dhokfames nan dubbadha" jedhe sun gaafate. Isaanis, "Eeyyee" jedhanii deebisan. raawwatamuuf ta'e. 36 Yesuusis tuuta namootaa 52 Innis, "Kanaafuu barsiisaan seeraa kan achumatti dhiisee mana ol seene. Barattooni barataa mootummaa samii ta'e kam iyuu issaas gara isaa dhufanii, "Hiikkaa fakkeenya abbaa manaa kan qabeenya haaraa fi moofaa inkirdaada lafa qotiisaa keessaa sana nutti mana mi'a isaa keessaa gad baasu tokko himi" jedhaniin. 37 Innis akkana jedhee deebise; fakkaata" jedheen. 53 Yesuus erga fakkeenya "Namichi sanyii gaarii facaase sun Ilma Namaa kana dubbatee raawwatee booddee achii ka'ee ti. 38 Lafti qotiisaa sun addunyaa dha; sanyiin deeme. 54 Innis gara magaalaa itti dhalatee gaariinis ijoollee mootummichaa ti. Inkirdaadni dhagee mana sagadaa isaanii keessatti namoota sun ijoollee isa hamaa sanaa ti; 39 diinni barsisuu jalqabe; isaanis ni dingisiifatan. inkirdaada facaase immoo diiyaabiloos dha. Akkana jedhaniis gaafatan; "Namichi kun Haamaan dhuma addunyaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqaa ti. (aiōn g165) 40 "Akkuma inkirdaadni walitti qabamee ibiddaan gubamu sana, dhuma addunyattis akkasuma ta'a. (aiōn g165) 41 Ilmi Namaa ergamoota isaa Simoonii fi Yihuudaa mitii? 56 Obboleettonni ni erga; isaanis waan cubbuutti nama geessu isaa hundinuu nu bira jiru mitii? Yoos namichi hundaa fi warra waan hamaa hoijetan hunda kun waan kana hundumaa eessaa argate?" 57 mootummaa isaa keessaa baasanii walitti qabu. Isaanis isatti gufatan. Yesuus garuu, "Raajiin 42 Boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis magaalaa itti dhalatee fi mana isaatti malee wawwaannaa fi ilkaan qaruutu ta'a. 43 Yeroo kabaja hin dhabu" jedheen. 58 Innis sababii sana qajeeltonni mootummaa Abbaa isaanii amantii dhabuu isaaniitiif hojii dinqii hedduu keessatti akka aduu ni ifu. Namni gurra qabu achitti hin hoijenne.

haa dhaga'u. 44 "Mootummaan samii qabeenya lafa qotiisaa keessa dhokfame fakkaata. Namni tokkos qabeenya kana argatee deebisee dhokse; innis waan gammadeef dhagee waan qabu hunda gurguree lafa qotiisaa sana bitate. 45 "Akkumas mootummaan samii daldalaan lula gaarii barbaadu tokko fakkaata. 46 Daldalaan sunis lula gatii guddaa tokko argate; innis dhagee waan qabu hundumaa gurguree lula sana bitate. 47 "Akkumas mootummaan samii kiyyoo galaanatti darbatamee qurxummi gosa hundaa walitti qabe fakkaata. 48 Yeroo kiyyoon sun guutamettis qurxummi qabdoonni gara qarqara galaanaatti isa harkisan. Ergasiis tataa'anii qurxummi gaarii filanii qodaa isaaniitti naqatan; qurxummi gadhee immoo ni gatan. 49 Dhuma addunyattis akkasuma

14 Bara sana Heroodis bulchaan oduu waa'ee Yesuus dhaga'e; 2 innis tajaajiltoota isaatiin, "Kun Yohannis Cuuphaa dha; inni warra du'an keessaa kaafameera! Sababiin hojiin dinqii isaa hoijetamuufis kanuma" jedhe. 3 Heroodis sababii nijii obboleessa isaa Fiiliphoos, sababii Heroodiyaasiitiif jedhee Yohannisin qabee, hidhee mana hidhaatti galchee tureetii. 4 Kunis sababii Yohannis Heroodisiin, "Ati ishee fuudhuun kee seera miti" jechaa tureef. 5 Inni immoo Yohannisin aijeesuu barbaade; garuu sababii namoonni Yohannisin akka raaifiit ilaalaa turanif isaan sodaate. 6 Intalli Heroodiyaas guyyaa dhaloota Heroodisitti keessummoota duratti sirbitee Heroodisin gammachiifte; 7 kanaafuu inni waan isheen gaafatte kam iyuu isheef kennuuf

kakuudhaan waadaa gale. **8** Isheenis haadha isaa achi ture; **24** yeroo kanatti immoo bidiruun isheettiin gorfamtee, “Mataa Yohannis Ciuphaa sun lafa irraa xinnoo achi hiiqxee turt; sababii gabatee irra kaa’ii naa kenni” jette. **9** Mootichis bubbleen fuula duraan itti bubbiseef bidiruun ni gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii sun dambaliidhaan asii fi achi raafamaa turt. warra isa wajjin maaddiitti dhi’aataniitiif jedhee **25** Yesuusis halkan keessaa kutaa afuraffaatti akka wanni isheen barbaadde sun isheef galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. **26** kennamu ajaje; **10** innis nama ergee mana Barattoonis yommuu galaana irra deemuu hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa isaa organitti akka malee rifatan. Sodaataniis, kute. **11** Mataan isaas gabatee irra kaa’amee “Kun ekeraa dha” jedhanii iyyan. **27** Yesuus fidamee intalattiitti kennname; isheenis haadha garuu yommusuma, “Jabaadhaa! Anumaatii isheetti geessite. **12** Barattooni Yohannisis hin sodaatinaa” jedhee isaanitti dubbate. **28** dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalan. Phexros immoo, “Yaa Gooftaa! Egaa si taanaan, Isaanis dhaqanii Yesuusitti himan. **13** Yesuus akka ani bishaan irra deemee gara kee dhufu yommuu waan kana dhaga’etti achii ka’ee na ajai” jedhee deebiseef. **29** Yesuusis, “Kottu” kophaa isaa bidiruudhaan iddo namni hin jirre jedheen. Phexros immoo bidiruu sana irraa tokko dhaqe. Namoonnis yommuu waan kana bu’ee bishaan irra deemaa gara Yesuus dhufe. dhaga’anitti magalaawwanii ba’anii miillaan **30** Yommuu bubblee jabaa sana argetti garuu isa duukaa bu’an. **14** Yesuus yommuu bidiruu ni sodaate; liqimfamuu jalqabnaanis, “Yaa irraa bu’etti tuuta guddaa tokko arge; innis garaa Gooftaa na oolchil!” jedhee iyye. **31** Yesuus laafeefii dhukkubsattoota isaanii fayyiseef. yommusuma harka isaa hiixatee isa qabee, **15** Yommuu galgalaa’etti barattooni gara “Yaa namicha amantii xinnoo nana, ati maaliif isaa dhufanii, “Iddoon kun gammoojiii dha; mamte?” jedheen. **32** Yommuu isaan bidiruu aduunis dhiiteerti. Namoonni kunneen gara yaabbatanittis bubbleen sun gab jedhe. **33** Warri gandoottaa dhaqanii akka nyaata bitataniif bidiruu sana keessa turanis, “Ati dhuguma isaan gad dhiisi” jedhanii. **16** Yesuus garuu, Ilma Waaqaa ti!” jedhanii isaaf sagadan. **34** “Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinuu waan Isaanis yommuu gama ce’anitti Geensereexitti isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. **17** bidiruu irraa bu’an. **35** Namoonni iddo sanaas Isaanis, “Nu buddeena shanii fi qurxummii yommuu Yesuusin beekanitti biyya naannoo lama qofa asii qabna” jedhanii deebisan. **18** sanaa hundatti dhaamsa ergan. Namoonnis Yesuusis, “Isuma natti fidaa” jedhe. **19** Innis dhukkubsattoota isaanii hunda isatti fidan; **36** akka namoonni marga irra tataa’an ajajee akka dhukkubsattooni sun handaara wayyaa buddeena shananii fi qurxummii lamaan sana isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaara fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

buddeena sana caccabsees barattootatti kenne; barattooni immoo namootaaf kennan. **20** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattooniis hurraa’aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **21** Warri nyaatanis dubartootaa fi ijoollee malee gara dhiira kuma shanii turan. **22** Yesuus yommusuma akka barattooni bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gamatti darbaniif isaan dirqisiise. **23** Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadhachuuf kophaa isaa gaaratti ol ba’e. Yommuu galgalaa’ettis kophaa

15 Ergasii Fariisonni fi barsiistonni seeraa tokko tokko Yerusaalemii gara Yesuus dhufanii, **2** “Barattooni kee maaliif duudhaa maanguddootaa cabsu? Isaan yommuu buddeena nyaatanitti harka hin dhiqataniitiil!” jedhan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Isinis maaliif duudhaa keessaniif jettanii ajaja Waaqaa cabsitu? **4** Waaqni, ‘Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu’jedheeraatii. **5** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa

isaatiif yookaan haadha isaatiif kennamuu malu **24** Inni immoo, “Ani hoolota mana Israa’el ‘Waaqaaf kennameera’ jedhee dubbate, **6** imni kanneen badan sana qofaafan ergame” jedhee waan sanaan abbaa isaatiif yookaan haadha deebise. **25** Dubartiin sunis dhuftee sagaddeefii, isaatiif ulfina kennuu hin qabu jettu. Akkanaanis “Yaa Gooftaa na gargaari!” jette. **26** Innis, isin duudhaa keessaniif jettanii dubbii Waaqaa “Buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura busheessitu. **7** Yaa fakkeessitoota! Isaayyaas buusuun sirrii miti” jedhee deebise. **27** Isheenis, yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii “Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyuu hambaa ture; innis akkana jedhe: **8** “Uumanni kun maaddii gooftota isaanii irraa harca’u nyaatu” hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu jettee deebifteef. **28** Yesuusis, “Dubartii nana, narraa fagoo jira. **9** Isaan akkanumaan na amantiin kee guddaa dha! Akkuma fedhii keetii waaqeffatu; barsiisni isaaniis sirnuma namaa siif haa ta’u” jedhee deebise. Intalli ishees ti.” **10** Yesuusis tuuta sana ofitti waamee akkana sa’atiidhuma sana fayyite. **29** Yesuus achii jedheen; “Dhaga’aa; hubadhaas. **11** Waan afaan ka’ee gara Galaana Galilaa dhaqe. Gaarattis namaa keessaa ba’utu nama xureessa malee ol ba’ee taa’e. **30** Namoonni hedduunis warra wanni afaan namaa seenu nama hin xureessu.” okkolan, warra jaaman, warra naafatan, warra **12** Ergasii barattoonni gara isaa dhufanii, “Ati arrabni isaanii dubbachuu didee fi kanneen akka Fariisonni dubbii kana dhaga’anii mufatan biraa hedduu fidanii miilla Yesuus jala kaa’an; beektaa?” jedhanii gaafatan. **13** Innis deebisee innis isaan fayyise. **31** Namoonni sunis yommuu akkana jedhe; “Biqiltuu abbaan koo inni samii akka warri arrabni hin dubbanne dubbatan, irraa hin dhaabin hundinuu ni buqqifama. **14** warri naafatan fayyan, warri okkolan deeman, Isaan dhiisaa; isaan qajeelchitoota jaamota. warra jaamaniif immoo akka iji isaanii baname Jaamaan yoo jaamaa qajeelche, isaan lachuu arganitti ni dinqifatan. Waaqa Israa’eliifis boolla keessa bu’u.” **15** Phexrosis, “Mee hiikkaa ulfina kennan. **32** Yesuus barattoota isaa ofitti fakkeenyaa kanaa nuu ibsi” jedheen. **16** Yesuus waamee, “Ani namoota kanneeniif garaa nan immoo akkana jedhee isaan gaafate; “Isinis laafa; isaan guyyaa sadii na bira turan; waan hamma ammaatti hin hubattanii? **17** Akka wanni nyaatan tokko illee hin qaban. Akka isaan karaa afaan seenu kam iyuu garaa seenee achumaan irratti hin gaggabneefis ani agabuu isaanii darbee dhagna keessaa ba’u hin argitanii? **18** gad isaan dhiisuu hin barbaadu” jedhe. **33** Wanni afaan namaatii ba’u garuu nama keessaa Barattoonni isaas deebisanii, “Buddeena tuuta ba’a; namichas ni xureessa. **19** Sababiin isaas guddaaakkanaa ga’u gammoojji kana keessatti yaadni hamaan jechuunis ajjeesuun, ejjummaan, eessaa argachuu dandeenyaa?” jedhan. **34** Yesuus halalummaan, hanni, sobaan dhugaa ba’uun, immoo, “Isin buddeena meeqa qabdu?” jedhee maqaa nama balleessuu garaa namaa keessaa gaafate. Isaanis deebisanii, “Buddeena torbaa fi ba’atii. **20** Wantoota kanneentu nama ‘xureessa’ qurxummii xixinnoo muraasa qabna” jedhan. malee utuu harka hin dhiqatin nyaachuun **35** Innis akka namoonni sun lafa tataa’an nama hin xureessu.” **21** Yesuusis iddo sanaa itti hime. **36** Ergasii buddeena torbanii fi ka’ee gara biyya Xiiroosii fi Sidoonaatti qajeele. qurxummii sana fuudhee erga galateeffatee **22** Kunoo, dubartiin Kana’aan tokko naannoo booddee kukkanee barattootatti kenne; isaanis sanaa gara isaa dhuftee iyaa, “Yaa Gooftaa, yaa namootaaf kennan. **37** Isaan hundi nyaatanii Ilma Daawit, intalli koo hafuura hamaadhaan quufan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo qabamtee akka malee dhiphachaa jirti; na torba guutuu walitti qaban. **38** Baay’inni warra maari!” jette. **23** Yesuus garuu deebii tokko nyaatanis ijoollee fi dubartoota malee dhiira illee hin kennineef. Barattoonni isaas gara kuma afur ture. **39** Yesuus erga tuuta sana of isaa dhufanii, “Kunoo isheen iyaa nu faana irraa geggeessee booddee bidiruu yaabbatee deemtiitii achi deebisi” jedhanii isa kadhatan. naannoo Magadaan dhaqe.

16 Fariisonnii fi Saduuqonni gara Yesuus **17** Yesuus immooakkana jedhee deebiseef; “Yaa dhufanii akka inni samii irraa mallattoo Simoon ilma Yoonaa, ati eebifamaa dha; kana isaan argisiisu gaafachuudhaanisa qoran. **2** Innis abbaa koo isa samii irraatu siif ibse malee nama akkana jedhee deebise; “Isin yeroo galgalaa’utti, miti. **18** Ani sittin hima; ati Phexrosii dha; kattaa ‘Samiin diimateera; caama ta’ a’ jettu; **3** ganama kana irratti waldaa kiristaanaa koo nan ijaara; immoo, ‘Samiin diimatee duumessaa’eeraatii karri gahaannamis ishee hin mo’atu. (**Hades g86**) har’ a bokkaan jabaan ni rooba’ jettu. Isin **19** Ani furtuu mootummaa samii siifin kenna; bifaa samii addaan baasuu ni beektu; garuu wanni ati lafa irratti hiitu kam iyyuu samii mallattoo baraa addaan baasuu hin dandeessan. irratti ni hidhama; wanni ati lafa irratti hiiktu **4** Dhaloonni hamaa fi ejjaan mallattoo barbaada; kam iyyuu samii irrattis ni hiikama.” **20** Ergasiis garuu mallattoo Yoonaas malee mallattoon hin akka isaan akka inni Kiristoos ta’e nama tokkotti kennamuuf.” Yesuus isaan dhiisee deeme. illee hin himneef barattoota isaa akeekkachiise. **5** Barattoonni yommuu galaanicha ce’anitti **21** Yesuus yeroo sanaa jalqabee akka Yerusaalem buddeena fudhachuu irraanfatan. **6** Yesuus, dhagee harka maanguddootaatti, harka luboota “Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi Saduuqotaa hangafootaattii fi harka barsiistota seeraatti irraa of eeggadhaa” isaanin jedhe. **7** Isaanis, waan hedduun dhiphachuu qabu, akka “Kun sababii nu buddeena hin fidatiniif” ajjeefamuu qabuu fi akka guyyaa sadaffaatti jedhanii waan kana walii wajjin haasa’ an. **8** immoo du’aa kaafamu barattoota isatiif ibsuu Yesuus isaan waan isaan haasa’ an beekee akkana jalqabe. **22** Phexrosis kophatti baasee, “Yaa jedhee gaafate; “Yaa warra amantii xinnoo Gooftaa, kun gonkumaa hin ta’ in! Kun sirraa nana, isin maalif waa’ee buddeena dhabuu haa fagaatu!” jedhee isa ifachuu jalqabe. **23** keessanii walii wajjin dudubbattu? **9** Isin amma Yesuus garuu of irra garagalee Phexrosin, “Yaa iyyuu hin hubattanii? Buddeenni shan nama Seexana nana! Na duubatti deebi’i! Ati gufuu kuma shaniif dhi’effamee gundoo hammam natti taateerta; ati kan nama yaadda malee guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **10** kan Waaqaa hin yaadduutii” jedhe. **24** Ergasiis Yookaan buddeenni torba nama kuma afuriif Yesuus barattoota isatiin akkana jedhe; “Namni dhi’effamee hambaa gundoo hammam guutuu kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, akka walitti qabdan hin yaadattanii? **11** Akka inni of haa ganu. Fannoofii isaa baadhatees ani waa’ee buddeena isinitti dubbachaa hin na duukaa haa bu’u. **25** Namni lubbuu isaa turin isin akkamitti hin hubanne? Garuu raacitii oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa.” dhabaatti; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa **12** Isaanis ergasiis akka inni akka isaan raacitii dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **26** buddeena irraa of eeggataniif utuu hin ta’ in Namni yoo addunya guutuu argatee lubbuu akka barsiisa Fariisotaatii fi Saduuqotaa irraa isaa immoo dhabe, bu’an isaa maali? Yookaan of eeggataniif isaanitti himaa ture hubatan. **13** namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda’ a? Yesuus yeroo gara biyya Fiiliphoos Qiisaariyya **27** Ilmi Namaa ulfina Abbaa isatiin ergamoota dhufetti, “Namooni Ilma Namaatiin eenyu isaa wajjin dhufuuf jiraatii; innis yeroo sana jedhu?” jedhee barattoota isaa gaafate. **14** tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojji isaitti Isaanis, “Namooni tokko tokko inni Yohannis gatii isaa ni kenna. **28** “Ani dhuguman isinitti Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyas hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa jedhu; kaan immoo inni Ermiyaas yookaan namoonni tokko tokko hamma utuu Ilmi Namaa raajota keessaa isa tokko dha jedhu” jedhanii mootummaa isatiin dhufuu arganitti du’ a hin deebisan. **15** Innis, “Isin hoo? Eenyu anaan dhandhaman.”

jettu?” jedhee gaafate. **16** Simoon Phexrosis, “Ati **17** Yesuus guyyaa ja’ a booddee Phexrosin, Kiristoos, Ilma Waaqa jiraataa ti” jedhee deebise.

Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob

fudhatee kophaa isaanii tulluu dheeraa tokkotti dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani ol baase. 2 Innis achitti fuula isaanii duratti hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma geeddarame. Fuulli isaa akka aduu ife; uffanni yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha as isaas akkuma ifaa addaate. 3 Kunoo Musee fi natti fidaa!" jedhe. 18 Yesusis hafuura hamaa Eeliyaas utuu Yesuus wajjin haasa'anuu isaanitti sana ifate; hafuuri hamaan sunis gurbaa sana mul'atan. 4 Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Gooftaa, keessaa ba'e; gurbichis yommusuma fayye. 19 as jiraachuu nuuf gaarii dha. Yoo fedhii kee Ergasiis barattoonni kophaa isaanii gara Yesuus ta'e, ani daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko dhufanii, "Nu maaliif hafuura hamaa sana Museef, tokko immoo Eeliyaasiif asitti nan baasuu dadhabne?" jedhanii isa gaafatan. 20 ijaara" jedhe. 5 Utuma inni dubbachaa jiruu Innisakkana jedhee deebise; "Sababii amantiikunoo, duumessi ifaan tokko isaan haguuge; keessan xinnaateefii dha. Ani dhuguman isinitti duumessicha keessaas sagaleen tokko, "Kun hima; isin utuu amantii xinnoo hamma sanyii Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee sanaaficaa qabaattanii silaa tulluu kanaan, nan gammada. Isinis isa dhaga'aa!" jedhe. 6 'Asii ka'ii achi darbi' jechuu ni dandeessu; Barattoonis yommuu waan kana dhaga'anitti innis ni darba. Wanni isiniif hin danda'amne akka malee sodaatanii adda isaaniitiin lafatti tokko iyyuu hin jiru. [21 Hafuurri hamaan gombifaman. 7 Yesuus garuu itti dhi'aatee akkanaa garuu soomaa fi kadhannaadhaanisaan tuqee, "Ka'aa! Hin sodaatinaa" jedheen. 8 malee hin ba'u."] 22 Yeroo isaan Galiilaatiisaanis yommuu ol jedhanii ilaalanitti Yesuusin walitti qabamanitti inniakkana isaaniin jedhe; malee nama tokko illee hin argine. 9 Utuu "Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni tulluu sana irraa bu'uutti jiranuus Yesuus, kennama. 23 Isaanis isa ni ajjeesu; inni immoo "Hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa guyyaa sadaffaatti ni kaafama." Barattoonis kaafamutti waan argitan sana nama tokkotti akka malee gaddan. 24 Yommuu Yesuusii illee hin himinaa" jedhee isaan seerrate. 10 fi barattoonni isaa Qifirnaahom ga'anitti Barattoonis, "Yoos barsiistonni seeraa maaliif qaraxoonni gara Phexros dhufanii, "Barsiisaan Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu keessan gibira hin kaffaluu?" jedhanii gaafatan. dubbatu ree?" jedhanii isa gaafatan. 11 Yesuus 25 Innis deebisee, "Ni kaffala" jedheen. Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan, Eeliyaas yommuu Phexros mana seenetti duraan dursee, waan hunda iddootti deebisuuf jedhee duraan "Yaa Simoon ati maal yaadda? Mootonni lafaa dursee ni dhufa. 12 Ani garuu isinittin hima; eenu irraa qaraxaa fi gibira walitti qabu? Eeliyaas amma iyyuu dhufeera; isaanis isa Ijoollee isaanii irraa moo keessummoota irraa hin hubanne; garuu waanuma fedhan hunda walitti qabu?" jedhee gaafate. 26 Phexrosis isatti hoijetan. Ilmi Namaas akkasuma harka deebisee, "Keessummoota irraa walitti qabu" isaaniitti dhiphachuuf jira." 13 Barattoonis jedhe. Yesusis akkana jedhee deebiseef; "Yoos ergasii akka wanni inni isaanitti dubbachaa ijoolleen isaanii bilisa. 27 Garuu nu akka isaan ture sun waa'ee Yohannis Cuuphaa ta'e hin mufachiifneef dhaqiitii okkoo galaanatti hubatan. 14 Yommuu isaan gara tuuta sanaa darbadhu. Qurxummii jalqbatti qabdus fuudhi; dhufanittis namichi tokko Yesuusitti dhi'aatee yommuu afaan isaa bantuttis maallaqa argatta. fuula isaa duratti jilbeenfate; 15 akkanas Maallaqa sanas geessiitii anaa fi ofii keetiif jedhe; "Yaa Gooftaa, ilmi koo gaggaboodhaan isaanitti kenni."

qabamee akka malee rakkachaa jiraatii naaf maari. Yeroo hedduu ibidda keessatti yookaan bishaan keessatti kufa. 16 Ani barattoota keetti isa nan fide; isaan garuu isa fayyisuu hin dandeenye." 17 Yesusis deebisee, "Isin

18 Yeruma sana barattoonni gara Yesuus dhufanii, "Yoos mootummaa samii keessatti kan hundumaa caalu eenu?" jedhanii gaafatan. 2 Innis mucaa xinnaa tokko ofitti waamee isaan gidduu dhaabe. 3 Akkanas

jedhe: "Ani dhuguman isinitti hima; isin yookaan sadiin waan mirkanoeffamuuf' nama yoo deebitanii akkuma ijoollee taatan malee biraaj tokko yookaan nama lama fudhadhuu gonkumaa mootummaa samiitti hin galtan. dhaqi. 17 Yoo inni jara dhaga'uu dide waldaa 4 Kanaaf namni akka daa'ima kanaa gad of kiristaanaatti himi; yoo inni waldaa kiristaanaa qabu kam iyyuu mootummaa samii keessatti iyyuu dhaga'uu dide akka nama ormaattii fi akka nama hunda caala. 5 Namni daa'ima akkanaa qaraxxuutti isa fudhadhu. 18 "Ani dhuguman tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na isinitti hima; wanni isin lafa irratti hiitan kam simata. 6 "Namni kam iyyuu warra natti amanan iyyuu samii irratti ni hidhama; wanni isin xixinnaa kanneen keessaa tokko illee yoo lafa irratti hiiktan kam iyyuu samii irrattis ni gufachiise, dhagaan daakuu guddaa morma hiikama. 19 "Ammas ani isinitti nan hima; isin isaatti hidhamee tuujuba galaanaa keessa keessa yoo namoonni lama lafa irratti waa'ee dhidhimuu isaaf wayya ture. 7 Sababii wantoota waan kadhatan kamii iyyuu walii galan Abbaan akka namoonni gufatan godhan sanaatiif koo inni samii irraa isaaniif taasisa. 20 Iddoo itti addunyaaaf wayyoo! Wantoonni akkanaa dhufuu namoonni lama yookaan sadii maqaa kootiin qabu; garuu nama wantoonni kunneen karaa walitti qabamanitti ani gidduu isaaniitti nan isaatiin dhufan sanaaf wayyoo! 8 Yoo harki kee yookaan miilli kee si gufachiise, of irraa kutii gati. Harka lama yookaan miilla lama qabaattee ibidda bara baraatti darbatamuu irra, dooluu taatee yookaan laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. (aiōnios g166) 9 Yoo jiji kee si gufachiise of keessa baasii gati. Ija lama qabaattee ibidda gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokko qabaattee jireenyatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 10 "Warra xixinnaa kanneen keessa tokko inni herrega isaa to'achuu jalqabeenis nama illee akka hin tuffaneef of eeggadhaa. Ani mootichi taalaantii kuma kudhan irraa qabu isinitti nan hima; ergamooniisaanii samii tokko itti fidan. 25 Namichi sun waan baasu irratti yeroo hunda fuula Abbaa koo isa samii dhabnaan gooftaan isaa akka inni, niitiin isaa, irraa ni arguutii. [11 Ilmi Namaa isa bade ijolleen isaatti fi wanni inni qabu hundinuu oolchuudhaaf dhufeteeti.] 12 "Isin maal seetu? gurguramanii gatiin sun kaffalamu ajaje. 26 Namni tokko yoo hoolota dhibba qabaatee "Garbichi sunis miilla isaatti kufee, 'Yaa gooftaa, hoolota sana keessaas tokko bade, namichi sun naaf obsi; hunduma isaa iyyuu siif nan kaffalaa' sagaltamii sagallan hafan kaan tulluuwwan jedhee isa kadhate. 27 Gooftaan garbicha sanaas irratti dhiisee tokkicha bade sana barbaaduu hin garaa laafeef; gatii isa irraa qabus dhiiseefii dhaquu? 13 Ani dhuguman isinitti hima; inni yoo gad isa lakkise. 28 "Garbichi sun garuu akkuma hoolaa sana argate, hoolota sagaltamii sagallan achii ba'een garbicha akka isaa kan gatii hin badin irra hoolaa tokkicha sanatti caalaa ni diinaariidhibbaa irraa qabu tokko arge. Innis gammada. 14 Akkasuma immoo isaan xixinnoo morma namichaa hudhee qabee, 'Waan ani kanneen keessa tokko iyyuu akka badu fedhii sirraa qabu naa kaffali' jedheen. 29 "Garbichi Abbaa keessan isa samii irraa miti. 15 "Yoo akka isaa sunis miilla isaatti kufee, 'Naaf obsi; obboleessi kee cubbuu sitti hojjete, dhaqitii waan narra jiru siif nan kaffalaa' jedhee isa iddo isin lamaan qofti jirtanitti balleessa isaa kadhate. 30 "Inni garuu ni dide; qooda kanaa itti himi. Yoo inni si dhaga'e ati obboleessa hamma inni gatii isaa kaffalutti mana hidhaatti kee deebifatteerta. 16 Yoo si dhaga'uu baate isa galchisiise. 31 Garboonni kaan yommuu waan garuu 'dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan ta'e sana arganitti akka malee gaddan; dhaqaniis

waan ta'e hundumaa gooftaa isaaniitti himan. 32 mootummaa samiitiif jedhanii xu'aashii of "Gooftichis garbicha sana ofitti waameeakkana taasisanis jiru; namni kana fudhachuu danda'u jedheen; 'Yaa garbicha hamaa! Ani sababii ati haa fudhatu.' 13 Ergasii akka inni harka isaan na kadhatteef gatii sirra ture hunda siif dhiise. irra kaa'ee isaaniif kadhatuuif ijoolee xixinnoo 33 Akkuma ani garaa siif laafe sana atis garbicha Yesuusitti fidan. Barattooni garuu isaan ifatan. akka keetiitiif garaa laafuu hin qabduu?" 34 14 Yesuusis, "Ijooleen xixinnoon gara koo haa Gooftaan isaas aariidhaan hamma inni gatii dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan samii sana hunda kaffalutti warra isa dhiphisanitti kan warra akkanaatii" jedhe. 15 Innis erga harka dabarsee isa kenne. 35 "Isinis yoo garaa keessan guutuudhaan obboleessa keessaniif dhiisuu baattan Abbaan koo inni samii irraa tokkoo tokkoo keessan akkanuma godha."

19 Yesuus erga dubbii kana dubbatee fixatee booddee, Galilaadhaa ka'ee gama Yordaanos gara biyya Yihuudaa dhaqe. 2 Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis achitti isaan fayyise. 3 Fariisonni tokko tokkos isa qoruuf gara isaa dhufanii, "Namni tokko waanuma argeen niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafatan. 4 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Isin akka inni jalqabatti isaan uume sun, 'dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume'hin dubbifnee? 5 Inni akkana jedhe; 'Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana; lamaan isaanii iyuufoon tokko ta'u.' 6 Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama miti. Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin." 7 Isaanis, "Yoos Museen maaliif akka namni tokko waraqaa ragaa hiikkaa kenneefii niitii isaa of irraa geggeessu ajaje ree?" jedhanii isa gaafatan. 8 Yesuusis akkana jedhee deebise; "Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee akka isin niitota keessan hiiktan isiniif eeyyame. Jalqabatti garuu akkana hin turre. 9 Ani isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitii isaa hiikee dubartii biraafuudhu kam iyuu ejja raawwata." 10 Barattooniisaas, "Haallidhirsaa fi niitii akkana taanaan fuudhuhu dhiisuu wayya" jedhaniin. 11 Yesuusis akkana jedheen; "Waan kana warra isaaniif kenname qofa malee namni hundi fudhachuu hin danda'u. 12 Warri xu'aashii ta'anii gadameessa haadha isaaniitii dhalatan jiruutii; warri harka namaatiin xu'aashii ta'anis jiru; kanneen

isaa isaan irra kaa'ee booddee achii deeme. 16 Kunoo namichi tokko gara Yesuus dhufee, "Yaa barsiisaa, jirenyara baraa argachuuf wannigaarii ani gochu qabu maali?" jedhee gaafate. (aiōnios 9:16) 17 Yesuus immoo, "Ati maaliif waa'ee waan gaarii na gaafatta? Gaariin Isa Tokkicha qofatu jira. Ati yoo jireenyatti galuu barbaadde ajajawwan eegi" jedhee deebise. 18 Namichis, "Ajajawwan kami?" jedhee gaafate. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Hin aijeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; 19 abbaa keetii fi haadha kee kabaji; ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu." 20 Dargaggeessi sunis, "Ani ajajawwan kanneen hunda eegeera. Yoos maaltu amma iyuu na duraa hir'ata ree?" jedheen. 21 Yesuusis, "Ati yoo nama hir'ina hin qabne ta'u barbaadde, dhaqiqitii waan qabdu gurgurii hiyyeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedhee deebiseef. 22 Dargaggeessi sunis yommuu waan kana dhaga'etti gaddee achii deeme; inni qabeenya guddaa qaba tureetii. 23 Yesuusis barattoota isaaatiin akkana jedhe; "Ani dhuguma isinittin hima; mootummaa samiitti galuun nama sooreessaaf rakkisaa dha. 24 Ammas isinittin hima; namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf salphata." 25 Barattooni yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee raajeffatanii, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. 26 Yesuusis isaan ilaalee, "Kun namaaf hin danda'amu; Waaqaaf garuu wannihundinu ni danda'ama" jedhe. 27 Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra! Egaa maal arganna ree?" jedhee deebise. 28 Yesuus immoo akkana isaaniin

jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. haaraa keessatti, yeroo Ilmi Namaa teessoo issa 11 Isaan yommuu diinaarii sana fudhatanitti ulfina qabeessa sana irra taa’utti, isin warri abbaa lafaa sanatti guunguman. 12 Isaanis, na duukaa buutanis akkasuma teessoowwan ‘Warri gara dhumaatti qacaraman kunneen kudha lama irra teessanii gosoota Israa’el kudha sa’atii tokko qofa hoijetan; ati garuu nu warra lamaanitti murtu. 29 Namni maqaa kootiif jedhee manneen yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoolee yookaan lafa qotisaas dhiise hundi dachaa dhibba ni argata; jirenya bara baraaas ni dhaala. (aiōnios g166) 30 Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa ni ta’u; warri dhumaa hedduun immoo warra jalqabaa ni ta’u.

20 “Mootummaan samiis abbaa lafaa kan iddo dhaabaa wayinii isaatti hoijettoota qacarachuuf jedhee barii obboroo manaa ba’e tokko fakkaata. 2 Innis guyyaatti diinaariitokko tokko isaanii kaffaluuf hoijettoota sanaan walii galee gara iddo dhaabaa wayinii isaatti isaan erge. 3 “Namichi sunis gara sa’atii sadiiuti gad ba’ee namoota hojii malee iddo gabaa dhadhaabatan kanneen biraar ge. 4 ‘Isinis dhaqaatii iddo dhaabaa wayinii kootii keessa hoijedhhaa; anis waan isiniif malu isiniif kaffalaa’ jedheen. 5 Isaanis ni dhaqan. “Ammas gara sa’atii ja’aa fi gara sa’atii sagaliitti gad ba’ee akkasuma godhe. 6 Naannoo sa’atii kudha tokkoottis gad ba’ee namoota hojii malee dhadhaabatan biraar ge, ‘Isin maaliif guyyaa guutuu hojii malee as dhadhaabattu?’ jedhee isaan gaafate. 7 “Isaanis, ‘Sababii namni tokko illee nu hin qacaratiniif’ jedhanii deebisan. “Inni immoo, ‘Isinis dhaqaatii iddo dhaabaa wayinii kootii keessa hoijedhhaa’ jedheen. 8 “Yommuu galgalaa’etti abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa hoogganaa hojii isatiin, ‘Hoijettoota waami; warra gara dhumaatti qacaramanii jalqabii hamma warra dura qacaramaniitti mindaa isaanii kaffaliif’ jedheen. 9 “Warri gara sa’atii kudha tokkootti qacaraman sunis dhufanii tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. 10 Warri jalqabatti qacaraman yommuu dhufanitti waan warra kaan caalaa argatan se’an. Garuu tokkoon

dadhabbi hojichaati fi ho’a guyyaa obsine isaaniin wal qixxeessite’ jedhaniin. 13 “Inni garuu hoijettoota sana keessaa isa tokkoon, ‘Yaa michuu ko, ani waan tokkoon illee si hin miine. Ati diinaarii tokkoon naan walii hin gallee? 14 Qooda kee fudhadhuu deemi; ani namicha isa gara dhumaa kanaafis hammuma siif kenne sana kennuufi nan barbaada. 15 Ani qarshii kootiin waan barbaade gochuuf mirga hin qabuu? Yookaan sababii ani arjaa ta’eef hinaftaa?” jedhe. 16 “Akkasuma warri dhumaa warra jalqabaa ni ta’u; warri jalqabaa immoo warra dhumaa ni ta’u.” 17 Yesuus utuu Yerusaalemitti ol ba’aa jiruu barattoota kudha lamaan kophaaati baaseeakkana jedheen: 18 “Kunoon nu Yerusaalemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du’ itti muru; 19 akka isaan itti qoosaniif, isa garafanii fi isa fannisanifiis dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu. Innis guyyaa sadaffaatti du’aa ni kaafama!” 20 Ergasiis haati ilmaan Zabdewoos ilmaan ishee wajjin gara Yesuus dhuftee jilbeenfattee waa isa kadhatte. 21 Yesuus, “Ati maal barbaadda?” jedheen. Isheenis, “Akka ilmaan koo kunneen lamaan mootummaa kee keessatti inni tokko mirga keetiin, inni kaan immoo bitaa keetiin taa’u naa godhi” jetteen. 22 Yesuus immoo, “Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhuguuf jiru dhuguu ni dandeessuu?” jedheen. Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. 23 Yesuus, “Dhugumaan xoofoo koo irraa illee ni dhugdu; garuu mirga kootii fi bitaa kootiin taa’uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra Abbaan koo isaanii qopheesse sanaati” jedheen. 24 Warri kurnan yommuu waan kana dhaga’anitti obboloota lamaanitti aaran. 25 Yesuus walitti isaan waameeakkana jedhe; “Isin akka bulchitoonni Namoota Ormaa isaan

irratti gooftummaa mul'isan, gurguddoontti Namoonni akka malee baay'een uffata isaaniiisaanii akka isaan irratti taayitaa argisiisan karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan ni beektu. **26** Isin biratti akkas miti. Qooda mukaa kukkutanii karaa irra bubausan. **9** kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uun Namoonni isa dura deemaa turanii fi warri barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'uun isa duukaa bu'aa turan iyyanii, "Hoosaa'innaa qaba; **27** namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu Ilma Daawitiif!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu kam iyyuu garbicha keessan ta'uun qaba; **28** Ilmi eeb bifamaa dha!" "Hoosaa'innaa ol gubbaatti!" Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo jedhan. **10** Yommuu Yesuus Yerusaalem seenetti, namoota baay'eedhaaf furii godhee kennuuf magalaan sun guutummaatti raafamtee, "Kun dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii." **29** eenuy?" jette. **11** Tuunni sun immoo, "Kun Utuu Yesuusii fi barattoonni isaa Yerikoodhaa Yesuus, raajicha Naazreeti Galiilaati" jedhee ba'aa jiranuu, tuunni namootaa guddaan isa deebise. **12** Yesuus mana qulqullummaa seenee duukaa bu'e. **30** Kunoo, jaamonni lama qarqara warra mana qulqullummaa keessatti bitatanii karaa tataa'aa turan; isaanis yommuu akka fi gurguratan hundumaa ari'e. Minjala warra Yesuus achiin darbaa jiru dhaga'anitti iyyanii, maallaqa geeddaratanii fi barcuma warra "Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhan. gugee gurguratanii garagalche. **13** Innis, "Manni **31** Tuunni sunis akka isaan cal'isaniif isaan ifate; koo mana kadhanna jedhama'jedhamee isaan garuu, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu barreefameera; isin garuu holqa saamtotaa maari!" jedhanii ittuma caalchisanii iyyan. **32** gootaniirtu" isaanin jedhe. **14** Jaamonnii fi warri Yesuusis dhaabatee isaan waamee, "Akka ani naafatan mana qulqullummaa keessatti gara maal isinii godhu barbaaddu?" jedhee isaan isaa dhufan; innis isaan fayyise. **15** Luboonni gaafate. **33** Isaan immoo, "Yaa Gooftaa, akka hangafoonni fi barsiistonni seeraa yommuu iji keenya nuuf banamu barbaanna" jedhanii hojji dingisiisaa inni hojjete arganii ijoollee deebisan. **34** Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii mana qulqullummaa keessatti, "Hoosaa'innaa qaqqabe. Isaanis yeruma sana arganii isaa duukaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti ni bu'an.

21 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii

Beetfaagee ishee Gaara Ejersaa irraa sana ga'aniin Yesuus barattoota lama erge; **2** akkanas isaanin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; yommusuma harree hidhamte tokko ilmoo ishee wajjin ni argattu. Lachan isaanii hiikaatii naa fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu waan tokko isiniin jedhe, 'Gooftatu isaan barbaada' jedhaa; innis yommusuma erga." **4** Kunis akka wannii karaa raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: **5** "Akkana jedhaa Intala Xiyoonitti himaa; 'Kunoo, mootiin kee gad of qabee, harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee, gara kee dhufa.'" **6** Barattoonis dhaqanii akkuma Yesuus isaan ajaje godhan. **7** Isaanis harree fi ilmoo harree sana fidan; uffata isaaniiisaan isaan irra buusan; Yesuusis isaan irra taa'e. **8** aaron. **16** Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen jedhan dhageessaa?" jedhanii isaa gaafatan. Yesuus immoo, "Eeyyee;" isin waan, "Yaa Gooftaa, ati afaan daa'immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa, galata qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" jedhee deebise. **17** Innis isaan biraa deemee magaalaa sanaa ba'e; Biitaaniyya dhaqee achi bul. **18** Yesuus ganama barii utuu gara magaalattiitti deebi'uu beela'e. **19** Muka harbuu tokkos karaa biratti argee itti gore; garuu baala malee waa tokko illee hin arganne. Innis, "Iji barabaraan sirratti hin argamin!" jedheen. Mukni sunis yeruma sana goge. (**aiōn g165**) **20** Barattoonis yommuu waan kana arganitti ni dingisiifatan. Isaanis, "Harbuun sun akkamitti yommusuma goge?" jedhanii gaafatan. **21** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman isinitti hima; yoo amantii qabaattan, yoo mamuu baattanis, waan muka harbuu sana irratti ta'e qofa

utuu hin ta'in, tulluu kanaan illee, 'Ka'il! wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Galaanatti darbatami!' yoo jettan ni ta'a. **22** Isin Ergasiis lafa wayinii sana qonnaan bulootatti yoo amantii qabaattan waan kadhannaadhaan kiraan kennatee biyya fagoo dhaqe. **34** Innis gaafattan hunda ni argattu." **23** Utuu Yesuus yeroon itti midhaan walitti qaban geenyaa mana qulqullummaa seenee barsiisa jiruu akka isaan ija isaa fidaniifiif garboota isaa luboonni hangafoonii fi maanguddoonee sabaa qottuuwwan sanatti ergate. **35** "Qottuuwwan gara isaa dhufanii, "Ati taayitaa maaliitiin sunis garboota namichaa qabani, isa tokko wantoota kanneen hoijetta? Enyetu taayitaa ni dhaanan; isa kaan ni ajjeesan; isa sadaffaa kana siif kenne?" jedhanii gaafatan. **24** Yesuusim immoo dhagaan tuman. **36** Ammas garboota akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin warra duraa caalaa baay'atan bira ergate; gaafadha; yoo isin naaf deebiftan, anis taayitaa qonnaan bultooni sunis akkuma sana isaan maaliitiin wantoota kanneen akkan hoijedhu godhan. **37** Dhuma irrattis inni, 'Ilma koo isinittin hima. **25** Cuuphaan Yohannis eessaa ni kabaju' jedhee ilma isaa isaanitti ergate. dhufe? Samii irraa moo nama bira dhufe?" **38** "Qottooni sun garuu yommuu ilma sana Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo arganitti, 'Dhaaltuun isa kana. Kottaa isanu, 'Samii irraa dhufe' jenne, inni immoo, 'Yoos ajjeefnnee dhaala isaa fudhannaal' waliin jedhan. isin maaliifisa hin amanin ree?" nuun jedha. **39** Kanaafuu isaan fuudhania iddo dhaabaa **26** Yoo nu, 'Nama bira dhufe' jenne garuu wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. **40** namoota sodaanna; isaan hundinuu Yohannisin "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa akka raajiitti ilaaluutii." **27** Kanaafuu isaan, "Hin yommuu dhufutti qottuuwwan sana maal beeknu!" jedhanii Yesuusif deebisan. Inni godhinna laata?" **41** Isaanis, "Inni namoota immoo akkana jedhe; "Anis taayitaa maaliitiin hamoo sana haala hamaadhaan ni balleessa; akkan wantoota kanneen hoijedhu isinittihin iddo dhaabaa wayinii sanas qottuuwwan yeroo himu." **28** "Maal seetu? Nama ilmaan lama qabu midhaan walitti qabamutti qooda midhaan isaa tokkotu ture; innis gara ilma isaa hangafaa kennaniif kanneen biraatti dabarsee ni kenna" dhaqee, 'Yaa ilma ko, har'a dhaqitii iddo jedhanii deebisan. **42** Yesuusis akkana isaaniiin dhaabaa wayinii keessa hoijedhu' jedheen. **29** jedhe; "Isin dubbii Kataabbiwwan Qulqulluu "Ilmi sunis deebisee, 'Ani hin dhaqu' jedhe; keessatti, "Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa ergasii garuu gaabbee dhaqe. **30** "Namichis gara golee ta'eera; kanas Gooftaatu godhe; kun ilma isaa isa kaanii dhaqee akkasuma jedheen. immoo ija keenyatti dingii dha'jedhu sana Ilmi isaa sunis, 'Yaa gooftaa nan dhaqa' jedhee gonkumaa hin dubbfinee? **43** "Kanaafuu ani deebiseef; garuu hin dhaqne. **31** "Ilmaan lamaan isinittin hima; mootummaan Waaqaa isin keessaa isa kamtu fedhii abbaa isaa guute?" irraa fudhatamee saba ija isaa godhatutti ni Isaanis, "Isa jalqabaa ti" jedhan. Yesuusis kennama. **44** Namni dhagaa kana irratti kufu akkana isaaniiin jedhe; "Ani dhuguman isinitti kam iyyuu caccabee bututa; namni dhagichi hima; qaraxxoonnii fi sagaagaltooni isin dura irratti kufu kam iyyuu ni daakama." **45** mootummaa Waaqaatti ni galu. **32** Yohannis Luboonni hangafoonii fi Fariisonni yommuu karaa qajeelummaa isinitti argisiisuu dhufetii; fakkeenyawwan Yesuus dhaga'anitti akka inni isin immoo isa hin amanne. Qaraxxoonnii fi waa'ee isaanii dubbate beekan. **46** Isaanis isa sagaagaltooni garuu isa amanan; isin erguma qabuu barbaadan; garuu sababii namoonni waan kana argitan illee qalbii jijiirrattanii isatti Yesuusin akka raajiitti ilaala turaniiif namoota hin amanne. **33** "Fakkeenya bira tokko dhaga'aa; sana sodaatan.

abbaa lafaa kan iddo dhaabaa wayinii irra
wayinii dhaabbate tokkotu ture. Innis naannoo
isaatti dallaa ijaaree, achi keessatti boolla itti

22 Yesuus ammas akkana jedhee fakkeenyaan
deebii kenneef: **2** "Mootummaan samii
mootii ilma isaatif cidha fuudhaa qopheesse

tokko fakkaata. 3 Innis akka isaan warra cidha gibira kaffaltan natti argisiisaa.” Isaanis diinaarii sanatti affeeraman waamaniif garboota isaa tokko isatti fidan; 20 inni immoo, “Fakkiin kun erge; warri waamaman sun garuu dhufuu hin kan eenyuu ti? Katabbiinun kan eenyuu ti?” barbaanne. 4 “Ammas akkana jedhee garboota jedhee isaan gaafate. 21 Isaanis, “Kan Qeesaari” biraa erge; ‘Kunoo ani irbaata koo qopheesseera: jedhanii deebisan. Kana irratti inni, “Yoos kan Sangoonni koo, horiin koo coccoomoonis Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf qalamanii wanni hundinuu qopheeffameera. kennaa” jedheen. 22 Isaanis yommuu waan kana Gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhaatii dhaga’anitti ni dinqifatan. Kanaaf isa dhiisanii warra affeeraman sanatti himaa.’ 5 “Isaan qajeelan. 23 Guyyuma sana Saduuqonni warri garuu tuffatanii, inni tokko gara lafa qotiisa du’aa ka’uun hin jiru jedhan tokko gara isaa, kaan immoo gara daldala isaa dhaqe. isaa dhufanii gaaffii isa gaafatan. 24 Akkanas 6 Warri hafan immoo garboota isaa qabanii jedhan; “Yaa barsiisaa, Museen, ‘Namni tokko salphisan; ni ajjeesanis. 7 Mootichis ni aare. niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin yoo du’e Loltoota isaas ergee warra garboota isaa ajjeesan obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa sana balleesse; magaalaa issaaniis ni gube. 8 isatiif sanyii haa dhaabu’ jedhee nutti himeera. “Ergasii inni garboota isatiin akkana jedhe; 25 Kunoo obboloota torbatu nu bira ture. Inni ‘Dhangaan cidha fuudhaa qopheeffameera; jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin qabaatin warri affeeraman garuu cidha kanaaf hin malle. niitii isaa obboleessa isatti dhiisee du’e. 26 9 Kanaafuu gara qaxxaamura karaatti ba’atii Obboleessa lammaffaa fi sadaffaa irratti, hamma nama argitan hunda gara cidhaatti affeeraa.’ 10 isa torbaffaattis waanuma sanatu ta’e. 27 Dhuma Garboonni sunis karaatti ba’anii nama argan irratti dubartittiis ni duute. 28 Egaa guyyaa hunda, hamaas gaariis walitti qaban; galmi du’aa ka’uutti, torban isaanii keessaa isheen cidhaa sunis keessummootaan guutame. 11 niitii isa kamii taati? Hundii isaanii iyuu ishee “Mootichi yommuu keessummoota ilaaluuf fuudhaniiruutii.” 29 Yesuus immoo akkana ol seenetti, nama uffata cidhaa hin uffatin jedhee deebise; “Isin waan Katabbiawan tokko achitti arge. 12 Innis, ‘Yaa michuu ko, Qulqulluu yookaan humna Waaqaa hin beekneef ati akkamitti utuu uffata cidhaa hin uffatin dogoggortu. 30 Guyyaa du’aa ka’uutti namoonni as seente?” jedhee isa gaafate. Namichi garuu akka ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; waan dubbatu dhabe. 13 “Mootichis tajaajiltoota hin heerumanis. 31 Garuu isin waan Waaqni isatiin, ‘Namicha kana harkaa fi miilla hidhaatii waa’ee du’aa ka’u warra du’anii isiniin jedhe dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo’uu fi hin dubbifnee?’ Innis akkana jedha; 32 ‘Ani ilkaan qaruutu ta’ a’ jedhe. 14 “Warri affeeraman Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa baay’eedhaatii; warri filataman garuu muraasa.” Yaaqoob. Inni Waaqa warra jiraataniiti malee 15 Ergasiis Fariisonni waanuma inni dubbatuun Waaqa warra du’anii miti.” 33 Namoonni isa qabuuf gad ba’anii Yesuusitti mari’atan. yommuu waan kana dhaga’anitti, barsiisa isaa 16 Isaanis barattoota isaanii garee Heroodis dinqifatan. 34 Fariisonni yommuu akka Yesuus wajjin isatti ergan. Akkanas jedhan; “Yaa Saduuqota afaan qabachiise dhaga’anitti walitti barsiisa, akka ati nama dhugaa taate, akka ati qabaman. 35 Isaan keessaaas hayyuun seeraa dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiiftu beekna. tokko akkana jedhee gaaffii kanaan isa qore: Ati nama wal hin caalchiftu; fuula namaas hin 36 “Yaa barsiisaa, seera keessaa ajajni guddaan ilaaltu. 17 Egaa mee nutti himi; yaadni kee maali? isa kami?” 37 Yesuus isakkana jedheen; “Waaqa Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu hin eeyyamamne?” 18 Yesuus garuu hammina kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan isaanii beekee akkana jedhe; “Yaa fakkeessitoota jaalladhu. 38 Kunis ajaja jalqabaatii fi guddicha. nana, isin maaliif na qortu? 19 Mee maallaqa 39 Ajajni lammaffaanis isuma fakkaata: ‘Ollaa kee

akkuma ofii keetiitti jaalladhu'jedha. 40 Seerrii fi iyyuu gad qabamaatii; namni gad of qabu kam Raajonni hundinuu ajajawwan kanneen lamaan iyyuu garuu ol qabama. 13 "Yaa barsiistota irratti hundeffamu." 41 Utuu Fariisonni walitti seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif qabamanii jiranuu Yesuu gaaffii tokko isaan wayyoo! Isin mootummaa samii namoota gaafate; 42 innis, "Isin waa'ee Kiristoos maal duraa cuftuutii. Ofii keessanii hin seentan; yaaddu? Inni ilma eenyuu ti?" jedhe. Isaanis, warra seenuu yaalanis akka isaan seenan hin "Inni Ilma Daawit" jedhanii deebisan. 43 Innis gootan. [14 Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota akkana isaaniin jedhe; "Yoos Daawit akkamitti fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Mana Hafuuraan geggeeffamee, 'Gooftaa' isaan jedha haadha hiyyeessaa saamtanii onsitutii; itti ree? Inni akkana jedhaati: 44 "Gooftaan Gooftaa fakkeessuuf kadhanna ni dheeressitu; kanaafuu kootiin: "Hamma ani diinota kee miilla kee jala murtii caalutu isiniti murama.] 15 "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Nama tokko amantii keessanitti galfachuuuf jettanii lafaa fi galaana irra joortu; yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa lama ilma gahaannam ta'u isa gootu. (Geenna g1067) 16 "Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyoo! Isin, 'Namni kam iyyuu yoo mana qulqullummaatiin kakate, kun homaa miti; namni kam iyyuu yoo warqee mana qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. 17 Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? 18 Akkasumas isin, 'Namni kam iyyuu yoo iddo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kennaa iddo aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. 19 Isin jaamota nana, kennaa sana moo iddo aarsaa isa kennaa sana qulqulleessutu caala? 20 Kanaafuu namni iddo aarsaatiin kakatu, iddo aarsaati fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. 21 Namni mana qulqullummaatiin kakatu, mana qulqullummaati fi isa mana qulqullummaa keessa jiraatuun kakata. 22 Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waaqaatii fi isa teessoo sana irra taa'uun kakata. 23 "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin abasuuda, insilaalaa fi kamuunii kudhan keessaa tokko ni kennitu. Garuu seera keessaa waan caalaatti barbaachisaa ta'e jechuunis murtii qajeelaa, araaraa fi amanamummaa dhiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa duubaa hojji irra oolchuu qabdu ture. 24 Isin qajeelchitoota jaamota nana! Bookee ni

23 Yesuusis ergasii uummataa fi barattoota
isaatiin akkana jedhe: 2 "Barsiistonni
seeraatii fi Fariisonni barcuma Musee irra
taa'aniiru. 3 Kanaafuu waan isaan isiniti himan
hundumaa godhaa; eegaas. Garuu waan isaan
hojjetan hin hojjetinaa; isaan ni dubbatu malee
waan dubbatan sana hin hojjetaniitii. 4 Isaan
ba'aa ulfaataa hidhanii gatiittii namaa irra
kaa'u; ofii isaaniitii garuu ba'aa sana sochoosuuf
qubaan illee tuquu hin barbaadan. 5 "Isaan waan
hojjetan hundumaa namootatti of argisiisuuf
hojjetu: Kudhaama isaanii ni bal'ifatuutii;
handaraa uffata isaaniis ni dheereffatu. 6
Iddo cidhaatti iddo ulfinaa, manneen sagadaa
keessatti immoo taa'umsa ulfinaa jaallatu. 7
Gabaa keessattis akka namoonni nagaa isaan
gaafatanii fi akka 'Yaa barsiisaa' jedhanii isaan
waaman jaallatu. 8 "Isin garuu, 'Barsiisaa'
jedhamtanii hin waamaminaa; Barsiisaa tokko
qofa qabduutii. Isin hundis obboloota walii
keessanii ti. 9 Lafa irratti nama tokkoon illee
'Abbaa' hin jedhinaa; isin Abbaa tokko qofa
qabduutii; innis isa samii irraa ti. 10 'Gooftota'
jedhamtanii hin waamaminaa; isin Gooftaa
tokko qofa qabduutii; innis Kiristoos. 11 Isin
keessaa namni hunda keessan caalu tajaajilaa
keessan haa ta'u. 12 Namni ol of qabu kam

calaltu; gaala immoo ni liqimsitu. **25** “Yaa hin barbaanne. **38** Kunoo, manni keessan onee barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota isinii hafa. **39** Ani isinittin himaatii; isin hamma, nana, isiniif wayyoo! Duuba xoofootii fi caabii ni ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbfamaa qulquelleessitu; keessi isaanii garuu saamichaa fi dha’ jettanitti lammata na hin argitan.’”

26 Yaa Fariisicha jaamaa nana! Jalqabatti keessa xoofootii fi caabii qulquelleessi; ergasii duubni isaas ni qulqullaa’aa. **27** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin akkuma awwaala nooraa dibame kan duubni isaa bareedaa fakkaatee keessi isaa immoo lafee namoota du’aniitiin, xuraa’ummaa hundaanis guutamee ti. **28** Isinis akkasuma duubaan qajeeltota fakkaattanii namootatti mul’attu; keessi keessan garuu fakkeessuu fi hamminaan guutameera. **29** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartutti; soodduu qajeeltotaas ni bareechitu. **30** Isin, ‘Nu utuu bara abbootii keenyaa sana jiraannee silaa dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaan wajjin hin hirmaannu ture’ jettu. **31** Kanaafuu isin akka sanyii warra raajotaa ajjeesan sanaa taatan ofuma keessanitti dhugaa baatu. **32** Egaa safartuu cubbuu abbootii keessanii guutta! **33** “Bofoota nana! Ijoollee buutii nana! Isin akkamitti murtii gahaannam jalaa ba’uu dandeessu? (**Geenna g1067**)

34 Kanaafuu, kunoo ani raajotaa fi ogeeyyi, barsiistotas gara keessanitti nan erga. Isinis isaan keessaa gartokko ni ajjeeftu; ni fanniftu; warra kaan immoo manneen sagadaa keessan keessatti garaftu; magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraattis isaan ariit. **35** Kanaaf dhiiga Abeel nama qajeelaa sanaatii jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyaas ilma Baraakiyuu isa isin mana qulqullummaati fi iddoa aarsaa gidduutti ajjeeftaniitti, dhiiga qulqulluu lafatti dhangalaafame hundumatti ni gaafatantu. **36** Ani dhuguma isinittin hima; kun hundinuu dhaloota kanatti ni dhufa. **37** “Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeeftu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu

24 Utuu Yesuus mana qulqullummaati ba’ee deemaa jiruu barattoonni isaa gamoowwan mana qulqullummaa isatti argisiisuuf gara isaa dhufan. **2** Innis, “Waan kana hunda argituu? Ani dhuguma isinittin hima; asitti dhagaan dhagaa irratti hafu tokko hin jiru; hundi isaa iyuu ni diigama” jedhee deebiseef. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra taa’ee jiruu, barattoonni isaa kophaa isaanii gara isaa dhufanii, “Mee nutti himi; wanni kun yoom ta’? Mallatoon dhufa keetii fi mallatoon dhuma barichaa maali?” jedhan. (**aiōn g165**) **4** Yesuus is akkana jedhee deebiseef; ‘Akka namni tokko iyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **5** Namoonni hedduun, ‘Ani Kiristoos’ jedhanii maqaa kootiin ni dhufuutii; nama hedduus ni gowwoomsu. **6** Isin waa’ee waraanaatiif fi oduu waraanaa ni dhageessu; garuu akka hin rifanne of eeggadhaa. Wanni akkanaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu amma iyuu hin geeny. **7** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’aa. Beellii fi sochiin lafaa iddoa garaa garaatti ni ta’aa. **8** Garuu kun hundinuu jalqaba ciniinsuu da’umsaa ti. **9** “Isaan dabarsanii dhiphinatti isin kennu; isin ajjeesus; sababii maqaa kootiifis saba hundaan ni jibbamtu. **10** Yeroo sanatti namoonni baay’een ni gufatu; dabarsanii wal kennu; wal jibbus; **11** raajonni sobaa hedduun ni dhufu; nama hedduus ni gowwoomsu. **12** Sababii baay’ina hamminaatiif jaalalli namoota baay’ee ni qabbanaa’aa; **13** namni hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** Wangeelli mootummaa kunis akka saba hundaaf dhuga ba’umsa ta’uu addunyaa hunda keessatti ni lallabama; ergasiis dhumni sun ni dhufa. **15** “Kanaafuu, ‘Isin yommuu wanni jibbiisaan badiisa fidu’kan Daani’el raajichi waa’ee isaa dubbate sun iddoa qulqulluu dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; **16** yommuus warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanianitti haa baqatan. **17**

Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu Akkasuma isinis yommuu waan kana hunda waan tokko illee mana isaatii fudhachuuf gad argitanitti akka inni dhi'aate, akka balbala irras hin bu'in. **18** Namni lafa qotiisaa keessa jiru ga'e ni beektu. **34** Ani dhuguma isinittin hima; tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf duubatti hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin deebi'in. **19** Bara sana keessa dubartoota hin darbu. **35** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! **20** koo garuu gonkumaa hin darbu. **36** "Waa'ee Garuu akka baqachuun keessan ganna keessa guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'aatii sanaa yookaan Guyyaa Sanbataatiin hin taaneef garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko kadhadhaha. **21** Yeroo sanatti dhiphinni guddaan iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu isaa ni dhufaatii; dhiphinniakkasiis uumama hin beekan; yookaan Ilmi iyyuu hin beeku. **37** addunyaatii jalqabee hamma ammaatti hin Akkuma bara Nohi ta'e sana yeroo dhufaatii dhufne; si'achis gonkumaa hin dhufu. **22** Ilma Namaattis akkasuma ni ta'a. **38** Bara "Utuu guyyooni sun gabaabbachuu baatanii bishaan badiisaatiin dura ture sana, hamma silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture; garuu gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, sababii filatamtootaatiif guyyooni sun ni dhugaa, fuudhaa, heerumaas turaniitii. **39** gabaabbatu. **23** Yeroo sana yoo namni kam Isaanis hamma bishaan badiisaat dhufee hunda iyyuu, 'Ilaa, Kiristoos as jiral' yookaan 'Achi jiral' isaanii fudhatetti waan dhufuu jiru hin beekne. isiniin jedhe, hin amaninaa. **24** Kiristoosonni Yeroo Ilmi Namaa dhufuttis akkasuma ta'a. sobaatii fi raajonni sobaa ni ka'uutii; isaanis yoo **40** Gaafas namoonni lama lafa qotiisaa keessa danda'ameef filatamtoota illee gowwoomsuuf hojjetu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo jedhanii mallattoo gurguddaa fi dinqii ni ni hafa. **41** Dubartoonni lama dhagaa daakuutiin hojjetu. **25** Kunoo ani duraan dursee isinitti daaku; tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni himeera. **26** "Kanaafuu yoo isaan, 'Kuunnno, hafti. **42** "Kanaafuu isin dammaqaa; Gooftaan inni gammoojji keessa jira' isiniin jedhan achi keessa guyyaa kam akka dhufu hin beektaniitii. hin dhaqinaa; yookaan yoo isaan, 'Kunoo, mana **43** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa keessa gola jira' isiniin jedhan hin amaninaa. utuu yeroo kamitti akka hattuun dhuftu beekee **27** Akkuma bakakkaan ba'a biiftuutii bu'ee silaa dammaqee eeggata malee akka manni hamma lixa biiftuutti mul'atu sana dhufatiin isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **44** Ilma Namaas akkasuma ta'a. **28** Iddoo raqni Kanaafuu isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; jiru kamitti iyyuu gogocorroowwan walitti Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaatii. qabamu. **29** "Akkuma dhiphinni bara sanaa **45** "Egaa garbichi amanamaa fi ogeessi kan darbeen, "Aduun ni dukkanoofti; ji's ifa ishee gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo hin kennitu; urjiwwan samii irraa ni harca'u; malutti isaanii kennuuf jedhee garboota mana hummoonni samiis ni raafamu." **30** "Ergasii isaa jiraatan irratti isa muudu eenyu? **46** mallattoon Ilma Namaa samii irratti ni mul'ata; Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu saboonni addunyaa hundinuu ni boo'u. Isaanis inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbfamaa utuu Ilmi Namaa duumessa samiitiin humnaa dha. **47** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni fi ulfina guddaadhahaan dhufuu ni argu. **31** qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **48** Innis ergamoota isaa sagalee malakataa guddaa Garbichi sun garuu yoo hamaa ta'e, 'Gooftaan isaatiin erga; isaanis filatamtoota isaa kanneen koo yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee **49** garboota handara samiiwwanii tokko irraa hamma isa isa wajjin tajaajilan tumuu, machooftota wajjin kaaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti immoo nyaachuu fi dhuguu jalqaba. **50** Gooftaan qabu. **32** "Fakkeenya kana muka harbuu irraa garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. **51** Innis isa baafatutti akka bonni dhi'aate ni beektu. **33**

kukkuta; fakkeessitoota keessattis isa ramada; booddee gooftaan garboota sanaa deebi'ee achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruutu ta'a.

25 "Yeroo sanatti mootummaan samii dubarran kudhan kanneen ibsaa isaanii fudhatanii misirricha simachuudhaaf gad ba'an fakkaata. 2 Isaan keessaas shan gowwoota, shan immoo ogeeyyii turan. 3 Warri gowwoonni ibsaa isaanii fudhatan malee zayitii hin fudhanne. 4 Warri ogeeyyiin garuu ibsaa isaanii wajjin zayitii qodaatti qabatani turan. 5 Misirrichi sun turraan hundumti isaanii mugan; ni rafanis. 6 "Halkan walakkattis sagaleen guddaan, 'Kunoo, misirrichi dhufeera! Ba'aatii isa simadhaa!' jedhu tokko dhaga'ame. 7 "Dubarri sun hundinuu ka'anii ibsaa isaanii qopheeffatan. 8 Warri gowwoonni sun warra ogeeyyiidhaan, 'Ibsaan keenya nu duraa dhaamuutti jiraatii zayitii keessan irraa xinnoo nuu kennaa, jedhan. 9 "Warri ogeeyyiinis deebisanii, 'Hin kenninu; tarii wannu nuu fi isin ga'u hin jiru ta'aatii. Qooda kanaa warra gurguran bira dhaqaatii ofii keessaniif bitadhaa' jedhaniin. 10 "Garuu utuma isaan zayitii bitachuu dhaquutti jiranuu misirrichi dhufe. Dubarri qophaa'anis isa wajjin galma cidha fuudhaatti ol galan. Balballis ni cufame. 11 "Ergasii dubarran kaanis dhufanii, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, balbalu nuuf bani!' jedhaniin. 12 "Inni garuu deebisee, 'Dhuguman isinitti hima; ani isin hin beeku' jedheen. 13 "Kanaafuu isin sababii guyyaa sana yookaan sa'aatii sana hin beekneef dammaqaa. 14 "Ammas mootummaan samii nama biyya fagoo dhaqu tokko fakkaata; namichis garboota isaa waamee qabeenya isaa imaanaa itti kennate. 15 Tokkoo tokkoo isaaniittis akkuma dandeettii isaaniitti, isa tokkotti taalaantii shan, isa kaanitti taalaantii lama, isa kaanitti immoo taalaantii tokko kennee ka'ee deeme. 16 Namichi taalaantii shan fudhate sun, yeroodhuma sana dhaqee ittiin daldalee taalaantii biraa shan irraa buufate. 17 Inni taalaantii lama fudhates akkasuma taalaantii biraa lama irraa buufate. 18 Namichi taalaantii tokko fudhate garuu dhaqee lafa qotee maallaqa gooftaa isaa dhokse. 19 "Yeroo dheeraa

herrega isaan bira jiru herregate. 20 Namichi taalaantii shan fudhatee ture sun taalaantii bira shan fidee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii shan imaanaa natti kennitee terte. Ani immoo kunoo, taalaantii shan irraa buufadheera' jedheen. 21 "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojette! Ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti galil' jedheen. 22 "Namichi taalaantii lama fudhatee tures dhufee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii lama imaanaa natti kennitee terte; ani immoo kunoo, taalaantii bira lama irraa buufadheera' jedheen. 23 "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojette! Ati waan xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti galil' jedheen. 24 "Namichi taalaantii tokkicha fudhatee tures dhufeeakkana jedhe; 'Yaa gooftaa, ati nama gara jabeessa iddo itti hin facaasinii galfattu, iddo itti hin bittinneessiniis walitti qabattu akka taate nan beeka. 25 Kanaafuu ani sodaadhee dhaqueen taalaantii kee lafa keessa dhokse. Taalaantiin kee kunoo ti.' 26 "Gooftaan isaas deebiseeakkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa dhibaa'aa! Ati akka ani iddoon itti hin facaasinii galfadhu, iddoon itti hin bittinneessiniis walitti qabadhu beektaa? 27 Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf silaa maallaqa koo warra baankii bira naa kaa'uu qabda ture. 28 "Kanaaf taalaanticha isa harkaa fuudhaatii namicha taalaantii kudhan qabuuf kennaa. 29 Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaataatii. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. 30 Garbicha faayidaa hin qabne kana dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruutu ta'a.' 31 "Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin ergamoota Waaqaa hunda wajjin dhufutti, teessoo isaa kan ulfinaa irra ni taa'a. 32 Saboонни hundinuu fuula isaa duratti walitti

qabamu; innisakkuma tikseen tokko hoolotaa qajeeltonni immoo jirenya bara baraatti galu.”
fi re’oota gargar footu sana namoota gargar ni (aiōnios g166)
fo’ā. 33 Inni hoolota karaa mirga isaa, re’oota immoo karaa bitaa isaa ni dhaabachiisa. 34 “Yeroo sana Mootichi warra mirga isaa jiraniin akkana jedha; ‘Isin warri Abbaan koo eebbise kottaa mootumicha uumamuu addunyatiit jalqabee isinii qopheeffame sana dhaalaa. 35 Sababiin isaas ani beelofnaan isin nyaata naaf kennitan; dheebonnaan waan ani dhugu naaf kennitan; ani keessummaan ture; isin immoo na simattan; 36 ani daarraan daara na baaftan; dhukkubsannaan na gaafattan; hidhamnaan dhuftanii na ilaaltan.’ 37 “Qajeeltonni sunis deebisanii akkana jedhaniin; ‘Yaa Gooftaa, yoom beeloftee si arginee waan ati nyaattu siif kennine? Yookaan yoom dheebootee si arginee waan ati dhugdu siif kennine? 38 Yoom keessummaa ta’uu kee arginee si simanne? Yookaan yoom daartee si arginee daara si baafne? 39 Yoom dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee dhufnee si ilaalle?’ 40 “Mootiin sunis deebisee, ‘Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundumaa gad ta’an kanneen keessaa isa tokkoof gootan kam iyyuu naaf gootan’ jedhaan. 41 “Ergasiis warra bitaa isaa jiraniin akkana jedha; ‘Isin yaa abaaramoo, na duraa badaatiibidda bara baraa isa diiyaabiloosii fi ergamoota isaatifi qopheeffametti galaa. (aiōnios g166) 42 Ani beelofnaan isin waan ani nyaadhu naaf hin kennineetii; ani dheebonnaan waan ani dhugu naaf hin kennineetii; 43 ani keessummaan ture; isin na hin simanne; ani daarraan isin daara na hin baafne; dhukkubsannaan yookaan hidhamnaan dhuftanii na hin ilaalle.’ 44 “Isaanis, ‘Yaa Gooftaa, ati yoom beeloftee yookaan dheebootee yookaan keessummaa taatee yookaan daartee yookaan dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee si gargaaruu didne?’ jedhanii deebisu. 45 “Innis deebisee, ‘Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundaa gad ta’an kanneen keessaa isa tokkoof hin godhin naafis hin goone’ jedha. 46 “Isaan kenneen adabbii bara baraatti,

26 Yesuus erga waan kana hunda dubbatee raawwatee booddee barattoota isaatiin akkana jedhe; 2 “Akkuma isin beektan Faasiikaaf guyyaa lamatu hafa; Ilmi Namaas fannifamuuf dabarfamee ni kennama.” 3 Ergasiis luboonni hangafoonii fi maanguddoorni uummataa dallaa luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu keessatti walitti qabaman. 4 Isaanis haxxummaadhaan Yesuusin qabuu fi ajjeesuuf mari’atan. 5 Isaanis, “Garuu akka namoota giddutti gooliin hin kaaneef yeroo ayyanaatti hin ta’in” jedhan. 6 Utuu Yesuus Biitaaniyaa keessa mana Simumonisa lamxaa’aa sanaa jiruu, 7 dubartiin tokko shittoo gatiin isaa akka malee guddaa ta’e bilqaaxxi albaasxiroositti qabattee gara isaa dhufte; akkuma inni maaddiitti dhi’aateenis shittoo sana mataa isaatti dhangalaafte. 8 Barattoonis yommuu waan kana organitti aaranii akkana jedhan; “Waan kana balleessuun maaliif? 9 Silaa shittoon kun gatii guddaatti gurguramee maallaqa isaa hiyyeyyiif kennuun ni danda’ama tureetii.” 10 Yesuus kana hubatee akkana isaanini jedhe; “Isin maaliif dubartii kana rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. 11 Hiyyeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. 12 Dubartiin kun yommuu shittoo kana dhagna koo irratii dhangalaافتتی awwaalaaf na qopheessuudhaaf waan kana goote. 13 Ani dhuguma isinitti hima; addunyaa hunda irratii, iddo wangeelli kun itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeoffama.” 14 Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa namichi Yihuudaa Keeriyotii jedhamu tokko gara luboota hangafootaa dhqaee, 15 “Yoo ani isa dabarsee isinitti kenne isin maal naaf kennitu?” jedhee gaafate. Isaanis meetii soddomaan walii galan. 16 Yihuudaanis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin dabarsee kennuuf haala mijja’aa eeggachaa ture. 17 Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinootti barattooni gara Yesuus dhufanii, “Akka ati Faasiikaa nyaattuuf eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?” jedhanii

gaafatan. **18** Innis deebiseeakkana jedhe; indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” “Magaala seenaatii nama wayitiin, ‘Barsiisaan, jedheen. **35** Phexros garuu, “Ani yoon si wajjin yeroon koo ga’eera; ani barattoota koo wajjin du’uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu” Ayyaana Faasiikaa mana keetti nan kabaja jedheen. Barattooni hundinuu akkasuma siin jedha’ jedhaa.” **19** Barattoonis akkuma jedhan. **36** Ergasiis Yesuus barattoota isaa wajjin Yesuus isaan ajaje sana godhan; Faasiikaas ni iddo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqe; qopheessan. **20** Yesuusis yommuu galgalaa’etti innis, “Hamma ani achi dhaqee kadhadhutti warra Kudha Lamaan wajjin maaddiitti dhi’aate. isin as taa’aa” jedheen. **37** Innis Phexrosii fi **21** Innis utuma nyaachaa jiranuu, “Ani dhuguma ilmaan Zabdewoos lamaan of faana fudhatee isinitti nan hima; isin keessaa tokko dabarsee deeme; gadduu fi yaadda’uus jalqabe. **38** na kenna” jedhe. **22** Isaanis akka malee gaddanii Ergasiis inni, “Lubbuun koo akka malee gadditee tokko tokkoon, “Yaa Gootaa, na ta’innaa du’uu geesseerti. Isin asuma turaatii na wajjin laata?” jedhanii gaafachuu jalqaban. **23** Yesuusis dammaqaa” jedheen. **39** Innis xinnoo achi hiiqee akkana jedhee deebise; “Namichi na wajjin adda isaatiin lafatti gombifamee, “Yaa Abbaa ko, gabatee keessa harka kaa’ee cuuphate dabarsee yoo danda’ame xoofoon kun narra haa darbu. na kenna. **24** Ilmi Namaa akkuma waa’een Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii isaa barreffame sanatti ni deema. Garuu kootii hin ta’in” jedhee kadhat. **40** Innis gara namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf barattoota isaatti deebi’ee utuu rafanuu isaan wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaaf arge. Phexrosiinis akkana jedhe; “Jarana, isin wayya ture.” **25** Yihuudaan inni dabarsee sa’atii tokkitti illee dammaqxanii na wajjin isa kennuuf jiru sunis, “Yaa Barsiisaan, na turuu hin dandeenyee? **41** Isin akka qorumsatti ta’innaa laata?” jedhe. Yesuusis, “Atuu jette hin galleef dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri kaa!” jedhee deebise. **26** Utuu nyaachaa jiranuu qophaa’aa dha; foon garuu dadhabaa dha.” Yesuus buddeena fuudhee eebbise; caccabsees, **42** Ammas yeroo lammaffaa achi hiiqee, “Yaa “Fudhadhaa nyaadhaa; kun foon koo ti” jedhee Abbaa ko, xoofoon kun utuu ani hin dhugin barattoota isaatiif kenne. **27** Xoofos fuudhee yoo narra darbuu hin dandeenyee akkuma fedhii galata galchee isaaniif kenne; akkanas jedhe; keetii haa ta’u” jedhee kadhat. **43** Inni yommuu “Hundi keessan kana irraa dhugaa. **28** Kun deebi’ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan dhiiga koo, dhiiga kakuu haaraa kan dhiifama arge; iji isaanii itti ulfaatee tureetii. **44** Ammas cubbuu namoota baay’eetiif dhangalaafamuu isaan dhiisee achi hiiqee waanuma kanaan dha. **29** Ani isinitti nan hima; ani hamman dura kadhat sana irra deebi’ee yeroo sadaffaa guyyaa isin wajjin mootummaa Abbaa koo kadhat. **45** Innis gara barattootaatti deebi’ee keessatti deebi’ee dhugutti ammaa jalqabee ijaakkana jedheen; “Isin amma iyyuu raftanii wayinii kana irraa hin dhugu.” **30** Isaanis erga boqochaa jirtuu? Kunoo, sa’atiin sun ga’eera; faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti Ilmi Namaas dabarfamee harka cubbamootaatti qajeelan. **31** Ergasii Yesuus akkana isaaniin ni kennama. **46** Ka’aa ni deemnaa! Kunoo, jedhe; “Hundi keessan edana sababii kootiif ni namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira.” gufattu; akkana jedhamee barreffameeraati: **47** Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruu, “Ani tiksee nan rukuta; hoolonni karra sanaas Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan ni bittinneeffamu.’ **32** Ani garuu ergan du’aa keessaa tokko ta’e sun dhufe. Tuunni luboota ka’ee booddee isin dura Galilaa nan dhaqa.” **33** hangafootaa fi maanguddoota uummataa biraaf Phexros immoo deebisee, “Yoo namni hundinuu ergame guddaanis goraadee fi bokkuu qabatee sababii keetiif gufate iyyuu ani gonkumaa hin isa wajjin dhufe. **48** Inni dabarsee Yesuusin gufadhu” jedheen. **34** Yesuus immoo deebisee, kennu sunis, “Namichi ani dhungadhu isa; “Ani dhuguma sitti nan hima; ati edana utuu isinis isa qabaa” jedhee mallatloo kennoeffii

ture. **49** Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti **63** Yesuus garuu inuma cal'ise. Lubichi ol aanaan, dhi'aatee, "Nagumaa yaa barsiisa!" jedhee isa "Ani Waaqa jiraataadhaan sin kakachiisa: Ati dhungate. **50** Yesuusis deebisee, "Yaa michuu yoo Kiristoos Ilma Waqaat taate mee nutti ko, waan dhufteef sana raawwadhu kaa!" jedhe. himi" jedheen. **64** Yesuusis deebisee, "Atuu Namoonni sun itti dhi'aatanii Yesuusin qabanii jetteerta. Ani garuu isintti nan hima; isin si'achi hidhan. **51** Kunoo, warra Yesuus wajjin turan utuu Ilmi Namaa mirga isa Humna qabeessa keessaa inni tokko goraadee isaa luqqifatee sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa ni argitu" jedhe. **65** Kana irratti lubichi ol irraa kute. **52** Yesuus immooakkana jedheen; aanaan uffata isaa tarasaaseeakkana jedhe; "Goraadee kee iddo Isaatti deebisi; warri "Inni Waaqa arrabseera! Kana caalaa dhuga goraadee luqqifatan hundinuu goraadeedhaan baatota maalii nu barbaachisa? Kunoo, Waqa balleeffamuutii. **53** Ati waan ani Abbaa kootti arrabsuu isaa isin iyuu amma dhageessaniirtu. iyyachuu hin dandeenye, waan innis yeruma **66** Maal isintti fakkata?" Isaanis, "Du'atu sana ergamoota Waaqaa LeegewooniiKudha isaf mala" jedhanii deebisan. **67** Ergasii isaan Lاما olii naa hin engine seetaa? **54** Utuu akkas fuula Isaatti tufan; abootteenis isa rukutan. ta'ee immoo wanni Kataabbiwwan Qulqulluun Warri kaan immoo isa kabalanii, **68** "Yaa karaa kanaan ta'uu qaba jedhan sun silaa Kiristoos! Eenyutu si rukute? Mee raajii nutti akkamitti raawwatama ree?" **55** Sa'atii sanatti dubbadhu" jedhaniin. **69** Phexrosis dallaa Yesuus tuuta sanaanakkana jedhe; "Isin keessa ala taa'aa ture; xomboreen tokko isatti goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama dhi'aattee, "Atis Yesuus namicha Galilaa sana hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? Ani wajjin turte!" jetteen. **70** Inni garuu, "Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa waan ati dubbachuutti jirtu hin beeku" jedhee taa'ee barsiisaan ture; isinis na hin qabne. hunduma isaanii duratti gane. **71** Utuu inni gara **56** Kun hundinuu garuu akka Kataabbiwwan karra dallaa sanaatti deemaa jiruus xomboreen rajotaa Qulqulluun raawwatamaniif ta'e." biraa tokko isa argitee, "Namichi kun Yesuus Barattoonni hundinuu isaa dhiisani baqatan. nama Naazreeti wajjin ture" jettee warra achi **57** Warri Yesuusin qaban sunis gara mana turanitti himte. **72** Innis kakatee, "Ani namicha luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu iddo kana hin beeku!" jedhee ammas gane. **73** Yeroo barsistonni seeraatii fi maanguddoonti itti xinnoo booddee warri achi dhadhaabachaa walitti qabamaniitti isa geessan. **58** Phexros turan Phexrositti dhi'aatanii, "Ati dhuguma garuu hamma dallaa mana lubicha ol aanaatti iyuu jara keessa tokkoo dha; loqdoni kee fagootti isa duukaa bu'e. Innis waan ta'uuf jiru si saaxilaatii" jedhan. **74** Yommus inni, "Ani arguuuf jedhee ol lixee waardiyoota wajjin taa'e. namicha kana hin beeku" jedhee of abaaruu **59** Luboonni hangafoonii fi yaa'iin Yihuudootaa fi kakachuu jalqabe. Yommusuma indaanqoon guutuun Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa iyye. **75** Phexrosis dubbii Yesuus, "Ati utuu sobaa isatti barbaadaa turan. **60** Isaan garuu indaanqoon hin iyin yeroo sadii na ganta" yoo dhuga baatonni sobaa hedduun dhi'aatan jedhee ture sana yaadate. Gad ba'ees hiqqifatee illee homaa hin arganne. Dhuma irratti dhuga boo'e.

baatonni lama dhufanii, **61** "Namichi kun, 'Ani mana qulqullummaa Waaqaa diiguu, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruun nan danda'a' jedheera" jedhan. **62** Lubichi ol aanaanis ka'ee dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate.

27 Ganaama barii luboonni hangafoonii fi maanguddoonti sabaa hundinuu Yesuusin ajjeesuuf walii wajjin mari'atan. **2** Isaanis isaa hidhanii geessanii Philaaxoos bulchaatti dabarsanii kennan. **3** Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kenne sun yommuu akka Yesuusitti murame argetti ni gaabbe; meetii soddoma

sanas luboota hangafootattii fi maanguddootatti fi maanguddoonti garuu akka Barabbaas gad deebise. 4 Innis, "Ani dhiiga qulqulluu dabarsee dhiifamee, Yesuus immoo ajjeefamu akka isa kennuudhaan cubbuu hujedheera" jedhe. kadhataniif namoota sossoban. 21 Bulchaan Isaanis deebisanii, "Maaltu nu dhibe ree? sun, "Isaan lamaan kanneen keessaa akka ani Situ itti gaafatama!" jedhaniin. 5 Yihuudaanis isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu?" jedhee meetii sana mana qulqullummaa keessatti ammas gaafate. Isaanis, "Barabbaasin" jedhanii gatee gad ba'e; dhqaees of fannise. 6 Luboonti deebisan. 22 Philaaxoosis, "Yesuus isa Kiristoos hangafoonnis meetii sana fuudhanii, "Meetiin jedhamu immoo ani maal godhu ree?" jedhee kun waan gatii dhiigaa ta'eef meetii mana gaafate. Hundi isaaniis, "Isa fannisi!" jedhanii qulqullummaatti dabaluun seera miti" jedhan. deebisan. 23 Phiilaaxoos immoo, "Maaliif? Inni 7 Isaanis walii wajjin mari'atanii akka namoota yakka maalii hujete?" jedhee gaafate. Isaan biyya ormaatiif iddoor awwalaalaa ta'uuf meetii garuu ittuma caalchisanii, "Isa fannisi!" jedhanii sanaan lafa namicha suphee dha'u tokkoo iyyan. 24 Phiilaaxoos yommuu akka wanni bitan. 8 Kanaaf lafti sun hamma har'aatti, "Lafa kun goolii kaasuu malee faayidaa tokko illee Dhiigaa" jedhamee waamama. 9 Kanaanis wanni hin qabne argetti, "Ani dhiiga nama kanaa Ermiyaas raajichi dubbate sun ni raawwatame: irraa qulqulluu dha; isintu itti gaafatama!" Innisakkana jedha; "Isaan meetii soddomman, jedhee bishaan fudhatee fuula namootaa durattigatii isaa kan ijoolleen Israa'el isatti shallagan harka isaa dhiqate. 25 Namoonni hundinuu, sana fuudhanii, 10 akkuma Gooftaan na "Dhiigni isaa nuu fi ijoollee keenya irra ajajetti lafa namicha suphee dha'u sanaa ittiin haa ga'u!" jedhanii deebisan. 26 Ergasii inni bitan." 11 Yeroo sanatti Yesuus fuula bulchaa Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuusin garuu dura dhaabate; bulchaan sunis, "Ati mootii garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee Yihuudoataatii?" jedhee isa gaafate. Yesuus kenne. 27 Ergasii loltoonni bulchaa sanaa immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise. 12 Inni Yesuusin mana bulchaatti ol galchan; raayyaa yeroo luboonti hangafoonni fi maanguddoonti loltootaa hundas naamnoo Yesuusitti walitti isa himatanittis deebii tokko illee hin kennine. qaban. 28 Isaanis uffata isaa irraa baasanii 13 Phiilaaxoosis, "Ati akka isaan waan meeqa uffata bildiimaa itti uffisan; 29 gonfoo qoraattii sirratti dhugaa ba'an hin dhageessuu?" jedhee micciiranii dha'anii mataa isaa irra kaa'an. isa gaafate. 14 Yesuus garuu himata tokkoof Harka isaa mirgaa keessas ulee kaa'an. Fuula illee deebii tokko iyyuu hin kennine; bulchaan isaa durattis jilbeenfatanii, "Akkam ree, yaa sunis akka malee waan kana dinqisiifate. 15 mootii Yihuudoataa!" jedhanii isatti qoosan. 30 Bulchaan sun nama hidhame tokko ayyaanaan Isaanis isatti tufan; ulee sanas fuudhanii mataa akkuma fedhii sabaatti gad dhiisu bartee isaa rukutan. 31 Erga itti qoosanii booddee godhatee ture. 16 Yeroo sana namicha Barabbaas uffata sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii jedhamu beekamaan tokko hidhamee ture. 17 isatti uffisan. Fannisuufisa fuudhanii deeman. Kanaafuu yommuu isaan walitti qabamanitti 32 Utuu gad ba'anus namicha Qareenaa kan Phiilaaxoos, "Akka ani isa kam gad isinii dhiisu Simoon jedhamu tokko organii akka inni barbaaddu? Barabbaas moo Yesuus isa Kiristoos fannoo sana baatuuf isa dirqisiisan. 33 Isaanis jedhamu sana?" jedhee isaan gaafate. 18 Akka iddo Golgoottaa jedhamu ga'an; Golgoottaa isaan hinaaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti jechuun "Iddo buqqee mataa" jechuun dha. kennan ni beeka tureetii. 19 Utuu Phiilaaxoos 34 Achittis akka inni dhuguuf daadhii wayinii barcuma murtii irra taa'u niitiin isaa, "Namicha kan hadhooftuun itti makame kennaniif; inni qajeelaa sana hin tuqin; ani eda sababii isatiif garuu afaaniin qabee dhuguu dide. 35 Isaanis abjuudhaan akka malee dhiphadheeraati" erga isa fannisanii booddee ixaa buufatanii jettee itti dhaamte. 20 Luboonti hangafoonni uffata isaa gargar qooddatan. 36 Isaanis achi

taa'anii isa eegaa turan. **37** Katabbiin waan inni sochii lafaatii fi waan achitti ta'e hunda arganitti ittiin himatamees mataa isaatii ol kaa'amee akka malee sodaatanii, "Dhugumaanuu inni ture; katabbiin sunis, Kun Yesuus Mooticha Ilma Waaqaa ture!" jedhan. **55** Dubartoonni Yihuudootaa ti, jedha. **38** Hattoonni lamas, inni Yesuusin tajaajiluuf jedhanii Galilaadhaa isa tokko mirga isatiin, kaan immoo bitaa isatiin duukaa bu'an baay'eenis fagoo dhaabatanii isa wajjin fannifaman. **39** Warri achiin darbanis ilaala turan. **56** Isaan keessaas Maariyaam isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, **40** "Ati kan ishee Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii mana qulqullummaa diigdee guyyaa saditti fi Yoosef, akkasumas haadha ilmaan Zabdewoos ijaartu, mee of oolchi! Ati yoo Ilma Waaqaa taate turan. **57** Yommuu galgalaa'ettis namichi fannoo irraa gad bu'i!" jedhan. **41** Akkasumas sooressi Yoosef jedhamu tokko Armaatiyya luboонни hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dhufe; inni mataan isaas barataa Yesuus maanguddoонни isatti qosan. Akkanas jedhan; ture. **58** Innis gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa **42** "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu Yesuus kadhate; Phiilaaxoosis akka reefii sun oolchuun hin danda'u! Inni yoo mootii Israa'el isaaaf kennamu ajaje. **59** Yoosefis reefaa sana ta'e amma fannoo irraa gad haa bu'u; nuus fudhatee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame isatti ni amannaatii. **43** Inni Waaqa amanata; qulqulluudhaan kafane; **60** innis awwaala ofii Waaqni yoo isa jaallate, mee amma isa haa isaa kan garaa kattaa keessatti qotate haaraa oolchu; inni, 'Ani Ilma Waaqaa ti' jedheeraatii." tokko keessa kaa'e. Dhagaa guddaa tokkos **44** Akkasuma hattoonni isa wajjin fannifamanis balbala awwaala sanaatti gangalchee biraawisa arrabsan. **45** Sa'atii ja'aa jalqabee hamma deeme. **61** Maariyaam isheen Magdalaatii sa'aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra fi Maariyaam isheen kaan fuullee awwaala bu'e. **46** Gara Sa'atii sagaliitti Yesuus sagalee sanaa tataa'aa turan. **62** Guyyaa itti aanutti guddaadhaan, "Eloohee, Eloohee, laamaa jechuunis guyyaa qophii booddee luboонни sabaqtaanii?" jedhee iyye; hiikkaan isaaas, "Yaa hangafoonii fi Fariisonni fulula Phiilaaxoos Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte?" duratti walitti qabaman. **63** Isaanis akkana jechuu dha. **47** Warra achi dhadhaabatan jedhan; "Gooftaa! Akka namichi gowwoomsaan keessaa tokko tokko yommuu waan kana sun utuu lubbuudhaan jiruu, 'Ani guyyaa sadii dhaga'anitti, "Namichi kun Eeliyaasin waama" booddee du'aa nan ka'a' jedhe nu ni yaadanna. jedhan. **48** Yommusuma isaan keessaa namichi **64** Kanaafuu akka awwaalli sun hamma guyyaa tokko fiigee dhagee ispoonjii daadhii wayinii sadaffaatti eegamu ajaji. Yoo kun ta'uu baate dhangaggaa'aadhaan guutee, uleetti kaa'e; barattoonni isaa dhaqanii reefaa isaa hatanii, akka inni dhuguufis Yesuusif kenne. **49** Warri 'Inni warra du'an keessaa ka'eera' jedhanii kaan garuu, "Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyas namatti odeessu. Gowwoomsaan dhumaan kun dhufee isa oolchu arginaatti" jedhan. **50** immoo isa duraa caalaa ni hammaata." **65** Yesuus ammas sagalee guddaadhaan iyeye Phiilaaxoosis deebisee, "Waardiyyaa fudhadhaa hafuura isaa kenne. **51** Yeruma sana golgaan dhaqaatiiakkuma beektanitti awwaalicha mana qulqullummaa olii hamma gadiitti iddo eegsifadhaa" jedheen. **66** Kanaaf isaan dhaqanii lamatti tarsa'e. Lafti ni sochoote; kattaawanis dhagicha irratti mallattoo godhan; waardiyyaas ni babbaqaqan. **52** Awwaalonnis banamanii ramadanii awwaala sana eegsisan. dhagnawwan qulqullootaa kanneen du'anii turan hedduun du'aa kaafaman. **53** Isaanis du'aa ka'uun Yesuus booddee awwaala keessaa ba'anii magaalattii qulqullu seenan. Namoota hedduuttis mul'atan. **54** Ajajaan dhibbaa sunii fi warri isa wajjin Yesuusin eegaa turan yommuu

28 Sanbata booddee, guyyaa jalqaba torban sanaa Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan barii barraaqaan awwaala ilaaluu dhaqan. **2** Kunoo, sababii ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu'ee gara awwaala dhaqee balbala awwaala irraa dhagaa

sana garagalchee irra taa'eef, sochiin lafaa maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulquulluuttiis guddaan ta'e. **3** Bifti isaa ifaa akka bakakkaa, cuuphaatii barattoota taasisaa; **20** akka waan uffanni isaa immoo adii akka cabbii ture. **4** ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Waardiyyoonni sunis sababii isa sodaataniif Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hollatanii akkuma nama du'ee ta'an. **5** Ergamaan sunis dubartoota sanaan akkana jedhe; "Hin sodaatinaal! Akka isin Yesuus isa fannifamee ture sana barbaaddan anuu beeka. **6** Inni as hin jiru; akkuma jedhe sana du'aa ka'eeraatii. Kottaatii iddoi inni ciisaa ture ilaala. **7** Egaa dafaa dhaqaatii akkana jedhaa barattoota isaatti himaa; 'Inni warra du'an keessaa ka'eera; kunoo, inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu.' Kunoo ani isinitti himeera." **8** Dubartoonni sunis sodaatanii, ta'us gammachuu guddaan guutamanii ariitiidhaan awwaala sana biraa deeman; barattoota isaatti himuufis fiigan. **9** Yeruma sana kunoo Yesuus isaanitti dhufee, nagaa isaan gaafate. Isaanis isatti dhi'aatanii miilla isaa qabatanii sagadaniif. **10** Yesuusis, "Hin sodaatinaal! Dhaqaatii akka isaan gara Galiilaa deemanii obboloota kootti himaa; isaanis achitti na argu" jedheen. **11** Utuu dubartoonni sun karaa jiranuu waardiyoota sana keessaa tokko tokko magaalaa seenanii waan ta'e hunda luboota hangafootatti himan. **12** Luboonni hangafoonnis erga maanguddoota wajjin walitti qabamanii mari'atanii booddee loltootaaf maallaqa hedduu kennan. **13** Akkanas jedhaniin; "Utuu nu rafnuu barattooni isaa halkaniin dhufanii isa hatan' jedhaatii namootatti himaa. **14** Yoo wanni kun gurra bulchaa seene nu isa amansiifnee rakkina jalaa isin baafnaa." **15** Loltoonnis maallaqa sana fudhatanii akkuma ajajaman godhan. Oduum kunis hamma har'aatti Yihuudoota biratti odeeffamaa jira. **16** Barattooni kudha tokkoon sun gara biyya Galiilaa, gara tulluu Yesuus dhaqaa isaaniin jedhee ture sanaa dhaqan. **17** Isaanis yommuu isa arganitti ni sagadaniif; isaan keessaa tokko tokko garuu ni maman. **18** Yesuus immoo isaanitti dhi'aatee akkana jedhe; "Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. **19** Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti,

Maarqos

17 Yesuusis, “Kottaa, na duukaa bu’aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma erga” jedheen. **18** Isaanis yommusuma kiyyoo Waaqaa. **2** Kitaaba Isaayyaas raajichaa isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an. **19** Innis keessatti akkana jedhamee barreeffameera: yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob ilma “Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis utuu qopheessu, si dura nan erga;” **3** “Sagalee nama, isaan bidiruu keessatti kiyyoowwan isaanii ‘Gooftaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas qopheeffatanuu arge. **20** Innis yommusuma isaaф hojjedhaa’ jedhee gammoojji keessaa isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabdewoosin iyyu tokkoo.” **4** Kanaafuu Yohannis gammoojji hojjetoota qcaraman wajjin bidiruu sana keessatti nama cuuphaa, dhiifama cubbuutiif keessatti dhiisanii isa duukaa bu’an. **21** Isaan immoo cuuphaa qalbii jijiirranna lallabaa gara Qifirnaahom dhaqan; innis yommusuma dhufe. **5** Biyyi Yihuudaa guutuunii fi namoonni Sanbataan mana sagadaa seenee barsiise. **22** Yerusaalem hundinuu gara isaa dhaqanii Inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta’in cubbuu isaanii himachaa, Laga Yordaanos akka nama taayitaa qabu tokkootti waan keessatti isaan cuuphamaa turan. **6** Yohannis barsiisaa tureef namoonni barsiisa isaa ni uffata rifeensa gaalaa irraa hojjetame uffatee, dinqisiifatan. **23** Yeruma sana namichi mana mudhii isaas sabbata teephaatiin hidhata ture; sagadaa isaanii keessaa kan hafuura xuraa’aan inni hawwaannisa fi damma bosonaa nyaata qabame tokko iyee **24** akkana jedhe; “Yaa ture. **7** Innis akkana jedhee lallabaa ture; Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? “Kan na caalaa jabaa ta’e, hidhhaa kophee Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenu akka taate isaa illee gad jedhee hiikuun kan naaf hin ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!” **25** malle tokko na duubaan ni dhufa. **8** Ani Yesuus immoo, “Cal’isii isa keessaa ba’il!” jedhee bishaaniinan isin cuupha; inni garuu Hafuura ifate. **26** Hafuurri xuraa’aan sunis namicha Qulqulluudhaan isin cuupha.” **9** Yeroo sana dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan iyee Yesuus Naazreeti ishee Galiilaatii dhufee Laga keessaa ba’e. **27** Namoonni hundinuu baay’ee Yordaanos keessatti Yohannisiin cuuphame. **10** dinqifatanii, “Kun maalii? Inni taayitaadhaan Yesuus utuma bishaan keessaa ol ba’aa jiruu, barsiisa haaraa barsiisa! Hafuurota xuraa’oo samiin banamee utuu Hafuurri akkuma gugeetti illee ni ajaja; isaanis ni ajajamuuf” waliin isa irratti gad bu’uu arge. **11** Sagaleen, “Ati Ilma jedhan. **28** Oduun waa’ee isaas dafee biyya koo isa ani jaalladhuu dha; ani baay’ee sitti nan Galiilaa guutuu keessa faffaca’e. **29** Isaanis gammada” jedhu tokkos samii irraa dhufe. **12** akkuma mana sagadaatii ba’aniin Yaqaobii fi Yeruma sana Hafuurri gammoojjiitti isa baase; Yohannis wajjin mana Simoonii fi Indiriyaas **13** inni guyyaa afurtama Seexanaan qoramaa dhaqan. **30** Haati niitii Simoonis dhukkuba gammoojji keessa ture. Inni bineensota wajjin dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti ture; ture; ergamoonnis isa tajaajilan. **14** Erga isaanis yommusuma waa’ee ishee Yesuusitti Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, himan. **31** Innis dhaqee harka qabee ishee kaase. Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Galiilaa seene. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis isaan **15** Innis, “Barri sun ga’eera; mootummaan tajaajiluu jalqabde. **32** Namoonnis galgala sana Waaqaas dhi’aateera; qalbii jijiirradhaatii erga biiftuun lixxee booddee, dhukkubsattootaa wangeelatti amanaa!” jedhe. **16** Yesuus utuu fi warra hafuurota hamoon qabaman hunda qarqara Galaana Galiilaa irra deemaa jiruu Yesuusitti fidan. **33** Magaalaan sun guutuunis Simoonii fi obboleessa isaa Indiriyaas utuu balbala duratti walitti qabame. **34** Yesuusis isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu namoota dhibee garaa garaa qaban hedduu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii. fayyise; hafuurota hamoo baay’ees ni baase;

garuu inni sababii hafuuronni hamoon sun “Gurbaa, cubbuun kee siif dhiifameera” jedhe. eenyummaa isaa beekaniif akka isaan dubbatan **6** Barsiistota seeraa keessaa tokko achi hin eeyyamneef. **35** Yesuu ganama barii tataa’ani garaa isaanii keessatti, **7** “Namichi dimimmisaan ka’ee manaa ba’ee iddo namni kun maaliifakkana dubbata? Inni Waaqa hin jirre tokko dhaqee achitti kadhate. **36** arrabsa! Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu Simoonii fi warri isa wajjin turan isa barbaaduu namaaf dhiisuu danda’a?” jedhanii yaadan. deeman; **37** isaanis yommuu isa argatanitti, **8** Yesuusis yeruma sana akka wanni isaan “Namni hundinuu si barbaadaa jira!” jedhaniin. garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta’e **38** Yesuu immoo deebisee, “Akka ani achittis hafuuraan beekeeakkana jedheen; “Isin maaliif lallabuuf kottaa gara magalaawwan dhi’oo jiran waan kana yaaddu? **9** Namicha dhagni irratti kaanii dhaqnnaa. Sababiin ani dhufefis kanuma” du’e kanaan, ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jedhe. **39** Kanaafuu inni manneen sagadaa isaanii jechuu moo ‘Ka’ii sreee kee fudhadhuu deemi’ keessatti lallabaa, hafuurota hamoos baasaa, jechuutu salphaa dha? **10** Ani garuu akka Ilmi Galiilaa guutuu keessa deeme. **40** Namichi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti lamxaa’aan tokko gara isaa dhufee jilbeenfatee, taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.” “Yoo fedhii kee ta’e, ati na qulqulleessuu ni Kanaafuu inni namicha sanaan, **11** “Ani sitti nan dandeessa” jedhee isa kadhate. **41** Yesuusis hima; ka’i; sreee kee fudhadhuutii mana keetti garaa laafeefii, harka isaa hiixatee namicha gali” jedhe. **12** Innis ka’ee, yommusuma sreee qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqulla’il” jedheen. isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu **42** Yeruma sana lamxiin sun namicha irraa ba’e deeme. Kunis hunda isaanii dinqisiise; bade; namichis ni qulqulla’e. **43** Yesuusis of isaanis, “Nu takkumaa waan akkanaa arginee eeggannoo jabaa kenneefii yommusuma gad hin beeknu!” jedhanii Waaqa jajan. **13** Yesuu isaa dhiise. **44** Akkanas jedheen; “Ati waan kana amma illee gara qarqara galaanichaatti gad nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu; ba’e. Namoonni baay’eenis isa biratti walitti garuu dhaqitii akka isaanif ragaa ta’uuf lubatti qabaman; innis isaan barsiisuu jalqabe. **14** of argisiisi; qulqulla’uu keetiifis aarsaawwan Innis utuu achiin darbaa jiruu, Lewwii ilma Museen ajaje sana dhi’eessi.” **45** Namichi garuu Alfewoos utuu inni iddo itti qaraxa walitti achii ba’ee baay’isee odeessuu jalqabe. Kanaafis qaban taa’uu argee, “Na duukaa bu’i” jedheen. Yesuu ergasii magaalaan ala, lafa namni hin Lewwiinis ka’ee isa duukaa bu’e. **15** Yeroo jirre ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu Yesuu mana Lewwiitti irbaata nyaachaa hin dandeenye. Namoonni garuu iddo hundatti turetti, qaraxxonni fi cubbamoonni baay’een isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa turan; namoonni isaa duukaa bu’an baay’ee turaniitii. **16** Barsiistonni seeraa warri Fariisota turan yommuu isaa cubbamootaa fi qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, “Inni maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?” jedhanii barattoota isaa gaafatan. **17** Yesuu immoo waan kana dhageenyaan, “Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa gabaniif hin barbaachisu. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne” jedheen. **18** Barattooni Yohannisii fi Fariisonni ni soomu turan. Namoonni tokko dhufanii, “Barattooni Yohannisii fi

2 Yesuu guyyaa muraasa booddee Qifirnahomitti deebi’e; namoonnis akka inni mana jiru dhaga’an. **2** Namoonni akka malee baay’atan walitti qabamnaan iddoon dhabamee balballi durris dhiphate; innis dubbicha isaanitti lallabaa ture. **3** Jarri tokko nama dhagni irratti du’e kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa fidan. **4** Isaanis sababii baay’ina namaatiif namicha sana Yesuusitti dhi’eesuu dadhabanii qixa Yesuu tureen bantii manaa saaqanii sreee namichi dhagni irratti du’e irra ciise sana gad buusan. **5** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti namicha dhagni irratti du’e sanaan,

barattoonni Fariisotaa ni soomu; barattoonni hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo ajjeesuu?” kee garuu maaliif hin soomne?” jedhanii jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal’isan. Yesuusin gaafatan. **19** Yesuus immooakkana **5** Innis mata jabina isaaniitti akka malee jedhee deebise; “Keessummooni misirrichaa gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale; akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu soomuu namicha sanaanis, “Harka kee diriifadhu!” danda’u? Isaan hamma isa of biraq qabanitti jedhe. Namichis harka diriirfate; harkiisaas soomuu hin danda’an. **20** Garuu yeroon itti guutumaan guutuutti fayye. **6** Fariisonnis misirrichi isaan biraq fudhatamu ni dhufa; gad ba’anii akka ittiin Yesuusin ajjeesuu isaanis gaafas ni soomu. **21** “Namni uffata danda’an garee Heroodis wajjin mari’achuu moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko iyuu jalqaban. **7** Yesuus barattoota isaa wajjin hin jiru. Yoo kun godhame, erbeen haaraan achii ka’ee gara galaanichaatti qajeele; tuunni sun uffata sana irraa tarsaasa; tarsa’aan sunis namoota baay’ees Galilaadhaa isa duukaa isa duraa ni caala. **22** Namni daadhii wayinii bu’e. **8** Namoonni baay’eenis yommuu haaraal qalqalloo moofaatti naqu tokko iyuu waan inni hojjechaa ture hunda dhaga’anitti hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhii sun Yihuudaadhaa, Yerusaalemii, Edoomiyaasi, qalqalloo sana dhoosa; daadhichii fi qalqallichi biyya Yordaanos gamaatii, naannoo Xiroosiiitii horoomaa ba’u. Qooda kanaa daadhii wayinii fi Siidoonaatii gara isaa dhufan. **9** Innis akka haaraan qalqalloo haaraatti naqamuu qaba.” **23** baay’ina namaatiin hin dhiibamneef akka Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisa isaan bidiruu xinnoo tokko isaaf qopheessan midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni barattoota isaatti hime. **10** Sababii inni nama isaas utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii baay’ee fayyissee tureef, warri dhukkubsatan midhaanii cirachuu jalqaban. **24** Fariisonnis, hundinuu isa tuquuf jedhanii irratti wal cabsaa “Ilaa, isaan maaliif waan Sanbataan hojjechuun turan. **11** Hafuuronni xuraa’oonis yeroo isa argan hin eeyyamamne hojjetu?” jedhaniin. **25** Innis fuula isaa duratti kufanii, “Ati Ilma Waaqaa ti!” akka jedhee deebise; “Isin waan Daawit yeroo jedhanii iyuu turan. **12** Inni garuu akka isaan innii fi miiltonni isaa beela’anii fi rakkatanitti akka inni beekamu hin goone jabeessee isaan godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **26** Bara ajaje. **13** Yesuusis tulluutti ol ba’ee warra ofii Abiyaataar luba ol aanaa ture keessa, inni mana isaatii barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffame kan dhufan. **14** Innis akka isaan isa wajjin jiraatanii akka luboonni qofti nyaataniif eeyyamame sana fi akka lallabaaf isaan erguuf namoota kudha nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis ni kenne.” **27** lama muudee barattoota jedhee moggaase; Yesuusisakkana jedheen; “Sanbatatu namaaf **15** akka isaan hafuurota hamoo baasaniifis uumame malee namni Sanbataaf hin uumamne. taayitaa kenneef. **16** Warri kudha lamaan inni **28** Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf illee Gooftaa muudes isaan kana: Simoon isa inni “Phexros” dha.”

3 Ammas Yesuus mana sagadaa seene; namichi harki irratti goge tokkos achi ture. **2** Isaan keessaas namoonni tokko tokko Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **3** Yesuusis namicha harki irratti goge sanaan, “Ka’ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu” jedhe. **4** Yesuusis, “Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa jedhee moggaase, **17** Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis warra inni “Bo’anergees” jedhee moggaase; Bo’anergees jechuu ilmaan “Kakawwee” jechuu dha; **18** Indiriyaas, Fiiliphos, Bartaloomewoos, Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Taadewoos, Simoon Hinaafticha, **19** Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **20** Yesuusis mana tokko seene; sababii namoonni akka malee baay’atan ammas walitti qabamaniif innii fi barattoonni isaa waa nyaachuu illee hin

dandeenye. 21 Firoonni isaas yommuu waan yaabbatee galaanicha irra achi hiiqee taa'e. kana dhaga'anitti isa qabuu dhaqan; namoonni, 2 Fakkeenyaanis waan baay'ee isaan barsiise; "Inni qalpii dabarseera" jechaa turaniitii. 22 barsiisa isaa keessattis akkana jedhe: 3 "Mee Barsiistonni seeraa warri Yerusaalemii gad dhaga'aa! Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko bu'an, "Inni Bi'eelzebuuliin qabameera! Hangafa sanyii facaafachuu ba'e. 4 Utuu inni facaasaa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; jira" jedhan. 23 Yesuus immoo ofitti isaan simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. 5 Kaan waamee akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti immoo lafa kattaa, iddo biyyoo baay'ee hin dubbate: "Seexanni akkamitti Seexana baasuu qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon danda'a? 24 Mootummaan tokko yoo gargar sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. 6 of quode, mootummaan sun dhaabachuu hin Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni danda'u. 25 Manni tokko yoo gargar of quode, collage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. manni sun dhaabachuu hin danda'u. 26 7 Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattii Seexannis yoo gargar of quode, inni dhaabachuu sunis guddatee biqiltuu sana hudhe; biqiltuun hin danda'u; dhunni isaa ga'eraatii. 27 sunis ija hin naqanne. 8 Ammas sanyiin kaan Dhugumaan namni kam iyuu utuu duraan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ni guddate; ijas dursee nama jabaa tokko hin hidhin, mana ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama, nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu kaan immoo dhibba naqate." 9 Yesuusis, "Namni hin danda'u. Ergasii inni mana namicha jabaa gurra dhaga'u qabu kam iyuu haa dhaga'u" sanaa saamuu danda'a. 28 Ani dhuguma isinittin jedhe. 10 Yeroo inni kophaa turettis warri Kudha hima; cubbuun isaanii hundii fi arrabsoon Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraas isaan dubbatan hundi namootaaf dhiifamuu waa'ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. 11 Innis ni danda'a; 29 namni Hafuura Qulqulluu akkana jedheen; "Iccitiin mootummaa Waaqaa arrabsu kam iyuu garuu gonkumaa dhiifama isiniif kennemeera. Warra ala jiranitti garuu hin argatu; inni itti gaafatamaa cubbuu bara wanni hundinuu fakkeenya himama; 12 kunis, baraa ti." (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesuusis "Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifama sababii isaan, "Inni hafuura xuraa'aa qaba" hin arganoeff, arguu inuma argu, garuu hin jechaa turaniif waan kana dubbate. 31 Haati qalbeeffatan; dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu fi obboloonni isaa dhufanii, ala dhaabatanii hin hubatan." 13 Yesuusis akkana isaaniin nama itti erganii isa waamsisan. 32 Namoonni jedhe; "Isin fakkeenya kana hin hubattanii? baay'eenis isatti naanna'anii taa'aa turan; Yoos isin akkamitti fakkeenya hunda hubattu isaanis, "Haati keetii fi obboloonni kee ala ree? 14 Namichi sanyii facaasu sun dubbicha dhadhaabatanii si iyyaafachaa jiru" jedhanii facaasa. 15 Namoonni tokko tokko sanyii isatti himan. 33 Inni immoo, "Haati kootii fi karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafame sana obboloonni koo eenyu?" jedhee gaafate. 34 Innis fakkaatu. Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin warra naannoo isaa marsanii tataa'an ilaalee Seexanni dhufee dubbicha isaan keessatti akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo facaafame sana fudhata. 16 Warri kaanakkuma kunoo ti! 35 Namni fedhii Waaqaa raawwatu sanyii lafa kattaa irratti facaafamee ti; isaan kam iyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; yommuu dubbicha dhaga'anitti yommusuma haadha kootis."

4 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti barsiisu jalqabe. Tuunni naannoo isatti walitti qabame akka malee guddaa ture; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu

dhaga'anii dha; **19** garuu yaaddoon addunyaa "Kottaa gama ceenaa" isaaniin jedhe. **36** Isaanis kanaa, gowoomsaan qabeenyaaati fi hawwiin tuuta namootaa sana achitti dhiisanii Yesuusin waan garaa garaa isaan seenee dubbicha hudhee akkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii ija naqachuu dhowwa. (**aiōn g165**) **20** Warri deeman. Bidiruuwan biraas isa wajjin turan. kaanis sanyii biyyoo gaarii irratti facaafame **37** Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis fakkaatu; isaanis dubbicha ni dhaga'u; ni bidiruu sana dha'ee bidiruun sun bishaaniin fudhatu; ijas ni naqatu; inni tokko soddoma, guutamuu ga'e. **38** Yesuusis bidiruu sana keessa kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqata." karaa duubaa boraatii tokko irra rafaa ture. **21** Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin ibsa Barattoonnis isa dammaqsanii, "Yaa barsiisa, gombisa jala yookaan siree jala kaa'uuf fidduu? dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" Qooda kanaa baattuu isaa irra keessu mitii? jedhaniin. **39** Innis ka'ee bubbee sana ifate; **22** Wanni dhokfame kam iyuu mul'ifamuuf dambalii sanaanis, "Cal'isil! Gab jedhis!" jedhe. jiraatii; wanni haguugame kam iyuuus ifatti Bubbeen sunis ni cal'ise; tasgabbiin guddaanis baafamuuf jiraatii. **23** Namni kam iyuu yoo ni ta'e. **40** Innis barattoota isaatiin, "Isin maaliif gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u." **24** Innis akkana sodaattu? Isin amma iyuu amantii itti fufee akkana jedheen; "Waan dhageessan hin qabdanii?" jedhe. **41** Isaanis akka malee qalbeeffadhaa. Safartuu ittiin safartaniinis, sodaatanii, "Namichi bubbee fi dambaliin iyuu hammas caalaa iyuu isiniif safarama. **25** Kan ajajamaniif kun eenyu?" jedhaniin wal gaafatan. qabu kamiif iyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyuu irraa fudhatama." **26** Ammas akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasuu tokko fakkaata. **27** Akkamitti akka ta'e namichi beekuu baatu illee, inni rafus yookaan dammaqus, sanyiin sun halkanii guyyaa ni biqila; ni guddatas. **28** Lafti ofuma isheetiin midhaan baafti; jalqabatti biqila, itti aansee hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan guutuu baafti. **29** Namichis akkuma midhaanichi bilchaateen haamuu jalqaba; yeroon haamaa ga'eeraatii." **30** Ammas inni akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya? Yookaan fakkeenyaa maaliitiin isa ibsina? **31** Inni sanyii sanaaficcaa kan sanyiwwan lafa irra jiran hunda irra xinnaa ta'e fakkaata. **32** Erga facaafamee booddee garuu guddatee biqiltuu hunda caala; dameewwan gurguddaa simbirroonnis gaaddisa issa jala jiraachuu danda'anis qabaata." **33** Yesuusis fakkeenyawwan akkanaa baay'eedhaan hamma isaan dhaga'u danda'an dubbicha isaanitti dubbate. **34** Innis fakkeenyaa malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda barattoota isaatiif ni ibse. **35** Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti,

5 Isaanis galaanicha ce'anii biyya Gergeesenoon dhaqan. **2** Yommuu Yesuus bidiruu irraa bu'etti, yommusuma namichi hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddo awwaalaatii ba'ee isatti dhufe. **3** Namichi kun iddo awwaalaa jiraata ture; namni tokko iyuu foncaan illee lammata isa hidhuu hin dandeeny. **4** Inni yeroo baay'ee funyoo sibilaatii fi foncaadhaan hidhama ture; garuu foncaan sana kukkutee funyoo sibiilaa sanas caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu danda'u tokko iyuu hin turre. **5** Innis yeroo hundumaa, halkanii guyyaa iddo awwaalaa keessattii fi gaarran gubbaatti iyaa, dhagna isaas dhagaadhaan murmuraa ture. **6** Innis yommuu Yesuusis fagootti argetti itti fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. **7** Sagalee ol fudhatee iyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Maqaa Waaqaatiin sin kadhadaatii maaloo na hin dhiphisin!" jedheen. **8** Yesuusis, "Yaa hafuura xuraa'aa, namicha kana keessa ba'il!" jedheenii tureetii. **9** Yesuusis, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis, "Nu waan baay'ee taaneef, maqaan koo Leegeewoon" jedhee deebise. **10** Akka inni biyya sana keessa isaan hin ariineefis guddisee Yesuusin kadhate. **11** Hoomaan

booyyee guddaan isaas gaara bira dheedaa ture. fayyaa baay'ee biratti akka malee dhiphatte; 12 Hafuuronni hamoon sunis, "Gara hoomaa waan qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu booyyee sanaatti nu ergi; akka itti galluufis nuu ittuma hammaachaa deeme malee itti hin eeyyami" jedhanii Yesuusin kadhatan. 13 Innis wayyoofne. 27 Isheenis yommuu waa'ee Yesuus ni eeyyameef; hafuuronni xuraa'oon sun ba'anii dhageesetti dugda isaa duubaan namoota booyyee sanatti galan. Hoomaan gara booyyee gidduudhaan dhuftee uffata isaa tuqxe. 28 kuma lamaa of keessaa qabu sunis ededa Isheen, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe hallayya irraa gad furguggifamee galaanatti nan fayya" jettee yaaddee turteetii. 29 Dhiigni nam'ee liqimfame. 14 Warri booyyeewwan ishees yommusuma cite; isheenis akka dhiphina tiksani sunis baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti ishee irraa fayyite dhagna ishee keessatti waan kana odeessan; namoonnis waan ta'e hubatte. 30 Yesuusis yommusuma akka humni sana ilaaluu yaa'an. 15 Isaanis yommuu isa keessaa ba'e hubate. Innis namoota keessa gara Yesuus dhufanitti namicha Leegeewoonii garagalee, "Eenyutu uffata koo tuqe?" jedhee hafuurota hamootiin qabamee ture sana gaafate. 31 Barattoonni isaas deebisanii, "Akka wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi'ee achi namoonni si dhiibaa jiran utuma argituu, taa'ee argan; ni sodaatanis. 16 Warri waan 'Eenyutu na tuqe?' jettee gaafattaa?" jedhan. 32 kana arganii turanis waan namicha hafuurota Yesuus garuu namni waan kana godhe eenyuu hamoon qabamee ture sanaaf ta'ee fi waa'ee akka ta'e arguuf jedhee garagalee ilaale. 33 hoomaa booyyees namootatti odeessan. 17 Dubartittiinis waan isheef godhame hubattee Kana irratti jarri akka Yesuus biyya isaanii sodaadhaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti keessaa ba'uuf isa kadhachuu jalqaban. 18 kufte; dhugaa hundumas isatti himte. 34 Innis, Utuu Yesuus bidiruu yaabbachaa jiruu namichi "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan hafuura hamaan qabamee ture sun isa wajjin deemi; dhiphina kee irraas fayyi" jedheen. deemuuf isa kadhate. 19 Yesuus garuu, "Gara 35 Utuu Yesuus dubbachaa jiruu namoonni mana keetii, warra keetti galiiiti waan guddaa tokko tokko mana Yaa'iiroos bulchaa mana Gooftaan siif godhee fi akkamitti akka inni sagadaati dhufanii, "Intalli kee duuteerti; ati si maares isaanitti odeessi!" jedheen malee si'achi maaliif barsiisicha rakkifta?" jedhan. 36 hin eeyyamneef. 20 Kanaafuu namichi sun Yesuus garuu waan isaan jedhan jalaa qabuu dhaqee waan Yesuus isaaf godhe Magaalaa didee bulchaa mana sagadaa sanaan, "Amani Kurnan keessatti odeessuu jalqabe. Namoonni malee hin sodaatin!" jedhe. 37 Innis Phexros, hundinuu ni dinqifatan. 21 Yommuu Yesuus Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaqaob bidiruudhaan ammas gara gama galaanaatti malee akka namni tokko iyyuu isa faana deemu ce'etti namoonni hedduun isa biratti walitti hin eeyyamne. 38 Yommuu mana hoogganaa qabaman; innis qarqara galaanaa ture. 22 mana sagadaa sanaa bira ga'anittis Yesuus Hooggantoota mana sagadaa keessaas namichi uummata wacu, namoota boo'anii fi wawwaatan Yaa'iiros jedhamu tokko dhufe; innis yommuu arge. 39 Innis ol seenee, "Wacnii fi boo'ichi Yesuusin argetti, miilla isaa irratti kufee, 23 kun hundi maali? Intalattiin ni rafti malee hin "Intalli koo xinnoon du'u geesseerti. Akka duune" jedheen. 40 Isaan garuu isatti kolfan, isheen fayyitee jiraattuuf, maaloo kottuutii Innis erga hunda isaanii gad baasee booddee, harka kee ishee irra ka'i" jedhee jabeessee abbaa fi haadha intalattii, barattoota isa wajjin isa kadhate. 24 Kanaafuu Yesuus isa wajjin turanis fudhatee iddoo intalattiin jirtu seene. dhaqe. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; 41 Innis harka ishee qabee, "Xaaliitaa quumii!" gara isaattis wal dhiibaa turan. 25 Dubartiin jedheen; kunis, "Yaa mucattii xinnoo, ani siin dhiigni ishee waggaakudha lama dhangala'aa nan jedha, ka'i!" jechuu dha. 42 Mucattiniiis ture tokkos achi turte. 26 Isheenis ogeeyyii yommusuma kaatee dhaabatte; asii fi achis

deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaa kudha zayitii dibanii fayyisan. **14** Heroodis mootichi lama ture. Isaanis yommusuma akka malee waa'ee waan kanaa dhaga'e; maqaan Yesuus dinqifatan. **15** Innis akka namni tokko iyuu sirriitti beekamee tureetii. Namoonni tokko waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne; tokko, "Yohannis cuuphaan warra du'an akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan keessaa kaafameera; sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhan. **16** Warri kaan, "Inni Eeliyaas" jedhan. Kaan immoo, "Inni raajota durii keessaa akka isa tokkooti" jedhan. **17** Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga'etti, "Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du'an keessaa kaafame!" jedhe. **18** Heroodis mataan isaa akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitii obboleessa ofii isaa Fiiliphoos, sababii Heroodiyaas ishee ofii fuudhee ture sanaatiif jedhee waan kana godhe. **19** Yohannisis Heroodisiin, "Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee seera mitii" jedhaanii tureetii. **20** Kanaafuu Heroodiyaas Yohannisitti haaloo qabattee isa aijeesuu barbaadde. Garuu isheen hin dandeeny; **21** Heroodis akka Yohannis nama qajeelaa fi nama qulqulluu ta'e beekee, isa sodaatee, eegumsa isAAF gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan Yohannis dubbatu dhaga'etti akka malee rifate; ta'us gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade. **22** Dhuma irrattis yeroon mijaa'aan argame. Heroodis guyyaa dhaloota isatti qondaaltota gurguddootaaf, ajajoota loltootaatii fi namoota Galilaa keessatti beekamaniif irbaata qopheesee.

23 Intalli Heroodiyaas yommuu ol seentee sirbitetti Heroodisii fi keessummoota isaa warra irbaata affeeraman gammachiifte. Mootichis intalattiidhaan, "Waanuma barbaadde na kadhadhu; ani siif nan kenna!" jedhe. **24** Innis, "Hamma walakkaa mootummaa kootti illee waan ati na kadhattu kam iyuu siif nan kenna!" jedhee kakuudhaan waadaa galeef. **25** Isheenis gad baatee haadha isheetiin, "Maal kadhadhu?" jette. Haati immoo, "Mataa Yohannis Cuuphaa" jettee deebifteef. **26** Intalattiinis yommusuma ariitiidhaan gara mootichaatti ol seentee, "Akka ati ammuma mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keesee naa kennitu nan barbaada"

6 Yesuus achii ba'ee gara magaalaa itti dhalatee dhaqe; barattooniisaasisa wajjin dhaqan. **7** Innis guyyaan Sanbataa geenyaan mana sagadaatti barsiisuu jalqabe; warri isa dhaga'an baay'eenis ni dinqisiifatan. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogunmaan isAAF kennname kun maali? Hojiiwan dinqisiisoon harka isaatiin hojjetaman kanneenakkanaa maali? **8** Namichi kun sooftuu mukaa mitii? Inni ilma Maariyaam, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nu bira jiru mitii?" Isaanis isatti gufatan. **9** Yesuus immoo, "Raajiin magaalaa itti dhalatetii, firoota isaa keessattifi mana isaatti malee kabaja hin dhabu" jedheen. **10** Innis dhukkubsattoota muraasa irra harka isaa kaa'ee fayyisu malee hojii dinqisiisaa tokko illee achitti hojjechuu hin dandeeny. **11** Innis amantii dhabuu isaaniitiif dinqifate. Yesuusis namoota barsiisaa ganda tokko irraa gara ganda biraatti naanna'aa ture. **12** Warra Kudha Lamaan ofitti waamee lama lamaan isaan erguu jalqabe; hafuurota xuraao'oo irrattis taayitaa kenneef. **13** Akkana jedhees isaan ajaje: "Adeemsa keessaniif ulee malee waan tokko illee jechuunis buddeenaaf fi korojoo hin qabatinaa; sabbata keessanitti immoo maallaqa hin guduunfatinaa. **14** Kophee kaa'adhaa; garuu kittaa lama hin uffatinaa. **15** Yeroo mana tokko seentan kam iyuu, hamma magaalaa sanaa baatanitti manuma sana turaa. **16** Yoo iddoon kam iyuu isin simachuu baate yookaan isin dhaga'u baate, iddo sanaa ba'atii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **17** Isaanis achii ba'anii akka namoonni qalbii jijiirrataniif lallaban. **18** Hafuurota hamoo baay'ee baasan; dhukkubsattoota baay'eess

jetteen. **26** Mootichis akka malee gadde; garuu fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin samii ol ilaalee galata galchee buddeena sana maaddiitti dhi'aataniitiif jedhee ishee diduu hin caccabse. Akka isaan namootaaf dhi'eessaniifis barbaanne. **27** Innis yommusuma loltuu tokko barattoota isaatti kenne. Qurxummii lamaanis akka inni mataa Yohannis fiduuf ajajee erge. hunduma isaaniitiif qoqqode. **42** Isaan hundi Loltuun sunis dhaqee mana hidhaa keessatti nyaatanii quufan; **43** barattooniis hurraa'aa mataa Yohannis isa irraa kute; **28** mataa isaas buddeenaatii fi qurxummii gundoo kudha lama gabatee irra kaa'ee fidee intalattiitti kenne. guutuu walitti qaban. **44** Warri nyaatanis dhiira Isheenis haadha isheetti kennite. **29** Barattooni kuma shan turan. **45** Yesuus yommusuma Yohannisis waan kana dhageenyaan dhufanii akka barattooni isaa bidiruu yaabbatanii reeffa isaa fuudhanii awwaala keessa kaa'an. **30** hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti Ergamoonnis Yesuus biratti walitti qabamanii isa dura gara Beetisayadaatti darbanii isaan waan hoijetanii turanii fi waan barsiisanii dirqisiise. **46** Innis erga namoota of irraa turan hunda isatti himan. **31** Innis, "Kophaa geggessee booddee kadhachuuq gaaratti ol keessan gara iddo namni hin jirre tokkoo ba'e. **47** Yommuu galgalaa'ettis bidiruun sun kottaatii takka boqodhaa" jedheen; isaan sababii galaana walakkaa ture; Yesuus immoo kophaa namoonni baay'een dhufaa, deemaas turaniif isaa lafa irra ture. **48** Innis utuu barattooni carraa itti waa nyaatan illee hin qaban tureetii. sababii bubbleen fuula isaanii duraan itti dhufuef **32** Isaanis kophaa isaanii bidiruudhaan iddo bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. Innis namni hin jirre tokko dhaqan. **33** Namoonni halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemuu isaanii argan baay'een garuu isaan deemaa gara isaanii dhufe. Innis waan isaan beekan; magalaawwan hunda keessaa ba'anii bira darbu fakkate; **49** isaan garuu yommuu miillaan fiiganii isaan dursanii iddo sana ga'an. galaana irra deemuu isaa arganitti ekeraa **34** Yesuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta se'anii iyyan; **50** isaan hundi isa arganii akka guddaa tokko arge; innis sababii isaan akkuma malee na'aniitii. Inni immoo, "Jabaadhaa! hoolota tiksee hin qabnee turaniif garaa laafeef. Anumaatii hin sodaatinaa" jedhee yommusuma Kanaafuu inni waan baay'ee isaan barsiisuus isaanitti dubbate. **51** Innis isaan wajjin bidiruu jalqabe. **35** Yeroo kanatti galgalaa'ee ture; yaabbate; bubbleen sunis gab jedhe. Isaanis kanaafuu barattooni isaa gara isaa dhufanii akka malee dinqisiifatan; **52** isaan waa'ee akkana jedhaniin; "Iddoon kun gammoojjii buddeennan sanaa hin hubanneetii; mata dha; aduunis dhiiteerti. **36** Akka isaan gara jabeeyyiis turan. **53** Isaanis yommuu gama baadiyyatiif gandoota naannoo kana jiranii ce'anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu'an; dhaqanii waan nyaatan bitataniif namoota bidiruu sanas achitti hidhan. **54** Akkuma isaan kanneen gad dhiisi." **37** Inni garuu, "Isinuu waan bidiruu irraa bu'aniinis namoonni Yesuusin isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. Isaanis, beekan. **55** Namoonni sunis biyya sana guutuu "Dhaqnee buddeena diinaarii dhibba lamaa keessa asii fi achi fiiganii iddo Yesuus achi jira binnee akka nyaataniif isaanif kenninuu ree?" jechuu dhaga'an hundumatti dhukkubsattoota jedhaniin. **38** Innis, "Buddeena meeqa qabdu? sireedhaan baatanii fiduu jalqaban. **56** Iddoo Mee dhaqaa ilaala!" jedheen. Isaanis yommuu inni dhaqe kam illee jechuunis gandoota, arganitti, "Buddeena shanii fi qurxummii magalaawwan yookaan baadiyyaa hundatti lama" jedhan. **39** Yesuus is akka isaan namoota warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa'an. hundumaa garee gareedhaan marga lalisaa irra Isaanis akka dhukkubsattooni sun handaara teteessisan isaan ajaje. **40** Kanaafuu namoonni wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri dhibba dhibbaa fi shantama shantamaan garee handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinius ni gareedhaan tataa'an. **41** Innis buddeena shananii fayyan.

7 Fariisotaa fi barsiistota seeraa keessaa **16** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate warri Yerusaalemii dhufan tokko tokko haa dhaga'u."] **17** Erga inni namoota biraa mana Yesuu biratti walitti qabamanii **2** barattoota ol seenee booddee barattoonni isaa waa'ee isaa keessaa tokko tokko harka, "Hin fakkeenyaa sanaa isa gaafatan. **18** Innis akkana qulqulleeffaminiin" jechuunis utuu harka jedhee gaafate; "Isin hin hubattanii? Akka hin dhiqatin buddeena nyaachuu isaanii wanni alaa namatti seenu tokko iyyuu nama argan. **3** Sababiin isas Fariisonni, Yihuudoonni 'xureessuu' hin dandeenye hin qalbeeffattanii? hundinuu duudhaa maanguddootaa eeguuf **19** Wanni sun garaa isaa seenee ergasii dhagna jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin isaa keessaa gad ba'a malee yaada garaaisaa hin nyaataniitii. **4** Yommuu gabaadhaa galanittis seenuutii." Yesuus kana jechuudhaan akka utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Dudhaa nyaanni hundinuu qulqulluu ta'e labse. **20** Innis biraa baay'ees kan akka xofoo dhiquu, okkotee itti fufeeakkana jedhe: "Wanni nama 'xureessu' fi huuroo dhiquu ni eegu. **5** Kanaafuu Fariisonnii waan nama keessaa ba'u dha. **21** Yaadni hamaan fi barsiistonni seeraa, "Barattoonni kee keessa namaatii, garaa nammaa keessaa ba'atii; qooda harka 'Hin qulqulleeffaminiin' nyaatan innis halalummaa, hanna, nama ajjeesuu, ejja, **22** maaliif akkuma duudhaa maanguddootaatti hin doqnummaa, hammina, gowwoomsaa, jireenya jiraanne?" jedhanii Yesuusin gaafatan. **6** Innis gad dhiisii, hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, akkana jedhee deebise; "Yaa fakkeessitoota, of tuulummaa fi gowwummaa. **23** Wantoonni Isaayyaas yommuu waa'ee keessan raajii hamoon kunneen hundinuu nama keessaa ba'u; dubbatetti sirrii ture; kunis akkuma akkana namas 'ni xureessu.'" **24** Yesuus iddo sanaa jedhamee barreeffamee dha: "Uumanni kun ka'ee aanaa Xiroositti qajeele. Mana tokkos hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu ol seene; innis akka namni tokko iyyuu achi narraa fagoo jira. **7** Isaan akkanumaan na jiraachuu isaa beeku hin barbaanne; garuu waqaeffatu; barsiisni isaaniis sirnuma nammaa ti.' dhokachuu hin dandeenye. **25** Dubartiin intalli **8** Isin ajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaa namootaa ishee hafuura xuraa'an qabamte tokko akkuma jabeessitanii eegdu." **9** Innis ittuma fufee waa'ee isaa dhageesseen dhuftee miilla isaa akkana jedheen; "Isin duudhaa ofii keessanii irratti kufte. **26** Dubarttiinis nama Giriik, kan eeguuf jettanii ajaja Waaqaa tuffachuuf mala biyya Sooriyaa keessatti Finiiqueetti dhalatee gaarii qabdu! **10** Museen, 'Abbaa keetii fi dha. Isheen akka inni intala ishee keessaa haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa hafuura hamaa sana baasuu Yesuusin kadhatte. isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu **27** Innis, "Dura ijoolleen haa quuftu; buddeena haa ajjeefamu'jedheeraatii. **11** Isin garuu yoo ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaa miti" jedheen. **28** Isheen garuu, "Eeyyee yaa yookaan haadha isaa gargaaruuf oolu Qurbaana Gooftaa, sarooni iyyuu maaddii jalaa hambaa jechuunis Waaqaaf kennameera jedhee dubbate, ijoolleen harcaantu nyaatuu" jettee deebifteef. **12** isin akka inni abbaa isaatiif yookaan haadha **29** Yesuusis, "Jecha kee kanaaf gali; hafuurri isaatiif waan tokko illee godhu si'achi hin hamaan sun intala kee keessaa ba'eera" jedheen. eeyyamtaniif. **13** Akkanaanis duudhaa keessan **30** Isheenis yommuu manatti galtetti intalli isa walitti dabarsitan sanaan dubbi Waaqaa ishee siree irra ciiftee, hafuurri hamaan sunis busheessitu. Waan akkanaa baay'ees ni hoijetu." keessaa ba'ee argatte. **31** Ergasiis Yesuus biyya **14** Yesuu ammas namoota sana ofitti waamee Xiroosiitii ka'ee Siidoonaa keessa darbee, kutaa akkana jedheen; "Isin hundi na dhaga'aa; kanas Magaalaa Kurnanii keessa ba'ee gara galaana hubadhaa. **15** Waan nama keessaa ba'utu nama Galiliala dhufe. **32** Jarri tokkos namicha gurra 'xureessa' malee wanni alaa namatti seenee duudaa fi arrab-didaa tokko isatti fidanii akka nama 'xureessuu' danda'u tokko iyyuu hin jiru. [inni harka isa irra kaa'uuf kadhatan. **33** Yesuusis

namicha sana tuuta keessaa kophaatti baasee Innis hafuura dheeraa baafatee, "Dhaloonni quba isaa gurra namichaa keessa kaa'e. Hancufa kun maaliif mallattoo barbaada? Ani dhuguma tufees arraba namichaa tuqe. **34** Gara samiis isinitti hima; mallattoon tokko iyuu dhaloota ol ilaalee, hafuura guddaa baafatee, "Eftaah!" kanaaf hin kennamu" jedheen. **13** Innis jedheen; kana jechunis "Banami!" jechuu isaan dhiisee bidiruutti deebi'ee gama ce'e. dha. **35** Gurri namichaas yommusuma baname; **14** Barattoonis buddeena tokkicha bidiruu arrabni isaas hiikamee rakkina tokko malee keessaa of biraa qaban sana malee buddeena dubbachuu jalqabe. **36** Yesuus akka isaan nama fudhachuu irraanfatani turan. **15** Yesuus, tokkotti illee hin himneef namoota sana ajaje. "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi raacitii Hammuma inni cimsee isaan ajaje sana, isaanis Heroodis irraa of eeggadhaa" jedhee isaan ittuma caalchisanii odeessan. **37** Warri oduu akeekkachiise. **16** Isaanis, "Kun sababii nu sana dhaga'anis akka malee dinqifatanii, "Inni buddeena hin qabneef" jedhanii walii wajjin waan hunda gaarii godheera; warri duudaanis haasa'an. **17** Yesuus waan isaan haasa'an akka dhaga'an, warri arrabni isaanii dubbachuu beekeeakkana jedhee isaan gaafate; "Isin dides akka dubbatan ni godha" jedhan.

8 Gidduu sana tuunni biraan guddaan isaa ammas walitti qabame. Yesuus sababii tuunni sun waan nyaatu hin qabaatiniif barattoota isaa ofitti waameeakkana jedhe; **2** "Sababii isaan guyyaa sadii na bira turanii waan nyaatan tokko illee hin qabneef, ani namoota kanneeniif garaa nan laafa. **3** Yoo ani agabuu isaanii gad isaan dhiise, isaan karaa irratti ni gaggaabu; isaan keessaa tokko tokko fagoodhaa dhufaniitii." **4** Barattooniisaas deebisanii, "Namni kam iyuu gammoojji kana keessatti buddeena isaan ga'u eessaa argachuu danda'a?" jedhan. **5** Yesuu immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhan. **6** Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. Buddeena torban fuudhee erga galateeffatee booddee kukkutee akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattoota isaatti kenne; isaanis namootaaf dhi'eessan. **7** Akkasumas qurxummii xixinnoo muraasa qabu turan; qurxummii sanas eebbisee akka isaan namootaaf hiraniif barattoota isaatti hime. **8** Namoonnis nyaatanii quufan. Ergasiis barattooni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **9** Isaanis gara nama kuma afuriit turan. Innis erga of irraa isaan geggessee booddee, **10** barattoota isaa wajjin yommusuma bidiruu yaabbatee biyya Daalmaanutaa dhaqe. **11** Fariisonnis dhufanii Yesuusitti falmuu jalqaban; isa qoruuf jedhaniis mallattoo samii irraa isa irraa barbaadan. **12**

maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubbattu? Isin amma iyuu hin argitanii? Yookaan hin hubattanii? Mataa jabaattanii? **18** Isin utuma ija qabdantuun hin argitanii? Utuma gurra qabdantuun hin dhageessanii? Hin yaadattanii? **19** Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniif caccabsetti isin hurraa'aa gundoo meeqa guutuu kaaftan?" Isaanis, "Kudha lama" jedhaniin. **20** Innis, "Yeroo ani buddeena torba nama kuma afuriif caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhaniin. **21** Innis, "Isin amma iyuu hin hubattanii?" jedheen. **22** Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isa qaqqabuuf Yesuusin kadhatan. **23** Innis namicha jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaattis tufee, harka isaa irra kaa'ee, "Waa arguu dandeessaa?" jedhee gaafate. **24** Namichis ol ilaalee, "Namoota nan arga; isaan muka deemu natti fakkaatu" jedhe. **25** Yesuu amma illee harka isaa ija namichaas irra kaa'e. Iji namichaas ni baname; agartuun isaa ni deebi'eef, waan hundas sirriitti arge. **26** Yesuus namichaan, "Gara ganda sanaa seentee waan kana nama tokkotti illee hin himin" jedhee gara mana isaatti isa erge. **27** Yesuusii fi barattooni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphos Qiisaariyaa jiraniitti darban, Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate. **28** Isaanis, "Namoonni

tokko tokko, ‘Inni Yohannis Cuuphaa dha’ kam iyyuu miicee addeessuu danda’u caalaa jedhu; warri kaan, ‘inni Eeliyaas’ jedhu; kaan akka malee addaate. **4** Eeliyaasiif fi Museenis immoo, ‘inni raajota keessaa isa tokkoo dha’ isaanitti mul’atan; isaanis Yesuus wajjin haasa’aa jedhu” jedhanii deebisan. **29** Innis, “Isin eenyu turan. **5** Phexrosis Yesuusiin, “Yaa Barsiisaa, as anaan jettu?” jedhee gaafate. Phexrosis, “Ati jiraachuun nuuf gaarii dha; daasii sadii, tokko Kiristoos” jedhee deebise. **30** Yesuusis akka siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni isaan waa’ee isaa nama tokkotti illee hin ijaarra” jedhe. **6** Inni waan dubbatu hin beeku himneef isaan akekkachiise. **31** Yesuusis akka ture; isaan akka malee sodaatanii turaniitii. Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, **7** Duumessis dhufee isaan haguuge; sagaleen, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa “Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha. Isinis isa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu qabuu fi dhaga’aa!” jedhu tokko duumessicha keessaa akka ajeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee dhufe. **8** Isaanis yommuu akkuma tasaa naannoo immoo akka du’aa ka’u isaan barsiisuu jalqabe. isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko **32** Innis waa’ee kanaa ifatti baasee dubbate; illee of biratti hin argine. **9** Utuu tulluu sana Phexrosis kophaatti baasee isa ifachuu jalqabe. irraa bu’utti jiranuuus Yesuus akka isaan hamma **33** Yesuus garuu of irra garagalee barattoota Ilmi Namaa warra du’an keessaa ka’utti waan isaa ilala; Phexroosiinis, “Seexana nana! Na argan sana nama tokkotti illee hin himne isaan duubatti deebi’il Ati kan namaa yaadda malee ajaje. **10** Isaanis “warra du’an keessaa ka’uun” kan Waaqaa hin yaadduutii” jedhee ifate. **34** maal akka ta’e wal gaggafachaa dubbicha Ergasii inni tuuta sanaa fi barattoota isaa ofitti garaatti qabatan. **11** Isaanis, “Barsiistonni seeraa waameeakkana jedhe; “Namni kam iyyuu yoo maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; qabu dubbatu?” jedhanii isa gaafatan. **12** fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu’u. **35** Yesuusakkana jedhee deebise; “Dhugumaan Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas iyyuu lubbuu isaa ni dhabaati; garuu namni iddootti deebisa. Yoos maaliif Ilmi Namaa anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu akka malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. **36** Namni yoo jedhamee barreeffame ree? **13** Ani garuu isinittin addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo hima; Eeliyaas dhufeera; isaanis akkuma waa’ee dhabe bu’aa maalii argata? **37** Yookaan namni isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan qooda lubbuu isaa maal kennuu danda’aa? **38** Yoo hunda isatti hoijetan.” **14** Isaanis yommuu namni kam iyyuu dhaloota ejja fi cubbamaa gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni kana keessatti anaa fi dubbii kootti qaana’e, hedduun isaanitti naanna’anii, barsiistonni Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isatiin seeraa immoo utuu isaanitti falmanuu ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni argan. **15** Namoonni hundinuus akkuma qaana’a.”

9 Innis, “Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma mootummaan Waaqaa humnaan dhufee arganitti du’aa hin dhandhaman” isaaniiin jedhe. **2** Yesuus guyyaa ja’aa booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin fudhatee tulluu dheeraa tokkotti iddo Isaan hundi kophaa turuu danda’anitti ol Isaan baase. Innis achitti fuula Isaanii duratti geeddaram. **3** Uffanni Isaas uffata namni addunyaa kanaa

Yesuusin argaaniin akka malee dinqifatanii isa dubbisuudhaaf itti fiigan. **16** Innis, “Isin maal isaanitti falmitu?” jedhee isaan gaafate. **17** Namoota sana keessaas namichi tokkoakkana jedhee deebise; “Yaa barsiisaa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera. **18** Hafuurichi yeroo itti ka’u kam iyyuu, durbatee lafaan isa dha’aa. Gurbichis hoomacha afaaaniin baasa; ilkaan qara; ni kokottaa’as. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeenye.” **19**

Yesuusis deebisee, “Isin dhaloota hin amanne taa’ee warra kudha lamaan waamee, “Namni nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin nama jalqabaa ta’uu barbaadu kam iyyuu nama jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee hundaa gadii fi tajaajilaa nama hundaa ta’uu gurbicha natti fidaa” jedhe. 20 Isaanis gurbicha qaba” jedheen. 36 Innis mucaa xinnaa tokko isatti fidan. Hafuurichis akkuma Yesuusin fidee isaan gidduu dhaabe. Hammatees akkana argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa isaaniin jedhe; 37 “Namni ijoollee xixinnoo dha’ee hoomacha afaaaniin baasee gangalate. 21 kanneen keessaa tokko maqaa kootiin simatu Yesuusis, “Wanni kun erga isa qabee hammam kam iyyuu na simata; namni na simatu kam ture?” jedhee abbaa gurbichaa gaafate. Innis iyyuus isa na erge sana simata malee na qofa akkana jedhe; “Ijollummaadhaa jalqabee ti. 22 hin simatu.” 38 Yohannisis, “Yaa barsiisaa, nu Isa ajjeesuuf jedhees yeroo baay’ee ibidda keessa utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota yookaan bishaan keessa isa buuseera. Ati garuu hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa yoo waanuma tokko illee gochuu dandeesse hin buuneef isa dhowwine” jedhe. 39 Yesuus garaa nuu laafiitti nu gargaari.” 23 Yesuusis, garuu akkana jedhe; “Isa hin dhowwinaa; namni “Yoo dandeesse’ jettaa? Nama amanuuf wanni maqaa kootiin dinqii hoijetu kan ergasii immoo hundi ni danda’ama” jedheen. 24 Yommusuma dafee waa’ee koo waan hamaa dubbachuu abbaan mucaa sanaa, “Ani nan amana; amantii danda’u tokko iyyuu hin jiruutii. 40 Namni nuun dhabuu koo na gargaari” jedhee iyye. 25 Yesuusis hin mormine kam iyyuu kanuma keenyaatii. yommuu namoota garrisani dhufan argetti, 41 Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii “Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaa nana, akka isin kan Kiristoos taataniif jedhee bishaan ati isa keessaa baatu, deebitees akka isatti budduusqsa tokkoo isinii kennu kam iyyuu hin galle sin ajaja” jedhee hafuura xuraa’aa dhugumaan gatii isaa hin dhabu. 42 “Namni kam sana ifate. 26 Hafurri sun iyyee, akka malees iyyuu warra natti amanan xixinnaa kanneen isa dhidhiitachiise keessaa ba’e. Gurbichis keessaa tokko gufachiisuu irra, utuu dhagaan akkuma reeffaa ta’e; namoonni baay’eenis, “Inni daakuu guddaan isaa morma isaatti hidhamee du’eera” jedhan. 27 Yesuus garuu harka qabee ol galaanatti darbatamee isaaaf wayya ture. 43 isa kaase; gurbaan sunis ka’ee dhaabate. 28 Erga Yoo harki kee si gufachiise, of irraa muri. Yesuus manatti ol galee booddee barattooni Harka lama qabaattee gahaannamitti, iddo Hafuurri sun iyyee, akka malees iyyuu warra natti amanan xixinnaa kanneen isaa hin dhaamnetti galuu irra, harka dooluudhaan jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) 44 Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.”] (questioned) 45 Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra, laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) 46 Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.”] (questioned) 47 Yoo jji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 48 Gahaannamis iddo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) 49 Namni hundinuu ibiddaan mi’effama. 50 walitti falmaa turaniif ni cal’isan. 35 Yesuusis “Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi’aa isaa dhabe,

mi'aa isaa akkamiin deebisuuufii dandeessu? gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii hin jiru. **19** Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin aijeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.' **20** Namichis, "Yaa barsiisaa, ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera" jedhe. **21** Yesuus namicha ilaalee isa jaallatee, "Waan tokkotu si duraa hir'ata; dhaqiitii waan qabdu hunda gurgurii hiyyeyyiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **22** Kana irratti fuulli namichaa ni geeddarame. Inni gaddee achii deeme; qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuusis naannoo isaa ilaalee barattoota isatiin, "Mootummaa Waqaatti galuun sooreyyiifakkam rakkisaa dha!" jedhe. **24** Barattoonnis dubbii isaa ni dinqisiifatan. Yesuus garuu ammas akkana jedheen; "Ijolle, mootummaa Waqaatti galuunakkam rakkisaa dha! **25** Namni sooressi mootummaa Waqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf salphata." **26** Barattoonnis akka malee raajeffatanii, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" waliin jedhan. **27** Yesuusis isaan ilaalee, "Kun garuu Waqaaf malee namaaf hin danda'amu; Waqaaf wannihundinuu ni danda'amaatii" jedhe. **28** Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra!" jedhe. **29** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Ani dhuguma isinitti nan hima; namni anaa fi wangeelaaf jedhee mana yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan abbaa yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyyuu, **30** kan bara ammaa kana keessa ari'atama wajjin manneen, obboloota, obboleettota, haadhota, ijoollee fi lafa qotiisaa dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis jirenya bara baraahin dhaalle tokko iyyuu hin jiru. (**aiōn g165, aiōnios g166**) **31** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa ni ta'u." **32** Isaanis Yerusaalemitti ol ba'uuf jedhanii karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura deemaa ture; barattoonnis ni dinqisiifatan; warri duukaa bu'aa turan immoo

10 Yesuusis achii ka'ee gara biyya Yihuudaatiif

fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonni isa biratti walitti qabaman; innis akkuma bartee isattaan isaan barsiise. **2** Fariisonni dhufanii, "Namni tokko niittii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafachuudhaan isa qoran. **3** Innis deebisee, "Museen maal isin ajaje?" jedheen. **4** Isaanis, "Namni tokko akka waraqaa ragaa hiikkaa barreesseefii niittii isaa hiiku Museen eeyyameera" jedhan. **5** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee seera kana isiniif barreesse. **6** Jalqaba uumamaatii kaasee garuu Waaqni, 'Dhiiraa fi dubartii isaan taasise.' **7** 'Kanaafis namni abbaa isatiif fi haadha isaa ni dhiisa; niittii isaa wajjinis tokko ta'a; **8** lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u.' Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama miti. **9** Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin." **10** Utuu ammas mana jiranuu barattooni waa'ee dubbii kanaa Yesuusin gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; "Namni niittii isaa hiikee dubartii biraafuudhu kam iyyuu ishee irratti ejja raawwata. **12** Isheenis yoo dhirsa ishee hiiktee nama biraatti heerumte ejja raawwatti." **13** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa'uuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidaa turan; barattooni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus yommuu waan kana argetti aaree akkana isaanin jedhe; "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufanii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatiif. **15** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu." **16** Innis ijoollee sana fuudhee ofitti qabe; harka isaan isaan irra kaa'ee isaan eebbise. **17** Akkuma Yesuus deemuuf karaa qabateen namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, "Yaa barsiisaa gaarii, ani jirenya bara baraah dhaaluuf maal gochuun qaba?" jedhee gaafate. (**aiōnios g166**) **18** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ati maaliif

ni sodaatan. Yesuuus amma illee warra kudha ilmi Ximeewos karaa irra taa'ee kadhachaa ture. lamaan kophaatti baasee waan isatti dhufuuf **47** Barxiimewosis yommuu akka inni Yesuuus jiru isaanitti hime. **33** Akkanas jedhe; “Kunoo, isa Naazreeti ta'e dhaga'etti, “Yesuuus, yaa ilma nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; Ilmi Namaas Daawit na maari!” jedhee iyyuu jalqabe. **48** dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota Namoonni baay'een akka inni cal'isuuf ifatan; seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti muru; inni garuu, “Yaa ilma Daawit na maari!” jedhee akkasumas dabarsanii Namoota Ormaatti isa ittuma caalchisee iyye. **49** Yesuusis dhaabatee, kennu; **34** isaanis isatti qoosu; isatti tufu; isa “Isa waamaa” jedhe. Isaanis, “Jabaadhu! Ka'i garafu; isa ajjeesus. Inni garuu guyyaa sadii inni si waamaatii” jedhanii namicha jaamaa booddee du'aa ni ka'a.” **35** Ilmaan Zabdewoos sana waaman. **50** Innis wayyaa isaa of irraa jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis gara Yesuuus darbatee, utaalee ka'ee gara Yesuuus dhufe. **51** dhufanii, “Yaa Barsiisaa, akka ati waan nu si Yesuuus, “Akka ani maal siif godhu barbaadda?” kadhannu kam iyyuu nuu gootu barbaanna” jedhee isa gaafate. Namichi jaamaan sunis, “Yaa jedhan. **36** Innis, “Akka ani maal isiniif godhu barsiisaa, ani arguun barbaada” jedheen. **52** barbaaddu?” jedheen. **37** Isaanis deebisanii, Yesuuusis, “Amantiin kee si fayyiseeraa deemi” “Yeroo ulfina keetiitti, tokkoon keenya mirga jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra keetiin, tokkoon keenya immoo bitaa keetiin bu'ee Yesuuus duukaa bu'e.

akka teenyuuf nuuf eeyyami” jedhanii deebisan.

38 Yesuuusis, “Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhugu, dhuguu yookaan cuuphaa ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?” jedheen. **39** Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. Yesuuusisakkana jedheen; “Xoofoo ani dhugu ni dhugdu; cuuphaa ani cuuphamus ni cuuphamtu; **40** garuu mirga koo yookaan bitaa koo taa'uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra isaaniif jedhamee qopheeffame sanaa ti.” **41** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga'anitti Yaaqoobii fi Yohannisitti aaran. **42** Yesuuusis walitti isaan waameeakkana jedhe; “Isin akka warri akka bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalamen sun isaan irratti gooftummaa mul'isan, gurguddooneeisaaniis akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. **43** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uun barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'uun qaba; **44** namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyyuu garbicha nama hundaa ta'uun qaba. **45** Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaafurii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii.” **46** Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuuus barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Yerikoodhaa ba'aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos jedhamu

11 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii, Beetfaagee fi Biitaaniyya kanneen Tulluu Ejersaa biraa sana ga'aniin Yesuuus Barattoota isaa keessaa lama erge; **2** akkanas isaaniin jedhe; “Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hiikaatii as fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu, ‘Isin maaliif waan kana gootu?’ jedhee isin gaafate, ‘Gooftaatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga’ jedhaa.” **4** Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan balbala duratti, karaa irratti hidhame tokko argan. Akkuma isaan hiikaninis, **5** namoonni achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, “Maal gochuuf ilmoo harree sana hiiktu?” jedhanii isaan gaafatan. **6** Isaanis akkuma Yesuuus isaaniin jedhe sanatti deebisaniif; namoonni sunis akka isaan deeman isaan dhiisan. **7** Ilmoo harree sanas Yesuuusitti fidan; uffata isaaniis ilmoo harree irra buusan; innis irra taa'e. **8** Namoonni baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan baala qaban kanneen alaa kukkutan sana karaa irra bubuusan. **9** Warri dura deemaa turanii fi warri duukaa bu'aa turan iyyaniiakkana jedhan; “Hoosaa'inaa!” “Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebifamaa dhal!” **10** “Mootummaan abbaa

keenyä Daawit inni dhufu sun eebbifamaa dhaabattan, akka Abbaan keessan inni samii dha!” “Hoosaa’inaa ol gubbaatti!” **11** Yesuusis irraa cubbuu keessan isiniif dhiisuuf, isinis Yerusaalem seenee mana qulqullummaatti yoo waanuma tokko illee nama kam iyyuu ol gale. Gara galees waan hundumaa ilaale; irraa qabaattan dhiisaafii. [**26** Yoo dhiisuufi sababii galgalaa’ee tureefis warra Kudha Lamaan baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas wajjin ba’ee Biitaaniyaa dhaqe. **12** Guyyaa itti cubbuu keessan isiniif hin dhiisu.”] **27** Isaanis aanutti utuu Biitaaniyaadhaa ba’anuu Yesuus deebi’anii gara Yerusaalem dhufan; utuu Yesuus beela’e. **13** Innis muka harbuu baala qabu mana qulqullummaa keessa deddeebi’aa jiruu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi qabaachuu luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi baachuu isaa ilaluu dhaqe. Garuu waan yeroon maanguddoonnii gara isaa dhufan. **28** Isaanis, “Ati sun waqtii harbuu hin ta’iniif inni yommuu taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? muka sana bira ga’etti baala malee waa tokko Akka wantoota kanneen hojjettuufis eenyutu illee hin arganne. **14** Yesuusis muka sanaan, taayitaa siif kenne?” jedhaniin. **29** Yesuusis “Namni tokko iyyuu deebi’ee ija sirraa hin akkana jedhee deebise; “Anis gaaffii tokkon isin nyaatin” jedhe. Barattoonni isaas ni dhaga’an. gaafadha. Isin immoo deebii naaf kennaa; anis (**aiōn g165**) **15** Yommuu Yerusaalem ga’anittis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan Yesuus mana qulqullummaa seenee warra hojjedhu isinittin hima. **30** Cuuphaan Yohannis achitti bitatanii fi gurguratan ari’uu jalqabe. samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe? Mee Minjaala warra maallaqa geeddaratanii fi natti himaa!” **31** Isaanis waliin mari’atanii barcumma warra gugee gurguratanii garagalche. akkana jedhan; “Yoo nu, ‘Samii irraa dhufe’ **16** Akka namni tokko iyyuu waan tokko illee jenne inni immoo, ‘Yoos isin maaliif isa hin baatee mana qulqullummaa keessa darbus hin amanin ree?’ jedhee nu gaafata; **32** Yookaan, eeyyamne. **17** Innis akkana jedhee isaan barsiise; ‘Nama biraa dhufe’ jennuu?” jedhan. Sababii “Manni koo saba hundumaaf mana kadhannaam namni hundinuu dhugumaan Yohannisin akka ni jedhama’jedhamee hin barreeffamnee? raajiitti ilaaleef uummataa sodaatan. **33** Kanaaf Isin garuu ‘Holqa saamtotaa’gootaniirtu.” **18** isaan, “Hin beeknu” jedhaniin Yesuusif deebisan. Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa Yesuus immoo, “Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana dhaga’anii karaa ittiin isa ajjeesan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu” barbaaduu jalqaban; isaan sababii namoonni jedheen.

hundinuu barsiisa isaa dinqisiifataniif isa sodaatanii turaniitii. **19** Isaanis yommuu galgalaa’etti magaalaa sana keessaa ba’an. **20** Isaanis ganamaan utuu karaa sana darbanuu akka mukti harbuu sun hidda isaatii jalqabee goge argan. **21** Phexrosis yaadatee Yesuusiin, “Yaa barsiisa ilaa! Harbuun ati abaarte sun gogeera!” jedhe. **22** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Waaqatti amanaa. **23** Ani dhuguman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo tulluu kanaan ‘Buqqa’iitii galaanatti darbatami’ jedhe, yoo garaa isaattis mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta’u amane, wanni sun ni ta’af. **24** Kanaafuu ani isinittin hima; waan kadhannaadhaan gaafattan hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta’a. **25** Yeroo kadhachuuuf

12 Yesuusis akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbachuu jalqabe; “Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, boolla itti wayinii cuunfan qotee qoxii eegumsaa ijaare. Ergasiis iddo dhaabaa wayinii sana qonnaan bulootatti kiraan kenatee biyya fagoo dhaqe. **2** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka inni ija iddo dhaabaa wayinii irraa waa fiduufiif garbicha tokko qottuuwan sanatti ergate. **3** Isaan garuu qabanii, tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **4** Ammas garbicha biraa isaanitti ergate; isaanis mataa isaa buruqsanii isa qaanessan. **5** Amma illee garbicha biraa ergate; isas ni ajjeesan. Garboota biraa baay’ees ergate; isaanis gartokko ni tuman;

kaan immoo ni ajjeesan. 6 “Amma iyyuu inni jedhee Museen nuu barreesseera. 20 Kunoo nama ergu tokko qaba ture; innis ilma isaa obboloota torbatu ture. Inni jalqabaa niitii jaallatamaa dha. Namichis, ‘Ilma koo ni kabaju’ fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. 21 Inni jedhee dhuma irratti isa ergate. 7 “Qottoonni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin sun garuu, ‘Dhaaltuuun isa kana. Kottaa isa dhalchin du’e. Inni sadaffaanis akkasuma ta’e. ajjeefnaa; dhaalli sun keenya ta’atii’ waliin 22 Torban isaanii iyyuu ijoollee hin dhalchine. jedhan. 8 Kanaafuu isaan fuudhanii isa ajjeesan; Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. 23 Guyyaa iddo dhaabaa wayinii keessaas gad baasanii du’aa ka’utti isheen niitii isa kamii taati? isa gatan. 9 “Egaa abbaan iddo dhaabaa Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” wayinii sanaa maal godhinna laata? Inni dhufee 24 Yesuus immooakkana jedhee deebise; “Isin qottuuwan sana ni ajjeesa; iddo dhaabaa waan Kataabbiawan Qulqulluu yookaan humna wayinii sanas namoota biraatti kennata. 10 Waaqaa hin beekneef dogoggortu mitii? 25 Isin Kataabbi Qulqulluu hin dubbifnee? Innis Warri du’an yommuu du’aa ka’anitti akkaakkana jedha: “Dhagaan ijaartonni tuffatan, ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; hin dhagaa golee ta’era; 11 kanas Gooftatu godhe; heerumanis. 26 Waa’ee warri du’an du’aa ka’uu kunis ija keenyatti dinqii dha.” 12 Isaanis akka garuu akka Waaqni Kitaaba Musee keessatti, inni isaaniin mormuudhaan fakkeenya sana daggala boba’u biratti, ‘Ani Waaqa Abrahaam, dubbate waan beekaniif isa qabuu barbaadan. Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’edhee isatti Garuu namoota sana sodaatan; kanaafuu dubbate isin hin dubbifnee? 27 Inni Waaqa isa dhiisanii qajeelan. 13 Ergasii waan inni warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii dubbatuun isa qabuuf jedhanii Fariisotaa fi miti. Isin akka malee dogoggortaniirtul!” 28 garee Heroodis keessaa jara tokko Yesuusitti Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee wal ergan. 14 Isaanis gara isaa dhufaniiakkana falmuu isaanii dhaga’e. Innis akka Yesuus deebii jedhaniin; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa gaarii isaaniif kenne hubatee, ‘Ajajni ajajawwan taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilaaleef hunda caalu isa kami?’ jedhee isa gaafate. namni kam iyyuu karaa irraa si hin jal’isutii; 29 Yesuusisakkana jedhee deebise; “Ajajni garuu ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. ajajawwan hunda caalu isa kana; ‘Yaa Isra’el Qeesaariif gibira baasuun eeyyamameera moo dhaga’i! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa hin eeyyamamne? 15 Haa baasnu moo haa tokkicha. 30 Waaqa kee Goofticha garaa kee dhiifnuu?” Yesuus garuu fakkeessitummaa guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada isaanii beekee, “Isin maaliif na qortu? Mee kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan diinaariitokko natti fidaa nan ilaala” jedheen. jaalladhu.’ 31 Inni lammafaan immoo, isa kana; 16 Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; innis, ‘Ollaa keeakkuma ofii keetiitti jaalladhu.’ Ajajni “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Kataabbiin kunis ajajawwan kanneen caalu tokko iyyuu hin jiru.” kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, 32 Barsiisaan seeraa sunisakkana jedhee deebise; “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan. 17 Kana “Yaa barsiisaa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha irratti Yesuus, “Kan Qeesaar Qeesaariif, kan malee Waaqni biraa hin jiruutii. 33 Garaa Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, Isaanis isa dinqifatan. 18 Ergasii Saduuqonni, humna kee guutuudhaan isa jaallachuun, du’aa ka’uun hin jiru jedhan gara Yesuus ollaa keesakkuma ofii keetiitti jaallachuun, dhufaniiakkana jedhanii gaaffii tokko isa qalma gubamu fi aarsaa hunda caala.” 34 gaafatan; 19 “Yaa barsiisaa yoo obboleessi nama Yesuusis yommuu akka inni hubannaadhaan tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin deebise argetti, “Ati mootummaa Waaqaa irraa niitii isaa irraa du’e, obboleessi isaa niitii sana fagoo hin jirtu” jedheen. Ergasii namni tokko dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabuu iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuuif ija hin

jabaanne. 35 Yesuus utuu mana qulqullummaaakkana jedhanii kophatti isa gaafatan; 4 keessatti barsiisaa jiruuakkana jedhee gaafate; “Mee nutti himi; wantoonni kunneen yoom “Barsiistonni seeraa maaliif Kiristoos ilma ta’u? Mallattoon yeroo wantoonni kunneen Daawit jedhu? 36 Daawit mataan isaa iyyuu hundi itti raawwatamanii maali?” 5 Yesuusis Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffameeakkana isaanin jechuu jalqabe; “Akka namni jedhe: “Gooftichi Gooftaa kootiin, “Hamma tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of ani diinota kee, miilla kee jala siif galchutti, eeggadhaa. 6 Namoonni hedduun, ‘Ani isa’ gara mirga koo taa’i.” 37 Daawit mataan jechaa maqaakootiin ni dhufu; nama hedduus ni isaa iyyuu ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos gowwoomsu. 7 Isin yommuu waa’ee waraanaatii inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’ree?” fi oodu waraanaa dhageessanitti hin rifatinaa. Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa Wanniakkanaa ta’uu qabaatii; dhumi garuu dhaga’e. 38 Yesuusis utuu barsiisuuakkana amma iyyuu hin geeny. 8 Sabni sabatti, jedhe; “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. mootummaanis mootummaatti ni ka’a. Sochiin Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu lafaa iddoogaraa garaatti ni ta’; beellis ni bu’; fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuuj aallatu; Kunis jalqaba ciniinsuu da’umsaa ti. 9 “Isin of 39 manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, eeggachuu qabdu. Isin dabarfamtanii yaa’itti lafa cidhaatti immoo iddoogulfinaa jaallatu. 40 ni kennantu; manneen sagadaa keessattis ni Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; garafantu. Isinis akka isaanitti dhuga baatota of argisiisuuuf jedhaniis kadhanna dheeressu. taataniif anaaf jettanii fuula bulchitootaati Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.” fi moototaa dura ni dhaabattu. 10 Duraan 41 Yesuusis fuullee iddoogennaan kaa’amuur dursee wangeelli saba hundatti lallabamuutaa’ee namoota maallaqa isaanii mi’abuusii qaba. 11 Yommuu qabamtanii qorumsaaf keessa buusan ilaala ture. Sooreyyiin baay’eenis dhi’eeffamtanitti waa’ee waan dubbattanii maallaqa baay’ee mi’asana keessa buusaa turan. duraan dursitanii hin yaadda’inaa. Waanuma 42 Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tokko dhuftee yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan saantima sibiila diimaa xixinnoo lama kan dubbatu Hafuura Qulqulluudha malee isin gatiin isaa gara saantima tokkoo ta’emii’asana miti. 12 “Obboleessi dabarsee obboleessa du’atti keessa buufte. 43 Yesuusis barattoota isaa ofitti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du’atti waameeakkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti kenna. Ijoolleenis warra isaanii ka’aniisaan hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra ajjeesu. 13 Namni hundinuu sababii maqaamii’abuusii kana keessa kenna buusan hunda kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee caalaa buufteerti. 44 Isaan hundi qabeenya dhaabatu garuu ni fayya. 14 “Isin yommuu isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma wanni jibbiisaan badiisa fidu’sun iddoogisaaf ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu hunda kennite.”

13 Utuu Yesuus mana qulqullummaatiibaa’ajiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, “Yaa Barsiisa! Dhagaawwan gurguddaa kanneenii fi gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!” jedheen. 2 Yesuusis, “Gamoowwan gurguddaa kanneen argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa irratti hin hafu” jedheen. 3 Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaataa’ejiruu Phexros, Yaaqoob, Yohannisii fi Indirriyas

wanni jibbiisaan badiisa fidu’sun iddoogisaaf ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommus warri Yihuudea keessa jiran tulluuwanitti haa baqatan. 15 Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee fudhachuuuf gad hin bu’in yookaan mana hin seenin. 16 Namni lafa qotiisaa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuuf duubatti hin deebi’in. 17 Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! 18 Kunis akka gannakeessa hin taaneef kadhadhaa. 19 Guyyoota sana keessa dhiphinni jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma ammaatti hin dhufin, kan gara

fuula duraattis hin dhufne ni dhufaatii. 20 “Utuu beektaniitii. 36 Kunis akka inni akkuma tasaa Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu baatee silaa dhufee utuu raftanuu isin hin arganneef. 37 namni tokko iyyuu hin hafu ture. Garuu inni Ani waanan isiniin jedhu nama hundumaan sababii filatamtoota filateetiif jedhee guyyoota nan jedha; ‘dammaqaal!’”

sana gabaabseera. 21 Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, ‘Ilaa Kiristoos as jira!’ yookaan ‘Ilaa, inni achi jira!’ isiniin jedhe hin amaninaa. 22 Kiristoosonni sobaatii fi raajonni sobaa ni ka’utti; isaanis yoo danda’ameef, filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo fi dinqii ni hojjetu. 23 Isin garuu of eeggadhaa! Ani waan hunda duraan dursee isinitti himeera. 24 “Bara sana keessa garuu dhiphina sana booddee, “Aduun ni dukkanoofti; ji’is ifa ishee hin kennitu; 25 urjiiwwan samii irraa ni harca’u; humnoonni samiis ni raafamu.” 26 “Yeroo sana namoonni utuu Ilmi Namaa humna guddaa fi ulfinaan duumessaan dhufuu ni argu. 27 Innis Ergamoota isaa ergee filatamtoota isaa kanneen handaarawwan lafaa irraa hamma handaarawwan samiiwwaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qaba. 28 “Fakkeenyä kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi’ate ni beektu. 29 Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka inni dhi’ate, akka balbala irras ga’e ni beektu. 30 Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. 31 Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. 32 “Waa’ee guyyaa sanaa yookaan waa’ee sa’atii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilmi iyyuu hin beeku. 33 Of eeggadhaa! Dammaqaas! Yeroon sun yoom akka ta’e hin beektaniitii. 34 Innis nama garboota isaatti taayitaa kennee, tokkoo tokkoo isaaniittis hojii isaa kennee, akka garbichi karra eegu immoo dammaqee eegu ajajee, mana isaa dhiisee karraa dheeraa deeme tokko fakkaata. 35 “Kanaafuu isin dammaqaas; yeroo itti abbaan mana sanaa deebi’u, jechuunis galgala yookaan halkan walakkaa yookaan iyya indaanqoo yookaan barii obboroo ta’uu isaa hin

14 Egaa Faasiikaa fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa lama qofatu hafe; lubooni hangafoonii fi barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesuusin qabanii ajjeesuuf mari’achaa turan. 2 Isaanis, “Garuu akka namoonni goolii hin kaafneef yeroo ayyaanaatti hin ta’in” jedhan. 3 Utuu inni Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa’aa sanaatti maaddiitti dhi’atee jiruu, dubartiin tokko shittoo gatiin isaa guddaa ta’e kan naardoos qulqulluu irraa qopheeffame bilqaaxxi albaasxirositti qabattee dhufte. Isheen isbilqaaxxicha cabsitee shittoo sana mataa isatti dhangalaafte. 4 Namoota achi turan keessaa tokko tokko aaraniiakkana waliin jedhan; “Shitto kana balleessuun maaliif? 5 Silaa shittoon kun diinaarii dhibba sadii olitti gurguramee maallaqa isaa hiyyeeyyiif kenuun ni danda’ama tureetii.” Isaanis isheetti dheekkaman. 6 Yesuus garuuakkana jedhe; “Ishee dhiisaa. Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. 7 Hiyyeeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gargaaruu ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. 8 Isheen waan dandeessu hojjette. Isheen duraan dursitee dhagna koo awwaalaaf dibde. 9 Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddo wangeelli itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheettiif ni oodeeffama.” 10 Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa tokko, Yihuudaa Keeriyotichi, Yesuusin dabarsee isaanitti kenuuf jedhee gara luboota hangafootaa dhaqe. 11 Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti gammadanii, maallaqa isaa kenuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaan dabarsee isa kenuuf haala mijaa’aa eeggachaa ture. 12 Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiikaa qalamutti barattoonni Yesuus, “Akka ati Faasiikaa nyaattuuf nu eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?”

jedhanii isa gaafatan. 13 Innis barattoota isaa hundinuu gufate iyyuu ani hin gufadhu” keessaa nama lama erge; akkanas isaaniin jedheen. 30 Yesuus immoo deebissee, “Ani jedhe; “Magaalaa seenaa; namichi okkotee dhuguma sitti nan hima; ati har’aa, edanuma bishaanii baatu tokko isinitti dhufa; isa duukaa utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, yeroo bu’aa. 14 Abbaa mana namichi sun seenuutiinis, sadii na ganta” jedheen. 31 Phexros garuu, ‘Barsisaan, manni keessumaa ko, iddoon ani itti “Ani yoon si wajjin du’uu qabaadhe illee barattoota koo wajjin Faasiika nyaadhu eessa? gonkumaa si hin ganu” jedhee jabeesee jedhee gaafata’ jedhaa. 15 Abbaan manaa sunis dubbate. Hundi isaaniis akkasuma jedhan. 32 darbii bal’aa miidhagfamee qopheeffame tokko Isaanis iddo Geetesemaanee jedhamu tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti nuuf qopheessaa.” dhaqan; Yesuusis barattoota isaatiin, “Hamma 16 Barattoonis ka’anii magaalaa sana seenanii ani kadhadhutti isin as taa’aa” jedhe. 33 Innis akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin of faana Faasiikaas ni qopheessan. 17 Yesuusis yommuu fudhatee, akka malee dhiphachuu fi yaadda’uus galgalaa’etti warra Kudha Lamaan wajjin achi jalqabe. 34 Innis, “Lubbuun koo akka malee ga’e. 18 Utuu isaan maaddiitti dhi’aatani gadditee du’uu geesseerti. Isin asuma turaatii jiranuu Yesuus, “Ani dhuguma isinitti nan dammaqaa” jedheen. 35 Innis xinnoo achi hima; isin keessaa tokko, kan amma na wajjin hiiqee lafatti gombifamee, yoo danda’ame akka nyaachuutti jiru dabarsee na kenna” jedheen. sa’atiin sun isa irra darbituuf kadhate. 36 Innis, 19 Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, “Na ta’innaa “Abbaa, yaa Abbaa, wanni hundinuu siif ni laata?” jechuu jalqaban. 20 Innisakkana danda’ama. Xoofoo kana narraa fuudhi. Garuu jedhee deebise; “Namichi sun warra kudha akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis isa na wajjin ta’in” jedhe. 37 Innis gara barattoota isaatti gabatee keessaa cuuphatuu dha. 21 Ilmi Namaa deebi’ee utuu rafanuu isaan arge. Phexroosiinis akkuma waa’een isaa barreeffame sanatti niakkana jedhe; “Simoon, ati amma illee inuma deema. Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa raftaa? Sa’atiit tokkittii illee dammaquu hin kenuu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu dandeenyee? 38 Isin akka qorumsatti hin galleef baatee isaaf wayya ture.” 22 Utuu nyaachaa dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri qophaa’aa jiranuu Yesuus buddeena fuudhee ebbise; dha; foon garuu dadhabaa dha.” 39 Ammas achi caccabsees, “Fudhadhaa; kun foon koo ti” hiiqee waanuma duraan kadhate sana kadhate, jedhee isaaniif kenne. 23 Xoofos fuudhee 40 Inni yommuu deebi’ee dhufetti, ammas galata galchee isaaniif kenne; hundi isaaniis utuu rafanuu isaan arge; iji isaanii itti ulfaatee xoofoo sana irraa dhugan. 24 Innisakkana tureetii. Isaanis akka maal jedhanii deebisaniiif isaaniin jedhe; “Kun dhiiga ko, dhiiga kakuu hin beekne. 41 Yeroo sadaffaas deebi’eeakkana haaraa kan namoota baay’eef dhangalaafamuu jedheen; “Isin amma iyyuu raftanii boqochaa dha. 25 Ani dhuguma isinitti nan hima; ani jirtuu? Ni ga’al! Sa’atiin sun ga’eera. Kunoo, hamman guyyaa sana mootummaa Waaqaa Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti keessatti deebi’ee dhugutti ija wayinii kana ni kennama. 42 Ka’aa ni deemnaa! Kunoo, irraa deebi’ee hin dhugu.” 26 Isaanis erga namichi dabarsee na kenuu sun dhufaa jira.” faarfannaafarfataniibooddee Tulluu Ejersaatti 43 Utuma inni dubbachaa jiruu, Yihuudaan qajeelan. 27 Yesuusakkana isaaniin jedhe; namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko “Hundi keessan ni gufattu; akkana jedhamee ta’e sun dhufe. Tuunni luboota hangafoota, barreeffameeraatii: “Ani tiksee nan rukuta; barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraahoolonnisi bittinneeffamu.’ 28 Ani garuu ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin ergan du’aa ka’ee booddee isin dura Galilaa dhufe. 44 Inni dabarsee Yesuusin kenuu sunis, nan dhaqa.” 29 Phexros garuu, “Yoo namni “Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaatii

eegaa isa fuudhaa deemaa” jedhee mallatoo gaafate. **62** Yesuusis, “Eeyyee ana; isin utuu ilmi kenneefii ture. **45** Yihuudaanis yommusuma Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin Yesuusitti dhi'aatee, “Yaa Barsiisaal!” jedhee taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu” isa dhungate. **46** Namoonni sun Yesuusin jedhe. **63** Lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaasee qabani hidhan. **47** Warra achi dhadhaabachaaakkana jedhe; “Kana caalaa dhuga baatota turan keessaa inni tokko garuu goraadee isaa maalii nu barbaachisa? **64** Waaqa arrabsuu luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Maal isinittti isaa irraa kute. **48** Yesuusisakkana jedhe; fakkaata?” Hundi isaaniis du'atu isaaaf mala “Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka jedhanii isatti muran. **65** Namoonni tokko tokko nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii? **49** isatti tufuu jalqaban; fuula isaas haguuganii Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa abootteen isa rukutanii, “Mee raajii dubbadhu!” keessatti barsiisaa isin wajjin ture; isinis na jedhan. Eegdonnis fuudhanii isa kakkabalani. hin qabne. Garuu Katabbiwwan Qulqulluun **66** Utuu Phexros dallaa sana keessa gara gadii raawwatamuun qabu.” **50** Isaan hundinuu isajiruu xomboreewwan luba ol aanaa keessaa dhiisanii baqatan. **51** Dargaggeessi tokkos uffata tokko dhufte. **67** Isheen utuu Phexros ibidda quncee talbaa irraa hoijetame tokko qullaa qaqqammatuu argite; hubattees isa ilaalte. isaa irra buufatee Yesuus faana deemaa ture. Isheen, “Atis Yesuus nama Naazreeti sana Yeroo isa qabanittis, **52** dargaggeessi sun uffata wajjin turte” jetteen. **68** Inni garuu, “Ani waan isaa dhiisee, qullaa isaa harkaa ba'e. **53** Isaanis ati jettu hin beeku; naaf hin galus” jedhee gane. Yesuusin luba ol aanaatti geessan; luboontti Karra dallaatiin isadbaa ba'e; indaanqoonis ni hangafoonni, maanguddoonnii fi barsiistonni iyye. **69** Xomboreen sun ammas isa argitee seeraa hundinuu walitti qabaman. **54** Phexrosis warra achi dhadhaabataniin, “Namichi kun jara hamma dallaa luba ol aanaa keessaatti keessaattokkoo dha” jette. **70** Inni garuu ammas fagootti isa duukaa bu'e. Innis waardiyoota ni gane. Yeroo xinnoo booddee immoo warri wajjin ibidda bira taa'ee qaqqam machaa achi dhadhaabachaa turan Phexrosiin, “Atis ture. **55** Luboontti hangafoonni fi yaa'iin nama Galilaa waan taateef dhuguma iyyuu jara guutuun Yesuusin ajjeesuu jedhanii ragaa keessaattokkoo dha!” jedhaniin. **71** Innis, “Ani isatti barbaadaa turan; isaan garuu homaa namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana hin hin arganne. **56** Namoonni baay'een sobaan beeku” jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. isatti dhugaa ba'an; dhuga ba'umsi isaanii **72** Yommusuma indaanqoon lammata iyye. garuu tokko hin taane. **57** Tokko tokko immoo Phexrosis dubbii Yesuus, “Utuu indaanqoon ka'aniiakkana jedhaanii sobaan isatti dhugaa yeroo lama hin iyyin, ati yeroo sadii na ganta” ba'an: **58** “Mana qulqullummaa kan harka isaan jedhee ture sana yaadatee boo'e.

namaatiin ijaarame kana diigee kan biraa
kan harka namaatiin hin ijaaramin guyyaa
sadii keessatti deebisee nan ijaara' jechuu isaa
dhageenyerra.” **59** Haa ta'u malee dhuga
ba'umsi isaanii amma illee tokko hin taane.
60 Lubichi ol aanaanis ka'ee fuula isaanii dura
dhaabatee, “Ati deebii tokko illee hin kennituu?
Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an
kun maali?” jedhee Yesuusin gaafate. **61** Yesuus
garuu inuma cal'ise malee deebii tokko illee hin
kennine. Lubichi ol aanaan ammas, “Kiristoos
Ilmi isa Eebbfamaa Sanaa sii?” jedhee isa

15 Ganama barii luboontti hangafoonni,
maanguddoota, barsiistota seeraati
fi guutummaa yaa'i Yihuudootaa wajjin
mari'atanii Yesuusin hidhanii, geessanii
Phiilaaxoositti dabarsanii kennan. **2**
Phiilaaxoosis, “Ati mootii Yihuudootaatii?”
jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, “Atuu jette
kaa!” jedhee deebise. **3** Luboontti hangafoonni
waan baay'eedhaan isa himatan. **4** Phiilaaxoos
amma illee, “Ati deebii hin kennituu? Isaan
waan meeqaan akka si himatan mee ilaali”
jedhee isa gaafate. **5** Yesuus garuu amma illee

deebii tokko iyyuu hin kennine; Phiilaaxoosis mataa” jechuu dha. **23** Jarris akka inni daadhii ni dinqisiifate. **6** Innis nama hidhame kan sabni wayinii kan qumbiin walitti makame dhuguuf gaafate tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad kennaniif; inni garuu fudhachuu dide. **24** Isaanis dhiisa ture. **7** Namichi Barabbaas jedhamu isa fannisan. Uffata isaas gargar qoodatanii tokko finciltoota goolii kaasanii nama ajjeesan tokkoon tokkoon namaal akka argatu wajjin mana hidhaa keessa ture. **8** Uummanni murteessuuf ixaa buufatan. **25** Yeroon isaan sunis Phiilaaxoos bira dhaqee akka inni itti isa fannisanis ganama sa’atii sadii ture. waan duraan gochaafii ture sana isaanii **26** Katabbiin waan inni ittiin himatamee kan, godhu isa kadhate. **9** Phiilaaxoos garuu, Mooticha Yihuudootaa, jedhu mataa isaatiin “Akka ani mootii Yihuudootaa gad isinii ol ture. **27** Hattoota lamas, isa tokko mirga dhiisu barbaadduu?” jedhee gaafate; **10** inni isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin akka luboonti hangafoonni hinaaffaadhaan fannisan. [**28** Kanaanis dubbiin kitaabni, Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni beeka “Inni akka seera cabsitootaatti lakkaa’ame” tureetii. **11** Luboonti hangafoonni garuu akka jedhu sun ni raawwatame.] **29** Warri achiin Phiilaaxoos qooda Yesuus Barabbaasin gad darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, dhiisu akka isa kadhataniif namoota kakaasan. “Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee **12** Phiilaaxoosis, “Yoos namicha isin mootii guyyaa sadiitti ijarta, **30** mee fanno irraa Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?” gad bu’itii of oolchi!” jedhan. **31** Akkasumas jedhee amma illee isaan gaafate. **13** Isaan amma luboonti hangafoonni fi barsiistonni seeraa illee, “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **14** Phiilaaxoos wajjin itti qoosan. Akkanas jedhan; “Inni immoo, “Maaliif? Inni yakka maalii hojjete?” warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisanii, hin danda’u! **32** Akka nu arginee amannuuf “Isa fannisi!” jedhanii iyyan. **15** Kanaafuu Kiristoos mootichi Israa’el kun mee amma Phiilaaxoos namoota gammachiisuuf jedhee fanno irraa gad haa bu’u.” Warri isa wajjin Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuusin garuu fannifamanis isa arrabsan. **33** Sa’atii ja’aa garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee jalqabee, hamma sa’atii sagaliitti dukkanni kenne. **16** Ergasii loltoonni Yesuusin mana lafa hunda irra bu’e. **34** Sa’atii sagalittis Yesuus bulchaatti, jechuunis Piraayitooriyoonitti ol sagalee guddaadhaan, “Eloohee! Elohee! galchan; raayyaa loltootaa hundas walitti Laamaa Sabaqtanii?” jedhee iyye. Hiikkaan waaman. **17** Uffata dhiilgee itti uffisan; isaa, “Yaa Waaqa ko! Yaa Waaqa ko! Ati gonfoo qoraattis micciiranii dha’anii isa irra maaliif na dhiifte?” jechuu dha. **35** Warra achi kaa’an. **18** Isaanis, “Akkam ree, yaa mootii dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu Yihuudootaal!” jedhanii nagaa isa gaafachuu waan kana dhaga’anitti, “Ilaa, inni Eeliyaasin jalqaban. **19** Uleedhaanis mataa isaa rukutan; waamaa” jedhan. **36** Namichi tokkos fiigee, isattis tufan. Jilbeenfataniis sagadaniif. **20** Erga ispoonjii dhangaggaa’adhaan guutee, uleetti itti qoosanii booddee uffata diimaa dhiilgee kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusif kennee, sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyas dhufee gad uffisan. Fannisuufis isa fuudhanii deeman. isa buusu arginaati” jedhe. **37** Yesuusis **21** Isaanis namicha Qareenaa kan Simoon sagalee guddaadhaan iyee hafuura dhumaa jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa baafate. **38** Golgaan mana qulqullummaas dhufee achiin darbaa jiruu arganii akka inni olii hamma gadiitti iddo lamatti tarsa’e. fanno Yesuus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi **39** Ajajaan dhibbaa kan fuula Yesuus dura kunis abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. **22** dhaabachaa tures yommuu iyyuu Yesuus Isaanis iddo Golgootaa jedhamutti Yesuusin dhaga’ee akka inni itti hafuura dhumaa baafate geessan; Golgootaa jechuun “Iddo buqqee argetti, “Dhugumaanuu namichi kun Ilma

Waaqaa ture!” jedhe. **40** Dubartoonni tokko isin dursee Galilaa ni dhaqa. Akkuma isintti tokkos fagoodhaa ilaala turan. Isaan keessaas hime sanas achitti isa ni argitu’ jedhaati Maariyaam ishee Magdalaa, Maariyaam haadha himaa.” **8** Dubartoonni sunis hollachaa fi Yaaqoob isa quxisutti fi Yoosaa akkasumas dinqisiifachaa gad ba'anii awaalicha bira Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galilaa baqtan. Sababii sodaataniifis nama tokkotti turetti isa duukaa bu'anii isa tajaajila illee homaa hin himne. [**9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-12) **20**) Yesusis barii guyyaa jalqaba torban sanaa Guyyaan sun Guyyaa Qophii jechuunis guyyaa yeroo du'aa ka'etti duraan dursee Maariyaam Sanbataan duraa ture. Yommuu galgalaa'ettis, ishee Magdalaatti mul'ate; Maariyaam kunis **43** Yoosef namni Armaatiyaa, miseensi yaa'ii kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa beekamaan kan mataan isaa mootummaa baasee turee dha. **10** Isheenis dhaqxee utuu Waaqaa eeggachaa ture tokko ija jabinaan gara warri isa wajjin turan wawwaachuu fi boo'uutti Phiilaaxoos dhaqee reefa Yesus kadhate. **44** jiranuu isaanitti himte. **11** Isaan garuu yommuu Phiilaaxoosis yommuu akka inni du'e dhaq'etti akka Yesus jiraataa ta'ee fi akka isheen isa ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa sanas ofitti waamee argite dhaga'anitti waan sana hin amanne. **12** Yesus erga du'ee turuu fi turuu baachuu isaa Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama gaafate. **45** Akka inni du'es ajajaa dhibbaa sana baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesus bifa biraatiin irraa erga mirkaneeffatee booddee reefa sana isaanitti mul'ate. **13** Jarris deebi'anii warra Yoosefiif kenne. **46** Yoosefis huccuu quncee hafanitti himan; isaan garuu warra kanas talbaa irraa hoijetame bitee, reefa sana gad hin amanne. **14** Ergasiis Yesus utuu isaan buusee, huccuu sanaan kafanee awwaala garaa maaddiitti dhi'aatanii jiranuu warra Kudha kattaa keessatti qotate keessa kaa'e. Dhagaa Tokkotti mul'ate; innis sababii isaan warra tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee erga inni du'aa ka'e isa argan sana amanuu cufe. **47** Maariyaam isheen Magdalaati fi didaniif, amantii dhabuu isaaniitii fi mata Maariyaam haati Yoosaa lafa inni kaa'ame ni jabina isaaniitif isaan ifate. **15** Innisakkana isaaniin jedhe; “Gara addunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumattis wangeela lallabaa. **16** Namni amanuu fi cuuphamu kam iyuu ni fayy; nama hin amannetti garuu ni murama. **17** Mallattoon kunis warra amanan irraa mul'ata; isaan maqaa kootiin hafuurota hamoo baasu; afaan haaraadhaan dubbatu; **18** harka isaaniitiin bofa ni qabu; yoo summii nama ajjeesu dhugan isaan hin miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan irra ni kaa'u; namoonnis ni fayyu.” **19** Yesus Gooftaan erga isaanitti dubbatee booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga Waaqaatiin taa'e. **20** Barattoonis achii ba'anii iddo hundatti lallaban; Gooftaanis isaan wajjin hoijechaa ture; dubbii isaas dinqiiwwan hoijetamaniin ni mirkaneessa ture.]

16 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam isheen Magdalaa, Maariyaam haati Yaaqoobii fi Saloomeen dhaqanii reefa Yesus dibuuf jedhanii urgooftuu bitan. **2** Isaanis guyyaa jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma biiftun baateen gara awwaala dhaqan; **3** isaanis, “Eenyutu balbala awwaala irraa dhagaa sana nuu gangalcha?” waliin jedhan. **4** Yommuu mil'atanii ilaalanitti garuu akka dhagaan baay'ee guddaa sun afaan awwaala irraa gangalfame argan. **5** Isaanis awwaala keessa seenanii dargaggeessa uffata adii uffate tokko karaa mirgaatiin taa'ee arganii rifatan. **6** Innisakkana isaaniin jedhe; “Hin rifatinaa! Isin Yesus Nama Naazreeti isa fannifamee ture barbaaddu. Inni ka'eera! As hin jiru. Mee iddo isaanisa kaa'anii turan ilaala. **7** Garuu dhaqaatii barattoota isaatii fi Phexrositti, ‘Inni

Luqaas

jedhee garaa abbootii gara ijoolee isaaniitti,
warra hin ajajamne immoo gara ogummaa

1 Namoonni baay'een seenaa wantoota nu qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa fi humna
gidduutti raawwatame sanaa barreessuu Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni deema.” **18**
yaalaniru; **2** kunis akka warri jalqabaa Zakkaariyaasis, “Ani akkamittin kana beeka?
kaasanii ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis deemee
turan sun nutti dabarsanii kennanitti. **3** jira” jedhee ergamaa sana gaafate. **19** Ergamaan
Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis sunisakkana jedhee deebiseef; “Ani Gabri’el
jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu dha; anis
ergan qoradhee booddee seenaa sana wal duraa sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana
duubaan siif barreessun waan gaarii natti sitti himuuf ergameera. **20** Kunoo, ati sababii
fakkaateera. **4** Kunis akka wanni ati baratte sun dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa’u hin
dhugaa ta’e akka beektuuf. **5** Bara Heroodis amaniniif hamma gaafa wanni kun ta’utti
mootii Yihuudaa turetti ramaddii lubummaa ni duudda; dubbachuu hin dandeessu.” **21**
Abiyaa keessaa luba Zakkaariyaas jedhamu Uummannis yeroo sana sababii Zakkaariyaas
tokkotu ture; niitiin isaa Elsaabeexis sanyii yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa
Aroon. **6** Lamaan isaanii iyuu ajajaa fi seera keessa tureef dinqifachaa isa eegaa ture. **22**
Gooftaa hunda mudaan malee eeguudhaan fuula Garuu Zakkaariyaas yommuu gad ba’etti waan
Waaqaa duratti qajeeltota turan. **7** Garuu isaanitti dubbachuu hin danda’iiniif isaan akka
Elsaabeex waan dhabduu turteef ijoolee hin inni mana qulqullummaa keessatti mul’ata
qaban ture; lamaan isaanii iyuu dulloomanii wayii arge hubatan; innis mallattoon isaanitti
turan. **8** Zakkaariyaasis dabareen garee isaa himaa ture malee dubbachuu hin dandeeny. **23**
geenyaan utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwatetti
lubummaa isaa kennaa jiruu, **9**akkuma duudhaa gara mana isaatti deebi’e. **24** Ergasii niitiin isaa
lubummaatti akka mana qulqullummaa Gooftaa Elsaabeex ulfooftee hamma ji’ shaniitti manaa
seeneeixaana aarsuufixaadhaan filatame. **10** hin baane. **25** Isheenis, “Gooftaan salphina
Yerooixaanni aarfamuttis namoonni baay’een namoota gidduutti narra ture narraa kaasuuf
alatti kadhachaa turan. **11** Ergamaan Gooftaas jedhee guyaa arjummaan na yaadatetti waan
iddoo aarsaaixaanaatiin mirga dhaabatee kana naa godhe” jette. **26** Ji’ ja’affaattis Gabri’el
Zakkaariyaasittimul’ate. **12** Zakkaariyaasis Ergamichi Waaqa biraagamaala Naazreeti
yommuu isargetti ni rilate; sodaanisisa qabate. ishee Galilaa keessatti argamtuutti ergame;
13 Ergamaan sun garuuakkana isaan jedhe; **27** innis gara durba namichi sanyii Daawit
“Yaa Zakkaariyaas, hin sodaatin; kadhannaan irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosef jedhamu
kee dhaga’ameera. Niitiin kee Elsaabeex ilma tokkoof kaadhimamtee dhufe. Maqaan durba
siif deessi; atis maqaai isaa Yohannis jedhii qulqullittii sanaas Maariyaam ture. **28** Ergamaan
moggaasi. **14** Ati ilillee fi gammachuunii Waaqaa sunis gara ishee dhaqee, “Yaa ishee
qabaatta; namoonni baay’eenis dhalachuu surraa argatte; nagaan siif haa ta’u! Gooftaan
isaatti ni gammadu; **15** inni fuula Gooftaa si wajjin jira” jedhe. **29** Maariyaam garuu
duratti guddaa ta’atii. Daadhii wayinii yookaan dubbii ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee,
dhugaaatii nama macheessu gonkumaa dhuguu “Kun nagaa akkamittii?” jettee yaadde. **30**
hin qabu; utuma garaa haadha isaa keessa Ergamichi garuuakkana isheedhaan jedhe;
jiruu Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama. **16** “Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati Waaqa biraag
Saba Israa’el keessaas namoota baay’ee gara surraa argatteertaatii. **31** Kunoo ni ulfoofta;
Gooftaa, gara Waaqa isaanitti ni deebisa. **17** Ilmas ni deessa; maqaai isas Yesuuus jettee
Innis saba Gooftaaf qophaa’etokko kurfeessuuf moggaasta. **32** Innis guddaa ni ta’u; Ilma Waaqa

Waan Hundaa Olii jedhamees ni waamama. fufa. 51 Inni irree isaatiin hojiiwan gurguddaa Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit hujeteera; of tuultotas yaada garaa isaaniitiin ni kennaaf; 53 inni mana Yaaqoob irratti bara bittinneesseera. 52 Bulchitoota teessoo isaanii baraan ni mo'a; mootummaan isaas dhuma hin irraa buuseera; gad of qabeeyyi garuu ol qabu." (aiōn g165) 54 Maariyaamis, "Ani durba; kaaseera. 53 Warra beela'an waan gaariidhaan yoos wanni kun akkamitti ta'uun danda'a ree?" quufseera; sooreyyii garuu harka duwwaa jettee ergamaa sana gaafatte. 55 Ergamaan sunis deebiseera. 54 Inni araara qabeessa ta'uun isaa akkana jedhee deebiseef; "Hafuurri Qulqulluun yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera; sirra bu'a; humni Waaqa Waan Hundaa Oliis 55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu Abrahaamii fi sanyii isaatiif bara baraan waadaa sun Ilma Waaqaa ni jedhama. 56 Kunoo, firri galetti." (aiōn g165) 56 Maariyaamis gara ji'a sadii kee Elsaabeeexi iyyuu dulluma ishee keessa Elsaabeeexi bira turtee gara mana ofii isheetti ilma ulfoofteerti; isheen dhabduu jedhamaa deebite. 57 Elsaabeeexi yeroon da'umsa ishee turte sun ji'a ja'affaa qabatteerti. 58 Wanni geenyaan ilma deesse. 58 Olloonni isheetti fi Waaqaaf hin danda'amne hin jiruutii." 59 firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa Maariyaamis, "Kunoo, ani garbittii Gooftaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan. ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta'u" 59 Isaanis guyyaa saddeetaffaatti daa'ima sana jetteen. Ergamichis ishee dhiisee deeme. 60 dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyas jedhaniis Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan maqaa abbaa isaatiin isa moggaasuu fedhan. gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo 60 Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis dhaqxee. 61 Isheenis mana Zakkaariyas seentee jedhamee waamamuun qaba" jette. 61 Isaanis, Elsaabeeexin nagaan gaafatte. 62 Elsaabeexis "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu yommuu nagaan Maariyaam dhageesetti tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin. 62 Namoonni mucaan sun gadameessa ishee keessa u'taale. sunis akka Zakkaariyas eenyu jedhee daa'ima Elsaabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni sana waamuun barbaadu beekuuf jedhaniit guutamte. 63 Isheenis sagalee ishee ol mallattonnisa gaafatan. 63 Innis gabatee irratti fudhattee iyyitee akkana jette; "Ati dubartoota barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" keessaa eebbfamtuu dha; mucaan ati deessus jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan. eebbfamtaa dha. 64 Garuu akka haati 64 Yommusuma afaan isaa banamee arrabni Gooftaa koo gara koo dhuftuuf arjummaan isaa hiikame; innis Waaqa galateeffachuudhaan akkanaa akkamitti naa godhame? 65 Kunoo, dubbachuu jalqabe. 65 Olloonni isaanii hundinuu akkuma sagaleen nagaan keetii gurra koo sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa seeneen ulfi gadameessa koo keessa jiru biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeoffame. 66 gammachuun utaaleera. 67 Wanni Gooftaan Warri kana dhaga'an hundinuu, "Yoos daa'imni isheetti dubbate akka raawwatamu kan amante kun nama akkamii ta'inna laata?" jedhaniit isheen eebbfamtuu dha!" 68 Maariyaamis garaa isaaniitti dinqifatan. Harki Gooftaa isaa akkana jette: "Lubbuun koo Gooftaadhaaf wajjin tureetii. 69 Zakkaariyas abbaan Yohannis ulfina kenniti; 70 hafuurri koos fayyisaa Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana koo Waaqattii ni gammada; 71 inni salphina jedhees raajii dubbate: 72 "Sababii dhufee garbittii isaa argeeraatii. Kunoo ammaa saba isaa fureef Gooftaan, Waaqni Israa'el haa jalqabee dhaloontuu hundinuu eebbfamtuu eebbfamtuu. 73 Inni mana garbicha isaa mana naan jedha; 74 Inni humna qabeessi sun Daawit keessatti gaanfa fayyinnaa nuuf kaaseera; waan guddaa naa godheeraatii; maqaan isaa 75 akkuma afaan raajota isaa qulqulloota qulqulluun dha. 76 Araarri isaa warra isaa duriitiin dubbatetti (aiōn g165) 77 diinota keenya sodaataniif dhaloontaa hamma dhaloontaa itti jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessas

nu baasuu jedhee **72** araara abbootii keenyaaf “Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay’ee waadaa gale sana raawwachuudhaaf, kakuu isaa nama gammachiisu kan saba hundumaa ta’u qulqulluu, **73** inni abbaa keenya Abrahaamiif isinii fideeraati. **11** Har’ a magaalaa Daawit kakate yaadachuudhaaf, **74** harka diinota keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis keenyaa keessaa nu baasuudhaaf, akka nu Kiristoos Goofticha. **12** Kunis mallattoo isiniif sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf, ta’ a: Daa’ima huuccuudhaan maramee bidiruu **75** akka nu bara jirenya keenyaa guutuu keessa ciisu tokko ni argitu.” **13** Ergamaa sana qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa duratt wajjinis raayyaan samii irraa baay’een akkuma tajaajilluuf waan kana godhe. **76** “Yaa mucaa ko, tasaa mul’atani Waaqa galateeffachaaakkana ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olii ni jedhamta; jedhan; **14** “Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa dura ni irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf deemtaati; **77** kunis akka ati dhiifama cubbuu haa ta’u.” **15** Erga Ergamoonni tiksoota dhiisani argachuu isaaniitiin beekumsa fayyinaa saba gara samiitti ol ba’anii booddee tiksoonni isaatiif kennituuf; **78** sababii araara Waaqa sun, “Kottaa Beetlihemin dhaqnee waan ta’ e keenyaa kan gara laafinaan guutame kan bariin kan Gooftaan nutti hime kana ilaala” waliin fayyinaa samii irraa ittiin nuu bari’uu, **79** jedhan. **16** Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii warra dukkana keessa, gaaddidduu du’aa jala fi Yoosefin, daa’ima bidiruu keessa ciisus argan. jiranii akka ifa kennuuf; miilla keenyas karaa **17** Yommuu isa arganitti waan waa’ee mucichaa nagaa irra deemsisuuf.” **80** Mucichis guddatee isaanitti himame sana odeessan; **18** warri hafuuraan jabaachaa deeme; hamma guyyaa waan kana dhaga’an hundinuu waan tiksoonni saba Israa’elitti mul’ateettis gammoojiji keessa isaanitti himan sana ni dinqifatan. **19** Maariyaam jiraate.

2 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar bira labsiin ba’e. **2** Lakkobsi sabaa kuniis bara Qereenewoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif taasifame. **3** Namni hundinuu galmeeffamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhaqe. **4** Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa waan dhalateef magaalaa Naazreetti ishee Galilaa keessaatii ka’ ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol ba’e. **5** Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee ulfa turte sana wajjin galmeeffamuuf dhaqe. **6** Utuma isaan achi jiranuus yeroon da’umsa ishee ga’e. **7** Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessummootaa keessa iddoon hin jiraatiniiif huuccuudhaan martee bidiruu keessa isa ciibsite. **8** Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaanii tikfatanitu biyya sana ture. **9** Ergamaan Gooftaa isaanitti mul’ate; ulfinni Gooftaa naannoo isaaniitti ibse; isaanis akka malee sodaatan. **10** Ergamaan sun garuu akkana isaaniin jedhe;

Hafuuraan qajeelfamee mana qulqullummaa garuu waan kana hin hubanne. **44** Isaanis seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu akka waan inni miilttoo isaanii wajjin jiru se'anii duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaf guyyaa tokko deeman. Ergasiis firoota isaaniitii guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baadhatanii ol fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu seenanitti, **28** Simi'oon fuudhee isa hammatee jalqaban. **45** Yommuu isa dhabanittis, isa akkana jedhee Waaqa galateeffate: **29** "Yaa barbaaduuf Yerusaalemitti deebi'an. **46** Guyyaa Gooftaa,akkuma dubbii keetiitti, ati garbicha sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee kee amma nagaan geggeessis. **30** Iji koo fayyina isaan dhaggeeffatuu, gaaffis isaan gaafatuu kee isa ati **31** saba hundumaa duratti qopheessite mana qulqullummaa keessatti isa argatan. **47** argeera; **32** innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa; Warri isa dhaga'an hundinuus hubannaas isaatii saba kee Israa'eliif immoo ulfina." **33** Abbaa fi fi deebii inni kennu ni dinqifatan. **48** Abbaa fi haati isaaas waan waa ee isaa dubbatame sana ni haati isaaas yommuu isa arganitti ni raajeffatan. dinqifatan. **34** Simi'oonis isaan eebbise; haadha Haati isaaas, "Gurbaa, maaliif akkana nu goote? daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; Kunoo, anii fi abbaan kee yaaddoo guddaadhaan "Daa'imni kun Israa'el keessatti kufaatiidhaa fi si barbaadaa turreel!" jetteen. **49** Innis deebisee, ka'umsa namoota baay'eetiif sababii, mormii "Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa isa irratti dubbatamuufis mallattoo akka ta'u kootti argamuu qabu hin beekne moo?" isaaniin murteeffameera; **35** kunis akka yaadni garaa jedhe. **50** Isaan garuu dubbii inni isaanitti namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu dubbate hin hubanne. **51** Innis isaan wajjin kee ni waraana." **36** Gosa Aasheer keessaas Naazreetitti gad bu'e; isaaniifis ni ajajama ture. raajittii Haannaa jedhamtu tokkotu ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti Isheenis intala Faanu'el ture; baay'ees jaartee qabatte. **52** Yesuusis ogummaadhaan, hojjaa fi ture; dhirsa ishee kan durbummaadhaan itti surraadhaan fuula Waaqaatii fi fuula namaa heerumte wajjin wagga torba jiraatte; **37** duratti guddachaa deeme.

isheenis hamma umuriin ishee wagga **84** guuteetti haadha hiyyeesaa taatee jiraatte. Utuu mana qulqullummaati hin dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waaqeffachaa ture. **38** Yeruma sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf galata galchite; warra furama Yerusaalem eeggachaa turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite. **39** Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Gooftaa ajaju hunda raawwatanii gara Galiilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an. **40** Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogummaadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqas isa irra ture. **41** Abbaa fi haati isaa wagguma waggaan Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yerusaalem dhaqaa turan. **42** Yommuu umuriin mucaa sanaa wagga kudha lama guutettis akkuma sirna Ayyaanichaatti Yerusaalemitti ol ba'an. **43** Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaanitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yerusaalemitti isaan biraa hafe; isaan

3 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee wagga kudha shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galilaa ture; obboleessi isaa Filiphoois bulchaa Ixuriyasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniiyaa immoo bulchaa Abileeniiis turan; **2** yeroo sana Haannaasii fi Qayyaaffaan luboota ol aantota turan. Dubbiin Waaqaa gammoojiji keessatti gara Yohannis ilma Zakkaariyas dhufe. **3** Innis dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbii jijjiirrannaal lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa deeme. **4** Kunis isakaaba dubbii Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha: "Sagalee nama gammoojiji keessaa iyyu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii isaaas qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarri hundinuus gad deebifamu. Karaan jal'ani ni qajeela; daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeeffama. **6** Sanyiin namaa hundinuus fayyisuu Waaqaa ni arga.'" **7** Yohannisis warra harka isaatti

cuuphamuuuf dhufaniinakkana jedhe; “Isin Hafuurri Qulqulluun bifa gugeetiin mul’atee ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa isa irratti gad bu’e. Sagaleen, “Ati Ilma koo isa akka baqattaniif eenyetu isinitti hime? 8 Egaa ija ani jaalladhuu dha; ani sitti nan gammada” qalbii jijiirrannaamirkaneessu naqadhaa. Isin, jedhu tokkos samii irraa ni dhufe. 23 Yesuus ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu yeroo tajaajila isaa jalqabetti umuriin isaa gara hin jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa waggaa soddomaa ture. Innis akka waan ilma Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda’u ani Yoosef tureetti yaadamaa ture: ilma Eelii, 24 isinittan himaatii. 9 Qottoon amma iyuu hidda ilma Maataat, ilma Lewwii, ilma Melkii, ilma mukkeenii irra kaa’ameera; mukti ija gaarrii Yaanaa, ilma Yoosuf, 25 ilma Maataatiyaas, hin naqanne hundinuu muramee ibiddatti ilma Amoos, ilma Naahoom, ilma Asiiliim, ilma darbatama.” 10 Namoonni sunis, “Yoos maal Naagee, 26 ilma Maa’at, ilma Maataatiyaas, haa goonuu ree?” jedhanii isaa gaafatan. 11 ilma Semee’i, ilma Yoosuf, ilma Yoodaa, 27 ilma Yohannisis deebisee, “Namni uffata lama Yoonaan, ilma Resaa, ilma Zarubaabel, ilma qabu isaa homaa hin qabneef haa quodou; kan She’altii’eel, ilma Neeri, 28 ilma Melkii, ilma nyaata qabus akkasuma haa godhu” jedheen. Hadii, ilma Qoosaam, ilma Elmaadaam, ilma Eer, 12 Qaraxxoонни cuuphamuu dhufanii, “Yaa 29 ilma Iyyasuu, ilma Elii’ezer, ilma Yoorim, barsisaan, nu hoo maal haa goonu?” jedhanii ilma Maataat, ilma Lewwii, 30 ilma Simi’oon, isaa gaafatan. 13 Innis, “Waan ajajamtan caalaa ilma Yihuudaa, ilma Yoosuf, ilma Yoonaan, ilma walitti hin qabinaa” jedheen. 14 Loltoonnis Eliyaqaem, 31 ilma Meeleyaa, ilma Mennaa, akkasuma, “Nu immoo maal haa goonu ree?” ilma Maataataa, ilma Naataan, ilma Daawit, 32 jedhanii isaa gaafatan. Innis, “Humnaan nama ilma Isseey, ilma Yoobeed, ilma Bo’eez, ilma irraa maallaqa hin fudhatinaa; sobaan nama Salmoon, ilma Nahishoon, 33 ilma Amiinaadaab, hin himatinaa; mindaan keessan isin haa ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma ga’u” jedheen. 15 Namoonni sun hawwidhaan Yihuudaa, 34 ilma Yaaqoob, ilma Yisihaaq, ilma eegaa turan; hundi isaanii, “Yohannis kun Abrahaam, ilma Taaraa, ilma Naahoor, 35 ilma inni Kiristoos ta’innaa laata?” jedhanii garaa Seruug, ilma Re’uu, ilma Feleg, ilma Eeber, ilma isaaniiitti yaadaa turan. 16 Yohannis akkana Saalaa, 36 ilma Qaayinaam ilma Arfaaksaad, jedhee isaan hundaaf deebii kenne; “Ani ilma Seem, ilma Nohi, ilma Laamehi, 37 ilma bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa Matuuselaa, ilma Henook, ilma Yaared, ilma jabaa ta’e tokko ni dhufa; ani hidhaa kophee Mahalaleel, ilma Keenaan, 38 ilma Enoos, ilma isaa illee hiikuun naaf hin malu. Inni Hafuura Seeti, ilma Addaam, ilma Waaqaa.

Qulqullu fi ibiddaan isin cuupha. 17 Innis oobdiisaa qulqulleessee gombisaa isaatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan isaa harka isaa jira; habaqqlii garuu ibidda hin dhaamneen guba.” 18 Yohannisis dubbii biraa baay’eedhaan namoota gorsee wangeelas isaanitti lallabe. 19 Heroodis bulchaan garuu yommuu sababii inni niittii obboleessa isaa Heroodiyaas fuudhee fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan hundaatiif Yohannis isaa ifate, 20 hammina isaa hunda irratti dabalee Yohannisin mana hidhaatti galchee itti cufe. 21 Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa turanitti, Yesuus isaa cuuphame. Utuu inni kadhachaa jiruu samiin banamee, 22

4 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Yordaanosii ka’ee Hafuuruma sanaan gammoojjiitti geeffame; 2 achittis guyyaa afurtama diiyaabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana keessa homaa hin nyaanne; dhuma irrattis ni beela’e. 3 Diiyaabiloosis, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta’u ajaji” jedheen. 4 Yesuus immoo deebisee, “Namni buddeena qofaan hin jiraatu’jedhamee barreeffameera” jedheen. 5 Diyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isaa baasee hamma liphsuu ijaatti mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise. 6 Akkanas jedheen; “Ani taayitaa isaanitii fi ulfina isaanii hundumaa siifin

kenna; taayitaa fi ulfinni kun waan naa Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee dhageenye kennameef ani abbaa kennuufi barbaadeef sana as biyya keettis hojjedhu' jettanii natti kennuu nan danda'a. 7 Yoo ati naa sagadde, mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin wanni kun hundinuu kan kee ta'a." 8 Yesuus jedhe. 24 Innis itti fufee akkana jedhe; "Ani immoo, "Waaqa kee Gooftichaaf sagadi, isuma dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyuu qofa tajaajili'jedhamee barreffameera" jedhee iddoor itti dhalatetti fudhatama hin qabu. 25 Ani deebiseef. 9 Diiyaabiloosis Yerusaalemitti dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyas yeroo isa geessee, fiixee mana qulqullummaa irra samiin waggaad sadii fi walakkaa cufamee beelli dhaabachiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo Ilma hamaan bu'eetti haadhota hiyyeessaa baay'eetu Waaqaa taate, asii gad of darbadhu. 10 Israa'el keessa ture. 26 Ta'us Eeliyas gara Akkana jedhamee barreffameeraati: "Inni haadha hiyyeessaa magaalaa Saraaphtaa biyya akka isaan sirriitti si eeganiif, ergamoota isaa Siidoon keessa jiraattu tokkotti ergame malee siif ni ajaja; 11 isaanis akka ati miilla keetiin haadhota hiyyeessaa sana keessaa gara tokkoo dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si isaaniitti illee hin ergamne. 27 Bara Elsa'i fuudhu." 12 Yesuus immoo deebisee, "Waaqa raajichaas namoota lamxaa'an hedduutu Israa'el kee Goofticha hin qorin'jedhameera" jedheen. keessa ture; garuu Na'amaan, namicha Sooriyaa 13 Diiyaabiloos immoo erga qorumsa kana hunda tokkicha sana malee warra kaan keessaa raawwatee booddee hamma yeroo mijaa'aa namni tokko iyuu hin qulqulloofne ture." argatutti isa dhiisee deeme. 14 Yesuus humna 28 Namoonni manicha sagadaa keessa turan Hafuuraatiin Galilaatti deebi'e; oduun waa'ee hundinuu yommuu waan kana dhaga'anitti isaas baadiyyaa guutuu keessa faffaca'e. 15 Inni akka malee aaran. 29 Isaanis ka'anii magaalaa manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisa sana keessaa gad isa baasan; gad isa darbachuuuf ture; namni hundinuuus isa jaje. 16 Innis jedhaniis ededa tulluu magaalaaan isaanii irratti Naazreeti iddoor itti guddate dhaqe; guyyaa ijaaramteetti ol isa baasan. 30 Inni garuu Sanbataas akkuma amala isaa mana sagadaa giddudhuma isaanii ba'ee deeme. 31 Innis seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaabate; 17 gara Qifirnaahom, magaalaa Galilaa keessatti kitaabni raajicha Isaayyaas isatti kennname. gad bu'e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise. Innis kitaabicha banee kutaa akkana jedhamee 32 Isaanis waan dubbiin isaa taayitaa qabuuf barreffame argate: 18 "Hafuurri Gooftaa barsiisa isaa ni dinqisiifatan. 33 Namichi hafuura narru jira; akka ani hiyyeyyiitti oduu gaarrii hamaa xuraa'adhaan qabame tokko mana lallabuuf, inni na dibeeraatii. Inni akka ani sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddaadhaan akka warri hidhaman hiikaman, akka warri iyyee akkana jedhe; 34 "Uffi! Yaa Yesuus nama jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu ba'an lallabuuf na ergeera; 19 inni akka ani dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan bara tola Gooftaa labsuufis na ergeera." 20 Innis beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!" 35 Yesuus kitaabicha cufee tajaajiltichatti deebisee kennee immoo, "Cal'isii isaa keessaa ba'il!" jedhee ifate. taa'e; warri mana sagadaa sana keessa turan Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti hundinuuus xiyyeffatanii isa ilaala turan. 21 namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa Innis, "Barreffamni kun har'a gurra keessanitti ba'e. 36 Namoonni hundinuu dinqisifatanii, raawwataame" isaaniin jechuu jalqabe. 22 Hundi "Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, isaanii waa'ee isaa waan gaarrii dubbachaa humnaanis hafuurota xuraa'oo ni ajaja; isaanis turan; dubbi ayyaan qabeessa afaan isaatii ni ba'u" waliin jedhan. 37 Oduun waa'ee isaas ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e. Yoosef mitii?" jedhanii gaafatan. 23 Yesuus, 38 Yesuus mana sagadaatii ba'ee mana Simoon "Akka isin, 'Yaa abbaa qorichaa, of fayyisi! dhaqe. Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna

gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon isaanis akka Yesuis ishee gargaaru isa kadhatan. waammatar; isaanis dhufanii bidiruu lachuu **39** Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa qurxummiidhaan guutan; bidiruuwan sunis sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. liqimfamuu jalqaban. **8** Simoon Phexrosis Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu yommuu waan kana argetti jilba Yesuisitti jalqabde. **40** Namoonnis yeroo aduun lixxetti kufee, “Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban dha; narraa fagaadhu!” jedhe. **9** Kunis hunda gara Yesuis fidan; innis tokkoo tokkoo sababii qurxummiin baay’een qabame sun isaanii irra harka isaa kaa’ee isaan fayyise. **41** Sim’oonii fi warra isa wajjin turan hunda Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, “Ati dinqisiiseef; **10** ilmaan Zabdewoos warri Ilma Waaqaa ti!” jedhanii namoota baay’ee michoota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii keessaa ba’an. Inni garuu sababii isaan akka fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan. Yesuisis inni Kiristoos ta’e beekaniif isaan ifate; akka Sim’ooniin, “Hin sodaatin; ati ammaa jalqabdee isaan dubbatanis hin eeyyamneef. **42** Yommuu qabduu namootaa ni taataa” jedhe. **11** Isaanis bari’ettis Yesuis achii ba’ee, iddo namni hin bidiruuwan isaanii gara qarqaraatti ol baasanii jirre tokko dhaqe. Namoonnis isa barbaadaa waan hunda dhiisanii isa duukaa bu’an. **12** turan; yommuu gara isaa dhufanittis akka inni Utuu Yesuis magalaawwan sana keessaa isaan dhiisee hin deemneef isa dhowwuu yaalan. isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa **43** Inni garuu, “Ani magalaawwan kaanittis guutuun lamxaa’e tokko gara isaa dhufe. Innis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuun qaba; yommuu Yesuisin argetti adda isaatin lafatti sababiin ani ergameefis kanuma” jedhe. **44** gombifamee, “Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta’e, Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuudaa ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedhee keessatti lallabaa ture.

5 Gaaf tokko Yesuis utuu Haroo Geensereex

bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti naanna’anii dubbii Waaqaa dhaga’aa jiranuu, **2** bidiruuwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdooni garuu keessaa ba’anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. **3** Innis bidiruuwan sana gidduudhaa ishee kan Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniiitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuisis bidiruu sana irra taa’ee namoota barsiisuu jalqabe. **4** Innis yommuu dubbatee fixetti Simooniin, “Gara tuujuba bishaaniiitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa” jedhe. **5** Simoonis deebisee, “Yaa barsiisaa, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha” jedhe. **6** Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii ciccituu jalqabutti qurxummii akka malee baay’ee qabatan. **7** Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa

isa kadhate. **13** Yesuisis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqulla’il!” jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade. **14** Yesuisis, “Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqitii akka isaanif ragaa ta’uuf lubatti of argisiisi; qulqulla’uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi’eessi” jedhee isa ajaje. **15** Haa ta’uu malee oduun waa’ee isaa ittuma caalee faca’e; namoonni hedduunis isa dhaga’uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan. **16** Yesuis garuu yeroo baay’ee lafa namni hin jirre dhaqee kadhachaa ture. **17** Gaaf tokko Yesuis utuu barsiisaa jiruu, Fariisonni fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galilaatiif fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaalemii dhufan achi tataa’aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture. **18** Jarri tokko nama dhagni irratti du’e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuis dura isa kaa’uuf jedhanii manatti ol isa galchuu yaalan. **19** Sababii baay’ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol

ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa jedhee deebise; "Isin utuu inni isaan wajjin jiruu namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu? gad isa buusan. **20** Yesuusis yommuu amantii **35** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraanisaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni dhiifameera" jedhe. **21** Fariisonnii fi barsiistonni soomu." **36** Innis akkana jedhee fakkeenya kana seeraas, "Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? isaanitti hime; "Namni uffata moofaa erbuuf Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaasu tokko dhiisuu danda'a?" jedhanii garaa isaaniitti iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata yaaduu jalqaban. **22** Yesuusis waan isaan yaadaa haaraa sana tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis turan beekee akkana jedhee gaafate; "Isin uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu. **37** Namni maaliif garaa keessan keessatti waan kana daadhii wayinii haaraaqlalloo moofaatti yaaddu? **23** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe jechuu moo 'Ka'i deemi' jechuutu salphaa immoo daadhiin haaraan sun qalqalloo sana ni dha? **24** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu dhoosa; daadhiin sun ni dhangala'a; qalqallichis namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu horoomaa ba'a. **38** Qooda kanaa daadhiin wayinii akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni haaraan qalqalloo daadhiin wayinii haaraatti namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ani sitti naqamuu qaba. **39** Namni kam iyyuu erga nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana daadhiin wayinii kan goge dhugee booddee keetti gali" jedhe. **25** Innis yeruma sana ka'ee daadhiin wayinii haaraa hin barbaadu; isaan, fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa 'Daadhiin wayinii kan goge wayya' jedhuutii."

tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii isaatti qajeele. **26** Hundi isaaniis dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis guutamanii, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan. **27** Ergasi Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddoor itti qaraxa walitti qaban taa'uu arge. Yesuusis, "Na duukaa bu'i" jedheen. **28** Lewwiinis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e. **29** Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesuusiif qopheesse; qaraxxoornii fi namoonni kaan baay'eenis isaan wajjin nyaachaa turan. **30** Fariisonnii fi Barsiistonni seeraa kanneen garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman. **31** Yesuus immoo deebisee akkana isaaniin jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **32** Ani cubbamoota gara qalbii jijiirrannaatti waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne." **33** Isaanis, "Barattooni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatus; barattooni Fariisotaas akkasuma godhu; barattooni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus" jedhaniin. **34** Yesuus immoo akkana

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattooni isaaas asheetii midhaanii ciratanii harka isaaniitiin sukkuummataanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisota keessaas tokko tokko, "Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?" jedhanii gaafatan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltonni isaa beela'anitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffamekan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isaa wajjin jiraniifis kenne." **5** Yesuusis, "Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti" isaaniin jedhe. **6** Sanbata biraas inni mana sagadaa seenee barsiisaa ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture. **7** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuusin himachuuf jedhani sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **8** Yesuus garuu waan isaan yaadan beekee namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'i fuula nama hundaa dura dhaababdu" jedhe. Innis ka'ee achi dhaabate. **9** Yesuusis, "Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu

moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu wayyoo; isin jajjabina keessan argattaniirtutii. moo balleessuu?" isaaniin jedhe. **10** Gara galees **25** Warri amma quuftan isiniif wayyoo, beela'uuf hunda isaanii ilaalee namichaan, "Harka kee jirtuutii, warri amma kolfitan isiniif wayyoo; diriirfadhu" jedhe. Innis akkasuma godhe; harki wawwaachuu fi boo'uuf jirtuutii. **26** Yommuu isaas guutumaan guutuutti fayye. **11** Fariisonnii namni hundinuu isin saadu isiniif wayyoo; fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaranii abbootiin isaanii iyyuu akkanuma raajota sobaa Yesuusin maal gochuu akka danda'an waliin saadaa turaniitii. **27** "Ani garuu isin warra mari'achuu jalqaban. **12** Yesuusis guyyoota sana na dhageessanitti nan hima; diinota keessan keessaa gaaf tokko kadhannaadhaa tulluutti ol jaalladhaa; warra isin jibbaniif waan gaarii ba'e; halkan guutuus Waaqa kadhachaa bule. hojjedhaa; **28** warra isin abaaran eebbisaa; warra **13** Innis yommuu lafti bari'etti barattoota isaa isin miidhaniifis kadhadhaa. **29** Yoo namni ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa tokko maddii tokko si kabale, maddii kaanis itti filate; ergamoota jedhees isaan moggaase. qabi. Yoo namni tokko kootii kee sirraa baafate **14** Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee immoo, kittaa kee illee hin dhowwatin. **30** moggaase, obboleessa isaa Indiriyyas, Yaaqoob, Nama si kadhatu hundumaaf kenni; yoo namni Yohannis, Fiiliphoos, Bartaloomewoos, **15** kam iyyuu waan kan kee ta'e fudhate, akka Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, wanni sun siif deebifamu hin gaafatin. **31** Isinis Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame, **16** akkuma namoonni kaan akka isiniif godhan Yihuudaa ilma Yaaqoob, Yihuudaa Keeriyoticha barbaaddan sana isaaniif godhaa. **32** "Isin warra isa Yesuusin dabarsee kenne. **17** Innis isaan isin jaallatan qofa yoo jaallattan, kun galata wajjin gad bu'ee iddo diriira tokko irra maalii isiniif qaba? Cubbamoonni iyyuu warra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis isaan jaallatan ni jaallatuutii. **33** Isin yoo warra achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, waan gaarii isiniif godhaniif waan gaarii gootan, Yerusaalem keessaa, biyya qarqara galaanaa kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo kan naannoo Xiroosii fi Siidoonaatii dhufan cubbamoonni iyyuu ni godhuutii. **34** Warruma baay'een, **18** warri isa dhaga'uu fi dhukkuba akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan isaanii irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri galata maalii argattu? 'Cubbamoonni iyyuu' hafuurota xuraa'oon dhiphachaa turanis ni hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuf fayyan; **19** sababii humni isa keessaa ba'ee jedhanii cubbamootaaaf ni liqeessuutii. **35** Isin hunduma isaanii fayyisaa tureef, namoonni garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis hundinuu isa tuquuf carraaqaa turan. **20** Innis isaaniiif hojjedhaa; utuu waan isiniif deebi'u barattoota isaa ilaaleeakkana jedhe: "Isin warri tokko illee hin abdatin isaanif liqeessaa. Yoos hiyyeyyiin eebbfamoo dha; mootummaan gatiin keessan guddaa ni ta'a; isinis ijoollee Waaqaa kan keessaniitii. **21** Isin warri amma Waaqa Waan Hundaa Olii ni taatu; inni warra hin beeloftan eebbfamoo dha; ni quuftuutii. Isin galateeffannee fi hamootaaaf illee arjaadhaatii. warri amma boossan eebbfamoo dha; ni **36** Akkuma abbaan keessan araara qabeessa kolfituutii. **22** Yommuu namoonni sababii Ilma ta'e sana, isinis araara qabeeyyii ta'aa. **37** Namaatiif jedhanii isin jibbar, yommuu isaan of "Namatti hin murinaa; isinitis hin muramuutii. keessaa isin baasanii fi isin arrabsan, yommuu Nama hin yakkinaa; isinis hin yakkamtanii. isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkotti Dhifamas godhaa; dhiifamni isiniif godhamaatii. tuffatan, isin eebbfamoo dha. **23** "Sababii gatiin **38** Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuun keessan samii keessatti guddaa ta'eef gaafa gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi sana ililchaatii gammachuudhaan buburraaqaa. guutamee irra dhangala'e bobaa keessanitti Abbootiin isaanii iyyuu akkasuma raajota isiniif naqama. Safartuu itti safartaniinis isiniif godhaniitii. **24** "Garuu warri sooreyyiin isiniif safaramaatii." **39** Innis akkana jedhee fakkeenya

kana isaanitti hime; “Jaamaan tokko jaamaa dhufee garbicha isaa fayyisuuf maanguddoota qajeelchuu ni danda’aa? Isaan lachuu boolla Yihuudootaa isatti ergee kadhate. **4** Isaanis keessa hin bu’anii? **40** Barataan barsiisaa isatii yommuu gara Yesuus dhufanittiakkana jedhanii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame jabeessanii isa kadhatan; “Ati waan kana isaa hundinuu garuu akka barsiisaa isaa ni ta’a. gochuun namicha kanaaf ni mala; **5** inni saba **41** “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuf dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa ijaareera.” **6** Kanaafuu Yesuus isaan wajjin jiru ilaalta? **42** Ati utuu ofii keetii jirma ija deeme. Yeroo inni manichatti dhi’aatetti ajajaan kee keessa jiru arguu hin danda’in, akkamitti dhibbaa sunakkana jedhee michoota isaa obboleessa keetiin, ‘Obboleessaa, kottu mee Yesuusitti erge; “Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ bantii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii. jechuu dandeessa? Fakkeesituu nana, duraan **7** Sababiin ani ofii koo akka nama gara kee dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; dhufuu maluufitti hin ilaaliniif iyuu kanuma. ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo baasuudhaaf sirriitti argita. **43** “Mukni gaariin ni fayyaatii. **8** Ani mataan koo iyuu nama ija gadhee naqatu tokko iyuu hin jiru; mukni taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jala qaba. gadheenis ija gaarii hin naqatu. **44** Tokkoon Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; tokkoon mukaa ija isatiin beekama. Namoonni isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni muka qoraattii irraa harbuu, yookaan sokorruu dhufa. Tajaajilaan kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ irraa wayinii hin ciran. **45** Namni gaariin waan nan jedha; innis ni hojjeta.” **9** Yesuus yommuu gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan waan kana dhaga’etti isa dinqfate; namoota gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa isinittin hima; ani amantii guddaaakkanaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii. Isra’el keessatti iyuu hin arganne” jedhe. **10** **46** “Isin waan ani jedhu hin hojjettan; yoos Yommuu namoonni ergamanii turan manatti maaliif, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jettu? **47** deebi’anitti garbichi sun fayyee isaan eege. Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga’ee **11** Yesuus ergasii magaalaa Naayin jedhamtu hojjidhaan argisiisu hundi maal akka fakkaatu tokko dhaqe; barattoonni isatii fi namoonni ani isinitti nan argisiisa. **48** Isaan nama mana baay’enis isa wajjin dhaqan. **12** Yommuu inni ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee karra magaalattii dhi’aatetti jarri tokko nama mana sanaa kattaa irra dhaabe tokko fakkaatu. du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan du’e sunis haadha isatiif ilma tokkicha ture; yeroo lola’ee humnaan itti bu’etti mana sana haati isas haadha hiyyessaa ture. Namoonni sochoosuu hin dandeenye. **49** Namni dubbii koo magaalattii baay’enis ishee wajjin turan. **13** dhaga’ee hojjidhaan hin argisiifne garuu nama Gooftaanis yommuu ishee argetti na’eeffii, lafa irratti mana hundee hin qabne ijaarratu “Hin boo’in” jedheen. **14** Innis itti dhi’aattee tokko fakkaata. Yeroo lolaan humnaan itti wasaasaa reeffa sanaa tuqe; warri reeffa baatanis bu’etti manni sun ni jige; guutumaan guutuutti ni dhaabatan. Innis, “Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka’il!” jedheen. **15** Gurbaan du’e sunis ka’ee taa’ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isatii isa kenne. **16** Hundi isaanii ni sodaatan; “Raajiin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruuf dhufeera” jedhanii Waaqaaf ulfina kennan. **17** Oduun waa’ee Yesuus kunis Yihuudaa guutuu

7 Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota
isa dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti,
Qifirnaahom seene. **2** Achis tajaajilaan ajajaa
dhibbaa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu
tokko dhukkubsatee du’uu ga’ee ture. **3** Ajajaan
dhibbaa sunis waa’ee Yesuus dhaga’ee akka inni

fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan. **31** Yesuu faffaca'e. **18** Barattoonni Yohannis waa'ee itti fufeeakkana jedhe; "Yoops ani namoota waan kana hundaa isatti himan. Yohannisis dhaloota kanaa maaliinan wal fakkeessuu isaan keessaa nama lama ofitti waamee, **19** danda'a ree? Isaan maal fakkaatu? **32** Isaan "Inni dhufuuf jiru si'i moo yookaan kan biraa akkuma ijoollee iddo gabaa taa'anii wal eegganna?" jedhee gaafachuudhaaf Gooftaatti waamanii akkana jedhanii ti: "Nu ulullee isaan erge. **20** Namoonni sunis yommuu isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu gara Yesuu dhufanitti, "Yohannis cuuphaan, boo'ichaas faarsine; isin garuu hin boonye." **33** 'Inni dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena biraa eegganna?' jedhee gaafachuudhaaf sitti hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu tureetii; nu ergeera" jedhaniin. **21** Yesuusis yeruma isin immoo, 'Inni hafuura hamaa qaba' jettu. sana namoota dhibee, dhukkubaa fi hafuura **34** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin hamaa qaban hedduu fayyise; warra jaamaa immoo, 'Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, turan baay'eedhaafis agartuu deebise. **22** michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa' jettu. Innis akkana jedhee ergamoota sanaaf deebii **35** Ogummaan garuu ijoollee ishee hundumaan kenne; "Deebi'atii waan argitanii fi waan mirkaneeffamti." **36** Fariisota keessaa namichi dhageessan Yohannisisitti himaa; jaamonni ni tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuusin argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa'an affeere; innis mana Fariisichaa dhaqee ni qulqulla'u; warri duudan ni dhaga'u; maaddiitti dhi'aate. **37** Dubartiin cubbamantuun warri du'an ni ka'u; hiyyeyyiifis wangeelli ni magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuu lallabama. **23** Namni natti hin gufanne kam iyuu mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti eebbifamaa dha." **24** Erga ergamooni Yohannis bilqaaxxi albaasxirositti shittoo qabattee ba'anii qajeelani booddee Yesuu akkana jedhee dhufte. **38** Isheenis boo'aa dugda isaa duubaan waa'ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; miilla isaa bira dhaabattee imimmaan isheetiin "Isin maal arguuf gammoojiitti gad baatan? miilla isaa jiisuu jalqabde. Rifeensa mataa Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **25** Yoos maal isheetiinis miilla isaa haqxee, dhungattees arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate miilla isaa shittoo dibde. **39** Fariisichi isa moo? Lakki, warri uffata miidhagaa uffatanii affeere sunis waan kana argee, "Namichi kun qananiidhaan jiraatan masaraawwan keessa utuu raajii ta'ee, dubartiin isa tuqxu kun jiru. **26** Garuu isin maal arguu baatan? Raajii eenu akka taate, nama akkamis akka taate ni moo? Eeyye; ani isinittin hima; kan raajii iyuu beeka ture; isheen cubbamantuudhaatii" jedhee caalu. **27** Kunis isa waa'een isaa akkana jedhamee garaa isaa keessatti yaade. **40** Yesuu immoo, barreeffamee dha: "Kunoo, ani ergamaa koo "Yaa Simoon, ani waanan sitti himu tokko isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, qaba" jedheen. Innis, "Yaa barsiisa natti fuula kee dura nan erga." **28** Ani isinittin himi" jedhe. **41** Yesuusis akkana jedheen; hima; namoota dubartoota irraa dhalatan "Namoonni lama nama maallaqa liqeessu tokko keessaa namni Yohannis cuuphaa caalu tokko irraa maallaqa liqeefatan. Inni tokko diinaarii iyuu hin jiru; namni mootummaa Waaqaa dhibba shan liqeefate; kaan immoo diinaarii keessatti nama hundumaa gad ta'e garuu isa ni shantama liqeefate. **42** Jarri lachuu waan isaaaf caala." **29** Namoonni hundi, qaraxxonni iyuu kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan waan harka Yohannisisitti cuuphamanii turanif keessaa kamtu caalaa isa jaallata?" **43** Simoonis yommuu dubbi Yesuu dhaga'anitti, karaan deebisee, "Isa liqiin guddaan dhiifameef sana Waaqaa qajeelaa ta'u isaa mirkaneessan. **30** natti fakkaata" jedheen. Yesuusis, "Ati dhugaas Fariisonni fi beektonni seeraa garuu sababii dubbatte" isaan jedhe. **44** Innis gara dubartitii harka Yohannisisitti hin cuuphaminiif kaayyoo garagalee Simooniin akkana jedhe; "Dubartii

kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u" jedhe. **9** bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen Barattoonni isaas hiikkaan fakkeenya kanaa garuu imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee maal akka ta'e isa gaafatan. **10** Innis akkana rifeensa mataa isheetiin haqxe. **45** Ati na hin jedhe; "Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun dhunganne; dubartiin kun garuu yeroo ani isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani ol seenee jalqabdee miilla koo dhungachuu fakkeenyaan nan dubbadha; kunis, "Akka hin dhiifne. **46** Ati Zayitii iyuu mataa koo isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dhaga'anus, hin hubanneef." **11** "Hiikkaan dibde. **47** Kanaafuu ani sittin hima; sababii fakkeenyichaa kanaa dha: Sanyiin sun dubbiil jaalalli ishee guddaa ta'eef cubbuun ishee Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irraa sun namoota baay'een sun isheef dhiifameera. Kan xinnoon dubbicha dhaga'anii garuu akka isaan amananii dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo dha." hin fayyineef diiyaabiloos dhufee dubbicha **48** Yesuusis dubartittiidhaan, "Cubbuun kee garaa isaanii keessa fudhatuu dha. **13** Sanyiin siif dhiifameera" jedhe. **49** Warri isa wajjin lafa kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha maaddiitti dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu dhaga'anitti gammachuudhaan fudhatanii dha; iyuu namaa dhiisu kun eenyu?" jedhanii isaan garuu hidda hin qaban. Yeroof amanu garaa isaaniitti yaaduu jalqaban. **50** Yesuusis malee yeroo qorumsaatti ni ganu. **14** Sanyiin dubartittiidhaan, "Amantiin kee si fayyiseera; qoraattii keessa bu'es warra dubbicha dhaga'anii dha; isaanis akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo jirenyaaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan hudhamu; hin bilchaatanis. **15** Sanyiin biyyoo gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha dhaga'anii jabeessanii qabatanii obsaan ija naqatan argisiisa. **16** "Namni kam iyuu ibsa qabsiisee okkotee keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'aniif baattuu ibsa irra kaa'u. **17** Wanni dhokfamee utuu hin mul'ifamin hafu, wanni haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyuu hin jirutii. **18** Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne kam iyuu garuu wannu inni waan qabu of se'u iyuu isa irraa fudhatama." **19** Haatii fi obboloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira ga'uun hin dandeeny. **20** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si arguu barbaadanii ala dhadhaabatanii jiru" jedhee isatti hime. **21** Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra dubbiil Waaqaa dhaga'anii hojii irra oolchanii dha" jedhee deebise. **22** Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, "Kottaa galaana gama ceenaa" jedhe.

8 Yesuusis ergasii wangeela mootummaa

Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan; **2** dubatoonni hafuurota hamoo fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaa kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaabaa ba'an, **3** Yohaanaa niiti Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraabaa'yee turan. Dubatoonni kunneenis waan qabaniin Yesuusii fi barattoota isaa tajaajilaaturan. **4** Yeroo tuunni guddaan walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime: **5** "Namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra ejetame; simbirroonis nyaatanii fixan. **6** Kaan immoo lafa kattaa irra bu'e; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattii sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isa hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate." Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee, "Namni

Kanaafuu isaan bidiruu yaabbatanii qajeelan. sun namicha keessaa ba'anii booyyeewwanitti
23 Immi utuu isaan bidiruudhaan deemaa galanitti, hoomaan sun ededa hallayyaa irraa jiranuu hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. galaana sana irratti ka'ee, bidiruun sun 34 Warri booyyeewwan tiksaa sunis yommuu bishaaniin guutamuu jalqabe; isaanis balaa waan ta'e sana arganitti, baqtanii magaalaa fi guddaa keessa seenan. 24 Barattooniis dhaqanii, baadiyyaatti waan kana odeessan; 35 namoonnis "Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhuuuf waan ta'e sana ilaalu ba'an. Isaanis yommuu jirra!" jedhanii isa dammaqsan. Innis ka'ee gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; hamoon keessaa ba'an sana wayyaa uffatee, bubbyen sunis gab jedhe; wanni hundinuu qalbii saatatis deebi'ee miilla Yesuus jala ni tasgabbaa'e. 25 Barattoota isaas, "Amantiin taa'ee argan; ni sodaatanis. 36 Warri waan keessan eessa jira?" jedhee gaafate. Isaanis kana arganii turanis namichi hafuura hamaan sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi bubbee qabame sun akkamitti akka fayye namootatti fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis ni odeessan. 37 Kana irratti namoonni biyya ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan. 26 Isaanis Gergeesenoon hundinuu waan sodaadhaan gara biyya Gergeesenoon ishee galaanaan gama guutamaniif akka Yesuus isaan biraa deemu fuullee Galilaatti argamtuutti bidiruudhaan isa kadhatan. Innis bidiruu yaabbatee achii ce'an. 27 Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti deeme. 38 Namichi hafuuronni hamoon keessaa bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan hafuura ba'an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Yesuus garuuakkana jedhee of biraa isa deebise; Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin 39 "Mana keetti deebi'iitii wanni Waaqni siif uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee godhe hammam guddaa akka ta'e odeessi." mana keessa hin jiraatu ture. 28 Innis yommuu Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaaf godhe Yesuusin argetti iyyee miilla isaa irratti kufe; hammam guddaa akka ta'e magaalaa sana sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma hunda keessatti odesse. 40 Yommuu Yesuus Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa deebi'etti namoonni baay'een isa simatan. barbaadda? Ani sin kadhadha; na hin dhiphisin!" Hundi isaanii isa eeggachaa turanii. 41 jedhe. 29 Yesuus akka hafuurri xuraa'aan sun Namichi Yaa'iroos jedhamu, bulchaan mana namicha keessaa ba'u ajajee tureetii. Hafuurri sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irratti sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate; sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee 42 sababiin isaa intalli isaa tokkittiin, durbi eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa umuriin ishee gara waggaan kudha lamaa ta'u kukkantee, hafuura hamaa sanaan gara lafa tokko du'u geessee ture. Utuu Yesuus deemaa namni hin jirreetti geeffamaa ture. 30 Yesuus, jiruu namoonni qixa hundaan dhiibani hafuura "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. isa kutuu ga'an. 43 Dubartiin dhiigni ishee Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een waggaan kudha lama dhangala'aa ture tokkos isatti galanii turanii, "Leegewoon" jedhee achi turte; garuu namni tokko iyyuu ishee deebise. 31 Hafuuronni hamoon sunis akka fayyisuun hin dandeenye. 44 Isheenis dugda inni akka isaan Qilee keessa bu'an isaan hin isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa ajajneef Yesuusin kadhatan. (Abyssos g12) 32 tuqxe; dhiigni ishees yommusuma cite. 45 Hoomaan booyye guddaan isaa gaara irra achi Yesuus, "Eenyutu na tuqe?" jedhee gaafate. dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, inni akka isaan booyyeewwan sanatti galanii "Yaa barsiisaa namoonni tuutta'anii si dhiibaa isaanii eeyyamu Yesuusin kadhatan; innis ni jiru" jedhe. 46 Yesuus garuu, "Namni wayii na eeyyameef. 33 Yommuu hafuuronni hamoon tuqfeera; ani akka humni na keessaa ba'e nan

beekaa” jedhe. **47** Dubartittiinis akka utuu hin gara ganda kaanii deemaa turan. **7** Heroodis beekamin deemuu hin dandeenyee hubannaan bulchaan waa’ee waan ta’aa ture hundaa hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte. dhaga’e. Innis waan namoonni tokko tokko Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis Yohannis cuuphaan warra du’an keessaa akka yommusuma fayyite namoota sana hunda kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis duratti dubbate. **48** Kana irratti inni, “Yaa Eeliyas mul’ateera jechaa waan turaniif, warri intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko deemi” jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa du’aa ka’eera jechaa waan turaniif akka malee jiruu namni tokko mana Yaa’iiroos bulchaa burjaaja’e. **9** Heroodis garuu, “Ani Yohannis mani sagadaatii dhufee, “Intalli kee duuteerti; mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani ati si’achi barsiisicha hin rakkisin” jedhe. **50** waa’ee isaa waanakkanaa dhaga’u kun eenu Yesuus garuu yommuu dhaga’etti Yaa’iiroosiin, ree?” jedhe. Yesuusin arguufis ni hawwa “Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyitii” ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi’anitti jedhe. **51** Inni yommuu mana Yaa’iiroos ga’etti waan hoijetanii turan Yesuusitti himan. Innis Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara fi haadha intalattii malee akka namni tokko magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana namoonni baay’een garuu waan kana beekanii irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, isa duukaa bu’an. Innis isaan simatee waa’ee faarsaas turan. Yesuus garuu, “Hin boo’inaa; mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra isheen ni rafti malee hin duuneetii” jedhe. **53** fayyuun isaan barbaachises ni fayyise. **12** Isaan immoo akka isheen duute waan beekanii Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara isaa isatti kolfan. **54** Inni garuu harka ishee qabee, dhufanii, “Waan nu as gammoojii keessa jirruuf, “Intala ko, ka’il!” jedhe. **55** Hafuurri ishees ni akka namoonni kunneen gara gandootaatii fi deebei’e; isheen yommusuma kaatee dhaabatte. baadiyyaa naanwoo kana jiranii dhaqanii waan Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu nyaatanii fi iddo bultii barbaadatanii isaan gad isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati dhiisi” jedhaniin. **13** Inni immoo, “Isinuu waan ishees ni dinqifatan; inni garuu akka isaan waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. Isaanis, ta’e sana nama tokkotti illee hin himne isaan “Nama kana hundaaf nyaataa yoo dhaqnee binne ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhiveewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanas isaaniiin jedhe; “Adeemsaa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaaniiit ba’atii akka ragaa isaanitti ta’uuf awwaara miilla keessanii dhadha’adhaa.” **6** Isaanis achii ba’anii iddo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa

gara ganda kaanii deemaa turan. **7** Heroodis beekamin deemuu hin dandeenyee hubannaan bulchaan waa’ee waan ta’aa ture hundaa hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte. dhaga’e. Innis waan namoonni tokko tokko Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis Yohannis cuuphaan warra du’an keessaa akka yommusuma fayyite namoota sana hunda kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis duratti dubbate. **48** Kana irratti inni, “Yaa Eeliyas mul’ateera jechaa waan turaniif, warri intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko deemi” jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa du’aa ka’eera jechaa waan turaniif akka malee jiruu namni tokko mana Yaa’iiroos bulchaa burjaaja’e. **9** Heroodis garuu, “Ani Yohannis mani sagadaatii dhufee, “Intalli kee duuteerti; mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani ati si’achi barsiisicha hin rakkisin” jedhe. **50** waa’ee isaa waanakkanaa dhaga’u kun eenu Yesuus garuu yommuu dhaga’etti Yaa’iiroosiin, ree?” jedhe. Yesuusin arguufis ni hawwa “Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyitii” ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi’anitti jedhe. **51** Inni yommuu mana Yaa’iiroos ga’etti waan hoijetanii turan Yesuusitti himan. Innis Phexros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara fi haadha intalattii malee akka namni tokko magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana namoonni baay’een garuu waan kana beekanii irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, isa duukaa bu’an. Innis isaan simatee waa’ee faarsaas turan. Yesuus garuu, “Hin boo’inaa; mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra isheen ni rafti malee hin duuneetii” jedhe. **53** fayyuun isaan barbaachises ni fayyise. **12** Isaan immoo akka isheen duute waan beekanii Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara isaa isatti kolfan. **54** Inni garuu harka ishee qabee, dhufanii, “Waan nu as gammoojii keessa jirruuf, “Intala ko, ka’il!” jedhe. **55** Hafuurri ishees ni akka namoonni kunneen gara gandootaatii fi deebei’e; isheen yommusuma kaatee dhaabatte. baadiyyaa naanwoo kana jiranii dhaqanii waan Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu nyaatanii fi iddo bultii barbaadatanii isaan gad isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati dhiisi” jedhaniin. **13** Inni immoo, “Isinuu waan ishees ni dinqifatan; inni garuu akka isaan waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. Isaanis, ta’e sana nama tokkotti illee hin himne isaan “Nama kana hundaaf nyaataa yoo dhaqnee binne ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhiveewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanas isaaniiin jedhe; “Adeemsaa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaaniiit ba’atii akka ragaa isaanitti ta’uuf awwaara miilla keessanii dhadha’adhaa.” **6** Isaanis achii ba’anii iddo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa

dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. kaan immoo rajota durii keessaa isa tokkotu Daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, du'aa ka'e jedhu" jedhanii deebisan. 20 Innis, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Inni waan dubbatu hin beeku ture. 34 Utuma Phexrosis, "Ati Kiristoos Waqaqa ti" jedhee inni dubbachaa jiruu duumessi tokko dhufee deebise. 21 Yesusis akka isaan waan kana isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa sana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee keessa seenanitti ni sodaatan. 35 Sagaleen, isaan akeekkachiise. 22 Innis, "Ilmi Namaa "Kun Ilma koo isa ani filadhee dha; isinis isa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, dhaga'aa" jedhu tokko duumessicha keessaa luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin dhufe. 36 Yommuu sagaleen sun dubbatetti, tuffatamuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti Yesus kophaa isaa argame. Barattoonis ni immoo du'aa ka'u qaba" jedhe. 23 Ergasii cal'isan malee waan argan keessaa tokko illee inni hunduma isaaniitiinakkana jedhe; "Namni yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne. kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni 37 Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan irraa gad bu'anitti namoonni baay'een isatti baadhatees na duukaa haa bu'u. 24 Namni dhufan. 38 Namoota sana keessas namichi lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu tokko iyyeeakkana jedhe; "Yaa Barsiisa akka lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhadha; inni jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu anaaf mucaa tokkichaati. 39 Hafuurri wayii isaa ni oolfata. 25 Namni yoo addunyaa guutuu itti ka'a; gurbichis akkuma tasaa iyya; hafuurri argatee ofii isaa immoo dhabe yookaan yoo sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiisa. Gurbichis gatame inni bu'aa maalii argata? 26 Namaa hoomacha afaniin baasa; hafuurichi dafee anattii fi dubbii kootti qaana'u kam iyyuu Ilmi irraa hin galu; yeroo hundas isa midha. 40 Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee ulfina ergamoota qulqullutiin dhufutti isatti ni nan kadhadhe; isaan garuu hin dandeeneye." 41 qaana'a. 27 "Ani dhuguman isinitti hima; warra Yesusis deebisee, "Isin dhaloota hin amannee as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni fi jal'aana nana; ani hamma yoomiitti isin wajjin tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin jiraadah? Hamma yoomiittis isinii obsa?" jedhe. du'a hin dhandhaman." 28 Yesus erga waan Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi" jedhe. kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee 42 Utuma gurbaan sun gara Yesus dhufaa Phexros, Yohannisii fi Yaaqoobin fudhatee jiruus, hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa kadhannaadhaaf tulluu tokkotti ol ba'e. 29 dhidhiitachiise. Yesus garuu hafuura xuraa'aa Utuu inni kadhachaa jiruus bifti fuula isaa sana ifate; gurbichas fayyisee abbaa isaatiif geeddaram; uffanni isaas adii calaqqisu ta'e. kenne. 43 Hundumti isaaniis humna Waaqaa 30 Kunoo namoonni lama jechuunis Museef fi isa jabaa sana ni dinqifatan. Utuu hundi isaanii Eeliyaas, ulfina guddaaadhaan mul'atanii Yesus waan Yesus hojjete sana dinqisiifachaa jiranuu wajjin haasa'aa turan. 31 Isaanis ulfinaan inni barattoota isaatiinakkana jedhe; 44 "Waan mul'atanii waa'ee addunyaa kana irraa deemuu ani isinitti himuuf jiru of eeggannaadhaan isaa kan inni Yerusaalemitti raawwachuu jiru dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa dabarfamee harka sanaa dudubbachaa turan. 32 Phexrosis fi warri namootaatti ni kennama." 45 Isaan garuu dubbii isa wajjin turan garuu akka malee mugan; kana hin hubanne. Akka isaaniif hin galleefis yeroo dammaqanitti immoo ulfina Yesusii isaan jalaahokfamee ture; isaan waa'ee waan fi namoota Yesus wajjin dhadhaabachaa kanaa isa gaafachuu ni sodaatan. 46 Isaan turan lamaan argan. 33 Phexrosis akkuma keessaa namni nama hundumaa caalu eenyu namoonni sun Yesus biraa deemuu jalqabaniin, akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin ka'e.

47 Yesuusis waan isaan garaatti yaadan beekee dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe; **48** isaan erge. **2** Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan akkanas isaaniin jedhe; “Namni mucaa xinnaa walitti qabamu baay’ee dha; hojjettooni garuu kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa simata; namni na simatus isa na erge sana gara lafa qotiisa midhaan isaatti hojjettoota simata; namni isin hundaa gad ta’e inni hunda erguuf isa kadhadhaa. **3** Deemaa! Ani akka caalaatii.” **49** Yohannisis, “Yaa Barsiisaa, nu ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyyiitti isin erga. utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota **4** Borsaa yookaan koroojoo yookaan kophee hin hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin buunef isa dhowwine” jedhe. **50** Yesuus hin gaafatinaa. **5** “Yeroo mana tokko seentanitti garuu, “Isa hin dhowwinaa; namni isiniin hin dursaatii, ‘Nagaan mana kanaaf haa ta’u’ jedhaa. mormine kam iyyuu gara keessan jiraatii” **6** Yoo namni nagaan achi jiraate, nagaan keessan jedhe. **51** Yesuusis yommuu yeroon inni itti isaafta’; yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif gara samiitti ol fudhatamu ga’etti Yerusaalem deebi’aa. **7** Waan isaan isinii kennan hunda dhaquuf hidhatee ka’e. **52** Innis ergamoota nyaachaa, dhugaas achuma turaa; hojjetaaf of dura erge; isaanis waan isa barbaachisu mindaa isaa argachuun ni malaatii. Manaa qopheessuudhaaf ganda Samaariyaa tokko gara manaatti hin labinaa. **8** “Yeroo magaalaa seenan. **53** Namoonni naannoo sanaa garuu tokko seentanii simatamtanitti waanurna isinii sababii inni fuula isaa Yerusaalemitti deebifatee dhi’ate nyaadhaa. **9** Dhukkubsattoota achi deemaa tureef isa hin simanne. **54** Barattoonni jiran fayyisaatii, ‘Mootummaan Waaqaa isinitti isaa jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis yommuu dhi’ateera’ jedhaa isaanitti himaa. **10** Yoo waan kana arganitti, “Yaa Gooftaa, akka inni magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan isaan balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda garuu gara daandii magaalaatti ba’atiiakkana gad waamnu barbaaddaa?” jedhan. **55** Yesuus jedhaa; **11** ‘Nu akka akeekkachiisa isinii ta’uuf garuu garagalee isaan ifate. **56** Isaanis darbanii awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya ganda biraa dhaqan. **57** Utuu isaan karaa irraa dhadha’anna. Ta’us waan kana beekaa: deemaa jirauus namichi tokko Yesuusiin, “Ani Mootummaan Waaqaa dhi’ateera.’ **12** Ani iddo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu’a” isinittin hima; gaafas magaalaa sana irra jedhe. **58** Yesuusis deebisee, “Waangoonni boolla Sodoomiif ni salphata. **13** “Yaa Koraaziin siif qabu; simbirroonis man’ee qabu; Ilmi Namaa wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin garuu iddo itti mataa isaa irkifatu illee hin dinqii kan isin keessatti hojjetame sun utuu qabu” jedhe. **59** Nama biraatiin, “Na duukaa Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee bu’i!” jedhe. Namichi garuu, “Yaa Gooftaa, dura jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’ani qalbii eeyyami” jedhee deebise. **60** Yesuusis, “Warri jijiirratu turan. **14** Garuu guyyaa murtiitti du’an du’aa isaanii haa awwaallatan; ati garuu isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. dhaqitii mootummaa Waaqaa lallabi” jedheen. **15** Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol **61** Ammas namni biraa, “Yaa Gooftaa, anis si kaafamtaa? Lakki, Si’oolitti gad buuta. (**Hades 986**) duukaa nan bu’a; garuu dura akka ani dhaqee **16** “Namni isin dhaga’u kam iyyuu na dhaga’aa; maatii kootti nagaan dhaamadhu naa eeyyami” namni isin dhaga’uu didu anas dhaga’uu jedhe. **62** Yesuusis deebisee, “Namni harkaan dida; namni na dhaga’uu didu immoo isa hordaa qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu na erge sana dhaga’uu dida.” **17** Namoonni mootummaa Waaqaatiif hin malu” jedhe. torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan **10** Kana booddee Gooftaan namoota biraa **72** deebi’ani, “Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon muudee gara magaalaawwanii fi lafa ofii iyyuu maqaa keetiin nuu ajajamaniiru” jedhan.

18 Yesuusis deebiseeakkana jedhe; “Ani utuu tumanii, du’aa fi jirenya gidduuuti isa dhiisanii Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu’uu deeman. **31** Lubni tokko utuu akkuma tasaan arge. **19** Kunoo, ani akka isin bofaa karaa sanaan gad bu’uu namicha argee irraa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka goree darbe. **32** Akkasumas namichi gosa Lewwii humna diinaa hundas mo’attaniif aangoo isinii tokko yommuu iddo sana ga’eetti namicha sana kenneera; wanni kam iyyuu isin hin miidhu. **20** argee irraa goree darbe. **33** Namichi Samaariyaa Garuu sababii maqaan keessan samii keessatti tokko garuu utuu deemaa jiruu iddo namichi barreeffameef gammadaa malee sababii sun jiru ga’e; yommuu isa argettis garaa laafeef. hafuuronni isinii ajajamaniif hin gammadinaa.” **34** Innis itti dhi’aatee zayitii fi daadhii wayinii **21** Yesuu yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras gammachuun guutameeakkana jedhe; “Yaa kaa’ee, mana boqonnaa keessummootaatti isa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati geesse; achittis isa gargaare. **35** Guyya itti wantoota kanneen ogeeyyi fi hubattoota jalaa aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana dhoksitee daa’immanitti mul’ifteef ani sin boqonnaa sanaatti kennee, ‘Namicha kana ittiin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana naa wal’ani; yoo kana caalaa baaftees ani yeroon gochuutti gammaddeertaatii. **22** “Abbaan koo deebi’ee dhufutti siifin kenna’ jedheen. **36** “Egaa waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha malee namni tokko iyyuu Ilmi eenyu akka ta’e harka saamtotaa seene sanaa isa kam seeta?” **37** hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul’isuu Hayyuun seeraa sunis, “Isa garaa laafeef sana” fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaan eenyu jedheen. Yesuusis, “Atis dhaqitii akkasuma akka ta’e hin beeku.” **23** Barattoota isaattis godhi” jedheen. **38** Utuu karaa deemaa jiranuu garagalee kophattiakkana jedheen; “Iji waan Yesuus ganda tokko seene; dubartiin Maartaa isin argitan argu eebbfamaa dha. **24** Ani isinititt jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte. himaatii raajonnii fi mootonni baay’een waan **39** Isheenis obboleettii Maariyaam jedhamtu isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin tokko qabdi turte; Maariyaamis miilla Gooftaa argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga’uu jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa barbaadan; garuu hin dhageenye.” **25** Gaaf turte. **40** Maartaan garuu baay’ina hojitiin tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuusin qoruuf waan dadhabaa turteef gara isaa dhuftee, “Yaa jedhee ka’ee dhaabate. Innis, “Yaa Barsiisaa, Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda ani jirenya bara baraa dhaaluudhaaf maal kophaa koo hojjedhu natti dhiisuun ishee si gochuun qaba?” jedhee gaafate. (**αιώνιος γ166**) hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti **26** Yesuusis deebisee, “Seera keessatti maaltu himi!” jette. **41** Gooftaanis deebiseeakkana barreeffame? Atis akkamitti dubbifta?” jedheen. jedheen; “Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa’ee **27** Namichis, “Waaqa kee Goofticha garaa kee waan baay’ee yaaddofta; ni raafamtas. **42** guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna Wanni barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan Maariyaam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa jaalladhu; ollaa kees akkuma ofii keetiitti hin fudhatamu.”

jaalladhu” jedhee deebise. **28** Yesuusis, “Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa” jedheen. **29** Namichi sun garuu qajeelaa of gochuun barbaadee, “Ollaan koo eenyu?” jedhee Yesuusin gaafate. **30** Yesuusis deebiseeakkana jedhe; “Namichi tokko utuu Yerusaalemii ba’ee Yerikotti gad bu’aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii,

11 **11** Gaaf tokko Yesuus iddo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, “Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi” jedheen. **2** Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa; “Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqulla’u; mootummaan kee

haa dhufu. 3 Buddeena keenya kan guyyuma gargar of qoode, mootummaan isaa akkamitti guyyaa, guyyuma guyyaan nuu kenni. 4 Akkuma dhaabachuu danda'a? Wanni ani akkana jedhuuf nus warra cubbuu nutti hoijetaniif dhiifnu sana sababii isin akka waan ani Bi'eelzebuuliin atis cubbuu keenya nuu dhiisi; qoramatti nu hafuurota hamoo baasuu dubbattaniif. 19 Egaa hin galchin." 5 Innis akkana isaamiin jedhe; yoo ani Bi'eelzebuuliin hafuurota hamoo baasee, "Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba ilmaan keessan immoo maaliin baasu ree? haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. 20 isaa sana bira dhaqee, 'Yaa michuu ko, mee Garuu ani quba Waqaatiin hafuurota hamoo buddeena sadii naa liqeessi; 6 michuun koo baasa taanaan, yoos mootummaan Waqaatiin kan karaa deemu tokko natti goreeraatii; anis isinitti dhufeera. 21 "Yommuu namni jabaan waanan dhi'eessuuf tokko illee hin qabu' haa guutummaatti mi'a lolaa hidhate tokko mana jedhu. 7 Namichi mana keessaa sunis, 'Na hin isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan rakkisin; balballi cufameera; ijooleen koos na taa'aaf. 22 Garuu namni jabinaan isa caalu wajjin siree irra jiru; ani ka'ee waan tokko yoo lolee isa mo'ate, mi'a lolaa kan illee siif kennuu hin danda'u' jedhaanii? 8 Ani namichi sun amanate sana isa irraa fudhatee isinittin hima; sababii inni michuu isaa ta'eef boojuu isaas qoqqooda. 23 "Namni na wajjin jedhee ka'ee buddeena sana isaaaf kennuu baatu hin jirre kam iyyuu naan morma; namni illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee na wajjin walitti hin qabne kam iyyuu ni ka'ee waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf. bittinneessa. 24 "Hafuurri xuraa'an yommuu 9 "Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhadhaa, nama keessaa ba'utti, boqonnaa barbaacha lafa isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; gogaakeessa joora; garuu hin argatu. Innis, rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. 10 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan Namni kadhatus hundi ni argataatii; namni deebi'a' jedha. 25 Yommuu achi ga'uttis manicha barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi haramee qulqulleeffamee argata. 26 Ergasiis ni banama. 11 "Yaa abbootii, isin keessaa namni dhaqee hafuurota biraa torba kanneen isa yoo ilmi isaa qurxummii isa kadhate, qooda caalaa hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti qurxummii bofa kennuuf eenyu? 12 Yookaan galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan namni yoo ilmi isaa hanqaaquu isa kadhate dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata." 27 Utuu torbaanqabaa kennuuf eenyu? 13 Erga isin Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoolee tokko namoota giddiudhaa sagalee ishee ol keessaniif kennuu beektanii, Abbaan keessan fudhattee, "Garaan si baate, harmi ati hootes inni samii irraa immoo hammam caalchisee eebbifamaa dha" jette. 28 Inni garuu deebisee, warra isa kadhatusiif Hafuura Qulqulluu haa "Kana caalaa iyyuu, warri dubbii Waqaatiin kennuu ree!" 14 Yesuusis hafuura hamaa dhaga'anii ajajamaniif eebbifamoo dha" jedhe. arrab-didaa ta'e tokko baasaa ture. Yommuu 29 Akkuma baay'inni namootaa dabalamien hafuurri hamaan sun ba'etti arrab-didaan sun Yesuus akkana jedhe; "Dhaloonni kun dhaloota ni dubbate; namoonnis ni dinqifatan. 15 Isaan hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu keessaa namoonni tokko garuu, "Inni mallattoo Yoonaas malee mallattoon tokko Bi'eelzebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin iyyuu isaaaf hin kennamu. 30 Akkuma Yoonaas hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. 16 mallattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Warri kaan immoo mallattoo samii irraa isa Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta'atii. gaafachuudhaan isa qoran. 17 Yesuusis yaada 31 Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti namoota isaanii beekee akkana jedheen; "Mootummaan dhaloota kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; gargar of quodoo kam iyyuu ni diigama; manni ishee ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee gargar of quodus ni jiga. 18 Seexanni yoo daarii lafaatii dhufeteetii. Kunoo kan Solomoonin

caalu as jira. 32 Namoonni Nanawwee guyyaa ba'aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf isaan lallaba Yoolaasiin qalbii jijiirrataniitii; qubaan illee hin tuqxan. 47 “Isiniif wayyoo! kunoo kan Yoonaasin caalu as jira. 33 “Namni Isin raajotaaf awwaala ijaartutii; kan isaan kam iyuu ibsaa qabsiisee iddoo hin mul’anne ajjees abbootuma keessan. 48 Kanaafuu isin yookaan gombisaa jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka waanuma abbootiin keessan hoijjetan akka warri ol seenan ifa isaa arganiif baattuu sana deeggartan dhugaa baatu; isaan raajota isaa irra kaa'u. 34 Iji kee ibsaa dhagna keetii ajjeesan; isin immoo awwaala raajotaa ijaartu. ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuuun 49 Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa hin ta'in ‘Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; garuu dhagni kees dukkanaan guutama. 35 namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin ni ajjees; kaan immoo ni ari'atu' jedhe. 50 taaneef of eeggadhu. 36 Egaan yoo dhagni kee Kanaaf dhaloonni kun dhiiga raajota hundaa kan hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko uumama addunyaatii jalqabee dhangala'etti ni iyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni gaafatama; 51 dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni dhiiga Zakkaariyaas isa iddoa aarsaatii fi mana kee guutummaatti ifa ni qabaata.” 37 Akkuma qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni Yesuus haasaa isaa fixateen Fariisota keessaa gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonni namichi tokko akka Yesuus isa wajjin nyaata kun waan kana hundumatti ni gaafatama. 52 nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuus is ol “Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin furtuu seenee maaddiitti dhi'aate. 38 Fariisichi garuu beekumsaa fudhattaniirtu. Ofii keessanii hin akka Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee seenne; warra seenaa turanis dhowwitaniirtu.” dingisiifate. 39 Gooftaanisakkana isaan jedhe; 53 Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonni fi “Isin Fariisonni duuba xoofootii fi caabii ni barsiistonni seeraa jabeessanii isaan mormuu, qulqulleessitu; keessi keessan garuu saamichaa akka inni waan baay' ee dubbatuufis isa tuttuquu fi hamminaan guutameera. 40 Yaa namoota jalqaban. 54 Waan afaan isaatii ba'uun isa gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa isaa qabuufis eeggachaa turan. immoo hin uumnee? 41 Isin garuu waan xoofoo fi caabii keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoos wanni hundinuu isinii qulqulla'aa. 42 “Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala, cilaaddaamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan keessaa tokko Waqaaf ni kennitu; murtii qajeelaa fi jaalala Waqaqa garuu ni tuffattu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture. 43 “Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu. 44 “Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!” 45 Hayyoota seeraa keessas tokko deebisee, “Yaa Barsiisaa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!” jedheen. 46 Yesuus immooakkana jedhee deebisee; “Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin

12 Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma hedduu tokko hamma isaan wal irra ejjetanitti walitti qabametti, Yesuus duraan dursee barattoota isaatiinakkana jechuu jalqabe; “Raacitii Fariisotaa irraa of eeggadhaa; kunis fakkeessitummaa dha. 2 Wanni haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyuu hin jiru. 3 Wanni isin dukkana keessatti dubbattan, ifa guyyaatiin dhaga'ama; wanni isin gola keessatti gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama. 4 “Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra dhagna ajjeesanii ergasii immoo kana caalaa homaa gochuun hin dandeenye hin sodaatinaa. 5 Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin argisiisa; isa erga ajjeesee booddee gahaannamitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana sodaadhaa;

eyyee, ani isinittin hima; isa sodaadhaa. kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin
[Geenna g1067] 6 Daaloteen shan saantima lamatti sooromin kam iyyuu akkasuma ta'a." 22 Yesusis
gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko barattoota isaatiinakkana jedhe; "Kanaafuu ani
iyyuu Waaqni hin irraanfatu. 7 Dhugumaanuu isinittin hima; 'maal nyaanna?' jettanii waa'ee
rifeensi mataa keessanii hundi lakkaa'ameera. jirenya keessanii hin yaadda'inaa; yookaan
Hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa 'maal uffanna?' jettanii waa'ee dhagna keessanii
gatii qabduutii. 8 "Ani isinittin hima; nama hin yaadda'inaa. 23 Jirenyi nyaata caala;
fuula namootaa duratti ifatti dhugaa naa dhagnis uffata caalaatii. 24 Mee arraageyyii
ba'u kamiif iyyuu, Ilmi Namaas fuula ergamoota ilaala: Isaan hin facaafatan yookaan hin
Waaqaa duratti dhugaa ni ba'a. 9 Namni fuula haammattan; gombisaa yookaan gumbii hin
namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu qaban; ta'us Waaqni isaan soora. Isin immoo
fuula ergamoota Waaqaa duratti ni ganama. hammam simbirroota caalaa gatii guddaa
10 Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko qabdu! 25 Isin keessaa namni yaadda'uudhaan
dubbatu hundaaf ni dhiifama; nama Hafuura hojjaa isaa irratti dhundhumma tokko dabalachuu
Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu danda'u eenu? 26 Yoos isin erga waan xinnoo
garuu hin dhiifamu. 11 "Yommuu manneen akkasii illee godhachuu hin dandeenye, maaliif
sagadaa, bulchitootaa fi abbootii taayitaa duratti waan biraaf yaaddoftu ree? 27 "Daraaraawwan
dhi'eefamtanitti akkamitti akka falmattan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilaala;
yookaan maal akka jettan hin yaadda'inaa. 12 isaan hin dhama'an yookaan hin fo'an. Ani
Hafuuri Qulqulluun yeruma sana Waan isin garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina
jechuu qabdan isin barsiisaatii." 13 Tuuta sana isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin
keessaa namichi tokko, "Yaa Barsiisa, akka uffanne. 28 Isin yaa warra amantii xinnoo nana!
obboleessi koo dhaala naa hiruuf maalo itti naa Waaqni erga marga dirree kan har'a jiruu fi kan
dubbadhu" jedheen. 14 Yesus garuu deebisee, bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti
"Namana, eenyutu isin giddutti abbaa murtii uffisee, isinittimmo hammam kana caalaa
yookaan hirtuu dhaala na godhe?" jedheen. 15 haa uffisu ree. 29 Qalbii keessan waan nyaattan
Innis, "Ilaalladhaa! Doqnummaa hunda irraas of irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa'atinaa;
eegaa; jirenyi nama tokkoo baay'ina qabeenya waa'ee isaa hin yaadda'inaa. 30 Addunyaan
isaatiin hin murteeffamuutii" jedheen. 16 ormoottaa waan kana hunda ni barbaaduutii;
Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana isaanitti Abbaan keessan akka wanni kun hundinuu isin
hime; "Lafti qotiisa namicha sooreesa tokkoo barbaachisu ni beeka. 31 Garuu mootummaa
midhaan guddaa kenneef. 17 Namichi sunis, isaa barbaadaa; wanni kun akkasuma isiniif
'Ani waan lafan itti midhaan koo galfadhu hin kennama. 32 'Isin karra xinnoo nana, hin
qabneef maal gochuu naa wayya?' jedhee garaa sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa
isaatti yaade. 18 "Innis akkana jedhe; 'Wanni ani isiniif kennuu jaallateeraatii. 33 Waan qabdan
godhu kana; gombisaa koo diigee guddaa isaa gurguratii hiyyeeyyiif kennaa. Korojoo hin
nan ijaarradha; midhaan koo fi mi'a koo hunda moofofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii
achittin kuufadha. 19 Lubbuu kootiinis, "Yaa irratti, iddo hattuun itti hin dhi'aannee
lubbuu ko, ati waan gaarii hedduu kan wagga fi biliinis hin balleessinetti ofii keessanii
baay'eef kuufame qabda; boqodhu; nyaadhu; kuufadhaa. 34 Idduma badhaadhummaan
dhugi; gammadis" nan jedha.' 20 "Waaqni garuu, keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii.
'Yaa gowwicha, edanuma lubbuu kee sirraa 35 "Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa'aa; ibsa
fudhachuu barbaadu; egaa wanni ati walitti keessanis ibsadhaa; 36 akkuma namoota
qabatte sun kan eenyuu ta'a?' jedheen. 21 yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi
"Kanaafuu namni ofii isaatiif badhaadhummaa heerumaatii galee balbala dhadha'utti dafanii

isaaf banuuf jedhanii qophaa'anii isa eeganii **51** Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe ta'aa. **37** Garboonni gooftaan isaanii yeroo seetuu? Akkas miti; ani isinittin hima; ani gargar galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun ba'uu fiduufan dhufe malee nagaa buusuuf hin eebbfamoo dha; ani dhuguman isinitti hima; dhufne. **52** Si'achi maatiin nama shan qabu tokko inni marxifatee akka isaan nyaataaf taa'an ni gargar qoodama; namni sadii nama lamatti godha; dhufees isaan tajaajila. **38** Garboonni ka'a; namni lama immoo nama sadiitti ka'a. **53** gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, lammaffaatti yookaan kutaa sadaffaatti dhufee intalli haadhatti, amaatiin niittii ilmaatti, niitiin akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu ilmaas amaatii isheetti ka'uudhaan gargar ba'u." sun eebbfamoo dha. **39** Garuu waan kana **54** Yesuusis tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin hubadhaa: Abbichi manaa utuu sa'aatii kamitti yommuu duumessa karaa lixa biiftuuti ol ba'u akka hattuun dhuftu beekee, silaa akka manni argitanitti yeruma sana, 'Bokkaan ni rooba' isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **40** jettu; innis ni rooba. **55** Yommuu bubbbeen kibbaa Isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa bubbisutti immoo, 'Ni ho'a' jettu; innis ni ho'a. **56** sa'aatii isin hin eegnetti dhufaati." **41** Phexrosis, Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii fi samiitiif "Yaa Gooftaa, ati fakkeenya kana nu qofatti hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf moo nama hundumatti himta?" jedhee gaafate. immoo hiikkaa kennuu akkamitti wallaaltu? **42** Gooftaanis akkana jedhee deebise; "Egaa **57** "Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa hojji adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan hin murteessine? **58** Ati yommuu amajaajii kee gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma malutti isaanii kennuu jedhee garboota isaa irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; irratti isa muudu eenyu? **43** Garbichi gooftaan yoo kanaa achii amajaajiin kee abbaa seeraatti isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti hojetuu isa argu sun eebbfamaa dha. **44** Ani si kenna; poolisiin immoo mana hidhaatti si dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa darbata. **59** Ani sitti nan hima; ati hamma hunda irratti isa muuda. **45** Garbichi sun garuu saantima ishee dhumaa of irraa baaftutti achii yoo, 'Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura' hin baatu."

ofin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa'e, **46** gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis isa kukkan; warra hin amanne keessattis isa ramada. **47** "Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu hin hojenne sun akka malee tumama. **48** Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu hojete garuu adaba salphaatu isa irra ga'a. Nama wannii baay'een itti kenname hunda irraa waan baay'eetu eegama; nama imaanaan guddaan itti kenname irraa immoo kan caalutu barbaadama. **49** "Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma iyuu qabatee ani akkam hawwa! **50** Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkotu jira; hamma inni raawwatamutti ani akka malee nan dhiphadha!"

13 Yeroo sana namoonni waa'ee warra Galiilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaaniitti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko achi turan. **2** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Sababiin namoonni Galiilaa kunneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galiilaa kaan hunda irra cubbamoota turaniif seetuu? **3** Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii jijiirachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu. **4** Yookaan namoonni kudha saddeettan gamoon Saliihoom isaan irratti jigee isaan fixe sun warra Yerusaalem keessa jiraatan kaan hunda irra waan yakka hojjetan seetuu? **5** Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii jijiirachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu." **6** Innis akkana jedhee fakkeenya kana dubbate; "Namichi tokko muka harbuu kan iddo dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame

tokko qaba ture; innis muka sana irra ija **20** Amma illee akkana jedhee gaafate; “Ani barbaaduu dhaqee waan tokko illee dhabe. **7** mootummaa Waaqaa maaliinan wal fakkeessa? Innis hojjetaa iddoa dhaaba wayinichaatiin, ‘Ani **21** Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma waggaa sadan darban kana muka harbuu kana inni guutummaatti bukeessuti daakuu safartuu irraa ija barbaadachuuuf jedhee marmaaraan sadiitti makte fakkaata.” **22** Yesuusis utuu ture; garuu waan tokko illee irraa hin arganne; gara Yerusaalem deemuu namoota barsiisa muriitii gati! Inni maaliif lafa balleessa?” jedhe. magaalaawwanii fi gandoota keessa darbaa **8** “Namichi sunis deebisee akkana jedheen; ‘Yaa ture. **23** Namichi tokkos, “Yaa Gooftaa warri Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa’oo itti fayyifaman namoota muraasa qofaa?” jedhee naqaatii mee wagguma tokko haa turu. **9** Yoo isa gaafate. Innis akkana isaaniin jedhe; **24** inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dhal Yoo “Balbala dhiphaadhaan seenuuf tattaaffadhaa; kanaa achii murtee gatuu dandeessa.” **10** Yesuus ani isinittin hima; namoonni baay’een seenuu ni guyyaa Sanbataa tokko manneen sagadaa yaaluutii; garuu hin danda’an. **25** Abbaan mana keessa isa tokkotti barsiisa ture. **11** Dubartiin sanaa takkaa ka’ee balbalicha cufannaan isin ala hafuurri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda dhaabatanii balbala rurrukutaa, ‘Yaa Gooftaa ishee goophesse tokkos achi turte; isheenii balbala nuu bani’ jettanii kadhattu. “Inni garuu waan gad gogdeef gonkumaa ol jechuu hin deebisee, ‘Ani isin hin beeku yookaan eessaa dandeessu turte. **12** Yesuusis yommuu ishee akka dhuftan hin beeku’ isiniin jedha. **26** “Isin argetti ofitti ishee waamee, “Dubartii nana, immoo, ‘Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta” jedheen, atis daandii keenya irratti barsiifteerta’ jettuun. **13** Innis harka isaa ishee irra kaa’e; isheenii **27** “Inni garuu deebisee, ‘Ani isin hin beeku yeruma sana ol jettee Waaqa galateeffatte. **14** yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku. Isin Bulchaan mana sagadaas sababii Yesuus guyyaa warri hammina hojettan hundinuu na biraa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree namootaan, badaal’ jedha. **28** “Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, “Guyyaan hojii ja’atu jira; guyyoota sana Yaaqoobii fi rajota hunda mootummaa Waaqaa kottaati fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin keessatti argitanii, ofii keessanii immoo gad dhufinaa” jedhe. **15** Gooftaan immoo akkana darbatamtan, achitti boo’uu fi ilkaan qaruutu jedhee deebiseef; “Yaa fakkeessitoota! Isin ta’a. **29** Namoonnis ba’ a biiftuutii fi lixa keessa namni guyyaa Sanbataa qotiyoo isaa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa yookaan harree isaa dallaa keessaai hiikee Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi’aatu. **30** bishaan obaasuu hin geessine jiraa? **16** Yoos Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta’an dubartiin kun intalli Abrahaam kan Seexanni keessaai kanneen warra jalqabaa, kanneen warra waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture jalqabaa ta’an keessaai immoo warra dhumaa kun guyyaa Sanbataatiin hidhaa kana irraa ta’an jiru.” **31** Yeroo sana Fariisota keessaai hiikamuun isheef hin maluu?” **17** Yommuu namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, inni waan kana dubbatetti mormitooni isaa “Sababii Heroodis si ajjeesuu barbaaduuuf asii hundi ni qaana’an; namoonni garuu hojjiwwan deemii iddo biraa dhaqi” jedhaniin. **32** Innis dinqii kanneen inni hojjechaa ture hundatti ni akkana jedhee deebise; “Dhaqaatii waangoo gammadan. **18** Yesuusis akkana jedhee gaafate; sanaan, ‘Kunoo, ani har’aa fi borii hafuurota “Mootummaan Waaqaa maal fakkaata? Anis hamoo nan baasa; namoota dhukkubsatanis maaliinan wal isa fakkeessa? **19** Mootummaan nan fayyisa; guyyaa sadafkaatti immoo hojii Waaqaa sanyii sanaaficaa kan namni tokko koo nan fixadha’ jedhaa. **33** Waan fedhe iyuu fuudhee lafa qotisaa isaa keessatti facaase taanaan, ani har’aa fi borii, iftaanis adeemsa fakkaata. Sanyiin sunis guddatee muka ta’e; koo itti fufuutu naa mala; raajiin Yerusaalemiin simbirroonnis dameewwan isaa irra jiraatan.” alatti du’uu hin qabuutii! **34** “Yaa Yerusaalem,

yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeeftu, warra kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, goote isaanis deebisanii si waamu; gatiin akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee kees siif deebifama. **13** Garuu yommuu cidha jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee qopheessitu hiyyeeyyii, naafa, okkolaa fi jaamaa walitti qabuuf yeroo meejan hawwe! Isin garuu waami. **14** Sababii isaan waan siif deebisan hin hin barbaanne. **15** Kunoo, manni keessan onee qabneef ati ni eebbifamta; gatiin kee guyyaa isinii hafa. Ani isinittin hima; isin hamma, du'aa ka'uu qajeeltotaatti siif deebifamaatii.” **15** ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa Warra isa wajjin maaddiitti dhi'aatan keessaa dha’jettanitti lammata na hin argitan.”

14 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeffatanii isa ilaala turan. **2** Namichi dhagni isaa dhiita'e tokkos fuula isaa dura ture. **3** Yesuusis, “Guyyaa Sanbataatiin nama fayyiisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?” jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate. **4** Isaan garuu ni cal'isan; innis namicha harkaan qaqqabee fayyisee gad isa lakkise. **5** Innis, “Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessaa hin baasuu?” jedhee isaan gaafate. **6** Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenyee. **7** Innis yommuu akka keessumoonni sun iddo ulfinaa filatan hubatetti akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **8** “Yoo namni tokko cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddo ulfinaa hin taa'in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta'aati. **9** Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, ‘Namicha kanaaf ka'i’ siin jedha; atis qaanooftee dhaqxee lafa iddo hundumaa gad ta'e teessa. **10** Ati garuu yommuu waamamuukka namichi si waame sun yeroo dhufutti, ‘Yaa michuu koo iddo ol aanutti hiiqi’ siin jedhuuf dhaqiqi lafa iddo hundumaa gad ta'e taa'i; yoos fuula warra si wajjin maaddiitti dhi'aatan hundumaa duratti ulfina argattaati. **11** Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama.” **12** Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana jedhe; “Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota

namichi tokko yommuu waan kana dhaga'etti Yesuusiin, “Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi'aatu eebbifamaa dha” jedhe. **16** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namichi tokko cidha guddaa qopheesee keessumoota hedduu affeere. **17** Namichi sunis sa'atii nyaataatti akka inni, ‘Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii kottaa’ jedhee warra affeeraman sanatti himuuf garbicha isaa erge. **18** “Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi'eefachuu jalqaban; inni jalqabaa, ‘Ani lafa qotisaa bitadheera; kanaafuu dhaqeen ilaaluu qabaatii maaloo na hin komatin’ jedheen. **19** “Inni kaan, ‘Ani qotiyoo cimdii shan bitadheera; isaan leenjisuu deemuuttin jiraatii, maaloo na hin komatin’ jedheen. **20** ‘Amma illee inni kaan, ‘Ani dhi'o on niitii fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda'u’ jedheen. **21** “Garbichi sunis deebi'ee waan kana gooftaa isattii hime. Abbaan mana sanaas aaree, ‘Dafii karaa guddaa fi daandii qal'aa magaalaatti achi ba'iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii ol seensis’ jedhee garbicha isaa ajaje. **22** “Garbichi sunis, ‘Yaa gooftaa, wanni ati ajajje hundi raawwateera; garuu amma illee iddoon jira’ jedheen. **23** “Gooftichis garbicha isatiin akkana jedhe; ‘Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba'iitii akka isaan ol galan dirqisiisi. **24** Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddii koo irraa afaaniin hin qabu.” **25** Namoonni baay'een Yesuus wajjin deemaa turan; innis garagalee akkana isaaniin jedhe; **26** “Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isatii fi haadha isaa, niitii isatii fi ijoollee isaa, obboloota isatii fi obboleettota isaa akkasumas lubbuu

isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta'uu hin sababii qajeeltota qalbii jijiirrachuu isaan danda'u. 27 Namni fannoo ofii isaa baadhathee hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii na duukaa hin buune kam iyyuus barataa koo cubbamaa qalbii jijiirratu tokkootif samii ta'uu hin danda'u. 28 "Mee isin keessaa namni keessatti gammachuun guddaan akkasuma tokko gamoo ijaarrachuu barbaada haa jennuu; ni ta'a. 8 "Yookaan mee dubartii saantima namichi sun gamoo sana ijaaree fixuuf horii meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa ga'aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa jennuu; isheen ibsaa qabsiifattee, manas harteet beekuuf duraan dursee taa'ee gatii isaa hin hamma saantima sana argatutti jabeessitee herregatuu? 29 Yoo kanaa achii yommuu inni hin barbaaddattuu? 9 Isheenis yommuu hundee kaa'ee fixuu dadhabutti, namoonni argatutti michoota isheetii fi olloota ishee argan hundi itti qoosu. 30 Isaanis, 'Namichi walitti waamtee, 'Ani saantima koo kan bade kun ijaaruu jalqabee fixuu dadhabee' jedhu. sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' 31 "Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa jetti. 10 Ani isinittin hima; sababii cubbamaa loluu dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota qalbii jijiirratu tokkootif ergamoonni Waaqaa kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota akkasuma ni gammadu." 11 Yesuus ittuma kuma kudhaniin of irraa loluu danda'u fi fufeeakkana jedhe; "Namicha ilmaan lama danda'u baachuu isaa duraan dursee taa'ee qabu tokkotu ture. 12 Ilmi quxisuun abbaa itti hin yaaduu? 32 Yoo hin dandeenye immoo isaatiin 'Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka qooda na ga'u naa kenni' jedhe. Abbaanis bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata. qabeenya isaa lamaan isaaniitiif ni hire. 13 33 Akkanumas isin keessaa namni waan qabu "Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta'uu qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaqe; hin danda'u. 34 "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo achittis qabeenya isaa jirenya bashannanuu inni mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin irratti balleesse. 14 Erga inni waan hunda fixee deebifamuu danda'a? 35 Inni biyyoof yookaan booddee beelli hamaan biyya sanatti bu'e; tuulaa kosiitiif faayidaa hin qabu; inni gad innis rakkachuu jalqabe. 15 Kanaafuu dhaqee gatama. "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu lammiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale; haa dhaga'u."

15 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamooni hundi Yesuusin dhageeffachuuudhaaf isaa biratti walitti qabamaa turan. 2 Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, "Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata" jedhanii guunguman. 3 Yesuus isakkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; 4 "Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenyu? 5 Yommuu argatus gammadee gatiittii isaa irratti baatee, 6 mana isaatti gala. Innis michoota isaati fi olloota isaa walitti waamee, 'Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jedha. 7 Ani isinittin hima;

kee jedhamuun naaf hin malu' jedheen. 22 gooftaan koo hojii keessaa na baasuuf, maal "Abbaan isaa garuu garboota isaatiin akkana naa wayya? Lafa qotuuf humna hin qabu; jedhe; 'Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa kadhachuu immoo nan qaana'a. 4 Akka yeroo isatti uffisaa; quba isaatti qubeelaa, miilla ani hojii keessaa ari'amutti namoonni mana isaattis kophee kaa'aa. 23 Dibicha gabbataa isaaniitti na simataniif waanan godhu anuu fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus. beeka.' 5 "Innis warra gatiin gooftaa isaa irra 24 Ilmi koo kun du'ee tureetii; amma immoo jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, jireenyatti deebi'eeraa. Badees ture; amma 'Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?' immoo argameera." Isaanis gammaduu jalqaban. jedhee gaafate. 6 "Namichis, 'Zayitii ejersaa 25 "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisaa hubboo dhibba saddeeti' jedhee deebise. "Hojii ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee muuziqa fi sirba dhaga'e. 26 Kanaafuu kee hoo'u; dafii taa'iiti dhibba afur jedhii tajaajiltoota keessaa nama tokko waamee barreessi' jedheen. 7 "Isa lammaffaadhaanis, waan ta'aa jiru gaafate. 27 Tajaajilaan sunis 'Sirra immoo hammamitu jira?' jedhee gaafate. deebisee, 'Obboleessi kee galeera; abbaan kees "Innis, 'Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen. waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef "Hojii adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee dibicha gabbataa qale' jedheen. 28 "Obboleessi kee hoo'uutii, 80 jedhii barreessi' jedheen. 8 hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf "Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate. 29 Inni immoo deebisee abbaa isaatiin akkana jedhe; 'Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduuf takkumaa ilmoo re'ee tokko illee naa hin kennine. 30 Garuu ilmi kee inni sagaaglaloota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi'ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!" 31 "Abbaan isas akkana waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu jedheen; 'Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma immoo waan baay'eettis hin amanamu. 11 Yoos wajjin jirta; wanni ani qabu hundinuu kanuma isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, kee ti. 32 Garuu obboleessi kee inni du'ee ture qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana kun waan jirenyatti deebi'eef nu gammaduuf fi ree? 12 Yoo isin qabeenya nama biraa irratti ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree? 13 "Namni gooftota lama tajaajiluu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeessan." 14 Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan kana hunda dhaga'anii Yesuusitti qoosan. 15 Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin warra fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wanni nama biratti akka malee kabajmu fuula Waqqaa duratti jibbisisaadhaatii. 16 "Seerrii

16 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe;

"Namicha sooreessa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus sooreessa sanatti himan. 2 Sooreessi sunis hojii adeemsisaa sana ofitti waamee, 'Wanni ani waa'ee kee dhaga'u kun maalii? Ati si'achi waan hojii adeemsisaa ta'uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaa turte sana irratti gabaasa naa dhi'eessi' jedheen. 3 "Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; 'Waan

fi raajonni hamma Yohannisitti labsaman. jedhe. 30 “Dureessichis, ‘Akkas miti; yaa abbaa Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootummaa koo Abrahaam; yoo warra du'an keessaan namni Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuu itti tokko gara isaanii dhaqe garuu, isaan qalbii galuu wal dhiiba. 17 Seera keessaan tuqaan ni jijiirratu' jedheen. 31 “Abrahaamis, ‘Isaan hundumaa gadii dhabamu irra samii fi lafti yoo Musee fi raajota hin dhageeny, yoo namni dhabamuutu salphata. 18 “Namni niitii isaa tokko warra du'an keessaan ka'e illee hin amanan' hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja jedheen.”

raawwata; namni dubartii dhirsa ishee hiikte fuudhus ejja raawwata. 19 “Namicha sooreessa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu ture. 20 Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al'aazaar jedhamu kan dhagni isaa hundi mammadaa'e tokko ciisaa ture. 21 Innis hambaa maaddii sooreessa sanaa irraa harca'u illee nyaachuu ni kajeela ture; saroonni iyyuu dhufanii madaa isaa arraabu turan. 22 “Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isa geessan; sooreessichis du'ee awwaalame. 23 Utuu Sii'ool keessatti dhiphachaa jiruu ol mil'atee Abrahaamin fagootti, Al'aazarin immoo bobaa Abrahaam keessatti arge. (Hades g86) 24 Innis iyyee, ‘Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruuf maaloo garaa naa laafitii akka inni fiixee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf Al'aazarin naa ergi' jedheen. 25 “Abrahaam garuuakkana jedhee deebise; ‘Yaa ilma ko, ati bara jirenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al'aazaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta. 26 Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce'uu hin dandeenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddaatu jira.’ 27 “Dureessi sunisakkana jedhee deebise; ‘Yoos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al'aazarin naa ergitu sin kadhadha; 28 ani obboloota shan qabaatii; akka isaanis iddo dhiphinnaa kana hin dhufneef inni dhaqee isaan haa akeekkachiisu.’ 29 “Abrahaam garuu, ‘Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga'an’

17 Yesuu barattoota isaatiin akkana jedhe;

“Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuun hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufanifi wayyoo! 2 Inni warra xixinnaa kanneen keessaan tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture. 3 Kanaafuu of eeggadhaa. “Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijiirrate immoo dhifiifama godhiif. 4 Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjetee yeroo torbanuu sitti deebi'ee, ‘Ani qalbii nan jijiirradha' siin jedhe dhifiifama godhiif.” 5 Ergamoonnis Gooftaadhaan, “Amantii keenya nuu guddisi” jedhan. 6 Innisakkana jedhee deebise; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficcaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa'iitii galaana keessa dhaabami’ jechuu dandeessu; innis isinii ajajama. 7 “Isin keessaan namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiks qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, ‘Dafii kottutii taa'ii waa nyaadhu’ jedhaanii? 8 Qooda kanaa inni garbicha sanaan, ‘Irbaata naa qopheessi; hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni dhugdas’ hin jedhuunii? 9 Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa? 10 Kanaafuu isinis yommuu waan ajajamtan hunda raawwattanitti, ‘Nu garboota faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojjenne’ jedhaa.” 11 Yesuu utuu Yerusaalem dhaquu Samaariyaa fi Galililaan gidduu darbaa ture. 12 Akkuma inni ganda tokko seeneenis, namoonni lamxxaa'an kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatanii, 13 sagalee

isaanii ol fudhatanii, "Yesuuus yaa Gooftaa, nuu mi'a sana fudhachuuf gad bu'uu hin malu. na'i!" jedhan. **14** Innis yommuu isaan argetti, Akkasuma immoo namni lafa qotisaa keessa "Dhaqaatii lubootatti of argisiisaal!" jedheen; jiru tokko iyyuu waan tokkoof illee manatti hin isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa'an. deebi'in. **32** Niitii Looxi yaadadhaa! **33** Namni **15** Isaan keessaas inni tokko yommuu fayyuu lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam ulfina kennaq deebi'ee dhufe. **16** Adda iyyuu lubbuu isaa ni turfata. **34** Ani isinittin isaatiinis miilla Yesuuus irratti gombifamee isa hima; halkan sana namoonni lama siree tokko galateeffate; innis nama Samaariyya ture. **17** irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan Yesuuus akkana jedhee gaafate; "Kurnanuu immoo ni hafa. **35** Dubartoonni lama walii wajjin qulqullaa'aniiru mitii? Yoos warri hafan sagallan midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatamtii; eessa dhaqan? **18** Nama ormaa kana malee kaan immoo ni hafti. [**36** Namoonni lama namni deebi'ee Waaqaaf galata galchu tokko lafa qotisaa keessa jiru; tokko ni fudhatama; iyyuu hin argamnee?" **19** Yesuuus, "Ka'ii kaan immoo ni hafa."] **37** Isaanis, "Yaa Gooftaa, deemi; amantiin kee si fayyiiseeraatii" jedheen. eessatti?" jedhanii gaafatan. Innis, "Iddoo raqni **20** Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom jirutti gogocorroowwan walitti qabamu" jedhee akka dhufu Yesuuusin gaafatan; innis akkana deebiseef.

jedhee deebiseef; "Mootummaan Waaqaa namatti mul'achaa hin dhufu; **21** namoonnis, 'Mootummaan Waaqaa kunoo as jira' yookaan 'Kuunnoo achi jira' hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin gidduu jiraatii.' **22** Innis barattoota isaatiin akkana jedhe; "Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan. **23** Namoonni, 'Inni kuunnoo achi jira!' yookaan 'Kunoo as jira' isiniin jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin bu'inaa. **24** Ilmi Namaa guyyaa isaatti akkuma balaqqeessi balaqqeessa'ee gama tokko hamma gama kaaniitti samii ibsuu ni ta'aati. **25** Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba. **26** "Akkuma bara Nohi ta'e sana, yeroo Ilma Namaattis akkasuma ni ta'a. **27** Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse. **28** "Bara Looxis akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan. **29** Guyyaa Looxi Sodoomii ba'etti garuu ibiddii fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse. **30** "Guyyaa Ilmi Namaa mul'atuttis akkasuma ta'a. **31** Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi'a qabu

18 Yesuuus akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabani fi akka isaan abdii hin kutanne isaan barsiisuuf jedhee fakkeenyaa tokko barattoota isatti hime. **2** Innis akkana jedhe; "Magaala tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture. **3** Haati hiyyeesaa tokkos magaalaa sana keessa turte; isheenis, 'Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni' jettee isatti deddeebi'aa turte. **4** "Innis yeroo gabaabaaf didee ture; ergasii garuu akkana jedhee garaa isatti yaade; 'Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee, **5** sababii niitiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.'" **6** Gooftaanis akkana jedhe; "Egaa waan abbichii murtii dabaan sun jedhu dhaga'aa; **7** Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halkanii guyyaa gara isatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? **8** Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataa?" **9** Yesuuus namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanitti akkana jedhee fakkeenyaa kana hime. **10** "Namoonni lama Waaqa kadhachuu gara mana qulqullummaatti ol ba'an; isaanis Fariisicha tokko fi nama qaraxa

walitti qabu tokko turan. **11** Fariisichi ka'ee sooreyyiifakkam rakkisaa dha! **25** Dhugumaan dhaabatee, waa'ee mataa issaaakkana jedhee namni sooressi mootummaa Waaqaatti galuu kadhate; 'Yaa Waaqayyo, ani akka namoota irra qaawwa lilmo keessa ba'uutu gaalaaf kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal'oottaa salphata.' **26** Warri waan kana dhaga'anis, fi sagaagaltootaa keessumattuu waan akka "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta'iniif gaafatan. **27** Yesusis, "Wanni namaaf hin sin galateeffadha. **12** Ani torbanitti yeroo lama danda'amne, Waaqaaf ni danda'ama" jedhee nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas deebise. **28** Phexrosis, "Kunoo, nu waan harka kudhan keessaa tokko nan kenna.' **13** qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra" "Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo jedheen. **29** Yesus immooakkana isaaniin jedhe; dhaabate, qoma isaa dhadha'aa, 'Yaa Waaqayyo, "Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii ani nama cubbamaadhaati naa na'il' jedhe mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii niitii yookaan obboloota yookaan haadhaa fi hin ilaalle. **14** "Ani isinittin hima; namichi abbaa yookaan ijoolee dhiisee, **30** bara kana kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti keessa dachaa baay'ee, bara dhufuuf jiru keessa qajeelaa ta'ee mana isaatti gale. Namni ol of immoo jirenya bara baraa utuu hin argatin qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of hafu tokko iyyuu hin jiru." (**aiōn g165, aiōnios g166**) qabu garuu ol qabama." **15** Namoonni akka inni **31** Yesus warra kudha lamaan kophaatti baasee harka isaan irra kaa'uuf daa'immanis Yesusitti akkana jedheen; "Kunoo nu Yerusaalemitti ol fidaa turan. Barattoonni garuu yommuu waan ba'aa jirra; wanni raajonni waa'ee Ilma Namaa kana arganitti isaan ifatan. **16** Yesus garuu barreessan hundinuu ni raawwataama. **32** Inni ijoolee sana ofitti waameeakkana jedhe; dabarfamee Namoota Ormaatti ni kennama. "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii Isaanis isatti qoosu; isa arrabsu; isatti tufu; isa hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan garafu; isa ajjeesu. **33** Innis guyyaa sadaffaatti warra akkanaatii. **17** Ani dhuguman isinitti du'aa ni ka'a." **34** Barattoonni garuu waan hima; namniakkuma ijoolleetti mootummaa kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hiikkaanisaasisaan duraa dhokfamee ture. Inni hin galu." **18** Bulchaan tokko, "Yaa Barsiisaa maal akka dubbachaa tures isaaniif hin galle. **35** gaarii, ani jirenya bara baraa dhaaluuf maal Yeroo Yesus Yerikootti dhi'aatetti, namichi gochuun qaba?" jedhee isa gaafate. (**aiōnios g166**) jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa **19** Yesusis akkana jedhee deebise; "Ati maaliif ture. **36** Innis akka tuunni namootaakaraa gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture hin jiru. **20** Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin ejjin; gaafate. **37** Isaanis, "Yesus nama Naazreetitu hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan. **38** abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni." Innis, "Yesus, yaa ilma Daawit, na maari!" **21** Namichis, "Ani ijoollummaa kootii jalqabee jedhee iyye. **39** Namoonni fuula dura deemaa ajajawwan kanneen hunda eegeera" jedhee. turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, **22** Yesusis yommuu waan kana dhaga'etti, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma "Amma illee waan tokkotu si duraa hir'ata; waan caalchisee iyye. **40** Yesusis dhaabatee akka qabdu hunda gurgurii hiyyeyyiif kenni; samii isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii inni gara isaatti dhi'aatetti Yesus akkana kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **23** Inni yommuu jedhee isa gaafate; **41** "Akka ani maal siif waan kana dhaga'etti baay'ee gadde; akka godhu barbaadda?" Namichis, "Yaa Gooftaa, ani malee sooreessa tureetii. **24** Yesusis isa ilaalee arguun barbaada" jedhee deebise. **42** Yesusis, akkana jedhe; "Mootummaa Waaqaatti galuun "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen. **43**

Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuuus maallaqa itti kennee ture sun ittiin daldalanii duukaa bu'e. Namoonni hundinuu yommuu maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti waan kana arganitti Waaqa jajan.

19 Yesuuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa

ture. 2 Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniitii fi sooreessa ture. 3 Innis Yesuuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin dandeenye. 4 Yesuuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe. 5 Yesuuus yommuu iddo sana ga'etti ol mil'atee, "Yaa Zakkewoos, har'a mana kee ooluun narr a jiraatii dafii gad bu'i" jedheen. 6 Innis yommusuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate. 7 Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'uun dhaqe!" jedhanii guungumuul jalqaban. 8 Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa qabeenyaa koo hiyyeyyiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe. 9 Yesuuus deebiseeakkana jedheen; "Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta'eef, har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera. 10 Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayysiudhaaf dhufetii." 11 Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga'aa jiranuu itti fufee, fakteenyaa tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi'aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul'atu se'aniif dubbate. 12 Innisakkana jedhe; "Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta'e deebi'uuf biyya fagoo dhaqe. 13 Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, 'Hamma ani deebi'utti maallaqa kanaan daldala' jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne. 14 "Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, 'Akka namichi kun narratti mootii ta'u hin feenu!' jedhanii bakka bu'ota isaanii isa duubaan ergatan. 15 "Innis erga muudamee mootii ta'e deebi'ee booddee garboonni inni

ergee isaan waamsise. 16 "Garbichi jalqabaa dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera' jedheen. 17 "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjette. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen. 18 "Garbichi lammaffaanis dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen. 19 "Gooftaan isaas deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'i' jedheen. 20 "Inni sadaffaan immoo dhufee akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee kunoo ti; ani huuccuudhaan maree dhokseen ture. 21 Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.' 22 "Gooftaan isaas deebiseeakkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii? 23 Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?" 24 "Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa' jedhe. 25 "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaniin. 26 "Inni immoo deebiseeakkana jedhe; 'Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wannin inni qabu iyuu irraa fudhatama; 27 diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo durattii isaan gogorra'aa.'" 28 Yesuuus erga waan kana dubbatee booddee Yerusaalemitti ol ba'uuf isaan dura deemaa ture. 29 Innisakkuma Beetaagee fi Biitaaniyaa kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraa sanatti dhi'aateen barattoota isaa keessaa lama erge; 30 akkanas isaaniin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhqa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree

kan namni tokko iyuu takkumaa hin yaabbatin turan. **48** Ta'us isaan karaa ittiin isa ajjeesaa hin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu. Isa arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon hiikaatii as fidaa. **31** Yoo namni tokko iyuu, 'Isin maalif hiiktu?' jedhee isin gaafate, 'Gooftaatu isa barbaada' jedhaa." **32** Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan. **33** Utuu isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranuus warri harree sanaa, "Ilmoo harree kana maalif hiiktu?" jedhanii isaan gaafatan. **34** Isaanis, "Gooftaatu isa barbaada" jedhanii deebisan. **35** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan. **36** Utuu inni deemuu namoonni uffata isaanii karaa irra afan. **37** Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad bu'utti dhi'aatettis, barattoonni hundi hojji dinqii arganii turan hundatti gammadanii, sagalee guddaan akkana jedhanii Waqa galateeffachuu jalqaban. **38** "Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbfamaa dhal!" "Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaatti!" **39** Namoota achi turan keessaas Fariisonni tokko tokko Yesuusiin, "Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!" jedhan. **40** Innis deebisee, "Ani isinittin hima; yoo isaan cal'isan illee dhagoomni ni iyuu" jedheen. **41** Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi'aatee magaalattii argetti ni boo'eef; **42** akkanas jedhe; "Utuu atumti waan har'a nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera. **43** Guyyoonni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hundaanis ba'uu si dhowwan sitti ni dhufuutii. **44** Diinonni si'ii fi ijoollee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii." **45** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari'uujalqabe. **46** Innis, "Manni koo mana kadhannaa ta'a' jedhamee barreffameera; isin garuu 'Holqa saamtotaa' gootaniirtu" isaaniin jedhe. **47** Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dura bu'oони sabaa garuu isa ajjeesuudhaaf jabeessanii barbaadaa

20 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas lallabuu luboonnii hangafoonni fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan. **2** Isaanis, "Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hojettu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne" jedhan. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa: **4** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraahufewe?" **5** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Isin maalif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata. **6** Yoo nu, 'Nama biraahufewe' jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii ta'e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu." **7** Kanaaf isaan, "Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu" jedhan. **8** Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana hojjedhu isinittin hin himu" jedheen. **9** Innis akkana jedhee fakkeenya kana namootatti himuu jalqabe; "Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irraa wayinii dhaabbatee, qonnaan bulootatti kiraan kenatee biyya fagoo dhaqee yeroo dheeraa ture. **10** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **11** Innis garbicha biraa ergate; isaan garuu isas tumanii, qaanessaniis harka duwwaa of irraa isa deebisan. **12** Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan. **13** "Ergasii abbichi iddo dhaabaa wayinii, 'Maal gochuu naa wayya? Ka'een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta'aatii' jedhe. **14** "Qottooni sun garuu yommuu isa arganitti, 'Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaallii sun kan keenya ta'aatii' jedhanii walii wajjin dudubbatan. **15** Kanaafuu isaan iddo dhaabaa wayinii keessaa

gad baasanii isa ajeesan. “Egaa abbaan iddo lammafaan, 31 inni sadaffaanis ishee fuudhan; dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu laata? 16 Inni dhufee qottuuwwan sana ni ijoollee hin dhalchin du'an. 32 Dhuma irratti ajeesa; iddo dhaabaa wayinii sanas namoota dubarttiinis ni duute. 33 Egaa guyyaa du'aa biraatti kennata.” Namoonnis yommuu waan ka'uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban kana dhaga'anitti, “Waaqni waan kana hin isaanii iyuu ishee fuudhaniiruutti.” 34 Yesuusis fidin!” jedhan. 17 Yesuusis isaan ilaalee, akkana akkana jedhee deebiseef; “Namoonni addunyaa jedhe; “Egaa inni, “Dhagaan ijaartonni tuffatan kanaa ni fuudhu; ni heerumus. (aiōn g165) 35 Warri dhagaa golee ta'eera jedhamee barreeffame addunyaa dhufuuf jiruu fi du'aa ka'u keessatti maal jechuu isaati ree”? 18 Namni dhagaa hirmaachuu isaanii malu garuu hin fuudhan; sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; hin heerumanis. (aiōn g165) 36 Isaan waan akka namni dhagichi irratti kufu kam iyuu ni ergamootaa ta'aniif deebi'anii hin du'an; waan daakama.” 19 Barsiistonni seeraatii fi luboonni ijoollee du'aa ka'u ta'aniifis isaan ijoollee hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaaniin Waaqaa ti. 37 Garuu Museen iyuu seenaa mormuun dubbate waan beekaniif yeruma waa'ee daggalaat keessatti akka warri du'an sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota du'aa ka'an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, sana sodaatan. 20 Jarris isa gaadaa, akka isaan ‘Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa waan inni dubbatuun isa qabaniif dabarsanii Yaaqoob’ jedhee waamaatii. 38 Inni Waaqa warra humnaa fi taayita bulchaatti isa kennaniif jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti; jedhanii basaastota nama nagaa of fakkeessan hundinuu isaaaf jiraatoodhaatii.” 39 Barsiistota ergan. 21 Basaastonni sunis akkana jedhanii seeraa keessaa tokko tokko, “Yaa Barsiisaa, isa gaafatan; “Yaa Barsiisaa, nu akka ati dhugaa jette!” jedhanii deebisan. 40 Namni waan qajeelaa dubbatuu fi waanuma qajeelaa tokko iyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf barsiiftu, akkasumas akka ati dhugaadhaan ija hin jabaanne. 41 Yesuusis akkana isaaniin karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin jedhe; “Isaan akkamitti Kiristoosilma Daawit caalchifne beekna. 22 Qeesaariif gibira kaffaluun jechuu danda'u? 42 Daawit mataan isaa iyuu eeyyamameera moo hin eeyyamamne?” 23 Inni kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedha; garuu haxxummaa isaaniif argee akkana isaaniin “Gooftichi Gooftaa kootiin akka jedhe; jedhe; 24 “Mee diinaarii tokko natti argisiisaa. “Karaa mirga koo taa'i; 43 hamma ani diinota Fakkii fi katabbi eenyuutu isa irra jira?” kee, ejjeta miilla keetii siif godhutti.”” 44 Isaanis, “Kan Qeesaar” jedhanii deebisan. 25 Daawit ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni Kana irratti inni, “Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, akkamitti ilma isaa ta'u danda'a ree?” 45 kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. Utuu namoonni hundinuu isa dhaga'aa jiranuu, 26 Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa Yesuus barattoota isaatiin akka jedhe; 46 duratti isa qabuu hin dandeeny. Deebii isaas “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan dinqisiifatanii cal'isan. 27 Saduuqota du'aa uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna'u fi ka'un hin jiru jedhan keessaa tokko waa gabaa keessattis nagaa gaafatamuun, manneen gaafachuuf jedhanii gara Yesuus dhufan; 28 sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, lafa akkanas jedhan; “Yaa Barsiisaa yoo obboleessi cidhaatti immoo iddo ulfinaa jaallatu. 47 nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; dhalchin du'e, akka namichi sun niitii sana of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheeressu. dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.” sanyii dabarsu Museen nuu barreesseera. 29 Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni 21 Yesuusis ol mil'atee sooreyyii kennaa niitii fuudhee ijoollee malee du'e. 30 Inni isaanii mi'a buusii keessa buusaa jiran arge. 2 Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii

tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama jibba. **18** Garuu rifeensi mataa keessanii tokko buusuu ishee arge. **3** Innisakkana jedhe; iyuu hin badu. **19** Isin jabaadhaa dhaabadhaa; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa yoos lubbuu keessan ni oolfattu. **20** “Isin hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa yommuu Yerusaalem loltootaan marfamtee buufteerti. **4** Namoonni kunneen hundi argitanitti akka badiin ishee dhi'aate beekaa. qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu **21** Yommus warri Yihuudaa keessa jiran hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa hunda kennite.” **5** Barattoota isaa keessaas tokko jiranis achii haa ba'an; warri baadiyyaa jiran tokko waa'ee mana qulqullummaa, haala manni immoo magaalaa hin seenin. **22** Akka wanni qulqullummaa sun dhagaawan babbareedanii barreeffame hundinuu raawwatamuuf yeroon fi kennaawwan Waaqaaf kennamaniin itti kun yeroo haaloo baasutii. **23** Bara sana keessa miidhafame dudubbachaa turan. Yesuus garuu dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniifakkana jedhe; **6** “Yeroon itti wanni isin ilaaltan wayyoo! Lafa irratti dhifiinni guddaan, saba kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyuu wal kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaatii. **24** irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa.” Isaanis goraadeedaan ajjeefamu; booji'amanis **7** Isaanis, “Yaa barsiisaa, wanni kun yoom biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma ta'a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan barri Namoota Ormaa dhumutti Yerusaalem ba'uu ga'uu maali?” jedhanii gaafatan. **8** Namoota Ormaatiin dhidhiitamti. **25** “Aduu Innisakkana jedhee deebise; “Isin akka hin irratti, ji'a irratti, urjiwwan irrattis mallattoon gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni ni ta'a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha'aa hedduun, ‘Ani isa; yeroon sun dhi'aateera’ galaanaatiif saboonni ni muddamu; waan ta'anis jechaa maqaa kootiin ni dhufuutii. Isin garuu ni wallaalu. **26** Namoonnis sababii humnoonniisaan duukaa hin bu'inaa. **9** Yommuu waa'ee samii irraa raafamaniif, waan addunyaa kanatti waraanaatiif fi waa'ee fincilaa dhageessanitti, dhufuufjiru yaadda'anii sodaadhaan ni gaggabu. hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee **27** Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaata'u qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni ta'u.” **10** Innisakkana isaaniiin jedhe; “Sabni argu. **28** Yommuu wanni kun ta'u jalqabutti sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka'a. mataa keessan ol qabadhaa; olis ilaala; **11** Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, furamuun keessan dhi'aateeraatii.” **29** Innisbeellii fi golfaan ni ta'a; samii irrattis wanniakkana jedhee fakkeenyaka isaanitti hime; sodaachisaanii fi mallattoon gurguddaan ni “Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaala. **30** ta'a. **12** “Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; Yommuu isaan baala baafatanitti isin mataan isin ari'atus. Dabarsanii manneen sagadaatti keessan iyuu ilaaltanii akka bonni dhi'aate isin kenuu; mana hidhaa keessas isin buusu; beekuu dandeessu. **31** Akkasuma isinis yommuu isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatiif fi wanni kun raawwatamuuf isaa argitanitti akka bulchitootaa duratti ni dhi'eefamtu. **13** Akkasiin mootummaan Waaqaa dhi'aate ni beektu. **32** isin anaaf dhugaa baatu. **14** Isin garuu akkamitti “Ani dhuguma isinitti hima; hamma wanni kun akka falmattan duraan dursitanii akka hin hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **33** Samii yaaddofne yaadatti qabadhaa. **15** Anuu afaanii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa fi ogummaa diinonni keessan tokko iyuu hin darbu. **34** “Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii danda'anii dura hin dhaabanne yookaan hin qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo mormine isiniif nan kennaatii. **16** Abbaa fi haati, jirenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu obboloonni, firoonni fi michoonni dabarsanii isin hin beekinakkuma kiyoo isin qabata. **35** isin kenuu; isin keessaas tokko tokko ni ajjeesu. Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti ni **17** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin dhufaatii. **36** Kanaafuu akka waan dhufuufjiru

hunda jalaa baataniif, akka fuula Ilma Namaa Faasiikaan kun mootummaa Waaqaa keessatti duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda raawwatamutti ani deebi'ee isa hin nyaadhu." dammaqaa; kadhadaas." 37 Yesuus guyyuma 17 Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa booddeeakkana jedhe; "Kana fudhadhaatii ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa gargar qooddadhaa. 18 Ani isimitti nan himaatii; jedhamu irra bulaa ture. 38 Namoonni hundinuuus ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija isa dhaggeeffachuuuf jedhanii barii barraqaan wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu" jedhe. mana qulqullummaa dhufu turan.

22 Yeroo sana Ayyaanni Maxinoo kan Faasiikaa jedhamu dhi'aate ture; 2 luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuusin ajjeesan barbaadaa turan. 3 Ergasiis sexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale. 4 Yihuudaanis gara luboota hangafootaati fi ajajjoota waardiyaa mana qulqullummaa dhaqee haala ittiin Yesuusin dabarsee kennu irratti isaan wajjin mari'ate. 5 Isaanis gammadanii maallaqa isaaaf kennuuf walii galan. 6 Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuusin dabarsee isaanitti kennuudhaaf haala mijaa'aa eeggachaa ture. 7 Guyyaan Ayyaana Maxinoo kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga'ee ture. 8 Yesuusis, "Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii nuu qopheessaa" jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge. 9 Isaanis, "Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?" jedhanii isa gaafatan. 10 Inni immoo deebiseeakkana jedhe; "Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu'aatii, 11 abbaa mana sanaatiin, 'Barsiisaan, "Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?" siin jedha' jedhaa. 12 Abbaan manaa sunis darbi bal'aa mi'a manaatiin guutame tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti qopheessaa." 13 Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaa ni qopheessan. 14 Yommuu sa'aatiin sun ga'etti Yesuusii fi ergamoonni isaa maaddiitti dhi'aatan. 15 Innisakkana isaaniin jedhe; "Ani utuu hin dhiphatiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture. 16 Ani isinittin himaatii; hamma

19 Innis buddeena fuudhee galata galchee, caccabsee isaaniif kennee, "Kun foon koo kan isiniif kennamuu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa" jedheen. 20 Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana fuudheeakkana jedhe; "Xoofoon kun Kakuu Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuun ta'u dha. 21 Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii irra jira. 22 Ilmi Namaa akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa kennu sanaaf wayyoo!" 23 Isaanis namni isaan keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta'e wal gaggaafachuu jalqaban. 24 Akkasumas isaan keessaa namni akka nama nama hundumaa caaluutti ilaalamu eenyu akka ta'e irratti wal falmiin gidduu isaaniitti ka'e. 25 Yesuusisakkana isaaniin jedhe; "Mootomni Namoota Ormaa isaan irratti gootummaa mul'isu; warri isaan irratti taayita argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu. 26 Isin garuu akkas ta'u hin qabdan. Qooda kanaa isin keessaa namni nama hunda caalu, akka quxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka tajaajilaa haa ta'u. 27 Eenyutu guddaa dha? Nama maaddiitti dhi'aatu moo nama tajaajilu? Nama maaddiitti dhi'aatu mitii? Ani garuu isin gidduutti akka tajaajilaa tokkoo ti. 28 Isin immoo warra yeroo qorama koo na wajjin turtanii dha. 29 Akkuma Abbaan koo mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna; 30 kuris akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanitti murtaniif. 31 "Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma qamadiitti isin gingilchuuf kadhateera. 32 Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabneef siif kadhadeera; atis yommuu deebitutti,

obboloota kee jajjabeessi.” 33 Sim’oon garuu turanis yommuu waan ta’uuf jiru arganitti, deebisee, “Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu “Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhoofnuu” fi du’uuf illee qophaa’eera” jedhe. 34 Yesuus, jedhan. 50 Isaan keessaas namni tokko garbicha “Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har’aa utuu luba ol aanaa dha’ee gurra issa mirgaa irraa kute. indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee 51 Yesuusis deebisee, “Dhiisa! Waanakkanaa yeroo sadii ni ganta” jedhee deebise. 35 Yesuusis, itti hin deebi’inaa” jedhe; gurra namichaas “Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee tuttuqee fayyise. 52 Ergasiis Yesuus luboota malee isin erge sana waa isin duraa hir’ateeraa?” hangafoota, dura bu’otta mana qulqullummaati jedhee isaan gaafate. Isaanis deebisanii, “Wanni fi maanguddoota isa qabuu dhufaniinakkana tokko iyyuu hin hir’anne” jedhan. 36 Inni immoo jedhe; “Isin goraadee fi bokkuu qabattaniiakkana isaaniin jedhe; “Amma garuu yoo borsaa akka nama hattuu qabuutti dhuftanii? 53 qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo qabaattanis Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaafudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes uffata keessa isin wajjinan ture; isin harkaanuu na keessan gurguraatii goraadee bitadhaa. 37 hin tuqne. Garuu sa’atiin kun sa’ati keessan; Wanni, ‘Inni yakkitootatti lakkaa’ame’jedhamee innis yeroo itti dukkanni mo’uu dha.” 54 barreeffame sun akka narratti raawwatamuu Isaanis isa qabanii fuudhanii deeman; fidaniis qabu ani isinitti hima; wanni waa’ee koo mana luba ol aanaa ol isa seensisan. Phexros barreeffame raawwatamuu ga’eeraatii.” 38 immoo fagootti duukaa bu’aa ture. 55 Yommuu Barattoonis, “Yaa Gooftaa, kunoo goraadee isaan walakkaa lafa dallaa keessaatti ibiddalamatu as jira” jedhan. Innis, “Ni ga’a” jedhee qabsiisanii walii wajjin tataa’anitti Phexrosis deebiseef. 39 Yesuusis achii ba’ee, akkuma amala isaan wajjin taa’ee. 56 Xomboreen tokkos utuu isaa gara Tulluu Ejersaa dhaqe; barattooni inni ifa ibiddaa keessa taa’ee jiruu isa argite. isaas isa duukaa bu’an. 40 Innis akkuma iddo Isheenis hubattee isa ilaaltee, “Namichi kunis sana ga’een, “Isin akka qorumsatti hin galleef isa wajjin ture” jette. 57 Inni garuu, “Dubartii kadhadhaa” isaaniin jedhe. 41 Innis hamma nana, ani isa hin beeku” jedhee gane. 58 Yeroo darbata dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfatees xinnoo booddee namni biraa isa argee, “Atisakkana jedhee kadhat; 42 “Yaa Abbaa, yoo jara keessaa tokkoo dha” jedhe. Phexros garuu, fedhii kee ta’ee, xoofoo kana narraa fuudhi; garuu “Namichoo, ana miti” jedhee deebise. 59 Gara akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin Sa’ati tokkoo booddee namni biraa, “Namichi ta’in.” 43 Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa kunis waan nama Galilaa ta’ef dhuguma iyyuu isatti mul’atee isa jajjabeesse. 44 Innis lubbamee isa wajjin ture” jedhee jabeessee dubbate. jabeessee kadhat; dafqi isaas akka coccopha 40 Phexros immoo deebisee, “Namichoo, ani dhiigaa lafatti copphaa ture. 45 Innis yommuu waan ati jettu kana hin beeku” jedhe. Utuma kadhannaar irraa ka’ee gara barattootaatti inni dubbachaa jiruus indaanqoon iyye. 46 deebi’etti, isaanii gaddaan bututanii rafaa jiran Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale. Phexrosis isaan arge. 46 Innis, “Isin maaliif raftu? Isin waan Gooftaan, “Ati har’aa utuu indaanqoon akka qorumsatti hin galleef ka’ati kadhadaa” hin iyyin yeroo sadii na ganta” isaan jedhee isaaniin jedhe. 47 Utuma inni amma iyyuu ture sana yaadate. 48 Innis gad ba’ee hiqqifatee dubbachaa jiruus, tuunni namootaa tokko boo’ee. 49 Namoonni Yesuusin eegaa turan sun dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra isatti qosuu fi isa tumuu jalqaban. 46 Isaanis Kudha Lamaan keessaa tokko ta’ee sunis isaan isa haguuganii, “Mee raa jii dubbadhu! Eenyutu dura deemaa ture. Innis Yesuusin dhungachuuf si rukute?” jedhanii isa gaafatan. 45 Isaanis itti dhi’ate; 48 Yesuus garuu, “Yaa Yihuudaa, isa arrabsaa waan hedduu isaan jedhan. 46 ati dhungoodhaan Ilma Namaa dabarsitee Yommuu lafti bari’ettis yaa’iin maanguddoota kennitaa?” jedhee gaafate. 49 Warri isa wajjin sabaa akkasumas luboonnii hangafoonni fi

barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa'ii uffisanii deebisanii Phiilaaxoositti isa ergan. isaanii durattis Yesusin dhi'eessanii, **67** "Ati **12** Guyyuma sana Heroodisii fi Phiilaaxoos yoo Kiristoos taate mee nutti himi" jedhaniin. walitti michooman; isaan duraan diina walii Yesuusis akkana jedhee deebise; "Yoo ani isinitti turaniitii. **13** Phiilaaxoosis luboota hangafoota, hime isin na hin amantan; **68** yoo ani isin bulchitootaa fi saba walitti waamee, **14** akkana gaafadhes hin deebiftan. **69** Garuu si'achi Ilmi isaaniin jedhe; "Isin namichi kun, 'karaa irraa Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa'a." saba jal'isa' jettanii isa natti fiddan; anis **70** Hundi isaaniis, "Yoos ati Ilma Waaqaatii fuuluma keessan duratti isa qoree akka inni ree?" jedhanii gaafatan. Innis deebisee, "Akka waan isin ittiin isa himattan sana keessaa ana ta'e isinuu ni dubbattu!" jedhe. **71** Kana tokko illee hojjete hin argine. **15** Heroodisis irratti isaan, "Kana caalaa dhuga ba'umsa maalii waan tokko illee isa irratti hin argine; inni nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyuu afaanuma isaa irraa dhageenyerraatii" jedhan.

23 Ergasii yaa'in sun guutuun ka'ee Yesusin gara Phiilaaxoositti geesse. **2** Isaanis,

"Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos mooticha ta'e dubbatuu argineerra" jedhanii isa himachuu jalqaban. **3** Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee Yesusin gaafate. Yesus immoo, "Atuu jette kaal" jedhee deebise. **4** Phiilaaxoosis luboota hangafootaa fi tuuta namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe. **5** Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Galiliala irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan. **6** Phiilaaxoosis yommuu waan kana dhaga'etti, "Namichi kun nama Galilaati?" jedhee gaafate. **7** Innis yommuu akka Yesus nama kutaa Heroodis bulchuu ta'e beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodisis yeroo sana Yerusalem keessa ture. **8** Heroodis yommuu Yesusin argetti akka malee gammade; inni sababii waa'ee Yesus dhaga'aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isa arguu barbaadaa ture. **9** Innis Gaaffii baay'ee isa gaafate; Yesus garuu deebii tokko illee hin kennineef. **10** Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii cimsanii isa himachaa turan. **11** Heroodisii fi loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaanis uffata miidhagaa isatti

argitan kana namichi kun waan du'aan isa ga'u tokko illee hin hojjenne. **16** Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isa dhiisa."

[**17** Phiilaaxoosis guyyaa ayyaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuun dirqama ture.] **18** Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii, "Namicha kana balleessi! Barabbaasin gad nuu dhiisi!" jedhan. **19** Barabbaas sababii fincila magaalaa keessatti ka'eetii fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture.

20 Phiilaaxoosis Yesusin gad dhiisuun barbaadee amma illee isaanitti dubbate. **21** Isaan garuu, "Isa fannisi! Isa fannisi!" jedhanii iyaa turan.

22 Innis yeroo sadaffaa, "Maaliif? Namichi kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du'aan isa ga'u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa adabeen gad isa dhiisa" isaaniin jedhe. **23** Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaaniis ittuma jabaate. **24** Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaaniif kennuu murteesse. **25** Innis namicha sababii fincilaatii fi sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiise; Yesusin immoo dabarsee fedhii isaaniitti kenne. **26** Isaanis utuu Yesusin geessaa jiranuu Simum namicha Qareenaa tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoo sanas isa irra kaa'anii akka inni baatee Yesus duubaan deemu isa dirqisiisan. **27** Namoonni baay'een, dubartoota keessaas warri isaaaf gaddaa fi boo'aa turan isa duukaa bu'an. **28** Yesusin isaanitti garagalee

akkana jedhe; “Yaa durboota Yerusaalem, ofii Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin keessanii fi ijoollee keessanii boo’aa malee naaf kennadha” jedhe. Kana jedhees hafuura dhumaah hin boo’inaa. **29** Kunoo guyyooni itti namoonni, baafate. **47** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu ‘dubartoonni dhabdoonni, garaan takkumaa waan ta’e sana argetti Waqaaf ulfina kennee, ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosisin “Dhugumaanuu namichi kun nama qajeelaa eebbfamoo dha’ jedhan ni dhufutii. **30** Yeroo ture” jedhe. **48** Namoonni waan kana ilaaluuf sana, ““Namoonni gaarraniin, “Nurratti jigaal!” iddo sanatti walitti qabaman hundi yommuu tulluuwwaniin immoo, “Nu dhoksa!” ni jedhu.’ waan ta’e sana arganitti qoma isaanii rurrukutaa **31** Isaan erga muka jiidhaa akkana godhanii achii deeman. **49** Warri isa beekan hundi, muka gogaa immoo akkam haa godhan?” **32** dubartoonni Galilaadhaa isa duukaa bu’anis Namoonni biraa kanneen yakkitoota turan fagoo dhaabatanii waan kana ilaala turan. **50** lamas isa wajjin ajjeefamuuf geeffaman. **33** Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuudootaa Yommuu iddo Buqqee Mataa jedhamu ga’anitti kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni nama achitti isa fannisan; yakkitoota sanas, isa tokko gaarii fi qajeelaa ture; **51** innis murtii fi mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin hojji isaanii irratti jaraan walii hin galle. fannisan. **34** Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan Yoosef magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi” jedhe. jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waqaqa Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar eeggachaa ture. **52** Namichi kun gara Phiilaaxoos quoddatan. **35** Namoonnis achi dhadhaabatanii dhagee reeffa Yesuus kadhate. **53** Reeffa ilaala turan; bulchitoonni garuu, “Inni warra sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa kaan oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos hojjetameen kafanee awwala garaa kattaa Waqaqa isa Filatamaa sana ta’e mee of haa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan oolchuu!” jedhanii isatti qoosan. **36** Loltoonnis itti hin awwaalamin tokko keessa kaa’e. **54** isatti dhi’aataniitii itti qoosaa daadhii wayinii Guyyaan sun Guyya qophii ture; Sanbannis dhangagga’aa kennaniifii, **37** “Ati yoo mootii seenuu ga’eera. **55** Dubartoonni Yesuus wajjin Yihuudootaa taate mee of oolchi” jedhan. **38** Galilaadhaa dhufanis Yoosef duukaa bu’anii Kataabbiin, Kun Mooticha Yihuudootaa ti, jedhu awwala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwala tokkos mataa isaatii ol ture. **39** Yakkitoota keessa kaa’ame argan. **56** Achii deebei’aniis achitti fannifaman keessaa tokko, “Ati Kiristoos qayyaa fi shittoo qopheessan. Guyya Sanbataa mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!” jedhee garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqutan. isa arrabse. **40** Yakkituun kaan garuu akkana jedhee isa ifate; “Atis waan murtii wal fakkaatu jala jirtuuf, Waaqa illee hin sodaattuu? **41** Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojji keenyaaf malu argachaa jirraati. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hojenne.” **42** Yesuuiniis, “Yaa Yesuus, yeroo mootummaa keetiin dhuftutti na yaadadhu” jedhe. **43** Yesuusis deebisee, “Ani dhuguman sitti hima; ati har’aa na wajjin jannatatti ni galta” jedheen. **44** Yeroon sun gara sa’atii ja’aa ture; hamma sa’atii sagaliitti dukkan lafa hunda irra bu’e; **45** aduun ifa dhowwatheetii. Golgaan mana qulqullummaas iddo lamatti ni tarsa’e. **46** Yesuusis sagalee guddaadhaan iyyee, “Yaa

24 Guyya jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgooftuu qopheessan sana fudhatanii gara awwaalaah dhaqan. **2** Isaanis dhagaa sana balbala awwaalaah irraa gara galfamee argan; **3** yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa Yesuus hin arganne. **4** Utuma isaan waa’ee kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **5** Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusaniif lafa ilaalan; namoonni sun garuu akkana isaaniin jedhan; “Isin maaliif warra du’an keessa isa jiraataa barbaaddu? **6** Inni as hin jiru; ka’eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galilaa turetti isinitti hime sana yaadadhaa. **7** ‘Ilmi Namaa

dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; deebi'anii akka ergamoonni isaanitti mul'atanii, ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni Yesuus jiraataa ta'uu isaa isaanitti himan kaafama' jedhee tureetii." **8** Dubartoonnis nutti odeessan. **24** Warra nu wajjin turan dubbii isaa yaadatan. **9** Isaanis yommuu keessaas namoonni tokko tokko gara awwaala iddo awwaalaati deebi'anitti waan kana dhaqanii akka wanni sunakkuma dubartoonni hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota nutti odeessan sana ta'e argan; isa garuu hin hafan hundatti himan. **10** Warri waan argine." **25** Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin kana ergamootaatti himanis Maariyaam ishee yaa warra hin hubannee fi warra waan raajonni Magdalaa, Yohaanaa, Maariyaam haadha dubbatan hunda amanuttis mataajabaattan! **26** Yaaqoobii fi dubartoota biraan warra isaan wajjin Kiristooswaan kana hundaan dhiphatee ergasii turanii dha. **11** Isaan garuu sababii dubbichi immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?" **27** oduu sobaa itti fakkaateef dubartoota sana hin Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan amanne. **12** Ta'us Phexros ka'ee gara awwaala Kataabbiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa'ee sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilalettis isaa dubbatame isaaniif ibse. **28** Yommuu ganda huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qofa dhaqaa turan sanatti dhi'aatanittis Yesuus waan arge; innis waan arge sana dinqifachaa deebi'e. darbee deemu of fakkeesse. **29** Isaan garuu, **13** Guyyuma sana isaan keessaas namoonni "Sababii galgalauu ga'ee fi dukkanaa'aa jiruuf, lama ganda Emaa'uus jedhamu dhaqaa turan; nu bira buli" jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Emaa'uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira Innis isaan bira buluuf gore. **30** Innis yommuu kudha tokkoo fagaata. **14** Isaanis waa'ee waan isaan wajjin maaddiitti dhi'aatetti buddeena ta'e sana hundaa walitti dudubbachaa turan. fuudhee, eebbisee, caccabsees isaaniif kenne. **31** **15** Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija haasa'aa jiranuu Yesuus mataan isaa itti isaanii duraa dhokate. **32** Isaanis, "Yeroo inni dhi'aatee isaan wajjin deemuu jalqabe. **16** Garuu karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee inni Kataabbiwwan Qulqulluu nuu ibsaa ture ture. **17** Innis, "Wanni isin dudubbachaa sana, garaan keenya nu keessatti boba'aa hin deemtan kun maali?" jedhee isaan gaafate. turee?" jedhanii wal gaafatan. **33** Yeruma Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan. **18** sanas ka'anii Yerusaalemitti deebi'an; achitti Isaan keessaas namichi Qileyoophaa jedhamu immoo barattoota kudha tokkoo fi namoota tokko immoo deebisee, "Waan gidduu kana isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan. achitti ta'e kan hin beekne ati Yerusaalemiif **34** Warri walitti qabaman sunis, "Dhugumaan keessummaadhaa?" jedheen. **19** Innis, "Maal Gooftaan du'aa ka'eera; Simoonittis mul'ateera" faatu ta'e?" jedhee gaafate. Isaanis deebisanii jechaa turan. **35** Namoonni lamaan sunis waan akkana jedhan, "Waa'ee Yesuus nama Naaazreeti; karaa irratti ta'e hundumaa fi yeroo Yesuus inni raajii ture; fuula Waaqaatii fi fuula nama buddeena caccabse sana akkamitti akka isa hundaa durattis dubbii fi hojjidhaan jabaa ture. beekan odeessan. **36** Utuu isaan waan kana **20** Luboonni hangafoonii fi bulchitoonni keenya dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan akka duuti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; gidduu dhaabatee, "Nagaan isiniif haa ta'u" isa fannisanis. **21** Nu garuu namni Israa'elin jedheen. **37** Isaan garuu waan ekeraa argan furu isa jennee abdannee turre. Kana irratti se'anii na'an; ni sodaatanis. **38** Innis akkana immoo erga wanni kun hundi ta'ee har'a guyyaa isaanin jedhe; "Maaliif sodaattu? Mamiinis sadaffaa dha. **22** Akkasumas dubartoota keenya maaliif garaa keessan keessatti uumama? **39** keessaas tokko tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis Akka anuma mataa koo ta'e mee harka koo fi barii barraaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii, miilla koo ilaalaal! Qaqqabahdaatii na ilaalaal; **23** reefa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuu

akkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba.”
40 Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise. **41** Utuma isaan sababii gammachuutii fi sababii dinqifannaatiif amma illee hin amanin, “Isin waan nyaatamu asii qabduu?” jedhee isaan gaafate. **42** Isaanis qurxummii waadame kennaniif; **43** innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate. **44** Innis, “Yeroo ani isin bira turetti, ‘Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi kitaaba faarfanna keessatti waa’ee koo barreeffame hundi raawwatamuun qaba’ jedhee isinitti hime sun isa kana” jedheen. **45** Innis akka isaan Kataabbiwwan Qulqulluu hubataniif qalbii isaanii banueef. **46** Akkanas isaanii jedhe; “Wanni barreeffame akkana jedha; ‘Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du’an keessaa ni ka’; **47** maqaa isaatiiinis qalbii jijjiirrachuuunii fi dhiifamni cubbuu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.’ **48** Isinis dhuga baatota waan kanaa ti. **49** Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa turaa.”
50 Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbise. **51** Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame. **52** Isaanis isaa sagadanii gammachuu guddaadhaan Yerusaalemitti deebi’an. **53** Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

Yohannis

Eeliyaas moo?” jedhanii isa gaafatan. Innis,

“Lakki, ani isa miti” jedhee deebiseef. Isaanis,

1 Jalqabatti dubbiitu ture; dubbichis Waaqa “Yoos ati Raajichaa ree?” jedhaniin. Inni immoo, wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** “Lakki” jedheen. **22** Isaanis, “Ati eenyu ree? Akka Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wanni warra nu erganiif deebii kenniuuf ati eenyu hundinuu isaan ta’e; waan ta’e hunda keessaas ofiin jetta?” jedhaniin. **23** Yohannisis dubbii wanni isa malee ta’e tokko iyuu hin jiru. Isaayyaas raajichi dubbate sanaan deebisee, **4** Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa “Ani sagalee gammoojiji keessaa, ‘Gooftaaf namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti karaa qajeelchaa’ jedhee iyuu sanaa dha” ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo’anne. **6** jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25** Nama Waaqa bira ergame kan maqaan isaa akkana jedhanii isa gaafatan; “Ati erga Kiristoos Yohannis jedhamu tokkotu ture. **7** Innis akka yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta’uu baattee namni hundinuu karaa isaatiin amanuu dhuga maaliif cuuphxa ree?” **26** Yohannis immoo baatuu ta’ee waa’ee ifa sanaa dhugaa ba’uu akkana jedhee deebiseef; “Ani bisaaniin nan dhufe. **8** Waa’ee ifa sanaa dhugaa ba’uu dhufe cuupha; namni isin isa hin beekne tokko malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isa na dhugaa kan nama hundaaf ifa kenu sun gara duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa addunyaa dhufaa ture. **10** Innis addunyaa keessa iyuu hiikuufii hin mallee dha.” **28** Wanni ture; addunyaan isaan uumame; addunyaan kun hundi Yordaanos gama iddo Yohannis garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta’e. **29** dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara Warra isa fudhatanii maqaa isaatti amananiif isaa dhufuu argee akkana jedhe; “Ilaa Hoolaa garuu akka ijoollee Waaqaa ta’aniif mirga Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessu! **30** Innis kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee ani, ‘Namni na duubaan dhufu na caala; inni na dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan dura tureetii’ jedhee waa’ee isaa dubbade sun fedhii dhiiraal irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin isa kana. **31** Ani mataan koo iyuu isa hin beekun foon ta’ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ture; sababiin ani bisaaniin cuuphaa dhufuef ulfina Ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan garuu akka inni saba Israa’elitti mul’ifamuuf.” guutamee Abbaa bira dhufe sanaa argineerra. **32** Yohannis itti fufee akkana jedhee dhugaa **15** Yohannisis waa’ee isaa dhugaa ba’e. Sagalee ba’e; “Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii isaa ol fudhatee akkana jedhe; “Inni ani, ‘Inni irraa gad bu’ee isa irra jiraatuu nan arge. **33** na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii’ Inni akka ani bisaaniin cuuphuuf na erge sun, jedhee waa’ee isaa dubbade sun isa kana.” ‘Namichi ati utuu Hafuurri gad bu’ee isa irra **16** Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaana jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan irratti ayyaana arganneerra. **17** Seerri karaa cuuphu dha’ jedhee utuu natti himuu baatee Museetiin kennameetii; ayyannii fi dhugaan silaa ani iyuu isa hin beeku ture. **34** Anis garuu karaa Yesuus Kiristoosiiin dhufe. **18** argeera; akka inni Ilma Waaqaa ta’es dhugaa Eenyu iyuu takkumaa Waaqa hin argine; ba’eera.” **35** Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas garuu Ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture. beeksise. **19** Yommuu Yihuudoonni lubootaa fi **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee, Lewwota Yerusalem Yohannisitti organii, “Ati “Ilaa, Hoolaa Waaqaa!” jedhe. **37** Barattoonni eenyu?” jedhanii gaafachiisamitti dhuga ba’umsi lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga’anii Yohannis kenne kana ture. **20** Innis dhugaa ba’e Yesuus duukaa bu’an. **38** Yesuusis of irra malee hin ganne; “Ani Kiristoos miti” jedhee garagalee isa duukaa bu’uu isaanii argee, “Isin dhugaa ba’e. **21** Isaanis, “Yoos ati eenyu ree? maal barbaaddu?” jedheen. Isaanis, “Rabbii,

ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuun Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuuus, "Jarri Barsiisa jechuu dha. **39** Innis, "Kottaatii ilaala" daadhii wayinii hin qaban" isaan jette. **4** Yesuuus jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu immoo deebisee, "Dubartii nana! Maal godhi argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geeny" gara sa'atii kurnaffaa ture. **40** Warra waan jedheen. **5** Haati isaaS tajaajiltootaan, "Waanuma Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuuus duukaa inni isinitti himu hunda godhaa" jette. **6** bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriyaas Gaaniwwan dhagaa ja'a sirna qulqulleessuu obboleessa Simoon Phexros ture. **41** Innis duraan Yihuudootaatif achi dhaabamanii turan; dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "Nu tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hamma Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii 115 qabata ture. **7** Yesuuus tajaajiltootaan, jechuun Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriyaasis "Gaaniwwanitti bishaan guutaa" jedhe; isaanis Sim'oonin gara Yesuuusitti fide. Yesuuusisa hamma afaan gaaniwwaniitti guutan. **8** ilaalee, "Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa Innis, "Egaa budduuqsaatii abbaa cidhaatti jedhamtee ni waamamta" jedheen. Keefaa kennaa" jedheen. Isaanis akkasuma godhan; **9** jechuun Phexros jechuu dha. **43** Yesuuusis guyyaa abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti itti aanutti Galiilaa dhaquu barbaade. Innis geeddarama sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin Fiiliphooisin argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota **44** Fiiliphosis akkuma Indiriyaasisi fi Phexros bishaan waraabaniit beeka malee abbaan cidhaa nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphoo sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee Naatnaa'elin argee, "Isa Museen kitaaba Seeraa **10** akkana jedheen; "Namni hundi daadhii keessatti waa'ee isaa barreesee fi isa raajonnis wayinii isa gaarii jalqabatti dhi'eesssee, erga waa'ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuuus keessumoonni machaa'anii booddee immoo nama Naazreeti arganneerra" jedheen. **46** daadhii isa laafaa dhi'eessa; ati garuu daadhii Naatnaa'elis, "Naazreeti keessaa wanni gaariin gaarii hamma ammaatti tursite." **11** Yesuuus ba'uu ni danda'aa?" jedhee gaafate. Fiiliphosis, mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana "Kottutii ilaali" jedheen. **47** Yesuuusis utuu Qaanaa Galiilaa keessatti hojjete. Ulfina isaaS Naatnaa'el gara isaa dhufuu argee, "Ilaa ni mul'ise; barattoonni isaaS isatti amanan. **12** Israa'elicha dhugaa kan haxxummaan keessa Kana booddees inni haadha isaa, obboloota hin jirre!" jedhee waa'ee isaa dubbate. **48** isatii fi barattoota isaa wajjin Qifirnaahomitti Naatnaa'elis, "Ati eessatti na beekta?" jedheen. gad bu'e. Isaanis guyyoota muraasa achi Yesuuusis, "Utuu Fiiliphoo si hin waamin dura turan. **13** Yesuuusis waan Faasiikaan Yihuudootaa yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge" dhi'aateef Yerusaalemitti ol ba'e. **14** Mana jedhee deebiseef. **49** Naatnaa'elis, "Yaa Barsiisa, qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa ati Ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa'el" jedheen. fi gugee gurguratanii fi warra taa'anii maallaqa **50** Yesuuus immoo akkana jedheen; "Ati sababii geeddarane arge. **15** Innis quncee irraa qacee ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef dha'atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuf jirta." mana qulqullummaa keessaa ari'e; saantima **51** Innis itti dabalee, "Ani dhuguman, dhuguman warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamooni minjaala isaaniis garagalche. **16** Warra gugee Waaqaa Ilma Namaa irra ol ba'anii gad bu'anuu gurguraniinis, "Kana hunda asii baasaa! Mana ni argitu" jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galiilaa keessa
cidha gaa'elaatu ture. Haati Yesuuusiis achi
turte; **2** Yesuuusii fi barattoonni isaa gara
cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu

Abbaa koo mana daldala hin godhinaal!" jedhe.
17 Barattoonni isaaS, "Hinaaffaan mana keetii na
gugguba" jedhamee akka barreeffame yaadatan.
18 Yihuudoonis deebisanii, "Kana hunda
hojjechuuf akka taayita qabdu mirkaneessuu

mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?" hundinuu akkanuma." 9 Niqoodemoosis, "Kun jedhanii isa gaafatan. 10 Yesuus, "Mana akkamitti ta'uu danda'a?" jedhee gaafate. 10 qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa Yesuusakkana jedhee deebiseef; "Ati utuu sadii olin dhaabaa" jedhee deebiseef. 20 barsiisa Israa'el taatee jirtuu waan kana Yihuudoonis deebisanii, "Mana qulqullummaa hin beektuu? 11 Ani dhuguman, dhuguman kana ijaaruun waggaa afurtamii ja'a fudhate; sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?" argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa jedhaniin. 21 Manni qulqullummaa kan inni ba'umsa keenya hin fudhattan. 12 Isin yoo ani waa'ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. 22 waan addunyaa isinitti himnaan hin amanin, Erga inni du'aa ka'ee booddee barattooni isaa yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis amantu ree? 13 Ilma Namaa isa samii irraa Katabbii Qulqulluu fi dubbii Yesuus dubbate gad bu'e malee eenu iyuu samiitti ol hin amanan. 23 Yeroo inni Ayyana Faasiikaatiif baane. 14 Akkuma Museen gammoojji keessatti jedhee Yerusaalem turetti namoonni baay'een bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu mallattoo inni hojjete arganii maqaa isatti qaba. 15 Kunis akka namni isatti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatuuf." (aiōnios g166) 16 Kan isatti amanu hundi jirenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) 17 Waaqni karaa isatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaaatti hin ergineetii. 18 Kan isatti amanutti hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyuu itti murameera. 19 Murtiin sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. 20 Namni waan hamaa hojjetu kam iyuu ifa jibba; akka hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. 21 Namni dhugaa hojjetu kam iyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojetamuun isaa mul'atuuf gara ifaa dhufa. 22 Ergasiis Yesuusii fi barattooni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. 23 Yohannisis naannoo Saaleem iddo Enoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay'een achi tureetii; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. 24 Kunis utuu Yohannisis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. 25 Yommus barattoota Yohannisisii fi Yihuudii tokko gidduutti waa'ee qulqulleeffamuu irratti wal falmiin uumame. 26 Isaanis Yohannisis bira dhufanii, "Yaa barsiisa, namichi si wajjin

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa

Yihuudootaa tokkotu ture. 2 Innis halkaniin Yesuuus bira dhaqee, "Yaa barsiisa, akka ati barsiisa Waaqa biraa dhufte taate nu beekna; nama Waaqni isa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjettu kana hojjechuu danda'u tokko iyuu hin jiruutii" jedheen. 3 Yesuusis deebisee, "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin danda'u" jedheen. 4 Niqoodemoos immoo, "Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuuf jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate. 5 Yesuusisakkana jedhee deebisee; "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu hin danda'u. 6 Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. 7 Jecha anii, 'Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.' 8 Bubbeen gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beektu; namni Hafuura irraa dhalate

Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa Dubartiin Samaariyya sunis Yesuusiin, "Ati utuu dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi' hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin. jettee ana dubartii Samaariyya kadhatta?" **27** Yohannisis akkana jedhee deebise; "Namni jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyya wajjin yoo samii irraa isaaaf kennname malee homaa walitti dhufeenyen hin qaban tureetii. **10** Yesuus fudhachuu hin danda'u. **28** Akka ani, 'Ani deebisee, "Kenna Waqaatii fi inni, 'na obaasi' Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe siin jedhu kun eenyu akka ta'e utuu beektee silaa isin mataan keessan iyuu dhugaa naa baatu. situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa **29** Misirrittiin kan misirrichaa ti. Minjeen siif kenna ture" jedheen. **11** Dubartittiiniin misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, akkana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka waraabattu hin qabdu; boollu bishaanii kunis malee gammada. Gammachuun sun kan koo gad fagoo dha. Yoos bishaan jireenyaa eessaa ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera. argatta? **12** Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla **30** Inni guddaa ta'u qaba; ani immoo xinnaa bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni ta'uun qaba. **31** "Kan olii dhufu inni hundumaa mataan isaa, jjoolleen isaatii fi horiin isaa boolla oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma bishaanii kana keessaa dhugaa turan." **13** Yesuus lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni immoo akkana jedhee deebise; "Namni bishaan hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan kana dhugu hundinuu deebi'ee ni dheeбота; **14** dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu eenyu iyuu hin fudhatu. **33** Namni dhuga ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e mirkaneesse. **34** Inni Waaqni erge dubbiit Waaqaa dubbata; Waaqnis safara malee Hafuura isaa ni kennaatii. **35** Abbaan Ilma ni jaallata; waan hundas harka isatti kenneera. **36** Namni Ilmatti amanu jirenyaa bara baraa qaba; namni Ilmaaf hin ajajamne garuu dheekkamsa Waaqaaatu isaa irra jiraata malee jirenyaa hin argu." (**aiōnios g166**)

4 Egaan Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uun isaanii Gooftaan ni beeke; **2** ta'us barattoota isatu cuuphaa ture malee Yesuus ofii isatii hin cuuphine. **3** Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galilaatti deebi'e. **4** Innis Samaariyya keessa darbuu qaba ture. **5** Kanaafuu gara magaalaa Samaariyya kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalaa sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yooseefiif kenne sanatti dhi'oo dha. **6** Boollu bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuus waan karaa deemuudhaan dadhabeef boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroonis gara sa'atii ja'aa ture. **7** Dubartiin Samaariyya tokkos bishaan waraabbachuu dhufe; Yesuus, "Mee na obaasi" jedheen. **8** Barattooni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turanitii. **9** garuu namni bishaan ani isaaf kenu dhugu kam iyuu gonkumaa hin dheeботу. Bishaan ani isaaf kenu isaa keessatti burqaa bishaanii isaa jirenyaa barabaraatiif burqu ni ta'a." (**aiōnios g165, aiōnios g166**)

15 Dubartittiiniin, "Yaa Gooftaa, akka ani hin dheebonneef, bishaan waraabuufis akka ani as hin dhufneef bishaan sana naa kenni" jetteen. **16** Yesuus immoo, "Dhaqiitii dhirsa kee waamii kottul" jedheen. **17** Dubartittiin, "Ani dhirsa hin qabu" jetteen. Yesuus akkana jedheen; "Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; **18** ati dhirsoota shan qabda tureetii; namichi amma si wajjin jirus dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate dhugaa dha." **19** Dubartittiiniis akkana jette; "Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. **20** Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusaalem jettu." **21** Yesuus akkana jedheen; "Dubartii nana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaalemitti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. **22** Isin waan hin beekne waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota keessaa dhufuuf kan beeknu waaqeffanna. **23** Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti hafuuraa fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyuu dhufeera; Abbaan

warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada. dubbii isatiiniis namoonni bira baay'een isatti
24 Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis amanan. **42** Isaanis dubartittiidhaan, "Si'achi Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu." wanni nu amannuuf sababii dubbii ati nutti
25 Dubartittiin, "Ani akka Masihiin Kiristoos himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyuu jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu isa dhageenyeerraatii; akka inni dhugumaan dhufutti waan hunda nutti hima" jetteen. **26** Fayisaa addunyaa ta'es beekneerra" jedhan. **43** Yesuusis, "Ani, namni amma sitti dubbachaa Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galiilaa jiru kun isuma" jedheen. **27** Barattooni isaa dhafe. **44** Yesuus mataan isaa iyuu akka yommusuma deebi'anii utuu inni dubartii tokko rajaani tokko biyya isaa keessatti kabaja hin wajjin dubbatuu arganii dinqisiifatan. Garuu qabne dubbatee tureetii. **45** Yommuu inni namni, "Maal barbaadda?" yookaan "Maaliif Galiilaa ga'ettis warri Galiilaa isa simatan. ishee wajjin haasofta?" jedhee isa gaafatu tokko Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni iyuu hin turre. **28** Dubartiin sunis okkotee ishee yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete dhiiftee gara magalaatti deebite; namootaanis hunda arganii turan. **46** Kanaafuu inni deebi'ee akkana jette; **29** "Kottaatii nama waan ani gara Qaanaa ishee Galiilaa keessaa iddo itti hojjedhe hunda natti hime tokko ilaala! Tarii bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree inni Kiristoos ta'innaa?" **30** Isaanis magaalaa ture sanaa dhafe. Qondaalli mootii kan ilmi keessaa ba'anii Yesuus bira dhufan. **31** Kana isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa gidduutti barattooni isaa, "Yaa barsiisaa, mee ture. **47** Namichi kunis yommuu akka Yesuus waa nyaadhu!" jedhanii isa kadhatan. **32** Inni Yihuudaadhaa ka'ee Galiilaa dhufe dhaga'etti garuu, "Ani nyaata isin hin beekne kanan isa bira dhaqee akka inni dhufee ilma isaa nyaadhu qaba" jedheen. **33** Barattooni isas, kan du'u ga'e sana fayisu isa kadhate. **48** "Namatu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal Kana irratti Yesuus, "Isin yoo mallattoo fi gaafatan. **34** Yesuus immooakkana jedheen; dinqii argitan malee hin amantan!" isaan "Nyaanni koo fedhii isa na ergee guutuu fi jedhe. **49** Qondaaltichis, "Yaa Gooftaa, maaloo hojji isaa raawwachuu dha. **35** Isin, 'Ji'a afurtu utuu mucaan koo hin du'in naa qaqqabi" hafe; ergasii midhaan walitti qabama' jette jedheen. **50** Yesuusis, "Ilmi kee ni jiraataatii mitii? Kunoo, ani isinttan hima; akka midhaan galii!" jedheen. Namichis waan Yesuus isatti bilchaatee walitti qabamuu ga'e mee ol jedhaatii dubbatee amanee deeme. **51** Utuu inni deemaa lafa qotiisa ilaala! **36** Inni midhaan haamu jiruus tajaajiltoonni isaa itti dhufanii akka ilmi amma iyuu mindaa ni argata; jirenya bara isaa lubbuun jiru itti himan. **52** Innis yeroo baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni itti mucaa isaatti wayyaa'e gaafate; isaanis, facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif. "Kaleessa sa'atii torbatti dhagna gubaan isa (aiōnios g166) **37** Haala kanaan mammaaksi, 'Inni dhiise" jedhaniin. **53** Abbaan mucichaas akka tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu yeroon sun yeroo Yesuus itti, "Ilmi kee ni sun dhugaa dha. **38** Ani akka isin waan itti hin jiraata" jedheen ta'e hubate. Kanaafuu innis, dadhabin haammattaniifan isin erge. Warri kaan warri mana isaa hundinuu ni amanan. **54** Kun itti dadhabaniiru; isin garuu bu'aa dadhabbi mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa isaanii galfattu." **39** Sababii dubartittiin, "Inni Galiilaa dhufee hojjete dha.
waan ani hojjedhe hunda natti hime" jettee
dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri
magaalaa sanaa baay'een isatti amanan. **40**
Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara
isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isa
kadhatan; innis guyyaa lama achi ture. **41** Sababii

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa tokkotu ture; Yesuusis Yerusaalemitti ol ba'e. **2** Yerusaalem keessa Karra Hoolaa bira haroo afaan Ibraayisxiitiin Beetizaataa jedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafoo shan qaba. **3** Gardaafowwan sana keessas

namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamonni, dhuguman, dhuguman isinitti hima; ilmi ofii warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda'u; baay'een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge turan. [4 Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaatii. 20 Abbaan bishaanicha booddee namni jalqabatti bishaan Ilma ni jaallataatii; waan hojjetu hundumas sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattaniifis hunda irraa ni fayya ture.] 5 Namichi waggaa inni hojiwwan hojiwwan kanneen caalan iyyuu soddomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. isatti ni argisiisa. 21 Akkuma Abbaan warra 6 Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka du'an du'aa kaasee jirenya kennuuf sana, Ilmis inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture akkasuma abbaa fedheef jirenya ni kenna. beeketti, "Ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee isa 22 Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii gaafate. 7 Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa, hunda garuu Ilmatti kenneera; 23 kunis akka ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti raaframutti haroo sana keessa na buusu hin Ilmaafis ulfina kennuuf. Namni Ilmaaf ulfina qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraa hin kennine, Abbaa isa Ilma ergeefis ulfina na dursee seena" jedheen. 8 Kana irratti Yesuus, hin kenu. 24 "Ani dhuguman, dhuguman "Ka'il Siree kee fudhadhuut deemi" jedheen. isinitti hima; namni dubbi koo dhaga'u, isa na 9 Namichis yeruma sana fayye; siree isaas ergettis kan amanu hundi jirenya bara baraa fudhatee deeme. Guyyaan wanni kun ta'e sunis qaba; murtiittis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa Sanbata ture; 10 Yihuudoonis namicha fayye gara jirenyaatti darbeera. (aiōnios g166) 25 Ani sanaan, "Har'a Sanbata; seerri siree kee baachuu dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon si dhowwa" jedhanii. 11 Inni garuu, "Namicha warri du'an itti sagalee Ilma Waaqaah dhaga'an na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi' tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera; warri naan jedhe" jedheen. 12 Isaanis, "Namichi dhaga'anis ni jiraatu. 26 Akkuma Abbaan ofuma siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun isaatiin jirenya qabu sana, Ilmis akkasuma eenyu?" jedhanii isa gaafatan. 13 Namichi akka ofuma isaatiin jirenya qabaatuuf isaaaf fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta kenneeraatii. 27 Sababii inni Ilma Namaa ta'eefis iddo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka Abbaan akka inni murtii kennuuf taayitaa isaaaf ta'e hin beekne. 14 Yesuusis ergasii namicha kenneera. 28 "Kana hin dinqisiifatinaa; sa'atiin sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu isaa dhaga'an tokko ni dhufaati. 29 Warri akka sitti hin dhufneef si'achi cubbuu hin waan gaarii hojjetan du'a ka'u jirenyaatiif, hojjetin" jedheen. 15 Namichis dhaqee kan warri waan hamaa hojjetan immoo du'a ka'u isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudoottati murtiitiif du'a ni ka'u. 30 Ani ofii kootiin waan hime. 16 Kanaafuu sababii inni Sanbataan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman waan kana hojjeteef, Yihuudooni Yesuusin dhaga'utti nan murteessa; ani fedhii isa na ari'achuu jalqaban. 17 Yesuus garuu, "Abbaan ergee malee fedhii mataa kootii waan hin koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. 31 "Ani hojjechaan jira" isaaniin jedhe. 18 Sababii kanaaf yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga Yihuudooni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu ba'umsi koo dhugaa miti. 32 Garuu kan waa'ee barbaadan; inni Waaqaan of qixxeessuudhaan koo dhugaa ba'u biraa jira; anis akka dhuga Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ba'umsi inni waa'ee koo kennu sun dhugaa ture malee Sanbata qofa hin cabsine. 19 ta'e beeka. 33 "Isin Yohannisitti ergitaniirtu; Yesuus immooakkana jedhee deebiseef; "Ani innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. 34 Ani

dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu jedhe. **6** Kanas Fiiliphoozin qoruudhaaf jedhee akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu dubbadha. **35** Yohannis ibsa bobae ifa kenu beeka tureetii. **7** Fiiliphooz immoo, "Akka ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaatti gammaduu tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, argataniif buddeena ga'u bituuf diinaarii dhibba dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin lama fudhata" jedhee deebiseef. **8** Barattoota akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, isaa keessaa tokko Indiriyaas, obboleessi kan ani hojjedhu kun iyuu akka Abbaan na Simoon Phexrosakkana jedheen; **9** "Gurbaan erge mirkaneessaatii. **37** Abbaan inni na erges buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama ofii isaati waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana takkumaa sagalee isaa hin dhageeny; bifaa Isaas baay'atu kanaaf kun maali?" **10** Yesuusis, takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isaa inni "Namoota teessisa" jedhe. Iddoo sanas marga erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin baay'eetu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira jiraatu. **39** Isin Katabbiwwan Qulqulluudhaan gara kuma shantu achi ture. **11** Yesuusis jirenya bara baraa arganna jettanii waan ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra yaaddaniif Katabbiwwan Qulqulluun sana tataa'aniif hamma isaan barbaadan qoqquode. qorattu. Katabbiwwan Qulqulluun kunneenis Qurxummii sana illee akkasuma godhe. **12** waa'ee koo dhugaa ba'u; (**aiōnios g166**) **40** isin Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti garuu jirenya argachuudhaaf gara koo dhufuu barattoota isaatiin, "Hurraa'aa hambifame hin barbaaddan. **41** "Ani nama irraa ulfina hin walitti qabaa. Wanni tokko iyuu hin badin" fudhadhu; **42** garuu akka isin jaalala Waaqaa jedhe. **13** Kanaafuu isaan hurraa'aa buddeena of keessaa hin qabne nan beeka. **43** Ani maqaa garbuu shananii kan namoonni nyaatanii Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan; hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama utuu namni biraan maqaa ofii isaatiin dhufee guutan. **14** Namoonnis yommuu mallattoo garuu isa ni simattu. **44** Isin yoo wal irraa Yesuus hojjete arganitti, "Kun dhugumaanuu ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraa Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. **15** dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan dandeessu ree? **45** "Waan ani Abbaa duratti isin qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee himadhu hin se'inaa. Kan isin himatu tokko ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. **16** jira; innis Musee isin abdattan sana. **46** Utuu Yommuu galgalaa'etti barattooni isaa gara Musee amantaniil silaa anas ni amantu ture; galaanaatti gad bu'an; **17** achittis bidiruu inni waa'ee koo barreesetii. **47** Isin erga waan yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti inni barreesse hin amanee, dubbii koo immoo qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galilila isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; **2** namoonni baay'eenis sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayysiudhaan hojjete arganifiisa duukaa bu'an. **3** Yesuus barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. **4** Yeroon sana Ayyaanni Yihuudootaa, Faasiikaan dhi'aatee ture. **5** Yesuus yommuu ol ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Fiiliphoozinis, "Namoota kanneeniif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?"

amma iyuu gara isaanii hin dhufne ture. **18** Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni raafame. **19** Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deemaa, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. **20** Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. **21** Isaanis bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommusuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga'e. **22** Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti

achi ture, akka Yesuuus barattoota isaa wajjin guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa irraa gad hin buuneetii. 39 Fedhiin isa na isaanii deeman hubatan. 23 Bidiruuwan ergees akka ani warra inni natti kenne hunda bira Xibeeriyaasii ka'anii iddo itti Gooftaan guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti. sana bira ga'an. 24 Namoonni sunis yommuu 40 Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma akka Yesuusii fi barattooni isaa achi hin jirre ilaalee isatti amanu hundi jirenya bara baraa baranitti bidiruuwan yaabbanii Yesuusin qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. 25 Namoonni kaasa.” (aiōnios g166) 41 Kana irratti Yihuudoonni yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, “Yaa sababii inni, “Ani buddeena samii irraa gad Barsiisaa, ati yoom as dhufte?” jedhanii isa bu'ee dha” jedheef isatti guungumuujalqaban. gaafatan. 26 Yesuusisakkana jedhee deebiseef; 42 Isaanis, “Kun Yesuuus ilma Yoosef, isa nu “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos waan mallattoo argitaniif utuu hin ta'in, waan inni akkamitti, ‘Ani samii irraa gad bu'eera’ buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu. jedha ree?” jedhan. 43 Yesuuus immooakkana 27 Nyaata jirenya bara baraatiif ta'u kan jedhee deebiseef; “Walitti hin guunguminaa. Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee 44 Abbaan na erge sun isa harkisuu baannaan nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u; chaappaa isaa kan mirkaneessu Ilma irratti anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. 45 rukuteeraatii.” (aiōnios g166) 28 Isaanis, “Nu akka Raajota keessatti, ‘Isaan hundi warra Waaqa hojii Waaqaa hojjennuuf maal gochuu qabna?” irraa baratan ni ta'u'jedhamee barreffameera. jedhanii isa gaafatan. 29 Yesuusis, “Issa inni Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa ergetti amanuun keessan kun hojii Waaqaa ti” barate hundi gara koo ni dhufa. 46 Isa Waaqa jedhee deebiseef. 30 Kanaafuu isaanakkana biraa dhufe sana malee namni tokko iyyuu jedhanii isa gaafatan; “Akka nu isa arginee si Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. 47 Ani amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal dhuguman isinitti hima; kan amanu jirenya hojjettas? 31 ‘Akka isaan nyaattaniiif samii irraa bara baraa qaba. (aiōnios g166) 48 Buddeenni buddeena isaaniiif kenne’ jedhamee akkuma jirenyaa ana. 49 Abbootiin keessan gammoojjii barreffame, abbootiin keenya gammoojjii keessatti mannaa nyaatan; ta'us ni du'an. 50 keessatti mannaa nyaatan.” 32 Yesuusisakkana Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa jedheen; “Ani dhuguman isinitti hima; kan kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. 51 samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate garuu Abbaa koo ti. 33 Buddeenni Waaqaa bara baraan ni jiraata. Buddeenni ani jirenya isa samii irraa gad bu'e addunyaaf jirenya addunyaatiif kennus foon koo ti.” (aiōnios g165) 52 kennu sanaatii.” 34 Isaanis, “Yaa Gooftaa, yeroo Yihuudoonnis, “Namichi kun akkamitti akka nu hunda buddeena kana nuu kenni” jedhaniin. 35 nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?” Yesuusisakkanaisaaniin jedhe; “Buddeenni jedhanii wal falman. 53 Yesuuus immooakkana jirenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa jedheen; “Ani dhuguman isinitti hima; isin foon hin beela'u; kan anatti amanus gonkumaa hin Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaa dheebotu. 36 Akkuma ani isinitti hime isin na dhuguu baannaan ofii keessaniin jirenya hin argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan. qabdan. 54 Namni foon koo nyaatu fi dhiiga 37 Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni koo dhugu jirenya bara baraa qaba. Anis dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. (aiōnios alatti hin ari'u. 38 Ani fedhii isa na erge sanaa g166) 55 Foon koo nyaata dhugaatii; dhiigni koos

dhugaatii dhugaa ti. **56** Namni foon koo nyaatuu ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; deddeebine. **2** Ayyaanni Daasii Yihuudoottaa anis isa keessa nan jiraadha. **57** Akkuma Abbaan dhi'aatee ture. **3** Obboloonni isaasakkana jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jedhaniin; “Akka barattoonni kee warri achii jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin waan ati hojettu arganiif ka'iittii Yihuudaa ni jiraata. **58** Buddeenni samii irraa bu'e isa dhaqi. **4** Namni utuu ifaan ifatti beekamuukana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan barbaaduu dhoksaatti waa hojjetu hin jiruutii. nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena Atis sababii waan kana hojettuuf addunyaatti kana nyaatuu bara bараan ni jiraata.” (**aiōn g165**) of mul'isi.” **5** Obboloonni isaa iyyuu isatti hin **59** Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa amanne tureetii. **6** Yesuusisakkana jedheen; keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate. “Yeroon koo amma illee hin geeny; isiniif **60** Barattoota isaa keessaa baay'een yommuu garuu yeroon hundi mijaa'aa dha. **7** Addunyaan waan kana dhaga'anitti, “Barsiisni kun cimaa isin jibbuu hin danda'u; ana garuu akka dha; eenyutu fudhachuu danda'a?” jedhan. **61** hojiin isaa hamaa ta'e waanan itti dhugaa Yesuusis akka barattoonni isaa waa'ee waan ba'uuf na jibba. **8** Isin gara Ayyaanaa sanaa kanaa guunguman hubateeakkana jedheen; dhaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma “Kun isin gufachiisaa ree? **62** Yoos yoo utuu illee hin ga'iniiif gara Ayyaanichaatti ol hin Ilmi Namaa iddo dur turetti ol ba'uu argitan ba'u.” **9** Inni waan kana isaanitti dubbateeakkam ta'innaa ree? **63** Kan jirenya kennu Galilaatti hafe. **10** Garuu erga obboloonni Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isaa gara Ayyaanichaatti ol ba'anii booddee isinitti dubbadhe Hafuura; jirenyas. **64** Isin innis utuu ifaan ifatti hin ta'in dhoksaadhaan keessas warri hin amanne tokko jiru.” ol ba'e. **11** Yihuudoonis Ayyaanicha irratti, Yesuus jalqabumaa kaaseeisaan keessaa eenu “Namichi sun eessa jira?” jedhanii gaafachaa isa akka hin amaninii fi eenu akka dabarsee barbaadaa turan. **12** Namoota gidduuttis waa'ee isa kennu ni beeka tureetii. **65** Innis ittuma isaa guungummii guddatu ture. Namoonni fufee, “Sababiin ani, ‘Yoo Abbaa biraa isaaaf tokko tokko, “Inni nama gaarii dha” jedhan. kennname malee namni kam iyyuu gara koo Warri kaan immoo, “Akkas miti; inni nama dhufuu hin danda'u’ isiniin jedheefis kanuma” dogoggorsa” jedhan. **13** Garuu waan Yihuudoottajedhe. **66** Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa sodaataniif namni tokko iyyuu ifaan ifatti keessaa baay'een duubatti deebi'an; ergasiisisa waa'ee isaa hin dubbanne. **14** Gara walakkaawajjin hin deemne. **67** Yesuusis warra Kudha Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa Lamaaniin, “Isinis deemuu barbaadduu?” seenee barsiisuu jalqabe. **15** Yihuudoonis jedhee gaafate. **68** Simoon Phexrosisakkana dinqifatanii, “Namichi kun akkamitti utuu hin jedhee deebise; “Yaa Gooftaa, gara eenu baratin beekumsaakkanaa qabaate?” jedhan. deemna? Ati dubbii jirenya bara bараa qabdaa. **16** Yesuusisakkana jedhee deebiseef; “Barsiisni (**aiōnios g166**) **69** Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti. taate amanneerra; beekneerras.” **70** Yesuusis **17** Namni fedhii Waaqaa gochu barbaadu deebisee, “Anumatu Kudha Lamaan keessan kam iyyuu barsiisni koo Waaqa biraa dhufuu filate mitii? Ta'us isin keessaa inni tokko fi dhufuu baachuu isaa yookaan aniofuma diiyaabilosii dha!” jedhe. **71** Innis waa'ee kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaa dubbate; ni beeka. **18** Namni ofuma isaatiin dubbatu Yihuudaan warra Kudha Lamaan keessaa tokko inni ofuma isaatiif ulfina argachuu barbaada; ta'us Yesuusin dabarsee kennuuf tureetii! namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu **7** Kana booddee Yesuus Galilaa keessa garuu inni nama dhugaa ti; jal'innisisa keessa deddeebi'aa ture; sababii Yihuudooniisa hin jiru. **19** Museen seera isinii kenneera

mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu jedhan; "Namichi kun akka nu isa hin argineef seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya barbaaddu?" **20** Jarris deebisanii, "Hafuura warra Giriikota keessa faffaca'anii dhaqee hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu Giriikota barsiisaa? **36** 'Isin na barbaaddu; barbaada?" jedhaniin. **21** Yesuusis deebisee garuu na hin argattan; iddo anjirus dhufuuakkana jedheen; "Ani hojii tokko hojjennaan hin dandeessan' jechuun isaas maal jechuu hundi keessan dinqifattan. **22** Museen seera isaatii?" **37** Guyyaa Ayyaanichi itti hobba'u, dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu guyyaa guddaa sana, Yesuus ka'ee dhaabatee abbootiitu jalqabe malee Musee miti; isinis sagalee guddaadhaanakkana jedhe; "Eenu Sanbataan nama dhagna qabdu. **23** Akka seerri iyyuu yoo dheebole, gara koo dhufee haa Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhugu. **38** Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe dhagna qabachuu danda'ee, isin maaliif sababii nama natti amanu kam iyyuu laga bishaanani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef jirenyaatu garaa isaa keessaa burqa." **39** natti aartu? **24** Murtii qajeelaa kennaa malee, Kunis waa'ee Hafuura Qulqulluun warri isatti bifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa." **25** Kana amanan argachuuif jiranii dubbachuu isaa ti. irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatiniiif tokkoakkana jedhan; "Inni kun namicha isaan Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin ajjeesuuf barbaadan sana mitii? **26** Kunoo inni kennamne tureetii. **40** Namoota sana keessaa ifatti ba'ee dubbata; isaanis homaa isaan hin tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga'anitti, jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos "Kun dhugumaanuu Raajicha" jedhan. **41** Warrita'e sirriitti beekaniiruu laata? **27** Ta'us namichi kaan immoo, "Inni Kiristoosii dha" jedhan. kun nama eessaa akka ta'e nu beekna. Kiristoos Namoonni kaanisakkana jedhan; "Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu Galilaadhaa dhufaa? **42** Akka Kiristoos sanyii namni tokko iyyuu hin beeku." **28** Yesuus utuu Daawit keessaa dhalatuu fi akka inni Beetlihemii, mana qulqullummaa keessatti barsiisuu sagalee ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni isaa ol fudhateeakkana jedhe; "Isin na beektu; dubbata mitii?" **43** Akkasiin waa'ee Yesuus irratti akka anieessaa dhufe illee beektu. Ani ofii garaa garummaan waldaa gidduuutti uumame. **44** kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga Isaan keessasatokko tokko isa qabuu barbaadan; qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; **29** ani garuu namni tokko iyyuu harkaanisa hin tuqne. garuu sababiisa bira dhufee fi sababii inni **45** Eegdonni sun gara luboota hangafootaatiifina ergeefisa nan beeka." **30** Kana irratti isaan gara Fariisotaatti deebi'an; isaanis, "Isin maaliifisa qabuu yaalan; garuu waan sa'aatiin isaa isa hin fidin?" jedhanii eegdota sana gaafatan. hin ga'iniif namni tokko iyyuu harkaanisa **46** Eegdonnis, "Takkumaa namni akka namicha hin tuqne. **31** Ta'us namoonni baay'een isatti kanaatti hin dubbanne" jedhanii deebisan. **47** amanan. Isaanis, "Kiristoos yommuu dhufutti Fariisonnis deebisaniiakkana jedhan, "Isin namicha kana caalaa mallattoo hojjetaa?" gowwoomfamtaniirtuu? **48** Bulchitoota keessaa jedhan. **32** Fariisonnis utuu namoonni waa'ee yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu isaa waan akkanaa guungumanuu dhaga'an. isatti amaneeraa? **49** Sabni seera hin beekne kun Luboonni hangafoonni fi Fariisonni Yesuusin garuu abaaramaa dha." **50** Niqoodemoos inni qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaa ergan. **33** Yesuusis akkana jedheen; "Ani yeroo tokko ta'e sun akkana isaaniin jedhe; **51** "Seerri gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge keenya utuu isa irraa hin dhaga'in, waan inni sanaan dhaqa. **34** Isin na barbaaddu; garuu hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni na hin argattan; iddo anjirus dhufuu hin muraa?" **52** Isaanis, "Atis nama Galilaatii? Akkandandeessan." **35** Yihuudoonis akkana waliin raajiin Galilaadhaa hin kaane qoradhuu bira

ga'i" jedhaniin. [53 Ergasii isaan hundinuu gara mana isaaniitti galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. 2

Ganama bariis deebi'ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaan taa'ee isaan barsiise. 3 Barsistonni seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isaaniis dhaabachiisanii, 4 Yesuusiinakkana jedhan; "Yaa barsiisa, dubartiin kun utuu ejja hojettuu qabamte. 5 Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jetta?" 6 Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruudhaaf waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee quba isaatiin lafa irratti barreessu jalqabe. 7 Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, "Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursee isheetti dhagaa haa darbatu" jedheen. 8 Ammas gad jedhee lafa irratti barreesse. 9 Isaanis yommuu kana dhaga'anitti maanguddootaa jalqabaniitokko tokkoon ba'anii sokkan; Yesuus immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu wajjin kophaa hafe. 10 Yesuusis ol jedhee, "Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyyuu sitti hin murree?" jedheen. 11 Isheenis, "Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu natti hin murre" jetteen. Yesuusis, "Anis sitti hin muruu deemi; garuu si'achi cubbuu hin hojjetin" jedheen.] 12 Yesuus ammas, "Ani ifa addunyaa ti. Namni na duukaa bu'u kam iyyuu ifa jirenyaa qabaata malee dukkana keessa hin deddeebi'u" jedhee isaanitti dubbate. 13 Fariisonnis, "Ati waa'ee mataa keetii dhugaa baata; dhuga ba'umsi kee immoo dhugaa miti" jedhaniin. 14 Yesuusisakkana jedhee deebise; "Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba'e illee ani akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuf dhuga ba'umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan akka ani garam deemu hin beektan. 15 Isin akka yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti illee hin muru. 16 Garuu ani yoon mure illee murtiin koo dhugaa dha; kan murus na qofa miti. Ani Abbaa na erge sana wajjinan jiraatii.

17 Dhuga ba'umsi nama lamaa akka dhugaa ta'e Seera keessan keessatti barreeffameera.

18 Ani ofii kootiif dhugaa nan ba'a; Abbaan na erges waa'ee koo dhugaa ba'a." 19 Isaanis, "Abbaan kee eessa jira?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, "Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa koos ni beektu turtan" jedhe. 20 Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti kuufamu keessatti barsiisa jiruu dubbii kana dubbate. Garuu waan sa'aatiin isaa hin ga'iniif namni tokko iyyuu isa hin qabne. 21 Yesuus amma illee, "Ani nan deema; isin na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddoori ani dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaanii jedhe. 22 Yihuudoonnis, "Isin iddoori ani dhaqu dhufuu hin dandeessan' jechuun isaa of ajjeesuufii laata?" jedhan. 23 Innis ittuma fufeeakkana jedhe; "Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunyaa kanaa ti; ani immoo kan addunyaa kanaa miti. 24 Akka isin cubbuu keessaniin duutan ani isinitti himeera; isin yoo akka ani isa ta'e amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni duutu." 25 Isaanis, "Ati eenyu?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immooakkana jedhee deebise; "Ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. 26 Ani waa'ee keessan waanan jedhuu fi waanan murteessu baay'een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isa irraa dhaga'e addunyaaati nan hima." 27 Isaan garuu akka inni waa'ee Abbaa isaa isaanitti himaa ture hin hubanne. 28 Kanaafuu Yesuusakkana isaanii jedhe; "Yommuu Ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiinhomaa hin hoijennees ni beektu. 29 Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne." 30 Utuma inni dubbatus, namoonni baay'een isatti amanan. 31 Yesuus Yihuudoota isatti amananiinakkana jedhe; "Yoo dubbii kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. 32 Dhugaas ni beektu; dhugaanis bilisa isin baasa." 33 Isaanis, "Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa

hin garboomne. Yoos ati akkamitti bilisa baatu immooakkana jedhe; "Hafuurri hamaan na nuun jetta ree?" jedhaniin. **34** Yesuisis deebisee keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin akkana jedhe; "Ani dhuguman, dhuguman garuu na hin kabajjan. **50** Ani ulfina mataa koo isinitti hima; namni cubbuu hoijetu hundi hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkotu garbicha cubbuu ti. **35** Garbichi bara bараан jira; innis Abbaa murtii ti. **51** Ani dhuguman, mana hin jiraatu; ilmi garuu bara bараан ni jiraata. (aiōn g165) **36** Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. **37** Isin sanyii Abrahaam ta'u keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddo **52** Yihuudoonnis akkana jedhaniin; "Akka hafuurri hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du'eera; raajonnis du'aniiru; ati hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. **38** Ani waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha; **53** Ati abbaa keenya Abrahaam caaltaa? Inni isinis waanuma abbaa keessan irraa dhageessan hoijettu." **39** Isaanis, "Abbaan keenya Abrahaam" utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii deebise; "Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, jedhan. Yesuis immooakkana jedhe; "Isin ofii jetta ree?" **54** Yesuis akkana jedhee utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii deebise; "Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, Abrahaam hojjete ni hojjette turtan. **40** Isin ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga'e kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya isinitti hime ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam jettaniin sanaa dha. **55** Yoo isin isa beekuu waan akkasii hin hojenne. **41** Isin waan abbaan baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin keessan hojjete hojjette." Isaanis, "Nu ejjaan beeku jedhee silaaakkuma keessan sobduu hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis nan ta'a ture. Ani garuu isa beeka; dubbiisaa Waaqa" jedhaniin. **42** Yesuisis akkana isaaniin illee nan eega. **56** Abbaan keessan Abrahaam jedhe; "Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta'ee guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraab a'een arge; ni gammades." **57** Yihuudoonnis, "Umuriin dhufeetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin kee waggaa shantama iyyuu hin guunne; hin dhufne. **43** Wanni ani dubbadhu maaliif yoos Abrahaamin argiteertaa?" jedhaniin. **58** isinii hin galu? Sababiin isasaa waan isin waan Yesuisis, "Ani dhuguman, dhuguman isinitti ani jedhu fudhachuu hin feeneef. **44** Isin ijoollee hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyyuu ani abbaa keessanii ijoollee diiyaabiloos; fedhiin anuma" isaaniin jedhe. **59** Kana irratti isaan keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuu isa dha'uuf jedhanii dhagaa guurran; Yesuis dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba'ee ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni deeme.

dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta'eef yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. **45** Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan! **46** Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? **47** Namni kan Waaqaa ta'e kam iyyuu dubbi Waaqaa ni dhaga'a. Isin waan kan Waaqaa hin ta'iniif hin dhageessan." **48** Yihuudoonnis deebisanii, "Ati nama Samaariyaa ti; hafuura hamaatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?" jedhaniin. **49** Yesuis

9 Yesuis utuu darbuu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. **2** Barattoonni isasaa, "Yaa barsiisaa, akka namichi kun jaamaa ta'ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?" jedhanii isa gaafatan. **3** Yesuisis akkana jedhee deebise; "Akka hojiin Waaqaa isaan mul'atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. **4** Utuu guyyaa ta'ee jiruu hojii isaa ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyyuu itti hojjechuun hin dandeenye ni dhufa. **5** Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa

ti.” **6** Innis erga waan kana dubbatee booddee akka arguu danda’e yookaan ija lafatti tufee dhoqee tolche; dhoqee sanas isaa eenyu akka baneef nu hin beeknu. Inni ija namichaatti dibe. **7** Innis namicha sanaan, nama ga’aa dha; waa’ee mataa isaa dubbachuu “Dhaqitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe. ni danda’; isuma gaafadhaa.” **22** Abbaa fi Saliihoom jechuun kan ergame jechuu dha. haati isaa sababii Yihuudoota sodaatanaiif waan Namichis dhaqee dhiqate; argas deebi’ee dhufe. kana jedhan; namni kam iyyuu yoo Yesuus **8** Olloonni isaatii fi namoonni duraan utuu inni Kiristoos jedhee dhugaa ba’e akka mana inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma sagadaa keessaa ari’amu Yihuudooni kanaan taa’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. **9** dura walii galanii murteessanii turaniitii. **23** Namoonni tokko tokko, “Eeyyee, isa” jedhan. Kanaafuu abbaa fi haati isaa, “Inni nama ga’aa Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan. dha; isuma gaafadhaa” jedhan. **24** Isaanis Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. **10** yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana Jarris, “Iji kee akkamitti baname ree?” jedhaniin. waamanii, “Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun **11** Innis deebisee, “Namicha Yesuus jedhamutu cubbamaa ta’uu isaa nu ni beekna” jedhaniin. dhoqee tolchee ija koo dibee, ‘Gara Haroo **25** Innis, “Cubbamaa ta’uu fi ta’uu baachuu Saliihoom dhaqitii dhiqadhu’ naan jedhe; anis isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. dhaqueen dhiqadhe; arguus nan danda’e.” **12** Ani jaamaan ture; amma garuu nan argal” Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhaniij jedhee deebise. **26** Isaanis, “Inni maal siif isa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku” godhe? Ija kees akkamitti siif bane?” jedhaniij jedheen. **13** Isaanis namicha jaamaa ture sana isa gaafatan. **27** Inni immoo, “Ani kanaan Fariisotatti geessan. **14** Guyyaan itti Yesuus dura isinitti himeera; isinis hin dhageeny. dhoqee tolchee ija namichaa bane Sanbata Ammas maaliif dhaga’uu barbaaddu? Isinis ture. **15** Fariisonnis namichi akkamitti akka barattoota isaa ta’uu barbaaddu?” jedheen. **28** arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni Isaanisakkana jedhaniij isa arrabsan; “Barataan dhoqee tolchee ja koo dib; anis nan dhiqadhe; namicha kanaa si’! Nu barattoota Musee ti! nan arges” jedheen. **16** Fariisota keessaas **29** Akka Waaqni Museetti dubbate nu beekna; tokko tokko, “Namichi kun waan Sanbata hin namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyyuu hin eegneef, inni Waaqa biraa hin dhufne” jedhan. beeknu.” **30** Namichis deebiseeakkana jedhe; Warri kaan garuu, “Cubbamaan tokko akkamitti “Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan dinqiiakkanaa hojjechuu danda’?” jedhan. waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo Garaa garummaanis isaan gidduutti uumame. naa bane. **31** Akka Waaqni cubbamoota hin **17** Isaanis amma illee namicha jaamaa ture dhageeny ni beekna. Inni nama isa waaqeaffatuun sanaan, “Waa’ee namicha ija kee siif bane sanaa fi fedhii isaa guutu dhaga’aa. **32** Eenyu iyyuu ija maal jetta?” jedhan. Namichis deebisee, “Inni nama jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane raajii dha” jedhe. **18** Yihuudoonis hamma uumama addunyaati jalqabee hin dhaga’ amne. abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate (**aiōn g165**) **33** Namichi kun utuu Waaqa biraa ta’uu sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.” akka inni agartuu isaa argate amma illee hin **34** Isaanis deebisanii, “Ati kan guutummaatti amanne. **19** Isaanis, “Inni kun ilma keessan cubbuun dhalatte, situ nu barsiisaa?” jedhaniin. isuma isin jaamaa ta’ee dhalate jettan sanaa? Alattis gad isa baasan. **35** Yesuusis akka isaan Yoos amma immoo akkamitti arguu danda’ a gad isa baasan dhaga’e; yommuu isa argettis, ree?” jedhaniij gaafatan. **20** Abbaa fi haati “Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. **36** namichaas deebisaniiakkana jedhan; “Akka Namichis, “Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuif inni ilma keenya ta’ee fi akka inni jaamaa inni eenyu?” jedhe. **37** Yesuusis, “Ati amma isa ta’ee dhalate ni beekna. **21** Garuu amma argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma”

jedheen. **38** Namichi sunis, "Yaa Gooftaa, ani Abbaan na beekutti fi akkuma ani Abbaa nan amana" jedhe; ni sagadeefis. **39** Yesuuus beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna. immoo, "Warri hin argine akka arganiif, warri **16** Ani warra gola kanatti galan malees hoolota argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis addunyaa kanaa dhufeera" jedhe. **40** Fariisota sagalee koo ni dhaga'u; karra tokkos ni ta'u; isa wajjin turan keessaa tokko waan kana tikseen isaaniis tokko ta'a. **17** Kanaafuu Abbaan jechuu isaa dhaga'anii, "Nus jaamota mitii ree?" waan ani deebisee fudhachuuuf lubbuu koo jedhanii gaafatan. **41** Yesuusis, "Utuu jaamota dabarsee kennuuf na jaallata. **18** Lubbuu koo taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin anumatu ofii kootiin dabarsee kenna malee garuu, 'Ni argina' jettu; cubbuun keessan ni eenyu iyuu narraa hin fudhatu. Ani lubbuu koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee fudhachuuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraat fudhadheera." **19** Amma illee sababii dubbi kanaatiif Yihuudoota gidduutti garaa garummaan uumame. **20** Baay'een isaaniis, "Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?" jedhan. **21** Warri kaan immoo, "Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda'aa?" jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa haaromsuu Yerusaalemitti ayyaneffamee ture. Yeroon sunis ganna ture; **23** Yesuusis mana qulqullummaa keessa gardaafuu Soloomoon keessa deddeebi'aa ture. **24** Yihuudoonis isa marsanii, "Hamma yoomiitti qalbii nu rarrafaata? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii nutti himi" jedhaniin. **25** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa kootiitiin hojedhu waa'ee koo dhugaa ba'a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta'inifi hin amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga'u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu'u. **28** Anis jirenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Abbaan koo kan natti isaan kerne sun hunduma caala; namni tokko iyuu harka Abbaa kootii keessaa isaan butachuu hin danda'u. **30** Anii fi Abbaan tokkuma." **31** Yihuudooniisa dha'uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. **32** Yesuusis, "Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay'ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamiiif dhagaadhaan na dhooftu?"

10 "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaaaf bana; hoolonnis sagalee isaa ni dhaga'u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta'an hunda gad yaasee booddee isaan dura deema; hoolonni isaaas waan sagalee isaa beekanii isaa faana bu'u. **5** Orma garuu ni baqatu malee faana hin bu'an; sagalee ormaa hin beekanii." **6** Yesuuus fakkeenya kana isaanitti himeera; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** Kanaafuu Yesuuus ammas akkana jedheen; "Dhuguman, dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaan hin dhageenye. **9** Balballi ana; namni karaa kootiin ol seenu kam iyuu ni fayya. Inni ni seena; ni ba'as; lafa dheedaas ni argata. **10** Hattichi hatuuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf dhufa; ani garuu akka isaan jirenya qabaataniif, jirenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** "Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isaatifi jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaa kan tiksee hin ta'in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta'inifi yommuu dhufaatiif yeeyyii argutti hoolota dhiisee baqata. Yeeyyiis bushaayee ni butata; ni bittinneessas. **13** Namichi waan qacaramaa ta'eef ni baqata; dhimma hoolotaas hin qabu. **14** "Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunis akkuma

jedheen. **33** Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif ergasii barattoota isaatiin, “Kottaa Yihuudaatti jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu deebinaa” jedhe. **8** Barattooni isaa immoo, waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee “Yaa Barsiisa, Yihuudoonni dhi’eenya kana jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati deebisaniif. **34** Yesuus immoo akkana jedhee amma illee deebitee achi dhaqxaa?” jedhaniin, deebiseef, “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin, **9** Yesuus is akkana jedhee deebiseef; “Guyyaan “waaqota” jedheera’ jedhamee barreefameera tokko sa’atii kudha lama qaba mitii? Namni mitii? **35** Inni erga warra dubbiin Waaqaa isaaniif guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin dhufenee ‘waaqota’ jedhee, Katabbiin Qulqulluun arguuf hin gufatu. **10** Kan halkaniin deemu immoo waan hin diigamneef, **36** sababii ani, garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni ‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedheef, isin maaliif isa gufata.” **11** Innis erga waan kana dubbatee Abbaan qulqulleessee gara addunyaaatti erge booddee, “Michuun keenya Al'aazaar rafeera; sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? **37** Yoo ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa” ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na isaaniin jedhe. **12** Barattooni isaa, “Yaa hin amaninaa. **38** Yoo ani hojii sana hojjedhe Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya” jedhaniin. garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha **13** Yesuus waa’ee du’a Al'aazaar dubbate; amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, barattooni isaa garuu waan inni waa’ee rafitii akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hirribaa dubbate se’an. **14** Kanaafuu Yesuus hubattaniif.” **39** Isaan amma illee isa qabuu akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. “Al'aazaar du'eera; **15** akka isin amantaniif ani **40** Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan iddo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhaqnaa.” sana dhaqee achis ture. **41** Namoonni baay’eenis **16** Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo gara isaa dhufanii, “Yohannis mallattoo tokko barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf illee hin hoijenne; garuu wanni inni waa’ee ka’aa ni dhaqnaa” jedhe. **17** Yesuus yommuu achi namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa ga’etti Al'aazaar erga awwaalamee guyyaa afur dha” jedhan. **42** Achittis namoonni hedduun akka ture beeke. **18** Biitaaniyaan Yerusaalem Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al'aazaar jedhamu kan Biitaaniya keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. **2** Maariyaam isheen obboleessi ishee Al'aazaar dhukkubsate kun, isheedhuma Gooftaa shittoo dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee sanaa dha. **3** Kanaaf obboleettonni isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti dhaaman. **4** Yesuus is yommuu waan kana dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfina Waaqaatiif dhufe malee du’aan hin ga’u” jedhe. **5** Yesuusis Maartaa fi obboleettiin ishee, Al'aazarin is jaallata ture. **6** Innis yommuu akka Al'aazaar dhukkubsate dhaga’etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. **7** Innis irraa gara kiloo meetira sadii fagaatti turtur; **19** Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamii sababii obboleessa isaaniitiif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. **20** Maartaan yommuu dhufatii Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mana teesse. **21** Maartaanis Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture. **22** Ammas taanaan akka waan ati Waaqa kadhattu hunda Waaqni siif kennu nan beeka.” **23** Yesuusis, “Obboleessi kee ni ka’aa” jedheen. **24** Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu guyyaa dhumaan sanatti ka’u anuu beeka” jetteen. **25** Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’e iyyuu ni jiraata; **26** kan na keessa jiraatu fi kan natti amanu hundinuu bara baraan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (aiōn

g165 27 Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati dubbatee, “Al’azaar, as ba’i!” jedhee sagalee Kiristoos Ilma Waqaan kan gara addunyaa dhufu guddaadhaan iyye. 44 Namichi du’e sunis sana taate nan amana” jetteen. 28 Isheenis akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuudhaan erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee kafanamee, fuulli isaa wayyaadhaan marametti Maariyaamin kophaatti waamtee, “Barsisaan gad ba’e. Yesuusis, “Isa hiikaa, haa deemu” dhufeera; si waamas” jetteen. 29 Maariyaamis isaaniin jedhe. 45 Kanaafuu Yihuudoota gara yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjete argan gara isaa dhaqxee. 30 Yesuus yeroo sana iddo keessaa hedduun isatti amanan. 46 Isaan keessaa Maartaan itti isa simatte ture malee amma tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii illee ganda sana hin seenne. 31 Yihuudoonni waan Yesuus hojjete itti himan. 47 Kana Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee irratti luboonni hangafoonni fi Fariisonni wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan yaa’ii Yihuudootaa waaman. Isaanisakkana kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti jedhanii gaafat; “Namichi kun mallattoo boo’uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se’ani baay’ee argisiisaa jira. Maal haa goonu? 48 ishee duukaa bu’an. 32 Maariyaamis yommuu Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti iddo Yesuus ture sana geessee isa argitetti, amana; warri Roomaas dhufanii iddo keenyaa fi miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati saba keenya nurraa fudhatu.” 49 Isaan keessaa as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture” namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana jetteen. 33 Yesuusis yommuu boo’uu ishee, luba ol aanaa ture tokkoakkana isaaniin jedhe; Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo’uu “Isin waan tokko illee hin beektan! 50 Sabni isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame; guutummaatti dhumu irra namni tokko sabaaf ni dhiphates. 34 Innis, “Eessa isa keessan?” du’uun akka isinii wayyu hin hubattan.” 51 jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa, Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka kottuu ilaali” jedhanii. 35 Yesuusis imimmaan Yesuus saba sanaaf du’u raajii dubbachuu isati dhangalaase. 36 Yihuudoonis, “Inni hammam malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin akka isa jaallatu mee ilaala!” jedhan. 37 dubbanne; 52 kunis ijoollee Waaqaa kanneen Isaan keessaa tokko tokko garuu, “Inni kan ija bittinnaa’an walitti qabee tokko gochuuf malee namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis saba sana qofaaf miti. 53 Kanaafuu isaan gaafasii hin duune gochuuf hin danda’u turee?” jedhan. jalqabanii isa ajjeesuuf malachaa turan. 54 38 Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara Kanaafuu Yesuus ifatti ba’ee Yihuudoota gidduu awwaala sanaa dhaqe. Awwalli sunis holqa hin deddeebine. Achii ka’ee gara magaalaa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. Efrem jedhamu kan gammoojiitti dhi’atau 39 Yesuusis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaal” tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi jedhe. Maartaan obboleettiin isa du’e sanaa ture. 55 Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi’ataee garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa’a” jetteen. ga’in of qulqulleessuuf jedhanii baadiyyaadhaa 40 Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina Yerusaalemitti ol ba’an. 56 Isaanis Yesuusis Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. 41 barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis dhaabatanii, “Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana ol ilaaaleeakkana jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati kanaa hin dhufuu laata?” waliin jedhan. 57 na dhageesseef sin galateeffadha. 42 Akka ati Luboonni hangafoonni fi Fariisonni garuu yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu Yesuusin qabuuf jedhanii namni iddo inni jiru akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen kennanii turan.
waan kana dubbadhe.” 43 Yesuusis waan kana

12 Faasiikaa dura guyyaa ja'ffaatti Yesuuus yaadatan. **17** Namoonni baay'een yommuu inni gara Biitaaniyaa ganda Al'aazaar, kan Al'aazaarin awwala keessaa waamee du'aa Yesuuus du'aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa **2** Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni ba'an. **18** Namoonni baay'eenis sababii mallattoo tajaajilti turte; Al'aazaaris warra isa wajjin kana gochuu isaa dhaga'aniif isa simachuu irbaatatti dhi'aatan keessaa tokko ture. **3** ba'an. **19** Kanaafuu Fariisonni, "Isin akka waa Maariyaamis shittoo Naardoos qulqulluu gatiin tokko illee gochuu hin dandeenyne argitanii? isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta'u Ilaa, addunyaan guutuun akkamitti akka isa fiddee miilla Yesuuus dibde; rifeensa mataa duukaa bu'e ilaalaal!" waliin jedhan. **20** Warra isheetiiniis miilla isaa haqxee. Manichis urgaa yeroo Ayyaanichaatti waqaeffachuu ol ba'an shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis keessaa tokko kan dabarsee isa kennuuf jiru Fiiliphoo namicha Beetsayidaa Galilaatii Yihuudaa Keeriyotichi garuuakkana jedhe; **5** dhufe sanatti dhi'aatanii, "Yaa gooftaa, Yesuuusin "Shittoon kun maalif diinaarii dhibba sadii arguu barbaanna" jedhamiin. **22** Fiiliphosis gurguramee hiyyeyyiif hin kennamne?" **6** dhaqee Indiriiyaasitti hime; Indiriiyaasii fi Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee Fiiliphoo immoo dhaqanii Yesuuusitti himan. **23** hiyyeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoon Yesuuus immooakkana jedhee isaaniif deebise; maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa "Sa'atiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga'eera. buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. **7** **24** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Yesuuusis deebiseeakkana jedhe; "Isheen shittoo iji qamadii tokko yoo lafa bu'ee du'uu baate kana guyyaa awwala kootiitiif haa tursuitutii kophaa isaa hafa. Yoo du'e garuu ija baay'ee ishee dhiisaa. **8** Hiyyeyyiif yeroo hunda of biraa naqata. **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaan kana irratti qabdan." **9** Yihuudoonni baay'een akka Yesuuus lubbuu isaa jibbu immoo jirenya bara baraatiif achi jiru beekanii Yesuuus qofaaf jedhaanii utuu lubbuu isaa kaa'ata. (*aiōnios g166*) **26** Namni na hin ta'in, Al'aazaarisa inni du'aa kaases ilalaaluf tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu'u; iddo dhufan. **10** Kanaafuu luboonni hangafoonni ani jiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo Al'aazaarinis ajjeesuuuf mari'atan; **11** Yihuudoota nama na tajaajilu kamiif iyyuu ulfina ni kenna. keessaa namoonni baay'een sababii isatiif **27** "Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa dhaqanii Yesuuusitti amanaa turaniitii. **12** Guyyaa ani maal jedhu ree? 'Yaa Abbaa, sa'atii kana itti aanutti namoonni Ayyaanichaaf dhufanii jalaa na baasi;' garuu ani sababii kanaafan gara turan baay'een akka Yesuuus gara Yerusaalem sa'atii kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee dhufaa jiru dhaga'an. **13** Isaanis damee meexxii ulfeessi!" Ergasii sagaleen, "Ani isa ulfeesseera; harkatti qabtanii isaa simachuu ba'an; iyyanis ammas nan ulfeessa" jedhu tokko samiidhaaakkana jedhan; "Hoosaa'inaa!" "Inni maqaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu Gooftaatiin dhufu eebbfamaa dha!" "Mootiin sagalee kana dhaga'etti, "Ni kakawwise" jedhe. Israa'el eebbfamaa dha!" **14** Yesuuusis ilmoo Warri kaan immoo, "Ergamaa Waqaatu isatti harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma dubbate" jedhan. **30** Yesuuusakkana jedheeakkana jedhamee barreeffamee dha; **15** "Yaa deebise; "Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe Intala Xiyoona, hin sodaatin; kunoo, mootiin malee sababii kootiif miti. **31** Yeroon itti kkee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira." addunyaan kanatti muramu amma; bulchaan **16** Barattooni isaa jalqabatti waan kana hin addunyaan kanaas amma gad gatama. **32** Ani hubanne. Erga Yesuuus ulfina argatee booddee garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama garuu akka wanni barreeffamee kun waa'ee isaa hunda ofitti nan harkisa." **33** Innis akka du'a ta'ee fi akka isaanis waanuma kana isaa godhan akkamii du'uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. **34**

Tuunnis deebisee, "Akka Kiristoos bara bараан jiraatu nu Seera irraa dhageenyeerra; yoos ati akkamitti, 'Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba' jetta? 'Ilmi Namaa' kunis eenyu?" jedheen.

(aiōn g165) 35 Yesuus immooakkana jedheen; "Ifni yeroo gabaabaaadhaf isin bira jira. Akka dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdantu deddeebi'aa. Namni dukkana keessa deddeebi'u eessa akka dhaqu hin beekutii. 36 Ijoollee ifaa akka taataniif utuu ifa qabdantu ifa sanatti amanaa." Yesuus erga waan kana dubbatee fixee booddee iddo sanaa ka'ee isaan duraa dhokate. 37 Yesuus fuula isaanii durattimallattoo hedduu hujjetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. 38 Kunis dubbiin Isaayyaas raajichaa kan: "Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftaas eenyutti mul'ate?" jedhu sun akka raawwatamuuf ture. 39 Sababii kanaaf isaan amanuu hin dandeeny; Isaayyaas iddo biraattiakkana jedheeraati; 40 "Ija isaaniiitiin akka hin argineef, qalbiiisaaniiitiin akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuufis akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraati; garaa isaaniiis jabeesseera." 41 Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa'ee isaas dubbateef waan kana jedhe. 42 Ta'us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay'een isatti amanan. Garuu waan mana sagadaatiin nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniiif amantii isaanii ifatti hin baafne; 43 isaan ulfina Waqaqa irra ulfina nmaa jaallataniiruutii. 44 Yesuus isyeeakkana jedhe; "Namni natti amanu isana erge sanatti amana malee natti miti. 45 Kan na argus isaa na erge sana arga. 46 Akka namni natti amanu hundinuu dukkana keessa hin jiraanneef ani ifa ta'ee gara addunyaa dhufeera. 47 "Namni yoo dubbii koo dhaga'ee eeguu baate kan isatti muru ana miti; ani addunyaa fayyisuufin dhufe malee itti muruuf hin dhufneetii. 48 Namni na didu kan dubbii koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. 49 Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne.

50 Akka ajajni isaa jirenya bara bараа та'e nan beeka. Kanaafuu warni ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himee dha." (aiōn g166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura ture. Yesuus is akka addunyaa kana keessa gara Abbaa dhaquudhaaf sa'aatiin isaa ga'e ni beeke. Innis warra kan isaa ta'an kanneen addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattisaan jaallate. 2 Yeroo irbaataatti diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa'e. 3 Yesuus akka Abbaan waan hunda harka isaatti kenne, akka Waaqa biraah dhufee fi akka gara Waqaatideebi'u illee beeka ture; 4 kanaaf irbaata irraa kaa'ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa'e; fooxas mudhiitti hidhate. 5 Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiqiuu fi fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haqu jalqabe. 6 Inni gara Simoon Phexros dhufe; Phexrosis, "Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiqaa?" jedheen. 7 Yesuus immoo deebisee, "Waan ani hujjechaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta" jedheen. 8 Phexrosis, "Hin ta'u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiqxu" jedheen. Yesuus deebisee, "Yoo ani siif dhiqiuu baadhe ati na biraqooda hin qabaattu" jedheen. (aiōn g165) 9 Simoon Phexrosis deebisee, "Yaa Gooftaa, yoos harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta'in" jedheen. 10 Yesuus, "Namni dhagna isaa dhiqate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isaa barbaachisa; dhagni isaa giutuun qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti" jedheen. 11 Innis nama dabarsee isaa kennuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, "Qulqulluu hunda keessan miti" jedheefis kanuma. 12 Innis erga miilla isaanii dhiqee booddee, uffata isaa uffatee iddo isatti deebi'ee taa'e. Akkanas jedheen; "Isin waan ani isiniif godhe hubattanii? 13 Isin, 'Barsiisaa', 'Gooftaas' naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eef isin dhuguma jettan. 14 Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isinii dhiqee, isinis akkasuma

miilla walii dhiquu qabdu. 15 Akkuma ani isinii Yesuuus akkana jedhe; “Amma Ilmi Namaa godhe kana isiris akka gootaniif ani fakkeenya ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera. isinii kenneera. 16 Ani dhuguman, dhuguman 32 Waaqni erga isaan ulfina argatee, Waaqni isinitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ofuma isaatiin Ilma ulfeessa; inni takkumaan isa ergamaanis kan isa erge hin caalu. 17 Egaa isin ulfeessa. 33 “Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma eebbfamoo dha. 18 “Ani waa’ee hunda keessanii Yihuudootaan, ‘Iddo an dhaqu isin dhufuu hin dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan dandeessan’ jedhe sana ammas isiniin nan jedha. beeka. Kun garuu dubbiin Katabbii Qulqulluu 34 “Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa kan, ‘Inni buddeena koo nyaate koomee isaa isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti natti ol fudhate’ jedhu sun akka guutamuuf. isinis akkasuma wal jaalladhaa. 35 Yoo isin 19 “Isin yommuu wanni kun ta’utti akka ani jaalala walif qabaattan namoonni hundinuu Isa ta’e akka amantaniif utuu inni hin ta’in akka isin barattoota koo taatan kanaan ni amma isinitti nan hima. 20 Ani dhuguman, beeku.” 36 Simumon Phexrosis, “Yaa Gooftaa, dhuguman isinitti hima; kan nama ani ergu eessa dhaqxaa?” jedhee isa gaafate. Yesuusis, “Ati kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan amma iddo an dhaqu na faana dhaquu hin na simatu hundis isa na erge sana simata.” 21 dandeessu; gara boodeetti garuu na duukaa Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan buuta” jedhee deebiseef. 37 Phexrosis, “Yaa jeeqamee, “Ani dhuguman, dhuguman isinitti Gooftaa, ani maaliifan amma si duukaa bu’uu hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” hin dandeenye? Ani siif jedhee lubbuu koo jedhee dhugaa ba’e. 22 Barattooni akka inni nan kenna” jedheen. 38 Yesuusis deebisee, “Ati waa’ee eenyuu dubbatee wallaalani wal ilaalan. dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? 23 Barattoota keessaas inni Yesuuus isa jaallatu Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi’aatee indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” ture. 24 Simumon Phexrosis, “Mee eenyuu jechuu jedheen.

isaa akka ta’e isa gaafadhu!” jedhee nyaaraan barataa sanatti hime. 25 Innis qoma Yesuusiihti hirkatee, “Yaa Gooftaa, eenyu innii?” jedhee gaafate. 26 Yesuusis deebisee, “Namichi ani buddeena afaan kaa’ata tokkoo caabii keessa cuuphee kennuuq isa” jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simumon Keeriyotichaatiif kenne. 27 Yihuudaa akkuma inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale. Yesuusis, “Waan gochuuf jirtu dafii godhi” isaan jedhe. 28 Warra nyaataaf tataa’an keessaas namni tokko iyyuu waan inni akkas isaan jedheef hin hubanne. 29 Sababii Yihuudaan korojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaas namoonni tokko tokko waan Yesuuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu yookaan akka inni hiyyeyyiif waa kennu isatti hime se’an. 30 Yihuudaanis akkuma buddeena sana fudhateen gad ba’e. Yeroon sunis halkan ture. 31 Erga Yihuudaan gad ba’ee booddee

14 “Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti amanaa; nattis amanaa. 2 Mana Abbaa koo keessa iddo jirenyaa baay’ eetu jira; utuu akkana ta’uu baatee silaa isinittin hima ture. Ani iddo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. 3 Anis yoon dhaqee iddo isinii qopheesse, akka isinis iddo an jiru jiraattaniif deebi’ ee dhufeen ofitti isin fudhadha. 4 Isinis karaa iddo an dhaquu ni beektu.” 5 Toomaasis, “Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoos akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?” jedheen. 6 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Karaa fi dhugaan, jirenyis anuma. Yoo anaan ta’e malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. 7 Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni beektu turtan; ammaa jalqabdaniis isa beektu; isas argitaniirtu.” 8 Fiiliphoos, “Yaa Gooftaa, Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga’atii” jedheen. 9 Yesuusis akkana isaan jedhe; “Yaa Fiiliphoos, ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee,

ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadeera. Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti **26** Jajjabeessaan sun, Hafuurri Qulqulluun kan argisiisi' jechuu dandeessa ree? **10** Akka ani Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru isin barsiisa; waan ani isinitti hime hundas ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadeera isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti nan kana ofuma kootiin hin dubbadeera. Garuu Abbaa hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. **11** Akka akka addunyaan kennutti isiniif hin kenu. ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif "Isin akka ani, 'Ani nan deema; deebi'ees gara na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinitti keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kootti ni ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquu gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. **29** Akka inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. **13** yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan wanni kun hin ta'in ani amma duraan dursee isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan isinitti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee kam iyyuu na kadhattan ani nan raawwadha. **15** "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan akka beekuuf, aniakkuma Abbaan na ajajetti nan hojjedha. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

isiniif kenna; (aiōn g165) **17** inni Hafuura dhugaa ti.

Addunyaa waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. **18** Ani akka joollee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isa na jaalladha; isattis of nan mul'isa." **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaan kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaaatti utuu hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen. **23** Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Namni na jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddo jirenyaa isaa wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** "Ani utuman

15 "Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora. **3** Isin dubbii ani isinitti dubbadeera amma qulqullu dha. **4** Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija naqachuu hin dandeenye, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessaan. **5** "Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isaa keessa jiraadhe inni ija baay'ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniitii. **6** Namni na keessa hin jiraanne akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkana walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. **7** Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadaa; innis isiniif ni kennama. **8** Isin yoo ija baay'ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. **9** "Akkuma Abbaan na jaallatetti amis akkasuma isin jaalladheera. Egaa jaalala koo keessa jiraadhaa. **10** Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee

jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan dhufutti waa'ee koo dhugaa ba'a. 27 Isinis koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. 11 jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif Akka gammachuun koo isin keessa jiraattu fi dhugaa baatu.

akka gammachuun keessanis guutuu ta'uuf ani waan kana isinitti himeera. 12 Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa. 13 Eenu iyuu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isatiif kennu sana irra caalu hin qabu. 14 Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. 15 Garbichi waan gooftaan isaa hoijetu waan hin beekneef, ani si'achi garboota isiniin hin jedhu. Qooda kanaa ani michoota isiniin jedheera; ani waanan Abbaa koo irraa dhaga'e hundumaa isin beeksiseeraatii. 16 Isinis akka dhaqxanii ija naqattaniif, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyuu isinii kennuuf. 17 Ajajni koo isa kana: Wal jaalladhaa. 18 "Yoo addunyaan isin jibbe, akka inni isin dura na jibbe beekaa. 19 Utuu isin kan addunyaat taatanii silaa addunyaan kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu waan ani addunyaat keessaa isin filadheef isin kan addunyaat miti. Kanaafuu addunyaan isin jibba. 20 Dubbii ani, 'Garbichi gooftaa isaa hin caalu' jedhee isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari'atani, isinis ni ari'atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis ni ajajamu. 21 Isaan waan Isa na erge sana hin beekneef, sababii maqaa kootiitiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu cubbuu isaanitiif sababii dhi'effatan hin qaban. 23 Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojji namni biraatokko iyuu hin hojjetin gidduu isaanitti hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, 'Isaan akkasumaan na jibban' jedhamee barreeffame sun raawwatomuuf ta'e. 26 "Jajjabeessaan ani Abbaa biraat isinii ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaan ba'u sun yommuu

16 "Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. 2 Isaan mana sagadaa keessaa isin ari'u; dhugumaan yeroon itti namni isin ajjeesu kam iyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. 3 Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. 4 Anis akka isin yommuu yeroon sun ga'utti isaan yaadattaniif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen isinitti hin himne. 5 "Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta'us isin keessaa namni, 'Ati eessa dhaqxa?' jedhee na gaafatu tokko iyuu hin jiru. 6 Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. 7 Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun koo bu'aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. 8 Innis yommuu dhufutti akka addunyaan waa'ee cubbuu, waa'ee qajeelummaatii fi waa'ee murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; 9 waa'ee cubbuu, sababii namoonni natti hin amanneef; 10 waa'ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si'achi na hin argineef; 11 waa'ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaat kanaatti murameef. 12 "Ani amma iyuu waanan isinitti himu baay'ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. 13 Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga'u qofa dubbata malee ofuma isaatiin hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. 14 Inni sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. 15 Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaaf. 16 "Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitanii na argitu." 17 Barattoota isaa keessaas tokko tokko, "Inni, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' akkanumas 'Ani waanan gara Abbaa

dhaquuf' nuun jechuun isaa maal jechuu isaa yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii tokkoonti?" waliin jedhan. **18** Isaanis, "Yeroo muraasaaf' tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu tokko ni dhufa. Ammuma iyuu dhufeera. isaa akka ta'e nu hin beeknu" jedhan. **19** Yesuus Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan ani kophaa koo miti. **33** "Akka isin anaan beekeeakkana jedheen; "Wanni ani, 'Isin yeroo nagaq qabaattaniif ani wantoota kanneen muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf isiniti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni immoo deebitaniif na argitu' jedhe sun maal isin argata. Garuu jabaadha! Ani addunyaa jechuu koo akka ta'e wal gaafachaa jirtuu? **20** mo'adheeraa."

Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin ni boossu; ni gadittus. Addunyaa garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu gammachuutti ni geeddarama. **21** Dubartiin yommuu ciniinsifattu, waan yeroon ishee ga'eef ni gadditi; erga daa'ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis waan gammadduu dhiphina sana hin yaadattu. **22** Isinis akkasuma amma gadditaniirtu; ani garuu deebi'een isin ilaala; garaan keessanis ni gammada. Gammachuu keessanis eenu iyuu isin irraa hin fudhatu. **23** Gaafas isin homaa na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyuu isinii kenna. **24** Isin hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf kadhadhaa ni argattu. **25** "Ani wantoota kanneen fakkeenyaaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi'ee fakkeenyaaan isinitti hin dubbanne ni dhufa; yommus ani waa'ee Abbaa koo ifaan ifatti isinittin hima. **26** Isin gaafas maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif nan kadhadha isiniin hin jedhu. **27** Isin waan na jaallattaniif, Waaqa biraa ba'uu koo waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. **28** Ani Abbaa biraa ba'ee gara addunyaa dhufeera; ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan dhaqa." **29** Barattooniisaasakkana jedhan; "Kunoo, ati amma iyuu fakkeenyaaan utuu hin ta'in ifaan ifatti dubbachaa jirta. **30** Akka ati waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyuu gaaffii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraa baate ni amanna." **31** Yesuusis deebiseeakkana jedheen; "Isin amma ni amantuu? **32** Kunoo

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaaleeakkana jedhe: "Yaa Abbaa, sa'atiin sun ga'eera. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati Ilma keetiif ulfina kenni. **2** Akka inni warra ati isaafkennite hundaaf jirenyabara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaafkenniteertaatii. (**aiōnios g166**) **3** Jirenyi bara baraa kana: innis akka isaan si'i Waaqa dhugaa tokkichaafi Yesuus Kiristoosisaati ergite sana beekaniif. (**aiōnios g166**) **4** Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti kennite sana raawwachuuudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. **5** Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaa hin uumaminiindura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi. **6** "Ani namoota ati addunyaa keessanaa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. **7** Isaan akka wanni ati anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufa amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite isaanif kenneeraatii; isaanis fudhataniiru. Akka ani si biraa ba'es dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru. **9** Ani isaanifnan kadhadha. Warri ati naa kennite waan kan kee ta'aniif isaanifin kadhadha malee addunyaa hin kadhadhu. **10** Wanni ani qabu hundinuu kan kee ti; wanni ati qabdu hundinuuus kan koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. **11** Ani si'achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko akka ta'aniif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan nan eegi;

isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun gama iddoobiqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, raawwatamuufis ilma badii sana malee isaan barattoonni isaas achi keessa seenan. **2** Yesuus keessaa namni tokko iyyuu hin badne. **3** “Amma yeroo baay’ee barattoota isaa wajjin achitti wal garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin koos akka isaan keessatti guutuu ta'uuf, ani dabarsee kenu sunis iddoobiqiltuun ture. amma iyyuu utuman addunyaa keessa jiruu **3** Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltootaatii fi wantoota kanneen nan dubbada. **4** Ani dubbii qondaaltota luboota hangafootaa fi Fariisota kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa biraa ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif, guca, ibsaa fi mi'a lolaa qabatanii turan. **4** addunyaa kanneen waan jibbeera. **5** Ani akka ati isa Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka beeknaan gad ba'ee, “Isin eenyun barbaaddu?” ati addunyaa keessaa isaan baaftuuf si hin jedhee isaan gaafate. **5** Isaanis deebisanii, kadhadhu. **6** Akkuma ani kan addunyaa hin “Yesuus isa Naazreetti” jedhan. Yesuus immoo, ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. **7** “Ani isaa dha” jedhe. Yihuudaan inni dabarsee Dhugaadhaan isaan qulqulleessi; dubbiin kee isa kenu sunis jara wajjin achi dhaabachaa dhugaa dha. **8** Akkuma ati gara addunyatti na ture. **9** Yommuu Yesuus, “Ani isaa dha” ergite sana anis gara addunyatti isaan ergeera. isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi'anii **9** Akka isaanis dhugumaan qulqullaan'aniif, ani lafatti kukkufan. **10** Inni ammas, “Isin eenyun isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. **10** “Ani barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee “Yesuus isa Naazreetti” jedhan. **11** Yesuusis isaan kana qofaaf hin kadhadhu; **12** kunis yaa deebisee, “Ani, ‘Ani isaa dha’ isiniin jedheera. Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota jiru sana, akka hundi isaanii tokko ta'aniif. Akka kanneen dhiisaa haa deemanii!” jedhe. **12** Kunis ati na ergite addunyaa akka amanuuf isaanis akka dubbiin inni, “Ani warra ati naa kennite nu keessa haa jiraatan. **13** Akkuma nu tokko keessaa tokko illee hin ganne” jedhee dubbate taane isaanis tokko akka ta'aniif, ulfina ati naaf sun raawwatamuuf ta'e. **14** Simum Phexros kennite sana anis isaaniif kenneera; **15** kunis goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol akka isaan guutummaatti tokko ta'aniif ani aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. **16** jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na Yesuusis Phexrosiin, “Goraadee kee man'ee jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaa ni isaatti deebisi! Ani xoofoo Abbaan naa kenne beeka. **17** “Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite hin dhuguu?” jedhe. **18** Tuunni loltootaa, kunneen iddoobiqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, Yihuudaan tuuta loltootaatii fi wantoota kanneen nan dubbada. **19** Akkuma ati gara addunyaa kanneen waan jiraatanii fi ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaaas akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyaa Yesuusin qabanii hidhan. **20** Isaanis duraan hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas kennite sana arganis nan barbaada. **21** “Yaa abbaa niitii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo Abbaa Qajeelticha, addunyaa si hin beeku; bara sana luba ol aanaa ture. **22** Qayyaaffaan isa ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na akka namni tokko uummataaf du'un wayyu ergite ni beeku. **23** Akkan jaalalli ati ittiin na Yihuudootaa gorsee turee dha. **24** Simum Phexrosiin jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka Phexrosiin fi barataan biraa Yesuus faana bu'an. isaan keessa jiraadhuu ani akka maqaan kee Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol nan godha.” **25** Phexros garuu balbala aanaa keessa seene; **26** Phexros garuu balbala dura ala dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa biratti beekamaa ture kaan gad ba'ee intala

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon

balbala eegdutti himee Phexrosin ol seensise. nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture”
 17 Intalli balbala eegdu sunis Phexrosiin, “Atis jedhanii deebisaniif. 31 Phiilaaxoosis, “Isin
 barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?” ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera
 jette. Inni immoo deebisee, “Ana miti” jedhe. 18 keessaniitti itti muraa” jedheen. Yihuudoonnis,
 Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonni “Nu garuu nama tokko illee ajjeesuu mirga
 fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatani hin qabnu” jedhaniin. 32 Kunis wanni Yesuus
 qaqqammachaa turan. Phexrosis isaan wajjin akka du'a akkamitiin du'uuf jiru argisiisuuf
 dhaabatee qaqqammachaa ture. 19 Yommus jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta'e.
 lubni ol aanaan Yesuusin waa'ee barattoota 33 Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa
 isaati fi waa'ee barsiisa isaa gaafate. 20 Yesuusis seene; Yesuusinis ofitti waamee, “Ati mootii
 akkana jedhee deebiseef; “Ani ifaan ifatti Yihuudootaatii?” jedhee isa gaafate. 34 Yesuusis,
 addunyaaatti dubbadheera; iddo Yihuudoonni “Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu
 hundi itti walitti qabamanitti, manneen waa'ee koo sitti hime?” jedhee gaafate. 35
 sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani Phiilaaxoosis deebisee, “Anatu Yihuudiidhaa
 yeroo hunda barsiisaan ture. Ani waan tokko ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma
 illee icciitiidhaan hin dubbanne. 21 Ati maaliif keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali
 na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhe gooteeti?” jedheen. 36 Yesuusis, “Mootummaa
 dhaga'an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani jedhe koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan
 beeku.” 22 Yommuu Yesuus wantoota kanneen addunyaa kanaa ta'ee silaa akka ani dabarfamee
 jedhetti qondaaltota achi ijaajja turan keessaa Yihuudootatti hin kennamneef tajaajiltoonni
 tokko, “Luba ol aanaafakkana deebiftaa?” koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaa
 jedhee isa kabale. 23 Yesuusis deebisee, koo kan addunyaa kanaa miti” jedhe. 37
 “Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe, Phiilaaxoosis, “Yoos ati mootii dha kaa!”
 waan hamaa sana dhugaa ba'i. Yoo ani waan jedheen. Yesuus immoo, “Akka ani mootii ta'e
 qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif atuu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee
 na rukutta?” jedhe. 24 Haannaasis Yesuusin gara addunyaa dhufefis dhugaadhaaf dhugaa
 akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ba'uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinuu
 ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. 25 Simoon sagalee koo dhaga'a” jedhee deebise. 38
 Phexros dhaabatee ibidda qaqqammachaa ture. Phiilaaxoosis, “Dhugaan maal inni?” jedheen.
 Kanaafuu isaan, “Atis barattoota isaa keessaa Innis erga waan kana dubbatee booddee amma
 tokko mitii?” jedhaniin. Inni immoo, “Ana miti” illee Yihuudootatti gad ba'eeakkana jedheen;
 jedhee haale. 26 Garboota luba ol aanaa keessaas “Ani balleessaa tokko illee isa irratti hin arganne.
 firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa 39 Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama
 tokko, “Ani iddo biqiltuutti isa wajjin si hin tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniirtu.
 arginee?” jedheen. 27 Phexros ammas ni gane; Kanaafuu akka ani, ‘Mootii Yihuudootaa’ gad
 yommusuma indaanqoon iyye. 28 Yihuudoonnis isiniif dhiisu barbaadduu?” 40 Isaan amma
 Yesuusin mana Qayyaaffaatti fuudhanii masaraa illee iyyanii, “Lakki, Barabbaas malee isa miti!”
 bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.
 ganama barii ture; Yihuudoonnis akka hin
 xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne;
 kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda'aniif.
 29 Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad
 ba'ee, “Himanni isin namicha kana irratti
 dhi'eessitan maali?” jedhee gaafate. 30 Isaanis,
 “Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee

19 Phiilaaxoosis Yesuusin fuudhee garafsiise.
 2 Loltoonis gonfoo qoraattii micciiranii
 dha'anii mataa isaa irra kaa'an. Isaanis uffata
 dhiilgee isatti uffisanii, 3 “Akkam ree, yaa Mootii
 Yihuudootaa!” jechaa gara isaatti deddeebi'a
 turan. Isas ni kabalan. 4 Phiilaaxoos amma
 illee gad ba'ee Yihuudootaan, “Akka ani

balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin fannoo ofii isaa baadhatee iddoo Buqqee Mataa akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniifin kan afaan Ibraayisxiitiin Golgootaa jedhamutti baasa” jedhe. 5 Yesuusis gonfoo qoraattii ol ba’e. 18 Isaanis achitti isa fannisan; isa kaa’atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba’e; wajjinis namoota biraa lama, isa tokko garanaan, Phiilaaxoosis, “Namichi kunoo ti!” isaaniin kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu jedhe. 6 Luboonni hangafoonii fi qondaaltonni isaaniitti fannisan. 19 Phiilaaxoosis Katabbi, isaanii yommuu isa arganitti, “Fannisi! Fannisi!” Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudootaa, jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, jedhu tokko barreessee fannoo sanatti “Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisa maxxanse. 20 Iddoon Yesuus itti fannifame malee ani balleessaa tokko iyyuu isa irratti hin waan magalaatti dhi’oo tureef Yihuudoonni arganne” jedheen. 7 Yihuudoonnis deebisanii, hedduun katabbi sana dubbisaniiru; katabbiin “Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Giriikiin Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du’uu barreeffame. 21 Luboonni Yihuudootaa qaba” jedhan. 8 Phiilaaxoosis yommuu dubbii hangafoonni Phiilaaxoosiin, “Namichi kun, kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate. “Ani mootii Yihuudootaa ti” jedheera’ jedhii 9 Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama barreessi malee, ‘Inni Mootii Yihuudootaa ti’ eessaati?” jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus jettee hin barreessin” jedhan. 22 Phiilaaxoosis, garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. 10 “Ani waanan barreesse, barreesseera” jedhee Phiilaaxoosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa? deebise. 23 Loltoonni sunis erga Yesuusin Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan beektuu?” jedheen. 11 Yesuus immoo, “Ati ga’uuf iddoo afuritti hiratan. Kitaaan sun utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa hin hodhamne; olii hamma gadiitts dha’aa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni tokko ture. 24 Kanaafuu isaan, “Kottaa hin dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni qaba” jedhee deebiseef. 12 Phiilaaxoosis yeroo kan eenyuu ta’u ilalla” waliin jedhan. Kunis sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuuf barbaada akka Katabbiin Qulqulluun, “Isaan wayyaa koo ture; Yihuudoonni garuu, “Ati yoo namicha hiratan; uffata koottis ixaa buufatan” jedhu sun kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni raawwatamuuf ta’e. Wanni loltoonni godhanis mootii of godhu kam iyyuu Qeesariin morma” kanuma. 25 Fannoo Yesuus biras haati isaa, jedhanii iyyan. 13 Phiilaaxoosis yommuu dubbii obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin kana dhaga’etti Yesuusin gad baasee, iddoo Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaa “Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayisxiitiin dhaabatanii turan. 26 Yesuusis yommuu haadha “Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni taa’e. 14 Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin, ture; yeroon isaas gara sa’atii ja’aa ture. “Dubartii nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. 27 Phiilaaxoosis Yihuudootaan, “Mootii keessan Barataa sanaan illee, “Kunoo haadha kee” jedhe; kunoo ti!” jedhe. 15 Isaan garuu, “Isa balleessi! barataan sunis sa’atii sanaa jalqabee gara Isa balleessi! Isa fannisi!” jedhanii iyyan. mana isaatti ishee fudhate. 28 Ergasii Yesuus Phiilaaxoos immoo, “Mootii keessan fannisu akka wannu hundinuu raawwatame beekee akka moo?” jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis, Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan “Nu Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu” dheebodhe” jedhe. 29 Qodaan dhangaggaa’aa jedhanii deebisanii. 16 Kanaaf Phiilaaxoos qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa’aa akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti kenne. sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. 17 Innis kaa’anii afaan isaatti qaban. 30 Yesuusis

dhangagga'aan sana fudhatee, "Raawwateera" Phexrosii fi gara barataa biraa kan Yesuu jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** isa jaallate sanaa dhaqxee, "Gooftaa awwaala Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti keessa fudhataniiru; eessa akka isaa kaa'anis aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reeffi hin beeknu!" jetteen. **3** Kanaafuu Phexrosii isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf fi barataan kaan ba'anii gara awwaalicha jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo dhaqan. **4** Lachan isaanii iyyuu ni fiigu turan; irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosin barataan kaan garuu Phexros bira darbee kadhatan. **32** Kanaafuu loltooni dhaqanii fiiguudhaan dursee iddo awwaalaa sana ga'e. miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuu **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa wajjin fannifame kaaniis cabsan. **33** Yommuu irraa hojjetame lafatti arge malee awwalicha gara Yesuu dhufanitti garuu inni du'e waan keessa hin seenne. **6** Simoon Phexros immoo arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltoota isaa duubaan dhufee awwalicha keessa seenne. sana keessa inni tokko garuu eeboodhaan Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii huccuu mataa Yesuuusitti maramee ture arge. fi bishaan ba'e. **35** Namni waan kana arge Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddo rageesseera; ragaan isaaas dhugaa dha. Inni biraa ture malee huccuu quncee talbaa irraa akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis hojjetame sana bira hin turre. **8** Ergasiis amantaniif dubbata. **36** Kunis wanni Kataabbiin barataan biraa inni jalqabatti awwalicha bira Qulqulluun, "Lafeen isaa tokko iyyuu hin ga'e sun keessa seenne. Innis argee amane. **9** cabsamu" jedhe sun akka raawwatamuuf ta'e. **37** Isaan akka Yesuu warra du'an keessa ka'u Ammas Kataabbiin Qulqulluun bira, "Isaanis isaa Kataabbi Qulqulluu irraa amma iyyuu hin waraanan sana ni ilaalu" jedha. **38** Ergasiis Yoosef beekne tureetii. **10** Barattooni sunis gara mana namni Armaatiyyaa kan sababii Yihuudoota isaanitti deebi'an. **11** Maariyaam garuu alaan sodaateef dhoksaan barataa Yesuu ture sun awwala bira dhaabattee boo'aa ture. Utuma reefa Yesuu fudhachuu Phiilaaxoosin kadhate. boossuus awwaallatti gad jettee ilaalte; **12** Phiilaaxosis isaaaf eeyyame; kanaafuu inni isheen ergamoota lama kanneen uffata adaadii dhaqee reefa Yesuu fudhate. **39** Niqoodemoos uffatanii iddo reefi Yesuu kaa'amme ture inni duraan halkaniin gara Yesuu dhufee sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo tures walmakaa qumbiitii fi argeessa gara miilla jalaan taa'an argite. **13** Isaanis, "Dubartii kiiloo giraamii soddomii afur ulfaatu qabatee nana, maaliif boossa?" jedhani. Isheen immoo, dhufe. **40** Isaanis reefa Yesuu fuudhanii akka "Gooftaa koo fudhataniiru; eessa akka isaa duudhaa Yihuudoattaati awwaluuf urgoottuu kaa'anis ani hin beeku" jetteen. **14** Yommuu wajjin huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen waan kana dubbattee of irra gara galtettis kafanan. **41** Iddoo Yesuu itti fannifames lafa Yesuuus isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuu biqiltuu tokkotu ture; lafa biqiltuu sana keessas ta'u isaa hin beekne. **15** Yesuuus, "Dubartii iddo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyyuu nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?" duraan itti hin awwalamin tokkotu ture. **42** jedheen. Isheen immoo, nama iddo biqiltuu Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudoottaa keessa hojjetu seetee, "Yaa gooftaa, ati yoo isaa turee fi iddoon awwalaa sunis waan dhi'oo fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuif tureef Yesuuus achi keessa kaa'an.

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii utuma dukkanaa'ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaa gara awwalaa dhaqxee akka dhagaan afaan awwala sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon

eessa akka isaa keesse natti himi" jetteen. **16** Yesuuus, "Maariyaam!" jedheen. Isheen isatti gara galtee afaan Ibraayisxiitiin, "Rabbuunii!" jetteen. Hiikkaan isaaas "Barsiisaa" jechuu dha. **17** Yesuu immoo, "Ani amma illee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif na hin tuqin. Garuu

obboloota koo bira dhaqiitti, ‘Ani gara Abbaa kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi Waaqa keessaniitti ol nan ba’ a’ jedheera jedhiitti Waqa keessaniitti isaanitii himi’ jedheen. 18 Maariyaam isheen isaanitii jirenya qabaattaniif barreeffame.

Magdalaas gara barattootaa dhaqxee, “Ani Gooftaa argeera!” jette. Akka inni waan kana isheen jedhes isaanitti himte. 19 Guyyaa jalqaba torban sanaa galgala utuu barattoonni waan Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. 20 Innis erga waan kana dubbatee booddee harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Barattoonis yommuu Gooftaa arganitti akka malee gammadan. 21 Yesuus amma illee, “Nagaan isiniif haa ta’u! Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga” jedheen. 22 Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafateeakkana jedheen; “Hafuura Qulqulluu fudhadhaa. 23 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan isaanif ni dhiifama; yoo isaanif dhiisu baattan immoo isaanif hin dhiifamu.” 24 Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. 25 Kanaafuu barattoonni warri kaan, “Nu Gooftaa argineerra!” jedhanii isatti himan. Inni garuu, “Ani iddoo mismaaraan waraaname harka isaa irratti argu malee, quba koo iddoo mismaaraa sana keessa kaa’u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa’u malee hin amanu” jedheen. 26 Guyyaa saddeeti booddee barattooni isaa ammas mana keessa turan; Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruu Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. 27 Innis Toomaasiin, “Quba kee as fid; harka koo iliali. Harka kee diriifadhuutii cinaacha koo keessa kaa’i. Amani malee amantii hin dhabin” jedhe. 28 Toomaas immoo, “Gooftaa koo! Waaqa kool!” jedheen. 29 Yesuus, “Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin amanan eebbfamoo dha” jedheen. 30 Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraa kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin

hedduu hojjete. 31 Wantoonni kunneen garuu akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta’e akka amantanif, amanuudhaanis akka maqaa isatiin jirenya qabaattaniif barreeffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isatti of mul’ise. Haallii inni ittiin of mul’ises akkana ture: 2 Simoon Phexros, Toomaas inni Didimoos jedhamu, Naatnaa’el namichi Qaanaa Galilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattoonni bira lama walii wajjin turan. 3 Simoon Phexrosis, “Ani qurxummii qabuu nan dhaqa” isaanii jedhe; isaanis, “Nus si wajjin dhaqna” jedhaniin. Gad ba’aniis bidiruu yaabbatan; halkan sana garuu homaa hin qabne. 4 Ganama bariidhaanis Yesuus qarqara galaanicha irra dhaabachaa ture; barattooni garuu akka inni Yesuus ta’e hin beekne. 5 Innis isaan waamee, “Ijolle, qurxummii tokko illee hin qabdaniif?” jedhee gaafate. Isaan immoo, “Hin qabnu” jedhanii deebisan. 6 Innis, “Karaa mirga bidiruutiin kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu” jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darbatan; sababii baay’ina qurxummiitiif kiyyoo sana harkisu dadhaban. 7 Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, “Inni Gooftaa dha!” jedhee Phexrositti hime. Kanaafuu Simoon Phexros yommuu “Inni Gooftaa dha” jechuu isaa dhaga’etti waan marxoo isaa of irraa baasee tureef, marxoo isaa marxfatee bishaanitti gad uitaale. 8 Barattooni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaatiniif kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisa bidiruudhaan dhufan. 9 Yommuu lafatti ba’anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. 10 Yesuus, “Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!” isaanii jedhe. 11 Simoon Phexrosis bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay’attuun guutamu illee hin tarasaane. 12 Yesuus, “Kottaa ciree nyaadhaa!” isaanii jedhe. Barattoota keessaa namni ija jabaatee, “Ati eenyu?” jedhee isa gaafate tokko iyuu hin turre. Isaan akka

inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. **13** Yesuusis barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga dhufee buddeena sana fuudhee isaaniif kenne; ba'umsi isaa dhugaa ta'es nu beekna. **25** Kana qurxummichas akkasuma godhe. **14** Egaa Yesuus malees Yesuus waan biraab aay'ee hojjeteera. erga du'a kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii barattoota isaatti mul'ate. **15** Yesuus erga isaan jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan ciree nyaatanii booddee Sim'oon Phexrosiin, ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana iddo ga'u qabdu hin se'u.

caalaa na jaallattaa?" jedhe. Innis, "Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuusis, "Ilmoolee hoolaa koo soori" jedheen. **16** Yesuus amma illee, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Innis deebisee, "Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu atuu ni beekta" jedheen. Yesuus immoo, "Hoolota koo tiksi" jedheen. **17** Yeroo sadaffaas, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Phexrosis sababii Yesuus yeroo sadaffaas, "Ati na jaallattaa?" jedhee isa gaafateef gaddee, "Yaa Gooftaa, ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni beekta" jedheen. Yesuusisakkana jedheen; "Hoolota koo soori. **18** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde dhaqxa turte; yeroo duloomtutti garuu harka kee ni diriirfatta; namni biraas mudhii kee siif hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa." **19** Yesuusis akka Phexros du'a akkamiiitiin Waaqa ulfeessu argisiisuuf jedhee waan kana dubbate; ergasii, "Na duukaa bu'i" jedheen. **20** Phexrosis garagalee utuu barataan inni Yesuusisa jaallatu sun isaan duukaa bu'uu arge. Barataan kunis isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee, "Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennueenyu?" jedhe sanaa dha. **21** Phexrosis yommuu isa argetti, "Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?" jedhee Yesuusin gaafate. **22** Yesuusis deebisee, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu'i" jedheen. **23** Kanaaf oduun, "Barataan kun hin du'u" jedhu obboloota gidduutti odeefffame. Yesuus garuu, "Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e maaltu si dhibe?" jedhe malee, "Inni hin du'u" hin jenne. **24** Inni dubbii kana dhugaa ba'u, kan waan kanas

Hojii

Yaaqoobii fi Indirriyaas, Fiiliphosii fi Toomaas,
Bartaloomewoosii fi Maatewos, Yaaqoob ilma

1 Yaa Tewofilos, ani waan Yesuu hojjechuu fi barsiisu jalqabe hunda kitaaba koo kan fi Yihuudaa ilma Yaaqoob turan. **14** Hundi jalqabaa keessatti barreesseera. **2** Wanni kunis isaaniis dubartootaa fi Maariyaam haadha waan erga Yesuu ergamoota filate sanaaf karaa Yesuu wajjin, obbolota isaa wajjinis utuu hafuura qulqullutiin ajaja kennee booddee gargar hin kutin yaada tokkoon kadhannaatti hamma gaafa inni Samiitti ol fudhatameetti jabaachaa turan. **15** Gidduma sana Phexros ka'ee ta'ee dha. **3** Innis du'a isaa booddee namoota amantoota gara 120 ta'an gidduu dhaabate. **16** kanatti of argisiisee waan akka inni jiraataa Akkanas jedhe; "Yaa obbolota, dubbiin kitaabaa ta'e mirkaneessu baay'ees dhi'eesse; bultii kan Hafuurri Qulqulluun yeroo dheeraan afurtama isaanitti mul'atee waa'ee mootummaa dura waa'ee Yihuudaa isa warra Yesusin Waqaqa dubbate. **4** Utuu isaan wajjin jiruu qaban fide sanaa afaan Daawitiitiin dubbate akkana jedhee isaan ajaje; "Waadaa Abbaa sun raawwatamuun qaba. **17** Innis miseensa kootii kan waa'ee isaa narraa dhageessan sana keenyaa fi nama akka tajaajila kana keessatti eeggadhaa malee Yerusaalemii hin ba'inaa. qooda qabaatuuf filatame ture." **18** Yihuudaan **5** Yohannis bishaaniin cuupheetii; isin garuu horii hammina hojjetee argate sanaan lafa bultii xinnoo booddee Hafuuura Qulqulluudhaan bitate; innis mataan kufee qixxee lamaanitti ni cuuphamtu." **6** Isaanis yommuu walitti tarsa'e; mar'umaan isaa hundinuu keessaa qabamanitti, "Yaa Gooftaa, ati yeroo kanatti jige. **19** Namoonni Yerusaalem keessa jiraatan Israa'eliif mootummaa ni deebiftaa?" jedhanii hundinuu waan kana dhaga'an; lafa sanas isa gaafatan. **7** Inni immoo akkana isaaniin afaan isaaniitiin Akeldaamaa jedhanii waaman. jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo Akeldaamaa jechuu "Lafa Dhiigaa" jechuu dha. isaatiin murteesse beekuun hojji keessan miti. **8** **20** Phexrosis akkana jedhe; "Kitaaba faarfannaa Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu keessatti akkana jedhamee barreeffameeraati: humna ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, "Qe'een isaa haa onu; namni keessa jiraatu Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, tokko iyyuu hin hafin' akkasumas "Aangoo hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo isaa namni biraa haa fudhatu.' **21** Kanaaf warra ni taatu." **9** Erga inni waan kana dubbatee yeroo gooftaa Yesuu nu gidduu ba'ee galaa ture booddee utuma isaan ilaalanuu ol fudhatame; hundumaa nu wajjin turan keessaa nama tokko duumessis ija isaanii duraa isa dhokse. **10** Yeroo filachuun barbaachisaa dha; **22** namni filatamu inni ol ba'aa turettis, utuma isaan xiyyeffatanii kun nama cuuphia Yohannisii jalqabee hamma gara Samii ilaala jiranuu namoonni uffata gaafa Yesuu nu biraa samiitti ol fudhatameetti adaadii uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. nu wajjin ture ta'u qaba. Namoota kanneen **11** Akkanas jedhaniin; "Yaa namoota Galiliila, keessa tokko nu wajjin dhuga baatuu du'aa isin maaliif as dhadhaabattanii gara Samii ka'uun Yesuu ta'u qabaatii." **23** Kanaafis ilaaltu? Yesuu innumti isin biraa samiitti namoota lama dhi'eessan; isaanis Yoosef isa ol fudhatame kun, akkuma isin utuu inni Barsaabaas jedhamu kan Yoosxoos jedhamee samiitti ol ba'uun argitan kana deebi'ee ni beekamu tokkoo fi Maatiyaas. **24** Akkanas dhufa." **12** Isaanis gaara Tulluu Ejersaa jedhamu jedhanii Waaqa kadhatan; "Yaa Gooftaa garaa irraa Yerusaalemitti deebi'an; gaarri kunis nama hundumaa beektu, ati namoota kanneen Yerusaalem irraa gara deemsaa guyyaa Sanbata lamaan keessaa isa kam akka filatte nutti tokkoo fagaata. **13** Isaanis yommuu Yerusaalem argisiisi; **25** kunis akka inni tajaajila fi ga'anitti kutaa darbii kan keessa jiraachaa turan ergamtummaa Yihuudaan dhiisee gara iddo sanatti ol ba'an; isaanis: Phexrosii fi Yohannis, ofii isaatti gara gale sana fudhatuuf." **26**

Isaanis ixaa buusan;ixaan sunis Maatiyaasiif keessa jiraattan hundi, mee waan kana beekaa; ba'e. Kanaafuu inni ergamoota kudha tokkotti waan ani isinitti himu kana hubadhaa dhaga'aa. dabalame.

2 Yeroo guyyaan Pheenxeqoosxee ga'etti, hundi isaanii iddo tokkotti walitti qabamanii turan. **2** Akkuma tasaas sagaleen akka bubblee jabaa babbisu tokko samii irraa dhufee mana isaan keessa tataa'aa turan sana hunda guute. **3** Isaanis waan akka arraba ibiddaa tokko isaa gargar qoodamee dhufee tokkoo tokkoo isaanii irra bubbu'u argan. **4** Hundi isaanii Hafuura Qulqulluudhaan guutamanii akkuma hafuurri sun isaan dandeessisetti afaan gara biraatiin dubbachuu jalqaban. **5** Yeroo sana Yihuudoonni Waaqa sodaatan saboota samii jala jiran hunda keessa dhufanii Yerusaalem keessa jiraachaa turan. **6** Yeroo sagaleen sun dhaga'amettis namoonni hedduun waan jedhan dhabanii walitti qabaman; warri Hafuuraan guutaman sun afaan tokkoo tokkoo namoota sanaatiin dubbachaa turanitii. **7** Isaanis akka malee dinqifataniiakkana jedhan; "Namoonni dudubbatan kunneen hundi warra Galilaati mitii? **8** Yoosakkamiin tokkoon tokkoon keenya isaanii afaanuma keenya kan nu itti dhalanne dubbatan dhageenya ree? **9** Nu warri Phartee, warri Meedii fi warri Elaam, jiraattonni Mesophotaamiyaa, warri Yihuudaa fi Qaphadooqiyaa akkasumas jiraattonni Phonxoosii fi Asiyaa, **10** Firiigiyaa fi Phamfiliyaa, Gibxii fi kutaawwan biyya Liibiyaa kanneen naannoo Qareenaatti argaman, nu warri Roomaadhaa dhufne, **11** nu Yihuudoonni fi warri amantii Yihuudootaa fudhanne lamaan, namoonni Qareexii fi Araboonni kunoo yommuu namoonni kunneen afaanuma keenyaan dinqii Waaqaa dubbatan dhageenya!" **12** Hundi isaanis dinqifatanii, waan jedhanis wallaalani, "Kun maal jechuu dha?" jedhanii wal gaafatan. **13** Namoonni tokko tokko garuu, "Isaan daadhii wayinii baay'ee dhuganiiru" jedhanii isaanitti qoosan. **14** Phexrosis ergamoota Kudha Tokkoo sana wajjin ka'ee dhaabate; sagalee isaas ol fudhate tuuta sanaanakkana jedhe; "Isin yaa namoota Yihuudaatii fi warri Yerusaalem

15 Yeroon kun waan guyyaan keessa sa'atii sadaffaa ta'eef namoonni kunneen akka isin yaaddan sana hin machoofne! **16** Kun garuu waan Yoo'eel raajichi dubbatee dha; innisakkana jedha: **17** "Bara dhumaa keessa, jedha Waaqayyo, ani Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa; ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; dargaggoonni keessan mul'ata argu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu. **18** Bara sana keessa garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee, Hafuura koo nan dhangalaasa; isaanis raajii ni dubbatu. **19** Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis mallattoo, dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. **20** Utuu guyyaan Gooftaa inni guddichii fi ulfina qabeessi sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. **21** Namni maqaa Gooftaa waammatu, hundinuu ni fayya.' **22** "Yaa namoota Israa'el, dubbii kana dhaga'aa; akkuma isinuu beektan, Yesuus namni Naazreeti nama Waaqni dinqii, raajii fi mallattoo karaa isaatiin isin gidduutti hojjeteen isinii mirkaneessee dha. **23** Namicha kana Waaqatu akkuma dur murteessee fi akkuma duraan dursee beeku sanatti dabarsee isinitti kenne. Isinis namoota hamoo wajjin tokko taatanii fanniftanii isa ajjeeftan. **24** Waaqni garuu dhiphina keessa isa baasee, warra du'an keessa isa kaase; duuti isa irratti aangoo qabaachuu hin dandeenyetii. **25** Daawitisakkana jedhee waa'ee isaa dubbate: "Ani yeroo hunda Gooftaa of duratti nan argan ture. Waan inni mirga koo jiruuf, ani hin raafamu. **26** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililchaa; foon koos abdiidhaan jiraata. **27** Ati sii'ool keessatti na hin dhiftuutii; qulqullichee akka tortoru hin gootu. (Had̄es 986) **28** Karaa jireenyaa na barsiifteerta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta.' **29** "Yaa obboloota, akka Daawit hangafni abbootii durii sun du'ee awwaalame, awwaalli isaas hamma har'aatti asuma akka jiru ani ija jabaadhee isinitti himuu nan danda'a. **30** Innis waan

raajii tureef akka Waaqni sanyii isaa keessaa tokkoo tokkoo isaaniittis buddeena kukkanii, nama tokko teessoo isaa irra teessisuuf akka gammachuu fi garaa qulqulluudhaan wajjin nyaachaa turan. 47 Waaqas galateeffachaa turan. Namoota hunda durattis ulfina qabu turan. Gooftaanis guyyuma guyyaan warra fayyan waldaa isaaniitti dabalaat ure.

dubbate. (Had̄es g86) 32 Yesuusuma kana Waaqni

du'a kaaseera; nu hundinuu dhuga baatota waan kanaa ti. 33 Kanaaf inni gara mirga Waaqaatti ol ol jedhee, abdi Hafuura Qulqulluu Abbaa biraa fuudhee waan isin amma argitanii fi dhageessan kana dhangalaase. 34 Daawit gara samiitti ol hin baaneetii; inni mataan isaa garuuakkana jedha: “Gooftaan Gooftaa kootiinakkana jedhe; “Gara mirga koo taa’i; 35 hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii siif godhutti.” 36 “Kanaafuu Yesuusuma isin fanniftan kana akka Waaqni Gooftaa fi Kiristoosisa godhe manni Israa’el hundi dhugumaan haa beeku.” 37 Namoonni sunis yommuu waan kana dhaga'anitti, garaan isaanii raaafamee Phexrosii fi ergamoota kaaniin, “Yaa obboloota, yoos maal haa goonu?” jedhan. 38 Phexrosisakkana jedhee deebise; “Tokkoon tokkoon keessan qalbiis jijiirradhaa; dhifama cubbuu keessaniitiifis maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphamaa; kennaa Hafuura Qulqulluu ni argattu. 39 Abdiin kunis isinii fi ijoolee keessaniif, akkasumas warra Waaqni Gooftaan keenya ofitti waamu kanneen fagoo jiran hundaaf kenname.” 40 Innis dubbii biraa baay'eedhaan dhugaa ba'ee, “Dhaloota jal'aa kana duraa of oolchaa” jedhee isaan gorse. 41 Warri dubbii isaa fudhatanis ni cuuphaman; gaafas nama gara kuma sadiitu isaanitti dabalam. 42 Isaanis barsiisa ergamootaatti, jirenya tokkummaatti, buddeena caccabsuutti, Waaqa kadchahuuttis ni jabaatan. 43 Namni hundinuu sodaan guutame; dinqii fi mallattoon baay'een ergamootaan hojjetame. 44 Amantooni hundinuu wajjin turan; waan hundas walumaan qabu turan. 45 Qabeenya isaaniitii fi mi'a isaaniis gurguranii nama rakkina qabu kamiif iyyuu quodaa turan. 46 Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti wal ga'aa turan; mana

3 Gaaf tokko Phexrosii fi Yohannis yeroo kadhannaatti jechuunis waaree booddee sa'atii sagalitti mana qulqullummaatti ol ba'aa turan. 2 Namoonnis akka inni warra mana qulqullummaa seenan waa kadhatuuf jedhanii namicha dhalootuma isaatii jalqabee naafa ture tokko guyyuma guyyaan baatanii gara karra mana qulqullummaa kan “Miidhagaa” jedhamuutti geessu turan. 3 Innis utuu Phexrosii fi Yohannis mana qulqullummaa seenanuu argee horii isaan kadhate. 4 Phexrosis Yohannis wajjin namicha hubatee ilaalee, “Mee nu ilaali!” jedheen. 5 Namichis waa isaan irraa argachuu abdatee hubatee isaan ilaale. 6 Phexrosis, “Ani meetii yookaan warqee hin qabu; ani garuu waan qabu siifin kenna. Maqaa Yesuus Kiristoosisa Naazreetiin ol ka'ii deemil!” jedhe. 7 Phexrosis harka isaa mirgaa qabee ol isa kaase; yeruma sana miillaa fi gulubiin isaa ni jabaate. 8 Innis utaalee ka'ee miillaan deemuu jalqabe; deemaa, utaalaa, Waaqas galateeffachaa isaan wajjin mana qulqullummaa seene. 9 Namoonni hundinuu yommuu deemuu isaatii fi Waaqa galateeffachuu isaa arganitti, 10 akka inni namicha karra mana qulqullummaa kan, “Miidhagaa” jedhamu sana bira taa'ee kadhachaa ture sana ta'e hubatan; isaanis waan isaafta'e sanaaf akka malee raajeffatan; ni dinqifatanis. 11 Namoonni hundinuu yeroo namichi fayye sun Phexrosii fi Yohannis biraa deebi'u didetti dinqisifatanii utuu isaan iddo gardaafuu Soloomoon jedhamu keessa jiranuu fiigaa isaanitti dhufan. 12 Phexrosis yommuu waan kana argettiakkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa’el wanni kun maaliif isin dinqa? Akka waan nu humna yookaan qulqullummaa mataa keenyaatiin akka namichi kun deemu gooneetti maaliif ija nutti babaafut? 13 Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam,

Waaqni Yisihaaqii fi Waaqni Yaaqoob tajaajilaa eebbisuuf jedhee jalqabatti gara keessanitti isa isaa Yesuusin kabajeera. Isin garuu akka erge.”

inni ajjeefamuuf dabarsitanii isa kennitan; Phiilaaxoos gad isa dhiisuu murteessu iyyuu isin fuuluma Philaaxoos durattii isa haaltan. **14** Isinis isa qulqulluu fi qajeelaa sana gantanii akka namichi nama ajjeese sun gad isinii dhiifamu kadhattan. **15** Isin burqaa jireenyaa ajjeeftan; Waaqni garuu warra du'an keessaa isa kaase; nus dhuga baatota waan kanaa ti. **16** Namichi isin argitanii fi isa beektan kun maqaa Yesuusitti amanuudhaan jabaate. Maqaa Yesuusii fi amantii karaa isatiin dhufutu akkuma isin hundi argitan kana namicha kanaaf fayyaa guutuu kenne. **17** “Ammas yaa obboloota, akka isinis utuu hin beekin akkuma bulchitoonni keessan gochaa turan sana gootan ani nan beeka. **18** Waaqni garuu waan akka Kiristoos dhiphachuu jiru duraan dursee karaa raajota hundaatiin dubbate sanaakkanaan raawwate. **19** Egaa akka cubbuun keessan haqamuuf, akka barri haaromfamaa Gooftaa biraan dhufuuq qalbiijijiirradhaa gara Waaqaatti deebi'aa; **20** kunis akka inni Kiristoos isiniif filatame sana jechuunis Yesuusin erguuf. **21** Innis hamma yeroon Waaqni itti waan hunda iddootti deebisu sun ga'utti samii irra turuu qaba; Waaqnis bara dheeraadhaan dura karaa raajota isaa qulqullootaatiin waan kana dubbatee ture. (aiōn g165) **22** Museenakkana jedheeraatii; ‘Waaqni keessan Gooftaan sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa; isinis waan inni isiniti himu hunda dhaga'aa. **23** Namni raajii sana hin dhageenyekam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama.’ **24** “Saamu'eel irraa jalqabee raajonni isa duubaan dhufanii waa dubbatan hundi duraan dursanii waa'ee yeroo sanaa labsanii. **25** Isin immoo ilmaan raajotaatii fi ilmaan kakuu Waaqni abbootii keessan wajjin seene sanaa ti. Innis Abrahaamiin, ‘Sabni lafa irraa hundi karaa sanyii keetiitiin ni eebbifama’ jedhe. **26** Waaqni yeroo Ilma isaa du'aa kaasetti, tokkoo tokkoo keessan hammina irraa isin deebisuudhaan isin

4 Utuu Phexrosii fi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu, luboonni, ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi Saduuqonni isaanittii dhufan. **2** Sababii ergamoonni sun namoota barsiisanii du'aa ka'uu karaa Yesuusitiin argamu labsanifis akka malee aaran. **3** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin qabanii hamma guyyaa itti aanuutti mana hidhaatti isaan galchan; galgalaa'ee tureetii. **4** Warra dubbicha dhaga'an keessaas baay'eetu amane; baay'inni warra amanees gara kuma shaniitti ol ka'e. **5** Guyyaa itti aanuttis bulchitoonni, maanguddoonnii fi barsiistonni seeraa Yerusaalemitti wal ga'an. **6** Haannaas lubichi ol aanaan, isa wajjini immoo Qayyaaffaan, Yohannis, Iskindiroosii fi namoonni maatii lubicha ol aanaa ta'an kaan hundi achi turan. **7** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin gidduu isaanii dhaabani, “Isin humna maaliitiin yookaan maqaa eenyuutiin waan kana gootan?” jedhanii gaafachuu jalqaban. **8** Phexrosis Hafuura Qulqulluudhaan guutameeakkana isaaniin jedhe; “Isin yaa bulchitootaa fi maanguddoota uummataal! **9** Har'a waa'ee waan gaarii nama naafa tokkoof godhameetii fi akka inni itti fayyifame yoo nu gaafattan, **10** isinii fi namoonni Israael hundinuu waan kana beekaa; namichi kun maqaa Yesuus Kiristoos nama Naazreetti kan isin fanniftanii Waaqni immoo warra du'an keessaa isa kaase sanaatiin fayyee fuula keessan dura dhaabata. **11** Yesuusis, “Dhagaa isin ijaarttonni tuffattan kan dhagaa golee ta'ee dha.” **12** Fayyinni nama biraan tokko irraa iyyuu hin argamu; maqaan nu ittiin fayyifamnu kan samii gaditti namootaaaf kennname biraan tokko iyyuu hin jiruutii.” **13** Namoonni sunis yommuu ija jabina Phexrosii fi Yohannis arganii akka isaan warra barumsa hin qabnee fi warra hin beekamne ta'an hubatanitti ni dinqisiifatan; akka isaan Yesuus wajjin turanis ni qalbeeffatan. **14** Garuu namicha fayyifame sana isaa isaanuma wajjin achi dhaabatu arganii waan dubbatan dhaban. **15** Kanaaf akka isaan waldaa keessaa

gad ba'an ajajanii wajjin mari'achuu jalqaban. duraan dursanii murteessan sana hoijjetan. **16** Akkanas jedhan; "Jara kana maal haa goonu? **29** Yaa Gooftaa, egaa doorsisa isaanii ilaaliitii Akka isaan dinqii guddaa hoijjetan namni akka garboonni kee ija jabinaan dubbii kee Yerusaalem keessa jiraatu hundi ni beeka; dubbataniif dandeettii kenniif. **30** Nama fayyisuu nus waan kana waakkachuu hin dandeenyu. fi maqaa tajaajilaa kee qulqullichaa, maqaa **17** Garuu akka wanni kun hammana caalaa Yesuusiitiin mallatloo fi dinqii hoijechuuf uummata keessa hin babal'anneef nu akka jarri harka kee diriirfadhu." **31** Erga isaan Waaqa kun si'achi maqaa kanaan nama tokkotti illee kadhatanii booddee lafti isaan itti wal ga'an hin dubbanne isaan of eeggachiisuu qabna." sun ni soschoote; isaan hundinuus hafuura **18** Isaanis jara waamanii akka isaan gonkumaa qulqulluudhaan guutamanii ija jabinaan dubbii maqaa Yesuusiitiin hin dubbanne yookaan hin Waaqaa dubbatan. **32** Amantoonni hundinuus barsiifne isaan ajajan. **19** Phexrosii fi Yohannis garaa tokkoo fi yaada tokko qabu turan; waan garuu deebisaniiakkana jedhan; "Qooda Waaqaa qaban hundas walumaan qoodachaa turan isiniif ajajamuun fuula Waaqaa duratti akka malee namni tokko iyuu akka waan qabeenyi qajeelaa ta'ee fi akka hin ta'in mee isinuu inni qabu kam iyuu kan mataa isaa qofa ta'eetti ilaalaal **20** Nu waan arginee fi waan dhageenyi hin lakkofne. **33** Ergamoonnis du'aa ka'u dubbachuu dhiisu hin dandeenyuutii." **21** Gooftaa Yesuus humna guddaadhaan dhugaa Isaanis erga ittuma fufanii doorsisanii booddee ba'aa turan; ayyaanni guddaanis hunduma jara gad dhiisan. Waan namoonni sababii isaanii irra ture. **34** Rakkataan tokko iyuu waan hoijjetame sanaatiif Waaqa galateeffachaa isaan gidduu hin turre. Warri lafa yookaan turaniifis akka itti jara adaban murteeffachuu mana qaban hundinuu gurgurani maallaqa hin dandeenyi. **22** Umuriin namicha karaa fidanii, **35** miilla ergamootaa bira kaa'u turan; dinqiiitiin fayyifame sanaa waggaa afurtamaa maallaqni sunis nama rakkina qabu kamiif ol tureetii. **23** Phexrosii fi Yohannis yeroo iyuu ni qoodama ture. **36** Yoosef namni gad dhiifamanitti gara saba isaanii dhaqanii gosa Lewwi kan Qophiroositti dhalate, inni waan luboonni hangafoonnii fi maanguddooni ergamoonni Barnaabaas jedhaniin tokkos achi jedhaniin hundumaa isaanitti himan. **24** ture. Barnaabaas jechuu "ilma jajjabinaa" Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti jechuu dha. **37** Innis lafa qotisaa ofii isaa kadhannaadhaan sagalee isaanii tokkummaan gurguree horii isaa fidee miilla ergamootaa bira Waaqattii ol fuudhaniiakkana jedhan; "Yaa kaa'e.

Gooftaa Waan Hundaa Olii, situ samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uume. **25** Ati Hafuura Qulqulluun karaa afaan tajaajilaa kee abbaa keenya Daawitiitiinakkana jettee dubbatteerta; "Namoonni maaliif akkumaan mari'atu? Saboonnis maaliif waan faayidaa hin qabne yaadu? **26** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonis Gooftichaa fi dibamaa isatiin mormuuf walitti qabaman." **27** Dhugumaan Heroodisii fi Phonxoos Phiilaaxoos Namoota Ormaatii fi uummata Israa'el wajjin hoijetaa kee isa qulqulluu, Yesuus isa ati dibdetti mari'achuuf jedhanii magaalaa kana keessatti walitti qabaman. **28** Isaanis waanuma humnii fi fedhiin kee akka wanni kun ta'uuf

5 Namni Anaaniyaas jedhamu tokko niitii isaa Safiiraa wajjin lafa gurgurate. **2** Innis utuma niitiin isaa beektuu horii sana irraa gartokko ofii isatii hambifatee kan hafe immoo geessee miilla ergamootaa bira kaa'e. **3** Phexros garuuakkana jedhe; "Yaa Anaaniyaas, akka ati Hafuura Qulqullu sobdee horii lafa gurguratee argate irraa gartokko hambifattuu seexanni maaliif akkas garaa kee guute? **4** Lafti sun utuu hin gurguramin iyuu kan kee ture mitii? Erga gurguramee booddees horiin sun harkuma kee hin turree? Yoos akka ati waan akkasii gootu maalitu si yaachise? Ati Waaqa sobde malee nama hin sobne." **5** Anaaniyaasis yommuu waan kana dhaga'etti kufee du'e. Warri waan kana

dhaga'an hundinuu sodaa guddaa qabaman. ganama barii mana qulqullummaa seenanii **6** Dargaggoonis dhufanii, reeffa isaa kafanan; uummata barsisuu jalqaban. Lubni ol aanaanii gad baasaniis isa awwaalan. **7** Gara sa'atii fi warri isa wajjin turan yommuu achi ga'anitti sadii booddee niitiin isaa utuu waan ta'e hin waldaa Yihuudoataati fi yaa'ii maanguddoota beekin dhuftee ol seente. **8** Phexrosis, "Gatiin Israa'el walitti waaman; akka ergamoota sana isin Anaaniyaas wajjin lafa gurgurattan sana fidaniifis mana hidhaatti namoota ergan. **22** irraa argattan kanumaa? Mee natti himi!" Qondaaltonni ergaman sun garuu yommuu jedhee ishee gaafate. Isheenis, "Eeyyee kanuma" mana hidhaa ga'anitti jara achitti hin arganne; jette. **9** Phexrosis, "Isin akkam Hafuura Gooftaa kanaafis deebi'anii, **23** "Mana hidhaa sana qoruuf walii galuu dandeessan? Ilaa! miilli isaa sirriitti qollofamee jiru, eegdotas, utuu warra dhirsa kee awwaalanii balbala dura isaan balbala dura dhaabatanii jiranuu argine; ga'eera; sis gad si baasu" jedheen. **10** Isheenis yeroo bannetti garuu nama tokko illee achi yeruma sana miilla isaa jalatti lafa dhooftee keessatti hin arganne" jedhan. **24** Ajajaan duute; dargaggoonni sunis ol seenanii reeffa eegdota mana qulqullummaati fi luboonni ishee argan; gad baasaniis dhirsa ishee biratti hangafoonni yommuu oduu kana dhaga'anitti ishee awwaalan. **11** Waldaan kiristaanaa hundi, dinqifachuudhaan waan jedhan wallaalanii, warri waan kana dhaga'an hundinuu sodaa "Maaltu dhalate immoo?" jedhan. **25** Yommus guddaan qabaman. **12** Ergamoonnis mallattoo namichi tokko dhufee, "Jarri isin mana hidhaatti fi dinqii baay'ee uummata giddutti hoijetan. galchitan sun kunoo, mana qulqullummaa Amantoonni hundinuu iddo gardaafuu keessa dhadhaabatanii uummata barsisaa jiru!" Soloomoon jedhamutti walitti qabamu turan. **13** jedhe. **26** Kana irratti ajajaan sun qondaaltota Warra hafan keessaa namni tokko iyyuu isaanitti wajjin dhaqee ergamoota sana fide; isaanis dabalamuu ija hin jabaanne, uummanni garuu sababii uummanni dhagaan nu tuma jedhanii akka malee isaan ulfeessa ture. **14** Hamma duraa sodaatanaiif humnatti hin fayyadamine. **27** caalaas dhiironni fi dubartoonni hedduun Ergamootas fidanii, akka lubni ol aanaanisaan Gooftaatti amananii amantootatti dabalaman. qoruuf fuula yaa'ii Yihuudoataa dura isaan **15** Kanaafis akka yommuu Phexros achiin dhadhaabachiisan. **28** Lubichi ol aanaanis, darbutti gaaddiddumti isaa iyyuu isaan keessaa "Nu akka isin maqaa kanaan hin barsiisne tokko tokko irra bu'uuf jedhanii namoonni jabeessinee isin ajajnee turre; isin garuu barsiisa dhukkubsattoota karaatti baasaniis siree fi itillee keessaniin Yerusaalem guuttaniirtu; akka nu irra ciciibsan. **16** Namoonnis magaalaawwan itti gaafatamtoota dhiiga namicha kanaa taanu naannoo Yerusaalem jiran keessaa warra nu gochuu barbaaddu" jedhe. **29** Phexrosii dhukkubsatanii fi warra hafuura xuraa'aan fi ergamoonni kaan garuuakkana jedhanii dhiphatan fidanii achitti wal ga'an; warri deebisan; "Nu namaaf ajajamuu irra Waaqaaf geeffaman hundinuu ni fayyifaman. **17** Lubni ajajamuu qabna! **30** Yesuus isa isin fannoo ol aanaanii fi miseensonni garee Saduuqotaa irratti fanniftanii aijjeeftan sana Waaqni abbootii warri isa wajjin turan hundinuu hinaaffaan keenyaa warra du'an keessaa isa kaaseera. **31** guutaman. **18** Isaanis ergamoota qabanii mana Waaqni akka inni Israa'eliif qalbii jijjiirrachuu hidhaa uummataa keessa buusan. **19** Garuu fi dhiifama cubuu kennuuf jedhee bulchaa fi ergamaan Gooftaa tokko halkaniin balbala Fayyisaa godhee mirga ofiitti ol ol isa qabe. **32** mana hidhaa banee gad isaan baase. **20** Nu dhuga baatota waan kanaa ti; akkasumas Innis, "Dhaqaa mana qulqullummaa keessa Hafuurri Qulqulluun Waaqni warra isaaaf dhadhaabadhaatii, dubpii jireenya haaraa ajajamaniif kenne sun dhuga ba'aa waan kanaa kana hunda isaa uummattati himaa" jedheen. ti." **33** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti **21** Isaanis akkuma isaanitti himame sanatti akka malee aariidhaan guggubatanii ergamoota

ajjeesuuuf mari'atan. **34** Fariisichi Gamaaliyaal guutaman torba gidduu keessanii filadhaa. jedhamu, barsiisaan seeraa kan namni hundi Nus itti gaafatama kana isaanitti kenninee, **4** kabaju tokko garuu waldaa Yihuudootaa keessa Waaqa kadhachuu fi dubbii isaa barsiisuutti dhaabatee akka ergamoonni sun yeroof gad jabaannaa.” **5** Wanni isaan jedhanis tuuta baafaman ajaje. **35** Innisakkana isaaniin sana hunda gammachiise. Isaanis Isxifaanos jedhe; “Yaa namoota Israa’el, waan jara kana namicha amantii fi Hafuura Qulqulluudhaan gochuuf deemtan keessatti of eeggadhaa. **36** guutame tokko, akkasumas Fiiliphooosii fi Bara dheeraan dura Toyidaas akka waan nama Phirookoroosin, Niilaaroona fi Xiimoonaa, guddaa ta’eetti of ilaalee kaanaan namoonni Pharmeenaa fi Niqoolaas namicha Anxookiyyaa gara dhibba afuriitti hedaman isa faana bu’an; isa amantii Yihuudotaatti gale sana filatan. inni ni ajjeefame; duuka buuttonni isaa ni **6** Isaanis jara kana fuula ergamootaa dura bittinneeffaman; akkasumaan badanis. **37** dhaaban; ergamoonnis Waaqa kadhataniif Namicha kana booddee immoo Yihuudaan, harka isaan irra kaa’an. **7** Dubbiin Waaqaa ni namni Galilaa bara lakkobsa sabaa keessa ka’ee babal’ate; baay’inni barattootaas Yerusaalem nama baay’ee ofitti kutate; inni ni ajjeefame; keessatti akka malee dabalam; luboonni warri isa faana bu’anis ni bittinnaa’an. **38** hedduun amantii kanaaf ajajaman. **8** Isxifaanos Kanaafuu dubbii kana keessatti ani isinittin ayyaanaa fi humna Waaqaatiin guutamee dinqii hima; namoota kana gad dhiisa! Haa deemanil! fi mallattoo gurguddaa namoota gidduutti Mariin isaanii yookaan hojin isaanii kun yoo hojette. **9** Miseenonni mana sagadaa warra, waan nama irraa dhufe ta’e ni bada. **39** Yoo waan “Namoota bilisooman” jedhamanii, jechuunis Waaqa irraa dhufe ta’e garuu jara kana dhowwuu Yihuudooni Qareenaa fi Iskindiriyadhaa hin dandeessan; isin mataan keessan iyyuu dhufan akkasumas Yihuudooni Kiilqiyyaa fi akka utuu Waaqaan wal loltanuu hin argamne Asiyaadhaa dhufan tokko tokko Isxifaanosiin of eeggadhaa!” **40** Isaanis gorsa isaa fudhatan; mormuu jalqaban. **10** Isaan garuu ogummaa ergamoota sanas ol waamanii garafan; akka isaa yookaan Hafuura Qulqulluu inni ittiin isaan maqaa Yesusiiitiin waa hin dubbannes dubbatu sanaan mormuu hin dandeeny. **11** ajajanii gad isaan dhiisan. **41** Ergamoonnis akka Kanaafuu akka isaan, “Nu utuu Isxifaanos maqaa sanaaf jedhanii qaana’aniif waan ga’umsa Musee fi Waaqa irratti dubbii arrabsoo argataniif akka malee gammadaa fuula waldaa dubbatuu dhageenyerra” jedhaniif dhoksaan duraa deeman. **42** Isaanis guyyuma guyyaan namoota tokko tokko sossobatan. **12** Isaanis mana qulqullummaatti, mana namaattis utuu uummata, maanguddootaa fi barsiistota seeraa gargar hin kutin akka Yesuus Kiristoos ta’e kakaasan. Isxifaanosiinis qabaniit fuula waldaa barsiisa, lallabaas turan.

6 Bara sana keessa yommuu baay’inni barattootaa dabalamaa deemetti Yihuudooni Giriikota keessa jiraatan Ibroottti guunguman; haadhonni hiyyeesaa Yihuudootaa nyaata guyyaa guyyaan hiram keessatti hacuucamanii turaniitii. **2** Kanaaf ergamoonni kudha lamaan barattoota hunda walitti qabaniit akka jedhanii; “Maaddii tajaajiluuf jennee dubbii Waaqaa barsiisuudhiisuu nuuf qajelaa miti. **3** Kanaaf yaa obboloota isin namoota maqaa gaarii qaban kanneen Hafuura Qulqulluu fi ogummaan

Yihuudootaa duratti isa dhi'eessan. **13** Dhuga baatota sobduus qopheeffatan; isaanisakkana jedhan; “Namichi kun iddo qulqulluu kanaa fi seeraan mormuu takkumaa hin dhiifne. **14** Nu isaa, ‘Yesuus namni Naazreeti kun iddo kana ni diiga; seera Museen nuu kenes ni geeddara’ jedhu dhageenyerra.” **15** Warri waldaa sana keessa turan hundi ija babaasanii Isxifaanosiin ilaalanii akka fuuli isaa akkuma fuula ergamaa Waaqaa ta’e argan.

7 Lubni ol aanaanis, “Wanni kun dhugumaa?” jedhee isa gaafate. **2** Innisakkana jedhee deebise; “Yaa obbolootaa fi yaa abbootii, mee

na dhaga'aa! Waaqni ulfinaa, yeroo abbaan isaa hunda jechuunis walumatti qabaatti nama keenya Abrahaam Mesophotaamiyaa turetti, 75 waamsise. 15 Yaaqoobis Gibxitti gad bu'e; utuu inni biyya Kaaraan hin dhaqin isatti innis, abbootiin keenyas achitti du'an. 16 Reeffi mul'ate. 3 Waaqnis, 'Biyya keetii fi saba kee isaaniis Sheekemitti geefamee lafa awwaalaa dhiisiitii gara biyya ani si argisiisuu dhaqi' kan Abrahaam ijoollee Hamoori irraa horii jedheen. 4 "Innis biyya Kaldoottatii ba'ee wayiitiin bitee ture sanatti awwaalame. 17 dhaqee Kaaraan keessa jiraate. Erga abbaan "Akkuma yeroon waadaa Waaqni Abrahaamiif isaa du'e immoo Waaqni achii isa baasee biyya gale sun itti raawwamatamu dhi'aachaa dhufeen isin amma keessa jiraattan kanatti isa erge. 5 baay'inni saba keenyaa Gibxi keessatti akka Ta'us Waaqni dhaala tokko illee, lafa taakkku malee guddate. 18 Ergasii 'Mootiin waa'ee Yoosef tokkittii illee biyya sana keessatti hin kennineef; hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e.' 19 garuu Waaqni akka Abrahaamii fi sanyii isaa Innis akka malee saba keenya cunqurse; abbootii warra isaan booddeetiif biyya sana akkuma keenyas akka daa'imman isaanii dhumaniif qabeenyaatti kennuuf waadaa galeef. Abrahaam akka isaan gad gatan dirqisiise. 20 "Yeroon yeroon sana ijoollee tokko illee hin qabu ture. Museen dhalates yeruma kana ture; innis fuula 6 Waaqni akkana jedhee karaa kanaan isatti Waqaqa duratti miidhagaa ture; ji'a sadiifis dubbate; 'Sanyiin kee biyya kan isaa hin ta'in mana abbaa isaatti kunuunfamee guddate. 21 keessatti alagaa ta'a; wagga dhibba afuris Yommuu inni alatti gatametti intalli Fara'oona ni garboomfama; ni cunqurfamas.' 7 Waaqni fudhattee akka ilma isheetti isa guddifatte. 22 akkana jedhe; 'Ani garuu saba isaan akkuma Museen ogummaa warra Gibxi hunda barate; garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii innis dubbii isaatiif fi hojii isaatiin jabaa ture. immoo isaan biyya sanaa ba'anii lafa kanatti 23 "Museen yommuu umuriin isaa wagga na waaqeffatu.' 8 Waaqnis kakuu dhagna 40 guutetti dhaqee obboloota isaa ijoollee qabaa Abrahaamiif kenne; Abrahaamis abbaa Israa'el ilaalu murteesesse. 24 Museenis utuu Yisihaaq ta'ee guyyaa saddeettaffaatti dhagna namni Gibxi tokko nama isaanii tokko miidhuu isa qabe; Yisihaaqis ergasii abbaa Yaaqoob arge. Kanaafis nama isaanii gargaaruu dhaqee ta'e; Yaaqoob immoo abbaa abbootii gosoota namicha Gibxi sana ajjeesuun haaloo baaseef. kudha lamaanii ta'e. 9 "Abbootiin sunis waan 25 Museen waan sabni isaa akka Waaqni karaa Yoosefitti hinaafaniif akka inni biyya Gibxitti isaatiin saba Israa'el furu hubatu se'ee ture; garba ta'uuf isa gurguran; Waaqni garuu isa sabni sun garuu hin hubanne. 26 Guyyaa itti wajjin ture; 10 rakkina isaa hunda keessaa isa aanutti immoo utuu namoonni Israa'el lama baase; Waaqnis fuula Fara'oona mooticha Gibxi wal lolanuu itti dhufee, 'Jarana, isin obboloota duratti ulfinaa fi ogummaa Yoosefiif kenne; walii ti; yoos maaliif wal miitu ree?' jedhee Fara'ooneis biyya Gibxii fi mana mootummaa walitti araarsuu yaale. 27 "Namichi hiriyaay isaa hunda irratti bulchaa isa godhe. 11 isaa miidhaa ture sun garuu Musee achi of "Baruma sana biyya Gibxii fi biyya Kana'aan irraa darbatee akkana jedhe; 'Eenyutu narratti hundatti beelli bu'ee rakkina guddaa fide; bulchaa fi abbaa murtii si godhe? 28 Akkuma abbootiin keenyas waan nyaatan tokko illee kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee argachuu hin dandeenye. 12 Yaaqoobis akka ajjeesuu barbaaddaa? 29 Museenis waan kana Gibxi keessa midhaan jiru dhageenyaan yeroo dhageenyaan biyya Midyaanitti baqatee galtuu jalqabaatiif abbootii keenya achi erge. 13 Imala ta'ee achi jiraate; achittis ilmaan lama dhalche. isaanii lammaffaa irrattis Yoosif eenyummaa 30 "Erga waggaan afurtamni darbee booddees isaa obboloota isaatti hime; Fara'ooneis waa'ee ergamaan Waaqaa tokko gammoojji naannoo obboloota Yoosif beeke. 14 Yoosifis ergasii Tulluu Siinaa keessatti daggalaa boba'u keessaa nama ergee abbaa isaa Yaaqoobii fi maatii arraba ibiddaa keessaan Museetti mul'ate. 31

Innis waan kana arginaan waan arge sana Moolekiitii fi urjii waaqa keessan Reefaan ol dingifate. Yommuu ilaaluuf itti dhi'aatettis qabdaniirtu. Kanaafuu ani biyya Baabilioniin sagalee Gooftaa dhaga'e. **32** Sagaleen sunis, 'Ani gamaattin isin ari'a.' **44** "Abbootiin keenya Waaqa abbootii keetii, Waaqa Abrahaam, kan gammoojji keessatti dunkaana dhuga ba'umsaa Yisihaaqii fi kan Yaaqob' jedheen. Museenis ni of biraq qabu turan. Dunkaanni sunis akkuma hollate; ilaaluus ni sodaate. **33** "Gooftaan immoo Waaqni akka Museen akkuma bifa arge sanaatti akkana jedheen; 'Sababii iddoon ati dhaabatu hojjetuuf isa qajeelchetti hojjetamee ture. **45** kun qulqullu ta'eef kophee kee baafadhu. Abbootiin keenyas dunkaanicha fudhatanii **34** Ani akka sabni koo biyya Gibxi keessatti biyya saba Waaqni isaan duraa ari'ee baase cunqurfamaa jiru dhugumaan argeera; boo'icha sanaatti Iyyasuu wajjin galan; dunkaanni isaaniis dhaga'ee isaan bilisoomsuuf jedhee sun hamma bara Daawitiitti biyya sana ture. gad bu'eera; ega kottu Gibxittin deebisee si **46** Daawitis fuula Waaqaa duratti fudhatama ergaatii.' **35** "Namni isaan, 'Eenyutu bulchaa argatee Waaqa Yaaqoobiitiif mana jireenyaa fi abbaa murtii si godhe?' jedhanii tuffatan ijaaruuf kadhate. **47** Garuu kan mana sana sun Museedhuma kana. Isas Waaqni akka inni ijaareef Soloomoon ture. **48** "Ta'us Waaqni Waan bulchaa fi furaa isaanii ta'uuf harka ergamaa Hundaa Olii mana harki namma ijaare keessa hin Waaqaa kan daggala keessaan isatti mul'ate jiraatu; kunis akkuma raajichi akkana jedhee sanaatiin erge. **36** Innis Gibxi keessatti, galaana dubbatee dha: **49** "'Samiin teessoo koo ti; laftis diimaa irratti akkasumas wagga 40 gammoojji ejjeta miilla kootii ti. Yoos isin mana akkamii keessatti dinqii fi mallattoo hojjechaa Gibxi naaf ijaartu ree? jedha Gooftaan. Yookaan lafti keessaa isaan baase. **37** "Museen kun isuma saba boqonnaa kootii eessa ta'a? **50** Waan kana hunda Israa'eliitiin, 'Waaqni sabuma keessan keessaa harki koo hin hojennee?' **51** "Yaa namoota mata raajii akka kootii tokko isinii kaasa' jedhe sanaa jabeeyyi nana! garaan keessan hin amanu; gurri dha. **38** Innis, Ergamaa Waaqaa kan Tulluu keessanis hin dhaga'u! Isin yeroo hunda Hafuura Siinaa irratti isatti dubbatee sanaa fi abbootii Qulqulluun mormitu; akkuma abbootiin keessan keenya wajjin gammoojji keessatti waldaa godhan sana isinis gootu. **52** Raajiin abbootiin keessa ture; dubbi jiraataas nutti kennuuf keessan hin ari'atin tokko iyuu jiraa? Isaan fudhate. **39** "Abbootiin keenya garuu isAAF warra duraan dursanii dhufaatii isa qajeelaa ajajamuu didan; qooda ajajamuu isa tuffatanii sanaa himan illee ni ajjeesan; isinis amma isa garaa isaaniitiinis gara Gibxitti deeb'i'an. **40** dabarsitanii kennitanii ajjeeftaniirtu; **53** warri Arooniiniis, 'Waaqota nu dura deeman nuu karaa ergamoota Waaqaatiin seera fudhattanii tolchi; Museen Gibxii nu baase sun maal akka seera sanaaf ajajamuu diddanis isinuma.' **54** ta'e hin beeknuutiil' jedhan. **41** Yeroon isaan Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti aariin Waaqa tolfamaa bifa jabbittiin qopheffatanis guggubatanii isatti ciniinnatan. **55** Isxifaanos baruma sana; isaanis Waaqa sanaaf aarsaa garuu Hafuura Qulqulluun guutamee gara samii dhi'eessanii waanuma harka isaaniitiin tolfame ol ilaalee ulfina Waaqaatii fi Yesuusinis isaa sanaaf ayyaana ulfinaa ayyaaneffatan. **42** mirga Waaqaa dhaabatee jiru arge. **56** Innis, Waaqni garuu isaan irraa garagalee akka isaan "Ani kunoo samiin banamee, Ilma Namaas humnoota samii irraa waaqeffataniiif isaan isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru nan arga" dhiise. Kunis waan kitaaba raajotaa keessatti jedhe. **57** Kana irratti isaan hundi gurra barreeffame sanaan wal fakkata; innis akkana isaanii qabatanii sagalee guddaan iyaya isatti jedha; "Yaa mana Israa'el isin wagga afurtama girrisan. **58** Magaalaa keessaas gad isa baasanii gammoojji keessatti takkumaa aarsaa fi kennaa dhagaan isa tumuu jalqaban. Yeroo sana dhuga naaf fiddaniirtuu? **43** Isin fakkii waaqota baatonni uffata isaanii miilla dargaggeessa waaqeffachuuf tolfattanii jechuunis dunkaana Saa'ol jedhamu tokkoo jala kaa'atan. **59**

Isxifaanosis utuu isaan dhagaan isa tumaa Yerusaalem turan akka warri Samaariyaa jiranuu, "Yaa Gooftaa Yesuus, hafuura koo dubbii Waaqaa fudhatan dhaga'anii Phexrosii fudhadhu" jedhee kadhate. **60** Jilbeenfatees fi Yohannisin isaanitti ergan. **15** Ergamoonni sagalee guddaadhaan, "Yaa Gooftaa, cubbuu sunis yommuu achi ga'anitti akka isaan Hafuura kana isaanitti hin lakkaa'in!" jedhee iyye; innis Qulqulluu argataniif ni kadhatanifi; **16** Hafuuri Qulqulluu isaan keessaa nama tokko irra illee hin buune tureetii; isaan maqaas Gooftaa Yesuus qofaan cuuphamanii turan. **17** Phexrosii fi Yohannis harka isaanii jara sana irra kakaa'an; isaanis Hafuura Qulqulluu argatan. **18** Simoon falfaltichis akka yeroo ergamoonni harka isaanii nama irra kaa'an Hafuurri Qulqulluu nammaa kennamu arginaan ergamootaaaf horii kennee, **19** "Akka namni ani harka irra kaa'u hundi Hafuura Qulqulluu argatuuf dandeettii kana anaaf illee kennaa" jedheen. **20** Phexros garuuakkana jedhee deebiseef; "Sababii ati kennaa Waaqaa waan horiin bitachuu dandeessu seeteef horiin kee suma wajjin haa badu!

21 Garaan kee fuula Waaqaa duratti waan qajeelaa hin ta'iniif ati tajaajila kana keessatti qooda yookaan carraa hin qabdu. **22** Kanaaf hammina kee kana irraa deeb'iitii gooftaa kadhadhu; inni yaada garaa keetii kana siif dhiisa ta'atii. **23** Ani akka ati yaada hadhaa'aan guutamtee fi akka ati garbicha cubbuu taate nan arga." **24** Simoonis, "Akka wanni isin jettan kun tokko iyyuu narra hin geenyeeef Gooftaa naa kadhadhaa" jedhee deebise. **25** Phexrosii fi Yohannis erga dhugaa ba'anii dubbii Gooftas labsanii booddee gandoota Samaariyaa hedduu keessatti wangeela lallabaa Yerusaalemitti deebi'an. **26** Ergamaan Gooftaa tokko Fiiliphoosiin, "Ka'iitii karaa Kibbaatiin gara daandii Yerusaalemii ba'ee Gaazaatti gad bu'u sanaa dhaqi" jedhe; daandiin sunis daandii gammoojji ti. **27** Innis ka'ee deeme; karraa isaa irrattis xu'aashii Itoophiyaa tokko jechunis qondaalticha Kandakee mootittii saba Itoophiyaa kan qabeenya ishee hunda irratti itti gaafatamaa ta'e arge; qondaalli sun sagaduuf jedhee Yerusaalem dhaqee ture. **28** Innis yeroo biyya isaatti deebi'u gaarii isaa irra taa'ee kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifachaa ture. **29** Hafuurri Qulqulluunis Fiiliphoosiin,

“Dhaqitii gaarii sanatti dhi'aadhu” jedhe. **30** Utuu inni deemaa jiruu akkuma Damaasqootti Fiiliphooisis gaarii sanatti fiigee utuu namichi dhi'aateen akkuma tasaan ifni tokko samii irraa sun kitaaba Isaayaas raajichaa dubbifattu naannoo isaatti balaqqise. **4** Innis lafatti kufee dhaga'ee, “Ati waan dubbiftu kana ni hubattaa?” sagalee, “Yaa Saa'ol, Yaa Saa'ol, ati maaliif na jedhee gaafate. **31** Namichis, “Yoo namni naa hin ari'atta?” isaan jedhu tokko dhaga'e. **5** Saa'olis, ibsin ani akkamiin hubachuu danda'a?” jedhe. “Yaa Gooftaa, ati eenyu?” jedhee gaafate. Innis Innis akka Fiiliphooos ol ba'ee isa bira taa'uufakkana jedhee deebiseef; “Ani Yesuuus isa ati waammate. **32** Kutaan kitaabaa kan xu'aashiin ari'attuu dha. Arfii wayii dhiituun suma miidha. sun dubbisaa ture isa kana: “Inni akkuma hoolaa **6** Amma ka'ii magaalaa seeni; wanni ati gootu iddo qalmaatti geeffamee, yookaan akkuma sitti himamaatii” jedheen. **7** Namoonni Saa'ol ilmoo hoolaa kan fuula nama rifeensa irraa wajjin deemaa turanis waan dubbatan dhabanii murmuruu duratti cal'isuu akkasuma afaan isaa dhadhaabatan; isaanis sagalee dhaga'an malee hin saaqqanne. **33** Inni cunqurfamuu isatiin nama tokko illee hin argine. **8** Saa'olis lafaa murtii qajeelaa dhowwatame; eenyutu waa'ee ka'e; innis yommuu jii isaa banametti homaa sanyii isaa dubbachuu danda'a? Jireenyi isaa arguu hin dandeenyi; isaanis harka isaa qabanii lafa irraa fudhatameeraatii.” **34** Xu'aashiin Damaasqootti isa geessan. **9** Iji isaas Guyyaa sunis Fiiliphooosiin, “Raajiin sun waa'ee eenyuu sadii guutuu arguu hin dandeenyi; innis homaa dubbata? Waa'ee mataa isaa moo waa'ee hin nyaanne; homaas hin dhugne. **10** Damaasqoo nama biraatii? Maaloo mee natti himi!” keessa barataa Anaaniyaas jedhamu tokkotu jedhee gaafate. **35** Fiiliphooisis kutaadhuma ture. Gooftaanis mul'ataan, “Yaa Anaaniyaas!” kitaabaa sanaan afaan saaqatee oduu gaarii jedhee isa waame. Innis, “Yaa Gooftaa, kunoo waa'ee Yesuuus isatti hime. **36** Isaanis utuu ani asin jira” jedhee deebise. **11** Gooftaanis karaa deemanuu bishaanittii ba'an; xu'aashiinakkana jedheen; “Ka'ii gara daandii 'Qajeelaa' sunis, “Kunoo bishaan as jira; yoos maaltu jedhamu sanaa mana Yihuudaa dhaqitii nama cuuphamuu na dhowwa ree?” jedheen. [Saa'ol jedhamu kan Xarseesii dhufe tokko **37** Fiiliphooisis, “Ati yoo garaa kee guutuu iyyaafadhu; inni kadhannaa irra jiraatii. **12** amante cuuphamuu ni dandeessa” jedheen. Saa'olis nama Anaaniyaas jedhamu tokko isaa Namichis deebisee, “Akka Yesuuus Kiristoos dhufee akka agartuun isaa deebi'uufiif harka ilma Waaqaa ta'e ani nan amana” jedhe.] isa irra kaa'u mul'ataan arge.” **13** Anaaniyaasis **38** Innis akka gaariin sun dhaabatu ajaje; deebiseeakkana jedhe; “Yaa Gooftaa, ani isaan lamaanuu dhaqanii bishaan seenan; waa'ee namicha kanaa, miidhaa inni qulqulloota Fiiliphooisis isa cuuphe. **39** Yommuu isaan kee warra Yerusaalem jiraatan irratti hojjete bishaan keessaa ba'anittis Hafuurri Gooftaa hundumaa dhaga'eera. **14** Ammas warra maqaa Fiiliphooisin fudhate; xu'aashiin sunis ergasii kee waammatan hunda hidhuuf jedhee luboota isa hin argine; garuu gammadaa karaa isaa itti hangafoota irraa aangoo fudhatee dhufeera.” fufe. **40** Fiiliphoois immoo Azooxoonitti argame; **15** Gooftaan garuu Anaaniyaasiinakkana jedhe; innis hamma Qisaariyaa ga'utti magaalaawwan “Namichi kun mi'a koo kan ani akka inni namoota Ormaatii fi mootota isaanii duratti, saba Israa'el durattis maqaa koo baatuuf jedhee filadhe waan ta'eef ka'ii dhaqi! **16** Ani akka inni maqaa kootiif jedhee rakkachuu qabu isattin argisiisa.” **17** Anaaniyaasis dhaqee mana sana seene. Harka isaas Saa'ol irra kaa'ee, “Yaa obboleessa koo Saa'ol, Gooftaa Yesuuus inni utuu ati as dhuftuu karaa irratti sitti

9 Giddudhuma sana Saa'ol barattoota Gooftaa
ajjeesuuf dhaadachaa gara luba ol aanaa
dhaqee, **2** nama karaa kana irra jiru kam
iyyuu dhiiras dubartiis yoo argate akka hidhee
Yerusaalemitti geessuuf akka lubni sun gara
manneen sagadaa kanneen Damaasqoo jiraniitti
xalayaawwan isaaaf barreessuuf isa kadhate. **3**

mul'ate sun akka ati argituu fi akka ati Hafuura 32 Phexros utuu biyya sana keessa naanna'aa Qulqulluun guutamtuuf na ergeera" jedhe. 18 jiruu qulqulloota Liidaa keessa jiraatan ilaaluuf Yommusuma wanni akka qolaa ija Saa'ol irraa gad bu'e. 33 Achittis namicha laamsha'aa harca'e; inni ammas arguu danda'e. Ka'es Eeniyyaa jedhamu kan waggaan saddeeti siree cuuphame. 19 Nyaatas nyaatee jajjabaate. Saa'ol irratti hafee ture tokko arge. 34 Phexrosis, bultii gabaabduudhaaf barattoota Damaasqoo "Yaa Eeniyyaa, Yesuus Kiristoos si fayyisa; jiran bira bubble. 20 Innis akka Yesuus ka'iitii siree kee afadhu" jedheen. Eeniyaanis ilma Waaqaa ta'e yeruma sana manneen yommusuma ka'e. 35 Namoonni Liidaa fi sagadaa keessatti lallabuu jalqabe. 21 Warri isa Shaaroon keessa jiraatan hundinuu isa arganii dhaga'an hundinuu dinqifatani akkana jedhan; Gooftaatti deebi'an. 36 Yoophee keessas barattuu "Namichi kun isuma Yerusaalem keessatti Xaabiitaa jedhamtu tokkotu ture; Xaabiitaa warra maqaa kana waammataan balleesse sana jechuun Doorqaa jechuu dha. Isheenis yeroo mitii? Ammas hidhee luboota hangafootatti hunda waan gaarii hojetti; hiyyeyyiis ni isaan geessuuuf dhufe mitii?" 22 Saa'ol garuu gargaarti turte. 37 Isheenis baruma sana keessa ittuma jabaachaa deeme; innis akka Yesuus kun dhukkubsattee duute; reeffa ishees dhiqanii Kiristoos ta'e mirkaneessuudhaan Yihuudoota kutaa darbii tokko keessa kaa'an. 38 Liidaan kun Damaasqoo keessa jiraatan afaan qabachiise. Yoopheetti dhi'oo turte; barattooniis yommuu 23 Erga guyyaan hedduun darbee booddees akka Phexros Liidaa jiru dhaga'anitti nama Yihuudoonni isa ajjeesuuuf mari'atan. 24 Saa'ol lama isatti erganii, "Maaloo dafii nu bira ga'il!" garuu marii isaanii kana beeke; isaanis isa jedhanii isa kadhatan. 39 Phexrosis ka'ee isaan ajjeesuuuf jedhanii halkanii guyyaa balbala wajjin deeme;akkuma inni achi ga'eenis gara magaalaa sanaa jabeessanii eegaa turan. 25 kutaa darbii sanaatti isa geessan. Haadhonni Barattooniis isaa garuu halkaniin fuudhanii hiyyessaa hundinuu isa bira dhaabatanii kootii guuboodhaan dallaa irraan dabarsanii gad isa fi wayyaa biraan kan Doorqaan yeroo isaan buusan. 26 Innis yommuu gara Yerusaalem wajjin turte hojette sana isatti argisiisanii dhufetti barattootatti dabalamuu yaale; isaanis boo'aa turan. 40 Phexrosis hunda isaanii gad waan barataa ta'uu isaa hin amaniniif hundi baasee jilbeenfatee Waaqa kadhate; reeffa isaanii isa sodaatan. 27 Barnaabaas immoo sanattis garagalee, "Xaabiitaa ka'il!" jedhe. fuudhee ergamootatti isa geesse; akka Saa'ol itti Isheenis ija ishee banatteet Phexrosin argite; karaatti gooftaa arge, akka itti gooftaan isatti kaatees ni teesee. 41 Innis harka qabee ishee dubbatee fi akka inni sodaa malee Damaasqoo kaase; amantootaa fi haadhota hiyyessaa keessatti maqaa Yesuusiitiin lallabe isaanitti waamee jiraattuu taatee isaan fuuldura dhaabe. hime. 28 Saa'olis isaan wajjin jiraatee Yerusaalem 42 Kunis Yoophee hunda keessatti beekame; keessa sodaa malee ba'ee galaa ture; maqaa namoonni baay'eenis Gooftaatti amanan. 43 Gooftaatiiniis ija jabinaan lallabe. 29 Yihuudoota Phexrosis Yoophee keessa gogaa duugduu Giriikota keessa jiraatan wajjinis dubbachaa Simoon jedhamu tokko bira guyyaa hedduu isaaniinis morkachaa ture; isaan garuu isa ture.

ajjeesuu barbaadan. 30 Obboloonnis yommuu waan kana beekanitti fuudhanii Qiisaariyaatti gad isa buusan; gara Xarsees isa ergan. 31 Kanaafis waldaan kiristaanaa Yihuudaa, Galilaa fi Samaariyaa keessa jirtu guutummaatti nagaa argatte; ni cimtes. Isheenis Hafuura Qulqulluudhaan jajjabaatee sodaa Gooftaatiin jiraachuudhaan baay'inaan guddachaa deemte.

10 Namichi Qorneelewoos jedhamu tokko Qiisaariyaa keessa ture; innis kutaa, "Humna waraana lixaaliyaa" jedhamu keessatti ajajaa dhibbaa ture. 2 Qorneelewoosii fi maatiin isaa hundinuu warra Waaqaaf bulanii fi warra Waaqa sodaatan turan; innis warra rakkataniif arjummaadhaan kenna ture; yeroo hundas Waaqa kadhata ture. 3 Innis gaafa tokko

ergamaa Waaqaa tokko isaa gara isaa dhufee, waa'ee mul'ata sanaa yaadaa jiruu, Hafuurri "Yaa Qorneelewoos!" jedhuun guyyaa keessaa Qulqulluun akkana isaan jedhe; "Yaa Simoon, gara sa'aatii sagaliitti ifatti mul'ataan kunoo namoonni sadii si barbaaduutti jiru. arge. 4 Qorneelewoosis sodaan ija babaasee 20 Ka'iitii gad bu'i. Isaan wajjin deemuus hin isa ilaalee, "Yaa Gooftaa, maal barbaadda?" shakkin; anatu isaan ergeetii." 21 Phexrosis jedhee gaafate. Ergamaan Waaqaa sun immoo gara namoota sanaatti gad bu'ee, "Namni akkana jedhee deebise; "Kadhanna keetii fi isin barbaadaa jirtan ana; maaliif dhuftani?" kennaan ati hiyyeyyiidhaaf kennitu aarsaa jedheen. 22 Jarri sunis akkana jedhanii deebisan; yaadachaa ta'ee fuula Waaqaa durattu ol ba'eera. "Nu ajajaa dhibbaa kan Qorneelewoos jedhamu 5 Amma Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa tokko biraa dhufne; inni nama qajeelaa fi nama Phexros jedhamu sana as fichisiisi. 6 Innis Waaqa sodaatu kan Yihuudoota hunda birattis namicha gogaa duugu kan Simoon jedhamu kabajamuu dha; ergamaan Waaqaa qulqulluun kan manni isaa qarqara galaanaatti argamu tokko akka inni mana isaatti si waamsisee waan tokko bira jira." 7 Qorneelewoosis yommuu ati jettu dhaga'uuf isatti dubbate." 23 Phexrosis ergamaan Waaqaa kan isatti dubbate sun namoota sana manatti ol galchee keessumsiise. deemetti tajaajiltoota isaa keessaa nama lama, Guyyaa itti aanutti Phexros ka'ee isaan wajjin warra isa eegan keessaa immoo loltuu Waaqaaf deeme; obboloonni tokko tokkos Yoopheedhaa bulu tokko waamee, 8 waan kana hunda ka'anii isa wajjin deeman. 24 Isaanis guyyaa itti himee Yoopheetti isaan erge. 9 Guyyaa itti aanu Qiisaariyaatti galan; Qorneelewoosis itti aanuttis utuu warri ergaman sun karaa firoota isaatti fi michoota isaa warra isatti jiranuu, yeroo isaan magalaalatti dhi'aatanitti dhi'aatan walitti waamee isaan eegaa ture. 25 Phexros gara sa'aatii ja'aatti kadhannaaf bantii Akkuma Phexros mana seeneen Qorneelewoos manaatti ol ba'e. 10 Innis beela'ee waan nyaatu isa simatee isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa barbaade; utuu isaan qopheessaafii jiranuu irratti kufe. 26 Phexros garuu, "Ka'i! Anis akka waan yaadaan fudhatamee ta'e. 11 Samii namumaati" jedhee ol isa qabe. 27 Phexrosis banamee fi waan akka wayyaa bal'aa tokkos isa wajjin dudubbachaa mana seenee namoota isaa roga isaa afraniin qabamee lafatti gad walitti qabaman hedduu arge. 28 Innisakkana buufamu arge. 12 Wayyaan sunis bineensota isaaniin jedhe; "Akka Yihuudiin tokko nama miilla afurii, uumamawwan lafa irra loo'anii ormaa wajjin tokkummaa qabaachuu fi itti fi simbirroota samii kanneen gosa hundaa of dhi'aachuun seera keenya hin ta'in isin matalan keessaa qaba ture. 13 Sagaleen tokkos, "Yaa keessan iyyuu beektu; garuu Waaqni akka ani Phexros, ka'iitii qaladhuu nyaadhu" jedheen. nama tokkoonuu jibbamaa yookaan xuraa'aa 14 Phexros garuu deebisee, "Yaa Gooftaa, hin hin jenne natti argisiiseera. 29 Kanaaf yommuu ta'u! Ani takkumaa waan balfamaa yookaan isin nama natti ergitanitti ani mormii tokko waan xuraa'aa hin nyaanne" jedhe. 15 Sagaleen malee dhufe; egaa waan isin na waamtaniif sunis yeroo lammaffaa, "Ati waan Waaqni beekuu nan barbaada." 30 Qorneelewoosis qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin" jedheen. 16 akkana jedhee deebise: "Bultii afuriin dura, Wanii kunis yeroo sadii ta'e; wayyaan sunis sa'aatiidhuma kanatti, ani sa'aatii sagalitti mana yommusuma deebi'ee samiitti ol fudhatame. kootti kadhachaan ture. Akkuma tasaa namichi 17 Utuu Phexros waa'ee hiikkaa mul'ata sanaa wayyaa adii qaanqee uffatu tokko na dura dingisiifachaa jiruuus namoonni Qorneelewoos dhaabatee 31 akkana jedhe; 'Yaa Qorneelewoos, erge sun mana Simoon iyyaafachaa dhufanii Waaqni kadhanna kee dhaga'eera; kennaa ati karra dura dhaabatan. 18 Isaanis lallabanii, hiyyeyyiif kennitus yaadateera. 32 Yoopheetti "Simoon inni Phexros jedhamu tokko as jiraa?" nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana jedhanii gaafatan. 19 Ammas utuu Phexros waamsisi. Inni mana Simoon namicha gogaa

duugu kan qarqara galaanaa jiraatu sanaa jira.’ 47 ‘Akka namoonni akkuma keenya Hafuuwaan akka ati nutti himtu Gooftaan si ajaje 48 Innis akka isaan maqaa Yesuus Kiristoosittihunda dhaga’uuf jennee as fuula Waaqaa dura cuuphaman ajaje; isaanis akka Phexros bulttixinnoo isaan bira turuuf isa kadhatan.

jalgabe; ‘Ani amma akka Waaqni nama Wal hin caalchifne dhugumaan nan hubadha. 35 Garuu saba hundumaa keessaa namni isa sodaatuufi namni waan qajeelaa hojjetu kam iyyuu fuula isaa durattu fudhatamaa dha. 36 Isin ergaa Waaqni karaa Yesuus Kiristoosii nagaa labsuudhaan saba Israa’elitti erge sana beektu; Yesuus Kiristoos kun Gooftaa waan hundaa ti. 37 Isin waan Cuuphaa Yohannis lallabee booddee Galilaadhaa jalqabee Yihuudaa hunda keessattita’e sana ni beektu. 38 Kunis akka Waaqni Yesuus nama Naazreetti sana Hafuu Qulqulluufi humnaan dibee fi akka Yesuus waan gaarii hojjechaa fi warra humna diiyaabiloos jala turan fayyisaa biyya hunda keessa nanaanna’ee dha; Waaqni isa wajjin tureetii. 39 ‘Nus waan inni biyya Yihuudootaatii fi Yerusaalem keessatti hojjete hundaaf dhuga baatota. Isaanis fannoo irratti fannisanii isa ajjeesan. 40 Waaqni immoo guyyaa sadaffaatti warra du’an keessaa isa kaase; akka inni namatti mul’atus godhe. 41 Inni nama hundatti hin mul’anne; garuu nu dhuga baatota Waaqni duraan dursee filatettifi erga inni warra du’an keessaa ka’ee booddee isa wajjin nyaannee dhugnetti mul’ate. 42 Innis akka nu namootatti lallabnuu fi akka inni nama Waaqni warra jiranii fi warra du’an irratti abbaamurtii godhee muude ta’e akka dhugaa baanuufnu ajaje. 43 Raajonni hundinuu akka namni isattiamanu hundi maqaa isaatiin dhiifama cubbuu argatu waa’ee isaa dhugaa ba’u.’ 44 Utuma Phexros amma illee waan kana dubbachaa jiruu, Hafuurri Qulqulluun warra dubbi sana dhaga’aa turan hunda irra bu’e. 45 Amantoonni dhagna qabatan kanneen Phexros wajjin dhufan sun waan kennaan Hafuu Qulqulluu Namoota Ormaa irrati illee dhangala’eef ni dinqifatan; 46 isaan jaraa afaan haaraa dubbatanii fi Waaqas jajatan dhaga’aniiruutii. Phexrosis akkanajedhe;

11 Ergamoonnii fi obboloonni Yihuudaa keessa jiran akka Namoonni Ormaas dubbi Waaqaa fudhatan dhaga’an. 2 Kanaaf yommuu Phexros Yerusaalemitti ol ba’etti amantoonni dhagna qabatan isaan morman; 3 akkanas jedhan; ‘Ati maaliif mana namoota dhagna hin qabatinii dhaqxee isaan wajjin nyaatte?’ 4 Phexrosis akkana jedhee waan ta’e sana tokko tokkoon isaanii ibsuu jalqabe. 5 ‘Ani magaalaa Yoophee keessatti kadhannaa irranture; akka waan yaadaan fudhatamuus ta’ee waan akka wayyaa bal’aa tokko isaa roga isaa afraniin qabamee samii irraa gad buufamu mul’ataan arge. Innis iddo Ani turetti gad dhufe. 6 Anis xiyyeffadhee ilaalee bineensota miilla afurii, bineensota bosonaa, uumamawwan lafa irra loo’anii fi simbirroota samii nan arge. 7 Anis sagalee, ‘Yaa Phexros, ka’iti qaladhuu nyaadhu’ naan jedhu tokkon dhaga’e. 8 ‘Ani garuu deebisee, ‘Yaa Gooftaa, hin ta’u! Takkumaa wanni balfamaan yookaan wanni xuraa’aan tokko iyyuu afaan koo hin seenne’ jedhe. 9 ‘Sagaleen sunis yeroo lammaffaa samii irraa, ‘Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa’aa hin jedhin’ jedhe. 10 Wanni kunis yeroo sadii ta’e; kana booddees hundumtisiisa amma illee samiitti ol fudhatame. 11 ‘Yommusuma namoonni Qiisaariyaadhaa natti ergaman sadii mana ani jiraachaa ture sana dura dhaabatan. 12 Hafuurri Qulqulluunis akka ani shakkii tokko malee isaan wajjin deemu natti hime. Obboloonni kunneen ja’aanis na wajjin deeman; nus mana namichaa ol seenne. 13 Innis akka ergamaa Waaqaa kan mana isaa keessatti itti mul’ate tokko arge nutti hime; ergamaan sunis akkana isaan jedhe; ‘Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi; 14 inni ergaa sii fi namoonni mana keetii hundinuu ittiin fayyitan sitti

hima.’ 15 “Akkuma ani dubbachuu jalqabeen, jiraatan gargaaruu murteessan. 30 Isaanis harka Hafuurri Qulqulluun akkuma jalqabatti nurra Baraabaasi fi harka Saa’olitti gargaarsa isaanii bu’e sana isaan irras bu’e. 16 Anis waan Gooftaan, ‘Yohannis bishaaniin cuuphe; isin garuu Hafuura Qulqulluudhaan cuuphamantu’ jedhee ture sana nan yaadadhe. 17 Kanaafuu erga Waaqni kennaadhuma yeroo nu gooftaa Yesuu Kiristoositti amanne nuu kenne sana isaanifiis kennee Waaqaan mormuuf ani eenyu?’ 18 Isaanis waan kana dhaga’anii cal’isan; “Yoos Waaqni qalbii jijiirratani jiraachuu Namoota Ormaatiifis kenneera” jedhanii Waaqa galateeffatan. 19 Warri sababii ari’atama Isxifaanositti ka’eetiin bittinnaa’anii turan sun ergaa sana Yihuudoota qofatti himaa hamma Finiqee, Qophiroosii fi Anxookiiyaatti deeman. 20 Isaan keessaa namoonni Qophiroosii fi Qareenaa irraa dhufan tokko tokko garuu Anxookiiyaa dhaqanii oduu gaarii waa’ee Gooftaa Yesuu Giriikotattis himuu jalqaban. 21 Harki Gooftaa isaan wajjin ture; namoonni hedduunis amananii Gooftaatti deebi’an. 22 Oduun kunis gurra waldaa kiristaanaa ishee Yerusaalem jirtuu seene; isaanis Baraabaasin Anxookiiyaatti ergan. 23 Innis yommuu achi ga’ee Ayyaana Waaqaa argettis ni gammade; akka isaan garaa tokkoon Gooftaaf amamananii jiraataniifis isaan hunda jajjabeesse. 24 Innis nama gaarii Hafuura Qulqulluu fi amantidhaan guutame ture; namoonni baay’eenis Gooftaatti dabalamani. 25 Baraabaasis Saa’olin barbaaduuf jedhee Xarsees dhaqe; 26 Yommuu isa argettis Anxookiiyaatti isa geesse. Isaanis wagga tokko guutuu waldaa sanaan wal ga’anii namoota baay’ee barsiisan. Barattoonis yeroo jalqabaatiif Anxookiiyaatti, “Kiristaana” jedhaman. 27 Gidduudhuma sana raajonni tokko tokko Yerusaalemii ka’anii Anxookiiyaatti gad bu’an. 28 Isaan keessaas namichi Agaaboos jedhamu tokko ka’ee dhaabatee akka beelli guddaan isaa addunyaa hunda irratti bu’u Hafuuraan dubbate. Wanni kunis bara mo’umsa Qilaawudewoos Qeesaar keessa ta’e. 29 Barattoonis tokkoon tokkoon isaanii akkuma dandeettiisaanii obboloota Yihuudaa keessa

12 Baruma sana keessa Heroodis mootichi isaan ari’achiuf jedhee miseensota waldaa kiristaanaa tokko tokko qabe. 2 Innis Yaaqoob obboleessa Yohannis goraadeen ajjeese. 3 Yommuu akka wanni kun Yihuudoota gammachiise argettis, ittuma fufee Phexrosinis qabsiise. Wanni kunis yeroo Ayyaana Maxinoo keessa ta’e. 4 Erga isa qabee booddee akka isaan isa eeganiif jedhee gareewanloltootaa afur kanneen tokkoon tokkoon isaanii loltoota afur afur of keessaa qabanitti dabarsee isa kennuudhaan, mana hidhaa keessa isa buuse; kanas ayyaana Faasiikaa booddee fuula uummataa duratti dhi’eessee isa qoruuf godhe. 5 Kanaafuu Phexros mana hidhaa keessatti eegamaa ture; waldaan kiristaanaa garuu jabeessitee waa’ee isaatiif Waaqa kadhachaa ture. 6 Edumtii guyyaa Heroodis itti Phexrosin dhi’essuuf ture sanaa Phexros foncaa lamaan hidhamee loltoota lama gidduu rafaa ture; loltoonni kaanis balbala dura dhaabatanii mana hidhaa sana eegaa turan. 7 Akkuma tasaas, ergamaan Gooftaa tokko mul’ate; kutaa mana hidhaa sana keessattis ifni ife; ergamaan sunis cinaacha Phexros tuqee isa dammaqsuudhaan, “Dafii ka’il!” jedheen. Foncaan sunis harka issa irraa harca’e. 8 Ergamaan Waaqaa sunis, “Uffata kee uffadhu; kophees kees kaa’adhu” jedheen. Phexrosis akkasuma godhe. Ergamaan sunis, “Wayyaa kee marxfadhuutii na faana bu’i” jedheen. 9 Phexrosis isa duukaa bu’ee mana hidhaatii ba’e; innis waan mul’ata argu se’e malee akka wanni ergamaan Waaqaa hojechaa ture sun dhugaa ta’e hin beekne. 10 Isaanis waardiyyaa duraatii fi isa lammaffaa bira darbanii balbala sibiilaa kan magalaatti gad baasu bira ga’an; balballi sunis ofumaan banameef; isaanis gad ba’anii utuu daandii tokko irra gad bu’aa jiranuu ergamaan sun isa bira sokke. 11 Phexrosis qalbii isaatti deebi’ee, “Ani amma akka Gooftaan ergamaa isaa ergee harka Heroodisii fi waan Yihuudoonni natti

yaadaa turan hunda jalaa na baase shakkii fixatanii booddee Yohannis isa Maqrqos malee beekeera” jedhe. **12** Innis erga waan kana jedhamu sana fudhatanii Yerusaalemii deebi’an. hubatee booddee mana Maariyaam haadha Yohannis isa Maqrqos jedhamu sanaa iddo itti namoonni baay’een walitti qabamanii kadhachaa turan dhaqe. **13** Yommuu Phexros balbala alaa rurrukutetti intalli hojettuun Roodaa jedhamtu tokko ilaaluu dhufte. **14** Isheenis yommuu sagalee Phexros hubattetti akka malee gammadde; balbala banuu dhiiftees fiigdee ol deebitee akka Phexros balbala dura dhaabatu himte. **15** Isaanis, “Ati maraatteerta!” jedhaniin; isheen garuu cimsitee akka wanni kun akkasuma ta’e dubbatte; isaan immoo, “Yoos ergamaa isaa ti!” jedhan. **16** Phexros garuu ittuma fufee balbalicha rurrukute; isaanis yommuu bananitti, isa arganii dinqifatan. **17** Phexrosis akka isaan cal’isaniif harkaan itti hime; akka itti Gooftaan mana hidhaatii isa baases isaanitti odeesse; innis, “Waan kana Yaqqobii fi obbolootatti himaa” isaaniin jedhe; achii ka’ees lafa biraa dhaqe. **18** Yommuu bari’etti raafamni guddaan isaa loltoota gidduutti uumame; isaanis, “Phexros maal ta’e?” jedhanii wal gaggaafatan. **19** Heroodisis cimsee barbaadee isa dhabnaan eegdota sana jabeessee qoree akka isaan aijjeefaman ajaje. Heroodis Yihuudaadhaa ka’ee Qiisaariyaatti gad bu’ee xinnoo achi jiraate. **20** Innis warra Xiiroosii fi Siidoonaatti akka malee aare; isaanis tajaajilaa mootichaa amanamaa Bilaasxoos jedhamu tokko michoomfataniit tokkummaan gara mootichaa dhaqanii araara kadhatan; biyyi isaanii biyya mooticha sanaa irraa midhaan nyaataa argachaa jiraatteetii. **21** Guyyaa beellamaattis Heroodis uffataa mootii uffatee teessoo isaa irra taa’e; uummattatis dubbate. **22** Namoonnis, “Kun sagalee Waqaati malee sagalee namaa miti” jedhanii iyyan. **23** Heroodisis waan Waqaaf ulfina hin kenniif yeruma sana ergamaan Waqaqa tokko isa dha’e; innis raammoodhaan nyaatamee du’e. **24** Dubbiin Waqaqa garuu ittuma fufee guddachaa, babal’achaas deeme. **25** Barnaabaasii fi Saa’ol erga ergama isaanii

13 Waldaa kiristaanaa Anxookiiyaa keessa Raajotaa fi barsiistotatu ture; isaanis Barnaabaas, Simi’oon isa Niiger jedhamu, Luukiyos nama Qareenaa, Maanaa’en isa Heroodis bulchaa sana wajjin guddatee fi Saa’ol fa’a. **2** Utuu isaan Gooftaa tajaajilaa, soomaas jiranuu Hafuurri Qulqulluun, “Barnaabaasii fi Saa’olin hojji ani itti isaan waammadheef naa filaa” jedhe. **3** Kanaaf isaan erga soomanii kadhatanii booddee harka isaanii jara irra kaa’aniisaan ergan. **4** Isaan lachuu Hafuura Qulqulluudhaan ergamanii Seluuqiyatti gad bu’an; achiis ka’aniisaan dooniin Qophiroos dhaqan. **5** Yommuu Salaamiis ga’anittis manneen sagadaa Yihuudootaa keessatti dubbii Waaqaa lallaban; Yohannisis isaan gargaaruuf isaan bira ture. **6** Isaanis yommuu biyyoota bishaaniin marfaman sana hundumaa keessa ba’ani hamma Phaafositti dhufanitti, Yihuudii falfaltichaa fi raajii sobaa kan maqaan isaa Baaryeesuu jedhamu tokkotti dhufan. **7** Innis namicha hubataa bulchaa biyyaa ta’e kan Sergiyoos Phaawulos jedhamu tokko wajjin ture. Bulchaan sunis waan dubbii Waaqaa dhaga’uu barbaadeef nama ergee Barnaabaasii fi Saa’olin waamsifate. **8** Eliimaas falfaltichi kan hiikkaan maqaan isaa afaan Giriikiin akkasuma ta’e sun garuu bulchaa biyyaa sana amantii irraa deebisuuuf jedhee isaaniin morme. **9** Saa’ol inni Phaawulos jedhamu sun garuu Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Eelimaasin hubatee ilaaleeakkana jedheen; **10** “Ati ilmaa diiyaabiloosii fi diina qajeelummaa hundaa ti! Sobaa fi gowwoomsaa gosa hundaatiinis guutamteerta. Ati karaa Gooftaa isa qajeelaa sana jal’isuu hin dhiiftuu? **11** Kunoo amma harki Gooftaa sitti ka’eera; atis jaamtee yeroof ifa aduu arguu ni dadhabda.” Yeruma sana hurrii fi dukkanni isa irra bu’e; innis nama harka qabee isa qajeelchu barbaaduu jalqabe. **12** Bulchaan biyyaa sunis waan kana arginaan amane; barsiisa waa’ee Gooftaa dinqifatee tureetii. **13** Phaawulosii fi miiltonni isaa

Phaafoosii bidiruuudhaan ka'anii Phergeen ishee Yesuusin hin beekiniif yookaan dubbii raajotaa Phamfiliyaa sana dhaqan; Yohannisis achitti isa Sanbata Sanbata dubbifamu waan hin isaan dhiisee Yerusaalemitti deebi'e. **14** Isaan hubatiniif isatti muruudhaan dubbii raajotaa garuu Phergeenii ka'anii gara Anxookiyya sana guutan. **28** Isaanis yoo sababii du'a isatti ishee Phisiidiyaatti argamtuu dhufan; guyyaa mursiisuu danda'u argachuu baatan illee akka Sanbataas mana sagadaa seenanii tataa'an. Yesuu ajjeefamuuf Phiilaaxoosin kadhatan. **15** Bulchitoonni mana sagadaa sanaas erga **29** Erga waan waa'ee isaa barreeffame hunda kitaabonni Seeraatii fi Raajotaa dubbifamanii guutatanii booddees fannoo irraa gad buusaniib booddee nama isaanitti erganii, "Yaa obboloota, awwala keessa isa kaa'an. **30** Waaqni garuu yoo dubbii gorsaa uummataaf qabaattan mee warra du'an keessaa isa kaase. **31** Innis warra dubbadhaa" jedhaniin. **16** Phaawulos ka'ee isa wajjin Galiilaadhaa gara Yerusaalemitti dhaabatee harkaan mallattoo argisiiseeakkana ol ba'anitti guyyaa hedduu mul'ate; isaanis jedhe; "Yaa namoota Israa'el, isin warri Waaqa amma saba keenya duratti dhuga baatota sodaattanis mee na dhaga'aa! **17** Waaqni saba isaa ti. **32** "Nus oduu nama gammachiisu Israa'el abbootii keenya filate; innis yeroo isaan isinitti odeessina; oduun kunis: Waaqni waan biyya Gibxi jiraachaa turanitti sabicha saba abbootii keenya abdachiise sana, **33** Yesuusin guddaa godhe; irree jabaanis achii isaan baase; du'aa kaasuudhaan nuu ijomlee isaanitiif **18** gammoojji keessattis gara waggaa afurtamaa guuteera. Kunis akkuma faarfannaa lammaffaa isaanii obse. **19** Biyya Kana'an keessas saboota keessattiakkana jedhamee barreeffamee dha; torba balleessee lafa isaanii akka dhaalaatti "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera." saba isaatif kenne. **20** Wanni kun hundinuu **34** Wanni Waaqni, akka inni gonkumaa hin gara waggaa 450 fudhatte. "Kana booddees tortorreef jedhee warra du'an keessaa isaa Waaqni hamma bara Saamu'eel raajichaatti kaaseefakkana jedhamee dubbii kana keessatti abbootii murtii isaanifi kenne. **21** Yommuu isaan barreeffameera; "Ani eebba qulqulluu fi akka inni mootii kennuufiisa kadhatanitti mirkanaa'aa, isa Daawit abdachiifame sana Waaqni gosa Beniyaam keessaa Saa'ol ilma isiniiif nan kenna." **35** Akkasumas iddoobiraatti Qiishi isaanifi kenne; Saa'olis waggaa 40 isaanakkana jedha: "Qulqullichi kee akka tortoru bulche. **22** Waaqni Saa'olin mootummaa irraa hin gootu." **36** "Daawitis bara isaa keessa fedhii buusee Daawitin mootii isaanii godhe; innis, Waaqaa tajaajilee boqote; abbootii isaa biratti 'Ani nama akka garaa koo Daawit ilma Isseey awwaalame; dhagni isas ni tortore. **37** Inni argadheera; inni waan ani akka inni hoijetu Waaqni warra du'an keessaa isa kaase sun fedhu hunda ni hoijeta' jedhee waa'ee Daawit garuu hin tortorre. **38** "Kanaaf yaa obboloota rageesseera. **23** "Waaqnis akkuma abdachiise ko, isin akka karaa Yesuusiitiin dhiifamni sana, sanyii nama kanaa keessaa Yesuu fayyisaa cubbuu isinitti lallabame akka beektan nan saba Israa'elii fide. **24** Yohannisis dhufaatiif fedha. **39** Namni amanu hundinuu waan seera Yesuu duratti cuuphaa qalbii jijiirrannaa Museetiin furamuu hin danda'in hunda irraa saba Israa'el hundumatti lallabee ture. **25** karaa Yesuusiitiin furamuu ni danda'a. **40** Isinis Yohannisis utuu ergama isaa guutachaa jiruu, akka wanni raajoinni dubbatan sun isin irra hin 'Isin eenyu na seetu? Ani isa isin eeggachaa geenyee of eeggadhaa; innisakkana jedha: **41** jirtan miti. Garuu namni ani kophee isaa illee "Ilaalaa, isin qostota nana; dinqisiifadhaa; hiikuu hin malle tokko na duubaan ni dhufa' dhumaas; ani bara keessan keessa waan isin jedhe. **26** "Obboloota, yaa ijomlee Abrahaam, yoo namni tokko isinitti hime illee hin amanne isin warri Waaqa sodaattanis, dubbiin fayyina tokko nan hojjedha." **42** Utuu Phaawulosii fi kanaa nuu ergame. **27** Warra Yerusaalem Barnaabaas mana sagadaatii ba'uutti jiranuu keessa jiraatanii fi bulchitoonni isaanii waan namoonni sun akka isaan Sanbata itti aau illee

deebi'anii dubbii sana lallabaniif isaan kadhatan. malee waa'ee Gooftaa dubbachaa yeroo dheeraa
43 Erga wal ga'iin mana sagadaa bittinnaa'ee achi turan; Gooftaanis akka isaan mallattoo booddee, Yihuudoonni fi namoonni amantii fi dinqii hoijjetan isaan dandeessisuudhaan Yihuudootaa fudhatanii itti bulan baay'een dubbii ayyaana isaa mirkaneesse. **4** Uummanni isaan duukaa bu'an; Phaawulosii fi Barnaabaasis magaalaa sanaas gargar qoodame; garri jara sana wajjin dudubbatanii akka isaan tokko Yihuudoota wajjin, kaan immoo ayyaana Waaqaatti jiraataniif cimsanii isaan ergamoota wajjin dhaabate. **5** Namoonni gorsan. **44** Sanbata itti aanutti nama muraasa Ormaati fi Yihuudoonni bulchitoota isaanii malee uummanni magaalaa sanaa guutuun wajjin isaan dhiphisuu fi dhagaadhaan isaan dubbii Gooftaa dhaga'uuf walitti qabame. **45** tumuuf mari'atan. **6** Jarri garuu waan Yihuudoonni garuu uummata baay'ee arganii kana beekkatanii magalaawwan Liqaa'ooniyaa hinaaffaan guutaman; Phaawulosinis arrabsanii kanneen Lisxiraanii fi Darbeen jedhamanitti, waan inni dubbateen morman. **46** Phaawulosii fi Barnaabaasisakkana jedhanii sodaa malee Achittis wangeela lallabuu itti fufan. **7** deebii kennaniif; "Nu duraan dursinee dubbii Lisxiraan keessa namichi miilli isaa laamsha'e, Waaqaa isinitti himuu qabna ture; isin garuu kan dhaloota isaatii jalqabee naafa turee dubbii sana diddanii akka jireenyi bara fi takkumaa miillaan deemee hin beekin baraa isiniif hin malleetti waan of heddaniiif tokko taa'a ture. **9** Innis yeroo Phaawulos kunoo, nu amma gara Namoota Ormaatti gara galla. (*aiōnios g166*) **47** Gooftaanakkana hubatee isa ilaaLEE akka namichi sun fayyuuf jedhee nu ajajeeraati; "Ani akka ati Namoota amantii qabu arge; **10** sagalee guddaadhaanis, Ormaati ifa taatee, hamma qarqara lafaatti "Ka'ii miilla keetiin dhaabadhu!" jedheen. fayyina geessituuf si filadheera." **48** Namoonni Namichi sunis ol utaalee ka'e; miillaan Ormaas yommuu waan kana dhaga'anitti deemuus jalqabe. **11** Namoonnis yommuu gammadanii dubbii Gooftaa ulfeessan; warri waan Phaawulos hoijete organitti, sagalee jirenyi bara baraatiif filataman hundinuuus isaanii ol fudhatanii afaan Liqaa'ooniyaatiin, ni amanan. (*aiōnios g166*) **49** Dubbiin Gooftas "Waaqonni bifaa namaatiin nutti gad bu'aniiru!" naannoo sana hunda keessatti facafame. **50** jedhan. **12** Isaanis Barnaabaasiin, "Ze'oos" Yihuudoonni garuu dubartoota bebeekamoo jedhan; Phaawulos immoo waan inni dubbataa Waaqa sodaatanii fi dura bu'ota magaalattii hangafa tureef, "Hermeen" jedhaniin. **13** isaanitti tuttuqan; isaanis Phaawulosii fi Lubni Ze'oos uummata wajjin aarsaa isaanii Barnaabaas irratti ari'atama kaasanii biyya dhi'eessuu barbaadee sangootaa fi daraaraa isaanii keessaa isaan baasan. **51** Isaan garuu fo'ame gara balbala magaalattii fide; manni akka akekkachiisa isaaniiif ta'uuf, awwaara qulqullummaa Diyas magaalaa sanaan alatti miilla isaanii dhadha'atanii Iqooniyoonitti argama ture. **14** Ergamoonni jechuunis qajeelan. **52** Barattoonis gammachuu fi Hafuura Barnaabaasi fi Phaawulos garuu yommuu waan Qulqulluudhaan guutaman.

14 Phaawulosii fi Barnaabaas akkuma amala isaanii Iqooniyoonitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan; achittis waan akka gaarii dubbataniiif Yihuudoonni fi Girikonni hedduun ni amanan. **2** Yihuudoonni hin amanin garuu Namoota Ormaa kakaasanii akka isaan obbolootaan mormaniif yaada isaanii hammeessan. **3** Phaawulosii fi Barnaabaas sodaa

kana dhaga'anitti wayyaa isaanii tarasaanii iyaa fiiganii uummata keessa seenan; akkanas jedhan; **15** "Yaa jarana, isin maalif waan kana gootan? Nus namuma akka keessanii ti. Akka isin waan faayidaa hin qabne kana irraa deebitanii Waaqa jiraataa isa samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumetti deebitaniiif nu oduu gaarii isinitti himna. **16** Inni bara durii keessa akka saboonni hundinuu

akkuma fedhanitti jiraatan isaan dhiise; 17 fi wal morkii cimaa keessa seenan isaan godhe; ta'us dhuga ba'umsa malee of hin dhiifne. kanaaf Phaawulosii fi Barnaabaas waa'ee dubbii Bokkaa samii irraa roobsee midhaanis yeroo kanaatiif jedhanii akka Yerusaalemitti ol ba'anii isaatti isinii kennee, garaa laafummaa isaa ergamootaa fi maanguddoota bira dhaqaniif argisiiseera; soora hedduus isinii kennee garaa amantoota tokko tokko wajjin filataman. 3 keessan gammachuudhaan guuta." 18 Jarri garuu Waldaan kiristaanaas isaan ergite; isaanis dubbii kanaan iyyuu rakkina guddaadhaan akka akka Namoonni Ormaa Waaqattti deebi'an tuunni sun aarsaa isaaniif hin dhi'eessine of odeessaa Finiiquee fi Samaariyaa keessa darban. irraa deebisan. 19 Yihuudoonni tokko tokko Oduun kunis obboloota hunda akka malee Anxookiyya fi Iqooniyoonii dhufanii uummata gammachiise. 4 Yommuu isaan Yerusaalem gara ofii isaaniitti deebifatan. Phaawulosin ga'anitti waldaan kiristaanaa, ergamoonnii fi dhagaadhaan tumanii waan inni du'e se' anii maanguddoonni isaan simatan; isaanis waan lafa irra harkisaa magaalaa keessaa gad isa Waaqni karaa isaaniitiin hojjete hunda jaratti baasan. 20 Inni garuu yeroo barattooni isatti himan. 5 Amantoonni garee Fariisotaa tokko naanna'anitti ka'ee magaalaa seene; guyyaa tokko garuu ka'anii dhaabatanii, "Namoonni itti aanutti immoo Barnaabaas wajjin magaalaa Ormaa dhagna qabachuu qaban; akka seera Darbeenitti qajeele. 21 Isaanis erga magaalaa Musee eeganiifis itti himamuu qaba" jedhan. 6 sanatti wangeela lallabanii namoota hedduu Ergamoonnii fi maanguddoonni dubbii kana barattoota godhatanii booddee Lisxiraanitti, ilaaluuf walitti qabaman. 7 Phexrosis falmii Iqooniyoonii fi Anxookiyyaatti deebi'an. 22 guddaan booddee ka'ee dhaabateeakkana Isaanis, "Nu mootummaa Waaqaatti galuudhaaf isaaniin jedhe; "Yaa obboloota, isin akka Waaqni rakkina baay'ee keessa darbuu qabna" jedhanii yeroo gabaabaan dura akka Namoonni Ormaa barattoota jajjabeessaa, akka isaan amantiitti afaan koo irraa dubbii wangeelaa dhaga'anii cimaniifis gorsaa turan. 23 Phaawulosii fi amananiif jedhee isinuma keessaa na filate Barnaabaas tokkoo tokkoo waldaa kiristaanaa beektu. 8 Waaqni yaada garaa nammaa beeku sun keessatti maanguddoota muudaniifii kadhaa akkuma nuuf kenne sanatti isaaniifis Hafuura fi soomaan Goofticha isaan itti amananitti Qulqulluu kennuudhaan akka isaan simate dabarsanii isaan kennan. 24 Phisiidiyya keessa mirkaneeses. 9 Innis sababii garaa isaanii darbanii Phamfiliyaa seenan. 25 Phergeenitti amantiin qulqulleesseef, nuu fi isaan gidduutti dubbicha lallabanii Axaaliyaatti gad bu'an. 26 garaa garummaa tokko illee hin goone. 10 Axaaliyaadhaa ka'anii gara iddo itti hojji amma Yoos maaliif waanjoo nus abbootiin keenyas fixatan kanaaf ayyaana Waaqaatti imaanaa baachuu hin danda'in morma barattootaa irra kennamanii turanii Anxookiyyaatti dooniin kaa'uudhaan Waaqa qortu ree? 11 Nu akka deebi'an. 27 Akkuma achi ga'aniinis waldaa ayyaana Gooftaa keenya Yesuusiitiin fayyinu ni kiristaanaa walitti qabani waan Waaqni karaa amanna; isaanis akkasuma ni fayyu." 12 Yommuu isaaniitiin hojjete hundaa fi akkamitti akka Barnaabaasi fi Phaawulos waa'ee mallattoo inni Namoota Ormaatiif balbala amantii banes fi dinqii Waaqni harka isaaniitiin Namoota isaanitti himan. 28 Isaanis barattoota wajjin Ormaa keessatti hojjete sanaa dubbatanitti yeroo dheeraa achi turan.

15 Namoonni tokko tokko Yihuudaa gara
Anxookiyyaatti gad bu'anii, "Isin yoo
akkuma seera Museetti dhagna qabachuu
baattan fayyuu hin dandeessan" jedhanii
obboloota barsiisa turan. 2 Kunis akka
Phaawulosii fi Barnaabaas jara wajjin wal diddaa

yaaiin guutuun cal'isee isaan dhaga'aa ture.
13 Erga isaan dubbatanii fixanii booddees
Yaaqoobakkana jedhe; "Yaa obboloota, mee
na dhaggeeffadhaa! 14 Simoonis akka Waaqni
duraan dursee Namoota Ormaa keessaa saba
tokko ofii isaattiil filachuun jaalala isaa argisiise
nutti himeera. 15 Dubbiin raajotaas waan

kana wajjin walii gala; innis akkana jedhamee keenye Hafuurri Qulqulluun jaallateera; nus barreeffameera: **16** “Kana booddee ani nan itti gammannerra; **29** kunis akka isin nyaata deebi’ a; dinkaana Daawit kan kufe sana deebisee waaqota tolfamoof aarsaa dhi’effamu, dhiiga, nan ijaara; diigamaa isaa immoo deebisee nan foon horii hudhamee du’etii fi sagaagalummaa ijaara; deebisees nani dhaaba; **17** kunis akka lagattanii dha. Isin yoo waan kana irraa of namoonni hafan jechuunis, Namoonni Ormaa eegdan, waan qajeelaa hojjettan. Nagaatti. warri maqaa kootiin waamaman hundinuu **30** Jarri sunis ergamanii Anxookiyyaatti gad gooftaa barbaadanif’ **18** jedha Gooftichi waan bu’an; achittis amantoota walitti qabanni bara dheeraaf beekame hojjete sun. (**aiōn** xalayaa sana itti kennan. **31** Amantoonnis **g165**) **19** “Kanaaf nu akka murtii kootiitti yommuu xalayaa sana dubbisanitti gorsa Namoota Ormaa kanneen Waaqatti deebi’ an jajjabeessaa sanatti ni gammadan. **32** Yihuudaa rakkisuun hin qabnu. **20** Qooda kanaa akka fi Siilaas warri mataan isaanii iyuu raajota isaan nyaata waaqonni tolfamoon xureessan, turan sun dubbii baay’een obboloota gorsanii sagaagalummaa, foon horii hudhamee du’etii fi jajjabeessan. **33** Erga isaan yeroo gabaabaa dhiiga lagataniif xalayaa barreessinee itti himuu achi turanii booddees, obboloonni akka isaan qabna. **21** Seerri Musee dhaloota duriitii jalqabee warra isaan erganitti deebi’aniif nagaan isaan magaalaa hunda keessatti lallabamaa ture; geggeessan. [**34** Siilaas immoo achumatti hafuu manneen sagadaa keessattis Sanbata Sanbata murteesse.] **35** Phaawulosii fi Barnaabaas garuu ni dubbifama.” **22** Yommus ergamoonni fi Anxookiyyaatti hafanii namoota biraad hedduu maanguddooni miseensota waldaa kiristaanaa wajjin dubbii Gooftaa barsiisan; ni lallabanis. guutuu wajjin tokko ta’anii namoota isaanii **36** Phaawulosis bultii gabaabduu booddee keessaa tokko tokko filatanii Phaawulosii fi Barnaabaasiin, “Mee kottu, magalaawwan Barnaabaas wajjin gara Anxookiyyaatti erguu itti dubbii Gooftaa lallabne hundatti deebinee murteesan; isaanis namoota lama jechuunis obboloota dubbifnaa; haala isaan keessa jiranis Yihuudaa isa Barsiyaan jedhamuu fi Siilaas ni ilaalla!” jedhe. **37** Barnaabaasis Yohannis kanneen obboloota keessatti dura bu’oota isa Maqrros jedhamu sana isaan wajjin turan sana filatan. **23** Xalayaa armaan gad fudhatee deemuu barbaade. **38** Phaawulos jiru kanas isaanitti ergan: Obboloota keessan, garuu sababii Maqrros isaan wajjin hojiitti ergamootaa fi maanguddoota irraa; Gara fufuu didee Phamfiliyaatti isaan dhiisee Namoota Ormaa kanneen amanan warra deemeef akka inni isaan wajjin deemu hin Anxookiyyaa, Sooriyaa fi Kiilqiyyaa keessa jaallanne. **39** Kana irratti waldbabiisni guddaan jiraataniitti; Nagaas isinii dhaamna. **24** Nu akka gidduu isaaniiitti uumammaan gargar ba’an; namoonni tokko tokko eeyyama keenya malee Barnaabaasis Maqrrosin fudhatee dooniidhaan nu biraad ba’anii waan dubbataniin qalbi isin Qophiroositti qajeele. **40** Phaawulos immoo raasanii isin jeeqan dhageenyerra. **25** Kanaafuu Siilaasin filatee erga obboloonni dabarsanii nu hundi namoota tokko tokko filannee ayyana gooftaatti isa kennanii booddee obboloota keenya jaallatamoo Barnaabaasiif ka’ee deeme. **41** Innis waldoota kiristaanaa Phaawulos jechuunis **26** namoota maqaa Gooftaa jajjabeessaa Sooriyaa fi Kiilqiyyaa keessa darbe. keenya Yesuus Kiristoosiitiif jedhanii jireenyaa isaanii kennan isinitti erguuf walii galle. **27** Kanaafuu akka isaan waanuma nu barreessine sana dubbii afaaniitiin isinii mirkaneessaniif jennee Yihuudaa fi Siilaasin engineerra. **28** Waan barbaachisaa armaan gad jiru kana malee akka nu ba’aa tokko illee isin irra hin

16 Phaawulos ittuma fufee gara Darbeenii fi Lisxiraanii dhaqe; barataan Xiimotewos jedhamu kan haati isaa Yihuudii amantuu taate tokkos achi ture; abbaan isaa garuu nama Giriik ture. **2** Obboloonni Lisxiraanii fi Iqooniyoon keessa jiraatan waa’ee isaa waan gaarii dubbatan. **3** Phaawulos akka Xiimotewos

isa faana deemu barbaade; kanaaf sababii na ilaaltan, kottaatii mana koo turaa” jettee Yihuudoota naannoo sana jiraataniitiif jedhee nu waamte; jabeessitees nu kadhatte. **16** dhagna isa qabe; isaan hundinuu akka abbaan Gaaf tokko utuu iddoor itti kadhatan dhaqnuu Xiimotewos nama Giriik ta’e beeku turaniitii. **4** xomboree hafuura waa himsiisuun guutamte Isaanis akkuma magaalaa tokkoo gara magaalaa tokkoon walitti dhufne; isheen waa namaa kaaniitti darbaniin akka namoonni ajajamaniif himuuun gooftota isheetiif maallaqa guddaa jedhanii murtii ergamoonnii fi maanguddooni galchiti turte. **17** Isheenis, “Namoonni kunneen Yerusaalem keessa jiraatan murteessan sana tajaajiltoota Waqa Waan Hundaa Olii kanneen namootatti himan. **5** Kanaafuu walfoonni karaa fayyinaa isinitti himanii dha” jettee kiristaanaa amantiitti cimaa, baay’inaanis iyyaa Phaawulosii fi nu duukaa buute. **18** Waan guyyuma guyyaan itti dabalamaa deeman. kanas guyyaa hedduu itti fufte; Phaawulos **6** Isaanis Hafuurri Qulqulluun akka isaan garuu waan akka malee aareef itti garagalee biyya Asiyaa keessatti dubbicha hin lallabne hafuura sanaan, “Ani akka ati ishee keessaa isaan dhowwinaan biyya Firiigiyatii fi baatu maqaa Yesuus Kiristoosiitiin sin ajaja” Galaatiyaa keessa darban. **7** Yommuu Miisiyaa jedhe; hafuurichis yommusuma ishee keessaa ga’anittis Biitaaniyaa seenuu yaalan; Hafuurri ba’e. **19** Gooftonni xomboree sanaas yommuu Yesuus garuu isaanii hin eeyyamne. **8** akka abdiin galii isaanii citte hubatanitti Kanaaf Miisiyaa keessa ba’anii Xiroo’asitti Phaawulosii fi Siilaasin qabanii fuula abbootii gad bu’an. **9** Phaawulosis halkan sana taayitaa durattii dhi’eessuuf jedhanii lafa irra namicha Maqedooniyaa tokko isaa dhaabatee, harkisaa iddo gabaatti isaan geessan. **20** Fuula “Maqedooniyaa kottutii nu gargaari” jedhee isaa qondaaltotaa durattis isaan dhi’eessaniiakkana kadhatu mul’ataan arge. **10** Nus erga Phaawulos jedhan; “Namoonni kunneen Yihuudoota; mul’ata sana argee booddee, Waaqni akka nu magaalaa keenyas jeequutti jiru. **21** Isaanis wangeela isaanitti lallabnuuf nu waamuu isati duudhaa fudhachuun yookaan itti buluu jennee Maqedooniyaa dhaquuf qophoofnee nuu warra Roomaatiiif hin eeyyamamne kaane. **11** Xiroo’asii dooniidhaan kaanee barsiisu.” **22** Namoonnis tokkummaadhaan Saamotraaqeetti fuula deebifannee qajeelle; Phaawulosii fi Siilaasitti ka’an; qondaaltonni guyyaa itti aanu immoo Ne’aphoolisitti dabarre. sunis akka wayyaan isaan irraa baafamee **12** Achii kaanees Fiiliphisiyuus dhaqne; isheenis uleedhaan tumaman ajajan. **23** Jarris erga akka magaalaa beekamtuu aanaa Maqedooniyaa malee garafamanii booddee mana hidhaatti kan kolonii mootummaa Roomaa jala turtee darbataman; eegduun mana hidhaa sanaas akka dha; nus magaalattii keessa guyyaa muraasa jabeessee isaan eegu ajajame. **24** Innis ajaja turre. **13** Guyyaa Sanbataa immoo magaalattii kana fudhatee gola mana hidhaa keessa isaan keessaa baanee gara lagaa iddo akka lafa galche; miilla isaaniis jirma gidduu galchee kadhannaal itti argannu abdanne tokkootti gad hidhe. **25** Gara halkan walakkaatti Phaawulosii buune; teteenyees dubartoota achitti walitti fi Siilaas kadhachaa, faarfannaadhaanis Waqa qabamanitti dubbachuu jalqabne. **14** Warra nu galateeffachaa turan; hidhamtooni kaanis dhaggeeffachaa turan keessaa dubartii Liidiyaa isaan dhaggeeffachaa turan. **26** Akkuma jedhamtu tokkotu ture; isheen daldaltuu wayyaa tasaan sochiin lafaa cimaan tokko ta’e; dhiilgee kan magaalaa Tiyaatiraatii dhuftee, kanaanis hundeen mana hidhaa sanaa raafame; Waqqas waaqeffattu turte. Gooftaan akka isheen yommusuma balballi hundinuu ni baname; waan Phaawulos dubbatu qalbeeffattuuf qalbii foncaan nama hundaas ni hiikame. **27** Eegduun ishee baneef. **15** Isheenis erga warra mana mana hidhaa sunis yommuu dammaqee ishee jiraatan wajjin cuuphamtee booddee, akka balballi mana hidhaa baname argetti “Yoo akka nama Gooftaatti amanu tokkootti waan hidhamtooni ba’anii badan se’ee of

ajjeesuuf goraadee isaa luqqifate. **28** Phaawulos seenee guyyaa Sanbataa sadii dubbii kitaabaa garuu sagalee guddaadhaan iyee, "Nu hundi irratti isaan wajjin dudubbachaa, **3** akka asuma jirraatii of hin miidhin" jedheen. **29** Kристоос dhiphachuu fi warra du'an keessaa Eegduun sunis ibsaas fichisiifatee fiigaa ol ka'uu qabu addeessaas, mirkaneessaas ture. gale; sodaadhaanis hollachaa Phaawulosii fi Innis, "Yesuus ani amma isinitti himu kun Siilaas durattu kufe; **30** gad isaan baasees, "Yaa Kiristoosii dha" jedhe. **4** Yihuudoota keessaa Gooftota ko, ani akka fayyuuf maal gochuun tokko tokko, Giriikota Waaqa sodaatan keessaa qaba?" jedhee gaafate. **31** Isaanis deebisanii, namoonni akka malee baay'atanii fi dubartooni "Gooftaa Yesuusitti amani; ati ni fayyitaa; bebeekamoon hedduun amananii Phaawulosii warri mana kee jiraatanis ni fayyuutii" jedhan. fi Siilaasitti dabalamen. **5** Yihuudoonni **32** Dubbii Gooftas isaa fi warra mana isaa garuu hinaaffaan guutaman; isaanis iddo jiraatan hundatti himan. **33** Eegduun mana gabaatii kashlabboota tokko tokko walitti hidhaa sunis sa'aatumma halkanii sana isaan qabatani, uummatas kakaasanii magaalaa fuudhee madaa isaanii dhiqeef; yommusumas keessatti goolii uuman; Phaawulosii fi Siilaasinis innii fi maatiin isaa hundinuu cuuphaman. fuula uummataa durattu dhi'eessuuf jedhanii **34** Eegduun sunis mana isaatti isaan geessee isaan barbaacha mana Yaasonitti fiigan. **6** nyaata dhi'eesseef; sababii maatiin isaa hundi Yommuu jara dhabanitti immoo Yaasonii gara Waaqa amanuutti dhufaniif warri mana fi obboloota tokko tokko harkisaa fuula isaa jiraatan hundi akka malee gammadan. **35** qondaaltota magaalaa durattu dhi'eessanii Yommuu bari'etti qondaaltonni sun, "Namoota akkana jedhanii iyyan; "Namoonni addunyaa sana gad dhiisi" jedhanii eegduu mana hidhaa hunda rakkisa turan kunneen amma kunoo sanatti poolisii ergan. **36** Eegduun sunis, as dhufaniiru; **7** Yaasonis mana isaatti isaan "Qondaaltonni akka isin hiikamtan ajajaniiru; simateera. Hundi isaaniis, 'Mootiin biraa kanaaf amma deemuu ni dandeessu; nagaan kan Yesuus jedhamu tokko jira' jedhanii galaa" jedhee Phaawulositti hime. **37** Phaawulos labsii Qeesaarin mormu." **8** Uummannii fi garuu poolisoota sanaanakkana jedhe; "Isaan qondaaltonni magaalaa sanaas yommuu waan utuma nu lammiiwwan Roomaa taanee jirruu, kana dhaga'anitti ni raafaman. **9** Isaanis Yaasonii murtii tokko malee nu garafanii mana hidhaatti fi warra kaan irraa qabsiisa fuudhanii gad nu darbatan; amma immoo dhoksaan nu baasuu isaan dhiisan. **10** Obboloonnis yeruma sana barbaaduu? Kun hin ta'u! Isaanumti mataan Phaawulosii fi Siilaasin halkaniin Beeriyaatti isaanii dhufanii nu haa baasanii!" jedhe. **38** ergan; isaanis yommuu achi ga'anitti mana Poolisoonis dubbii kana qondaaltotatti himan; sagadaa Yihuudoottaa seenan. **11** Yihuudoonni qondaaltonnis yommuu akka Phaawulosii fi Beeriyaa Yihuudoota Tasaloniiqee irra qalbii Siilaas lammiiwwan Roomaa ta'an dhaga'anitti qabeeyyii turan; isaanis fedhii guddaan dubbii ni rifatan. **39** Isaanis dhufanii dhiifama isaan sana fudhatanii akka wanni Phaawulos jedhe gaafatan; mana hidhaatii isaan baasanii akka sun dhugaa ta'ee fi akka dhugaa hin ta'in ilaaluuf isaan magaalattii keessaa ba'anii deemaniiif jedhanii guyyuma guyyaan Kataabbiwwan isaan kadhatan. **40** Phaawulosii fi Siilaas mana Qulqulluu qorachaa turaniitii. **12** Kanaaf hidhaatii ba'anii mana Liidiyaa dhaqan; isaanis Yihuudoota keessaa baay'een ni amanan; yommuu obboloota organitti isaan jajjabeessan; akkasumas dubartooni Giriik beekamoon achiis ba'anii deeman.

17 Isaanis Amfipholiisii fi Apholoonyaa keessa darbanii Tasaloniiqee iddo manni sagadaa Yihuudoottaa ture dhufan. **2** Phaawulosis akkuma amala isaa mana sagadaa

Obboloonni immoo yommusuma Phaawulosin kenuuf akka waan waa dhabeetti harka gara qarqara galaanaatti ergan; Siilaasii fi namaatiin hin tajaajilamu. **26** Inni saboota Xiimotewos garuu Beeriyaatti hafan. **15** hunda nama tokko irraa uomee akka isaan lafa Namoonni Phaawulosin geggeessanis Ateenaan hunda irra jiraatan godhe; bara jireenyaa kan isa ga'anii akka Siilaasii fi Xiimotewos hamma isaanii kennamee fi daarii lafa isaan jiraatanii isaanii danda'ametti dafanii Phaawulos bira murteesesse. **27** Waaqni yoo tokkoo tokkoo dhaqaniif ajaja fuudhaniifii deebi'an. **16** keenya irraa fagoo jiraachuu baate iyuu akka Phaawulos utuu Ateenaa keessatti isaan namoonni isa barbaadanii, tarii carraaqaniis isa eegaa jiruu akka magaalaan sun waaqota argataniif jedhee waan kana godhe. **28** Akkuma tolfamoodhaan guutamte argee akka malee beektonni keessan tokko tokko, ‘Nu ilmaan gadde. **17** Kanaaf mana sagadaa keessatti isaa ti’ jedhan sana ‘Nu isa keessa jiraanna; Yihuudootaa fi Girikota Waaqa sodaatan wajjin, isa keessa sochoona; eenyummaa keenya illee iddo gabaatti immoo guyyuma guyyaan warra isa keessatti qabaannaatii.’ **29** “Kanaafuu achitti argaman wajjin falmaa ture. **18** Gareen nu waan ilmaan Waaqaa taaneef Waaqni falaasamtoota Efiiqoroosiitii fi Isto'iki tokkos waan akka warqee yookaan meetii yookaan isaan falmaa ture; isaan keessaa tokko tokko, dhagaa jechuunis waan ogummaa fi beekumsa “Namichi legellegaan kun maal jedha?” jedhan. namaatiin hojjetame fakkaata jennee yaaduu Warri kaan immoo, “Inni waa'ee waaqota hin qabnu. **30** Waaqni bara wallaalummaa ormaa labsa fakkaata” jedhan. Phaawulos durii hin ilaalu ture; amma garuu akka namni waa'ee Yesuusii fi waa'ee du'aa ka'uu lallabaa iddo hunda jiru hundi qalbii jijjiirratu ajaja. tureetii. **19** Isaanis isa qabaniif gara wal ga'ii **31** Innis guyyaa itti harka namicha filate Ariyoosphaagositt geessan; achittisakkana sanaatiin qajeelummaadhaan addunyaatti muru jedhaniin; “Barsiisni haaraan ati fidde kun murteesseeraatii; kanas warra du'an keessaa isa maal akka ta'e beekuu dandeenyaa? **20** kaasuun nama hundumaaf mirkaneesseera.” **32** Ati waan nu takkumaa hin dhaga'in nutti Isaan keessaa namoonni tokko tokko yommuu himaa jirta; kanaaf nu akka wanni kun maal waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii dhaga'anitti ni jechuu ta'e beekuu feena.” **21** Warri Ateenaa qoosan; warri kaan immoo, “Nu ammas dubbi hundii fi namoonni biyya ormaa kanneen achi kana sirraa dhaga'uu barbaanna” jedhan. **33** jiraatan yeroo isaanii waan haaraa dhaga'uu Kana irratti Phaawulos isaan keessaa ba'ee fi odeessuu irratti malee waan biraa irratti deeme. **34** Namoonni tokko tokko garuu gama hin balleessan ture. **22** Phaawulosis wal ga'ii Phaawulos goranii amanan; isaan keessaa Ariyoosphaagos walakkaa dhaabateeakkana namichi Diiyonaasiyoos jedhamu kan miseensa jedhe; “Yaa namoota Ateenaa! Ani akka isin Ariyoosphaagos ture tokko, dubartiin Damaariis karaa hundaanuu warra amantaa taatan nan jedhamtuu fi namoonni biraas isaan wajjin hubadha. **23** Ani yommuu nanaanna'ee waan turan.

isin waaqeffattan ilaaletti iddo aarsaa kan katabbi, Waaqa hin Beekamneef, jedhu of irraa qabu argeeraatii. Egaa amma waan isin utuu hin beekin waaqeffattan kana isinittin hima. **24** “Waaqni addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda uume sun Goftaa samiittii fi lafaa ti; inni mana qulqullummaa kan harka namaatiin hojjetame keessa hin jiraatu. **25** Inni mataan isaa sababii jirenyaa hafuura baafatamuu fi waan biraa hunda nama hundaaf

18 Kana booddee Phaawulos Ateenaa ka'ee Qorontos dhage. **2** Achittis Yihuudii Aqiilaajedhamu kan biyya Phonxoositti dhalate tokko argate; Aqiilaan kunis sababii Qilaawudewoos akka Yihuudoonni hundinuu biyya Roomaa keessaa ba'an ajajeef dhi'oo niitii isaa Phirisqilaa wajjin lixaaliyaadhhaa dhufe. Phaawulosis isaan ilaalu dhage. **3** Innis waan akkuma isaanii hojjetaa dunkaanaa tureef achi jiraatee isaan wajjin hojjete. **4** Guyyaa Sanbataa hundas

mana sagadaa keessatti falmee Yihuudootaa xinnuma illee Gaaliyoo hin yaaddessine. **18**
fi Giriikota amansiisa ture. **5** Phaawulos yeroo Phaawulos yeroo muraasa Qorontos keessa ture.
Siilaasii fi Xiimotewos Maqdooniyaadhaa Ergasiis obboloota biraan deemee Phirisqilaa
dhufanitti akka Yesuus kun Kiristoos ta'e fi Aqilaaj wajjin dooniidhaan Sooriyaa dhaqe;
Yihuudootaaf dhugaa ba'aa dubbicha lallabuutti innis waan wareega qabuuf utuu hin deemin
ni jabaata ture. **6** Yommuu Yihuudoonni isaan Kanchire'aatti mataa haaddate. **19** Phaawulosis
mormaanii isa arrabsanittis garuu Phaawulos yeroo Efesoon ga'anitti Phirisqilaa fi Aqilaaj
uffata isaa hurgufatee, "Dhiigni keessan matuma achitti dhiisee ofii isatii garuu mana sagadaa
keessan irra haa jiraatu! Ani qulqulluu dha; seenee Yihuudootaan mormaa ture. **20** Yommuu
ammaa jalqabee gara Namoota Ormaa nan isaan akka inni yeroo dheeraa isaan bira
dhaqa" jedheen. **7** Innis achii ba'ee mana turu kadhatanitti immoo dhaga'uu dide. **21** namicha Waaqa waaqeffatu kan maqaan isaa Garuuakkuma isaan biraan deemeen, "Yoo
Tiitoo jedhamu tokkoo dhaqe; manni namicha Waaqni jedhe ani deebi'ee nan dhufa" jedheen;
sanaas mana sagadaatti aana ture. **8** Kiriisphoos dooniidhaanis Efesoonii ka'ee deeme. **22** Innis
bulchaan mana sagadaa sanaas warra mana Qiisaariyaa geenyaaan ol ba'ee waldaa kiristaanaa
isaa jiraatan hunda wajjin Gooftaatti amane; dubbise; ergasiis Anxookiyyaatti gad bu'e. **23**
namoota Qorontos kanneen Phaawulosisin Phaawulos erga Anxookiyya keessa takka
dhaga'an keessaa baay'een isaanii amananii bubbulee booddee achii ka'ee barattoota hunda
cuuphaman. **9** Halkan tokko Gooftaanakkana jajjabeessaa biyya Galaatiyaaatti fi Firiigiyaa
jedhee mul'ataan Phaawulosityy dubbate; "Hin hunda keessa iddo tokko irraa iddo kaanitti
sodaatin; dubbadhu malees hin cal'isin. **10** nanaanna'aa ture. **24** Gidduudhuma sana
Sababii ani si wajjin jiruuf namni tokko iyyuu Yihuudiin Iskindiriyaatti dhalate kan Apholoos
si miidhuuf jedhee si hin tuqu; ani magaalaa jedhamu tokko gara Efesoon dhufe; innis
kana keessaa nama baay'ee qabaatii." **11** nama arraba qajeelu, kan Kataabbiwwan
Kanaafuu Phaawulos dubbi Waaqaa isaan Qulqulluu gad fageenyaan beeku ture. **25**
barsiisa wagga tokkoo fi walakkaa achi ture. Namichi kun duraan karaa Gooftaa baratee
12 Yeroo Gaaliyoon bulchaa Akaayaa turetti ture; inni yoo cuuphaa Yohannis qofa beeke
Yihuudoonni tokkummaadhaan Phaawulosityy illee hafuura ho'aadhaan waa'ee Yesuus
ka'anii mana murtiitti isa dhi'eessan. **13** Isaanis, qajeechaa dubbachaa, barsiisaas ture. **26** Mana
"Namichi kun akka isaan karaa seeraan ala sagadaa keessattis sodaa malee dubbachuu
ta'een Waaqa waaqeffataniif namoota sossobaa jalqabe; Phirisqilaa fi Aqilaanis yommuu isa
jira" jedhanii isa himatan. **14** Utuu Phaawulos dhaga'anitti mana isaaniitti isa waamanii
dubbachuuuf jedhee afaan banachuutti jiruu karaa Waaqaa isa duraa caalaatti sirriitti
Gaaliyoon Yihuudootaanakkana jedhe; "Yaa addeessaniif. **27** Yeroo Apholoos Akaayaa dhaquu
Yihuudoota, utuu dubbiin kun waa'ee balleessaa barbaadetti obboloonni isa jajjabeessanii akka
hojjechuu yookaan waa'ee yakka guddaa ta'ee barattooni achi jiran sun isa simataniif xalayaa
ani silaa obsaan isinan dhaga'a ture. **15** Gaaffiin barreessaniif. Innis achi ga'ee warra ayyaana
keessan garuu waan waa'ee jechootaa, waa'ee Waaqaatiin amananii turaniif gargaarsa guddaa
maqaawwaniitii fi waa'ee seera keessanii ta'eef ta'e. **28** Inni akka Yesuus kun Kiristoos ta'e
kana isinuu fixadhaa; ani waan akkanaatiif Kataabbiwwan Qulqulluudhaan mirkaneessaa,
abbaa murtii hin ta'uutii." **16** Kanaafuu mana jabaatee ifatti Yihuudootaan mormee
murtii keessaa gad isaan baase. **17** Isaan amansiisa tureetii.

hundi bulchaa mana sagadaa sanatti jechuunis
Soosteenesitti garagalaniif fuula mana murtii
duratti isa tumuu jalqaban. Wanni kun garuu

19 Utuu Apholoos Qorontos keessa jiruu
Phaawulos immoo biyya ol aanu keessa
ba'ee Efesoon dhufe; achittis barattoota

tokko tokko argate. 2 Innis, “Isin yeroo eenyu?” jedhee deebiseef. 16 Namichi hafuura amantanitti Hafuura Qulqulluu argattaniirtuu?” hamaan qabame sunis isaanitti utaa; hunda jedhee gaafate. Isaan immoo deebisanii, “Hin isaaniis mo’ate; ni tunes; isaanis madaa’anii arganne; nu akka Hafuurri Qulqulluu jiru qullaa isaanii mana keessaan ba’anii baqatan. 17 iyyuu takkumaa hin dhageenye” jedhan. 3 Kunis Yihuudootaa fi Giriikota Efesoon keessa Phaawulosis, “Yoos cuuphaa kami cuuphamtan jiraatan hunda biratti beekame; isaan hundis ree?” jedhee gaafate. Isaanis, “Cuuphaa sodaan guutaman; maqaan Gooftaa Yesuusis Yohannnis” jedhan. 4 Phaawulosis, “Cuuphaan baay’ee kabajame. 18 Warra amanan keessaas Yohannnis cuuphaa qalbi jijiirranna ti; baay’een isaanii dhufanii hojii isaanii hamaa Yohannnis akka isaan kan isa duubaan sana ifatti baasanii himachaa turan. 19 Warra dhufaa jirutti, jechuunis Yesuusitti amananiif falfala hojjechaa turan keessaas namoonni namootatti hima ture” jedhe. 5 Isaanis waan baay’een kitaabota isaanii walitti qabaniif fuula kana dhaga’anii maqaa Gooftaa Yesuusitti uummataa duratti guban; gatiin kitaabota cuuphaman. 6 Yommuu Phaawulos harka isaan sanaas yommuu shallagametti gara meetii irra kaa’etti Hafuurri Qulqullun isaan irra kuma shantama ta’e. 20 Haala kanaanis dubbiin bu’e; isaanis afaan haaraadhaan dubbatan; Gooftaa akka malee babal’ate; humnaanis raajiis ni dubbatan. 7 Isaanis walumatti gara guddate. 21 Erga wanni kun hundinuu ta’ee nama kudha lamaa turan. 8 Phaawulosis mana booddee Phaawulos Maqedooniyaa fi Akaayaan sagadaa seenee waa’ee mootummaa Waaqaa keessa darbee Yerusaalem dhaquu murteeffate; isaan wajjin falmaa, akka isaan amananiifis innis, “Ani ergan achi ga’ee booddee Roomaas yaalaa, ji’ a sadii sodaa malee dubbachaa ture. 9 dhaquun qaba” jedhe. 22 Innis gargaartota isaa Isaan keessaan tokko tokko garuu mata jabeeyyii keessaan nama lama jechuunis Xiimotewosii fi ta’an; amanuuus didanii waa’ee karaa sanaa Erisxoosin Maqedooniyaatti ergee ofii immoo uummataa duratti waan hamaa dubbatan; kanaaf yeroof biyya Asiyaa keessa ture. 23 Gidduma Phaawulos isaan dhiisee deeme; barattootaa sana waa’ee karaa sanaa irratti gooliin guddaan ofitti fudhatee mana barumsaa Xiraanoos uumame. 24 Tumtuun meetii kan Dimeexiroos keessatti guyyuma guyyaan isaan wajjin jedhamu tokko fakkii mana qulqullummaa mari’achaa ture. 10 Kunis wagga lama itti Arxemiisi meetii irraa hojjechuun ogeeyyii fufe; kanaaf Yihuudoonnii fi Giriikoni biyya hojii harkaatiif galii guddaa galchaa ture. 25 Asiyaa keessa jiraatan hundinuu dubbii Gooftaa Innis isaan hundaa fi namoota hojii akkasii dhaga’an. 11 Waqaani harka Phaawulosiitiin hojii qaban kaan walitti waameeakkana jedheen; dinqii kan akka malee dinqisiisu hojjechaa ture. “Yaa namoota nana, akka nu hojii kana irraa 12 Kanaaf maarrabiin yookaan marxoon dhagna galii guddaa argannu ni beektu. 26 Isin akka isaa tuqe iyyuu dhukkubsattootatti geeffama namichi Phaawulos jedhamu kun utuu Efesoon ture; isaanis ni fayyu; hafuurri hamaanis qofatti hin ta’in guutummaa biyya Asiyaa gara isaan keessaan ba’ a ture. 13 Yihuudoonni biyya caalu keessattis akka waaqonni harka namaatiin keessa nanaanna’anii hafuurota xuraa’oo nama tolfaman waaqota hin ta’in dubbachuudhaan keessaan baasan tokko tokkos namoota hafuura nama hedduu amansiisee karaa irraa balleesse hamaan qabaman irratti maqaa Gooftaa Yesuus ni argitu; ni dhageessus. 27 Kanaafuu akka waamuu yaalan; isaanis, “Ani maqaa Yesuus kan maqaan hojii keenyaa inni gaariin sun badu Phaawulos lallabu sanaan sin ajaja” jedhan. 14 sodaan jira; garuu kana qofa utuu hin ta’in Ilmaan Iskoyaas, isa luba hangafa Yihuudootaa manni sagadaa Arxemiisi waaqittii guddoo ture sanaa torbanis waan kana hojjetaniiru. sanaa iyyuu ni salphata; waaqittiin biyya Asiyaa 15 Hafuurri hamaan sun garuu, “Ani Yesuusin guutuu fi addunyaa keessatti waaqeffatamu beeka; waa’ee Phaawulosis beeka; isin immoo mataan ishee iyyuu ulfina waaqummaa ishee

ni dhabdi.” 28 Isaanis yommuu waan kana dhi’effachuu dandeenyu waan hin qabneef dhaga’anitti akka malee aaranii, “Arxemiisiin goolii har’ a ta’e kanatti akka gaafatamuun sodaa warra Efesoon guddoo dha!” jedhanii iyyan. qabna.” 41 Innis erga waan kana dubbatee 29 Yommusuma magaalattiin ni raafamte; booddee waldaa sana gad lakkise.

namoonni sunis miiltota Phaawulos kanneen Maqedooniyaadhaa dhufan jechuunis Gaayosii fi Arisxirokoosin qabaniiakkuma nama tokkotti gara iddo itti tapha argisiisanii girrisanii fiigan. 30 Phaawulos uummataatti mul’achuu barbaade; barattoonni garuu hin eeyyamneef. 31 Qondaaltota biyya Asiyaa warra michoota Phaawulos turan keessaas tokko tokko nama isatti erganii akka inni iddo itti tapha argisiisan sana hin dhaqne isa kadhatan. 32 Yaa’ichis wacaan guutame: Garri tokko waan tokko, garri kaan waan biraaiyye. Garri caalaan isaanii immoo waan achitti walitti qabamaniif illee hin beekne. 33 Yihuudoonnis Iskindiroosin dhiibanii fuula uummataa duratti baafnaan, namoonni tokko tokko uummata keessaa iyyanii gorsa kennaniif; innis uummata duratti falmachuuf jedhee akka namoonni cal’isaniif harkaan mallattoo kenne. 34 Yommuu akka inni Yihuudii ta’e hubatanitti garuu isaan hundinuu sagalee tokkoon, “Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dha!” jedhanii gara sa’atii lamaa iyyaa turan. 35 Barreessaan magaalaa sanaas uummata cal’isiisee akkana jedhe; “Yaa namoota Efesoon, akka magaalaan Efesoon kun eegduu mana sagadaa Arxemiisi guddittiitii fi fakkii ishee kan samii irraa bu’e sanaa taate namni hin beekne jiraa? 36 Kanaaf waan namni dhugaa kana falmu hin jirreef isin cal’isuu qabdu; waan tokko illee jarjarsuun hojjechuu hin qabdan. 37 Isaan mana sagadaa saamuu yookaan waaqittii keenya arrabsuu baatan illee isin jara kana as fiddaniirtu. 38 Kanaaf Dimeexiroosii fi ogeeyyiin isa wajjin jiran sun yoo waan ittiin nama tokko iyyuu himatan qabaatan manneen murtii banaa dha; bulchitoonni biyyaas jiru. Isaan himata qaban achitti haa dhi’effatan. 39 Yoo wanni biraan kan isin dhi’effachuu barbaaddan tokko iyyuu jiraate garuu wanni sun yaa’ii seera qabeessa irratti ilaalamta. 40 Nu wal ga’ii kanaaf sababii

20 Phaawulos erga gooliin qabbanaa’ee booddee barattoota waamsisee isaan jajjabeesse; “Nagaatti” isaaniin jedhees Maqedooniyyaa dhaquuf ka’e. 21 Innis dubbiin nama jajjabeessu baay’ee uummataatti dubbachaa naannoo sana keessa darbee dhuma irratti Giriik ga’e; 3 achis ji’ a sadii ture. Akkuma inni dooniin Sooriyaa dhaquuf ka’eenis sababii Yihuudoonni isatti malataniif karaa Maqedooniyyatiin deebi’uuf kutate. 4 Beeriyaadhaa Soophaaxroos ilma Phiyyiroos, Tasaloniiqeethaa Arisxirokoosii fi Sekunduus, Darbeenii immoo Gaayoos isa wajjin deeman; akkasumas Xiimotewos, biyya Asiyatii immoo Xikiqoosii fi Xiroofiimoos isa wajjin deeman. 5 Namoonni kunneen nu dura darbanii Xiroo’asitti nu eegan. 6 Ayyana Maxinoo booddee garuu Fiiliphisiyuusii dooniin kaanee bultii shan booddee warra kaan wajjin Xiroo’asitti wal arganne; achis guyyaa torba turre. 7 Nus guyyaa jalqaba torban sanaatti buddeena caccabsuuf jennee walitti qabamne; Phaawulos namootatti haasa’e. Innis waan guyyaa itti aanutti deemuu barbaadeef hamma halkan walakkaatti haasaa dheeresse. 8 Gulantaa darbii iddo nu itti walitti qabamne keessa ibsa baay’etu ture. 9 Dargaggeessi Awuxekiis jedhamu tokkos foddaa irra taa aa ture; yommuu Phaawulos haasaa dheeressettis hirribni cimaan isa fudhate; utuu hirribaan of wallaalee jiruuus darbii sadaffaa irraa kufe; isaanis reeffa isaa lafaa fuudhan. 10 Phaawulosis gad bu’ee dargaggeessa sana irratti gombifamee isa hammachuudhaan, “Lubbuun keessa jirtiitii hin rifatinaal!” jedhe. 11 Innis darbii sanatti ol deebi’ee buddeena caccabsee nyaate; hamma lafti bariittutis yeroo dheeraa isaan wajjin haasa’e achii deeme. 12 Namoonnis dargaggeessa sana jiraataa ta’ee manatti geessan; baay’ees ni jajjabaatan. 13 Nus Phaawulosin achii fuudhuuf jennee duraan dursinee gara doonii dhaqnee dooniidhaan Asoositti qajeelle; Phaawulos miillaan deemuuf

jedhee ofuma isaatii waan kana karoorfatee Hafuurri Qulqulluun irratti Phaaphasota isin tureetii. **14** Asoosittis isaan wal arginee godhe sanaa hundas eegaa. Waldaa Kiristaanaa dooniidhaan Miixiliinitti dabarre. **15** Guyyaa Waaqaa kan inni dhiiga ofii isatiini bitate itti aanuttis dooniin achii kaanee fullee Kiiyos sanaafis tiksoota ta'aa. **29** Erga ani deemee geeny; guyyaa tokko booddees Saamoositti booddee akka yeeyiwwan hamoon dhufanii baane; guyyaa itti aanu immoo Miilexoos gidduu keessan seenan, akka isaan karra geeny. **16** Phaawulosis yoo danda'ameef waan hoolotaa sana keessaa tokko illee hin hambifnes guyyaa Pheenxeqoosxeetiin Yerusaalem ga'uuf ani beeka. **30** Isinuma keessaa iyuu namoonni ariifateef akka biyya Asiyaa keessatti yeroon barattoota of faana fudhachuu jedhanii dubbii isa duraa hin dhumneef jedhee dooniidhaan micciiramaa dubbatan ni ka'u. **31** Kanaafuu isin Efeson bira darbee deemuu murteeffatee ture. of eeggadhaa! Akka ani waggaa sadii halkanii **17** Innis Miilexoosii Efesonitti nama ergee guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaaniin jaarsolii waldaa kiristaanaa ofitti waamsise. tokkoo tokkoo keessan gorsaa ture yaadadhaa. **18** Isaan gara isaa dhufnaanakkana jedheen; **32** “Ani amma Waaqatti, akkasumas dubbii “Ani gaafan biyya Asiyaa dhufe kan duraatii ayyaana isaa kan isin ijaaruu danda'uu fi kan jalqabee yeroon isin wajjin jiraachaa ture sana warra qulqulla'an hunda keessatti dhaala isinii hunda haala akkam keessa akka ani jiraachaa kennuu danda'u sanatti isinin kennadha. **33** ture isin mataan keessan iyuu beektu. **19** Ani Ani meetii yookaan warqee yookaan uffata yoon mala Yihuudoataatiin akka malee qorame nama tokkoo iyuu hin kajeelle. **34** Akka ani illee gad of qabiisa guddaa fi imimmaaniin harkuma koo kanaan hojjedhee waan naa fi Gooftaa tajaajileera. **20** Utuu waan faayidaa warra na wajjin jiraniif barbaachisu argamsiise isinii qabu tokko illee lallabuu irraa of hin isin mataan keessan iyuu ni beektu. **35** Ani waan qusatinttakkaa ani mana tokkoo gara mana kaanii hojjedhe hunda keessatti nu dubbii Gooftaa deemee ifatti baasee isin barsiise isinuu beektu. Yesuus mataan isaa, ‘Fudhachuu irra kennuutu **21** Ani akka Yihuudoonnii fi Giriikoni qalbii eeba qaba’ jedhee dubbate sana yaadachaa jijiirrachuuudhaan gara Waaqaatti deebi'anii fi hojji jabaaakkanaatiin akka warra dadhabaa akka isaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti gargaaruu qabnu isin argisiiseera.” **36** Innis waan amanan isaanitti himeera. **22** “Ammas ani kana dubbatee isaan hunda wajjin jilbeenfatee utuu waan achitti narraga'uuf jiru hin beekin Waaqa kadhate. **37** Hundi isaaniis akka malee Hafuuraan dirqamee Yerusaalem dhaquuttin boo'aa morma Phaawulositti marmanii isa jira. **23** Hafuurri Qulqulluun immoo akka dhungatan. **38** Wanni akka malee isaan gaddisiise hidhamuu fi rakkachuun na eeggatu magaalaa akka isaan yeroo sanaa jalqabanii lammata hunda keessatti dhugaa naa ba'a. **24** Ta'us isa hin argine dubbachuu isaa ti. Ergasii isaan ani fiigicha sana xumuruu fi hojji Gooftaa hamma dooniitti isa geggeessan.

Yesuus natti kenne sana hobbaafachuuf jedhee jirenya koo akka waan faayidaa hin qabneetti nan lakkaa'a; hojni kunis wangeela ayyaana Waaqaatiif dhugaa ba'uu dha. **25** “Ani akka isin warra ani keessa nanaanna'ee mootummaa Waaqaa lallabe kanneen keessaa namni tokko iyuu lammata na hin argine nan beeka. **26** Kanaafuu ani dhiiga nama hundaa irraa qulqulluutu ta'uu koo har'a isinitti nan hima. **27** Ani fedhii Waaqaa hunda isinitti himuu irraa of hin qusanneetii. **28** Isin of eegaa; karra hoolota

21 Erga isaanin gargar baanee booddees dooniidhaan kaanee utuu mirgaa bitaatti hin gorin Qositti qajeelle. Guyyaa itti aanutti Roodees dhaqnée achii immoo Phaaxaraatti dabarre. **2** Doonii Finiiqueetti ce'u tokkos argannee isa yaabbannee adeemsaa itti fufne. **3** Yommuu Qophiroosin arguu dandeenyetti, harka bitaatti ishee dhiifnee Sooriyaatti qajeelle; nus iddo dooniin keenya fe'iisa isaa itti buufachuuf ture Xiiroositti irraa buune. **4** Achitti barattoota argannee guyyaa torba

isaan bira turre. Isaanis akka Phaawulos Waaqni tajaajila inni kenneen Namoota Ormaa Yerusaalem hin dhaqneef Hafuura Qulqulluun keessatti hojjete hunda tokko tokkoon isaanii isa akeekkachiisan. 5 Garuu yeroon keenya ibse. 20 Isaan yommuu waan kana dhaga'anitti dhumaan achii kaanee deemsa keenya itti Waqa galateeffatan. Phaawulosiinis akkana fufne; barattooni hundinuu niitota isaanii fi jedhan; "Yaa obboleessa, ati akka Yihuudoonni ijoollee isaanii wajjin magaalattii keessaa nu kuma hedduun amanan ni argita; hundi isaaniis baasanii nu geggeessan; nus qarqara galaanaatti hinaaffaa seeraaf qabu. 21 Ati akka Yihuudoonni jilbeenfannee kadhanne. 6 Erga nagaatti Namoota Ormaa keessa jiraatan hundinuu waliin jennee booddees doonii yaabbanne; ilmaan isaanii dhagna hin qabnee fi akka isaan immoo mana isaanii deebi'an. 7 Isaan akka duudhaa keenyaatti hin jiraanne Xiroosii kaanee adeemsa keenya itti fufuudhaan itti himtee akka isaan seera Musee irraa gara Phitoleaayisitti galle; achittis obboloota galan barsiisuun kee isaanitti himameera. 22 dubbifnee guyyaa tokko isaan bira oolle. 8 Isaan akka ati dhufte dhugumaan ni dhaga'u; Guyyaa itti aanutti achii kaanee Qiisaariyya egaa maal gochuu wayya? 23 Kanaaf ati waan geenyee; achittis mana lallabaa wangeelaa tokkoo nu sitti himnu godhi; namoonni wareega of mana Fiiliphoos isa warra torbaan keessaa tokko irraa qaban afur nu bira jiru. 24 Akka isaan ture sanaa dhaqnee isa bira turre. 9 Innis ijoollee mataa isaanii haaddataniif namoota kanneen durbaa kanneen hin heerumin afur qaba ture; ofitti fuudhiitiisaan wajjin of qulqulleessiitii isaanis raajii dubbatu turan. 10 Erga nu guyyaa baasii isaanii ati baasi. Kanaanis namoonni hedduu achi turree booddee raajiin Agaaboos hundinuu akka oduun waa'ee kee odeeoffame jedhamu tokko Yihuudaadhaa gad bu'e. 11 Innis sun dhugaa hin ta'in, akka ati mataan kee gara keenya dhufee sabbata Phaawulos fuudhee iyyuu seeraaf ajajamtee jiraattu ni beeku. 25 harkaa fi miilla ofii isaa hidhee, "Hafuurri Waa'ee Namoota Ormaa kanneen amanani Qulqulluun, 'Yihuudoonni Yerusaalem jiraatan immoo akka isaan nyaata waaqota tolfamoof abbaa sabbata kanaa akkanatti hidhanii aarsaa dni'effame, dhiiga, foon horii hudhamee dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu' jedha' du'eetii fi sagaagalummaa lagataniif nu murtii jedhe. 12 Nus yommuu waan kana dhageenyetti keenya isaaniiif barreessineerra." 26 Phaawulosis akka Phaawulos Yerusaalemitti ol hin baaneef guyyaa itti aanutti namoota sana ofitti fuudhee namoota achi jiran wajjin isa kadhanne. 13 Isaan wajjin of qulqulleesse; ergasii immoo Phaawulos immoo deebisee, "Isin maaliif gaafa guyyoonni qulqulla'ummaa sun itti boossanii garaa na raaftu? Ani maqaa Gooftaa xumuramanii fi yeroo itti aarsaan maqaa tokkoo Yesuuistiif jedhee Yerusaalemitti hidhamuu tokkoo isaanii fi dhi'effamuu malu beeksisuuf qofa utuu hin ta'in du'uuf illee qophaa'eeraatii" mana qulqullummaa seene. 27 Yommuu jedhe. 14 Yommuu inni nuu sarmuu didettis, guyyoonni torban sun xumuramuu ga'anitti "Fedhiin Gooftaa haa ta'u" jennee dhiifne. Yihuudoonni biyya Asiyaati dhufan tokko tokko 15 Guyyoota kanneen booddees qophoofnee Phaawulosin mana qulqullummaa keessatti Yerusaalemitti ol baane. 16 Barattooni argan. Isaanis nama hundumaa kakaasanii isa Qiisaariyya keessaa tokko tokko nu miiltessanii qaban. 28 Iyyaniis, "Yaa namoota Israa'el nu gara mana Minaason nu geessan; innis nama gargaaraa! Namichi kun nama saba keenyaan Qophiroos kan barattoota durii keessaa tokko mormaa, seera keenya fi mana qulqullummaa turee dha. 17 Yommuu nu Yerusaalem geenyetti mormaa nama hunda iddo hundatti barsiisuuf obboloonni gammachuudhaan nu simatan. dha. Kana malees inni Giriikota mana 18 Guyyaa itti aanuttis Phaawulos nu wajjin qulqullummaatti ol galchee iddo qulqullu Yaaqoob bira dhaqe; jaarsoliin hundinuu achi kana xureesseera" jedhan. 29 Isaan waan turan. 19 Phaawulosis nagaa isaan gaafatee waan duraan namicha Efesoonaan kan maqaan isaa

Xiroofimoos jedhamu tokko Phaawulos biratti **22** “Yaa obbolootaa fi abbootii, falmata ani magaalaan keessatti arganii turaniif, waan amma isin duratti dhi'eefadhu kana mee Phaawulos mana qulqullummaatti ol isa galche naa dhaga'aa.” **2** Jarris yommuu isaa afaan se'aniitii. **30** Magaalaan sunis guutummaatti ni Ibraayisxiitiin isaanitti dubbatu dhaga'anitti raafamte; namoonnis karaa hundumaan fiigaa kan duraa illee caalaa cal'isan. Phaawulosis dhufan. Isaanis Phaawulosin qabanii lafa irraakkana jedhe; **3** “Ani Yihuudii dha; magaalaan harkisaa mana qulqullummaatii gad baasan; Xarsees ishee biyya Kiilqiyyaa keessaa sanattin yommusuma karroonni cufaman. **31** Utuu dhaladhe; garuu Yerusaalemittin guddadhe. isaanisaajeesuu yaalanuu akka magaalaan Miilla Gamaaliyaal jalattis seera Abbootii Yerusaalem guutummaatti raafamaajirtu oduun keenyaa akka gaariitti baradhee, akkuma isin ajajaa waraana Roomaa ga'e. **32** Innis yeruma hundi har'a hinaaftan kana anis Waqaaf sana loltootaa fi ajajjuwwan dhibbaa tokko nan hinaafa ture. **4** Dhiiraa fi dubartii tokko fudhatee fiigichaan isaanitti gad bu'e. qabee, mana hidhaa keessa isaan buusuudhaan Isaanis yommuu ajajaa sanaa fi loltoota isaa duuka buutota karaa kanaa hamma du'aatti arganitti Phaawulosin tumuu dhiisan. **33** Ajajaan ari'adheera; **5** waan kanas lubni ol aanaanii sunis dhufee isa qabe; akka inni foncaa lamaan fi waldaan jaarsolii guutuun ragaa naa ba'u. hidhamus ajaje; akka inni eenu ta'ee fi akka Anis xalayoota isaan gara obboloota warra inni maal hojjechaa tures isa gaafate. **34** Damaasqoo jiraniitti barreessan fudhadheen Tuuta sana keessaas garri tokko waan tokko akka namoonni kunneen adabamaniff hidhee jedhanii iyyaa, garri kaan immoo waan biraan Yerusaalemitti isaan fiduuf achi nan dhaqe. jedhanii iyyaa turan; ajajaan sunis sababii **6** “Gara saafaatti, akkuma ani Damaasqootti waca namaatiif waan mirkana ta'e argachuu dhi'aadheen ifni guddaan isaa akkuma tasaa waan dadhabeef akka Phaawulos gara qubata samii irraa naannoo kootti balaqqise. **7** Anis loltootaatti geeffamu ajaje. **35** Phaawulos lafatti kufeen sagalee, ‘Yaa Saa'ol! Yaa Saa'ol! Ati gulantaa ittiin gad ba'an bira geenyaan sababii maaliif na ari'atta?’ naan jedhu tokkon dhaga'e. goolii namootaatiif loltoonni isa baatan. **36** **8** “Anis, ‘Yaa Gooftaa ati eenu?’ jedheen Namoonni hedduunis, “Isa aijeesi!” jedhanii gaafadhe. “Inni immoo deebisee, ‘Ani Yesuus iyyaa duukaa bu'an. **37** Phaawulos yommuu nama Naazreeti isa ati ari'attuu dha’ naan loltoonni isa fuudhanii qubata loltootaatti ol jedhe. **9** Warri na wajjin turanis ifa sana argan isa galchuuf jedhanitti, ajajaa sanaan, “Akka malee sagalee isa natti dubbachaa ture sanaa ani waa sitti himu naa eeyyamtaa?” jedhe hin hubanne. **10** “Anis, ‘Yaa Gooftaa, ani maal gaafate. Ajajaan sun immoo deebiseeakkana godhu ree?’ jedhe gaafadhe. “Gooftaanis, ‘Ka’ii jedhe; ‘Ati afaan Giriik ni dubbattaa?’ **38** Damaasqoo seeni. Wanni akka ati hojjettuuf siif Ati namicha biyya Gibxi kan dhi'eenya kana kaa'ame hundinuu achitti sitti himamaatii’ naan goolii kaasee shororkeessitoota 4,000 fudhatee jedhe. **11** Anis sababii calaqqisa ifa sanaatiif gammoojiitti gale sana mitiif?” **39** Phaawulosis, homaa arguu dadhabnaan, warri na wajjin turan “Ani Yihuudii Xarsees magaalaan beekamtuu harka qabanii Damaasqootti na geessan. **12** Kiilqiyyaa keessaa sanaa ti. Maaloo, akka ani “Namichi Anaaniyaas jedhamu kan sirriitti seera namoota kanatti dubbadhu naa eeyyami” jedheegu tokko Yihuudoota achi jiraatan hunda deebise. **40** Phaawulos akkuma eeyyama ajajaa biratti maqaa gaarii qaba ture. **13** Innis gara sanaa argateen gulantaa sana irra dhaabatee koo dhufee na bira dhaabatee, ‘Yaa obboleessa akka namoonni cal'isaniif harkaan mallattoo koo Saa'ol, agartuun kee siif haa deebi'u!’ naan kenne; yommuu isaan hundinuu cal'isanitti jedhe; agartuun koos yeruma sana naa deebi'e. immoo afaan Araamaayikiitiinakkana jedheen. Anis isa arguu danda'e. **14** “Innis akkana jedhe; ‘Waaqni abbootii keenyaa akka ati fedhii isaa

beektu, akka ati Isa Qajeelaa sana argituu fi akka Phaawulos immoo deebisee, "Ani garuu ittin afaan isaa irraa dubbii dhageessuuf si filateera. dhaladhe" jedhe. **29** Warri isa qoruuf yaadanis **15** Atis waan argitee fi waan dhageesse sana yommusuma isa irraa deebi'an; ajajaan kumaa fuula nama hundumaa duratti isaaaf dhugaa sunis yommuu akka Phaawulos lammii Roomaa ni baata. **16** Egaa amma maal eegda ree? Ka'ii ta'e fi akka ofii isaatii immoo Phaawulosin maqaa isaa waammachaa cuuphamiitii cubbuu foncaan hidhe hubatetti ni rifate. **30** Ajajaan kee of irraa dhiqi.' **17** "Anis Yerusaalemitti kumaa sun sababii Yihuudoonni Phaawulosin deebi'ee utuu mana qulqullummaa keessatti himataniif sirriitti beekuu fedhee guyyaa itti kadhannaatti jiruu akka waan of wallaaluu nan aatu isaa hiikee akka luboonni hangafoonni fi ta'e. **18** Gooftaa illee isaa, 'Jarri kun waan ati waldaan Yihuudootaa hundi walitti qabaman waa'ee koo dhugaa baatu hin fudhataniitii dafii ajaje. Ergasii immoo Phaawulosin fidee akka ammuma Yerusaalem keessaa ba'il' jedhee natti inni fuula isaanii duratti dhi'aatu godhe.

dubbatu nan arge. **19** "Anis deebiseenakkana jedhe; 'Yaa Gooftaa jarri kun akka ani warra sitti amanan hidhuu fi tumuuf jedhee mana sagadaa tokko irraa gara isa biraatti darbaa ture beeku. **20** Yeroo dhiigni dhuga baatuu keetii, dhiigni Isxifaanos dhangalaafamettis ani aijeefamuu isattii namootaan walii galee achi dhaabadheen uffata warra isa aijeesanii eegaa ture.' **21** "Gooftaanis, 'Ani fagootti, gara Namoota Ormaatti sin ergaati deemi' naan jedhe." **22** Namoonni sunis hamma inni dubbii kana dubbatutti isa dhaga'aa turan; ergasiis sagalee isaanii ol fudhatanii, "Namni akkanaa jiraachuu hin qabuutii lafa irraa balleessa!" jedhanii iyyan. **23** Utuu isaan uffata isaanii dadarbatanii, awwaaras qilleensa keessa bibittinneessanii iyyanuu, **24** ajajaan sun akka Phaawulos qubata loltootaatti ol galfamuu ajaje; innis waan namoonni akkas isattii iyyanif beekuuf jedhee akka Phaawulos garafamee qoratamu ajaje. **25** Phaawulos immoo yommuu isaan isa garafuuuf jedhanii teephaan isa hidhanitti ajajaa dhibbaa kan isa bira dhaabachaa tureen, "Lammii Roomaa tokko murtii malee garafuun isiniif ni eeyyamamaa?" jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan kana dhaga'etti gara ajajaa kumaa sanaa dhaqee, "Namichi kunoo lammii Roomaatii ati maal gochuu yaadda?" jedheen. **27** Ajajaan kumaa sunis Phaawulos bira dhaqee, "Mee natti himi; ati lammii Roomaatii?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee" jedhee deebisee. **28** Ajajaan kumaa sunis, "Ani lammummaa kana argachuudhaaf gatii guddaa baase" jedhe.

23 Phaawulos xiyyeffatee yaa'ii sana ilaalee, "Yaa obboloota ko, ani hamma guyyaa har'aatti fuula Waaqaa dura yaada gaariidhaan jiraadheera" jedhe. **2** Kana irratti Anaaniyaas lubni ol aanaan akka warri Phaawulos bira dhaabachaa turan sun afaan isaa keessa dha'an ajaje. **3** Phaawulosis deebisee, "Ati keenyan nooraa dibame, Waaqni si rukuta! Seeraan natti muruuf jettee achi teessee atumti mataan kee immoo akka ani dha'amu ajajuudhaan seera cabsita?" jedhe. **4** Warri Phaawulos bira dhaabachaa turanis; "Ati akkam luba Waqaqa ol aanaa tokko arrabsita?" jedhaniin. **5** Phaawulos immoo deebisee, "Yaa obboloota, ani akka inni lubicha ol aanaa ta'e hin beekne; 'Waa' ee bulchaa saba keetii hamaa hin dubbatin' jedhamee barreeffameeraati" jedhe. **6** Phaawulos yommuu akka isaan keessaa garri tokko Saduuqota, garri kaan immoo Fariisota ta'an beeketti, "Yaa obboloota ko, ani Fariisicha ilma Fariisii ti. Ani sababii akka warri du'an du'aa ka'an abdadhuuf qoramuuf dhi'aadheera" jedhe. **7** Yommuu inni waan kana dubbatetti Fariisotaa fi Saduuqota gidduutti falmiin uumame; yaa'iin sun gargar qoodame. **8** Saduuqonni, "Du'aa ka'uun hin jiru, ergamoonnis, hafuuronnis hin jiran" jedhu; Fariisonni garuu akka kunneen hundinuu jiran amanu. **9** Wacni guddaanis uumame; barsiistorni seeraa tokko tokkos garee Fariisotaa keessaa ka'anii, "Nu balleessa tokko illee namicha kana irratti hin arganne; Hafuura yookaan ergamaa Waaqatuu isatti dubbate ta'innaa?" jedhaniii cimsanii dubbatan.

10 Ajajaan kumaa sunis yommuu falmiin nyaanne yookaan hin dhugne kakataniiru; jabaachaa deemetti jarri kun Phaawulosin qophaa'aniis eeyyama kee eeggachaa jiru." cicciru jedhee sodaate. Kanaaf akka loltoonni **22** Ajajaan kumaa sunis, "Ati akka waan kana dhaqanii humnaan achii isa fuudhanii qubata natti himte nama tokkotti iyuu hin dubbatin" loltootaatti ol galchan ajaje. **21** Gooftaanis halkan jedhee dargaggeessa sana akeekkachiisee gad itti aanutti Phaawulositti mul'atee, "Jabaadhu! dhiise. **23** Ergasii inni ajajjuuwwan dhibbaa Akkuma Yerusaalem keessatti waa'ee koo keessaa nama lama waameeakkana jedhee dhugaa baate sana Roomaa keessattis dhugaa ajaje; "Akka loltoonni dhibbi lama, abbootiin ba'uu qabdatii" jedheen. **22** Yihuudoonni fardaa torbaatamnii fi warri eeboo qabatan tokko tokko barii guyyaa itti aanuu mari'atanii dhibbi lama edana sa'atii sadiitti Qiisaariyaa akka hamma Phaawulosin ajjeesanitti waa hin dhaqaniif qopheessaa. **24** Phaawulosifis farda nyaanne yookaan waa hin dhugne walii kakatan. inni yaabbatu qopheessaati gara Feelaksi **13** Namoota afurtamaa oltu maree kana irratti Bulchaa Biyyaatti nagaan geessaa." **25** Innis hirmaate. **14** Isaanis gara luboota hangafootaatiiakkana jedhee xalayaa tokko barreeses. **26** fi gara maanguddootaa dhaqaniiakkana jedhan; Qilaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa "Nu hamma Phaawulosin ajjeefnutti akka homaa kabajamaa, gara Feelksi: Nagaa jirtaa. **27** afaaniin hin qabne jabeessinee kakanneerra. Yihuudoonni namicha kana qabanii ajjeesuu **15** Kanaafuu isinii fi waldaan Yihuudootaa barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii waan waa'ee Phaawulos sirriitti cimsitanii Roomaa ta'e beekee loltoota koo wajjin dhaqee qorachuu barbaaddan fakkeessaati akka ajajaan isa baase. **28** Anis waan isaan isa himataniif kumaa sun Phaawulosin gara keessanitti gad beekuu barbaadeen fuula waldaa isaanii duratti ergu kadhadhaa; nu utuu inni achi hin isa dhi'eesse. **29** Ani akka inni waa'ee gaaffii ga'in isa ajjeesuuf qophoofneerraati." **16** seera isaaniitiin himatame arge malee akka Garuu ilmi obboleettii Phaawulos yommuu inni waan du'aan yookaan hidhaan isa ga'u maree kana dhaga'etti qubata loltootaatti ol tokkumaanuu himatame hin argine. **30** Ani galee Phaawulositti hime. **17** Phaawulosis yeroo akka isaan namicha sanatti mari'atan ajajjuuwwan dhibbaa keessaa nama tokko dhaga'etti dafee isa sitti erge. Warra isa waamee, "Dargaggeessi kun waan isatti himu himatanis akka isaan himata isaanii sittan qabaatii mee ajajaa kumaatti isa geessi" dhi'eeffatan ajajeera. **31** Kanaaf loltoonni sun jedheen. **18** Innis ajajaa kumaa sanatti isa akkuma ajajaman sana Phaawulosin fuudhanii geesse. Ajajaan dhibbaa sunis, "Phaawulos inni halkaniin Antiiphaaxriisitti geessan. **32** Isaanis mana hidhaa jiru sun na waamsisee waan guyyaa itti aanutti akka abbootiin fardaa isa dargaggeessi kun waan sitti himu qabuuf wajjin deeman godhanii ofii immoo qubata akka ani isa sitti fidu na kadhate" jedheen. loltootaatti deebi'an. **33** Abbootiin fardaa sunis **19** Ajajaan kumaas dargaggeessa sana harka yommuu Qiisaariyaa ga'anitti xalayaa sana qabee kopaatti baasee, "Wanni ati natti bulchaatti kennan; Phaawulosinis fuula isaa himuu barbaaddu maali?" jedhee gaafate. **20** dura dhi'eessan. **34** Bulchaan sunis erga xalayaa Dargaggeessi sunisakkana jedhe; "Yihuudoonni sana dubbifatee booddee, akka inni biyya waan waa'ee isaa sirriitti cimsanii qoruu kamii dhufe isa gaafate. Yommuu akka inni barbaadan fakkeessanii akka ati Phaawulosin Kiilqiyaadhaa dhufe beekettis, **35** "Ani yeroo bori gara yaa'ii Yihuudootaatti gad ergitu si himattoonni kee as ga'anitti dubbii kee nan kadhachuuuf walii galaniiru. **21** Waan isaan dhaga'a" jedhe. Innis ergasii akka Phaawulos keessaa namoonni afurtamaa oli ta'an riphanii masaraa Heroodis keessatti eegamus ajaje. isa eeggachaa jiraniif ati isaan jalaa hin qabin. **24** Guyyaa shan booddee Anaaniyaas lubni Isaan akka hamma isa ajjeesanitti homaa hin ol aanaan maanguddoota tokko tokkok

fi abukaatoo Xerxuloos jedhamu tokko keenyaa waaqeffadhu fuula kee duratti nan wajjin Qiisaariyaatti gad bu'e; isaanis waan amana. Waan seera Museetiin walii galuu fi ittiin Phaawulosin himatan bulchaa duratti waan kitaabota raajotaa keessatti barreeffame dhi'eeffatan. 2 Yommuu Phaawulos waamamee hundas nan amana. 15 Anis akkuma jara kanaa ol galetti, Xerxuloos akkana jedhee himata akka du'aa ka'uun qajeeltotaati fi hamootaa isaa Feeliksi duratti dhi'eeffate; "Yaa Feeliksi jiraatu Waaqa nan abdadha. 16 Kanaafuu ani kabajamaa, nu bara kee keessa yeroo dheeraa akka yeroo hunda Waaqaa fi nama duratti yaada nagaan jiraanneera; ogummaan kees saba qulqulluu qabaadhu nan tattaaffadha. 17 "Anis kanaaf geeddarama fideera. 3 Yaa Feeliksi bara baay'ee hiyyeyyi sabaa kootiitiif gargaarsa kabajamaa, nu waan kana karaa hundumaa kennuuf, Waaqaafis aarsaa dhi'eessuuf jedhee fi iddo hundatti galata guddaadhaan ni Yerusaalem dhufe. 18 Yeroo ani waan kana fudhanna. 4 Garuu ani akka hammana irra hojjechaa turettis isaan anaa qulqulla'ee jiru si hin dadhabsiifneef akka ati gabaabumatti mana qulqullummaa keessatti na argan. Tuunni gara laafinaan nu dhageessu sin kadhadha. 5 tokko iyyuu na bira hin turre; anis goolii "Nu akka namichi kun dhukkuba hamaa ta'ee keessatti hin hirmaanne. 19 Garuu Yihuudooni Yihuudoota addunyaa guutuu irra jiran hunda biyya Asiyaa kanneen yoo waan ittiin na keessatti goolii kaasaa jiru argineerra. Inni himatan tokko illee narraa qabaatan si duratti as hoogganaa garee Naazirootaa ti. 6 Inni mana dhi'aatanii na himachuu malan tokko tokko jiru. qulqullummaa iyyuu xureessuu yaaleera; nu 20 Yookaan warri as jiran kunneen yakka yeroo immoo akka seera keenyatti itti muruuf jennee ani fuula Waldaa Yihuudootaa dura dhaabadhe isa qabne. [7 Garuu Luusyoos ajajaan kumaa sana narratti argan haa himan; 21 waan ani sun dhufee humna guddaan harka keenya yeroo fuula isaanii dura dhaabadhe sana iyee, keessaa isa baase; akka himattooni isaa fuula 'Ani har'a waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii kee duratti dhi'aatanis ni ajaje.] 8 Ati mataan irratti qoramuuuf jedhee fuula keessan dura kee iyyuu isa qoruudhaan waa'ee waan nu isa dhaabadheera' jedhe tokkicha sana malee yoo himannu kanaa hunda beekuu ni dandeessa." jiraate haa himan." 22 Feeliksi garuu waan 9 Yihuudoonis akka dubbiin kun dhugaa waa'ee Karaa sanaa sirriitti beekuuf, "Ani gaafa ta'e mirkaneessanii himata sana deeggaran. Liisiyaas ajajaan kumaa sun dhufutti dubbii 10 Phaawulosis yommuu bulchaan sun akka keessan nan murteessa" jedhee yeroo biraatti inni dubbatuuf harkaan mallattoo kenneefitti dabarse. 23 Innis akka ajajaan dhibbaa sun akkana jedhee deebii kenne; "Ani waan akka Phaawulosin eegumsa jala tursu, garuu akka ati waggoota hedduuf abbaa murtii saba kanaa haala isaa itti furuu fi akka michoonni isaa taate beekuuf falmii koo gammachuudhaan waan isa barbaachisu kam iyyuu isaaf dhi'eessan nan dhi'eeffadha. 11 Akkuma ati rakkoo malee eeyyamuuf ajaje. 24 Feeliksits bultii muraasa mirkaneeffachuu dandeessu ani waaqeffachuu booddee niitii isaa Diruusiila ishee Yihuudii jedhee Yerusaalemitti ol ba'uun koo guyyaa turte wajjin dhufe; innis Phaawulosin waamsisee kudha lama hin caalu. 12 Warri na himatan kun isaa waa'ee Kiristoos Yesuusitti amanuu dubbatu anaa mana qulqullummaa keessatti yookaan dhaggeeffate. 25 Yommuu Phaawulos waa'ee manneen sagadaa keessatti yookaan magaalaa qajeelummaa, waa'ee of qabuutii fi waa'ee keessatti nama tokkoon illee falmu yookaan murtii kan dhufuuf jiru sanaa dubbatetti Feeliksi uummata kakaasu na hin arganne. 13 Isaan sodaatee, "Ammaaf ni ga'atii deemi! Yommuu waan amma ittiin na himachaa jiran kanas siif naa mijaa'utti anuu sin waamsisaatii" jedhe. 26 mirkaneessuu hin danda'an. 14 Ta'us ani akka Yeroodhuma sanattis inni akka waan Phaawulos nama karaa isaan garee mormitootaa jedhaniin matta'aa isaaf kennuutti waan abdachaa tureef sana duukaa bu'u tokkootti akka Waaqa abbootii ammuma amma waamsisee isa wajjin haasa'aa

ture. **27** Phoorqiyos Fesxoos erga waggaan lama isaaniitti na kennuuf mirga hin qabu. Ani darbee booddee iddoo Feelksi qabate; Feelksis Qeesaaritti oli nan iyyadha!” **12** Fesxoosis waan Yihuudoota gammachiisuu barbaadeef erga gorsitoota isaa wajjin mari’atee booddee, Phaawulosin manuma hidhaatti dhiise.

25 Fesxoosis biyya sana ga’ee guyyaa sadii booddee Qiisaariyaadhaa Yerusaalemitti ol ba’e; **2** achittis luboonni hangafoonni fi dura bu’onni Yihuudootaa fuula isaa duratti dhi’aatanii himata Phaawulos irraa qaban dhi’effatan. **3** Isaanis waan karaatti riphannii Phaawulosin ajjeesuuf qophaa’aa turaniif akka Fesxoos isaan deeggaree nama ergee gara Yerusaalem isa fchisiisu kadhatan. **4** Fesxoos immooakkana jedhee deebise; “Phaawulos Qiisaariyaatti eegamaa jira; ani mataan koo iyuu dhi’eenyatti achi nan dhaqa. **5** Kanaafuu abbootii taayitaa keessan keessaa tokko tokko na wajjin deemanii yoo namichi sun balleessaa wayii qabaate achitti isa haa himatan.” **6** Innis erga guyyaa saddeeti yookaan kudhan isaan bira bubbilee booddee Qiisaariyaatti gad bu’e; guyyaa itti aanuttis barcuma murtii irra taa’ee akka Phaawulos fuula isaa duratti dhi’effamu ajaje. **7** Yommuu Phaawulos dhi’aatettis Yihuudoonni Yerusaalemii gad bu’an sun isatti naanna’anii dhaabachuuun himata ciccimaa hedduu isa irratti dhi’essan; garuu amansiisuu hin dandeenyne. **8** Phaawulosis, “Ani seera Yihuudootaa irratti yookaan mana qulqullummaa irratti yookaan Qeesaar irratti yakka tokko illee hin hojenne” jedhee falmate. **9** Fesxoosis Yihuudoota gammachiisuuuf jedhee Phaawulosin, “Ati Yerusaalemitti ol baatee himata kana irratti fuula koo duratti qoratamuu ni feetaa?” jedhee. **10** Phaawulos garuuakkana jedhee deebise; “Ani amma barcuma murtii Qeesaar dura, iddo itti qoratamuu qabu dhaabadheen jira;akkuma ati mataan kee iyuu sirriitti beektu ani yakka tokko illee Yihuudoota irratti hin hojenne. **11** Ta’us ani utuu balleessaa du’a natti mursiisu tokko illee hojjedhee silaa du’a jalaa ba’uuf hin carraaqu; garuu yoo wanni Yihuudoonni kunneen ittiin na himatan dhugaa hin ta’in, namni tokko iyuu dabarsee harka

“Ati Qeesaaritti ol iyyatteerta; gara Qeesaar ni dhaqxal” jedhee. **13** Bultii muraasa booddee Agriiphaa mootichii fi Barniiqueen Fesxoos simachuuf Qiisaariyaa dhaqan. **14** Fesxoosis isaan guyyaa hedduu achi bubbullaanakkana jedhee waa’ee himata Phaawulos mooticha wajjin dubbate; “Namichi Feelksi mana hidhaa keessatti dhiisee deeme tokko as jira. **15** Yeroo ani Yerusaalem turetti luboonni hangafoonni fi maanguddoonee Yihuudootaa isa himatanii akka itti muramu kadhatan. **16** “Anis akka namni kam iyuu akka seera biyya Roomaatti utuu fuula himattoota isaa duratti dhi’aatet himata sana mormachuuf carraa hin argatin dabarfamee kennamuu hin qabne isaanitti himeera. **17** Kanaafuu ani yommuu isaan na wajjin as dhufanitti barcuma murtii irra taa’een akka namicha natti fidan ajaje malee dubbii sana lafa irra hin harkifne. **18** Himattoonni isas yommuu dubbachuuf ka’anitti yakka ani ittiin isa himatu jedhee ege keessaa tokko illee isa irratti hin dhi’essine. **19** Garuu isaan wa’ee amantaa isaanitii fi waa’ee namicha du’e kan Yesuus jedhamu isa Phaawulos immoo, “Inni jiraataa dha’ jedhee falmuu tokkoo irratti wal dhaban. **20** Anis akka itti dubbii sana qoradhu wallaale; kanaaf inni Yerusaalem dhagee himata kana irratti qoratamuuf fedhii qabuu fi akka inni hin qabne isa gaafadhe. **21** Garuu yommuu Phaawulos murtii Awugisxoos Qeesaar argachuuf jedhee turfamuu kadhatetti ani akka inni hamma ani Qeesaaritti isa ergutti eegamu nan ajaje.” **22** Agriiphaanis Fesxoosiin, “Ani mataan koo namicha kana dhaga’uu nan barbaada” jedhee. Inni immoo deebisee, “Bori isa dhageessa” jedheen. **23** Guyyaa itti aanuttis Agriiphaa fi Barniiqueen ulfina guddaan dhufanii Ajajjuuwwan kumaatii fi gurguddoota magaalaa wajjin galma wal ga’ii seenan. Fesxoos ajajnaan Phaawulosin ol galchan. **24** Fesxoosisakkana jedhe; “Yaa Agriiphaa mooticha, warri nu wajjin as jirtan hundinuu isin namicha kana ni argitu!

Hawaasni Yihuudootaa guutummaatti, 'Namichi Yesuuus nama Naazreetiitiin mormuudhaaf kun si'achi jiraachuu hin qabu' jedhanii waa'ee akka waan danda'amu hunda gochuu qabu isaa Yerusaalemittii fi as Qiisaariyaatti iyyanii nan amana ture. **10** Wanni ani Yerusaalem na kadhatan. **25** Ani waan du'aan isa ga'u kan keessatti hojjedhes kanuma; ani taayitaal luboota inni hojjete tokko illee hin argine; ani garuu hangafoota irraa argadheen qulqulloota baay'ee sababii inni Awugisxoositti ol iyyateef gara mana hidhaatti naquu qofa utuu hin ta'in yeroo Roomaatti isa erguu nan murteesse. **26** Ani isaan ajjeefaman iyyuu dubbicha irratti walii waa'ee namicha kanaa waan ifatti ba'e kan galaan ture. **11** Anis akka isaan adabamaniif gooftaa kootiif barreessu tokko illee hin qabu; yeroo baay'ee mana sagadaa tokko irraa gara kanaafuu ani erga isa qorannee booddee akka mana sagadaa biraatti darbaa, akka isaan waan barreessu argadhuuf jedhee fuula hunda amantii isaanii arrabsaniifis isaan dirqisiisaan keessanii duratti, keessumattuu yaa Agriiphaa ture. Ani waan akka malee isaanittii aaraa mooticha, fuula kee duratti isa dhi'eesseera. **27** tureef hamma magalaawwan biyya alaatti Ani nama hidhame tokko utuu waan inni ittiin illee deemee isaan ari'achaan ture. **12** "Anis himatame ifatti hin baasin ol dabarsuu qajeela gaafa tokko kanumaaf jedhee taayitaa fi ergama luboota hangafoota biraat fudhadhee utuu Damaasqoo deemaa jiruu, **13** yaa mooticha, ani utuman karaa deemaa jiruu gara saafaatti ifa ifa aduu caalaa ibsu tokko isaa samii irraa naannoo koottii fi naannoo warra na wajjin deemaniitti ibsu arge. **14** Hundi keenya lafatti kukkufne; anis sagalee afaan Ibraayisxiitiin 'Yaa Saa'ol, yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta? Arfii wayii dhiituun suma miidha' naan jedhu tokkon dhaga'e. **15** "Anis, 'Yaa Gooftaa ati Eenyu?' jedheen gaafadhe. "Gooftaanis deebiseeakkana jedhe; 'Ani Yesuuus isa ati ari'attuu dha. **16** Amma ka'i miilla keettiin dhaabadhu. Ani akka ati tajaajilaa koo taatee, waa'ee koos waan argitee fi waan ani sitti mul'isuuf jiru dhugaa baatuuf si muuduuf jedhee sitti mul'adheera. **17** Ani saba keetii fi Namoota Ormaa kanneen gara isaanii si ergu jalaa sin baasa. **18** Atis ija isaanii bantee dukkana keessaa gara ifaatti, humna Seexanaa jalaas gara Waqaatti isaan deebifta; kunis akka isaan dhiifama cubbuu argatanii fi akka isaan warra natti amanuuq qulqulla'an gidduutti dhaala argatanii.' **19** "Kanaafuu yaa Agriiphaa Mooticha, ani mul'ata samii irraa dhufe sanaaf ajajamuu hin didne. **20** Anis akka isaan qalbii jijiirrataniif gara Waqaatti deebi'aniif, qalbii jijiirrachuu isaaniis akka hojidhaan mirkaneessaniif jalqabatti warra Damaasqootti, warra Yerusaalemiitti, warra Yihuudaa guutuutti akkasumas Namoota

26 Agriiphaan Phaawulosiin, "Akka ati ofii keetiif dubbattu siif eeyyamameera" jedhe.

Phaawulosis harkaan mallattoo kennee akkana jedhee falmachuu jalqabe; **2** "Yaa Agriiphaa Mooticha, ani sababii waan Yihuudoonni ittiin na himatan hunda falmachuudhaaf jedhee har'a fuula kee dura dhaabduuf akka ayyaantuu tokkoottin ofilaala. **3** Kunis waan ati duudhaa fi wal mormii Yihuudootaa hunda keessa beektuufii dha. Kanaafuu ani akka ati obsaan na dhaggeeffattu sin kadhadha. **4** "Ani ijoollummaa kootii jalqabee saba koo keessatti, Yerusaalem keessattis akkamitti akka jiraachaa ture Yihuudoonni hundinuu ni beeku. **5** Akka ani akka Fariisicha tokkootti akkuma sirna garee akka malee amantaa keenyatti cichu sanaatti jiraadhe isaanuu bara dheeraa waan na beekaniif, yoo fedhii qabaatan dhugaa ba'uun ni danda'u. **6** Ammas ani waadaa Waaqni abbootii keenyaaf gale sana waan abdadhuuf qoratamuuf dhi'aadheen as jira. **7** Waadaan kun isuma gosoontaa keenya kudha lamaan halkanii guyyaa Waaqa tajaajiluutti jabaatanii raawwatamuu isaa arguu hawwan sanaa dha. Yaa Agriiphaa Mooticha, Yihuudoonnis sababuma abdii kanaatiif na himachaa jiru. **8** Akka Waaqni warra du'an du'aa kaasuu isin maaliif akka waan hin amanamne tokkootti herregdu? **9** "Ani mataan koo iyyuu maqaa

Ormaatti lallabeera. 21 Sababiin Yihuudoonni doonii kanneen qarqara galaana biyya Asiyaa mana qulqullummaa keessatti na qabani na dhaquuf ka'e tokko yaabbannee deemuu ajjeesuu yaalaniifis kanuma. 22 Ani garuu jalqabne. Arisxirookoos namichi Maqedooniyyaa hamma guyyaa har'aatti gargaarsa Waaqaa kan Tasaloniiqee jiraatu tokkos nu wajjin qaba; kanaafuu ani dhaabadhee xinnaa guddaa ture. 3 Guyyaa itti aanutti Siidoonaatti galle; dhugaa ba'an jira. Ani waan raajonnii fi Museen Yuuliyoosis Phaawulosiif garaa laafee akka 'Ni ta'a' jedhanii dubbataniin alatti waan tokko inni michoota isaa bira dhaqee waan isa illee hin dubbadhu. 23 Kunis akka Kiristoos barbaachisu argatu eeyyameef. 4 Nus dooniin dhiphachuu qabu, akka inni warra du'an keessaa achii kaanee waan bubbleen fuula keenya ka'uudhaan kan jalqabaa ta'ee saba isaatii fi duraan nutti bubbisaa tureef Qophiroosiin Namoota Ormaatiif ifa labsuu dha." 24 Utuma da'annee dabarre. 5 Erga galaana Kiilqiyyaa fi Phaawulos akkasitti falmachaa jiruu Fesxoos Phamfiliyya irra dooniin darbinee booddee sagalee guddaan, "Phaawulos, ati maratteerta! magaalaa Miiraa kan Luuqiiyya keessatti Barumsi kee guddaan sun si maraachisaa jira" argantu geenyee. 6 Ajajaan dhibbaa sunis jedheen. 25 Phaawulosisakkana jedhee deebise; doonii Iskindiriyya kan Iixaaliyya dhaquutti jiru "Yaa Fesxoos kabajamaa, ani hin maraanne; tokko achitti argatee nu yaabbachiise. 7 Nus wanni ani dubbachaa jirus dhugaa dha; sirrii guyyaa hedduu suuta jennee dooniin deemnee dhas. 26 Sababii mootichi waan kana beekuuf, rakkinaan naannoo Kiniidoos geenyee; yommuu ani ifatti baasee isatti himuu nan danda'a. bubbleen karaa sana irra darbuu nu dhowwettis Sababii wanni kun suuqatti hin hoijetamiif Salmoonee biraan gara da'oo Qareexitti ani akka waan kana keessaa tokko iyuu isa qajeelle. 8 Rakkina guddaadhaanis qarqara duraa hin dhokatin nan amana. 27 Yaa Agriiphaa galaanichaa irra darbinee iddo "Buufata Mooticha, ati raajota ni amantaa? Akka ati doonii gaari" jedhamu kan magaalaa Laasiyya amantu ani iyuu beeka." 28 Agriiphaanis biraat tokkotti baane. 9 Yeroon dheeraan Phaawulosisiin, "Ati yeruma gabaabaa keessatti badeera; sababii yeroon sun erga Soomni Kiristaana na gochuu yaaddaa?" jedhe. 29 darbee ta'eef dooniidhaan karaa deemuu Phaawulosisiin, "Yeroo gabaabaattis ta'u sodaachisaa ta'eera; kanaafuu Phaawulos akkana dheeraatti, si qofa utuu hin ta'in akka warri jedhee isaan akeekkachiise; 10 "Yaa jarana, na dhaga'aa jiran hundinuu foncaa kanaan ani akka karaan keenya kun badiisa of keessaa hidhamuu malee akkuma koo akka ta'an ani qabu, akka inni doonichattii fi mi'a qofatti Waaqa nan kadhadha" jedhe. 30 Kana irratti utuu hin ta'in jirenya keenyatti illee balaa mootichi, bulchaanii fi Barniiqeen, akkasumas guddaa fiduuf deemuu nan arga." 11 Ajajaan warri isaan wajjin tataa'aa turan ol ka'an. 31 dhibbaa sun garuu qooda waan Phaawulos Isaanis yeroo gad ba'anitti, "Namichi kun waan jedhe dhaga'u gorsa ooftuu dooniitii fi gorsa du'an yookaan hidhaan isa ga'u tokko illee abbaa doonii fudhate. 12 Sababii buufanni hin hoijenne" wajjin jedhan. 32 Agriiphaanis doonii sun ganna achi turuuf mijaa'aa hin Fesxooisiin, "Namichi kun utuu Qeesaaritti ol ta'iniif baay'een isaanii Finiiqueetti galanii ganna iyachuu baatee silaa ni hiikama ture" jedhe.

27 Yommuu dooniin Iixaaliyya dhaquun keenya murteeffametti, Phaawulosisi fi warri hidhaman biraajaa dhibbaa kan Yuuliyoos jedhamu tokkotti dabarfamanii kennaman; innis miseensa kutaa waraanaa "Awugisxoos" jedhamu tokkoo ture. 2 Nus doonii Adraamiixosii ka'ee gara buufatawwan achitti dabarsuu abdatanii akka nu ittuma fufnee dooniin deemnu murteessan. Buufanni Qareexi kun fuulli isaa gara kibba dhi'aatti fi gara kaaba dhi'aatti deebi'ee ture. 13 Yeroo bubbleen kibbaa suuta bubbisuu jalqabetti waan kaayyoo isaanii guutachuu danda'an se'anii hiituu doonii hiikanii Qareexi biraan qarqara galaana irra darban. 14 Utuu hin turinis bubbleen

hamaan, "Awuraaqiis" jedhamu tokko biyya se'an. **28** Isaan funyoo ittiin gad fageenya bishaaniin marfamte sana irraa gad bubbise. galaanaa ilaalan gad buusani akka galaanni **15** Dooniin sunis bubbeedhaan qabamee gara sun meetira sodomii torba gad fagaatu argan; bubbbee sanaatti deemuu dadhabe; kanaafuu yeroo gabaabaa booddee ammas funyoo sana akka inni bubbleen fudhatamuuf ittuma dhiifne. gad buusani akka gad fageenyi galaanicha **16** Nus biyya bishaaniin marfamte xinnoo meetira digdamii saddeet ta'e argan. **29** Isaanis Qeedaa jedhamtu tokkoon da'annee rakkina kattaatti buuna jedhanii sodaatanii hiituu guddaadhaan bidiruu doonicha oolchuu doonii afur dugda duubaan doonii irraa gad dandeeny. **17** Namoonni sunis bidiruu buusan. Akka lafti bariituuufs kadhatan. **30** Warri sana dooniitti ol baasanii akka dooniin sun doonii irra hojjetanis bidiruu keessaa baqachuuf gargar hin diigamneef funyoon xaxanii walitti jedhanii waan fuula doonii duraan hiituu doonii hidhan. Isaanis tima cirracha Sirtiisitti bu'uun buusan fakkaatanii bidiruu sana galaana keessa sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusani buusan. **31** Phaawulos immoo ajajaa dhibbaatii akka dooniin sun bubbleen oofamtuuf ittuma fi loltootaan, "Yoo namoonni kunneen doonii dhiisan. **18** Waan bubbleen sun akka malee keessatti hafan malee isin badii ooluu hin nutti jabaachaa deemeef isaan guyyaa itti dandeessan" jedhe. **32** Kanaafuu loltoonni sun aanutti doonii sana irraa fe'iisa guuranii funyoo bidirichi ittiin hidhamee ture sana irraa bishaanitti dadarbachuu jalqaban. **19** Guyyaa kutanii galaanatti gad ishee dhiisan. **33** Gara barii sadaffaatti immoo mi'a doonii sanaa harkuma lafaattis Phaawulos akka namoonni hundinuu ofii isaaniitiin dadarbatan. **20** Nu waan utuu waa nyaataniif isaan kadhate; akkanas jedheen; aduu yookaan urjii hin argin guyyaa hedduu "Isin bultii kudha afran darban yaadda'aa, utuu turree fi waan bubbleen nutti jabaateef dhuma waa tokko illee hin nyaatin agabuu keessan irratti abdii badiisa ooluuf qabnu hunda ni ooltanii bultaniirtu. **34** Kanaaf ani akka isin waa kutanne. **21** Phaawulos erga namoonni sun nyaattaniif isin kadhadha. Nyaanni jiraachuuf agabuu isaanii yeroo dheeraa turanii booddee isin barbaachisaati. Isin keessaa nama kam gidduu isaanii dhaabateeakkana jedhe; "Yaa iyyuu rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu jarana, isin utuu gorsa koo dhageessanii Qareexii hin baduutii." **35** Innis erga waan kana dubbatee ka'uun hin qabdan ture; silaa balaa fi badiisa booddee buddeena fuudhee hunduma isaanii kana hundumaa irraa of oolchitu turtan. **22** duratti Waaqa galateeffate; kutatees nyaachuu Amma garuu ani akka isin jabaattan isinan jalqabe. **36** Isaan hundinuu jajjabaatanii ofumaan gorsa; doonicha malee isin keessaa lubbuun waa nyaatan. **37** Walumatti nu nama **276** nama tokkoo iyyuu hin baduutii. **23** Ergamaan taanee doonii sana keessa ture. **38** Isaanis erga Waaqa ani kan isaa ta'ee fi isa tajaajilu sanaa nyaataniif quufanii booddee qamadii fe'amee tokko eda dhufee na cina dhaabatee, **24** 'Yaa ture sana galaanatti naqanii akka dooniin Phaawulos, hin sodaatin; ati Qeesaar dura salphatu godhan. **39** Isaanis yommuu lafti dhaabachuu qabdaatii; kunoo, Waaqni warra si bariitetti galoo galaananaa kan kuufama cirrachaa wajjin deemaa jiran hunda gaarummaa isatiin qabu tokko argan malee biyyi fuula isaanii dura sitti kenneera' naan jedhe. **25** Kanaaf yaa jarana jiru sun eessa akka ta'e hin hubanne; doonii jabaadhaa! Ani akka wanni kunakkuma natti sanas yoo isaanii danda'ame dhiibani qarqara himame sana ta'u Waaqa nan amanaatii. **26** Ta'us galaanaatti baasuu murteesan. **40** Kanaafuu biyya bishaaniin marfamte tokkotti bu'uun funyoo hiituu doonii kutanii galaana keessatti keenya hin oolu." **27** Halkan kudha afuraffaatti gad dhiisan; yeruma sana funyoo batoon ittiin utuu galaana Adiriyyaa irra asii fi achi oofamaa hidhame sana hiikan; ergasiis sharaa karaa jirruu gara halkan walakkaatti warri doonii fuula doonii duraan jiru sana qilleensatti ol irra hojjetan sun waan gara lafaatti dhi'aatan fuudhanii gara kuufama cirrachaatti qajeelan. **41**

Garuu dooniin sun iddoor itti galaanni lama wal ol seenee erga kadhatee booddee harka irra ga'utti tima cirrachaatti bu'ee lafa tuqe. Mataan kaa'ee isa fayyise. **9** Yommuu wanni kun ta'etti isaa achitti qabamee socho'uu dide; dudga dhukkubsattoonni biyya bisaaniin marfamte duubniis isaa immoo humna dha'aa galaanaatiin sana irra jiraatan biraa hundi dhufanii fayyan. **10** dha'amee caccabe. **42** Loltoonis akka warra Isaanis karaa baay'eedhaan ulfina nuu kennan; hidhaman sana keessaa namni tokko iyuu yommuu nu dooniin deemuuf kaanettis waan bisaan daakee baqatee jalaa hin baaneef isaan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. **11** Nus ajjeesuuf karoorfatan. **43** Garuu ajajaan dhibbaa ji'a sadii booddee doonii Iskindiriyya kan biyya sun waan Phaawulosin du'a oolchuu fedheef bisaaniin marfamte sana irratti yeroo gannaan akka isaan waan karoorfatan sana hin goone dabarse tokkoon kaanee deemsaa jalqabne; dhowwe; innis akka warri bisaan daakuu dooniin sunis asxaa waaqota lakkuu Kastoorii fi danda'an duraan dursanii doonii irraa utaalani Paaluksi adda isaa irraa qaba ture. **12** Seraakuus gara lafaatti ba'an ajaje. **44** Akka warri hafan geenyees bultii sadii achi turre. **13** Achiis kaanee immoo saanqaa yookaan caccabaa doonii Reegiyuumitti galle; guyyaa tokko booddees achi ga'an ajaje; haala kanaan hundi isaanii waan bubbreen kibbaa bubbiseef guyyaa itti nagaan lafatti ba'an.

28 Nus nagumaan qarqara galaanaatti baanee

akka biyyi bisaaniin marfamte sun Malaaxiyaa jedhamtu beekne. **2** Namoonni biyya bisaaniin marfamte sana irra jiraatanis gara laafina dinqisiisa nu argisiisan. Isaanis sababii roobnii fi dhaamochi tureef ibidda bobeessanii hunda keenya simatan. **3** Utuu Phaawulos hanxaxii qoraanii walitti qabee ibiddatti naqaa jiruu buutiin sababii ho'attiin gad baate tokko harka isaatti maxxantee gad dhiisuu didde. **4** Warri biyya bisaaniin marfamte sana irra jiraatan sunis buutii harka isaatti rarraatu arganii, "Namichi kun nama nama ajjeese ta'uun hin oolu; inni yoo balaa galaanaa jalaa ba'e illee Murtiin Qajeelaan akka inni jiraatu hin eeyyameef" waliiin jedhan. **5** Phaawulos buutii sana ibidda keessa of irraa buuse; miidhaa tokko malees hafe. **6** Namoonni sunis, "Inni ni dhiita'a yookaan akkuma tasaa kufee du'a" jedhanii eegan; garuu yommuu yeroo dheeraa eeganii akka inni waa tokko illee hin ta'in arganitti yaada geeddaratanii, "Inni waaqa" jedhan. **7** Bulchaan biyya bisaaniin marfamtee kan Phubiliyoos jedhamu tokkos naannoo sanaa lafa qotisaq qaba ture; innis mana isaatti nu simatee guyyaa sadii jaalalaan nu keessumiise. **8** Abbaan Phubiliyoos dhukkuba dhagna nama gubuu fi garaa nama kaasuun qabamee ciisaa ture; Phaawulosin isa gaafachuuf

aanutti Putiyooluus geenye. **14** Achitti obboloota tokko tokko arganne; isaanis akka nu bultii torba isaan bira turru nu kadhatan. Nus akkasiin Roomaatti galle. **15** Obboloonni achi turanis yommuu dhufaatii keenya dhaga'anitti hamma iddo gabaa Aphiyuusiittii fi iddo "Lafa Bultoo Sadii" jedhamuutti nu simachuu dhufan; Phaawulosin argee Waaqa galateeffate; ofii isaatiis ni jajjabaate. **16** Yommuu nu Roomaa geenyetti Phaawulos akka loltuu isa eegu tokko wajjin kophaa isaa jiraatu eeyyamameef. **17** Phaawulosin guyyaa sadii booddee dura bu'oota Yihuudootaa walitti waame; yommuu isaan walitti qabamanittisakkana jedheen; "Yaa obboloota ko, ani utuu waan saba keenyaan yookaan duudhaa abbootii keenyaatiin mormu tokko illee hin hoijetin Yerusaalem keessatti qabamee dabarfamee harka warra Roomaatti kennameera. **18** Isaanis erga na qoranii booddee sababii ani yakka du'a namatti mursiisu tokko illee hin qabaatiniiif gad na dhiisuu barbaadan. **19** Ani garuu yoo waan ittiin saba koo himadhu tokko iyuu hin qabaatin illee yommuu Yihuudooni mormanitti akka Qeesaaritti ol iyyadhu nan dirqame. **20** Wanni ani isin arguu fi isin wajjin haasa'uun kadhadheefis kanuma. Ani sababuma abdii Israa'eliif jedhee foncaa kanaan hidhameera." **21** Isaanisakkana jedhanii deebisan; "Nu xalayaa waa'ee kee dubbatu tokko illee biyya Yihuudaatii hin arganne; obboloota

achii dhufan keessaas namni tokko iyyuu waa'ee kee waan hamaa hin dubbanne; nuttis hin himne. **22** Nu garuu yaadni kee maal akka ta'e sirraa dhaga'uu barbaanna; nu akka namoonni iddo hunda jiran garee kanaan morman ni beeknaatii." **23** Isaanis guyyaa itti Phaawulos wajjin wal argan qabatanii, akka malee baay'atanii lafa inni jiraachaa ture dhaqan; innis ganamaa jalqabee hamma galgalaatti waa'ee mootummaa Waaqaa isaanii ibsaan, lallabaas ture; waa'ee Yesuusii Seera Museetii fi Kitaabota Raajotaa keessaa eeree isaan amansiisuu yaalaa ture. **24** Isaan keessaa warri tokko waan inni jedhe ni fudhatan; warri kaan immoo amanuu didan. **25** Isaan gidduutti waldhabiisni uumamnaan ka'anii deemuu jalqaban; kunis erga Phaawulosakkana jedhee dubbii dhumaa dubbatee booddee; "Hafuurri Qulquluun yeroo karaa Isaayyaas raajichaatiin abbootii keessanitti dubbate sana dhugaa isaa dubbate; innis akkana jedhe: **26** "Gara saba kanaa dhaqiitii akkana jedhi; "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan." **27** Qalbiin saba kanaa doomeeraati; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniis dunuunfataniiru; utuu akkas ta'u baatee silaa ija isaaniitiin organii, gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbii isaaniitiinis hubatanii, ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture." **28** "Kanaafuu ani akka fayyisuun Waaqaa gara Namoota Ormaatti ergame akka isin beektan nan barbaada! Isaanis ni dhaga'u." [**29** Yihuudoonis erga inni waan kana dubbatee booddee jabeessanii waliin mormaa achii deeman.] **30** Phaawulosis waggaalama guutuu mana ofii isaatii kireeffate keessa jiraachaa, warra isa dubbisuu dhufan hundas simachaa ture. **31** Innis ija jabinaan, gufuu tokko malees mootummaa Waaqaa lallabaa, waa'ee Gooftaa Yesuus Kiristoosis barsiisaa ture.

Roomaa

1 Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, amanan hunda fayyisu ta'ee; innis jalqabatti kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka Yihuudootaaf, itti aansee immoo Giriikotaaf. wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafamee **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa irraa: **2** Wangeelli kunis kan Waaqni duraan amantii irraa gara amantiitti mul'ateeraatii; dursee karaa rajota isatiin Katabbiwwan kunis akkuma, "Namni qajeelaan amantiidhaan Qulquulluu keessatti waadaa galee dha. **3** jiraata" jedhamee barreeffamee dha. **18** Wangeelichis waa'ee ilma isaa kan akka Dheekkamsi Waaqaa, Waqa malee jiraachuu namummaatti sanyii Daawit irraa dhalatee, **4** fi hammina namootaa hunda irratti samii akka Hafuura qulqullummaatti immoo warra irraa ni mul'ata; namoonni kunneen hammina du'an keessaa ka'uun isatiin Ilma Waaqaa isaanitiin dhugaa ukkaamsu; **19** kunis sababii humna qabeessa ta'uun isaa labsamee dha; innis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos. **5** Nus karaa isatiin, maqaa isatiif jecha ormoota hunda keessaa akka gara ajajamuu amantii irraa dhufuutti namoota waamnuuf ayyaanaa fi ergamtummaa arganneerra. **6** Isinis warra akka kan Yesuus Kiristoos ta'aniif waamaman sana keessa jirtu. **7** Warra Waaqaan jaallatamtanii qulquolloota ta'uuf waamamtan kanneen Roomaa jirtan hundaaf: **8** Sababii amantiin keessan Garuu yaadni isaanii waan faayidaa hin qabne guutummaa addunyaa irratti odeeefamaa jiruuf, ta'e; qalbiin isaanii kan hin hubannes ni ani duraan dursee waa'ee hunda keessaniitiif dukkanaa'e. **22** Isaan yoo ogeeyyii ofiin jedhan karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa koo nan iyuu gowwoota ta'an; **23** ulfina Waaqa hin galateeffadha. **9** Akka ani kadhannaak koo keessatti utuu wal irraa hin kutin isin yaadadhu Waaqni ani wangeela Ilma isaa lallabuudhaan hafuura kootiin isa tajaajilu sun dhuga baatuu koo ti; **10** ani akka ammas dhuma irratti gara keessan dhufuuf fedhii Waaqatiin karaan naa banamu nan kadhatha. **11** Akka isin jabaattaniifis kennaa hafuuraa isinii hiruuf isin arguu baay'ee nan hawwa; **12** kunis akka isinii fi ani amantii keenyaan wal jajjabeessiuuf. **13** Yaa obboloota ko, ani akkuma Namoota Ormaa kaan keessatti ija qabaadhe sana isin keessattis akkasuma akkan qabaadhuuf yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaadaa turuu ko, garuu hamma ammaatti dhowwamuu koo akka isin beekuu dhabdan hin barbaadu. **14** Ani namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'iniif, beektotaa fi wallaaltotaaf gatii of irraa nan qaba. **15** Sababiin ani isin warra Roomaa jirtanittis wangeela lallabuuf akka malee hawwuuf gocha jibbisiisaa raawwatan; dogoggora isaanii kanuma. **16** Ani wangeelatti hin qaana'u; kunis sababii wangeelli humna Waaqaa kan warra kanbara. **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa isaanitiin dhugaa ukkaamsu; **18** kunis sababii humna qabeessa ta'uun isaa labsamee dha; **19** ifa ta'ee; Waaqni isaanifiibseeraatii. **20** Amalli Waqa beekan illee akka waaqummaa isattif ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. **21** Isaan yoo Waqa beekan illee akka waaqummaa isattif ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. **22** Isaan yoo ogeeyyii ofiin jedhan karaa Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; **23** ulfina Waaqa hin galateeffadha. **24** Kanaafuu Waaqni akka isaan dhagna walii isaanii salphisaniif hawwii garaa isaanii hamaadhaan dabarsee xuraa'ummaatti isaan kenne. **25** Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; Uumaa dhiisanii uumama waaqeffatan; ni tajaajilanis. Uumaan bara baraan eebbfamaa dha. Ameen. (**aīōn g165**) **26** Sababii kanaaf Waaqni dabarsee hawwii jibbisiisaatti isaan kenne. Dubartoonni isaanis karaa ittiin fedhii fooniitiif dhiira wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii, gara isa uumamaan isaanifiif hin kennaminitti geeddaran. **27** Warri dhiiraas akkasuma karaa ittiin fedhii fooniitiif namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'iniif, dubartoota wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanii kajeellaa walii isaanitiin gubatan. Warri dhiiraa, dhiira biraa wajjin isaanii

kanaafis adaba isaaniif malu ofuma isaaniitiin ni kenna. (aīōnios g166) 8 Warra ofittoo kanneen fudhatan. 28 Sababii isaan Waaqa beekuu dhugaadhaaf ajajamuu didanii hammina duukaa akka waan faayidaa hin qabneetti fudhatanif, bu'an garuu dheekkamsaa fi aariitu isaan Waaqni immoo akka isaan waan hoijetamuu hin eeggata. 9 Nama hammina hoijetu hunda malle hoijetanifi qalbii faayidaa hin qabnetti irratti, jalqabatti Yihuudii irratti, ergasii immoo dabarsee isaan kenne. 29 Isaanis hammina Nama Ormaa irratti dhiphinnii fi rakkinni ni gosa hundaatiin, jal'inaan, sassattummaan, dhufa. 10 Garuu nama waan gaarii hoijetu amala baduun, hinaaffaan, nama aijeesuun, wal hundaaf, jalqabatti Yihuudiif, ergasii immoo loluun, gowwoomsuu fi dabaan guutaman. Isaan Nama Ormaatiif kabajni, ulfinnii fi nagaan ni hamattoota, 30 warra maqaa nama balleessan, ta'a. 11 Waaqni nama wal hin caalchisuutii. warra Waaqa jibban, warra nama arrabsan, 12 Warri utuu seera hin qabaatin cubbuu warra of jajanii fi warra of tuulanii dha; isaan hoijetan hundinuu seera malee barbadaa'u; warra karaa ittiin jal'ina hoijetan yaadan, warra warra utuu seera qabanuu cubbuu hoijetan abbaa fi haadha isaaniitiif hin ajajamnee dha; hundattis seeruma sanaan murama. 13 Sababiini 31 isaan warra hubannaah hin qabne, warra walii isaas warra seeraaf ajajamanitu fuula Waaqaa galtee diigan, warra jaalala hin qabnee fi warra duratti qajeeltota taasifama malee warri seera namaaf garaa hin laafnee dha. 32 Isaan seera dhaga'an qajeeltota miti. 14 Namoonni Ormaa Waaqaa kan, "Warra waan akkanaa hoijetan warri seera hin qabne yoo uumamaan waan du'uutu isaaniif mala" jedhu sana yoo beekan seerri ajaju hoijetan, yoo seera qabaachuu iyyuu ofii isaaniitiif waan akkanaa hoijechuu baatan illee isaan ofii isaaniitiifuu seera. 15 qofa utuu hin ta'in warra waan kana hoijetan Isaan waan qalbiin isaanii dhugaa ba'uuf, waan iyyuu ni jajjabeessu. yaadni isaaniis yeroo tokko isaan himatee yeroo

2 Kanaafuu yaa namichoo, ati yoo abbaa fedhe illee taate kan nama kaanitti murtu waan itti qabattu hin qabdu; waan ittiin namatti murtu hundaan ofittis ni murtatii; ati kan murtii kennitu iyyuu ofii keetiis isuma hoijettaati.

2 Nu akka murtiin Waaqaa kan warra waan akkanaa hoijetan irratti murteeffamu dhugaa irratti hundaa'e ni beekna. **3** Yaa namichoo, ati yommuu warra waan akkanaa hoijetanitti murtee ofii keetii immoo waanuma akkasii hoijettu waan murtii Waaqaa jalaa baatu seetaa?

4 Yookaan ati akka gara laafummaan Waaqaa gara qalbii jijiirrannaatti si geessu utuu hin beekin baay'ina gara laafummaa isaa, gara bal'ina isaatii fi obsa isaa ni tuffattaa? **5** Ati garuu sababii mata jabina keetiitii fi garaa kee isa qalbii hin jijiirranne sanaatiif guyyaa dheekkamsa Waaqaa kan murtiin qajeelaan itti mul'atu sanaaf dheekkamsa of irratti kuusaa jirta. **6** Waaqni, "Nama hundaaf akkuma hojii isaatti gatii isaa ni kenna." **7** Inni warra obsaan waan gaarii hojjechaa kabaja, ulfinaa fi jireenyaa hin dabarre barbaadaniif jireenyaa bara baraa kaan immoo isaanii falmuuf, akka ajajni seeara garaa issaanii keessatti barreeffame ni argisiisu.

16 Akka wangeela ani lallabuutti wanni kun gaafa Waaqni icciitii namootaa karaa Yesuus Kiristoosiin murtii itti kennutti ta'a. **17** Ati yoo Yihuudii ofiin jette, yoo seera amanatte, yoo kan Waqaanis of jajju taate, **18** yoo fedhii isaa beekte, yoo seera sanaanis qajeelfamtee waan hunda caalu mirkaneeffatte, **19** warra iji issaanii jaameef dura deemaa, warra dukkana keessa jiraniif immoo ifa ta'u kee yoo amante, **20** karaa seeraatiiniis beekumsaa fi dhugaa qabduun yoo wallaaltota gorsite, daa'immanis yoo barsiifte, **21** egaa ati kan warra kaan barsiiftu, ofii kee immoo hin barsiiftuu? Kan "Hin hatin" jettee barsiiftu ofii keetii immoo ni hattaa? **22** Ati kan, "Namni ejjuu hin qabu" jettu ofii keetii ni ejjita? Kan waaqota tol famoo akka malee jibbitu mana qulqullummaa ni saamtaa? **23** Ati kan Seeraan of jajju seera cabsuudhaan Waaqaa ni salphiftaa? **24** "Sababii keessaniif maqaan Waaqaa Namoota Ormaa gidduutti arrabsama" jedhamee barreeffameeraatii. **25** Yoo ati seera

eegde dhagna qabaan faayidaa qaba; yoo seera akkas miti! Akka Yihuudoonni fi Giriikoni cabsite garuu akka waan dhagna hin qabatinii hundinuu cubbuu jala jiran duraan dursineet taateerta. **26** Warri dhagna hin qabatin yoo mirkaneessineerraatii. **10** Kunis kanakkana waan seerri ajaju eegan, akka waan dhagna jedhamee barreeffamee dha: “Qajeelaan tokko qabataniitti hin ilaalamanii ree? **27** Namni utuu iyyuu hin jiru; namni tokko iyyuu; **11** namni fooniin dhagna hin qabatin seera eegu tokko hubannaq qabu, kan Waaqa barbaadu tokko si nama seera barreeffamee qabaattee dhagnas iyyuu hin jiru. **12** Hundinuu dogoggoraniiru; qabattee seera cabsitutti ni mura. **28** Namni walumatti warra faayidaa hin qabne ta’aniiru; waan alaan mul’atu qofaan Yihuudii hin ta’u; namni waan gaarii hoijjetu tokko iyyuu hin dhagna qabachuunis waan alaan mul’atu qofa jiru; tokkumti iyyuu hin jiru.” **13** “Laagaan miti. **29** Garuu nama keessa namummaa isaatiin isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaaniitiin Yihuudii ta’etu Yihuudii dha; dhagna qabaanis ni gowwoomsu.” “Hadhaan buutii hidhii dhagna qabaa yaada garaa kan Hafuuraan isaanii jala jira.” **14** “Afaan isaanii abaarsaa fi ta’uudha malee seera barreeffameen miti. hadhaa’ummaan guutame.” **15** “Miilli isaanii Namni akkasii Waaqa biratti malee nama biratti dhiiga dhangalaasutti ariifata; **16** badiisa fi hin jajamu.

3 Egaa Yihuudii ta’uun faayidaa maalii qaba?

Yookaan bu’aan dhagna qabaa maalii?
2 Karaa hundaanuu bu’aa guddaa qaba!
Jalqabatti dubbiin Waaqaa Yihuudoottatti imaanaa kennname. **3** Isaan keessaa tokko tokko yoo hin amanin maal ree? Amantii dhabuun isaanii amanamummaa Waaqaa ni balleessaa? **4** Gonkumaa hin ta’u! Namoonni hundinuu sobdoota, Waaqni immoo dhugaa qabeessa haa ta’u. Kunis akkuma, “Akka ati dubbii keetiin dhuga qabeessa taatuuf, yommuu murtiitti dhi’aattutis akka mo’attuuf” jedhamee barreeffamee dha. **5** Yoo jal’inni keenya qajeelina Waaqaa ifa baase garuu maal jenna ree? Waaqni dheekkamsa isaa nutti fiduun isaa qajeelina dhabeetii? Kanas ani akka namaattin dubbadha. **6** Gonkumaa hin ta’u! Utuu akkas ta’ee silaa Waaqni akkamitti addunyatti muruu danda’ree? **7** Namni tokko, “Yoo soba kootiin dhuga qabeessummaan Waaqaa guddatee ulfinni isaa baay’ate maaliif hamma ammaatti akka cabbamaa tokkootti natti murama ree?” jedhee falma ta’aa. **8** Kunis isa namoonni tokko tokko, “Isaan, ‘Akka wanni gaariin dhufuuf hammina haa hojjennu?’ jedhu” jedhanii narratti odeessisanii dha. Murtiin isaanitti muramus waanuma maluu dha! **9** Egaa maal jenna ree? Nu Yihuudoonni warra kaan caallaa? Gonkumaa

gadadootu karaa isaanii irra jira; **17** karaa nagaas hin beekan.” **18** “Waaqa sodaachuun ija isaanii dura hin jiru.” **19** Akka afaan hundi cufamuu fi akka addunyaan hundinuu murtii Waaqaa jala galuuf, wanni seerri jedhu hundinuu akka warra seera jala jiraniif dubbatu ni beekna. **20** Kanaafis eenyu iyyuu seera eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeelaa hin ta’u; seeratu cubbuu nu hubachiisaatii. **21** Amma garuu qajeelummaan Waaqaa kennamu kan seeraan adda ta’e, kan Seerrii fi Raajonni dhugaa ba’aniif mul’ateera. **22** Qajeelummaan Waaqaa kun amantiidhaan warra Yesuus Kiristoosittti amanan hundaaf kennama; nama wal caalchisuun hin jiru; **23** sababii hundi isaanii iyyuu cubbuu hoijjetaniif isaan ulfina Waaqaa irraa citaniiruutii; **24** isaanis ayyana Waaqaa isa furama karaa Kiristoos Yesuusiin toluma kennameefiin qajeeltota taasifamaniiru. **25** Dhiiga isaatti amantii qabaachuudhaanis akka inni aarsaa araaraa ta’uuf Waaqni isa dhi’eesse. Waan kana gochuun isaa cubbuu kanaan dura hoijjetame utuu hin adabin waan obsaan bira darbeef qajeelina isaa argisiisuuuf jedhee ti; **26** Waaqni yeroo ammaa qajeelummaa isaa argisiisuu fi akka nama Yesuusittti amanus qajeelaa ta’uu isaa labsuuf waan kana godhe. **27** Yoos of tuuluun eessa jira ree? Inni hafeera. Seera kamiin? Seera eeguudhaan moo? Miti; seera amantiitiin malee. **28** Nu akka namni seera eeguudhaan utuu hin ta’in amantiidhaan

qajeelaa taasifamu ni amannaatii. **29** Waaqni isaa waadaa akka inni dhaaltuu addunyaa ta'u Waqa Yihuudootaa qofa moo? Inni Waaqa kennname sana karaa qajeelummaa amantiin Namoota Ormaas mitii? Eeyye, inni Waaqa dhufutiin argatan malee karaa seeraatiin miti. Namoota Ormaatis; **30** egaa kan dhagna **14** Yoo warri seeratti bulan dhaaltota ta'an, qabates amantiin, kan dhagna hin qabatinis amantiin gatii hin qabu; waadaanis homaa hin amantiidhuma sanaan qajeelaa kan taasisu fayyadutii; **15** kunis sababii seerri dheekkamsa Waaquma tokkicha. **31** Yoos nu amantii kanaan fiduuf. Lafa seerri hin jirre yakki hin jiruutii. **16** seera sana cabsinaa ree? Gonkumaa akkas miti! Kanaafuu waadaan kun akka ayyaanaan ta'u fi Seericha ni cimsina malee.

4 Egaa Abrahaam inni fooniin abbaa keenya ta'e sun haala kanaan maal argate jenna ree? **2** Abrahaam utuu hojiin qajeelaa taasifamee jiraatee silaa waan ittiin of jaju qaba ture; fuula Waaqaa durattu garuu akkas miti. **3** Kataabbiin Qulquluun maal jedha? "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." **4** Nama hoijetu tokkoof Mindaan gatiidha malee akka kennaa tolaatti hin hedamu. **5** Ta'us nama hin hoijenne, kan Waaqa isa nama hamaa qajeelaa taasisu amanatu garuu amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'amaaf. **6** Daawitis akka namni Waaqni qajeelummaa hojii malee argamu lakkaa'uuf eebbfamaa ta'e yommuu dubbatuakkana jedha: **7** "Warri yakki isaanii dhiifameef, kanneen cubbuun isaanii haguugameef eebbfamoo dha. **8** Namni Gooftaan cubbuu isaa itti hin lakkofne eebbfamaa dha." **9** Eebbi kun warra dhagna qabatan qofaaf moo warra dhagna hin qabatiniifis? Abrahaamiif amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'ame jenneerraati. **10** Kun egaa akkamitti isaaf lakkaa'ame ree? Erga inni dhagna qabatee moo duraanii? Durumaan malee erga dhagna qabatee miti! **11** Inni mallattoo dhagna qabaa fudhate; kunis chaappaa qajeelummaa inni utuu dhagna hin qabatin dura amantiin argate sanaa ti. Kanaafis inni warra utuu dhagna hin qabatin amanan kanneen amantiin isaanii qajeelummaatti lakkaa'ameef hundaaf abbaa dha. **12** Akkasumas inni warra dhagna qabataniif, dhagna qabachuu qofas utuu hin ta'in warra karaa amanti abbaan keenya Abrahaam utuu dhagna hin qabatiniin dura fudhate sana duukaa bu'an hundaaf abbaa dha. **13** Abrahaamii fi sanyiin Kanaafuu waadaan kun akka ayyaanaan ta'u fi Seericha ni cimsina malee.

17 Kunis akkuma, "Ani abbaa saboota baay'ee si taasiseera" jedhamee barreeffamee dha. Abrahaam Waaqa amanate; innis Waaqa warra du'aniif jirenya kennuu fi isa waan hin jirre akka waan jiruutti waamu sana durattu abbaa keenya. **18** Abrahaamis akkuma, "Sanyiin kee akkas ni ta'a" jedhametti utuu abdiin tokko iyyuu hin jiraatin abdiidhaan amanee abbaa saboota baay'ee ta'e. **19** Innis akka umuriin isaa gara waggaa dhibbaa ga'ee dhagni isaa du'e, akkasumas akka gadameessi Saaraa du'e beeku illee amantii isaaatti hin laafne. **20** Inni amantii isaaatti jabaachuun Waaqaaf ulfina kenne malee amantii dhabuun waadaa Waaqaa hin shakkine; **21** akka Waaqni waan waadaa gale raawwachuu danda'us guutumaan guutuutti hubateera. **22** Kanaafuu, "Amantiin isaa qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame." **23** Dubbiin, "Qajeelummaatti isaaf lakkaa'ame" jedhu kun Abrahaam qofaaf hin barreeffamne; **24** nuufis, warra Waaqa Gooftaa keenya Yesuusin warra du'an keessaa kaase sanatti amannuufis, qajeelummaatti ni lakkaa'ama. **25** Yesuus cubbuu keenyaaf dabarfamee du'atti kennname; qajeeltota nu taasisuuf immoo du'aa kaafame.

5 Kanaafuu amantiidhaan qajeeltota erga taasifamnee nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa wajjin nagaa qabna. **2** Ayyaana amma jabaannee ittiin dhaabannu kanattis karaa isaaatiin amantiin galuuf carraa arganneerra. Abdii ulfina Waaqaattis ni gammanna. **3** Kana qofa miti; nu dhiphina keenyattis ni gammanna; akka dhiphinni obsa

fidu ni beeknaatii; 4 obsi jabaatanii dhaabachuu, nama tokkootiin karaa namicha sanaatiin jabaatanii dhaabachuu immoo abdii fida. 5 duuti mo'ee, warri ayyaana baay'atee irraa Jaalalli Waaqaa karaa Hafuura Qulqulluu nuu hafaa ta'ee fi kennaa qajeeltota nama taasisu kennamee sanaatiin garaa keenya keessatti argatan immoo karaa nama tokkoo karaa Yesuus waan dhangalaafameef abdiin nu hin qaanessu. Kiristoosiitiin hammam caalaa jirenyaan hin 6 Utuu nu amma illee dadhabdoota taanee mo'an ree! 18 Kanaafuuakkuma balleessaan jirruu yeroo malutti Kiristoos cubbamootaaaf tokko nama hundatti yakka mursiise, akkasuma jedhee du'e. 7 Yoo namni tokko nama gaariif immoo hojiin qajeelummaa tokko nama hundaaf du'uuf ija jabaachuu danda'e iyuu, namni qajeelummaa jirenya fidu ta'e. 19 Akkuma nama qajeelaaf du'u akka malee muraasa. 8 ajajamuu diduu nama tokkootiin namoonni Garuu utuma nu cubbamoota taanee jirruu baay'een cubbamoota ta'an, akkasuma immoo Kiristoos nuuf jedhee du'e; kunis jaalala Waaqni ajajamuu nama tokkootiin namoonni baay'een nuuf qabu argisiisa. 9 Egaa nu amma erga dhiiga qajeeltota ni taasifamu. 20 Seerris akka cubbuun isaatiin qajeeltota taasifamnee, akkam karuma baay'atuuf dhufe. Lafa cubbuun baay'atetti isaatiin dheekkamsa Waaqaa jalaa hin baane garuu ayyaanni akka malee baay'ate; 21 ree! 10 Nu utuu diinota Waaqaa taanee jirruu erga du'a ilma isaatiin isatti araaramnee, erga isatti araaramnee booddee immoo hammam caalaa jirenya isaatiin hin fayyinu ree! 11 Kana qofa miti; nu garuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa ittiin amma araara arganne sanaan Waaqatti ni gammanna. 12 Kanaafakkuma cubbuun karaa nama tokkootiin addunyaa seene, duuti immoo karaa cubbuutiin seene; sababii namni hundinuu cubbuu hojjetefis duuti nama hundatti dhufe. 13 Utuu seerri hin kennaminiin dura iyuu cubbuun addunyaa keessa tureetii; yeroo seerri hin jirretti garuu cubbuun hin lakkaa'amu. 14 Ta'us duuti bara Addaam irraa jalqabee hamma bara Museetti warra dogoggora akka Addaam hin hojjetin irratti illee mo'ee ture; Addaamis Isa dhufuu jiru sanaaf fakkeenyaa ture. 15 Kennaan tolaa sun garuu akka balleessaa sanaa miti. Erga sababii balleessaa nama tokkootiin namoonni baay'een du'anii, ayyaanni Waaqatii fi kennaan karaa ayyaana nama tokkootiin jechuunis kennaan karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe sun immoo hammam caalaa namootaaf haa baay'atu ree! 16 Kennaan Waaqaa miidhaa cubbuun namni tokko hojje fideera; kennaan tolaa kan balleessaa baay'ee irratti kennname garuu qajeelummaa fide. 17 Erga sababii balleessaa

6 Egaa maal jenna ree? Akka ayyaanni baay'atuuf ittuma fufnee cubbuu haa hojennuu? 2 Gonkumaa hin ta'u! Nu warri cubbuuf duune, si'achi akkamitti cubbuu jala jiraanna? 3 Yookaan nu warri Kiristoos Yesuusitti cuuphamne hundi akka du'a isaattis cuuphamne isin hin beektanii? 4 Kanaafuuakkuma Kiristoos ulfina Abbaatiin warra du'an keessaa kaafame sana nus akka jirenya haaraa jiraannuuf cuuphaadhaan du'a isaa keessatti hirmaannee isa wajjin awwaalamne. 5 Nu erga du'a isaatiin akkasitti isa wajjin tokko taane, du'a ka'uua isaatiinis akkasuma isa wajjin tokko ni taana. 6 Akka dhagni cubbamaan balleeffamuuf, nus akka si'achi garboota cubbuu hin taaneef akka namummaan keenya moofaan sun isa wajjin fannifame ni beekna; 7 namni du'e cubbuu irraa bilisoomeeraatii. 8 Egaa nu yoo Kiristoos wajjin duune, akka isa wajjin jiraannus ni amanna. 9 Kiristoos warra du'an keessaa waan ka'eef, akka inni deebi'ee hin duune ni beeknaatii; duutis si'achi isa irratti gooftummaa hin qabu. 10 Inni du'a du'e sana si'a tokko yeroo hundaaf cubbuuf du'e; jirenya jiraatu sana garuu Waaqaaf jiraata. 11 Isinis akkasuma akka cubbuuf duutanitti, Kiristoos Yesuusiin garuu

akka Waaqaaf jiraattota taatanitti of hedaa. lubbuun jiru qofa akka ta'e isin hin beektanii **12** Kanaafuu isin akka fedhii isaa hamaadhaaf ree? **2** Dubartiin heerumte tokko hamma inni hin ajajamneef dhagna keessan kan du'a hin lubbuudhaan jirutti seeraan dhirsa isheetti oolle irratti cubbuu hin moosisinaa. **13** Akka hidhamteerti; yoo dhirsi ishee du'e garuu seera warra du'a irraa gara jireenyaatti fidamaniitti fuudhaa fi heerumaa sana irraa hiikamteerti. **3** Waaqaaf of dhi'eessaa malee kutaa dhagna Kanaafuu utuu dhirsi ishee lubbuudhaan jiruu keessanii mi'a jal'inaa gootanii cubbuuf hin yoo nama biraatti heerumte isheen ejjituu dhi'eessinaa; garuu kutaa dhagna keessanii mi'a jedhamti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu waan qajeelinaa godhaatii Waaqaaf dhi'eessaa. **14** Isin seera sana irraa hiikamteef yoo nama biraatti ayyaana jala jirtu malee waan seera jala hin heerumte illee ejjituu miti. **4** Kanaafuu yaa jirreef, cubbuun isin irratti gooftummaa hin obboloota ko, isinis akkasuma karaa dhagna qabaatu. **15** Egaa maal haa ta'u ree? Nu sababii Kiristoosiin seeraaf duutanirtu; kunis akka isin ayyaana jala malee seera jala hin jirreef cubbuu kan bira, kan isa warra du'an keessaa kaafame haa hojjennuu? Gonkumaa hin ta'u! **16** Cubbuu sanaa taataniif; kun immoo akka nu Waaqaaf gara du'aatti nama geessuufis ta'u yookaan ija naqannuuf. **5** Yeroo nu akka namummaa ajajamuu gara qajeelummaatti nama geessuuf, cubbamaatti jiraachaa turretti, hawwiin cubbuu yommuu akka garbootaatti nama tokkoof kan seeraan kakaafame sun akka nu du'aaf ija ajajamuuf of kennitanitti, nama ajajamtaniif naqannuuf dhagna keenya keessatti hojjechaa sanaaf akka garboota taatan hin beektanii? **17** ture. **6** Amma garuu waan duraan nu hidhee ture Isin yoo garboota cubbuu turtan illee amma sanaaf du'uudhaan seera irraa hiikamneerra; garuu barumsa itti kennamtan sanaaf waan kunis akka seera moofaa barreeffame sana garaa guutuun ajajamtaniif Waaqaaf galanni jalatti tajaajilluuf utuu hin ta'in akka jirenya haa ta'u. **18** Isin cubbuu irraa bilisoomtanii Hafuuraa haaraa sanaan tajaajilluuf. **7** Egaa garboota qajeelummaa taataniirtu. **19** Sababii maal jenna ree? Seerri cubbuudhaa? Gonkumaa isin uumamaanuu dadhaboo taataniif ani jecha akkas miti! Garuu ani utuu seeraan ta'uua namaa galuun nan dubbadha;akkuma kutaa baatee cubbuun maal akka ta'e hin beeku ture. dhagna keessanii xuraa'ummaa fi hammina Utuu seerri "Hin hawwin" jechuu baatee ani guddachaa deemuuf garba gootanii dhi'eessaa silaa hawwiin maal akka ta'e dhugumaan hin turtan sana ammas kutaa dhagna keessanii beeku ture. **8** Cubbuun garuu carraa ajajni qajeelummaa gara qulqullummaatti geessuuf argamsiiseen hawwii hamaa gosa hundaa na garba godhaatii dhi'eessaa. **20** Isin yeroo keessatti uume. Lafa seerri hin jirretti cubbuun garboota cubbuu turtanitti, qajeelummaa irraa du'aadhaatii. **9** Ani dur seera malee jiraachaan bilisa turtan. **21** Waan amma itti qaanoftan ture; yommuu ajajni dhufetti garuu cubbuun ni kana irraa yeroo sana bu'aa maalii argattan bayyanatte; anis nan du'e. **10** Ajajni jirenya fida jedhamee eegame sunis akka du'a natti fide nan hubadhe. **11** Cubbuun carraa ajajni argamsiiseen na gowwoomse; ajajuma sanaanis na ajeese. **12** Kanaafuu seerri qulqulluu dha; ajajni sunis qulqulluu dha; qajeelaa dha; gaarii dhas. **13** Egaa waan gaarii sanatu du'a natti ta'e ee ree? Gonkumaa akkas miti! Cubbuunis akka cubbuutti akka ilaalamuuuf, akka karaa ajajaatiin ittuma caalee cubbuu ta'uufis cubbuun karaa waan gaarii sanaatiin du'a natti fide.

14 Nus akka seerri sun seera hafuuraa ta'e ni

bara baraa ti. (aiōnios g166) **23** Mindaan cubbuu du'aatii; kennaan Waaqaaf garuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Yaa obboloota, ani warra seera beekanitti nan dubbadhaatii; seerri nama tokko irratti taayitaa kan qabaatu hamma namichi sun

beekna; ani garuu nama foonii kan akkuma fooniitti jiraatan waan foonii yaadu; warri garbaatti cubbuuti gurguramee dha. **15** Ani akka Hafuuraatti jiraatan garuu waan Hafuuraa waanan hojjedhu hin beeku. Ani waanan jibbun yaadu. **6** Yaadni foonii du'a; yaadni Hafuuraa hojjedha malee waanan hojjechuu barbaadu hin garuu jirenyaa fi nagaal dha. **7** Yaadni hojjedhuiti. **16** Ani erga waanan hojjechuu hin foonii diina Waaqaa ti; seera Waaqaatiifis barbaanne hojjedhee, akka seerri sun gaarii ta'e hin bulu. Buluuus hin danda'u. **8** Warri akka walii nan gala. **17** Yoos, si'achi cubbuu na keessa fooniitti jiraatan Waaqa gammachiisuu hin jiraatutu waan kana hojjeta malee ana miti. **18** danda'an. **9** Isin garuu yoo Hafuurri Waaqaa Na keessa jechuunis namummaa koo cubbamaa isin keessa jiraate akka Hafuuraatti jiraattu keessa akka wanni gaariin tokko iyyuu hin malee akka fooniitti hin jiraattan. Eenyu iyyuu jirre nan beeka. Ani waan gaarii hojjechuu nan yoo Hafuura Kiristoos qabaachuu baate inni hawwa; garuu hojjechuu hin danda'u. **19** Wanti kan Kiristoos miti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa ani hojjedhu waan hamaa ani hojjechuu hin jiraate garuu dhagni keessan sababii cubbuutiin barbaanne malee waan gaarii ani hojjechuu du'aa dha; hafuurri keessan immoo sababii barbaadu mitiitii. **20** Egaa ani waanan hojjechuu qajeelummaatiin jiraataa dha. **11** Hafuurri hin barbaanne yoon hojjedhe, si'achi cubbuu Waaqaa inni Yesuusin warra du'an keessaa na keessa jiraatu sanatu waan kana hojjeta kaase sun yoo isin keessa jiraate garuu, inni malee ana miti. **21** Kanaafuu akka seerri sun Kiristoos Yesuusin warra du'an keessaa kaase hojjechaa jiru nan hubadha; yommuu ani waan sun karaa Hafuura isaa kan isin keessa jiruutiin gaarii hojjechuu barbaadu hamminni na biratti dhagna keessan isa du'uufis jirenya kenna. **12** argama. **22** Ani keessa namummaa kootti seera Egaa yaa obboloota, nu gatii of irraa qabna; Waaqaattin nan gammadaatii; **23** ani garuu garuu fooniifit miti; akka fooniitti jiraachuuufis utuu seerri biraa seera qalbii koo wajjin kutaa miti. **13** Isin yoo akka fooniitti jiraattan ni dhagna koo keessatti wal lolee seera cubbuu duutututii; yoo Hafuuraan hojii foon keessanii kan kutaa dhagna koo keessa jiruuf na booji'u ajjeeftan garuu ni jiraattu. **14** Warri Hafuura nan arga. **24** Ani nama gadadamaaakkamii Waaqaatiin qajeelfaman hundinuu ilmaan ti! Dhagna du'u kana jalaa eenyutu na baasa? Waaqaatii. **15** Isin Hafuura ilmummaa isa nu **25** Karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin ittiin, "Aabbaa, yaa Abbaa" jennee waammannu galanni Waaqaaf haa ta'u! Kanaafuu ani mataan sana argattan malee Hafuura garbummaa kan koo qalbii kootiin garbicha seera Waaqaa ti; gara sodaatti isin deebisu hin arganne. **16** namummaa koo cubbamaadhaan garuu ani Akka nu ijoollee Waaqaa taane kan hafuura garbicha seera cubbuu ti.

8 Egaa amma murtiin warra Kiristoos Yesuus keessa jiraatanitti muramu hin jiru; **2** seerri Hafuura jirenyaa karaa Kiristoos Yesuusiin seera cubbuutii fi seera du'aa jalaa na bilisoomseeraatii. **3** Waan seerri sababii fooniitiin dadhabsiifameef hojjechuu hin danda'in, Waaqni Ilma ofii isaa bifaa foon cubbamaatiin aarsaa cubbuu akka ta'uuf erguun hojjeteeraatii. Kanaanis inni fooniin cubbuutti mure. **4** Kunis akka qajeelummaan seeraa sun nu warra utuu akka namummaa cubbamaatti hin ta'in akka Hafuuraatti jiraannu keessatti raawwatamuufii dha. **5** Warri akka **17** Yoo ijoollee taane immoo nu dhaaltota; akka hirmaattota ulfina isaa taanuufis yoo hirmaattota dhiphina isaa taane, nu dhaaltota Waaqaa ti; Kiristoos wajjinis ni dhaalla. **18** Dhiphinni keenya kan ammaa kun ulfina nutti mul'achuuf jiruun yommuu wal bira qabamu akka waan tokkottuu hin lakka'amne ani nan yaada. **19** Uumamni mul'achuuf ijoollee Waaqaa hawiidhaan eeggachaa jira. **20** Uumamni utuu filannoo isaatii hin ta'in, fedhii isa dabarsee isaa kenne sanaatiin abdiidhaan waan faayidaa hin qabnetti saaxilameeraatii; **21** kunis akka uumamni mataan isaa garbummaa tortoruu

jalaa ba'ee bilisummaa ulfina qabeessa ijoolee **37** Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallate Waaqaatti galuuf. **22** Uumamni hundinuu sanaan mo'attoota ni caalla. **38** Duuti yookaan hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo jireenyi, ergamoonni yookaan bulchitooni, ciniinsuutti akka aadaa jiru ni beekna. **23** hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya dhufuuq jiru yookaan hummi tokko iyuu, **39** warri ija Hafuuraa kan jalqabaa qabnu iyuu ol dheerinni yookaan gad fageenyi yookaan furii dhagna keenyaa ilmummaatti guddifamuu uumamni biraam kam iyuu jaalala Waqaqa kan eeggachaa of keessatti ni aadna. **24** Nu abdi Kiristoos Yesuus Gooftaa keenyaa irraa akka kanaan fayyineetii. Abdiin argamu garuu abdi miti; namni waan amma iyuu qabu abdatu eenyu ree? **25** Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna. **26** Akkasumas Hafuurri dadhabbii keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuutii; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'amneen nuuf kadhata. **27** Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuraas ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqullootaaf kadhataati. **28** Waaqni warra isa jaallatanii akka kaayyoo isaatti waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hoijetu ni beekna. **29** Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakkaataniif duraan dursee murteesseeraatii. **30** Inni warra duraan dursee murteesse sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasise; warra qajeeltota taasiseef immoo ulfina kenne. **31** Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'ee eenyutu nuun mormuu danda'a? **32** Waaqni Ilma isaa illee utuu hin mararfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kenuu ree? **33** Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. **34** Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhatu sanaa dha. **35** Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? **36** Kunis akkuma, "Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa'amneerra" jedhamee barreeffamee dha.

37 Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallate Waaqaatti galuuf. **22** Uumamni hundinuu sanaan mo'attoota ni caalla. **38** Duuti yookaan hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo jireenyi, ergamoonni yookaan bulchitooni, ciniinsuutti akka aadaa jiru ni beekna. **23** hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya dhufuuq jiru yookaan hummi tokko iyuu, **39** warri ija Hafuuraa kan jalqabaa qabnu iyuu ol dheerinni yookaan gad fageenyi yookaan furii dhagna keenyaa ilmummaatti guddifamuu uumamni biraam kam iyuu jaalala Waqaqa kan eeggachaa of keessatti ni aadna. **24** Nu abdi Kiristoos Yesuus Gooftaa keenyaa irraa akka kanaan fayyineetii. Abdiin argamu garuu abdi miti; namni waan amma iyuu qabu abdatu eenyu ree? **25** Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna. **26** Akkasumas Hafuurri dadhabbii keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuutii; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'amneen nuuf kadhata. **27** Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuraas ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqullootaaf kadhataati. **28** Waaqni warra isa jaallatanii akka kaayyoo isaatti waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hoijetu ni beekna. **29** Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakkaataniif duraan dursee murteesseeraatii. **30** Inni warra duraan dursee murteesse sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasise; warra qajeeltota taasiseef immoo ulfina kenne. **31** Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'ee eenyutu nuun mormuu danda'a? **32** Waaqni Ilma isaa illee utuu hin mararfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kenuu ree? **33** Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. **34** Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhatu sanaa dha. **35** Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? **36** Kunis akkuma, "Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa'amneerra" jedhamee barreeffamee dha.

9 Ani Kiristoosiin dhugaa nan dubbadha; ani hin sobu; yaadni koos Hafuu Qulqulluudhaan naa mirkaneessa; **2** ani gadda guddaa fi dhiphina wal irraa hin cinne garaa koo keessaa qaba. **3** Ani iyuu obboloota koo warra akka fooniitti sanyii koo ta'aniif jedhee utuun Kiristoos irraa gargar ba'ee abaaramee nan hawwa tureetii; **4** isaan saba Israa'el. Ilmummaan, ulfinni, kakuun, seera fudhachuu, tajaajiluu fi waadaan kan isaanii ti. **5** Abbootiin kan isaanii ti; Kiristoosis isaan irraa fooniin dhalate; inni waan hunda irratti Waaqa; inni bara baraan haa eebbfamu! Ameen. (aiōn **g165**) **6** Kun garuu dubbiin Waaqaa diigameera jechuu miti. Kan Israa'el irraa dhalate hundi Israa'el miti. **7** Yookaan isaan sababii sanyii Abrahaam ta'aniif hundi isaanii ijoolee isaa miti. Garuu, "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedhameera. **8** Kana jechuunis ijoolee waadaatu sanyiitti lakkaa'ama malee ijooleen foon irraa dhalatan ijoolee Waaqaa miti. **9** Dubbiin waadaa sunis kan, "Ani yeroo murteeffametti deebi'ee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi" jedhu tureetii. **10** Kana qofa miti; Ribqaan yeroo namuma tokkoof, abbaa keenya Yisihaaqiif ulfooftetti, **11** ijooleen sun utuu hin dhalatin yookaan utuu waan gaarii yookaan waan hamaa hin hoijetin akka kaayyoon filannoo Waaqaa raawwatamuuf, **12** utuu hojiin hin ta'in isa waamicha Waaqaatiin, "Inni hangafni isa quxisuu tajaajila" jedhamee isheetti himame. **13** Kunis akkuma, "Yaaqoobin nan jaalladhe; Esaawun garuu nan jibbe" jedhamee barreeffamee dha. **14** Egaa maal jenna ree? Waaqni jal'aadhaa? Gonkumaa akkas miti! **15** Inni Museedhaan, "Ani kanan maaru nan maara;

kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa” jedhaatii. qajeelummaa karaa amantiitiin ta'e argataniiru. **16** Kanaafuu wanti kun araara Waaqatiin **31** Israa'elooni seera qajeelummaa duukaa malee hawwii yookaan carraaqqii namaatiin bu'an garuu qajeelummaa hin arganne. **32** miti. **17** Kataabbiin qulqulluun Fara'ooniin, “Ani Maaliif dhaban? Kunis sababii isaan utuu karaa humna koo sirratti argisiisuu, maqaan koos amantiitiin hin ta'in hojiidhaan qajeelummaa akka lafa hunda irratti labsamuuf kaayyoo argachuu barbaadaniif; isaanis dhagaa nama kanaaf si kaaseera” jedhaatii. **18** Kanaaf Waaqni gufachiisuun gufatan. **33** Kunis akkuma, “Kunoo, kan maaruu barbaadu ni maara; kan mata ani dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu jabeessa gochuu barbaadu immoo mata jabeessa Xiyoon keessa nan kaa'a; namni isatti amanu godha. **19** Isinis, “Yoos Waaqni maaliif amma gonkumaa hin qaana'u” jedhamee barreeffame iyyuu dogoggora nurra barbaada? Fedhiiisaas sanaa dha.

eenyutu mormuu danda'a?" naan jettu. **20**

Garuu yaa namichoo, Waaqaan mormuu ati eenu? “Wanti tolfaame tokko kan isa tolcheen, ‘Ati maaliif akkanatti na tolchite?’” jedhaa?

21 Suphee dhooftuun tokko dhoqfee suphee kan bukaa'e irraa qodaa ulfinaa fi salphinaaf oolu tolchuuf mirga hin qabuu? **22** Waaqni dheekkamsa isaa argisiisuu fi humna isaas beeksisuuf jedhee yoo mi'a dheekkamsaa kanneen badiisaaf qopheeffaman obsa guddaan bira darbe hoo? **23** Inni badhaadhummamaa ulfina isaa yoo mi'a araara isaa kanneen duraan dursee ulfinaaf qopheessetti beeksisuuf jedhee waan kana godhe hoo? **24** Nus warra waamaman keessaa tokkoo dha; inni Yihuudoota qofa keessaa utuu hin ta'in Namoota Ormaa keessas waameera. **25** Inni kitaaba Hoose'aa keessatti akkana jedha: “Ani warra saba koo hin ta'iniin, ‘saba koo’ nan jedha; ishee jaallatamtuu hin ta'iniin immoo, ‘jaallatamtuu’ nan jedha.” **26**

Akkasumas isaan, “Iddoodhuma itti, ‘Isin saba koo miti’ isaaniin jedhame sanatti, ‘ilmhaar Waaqa jiraataa’ jedhamanii ni waamamu.” **27** Isaayaas akkana jedhee waa'ee Israa'el iyya: “Baay’inni ilmaan Israa'el yoo akkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyyuu, hambaa qofatu fayya. **28** Gooftaan utuu hin turin, yeroo dhumaatiif lafa irratti ni muraatii.” **29** Kunis akkuma Isaayaas duraan dursee akkana jedhee dubbatee dha: “Utuu Gooftaan Waan Hunda Danda'u, sanyii nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodom taanee, Gomoraas fakkaanna turre.” **30** Egaa maal jenna ree? Namoonni Ormaa kan qajeelummaa duukaa hin bu'in

10 Yaa obbolota, hawiin garaa kootii fi wanni ani Israa'elootaaf Waaqa kadhadhu akka isaan fayyanif. **2** Ani akka isaan Waaqaaf hinaaffaa qaban dhugaa nan ba'a; hinaaffaan isaanii garuu kan beekumsa irratti hundeeffame miti. **3** Isaan waan qajeelummaa Waaqa biraahufu hin beekinii fi waan qajeelummaa ofii isaanii uumachuu barbaadaniif qajeelummaa Waaqatiif hin bulle. **4** Akka namni amanu hundinuu qajeelummaa argatuuf Kiristoos raawwii seeraatii. **5** Museen waa'ee qajeelummaa seeraan argamuu, “Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata” jedhee waan kana barreesseeraatii. **6** Qajeelummaan amantiidhaan argamu garuu akkana jedha; “Ati garaa kee keessatti, ‘Eenyutu gara samiitti ol ba'a?’ hin jedhin;” Kun Kiristoosin gad buusuuf, **7** “Yookaan, ‘Eenyutu qileetti gad bu'a?’ hin jedhin;” kun Kiristoosin warra du'an keessaa ol baasuuf. **(Abyssos g12)** **8** Inni garuu maal jedha? “Dubbichi si bira jira; afaan keetii fi garaa kee keessaa jira;” innis dubbii amantii isa nu lallabnuu dha; **9** kunis yoo ati, “Yesuus Gooftaa dha” jettee afaan keetiin dhugaa baatee akka Waaqni warra du'an keessaa isa kaase garaa keetti amante, ati ni fayyita. **10** Namni garaa isaatiin amanee qajeelaa taasifamaatii; afaan isaatiinis dhugaa ba'ee fayya. **11** Kataabbiin Qulqulluun, “Namni isatti amanu kam iyyuu gonkumaa hin qaana'u” jedhaatii. **12** Yihuudii fi Giriiikii gidduu garaa garummaan hin jiruutii; Gooftuma tokkicha sanatu Gooftaa hundaa ti; innis warra isa waammatar hunda eebba isaatiin badhaasa. **13** “Namni maqaa Gooftaa

waammatu hundinuu ni fayyaatii.” 14 Yoos isaan Israa’el waan jabeessee barbaade sana hin akkamitti isa itti hin amanin waammachuu arganne; warri filataman garuu argataniiru. danda’u ree? Isa waa’ee isaa hin dhaga’inittis Warri kaan immoo mataa jabaatan. 8 Kunis akkamitti amanuu danda’u ree? Utuu namni isa, “Waaqni hamma guyyaa har’atti, akka isaanitti hin lallabinis akkamitti dhaga’uu iji isaanii hin argineef, akka gurri isaaniis danda’u ree? 15 Isaanis utuu hin ergamin hin dhageenyeef, hafuura nama dawweessu akkamitti lallabuu danda’u? Kunis isa, “Miilli isaaniif kenne” jedhamee barreeffamee dha. warra wangeela fidanii akkam miidhagaa dha!” 9 Daawitisakkana jedha; “Maaddiin isaanii jedhamee barreeffamee dha. 16 Oduu gaarii iddaa fi kiyyoo, gufuu nama gufachiisuu fi sanas kan fudhate Israa’eloota hunda miti. adaba isaanitti haa ta’u. 10 Akka arguu hin Isaayyaas, “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu dandeenyeef iji isaanii haa haguuggamu; dugdi amane?” jedhaati. 17 Egaa amantiin ergaa isaaniis bara bараan haa goophatu.” 11 Anis dhaga’uudhaan dhufa; ergaan kunis karraa deebisee, “Isaan hamma kufanii ka’uu hin dubbi waa’ee Kiristoosiin dhaga’ama. 18 Ani dandeenyetti gufatanii?” jedheen gaafadha. garuu: Isaan hin dhageenyeh moo? jedhee nan Kun gonkumaa akkas miti! Garuu akka sabni gaafadha; dhugumaanuu isaan dhaga’aniiru: Israa’el hinaafuuf sababii balleessaa isaaniitiif “Sagaleen isaanii lafa hunda, dubbiisaanii fayyinni Namoota Ormaatiif dhufe. 12 Yoos erga handaara addunyaa ga’e.” 19 Ammas ani: Israa’el balleessaan isaanii addunyaaaf badhaadhummaa hin hubanne moo? jedheen gaafadha. Museen fidee, kufaatiin isaaniis erga Namoota Ormaatiif duraan dursee, “Ani warra saba hin ta’iniin akka badhaadhummaa fidee, guutummaan isaanii isin hinaaftan nan godha; saba hubannaah hin immoo hammam caalaa badhaadhummaa haa qabneenis isin nan aarsaa” jedha. 20 Isaayyaasis fiduu ree? 13 Yaa Namoota Ormaa, ani isinittin ija jabinaan, “Warri na hin barbaadin na argatan; dubbadha. Ani waanan ergamaa Namoota warra na hin iyyafatinittis nan mul’adhe” Ormaa ta’eeef, tajaajila koo nan kabaja. 14 jedha. 21 Waa’ee Israa’el garuu, “Ani guyyaa Kanaanis ani tarii saba koo hinaaffaaf kakaasee isaan keessaa tokko tokko fayyisuu abdadhee ti. 15 Erga gatamuun isaanii addunyaaaf araara fidee, fudhatamuun isaanii immoo warra du’an keessaa jireenyatti kaafamuu malee maal fida ree? 16 Kutaan bukoo kan akka kennaa hangafaatti dhi’effame tokko erga qulqulluu ta’ee, bukoon guutuun qulqulluu dha; hiddi erga qulqulluu ta’ee, dameewwan isaaas akkasuma qulqulloota. 17 Dameewwan sana keessaa tokko caccabsamnaan ati utuma lataa ejersa bosonaa taatee jirtuu iddo dameewwan caccabaniitti fayyifamtee soora hiddi ejersaa irraa argamu kan qooddattu taanaan, 18 dameewwan sanatti hin koorin. Yoo of jajje garuu hidda sanatu si baata malee akka ati hidda sana hin baanne hubadhu. 19 Atis, “Akka ani itti fayyifamuuf dameewwan sun caccabsaman” ni jetta. 20 Kun dhuguma. Isaan waan amantii hin qabneef caccabsaman; ati garuu amantiidhaan dhaabatteerta. Kanaafuu

11 Anis, “Egaa Waaqni saba isaa ni gatee ree?”

jedhee nan gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Ani iyyuu Israa’elicha, sanyii Abrahaam keessaa gosa Beniyaam. 2 Waaqni saba isaa warra duraan dursee beeke sana hin ganne; isin waa’ee Eeliyaas, inni akkamitti Waaqa duratti akka Israa’elin himate Katabbiin Qulqulluun maal akka jedhu hin beektanii? Innisakkana jedha: 3 “Yaa Gooftaa isaan raajota kee ajjeesaniiru; iddo aarsaa keetii illee diiganiiru; anuma qofatu hafe; anas ajjeesuu barbaadu.” 4 Garuu deebiin Waaqni isaaf kenne maal ture? “Ani ofii kootiif namoota Ba’aaliih hin jilbeenfatim 7,000 hambifadheera.” 5 Akkasuma yeroo ammaas hambaawwan ayyaanaan filataman jiru. 6 Erga ayyaanaan ta’e immoo si’achi hojiin miti; utuu hojiin ta’ee immoo ayyaanni silaa ayyaana hin ta’u ture. 7 Egaa maali ree?

sodaadhu malee of hin tuulin. 21 Waaqni yoo dameewwan uumamaatiif hin hilin siifis hin hiluutii. 22 Egaa arjummaa fi gara jabina Waaqaa hubadhu: gara jabinni isaa warra kufan irratti; ani gara laafina Waaqaatiin isin kadhadha; arjummaan isaa garuu hamma ati arjummaa kunis waaqeffannaa keessan kan hafuuraa ti. isaa keessa jiraattutti siif; yoo kanaa achii atis ni kutamta. 23 Isaanis yoo amantii dhabuutti fufuu baatan itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuu ni danda'atii. 24 Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta'e irraa muramtee karaa seera uumamaatiin ala ta'een muka ejersaa kan 25 Yaa obboloota, ani akka isin ogeeyyii of yaadaa malee hamma yaaduu qabdani olitti seetanii icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hin yaadinaa. 4 Akkuma dhagni keenya kutaa hamma lakkobsi Namoota Ormaa guutuun baay'ee qabu, akkuma kutaawwan kunneenis seenutti Israa'el gariin mata jabinaan jiraachaa hojii wal fakkaatu hin qabaatin sana turan. 26 Kanaafuu Israa'el hundi ni fayyu; akkasuma immoo nu warri baay'ee taane akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Inni furu Kiristoosiin dhagna tokkoo dha; tokkoon Xiyooni ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee tokkoon kutaa dhagnaan kan walii isaanii ti. 6 jiraachuu ni balleessa. 27 Yommuu ani cubbuu Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kennaa isaanii isaan irraa fuudhutti, kakuun koo kan ani garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokkoo isaan wajjin qabu kana." 28 Akka wangeelaatti raajii dubbachuu ta'e, inni akkuma amantii isiniif jecha isaan diinota; akka filannootti isaatitti haa dubbatu. 7 Yoo tajaajiluu ta'e, garuu abbootiif jecha isaan jaallatamoo dha; 29 haa tajaajilu; yoo barsiisuu ta'e, haa barsiisu; kennaan Waaqaatiif fi waamichi isaa gaabbii hin 8 yoo jajjabeessuu ta'e, haa jajjabeessu; yoo qabuutii. 30 Akkuma isin kanaan dura Waaqaaf warra rakkatanifiif kennuu ta'e, arjummaadhaan ajajamuu diddanii amma garuu ajajamuu diduu haa kenuu; yoo bulchuu ta'e, jabaatee haa isaaniiitii araara argattan sana 31 isaanis bulchu; yoo maaruu ta'e, gammachuun haa akkasuma araara Waaqaa kan isin argattaniin maaru. 9 Jaalalli keessan itti fakkeessuudhaan akka araara argataniif amma ajajamuu didan. hin ta'in. Waan hamaa jibbaa; waan gaariitti 32 Waaqni hunduma isaaniitiif araara buusuuf maxxanaa. 10 Jaalala obbolummaatiin jabeessaa jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal galche. (elees 33 Badhaadhummamaan dorgomaa. 11 Gooftaa tajaajiluu keessatti ogummaatiif fi beekumsa Waaqaa hammam hafuura gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin dhabinaa. 12 Abdiidhaan gammadaa; dhiphina ga'amu! Karaan isaaS barbaadamee itti hin obsaa; kadhannaatti cimaa. 13 Qulqulloota ba'amu! Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?" 35 "Yookaan simadhaa. 14 Warra isin ari'atan eebbisaa; akka Waaqni deebisee isaaaf kennuu jedhee, eebbisaa malee hin abaarinaa. 15 Warra eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?" 36 gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an Wanti hundinuu isa irraa dhufe; isumaan dhufe; wajjin boo'aa. 16 Walii galteedhaan wajjin isaaaf dhufe. Bara baraan ulfinni isaaaf haa ta'u! jiraadhaa. Warra jireenya gad aanaa jiraatan Ameen. (aiōn g165)

12 Kanaafuu yaa obboloota, akka isin dhagna keessan aarsaa jiraataa, qulqulla'a'aa fi kan 2 Fedhiin Waaqaa gaariin, gammachiisaanii fi kan mudaa hin qabne maal akka ta'e qorattanii akka mirkaneessuu dandeessaniif haaromfamuu qalbii keessaniitiin geeddaramaa malee addunyaa kana hin fakkaatinnaa. (aiōn g165) 3 Ani ayyaana naa kennameen tokkoo dhaabame irratti erga fayyifamtee, dameewwan tokkoo keessan nan gorsaati: Akka madaalii uumamaan kunneen hammam caalaa muka ejersa amantii kan Waaqni isinii kenne sanaatti isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! qalbeeffannaaadhaan waa'ee ofii keessanii 5 20 Yaa obboloota, ani akka isin ogeeyyii of yaadaa malee hamma yaaduu qabdani olitti seetanii icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hin yaadinaa. 4 Akkuma dhagni keenya kutaa hamma lakkobsi Namoota Ormaa guutuun baay'ee qabu, akkuma kutaawwan kunneenis seenutti Israa'el gariin mata jabinaan jiraachaa hojii wal fakkaatu hin qabaatin sana turan. 21 Kanaafuu Israa'el hundi ni fayyu; akkasuma immoo nu warri baay'ee taane akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Inni furu Kiristoosiin dhagna tokkoo dha; tokkoon Xiyooni ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee tokkoon kutaa dhagnaan kan walii isaanii ti. 6 jiraachuu ni balleessa. 22 Yommuu ani cubbuu Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kennaa isaanii isaan irraa fuudhutti, kakuun koo kan ani garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokkoo isaan wajjin qabu kana." 23 Akka wangeelaatti raajii dubbachuu ta'e, inni akkuma amantii isiniif jecha isaan diinota; akka filannootti isaatitti haa dubbatu. 7 Yoo tajaajiluu ta'e, garuu abbootiif jecha isaan jaallatamoo dha; 24 haa tajaajilu; yoo barsiisuu ta'e, haa barsiisu; kennaan Waaqaatiif fi waamichi isaa gaabbii hin 8 yoo jajjabeessuu ta'e, haa jajjabeessu; yoo qabuutii. 25 Akkuma isin kanaan dura Waaqaaf warra rakkatanifiif kennuu ta'e, arjummaadhaan ajajamuu diddanii amma garuu ajajamuu diduu haa kenuu; yoo bulchuu ta'e, jabaatee haa isaaniiitii araara argattan sana 26 isaanis bulchu; yoo maaruu ta'e, gammachuun haa akkasuma araara Waaqaa kan isin argattaniin maaru. 9 Jaalalli keessan itti fakkeessuudhaan akka araara argataniif amma ajajamuu didan. hin ta'in. Waan hamaa jibbaa; waan gaariitti 27 32 Waaqni hunduma isaaniitiif araara buusuuf maxxanaa. 10 Jaalala obbolummaatiin jabeessaa jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal galche. (elees 33 Badhaadhummamaan dorgomaa. 11 Gooftaa tajaajiluu keessatti ogummaatiif fi beekumsa Waaqaa hammam hafuura gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin dhabinaa. 12 Abdiidhaan gammadaa; dhiphina ga'amu! Karaan isaaS barbaadamee itti hin obsaa; kadhannaatti cimaa. 13 Qulqulloota ba'amu! Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?" 34 "Yookaan simadhaa. 14 Warra isin ari'atan eebbisaa; akka Waaqni deebisee isaaaf kennuu jedhee, eebbisaa malee hin abaarinaa. 15 Warra eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?" 35 gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an Wanti hundinuu isa irraa dhufe; isumaan dhufe; wajjin boo'aa. 16 Walii galteedhaan wajjin isaaaf dhufe. Bara baraan ulfinni isaaaf haa ta'u! jiraadhaa. Warra jireenya gad aanaa jiraatan Ameen. (aiōn g165)

tuulinaa. **17** Nama kamiif iyyuu hammina jedhanii fi ajajni biraas seera, “Ollaa kee akkuma hamminaan hin deebisinaa. Nama hunda duratti ofii keetiitti jaalladhu” jedhu kanaan walitti waan gaarii hojjedhaa. **18** Yoo danda’ame, guduunfamu. **19** Jaalalli ollaa isaa hin miidhu. gama keessaniin nama hunda wajjin nagaan Kanaafuu jaallalli raawwii seeraa ti. **20** Yeroon jiraadhaa. **21** Yaa jaallatamtoota, dheekkamsa isin hirribaa dammaqsan amma akka ta’e Waaqaatiif iddoo kennaa malee haaloo hin hubadhaa. Yeroo nu itti amanne sana caalaa ba’inaa; Gooftaan, “Haaloo baasuun kan koo fayyinni keenya amma nutti dhi’ateeraatii. **22** ti; ani gatii nan deebisa” jedha, jedhamee Halkan bari’uu ga’eera; guyyaanis dhi’ateera. barreeffameeraatii. **23** Garuu, “Yoo diinni Kanaafuu hojii dukkanaa of irraa gannee mi’aa kee beela’e, beela baasi; yoo inni dheeboites, lolaa kan ifaa haa hidhannu. **24** Kottaa akka waan inni dhugu kenniif. Kana gochuu keetiin yeroo guyyaatti amala gaariin haa jiraannu; barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta.” **25** addaggummaa fi machiidhaan miti; jirenya Gaarummaan hammina mo’i malee hamminaan sagaagalummaa fi gad dhiisiitiin miti; wal loluu fi hinaaffaadhaan miti. **26** Qooda kanaa Yesuus Kiristoos Goofticha uffadhaa; akka itti hawwii fooni gammachiiftan hin yaadinaa.

13 Namni kam iyyuu warra taayitaa bulchiinsaa irra jiran jalatti buluu qaba; yoo

Waaqa irraa ta’e malee taayitaa qabaachuu hin danda’amuutii. Warra taayitaa qaban Waaqatu muude. **2** Kanaafuu namni abbootii taayitaatiin mormu sirna Waaqaatiin morma; warri akkas godhanis murtii ofitti fidu. **3** Bulchitoonni warra waan hamaa hojjetan malee warra waan gaarii hojjetan hin sodaachisan. Ati akka nama taayitaa qabu hin sodaanne ni barbaaddaa? Egaa waan gaarii hojjedhu; inni iyyuu si galateeffataati. **4** Inni waan gaarii siif gochuudhaaf tajaajilaa Waaqaati. Ati garuu yoo waan hamaa hojjette sodaadhu; inni akkasumaan goraadee hin tokko akka waan guyyaan tokko guyyaa kaan qabatuutii. Inni tajaajilaa Waaqaa kan warra waan hamaa hojjetan irratti dheekkamsa fiduu haaloo baasuu dha. **5** Kanaafuu sababii yaada ofii isaa guutummaatti amanee haa dheekkamsaa qofaaf utuu hin ta’in, yaada fudhatu. **6** Namni guyyicha kabaju Gooftaaq qulqulluudhaan warra taayitaa irra jiran jalatti jedhee kabaja; kan guyyicha hin kabajnes buluu barbaachisaa dha. **7** Isinis kanumaaf Gooftaaq jedhee hin kabaju. Kan nyaatu Gooftaaq qaraxa baaftu; abbootiin taayitaa tajaajiltoota jedhee nyaata; inni Waaqa galateeffataati; Waaqaa warra yeroo isaanii guutuu hojii kan hin nyaannes Gooftaaq jedhee hin nyaatu; bulchiinsaatiif kennaniidhaatii. **8** Waan nama Waaqas ni galateeffata. **9** Nu keessaa namni hundaaf kenuun isin irra jiru kennaa; yoo mataa isaatiif jiraatu, kan mataa isaatiif du’us qaraxa ta’e qaraxa, yoo gibira ta’e immoo gibira baasaa; yoo sodaachuu ta’e sodaadhaa; yoo ulfina kenuu ta’es, ulfina kennaa. **10** Isin wal jaallachuu malee gatii tokko illee of irraa hin qabaatinaa; namni nama biraa jaallatu kam iyuu seera raawwateeraatii. **11** Ajajawwan, maaliif obboleessa keetti murta ree? Yookaan “Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; hin hawwin” maaliif obboleessa kee tuffatta ree? Nu hundi

teessoo murtii Waaqaa dura ni dhaabannaatii. **11** iyyuu ofii isaa hin gammachiifneetii; kun Kunis: “Ani jiraataadhaati; jilbi hundi anaaf ni garuu akkuma, “Arrabsoon warra si arrabsanii jilbeenfata; arrabni hundi Waaqaaf dhugaa ba’na’ narra ga’eera” jedhamee barreeffamee dha. jedha Gooftaan” jedhamee barreeffameeraatii. **4** Nu akka obsaa fi jajjabina Katabbiwwan **12** Kanaafis tokkoon tokkoon keenya waa’ee Qulqulluun kennani abdii qabaannuuf wanti mataa keenya fuula Waaqaa duratti deebii ni duraan barreeffame hundi barumsa keenyaaf kennina. **13** Kanaafuu nu walitti muruu haa barreeffameetii. **5** Waaqni obsaa fi jajjabina dhiifnu. Qooda kanaa akka karaa obboleessa namaa kennu sun akka isin yaaduma Kiristoos keessanii irra gufuu yookaan waan gufachiisu Yesuus qabaate sana walii qabaattan isin haa tokko illee hin keenye murteeffadhaa. **14** Akka gargaaru. **6** Kunis akka isin yaada tokkoo fi wanni ofuma isaatiin xuraa’aa ta’e tokko iyyuu afaan tokkoon Waaqaaf, Abbaa Gooftaa keenya hin jirre ani karaa Gooftaa Yesuus nan beeka; Yesuus Kiristoosiif ulfina kennitaniif. **7** Kanaaf nan amanas. Nama wanni tokko xuraa’adha akkuma Kiristoos ulfina Waaqaatiif jedhee isin jedhee yaaduuf garuu wanni sun isaa xuraa’aa simatetti isinis wal simadhaa. **8** Kiristoos dhugaa dha. **15** Yoo wanni ati nyaattu obboleessa kee Waaqaatiif jedhee waadaa abbootiif kennname miidhe, ati jaalalaan jiraachaa hin jirtu. Ati mirkaneessuuf akka tajaajilaa warra dhagna waan nyaattuun obboleessa kee isa Kiristoos qabatani ta’e ani isinittin himaatii; **9** kunis isaaaf du’e hin balleessin. **16** Kanaafuu wanti isin akka Namoonni Ormaa sababii araara isaatiif gaariidha jettan akka arrabsamu hin godhinaa. Waaqa ulfeessaniif. Innis akkuma, “Kanaafuu **17** Mootummaan Waaqaa qajeelummaa, nagaa ani Namoota Ormaa gidduutti sin jajadha; fi gammachu Hafuura Qulqulluun ta’eedha maqaa keetiifis nan faarfadha” jedhamee malee waa’ee nyaataa fi dhugaatii mitiitii. **18** barreeffamee dha. **10** Amma illee, “Yaa Namoota Namni haala kanaan Kiristoosin tajaajilu Waaqa Ormaa, isin saba isaa wajjin gammadaa” gammachiisaatii; namoota birattis fudhatama jedha. **11** Amma illee, “Yaa Namoota Ormaa, argata. **19** Kanaaf waan nagaa fidu gochuu fi wal hundi keessan Gooftaa jajadhaa; namoonni ijaaruuf haa tattaaffannu. **20** Nyataaf jettee hojii hundinuu faarfannaadhaan isa lellisaa” jedha. Waaqaa hin balleessin. Nyanni hundi qulqulluun **12** Akkasumas Isaayyaas, “Hiddi Isseey kan dha; garuu waan nama biraan gufachiisu kam saboota bulchuuf ka’u tokko ni dhufa; Namoonni iyyuu nyaachuun nama tokkoof dogoggora. Ormaas isa abdatu” jedha. **13** Isinis akka humna **21** Akka obboleessi kee hin gufanneef, foon Hafuura Qulqullutiin abdiitti akka malee nyaachuu dhiisuu yookaan daadhii wayinii guddattaniif, Waaqni abdii sun isa amanachuu dhuguu dhiisuu yookaan waan biraan kam keessani gammachu fi nagaa hundumaan isin iyyuu gochuu dhiisuu gaarii dha. **22** Kanaafuu haa guutu. **14** Yaa obbolootako, isin ofii keessanii ati amantii waan kana irratti qabdu kam iyyuu akka gaarummaadhaan guutuu taatan, akka fuula Waaqaa duratti ofumaa keetii qabaadhu. beekumsaan guutamtanii fi akka wal gorsuu Namni waan amanee fudhate irratti ofitti hin dandeessan ani iyyuu hubadheera. **15** Ani sababii murre eeb bifamadaa dha. **23** Namni shakkii qabu ayyana Waaqni naaf kenneetiif waan tokko garuu nyaachuun isaa waan amantiin hin ta’iniif tokko isin yaadachiisuuf jedhee ija jabinaan yoo nyaate isatti murama; wanni amantiin hin isinii barreesseera; **16** kunis akka Namoonni ta’in kam iyyuu cubbuudhaati.

15 Nu warri jajjaboo taane, dadhabbi warra dadhaboo baachuu qabna malee ofuma gammachiisuun hin qabnu. **2** Tokkoon tokkoon keenya olla keenya ijaaruuf, akka isatti tolouf waan isa gammachiisu gochuu qabna. **3** Kiristoos

Ormaa Hafuura Qulqulluun Qulqulleeffamanii fuula Waaqaa duratti aarsaa fudhatama qabu ta’ani fi akka ani lubummaa wangeela Waaqaa lallabuutiin Namoota Ormaatiif tajaajilaa Kiristoos Yesuus ta’uuf. **17** Kanaafuu ani Waaqa tajaajiluu kootiin Kiristoos Yesuusiin

nan boona. **18** Ani waan Kiristoos waan ani tajaajilli koos Yerusaalem keessatti qulqulloota jedhee fi hojjedheen akka Namoonni Ormaa achi jiraatan biratti fudhatama argatu naaf Waaqaaf ajajaman gochuudhaan karaa kootiin kadhadhaa; **32** kunis akka ani fedhii Waaqaatiin, raawwateen alatti homaa dubbachuuuf ija hin gammachuudhaan isin bira dhufee isin wajjin jabaadhu; **19** kunis humna mallatloo fi dinqiitiin, boqodhuuf. **33** Waaqni nagaa hunduma keessan humna Hafuura Qulqulluutiinis raawwatame. wajjin haa ta'u. Ameen.

Kanaafuu ani Yerusaalemii jalqabee naanna'uun hamma Ilwaariqoonitti guutummaatti wangeela Kiristoos lallabeera. **20** Ani akka hundee namni biraa buuse irratti hin ijaareef lafa Kiristoos itti hin beekaminiti wangeela lallabuuf yeroo hunda tattaaffadheera. **21** Kunis isa, "Warri waa'een isaa itti hin himamin ni argu; warri hin dhaga'inis ni hubatu" jedhamee barreeffamee dha. **22** Anis kan yeroo baay'ee gara keessan dhufuu dhowwameef kanuma. **23** Amma garuu naannoowwan kanneenitti iddoon itti hojjedhu waan hin jirree fi anis waan isin arguuf waggaa baay'ee hawwaa tureef, **24** yeroo Isphaaniyaa dhaqu isinitti goruu nan yaada. Anis yeroo achi irra darbu erga isin argee xinnoo isin wajjin gammadee booddee akka imala koo irratti na gargaartan nan abdadha. **25** Amma garuu ani qulquloota tajaajiluuf Yerusaalem dhaquuttin jira. **26** Warri Maqedoonyaatiif fi Akaayaa qulquloota Yerusaalem jiraatan keessaa kanneen hiyyeyyii ta'aniif buusii gochuutti gammadaniiruutii. **27** Isaan waan kana gochuuf ni gammadan; dhugumaanuu waan kana isaanii gochuun dirqama isaanii ti. Namoonni Ormaa erga eebba hafuuraa Yihuudoota irraa qooddatanii, eebba isaanii kan foonii immoo Yihuudootaaf quoduun dirqama isaanii ti. **28** Kanaaf ani ergan waan kana raawwadhee, akka isaan buusii kana fudhatan mirkanoeffadhee booddee goree isin ilalee Isphaaniyaa nan dhaqa. **29** Ani yommuu gara keessan dhufu akka eebba Kiristoosiin guutamee dhufu nan beeka. **30** Yaa obboloota, akka isin kadhannaa Waaqa kadhattan keessatti naaf kadhachuudhaan na wajjin dhamaatan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin, jaalala Hafuura Qulqulluutiinis isimin kadhadha. **31** Akka ani namoota Yihuudaa keessa jiraatan kanneen hin amanin jalaa ba'u fi akka

16 Obboleettii keenya Feebeen tajaajiltuu waldaa kiristaanaa ishee Kanchire'aa imaanaa isinitti nan kennadha. **2** Isheen namoota baay'eef, anaafis gargaarsa guddaa waan taateef akka isin simannaa qulqulootaaf maluun Gooftaadhaan ishee simattanii fi akka gargaarsa isheen isin irraa barbaaddu kam iyuu isheef gootan isinin kadhadhaa. **3** Phirisqilaaf fi Aqilaa, warra Kiristoos Yesuusiin na wajjin tajaajilanitti nagaa naa himaa. **4** Isaan naa jedhanii lubbuu isaanii balaaf saaxilan. Utuu ana qofa hin ta'in Waldaaleen Kiristaanaa Namoota Ormaa hundinuuus isaan galateeffatu. **5** Waldaa Kiristaanaa kan mana isaaniitti walitti qabamtuttis nagaa naa himaa. Biyya Asiyaa keessaa Kiristoositti amanuutti hangafa kan ta'e michuu koo jaallatamaa Axeenexoonittis nagaa naa himaa. **6** Maariyaam ishee baay'ee isinii dhamaatettis nagaa naa himaa. **7** Firoota koo warra na wajjin hidhaman Androoniqosii fi Yuuniyaanittis nagaa naa himaa. Isaan warra ergamoota keessaa maqaa gaarrii qaban kanneen na dura Kiristoositti amananii dha. **8** Amphiliyaaxos isa ani Gooftaadhaan jaalladhatti nagaa naa himaa. **9** Urbaanos isa Kiristoosin nu wajjin tajaajiluu fi michuu koo jaallatamaa Isxaakisittis nagaa naa himaa. **10** Apheeleez isa Kiristoositti amanamuun isaa qoramee mirkanoeffametti nagaa naa himaa. Warra mana Arisxoobuluu jiraatanittis nagaa naa himaa. **11** Fira koo Heroodiyoonaatti, nagaa naa himaa. Warra mana Naarkisoos jiraatan kanneen Gooftaatti amananittis nagaa naa himaa. **12** Warra Gooftaatti amananii dhama'an Tirifeenaa fi Tirifoosaatti nagaa naa himaa. Pharsiis jaallatamtuu hojii Gooftaatti amantee baay'ee dhamaatettis nagaa naa himaa. **13** Ruufoos isa Gooftaadhaan filatamee fi haadha isaa ishee anaafis haadha taatetti nagaa naa himaa. **14**

Asinqiriixoositti, Fileegoonitti, Hermeesitti, Phaaxroobaasitti, Hermaasittii fi obboloota isaan wajjin jiranitti nagaa naa himaa. **15** Filologoonitti, Yuuliyaatti, Neeriyoosittii fi obboleettii isaatti, Olimphaasittii fi qulqulloota isaan wajjin jiran hundattis nagaa naa himaa. **16** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. Waldaaleen Kiristoos hundinuu nagaa isinii dhaamu. **17** Yaa obboloota, ani akka isin warra gargar ba'uu uumanii barumsa isin barattaniinis mormuudhaan karaa keessan irra gufuu kaa'an irraa of eeggattan isin kadhadha. Isaan irraa fagaadhaa. **18** Namoonniakkasii garaa ofii malee Gooftaa keenya Kiristoosin hin tajaajilaniitii. Isaan afaan toluu fi saaduudhaan qalbii namoota garraamii ni hatu. **19** Waa'een ajajamuu keessanii nama hundumaa biratti dhaga'ameera; anis isinitti nan gammada; garuu akka isin waan gaariif ogeeyyii, waan hamaaf immoo garraamota taatan nan barbaada. **20** Waaqni nagaa dafee Seexana miilla keessan jalatti ni burkuteessa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **21** Xiimotewos inni na wajjin tajaajilu, akkasumas firoonni koo Luuklyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nagaa isinii dhaamu. **22** Ani Xerxiwoos barreessaan xalayaa kanaa Gooftaadhaan nagaa isinii dhaama. **23** Gaayoos inni anaa fi waldaa Kiristaanaa guutuu keessumsiisus nagaa isinii dhaama. Bulchaan maallaqaa kan magaalaa kanaa Erisxoos, akkasumas obboleessi keenya Qu'asxiroos nagaa isinii dhaamu. [**24** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.] **25** Egaa Waaqni akka wangeela koottii fi lallaba waa'ee Yesuus Kiristoositti, akka mul'ata icciitii bara dheeraaf dhokfamee tureettis jabeessee isin dhaabuu ni danda'a; (*aiōnios g166*) **26** amma garuu akka saboonni hundinuu Waaqatti amananii fi isAAF ajajamaniif icciitiin sun ajaja Waaqa bara baraatiin katabbiwwan raajotaatiin ifatti baafameera; beeksifameeras. (*aiōnios g166*) **27** Waaqa kophaa isaa ogeessa ta'e sanaaf karaa Yesuus Kiristoosiin ulfinni bara bараan haa ta'ul Ameen. (*aiōn g165*)

1 Qorontos

isin maqaa kootiin cuuphamtan dubbachuu
danda'u tokko iyyuu hin jiru. **16** Eeyyee, ani
1 Phaawulos isa akka ergamaa Kiristoos warra mana Isxiifaanaas jiraatanis akkasuma
Yesuu ta'uuf fedhii Waaqaatiin waamamee cuupheera; sanaan alatti nama biraa tokko
fi obboleessa keenya Soosteenes irraa, **2** illee cuuphuu koo hin yaadadhu. **17** Kiristoos
Gara waldaa Waaqaa ishee Qorontos keessa akka ani wangeela lallabuuf malee akka ani
jirtuutti, gara warra Kiristoos Yesuusiin cuuphuuf na hin ergineetii; anis akka fannoona
qulqlilleeffamanii fi warra lafa hundaa kanneen Kiristoos humna hin dhabneef dubbi ogummaa
maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos isa namaatiin hin lallabu. **18** Dubbiin fanno
Gooftaa isaaniitii fi Gooftaa keenyas ta'e sanaa warra baduuf jiraniif gowwummaadhaatii; nu
waammatan hunda wajjin qulqulloota ta'uuf warra fayyinuuf garuu humna Waaqaa ti. **19**
waammaniitti: **3** Ayyaannii fi nagaan Abbaa Kunis, "Ani ogummaa ogeeyyii nan balleessa;
keenna Waaqaa fi Yesuu Kiristoos Gooftaa irraa hubannaah hubattootaas nan fashaleessa"
isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo hunda ayyaana jedhamee barreeffameera. **20** Namni ogeessi
Waaqaa isa Kiristoos Yesuusiin isinii kennameef eessa jira? Hayyuun eessa jira? Falaasamaan bara
waa'ee keessaniif Waaqa nan galateeffadha. kanaa eessa jira? Waaqni ogummaa addunyaa
5 Isinis karaa hundaan jechuunis dubbi fi kanaa gowwummaa hin goonee ree? (**aiōn g165**)
beekumsa hundaan isaan badhaataniirtu; **6** **21** Sababii ogummaa Waaqaatiin addunyaan
wanti nu waa'ee Kiristoos dhugaa baane sun karaa ogummaa isheetiin Waaqa waan hin
isin gidduutti mirkaneeffameeraatii. **7** Kanaafuu beekiniif, Waaqni gowwummaa lallabaatiin
utuu mul'achuu Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos warra amanan fayyisuu jaallate. **22** Yihuudoonni
eeggachaa jirtanuu kennaan hafuuraa tokko mallattoo fedhu; Giriikoni immoo ogummaa
iyyuu isin jalaa hin hir'atu. **8** Akka isin barbaadu; **23** nu garuu Kiristoos isa fannifame
guyyaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoositti sana lallabna; innis Yihuudootatti gufuu dha;
warra mudaa hin qabne taataniifis inni hamma Namoota Ormaatiif immoo gowwummaa dha;
dhumaatti jabeessee isin eega. **9** Waaqni gara **24** warra waammaniif garuu Yihuudootaafis
tokkummaa Ilma isaa Gooftaa keenya Yesuu ta'u Giriikotaaf Kiristoos humna Waqaatii fi
Kiristoositti isin waame sun amanamaa dha. ogummaa Waaqaa ti. **25** Gowwummaan Waaqaa
10 Yaa obboloota, ani akka isin gidduu gargar ogummaa namaa caalaa ogeessaatii; dadhabbiin
ba'uun hin jiraannee fi akka qalbii fi yaada Waqaas jabina namaa irra jabaa dha. **26** Yaa
tokko qabaattanii hundi keessan walii galtaniif obboloota, isin yeroo waamamtanitti maal
maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiin akka turtan yaadadhaa. Akka ilaalcha namaatti
isin kadhadha. **11** Yaa obboloota ko, akka isin baay'een keessan ogeeyyii hin turre; baay'een
gidduu lolli jiru warri mana Kilo'ee jiraatan keessanis beekamoo hin turre; baay'een keessan
tokko tokko natti himaniiru. **12** Wanti ani immoo sanyii warra gurguddaa irraa hin
jedhus kana: Isin keessaa namni tokko, "Ani dhalanne. **27** Waaqni garuu ogeeyyii qaanessuuf
kan Phaawulos" jedha; inni kaan, "Ani kan jedhee waan addunyaa irratti gowwaa ta'e filate;
Apholoos" jedha; kaanis, "Ani kan Keefaa Waaqni warra jajjabeeeyyii qaanessuuf jedhee
ti" jedha; kaan immoo, "Ani kan Kiristoos" waan addunyaa irratti dadhabaa ta'e filate. **28**
jedha. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa? Waaqni waan jiru waan hin jirre gochuuf, waan
Phaawulositu isinii fannifame ree? Yookaan addunyaa kana irratti gad aanaa fi tuffatamaa
maqaa Phaawulosiin cuuphamtanii? **14** Ani ta'e, waan iddoo hin qabnes filate; **29** kunis akka
Kiriisphoosii fi Gaayoosin malee isin keessaa eenyu iyyuu isa duratti of hin jajneef. **30** Isin
nama tokko illee waan hin cuuphiniif Waaqa sababii isaatiin kan Kiristoos Yesuu taatan;
nan galateeffadha. **15** Kanaaf namni akka inni ogummaa keenya kan Waaqa biraadhuuf

jechuunis qajeelummaa keenya, qulqullummaa wantoota Hafuura Waaqaa hin fudhatu; kun fi furii keenyaa dha. **31** Kunis akkuma, “Namni isaf gowwummaadhaatii; wantoonni Hafuuraa boonu Gooftaadhaan haa boonu” jedhamee waan Hafuuraan qoramanif inni hubachuu hin barreefamee dha.

2 Yaa obboloota, ani yeroon gara keessan dhufetti, afaan toluun yookaan ogummaa guddaadhaan dhuga ba’umsa waa’ee Waaqaa lallabaa hin dhufne. **2** Ani yeroon isin bira turetti

Yesuuu Kiristoos isa fannifame sana malee akka waan tokko illee hin beekne murteesseen tureetii. **3** Ani dadhabbiin, sodaa fi hollannaa guddaadhaan gara keessan dhufe. **4** Ergaan koo fi lallabni koo Hafuuraa fi humna argisiisuudhaan malee dubbii ogummaa fi sossobpii of keessa qabuun hin turre; **5** kunis akka amantiin keessan humna Waaqaa irratti malee ogummaa namaa irratti hin hundeffarneef. **6** Haa ta’uu malee nu warra bilchaatan gidduutti ogummaa dubbanna; garuu ogummaa addunyaa kanaa yookaan ogummaa bulchitoota addunyaa kanaa kanneen baduuf jiranii miti. (aiōn g165) **7** Garuu nu ogummaa Waaqaa, ogummaa dhokfamee ture, isa Waaqni uumama addunyatiin dura ulfina keenyaaf jedhee murteesse sanaa icciitidhaan dubbanna. (aiōn g165) **8** Bulchitoota addunyaa kanaa keessa tokko iyuu ogummaa kana hin hubanne; isaan utuu hubatanii jiraatanii silaa Gooftaa ulfinaa hin fannisan tureetii. (aiōn g165) **9**

Ta’u iyuu akkuma, “Waan Waaqni warra isa jaallataniif qopheesse iji hin argine, gurri hin dhageenye, garaa namaattis hin yaadamne” jedhamee barreefame sana, **10** Waaqni garuu Hafuura isatiin waan kana nutti mul’iseera. Hafuuri wantoota hunda, wantoota Waaqaa kanneen gad fagoo ta’an illee ni qora. **11** Hafuura isa keessa jiru malee yaada nama tokkoo eenyetu beeka? Akkasuma immoo Hafuura Waaqaa malee kan yaada Waaqaa beeku tokko iyuu hin jiru. **12** Nu akka waan Waaqni toluma nuu kenne hubannuuf Hafuura Waaqa irraa dhufe arganne malee hafuura addunyaa hin arganne. **13** Wanni barsiisuun hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas hafuura addunyaa hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas

wantoota Hafuura Waqqaa hin fudhatu; kun fi furii keenyaa dha. **31** Kunis akkuma, “Namni isaf gowwummaadhaatii; wantoonni Hafuuraa boonu Gooftaadhaan haa boonu” jedhamee waan Hafuuraan qoramanif inni hubachuu hin danda’u. **15** Namni Hafuuraa waan hundumaa ni qora; ofii isaatii garuu eenyuu iyuu hin qoram. **16** “Akka isa barsiisuuf, eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke?” Nu garuu yaada garaa Kiristoos qabna.

3 Yaa obboloota, ani akka namoota foonii warra Kiristoositti daa’imman taataniitti malee akka namoota Hafuuraatti isinitti dubbachuu hin dandeenye. **2** Waan isin nyaata jabaa nyaachuu hin ga’iniif ani aannan isiniif kenne malee nyaata cimaa isinii hin kennine. Dhugumaan isin amma iyuu nyaachuu hin dandeenye. **3** Isin amma iyuu nama foonii ti. Sababii hinaaffaa fi wal qoccoluun isin gidduu jiruuf isin nama foonii mitii? Akkuma namoota kaaniitti jiraattu mitii? **4** Namni tokko, “Ani kan Phaawulos” jedhee, inni kaan immoo, “Ani kan Apholoos” yoo jedhe isin namuma qofa mitii ree? **5** Egaa Apholoos eenu? Phaawulosis eenu? Isaan warra akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti tajaajilani dha; isin immoo karaa isaaniitiin amantan. **6** Ani nan dhaabe; Apholoos bishaan obaase; Waaqni garuu ni guddise. **7** Kanaafuu Waaqa isa guddisu sana malee namichi dhaabu yookaan inni bishaan obaasu sun homaa miti. **8** Inni dhaabus, inni bishaan obaasus tokkuma; tokkoon tokkoon isaaniis akkuma dadhabbiisaaniitti gatii ni argatu. **9** Nu warra Waaqa wajjin hojjennuu dha; isin lafa qotisaa Waaqaa ti; ijaarsa Waaqaatis. **10** Anis ayyaana Waaqni naa kenneen akkuma ogeessa ijaarsaa tokkootti hundee buuseera; namni kaan immoo isa irratti ijaaraa jira. Garuu tokkoon tokkoon namaa akkamitti akka ijaaru of eeggachuu qaba. **11** Namni tokko iyuu hundee duraan buufame sana malee kan biraan buusuu hin danda’utii; hundeen sunis Yesuuus kiriistoos. **12** Namni kam iyuu yoo hundee sana irratti warqeem, meetiin, dhagaa gatii guddaatiin, mukaan, citaan yookaan hoffaan ijaare, **13** guyyaan sun waan ifatti isa baasuuif hundee duraan buufame sana malee kan biraan buusuu hin danda’utii; hundeen sunis Yesuuus kiriistoos. **14** Namni foonii hojiin isaa maal akka ta’e ni beekama. Innis

ibiddaan ifatti baafama; ibiddi sunis qulqullina sun maal jechuu akka ta'e nurraa barattaniif hojii nama hundaa ni qora. **14** Yoo wanmi inni bu'aa keessaniiif jedhee waan kana hunda ijaare utuu hin gubatin hafeef inni gatii isaa Apholoosii fi ofii kootti fakkeesseera; kunis ni argata. **15** Namni hojiin isaa jalaa gubate akka isin nama tokko isa kaan caalchiftanii hin kam iyuu gatii isaa ni dhaba; inni mataan koorreef. **7** Eenyutu akka ati warra kaan caaltu isaa garuu ni oolfama; ta'us akka nama ibidda si godhe? Wanni Waaqni siif hin kennin kan keessa darbeetti oolfama. **16** Isin akka mana ati qabdu maal faatu jira? Erga siif kennamee qulqullummaa Waaqaa taatanii fi akka Hafuurri immoo akka waan kennaa hin ta'initti maaliif Waqqaa isin keessa jiraatu hin beektanii? **17** boonta ree? **8** Amma isin waan barbaaddan Eenyu iyuu yoo mana qulqullummaa Waqqaa hundumaa argattaniirtu! Sooromtaniirtu! balleesse, Waqni isa ni balleessa; manni Nurraa gargar baatanii mootota taataniiirtu! qulqullummaa Waqqaa qulqulluudhaatii; manni Nus akka isin wajjin mootota taanuuf utuu qulqullummaa sunis isin. **18** Eenyu iyuu of isin mootota taatanii ani akkaman hawwa hin gowwoomsin. Isin keessaa namni tokko ture! **9** Waqqni, nu ergamootaa akka namoota yoo addunyaa kana irratti ogeessa of se'e, duuti itti murtaa'eetti waan dhuma hiriiraa inni akka ogeessa ta'uuf gowwaa haa ta'u. nu taasise natti fakkaataatii. Nu addunyaa (*aiōn g165*) **19** Ogummaan addunyaa kanaa fuula duratti, ergamootaa fi namoota durattis waan Waqqaa durattti gowwummaadhaatii. Kunis isa, daawwatamu taaneerra. **10** Nu Kiristoosiin "Inni ogeeyyi haxxummaa isaaniitiin qaba" jennee gowwoota; isin garuu Kiristoosiin jedhamee barreffamee dha. **20** Akkasumas, ogeeyyi dha! Nu dadhaboo dha; isin immoo "Gooftaan akka yaadni ogeeyyi faayidaa hin jajjabeeyyi dha! Isin kabajamtoota; nu immoo qabne ni beeka" jedhameera. **21** Kanaafuu eenyu tuffatamtoota! **11** Hamma sa'aatii ammaatti ni iyuu namaan hin booniin! Wanni hundinuu beelofna; ni dheebonna; ni daarra; ni reebamna; keessaniiit; **22** Phaawulosis ta'u Apholoos mana jirenyaa hin qabnu. **12** Harkuma yookaan Keefaan yookaan addunyaan yookaan keenyaan hojjechuidhaanis ni dadhabna. jirenyi yookaan duuti yookaan wanti amma Yommuu abaaramnu ni eebbfina; yommuu jirus ta'u wanti dhufu hundinuu keessan; **23** isin ari'atamus ni obsina. **13** Yommuu arrabsamnu, kan Kiristoos; Kiristoos immoo kan Waqqaa ti.

4 Kanaafuu namni akka tajaajiltoota Kiristoosii fi akka warra icciitiin Waqqaa imaanaa itti kennameetti nu ilaaluu qaba. **2** Warra imaanaan itti kennamee sanas amanamoo ta'uutu irraa eegama. **3** Yoo isiniin yookaan nama kaaniin natti murame ani homaattuu hin lakkaa'u; dhugumaan anuu ofitti hin muru. **4** Yaadni garaa koo qulqulluu dha; kun garuu qulqullina koo hin mirkaneessu. Kan natti muru Gooftaa dha. **5** Kanaafuu isin utuu yeroon murteeffame sun hin ga'in murtii tokko iyuu hin kenninaa; hamma Gooftaan dhufutti eegaa. Inni waan dukkana keessatti dhokfame ifatti ni baasa; hawwii garaa namaas ni mul'isa. Yeroo sana namni hundinuu Waqa biraa galata ni argata. **6** Egaa yaa obboloota, ani akka isin jechi, "Waan barreffame irra hin darbin" jedhu

waan gaarii deebifna; hamma yeroo kanaattis xurii lafaatii fi kosii addunyaa taaneerra. **14** Kanas isinii barreessuun koo akka ijoollee koo kanneen jaallatamaniitti isin gorsuudhaaf malee isin qaanessuuf miti. **15** Isin yoo karaa Kiristoosiin guddiftoota kuma kudhan qabaattan iyuu, abbootii baay'ee hin qabdan; ani Kiristoos Yesuusiin karaa wangeelaatiin abbaa keessan ta'eeraatii. **16** Kanaaf ani akka isin fakkeenya koo duukaa buutan isinan kadhadha. **17** Sababii kanaafis ani ilma koo isan jaalladhu, kan Gooftaattis amanamaa ta'e Xiimotewosin gara keessanitti ergeera. Innis haala jirenya koo kan ani Kiristoos Yesuusiin argadhe kan waan ani iddooy hundatti waldaa kiristaanaa hunda keessatti barsiisu wajjin deemu sana isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa namoonni tokko tokko waan ani gara keessan hin dhufne

se'anii of tuulanii jiru. **19** Yoo fedhii Waaqaa ta'e yookaan doqna yookaan nama Waaqa tolfamaa garuu ani dafee gara keessan nan dhufa; ergasii waaqeffatu yookaan maqaa nama balleessu waan of tuultonni kunneen dubbatan qofa utuu yookaan machooftuu yookaan saamtuu wajjin hin ta'in humna isaan qabanis beekuu nan walitti dhufeenyen qabaanneef amma isinii barbaada. **20** Mootummaan Waaqaa humnaan barreessa. Nama akkasii wajjin nyaata iyuu malee dubbiidhaan miti. **21** Isin maal barbaaddu? hin nyaatinaal! **12** Warra ala jiranitti muruun Ani ulee qabadhee moo jaalala fi hafuura gad hojji kootii? Isin warra keessa jiranitti muruun of qabutiin gara keessan dhufa? **13** Waaqni warra ala jiranitti ni mura; "Nama hamaa of keessaa baasa!"

5 Akka halalummaan ormoota keessatti illee

hin beekamin isin gidduu jiru odeeefamaa jira: namni niitii abbaa isaa wajjin ciise tokko

6 Isin keessaa namni kam iyuu yoo nama biraa irraa falmii qabaate, dhimma isaa jiraatii. **2** Isinis of tuultaniirtu! Qooda kanaa akka qulqulloota duratt dhi'eeffachuu irra akkamitti

malee gadditanii namicha waan akkasii hojjete warra Waaqatti hin amanin duratt murtiif sana tokkummaa keessan keessaa baasuun dhi'eeffachuu ija jabaata? **2** Isin akka isin irra hin jiruu? **3** Ani foonin isin biratti qulqullooni addunyaatti muran hin beektanii? argamuu baadhu illee hafuuraan isin wajjinan Erga kan addunyaatti murtan taatanii waan jira. Ani akka waan isin wajjin jiruutti namicha xixinnootti muruu hin dandeessanii? **3** Isin akka waan akkasii hojjetetti ammuma mureera. **4** nu ergamoota Waaqatti murru hin beektanii? Yommuu isin maqaa Gooftaa keenya Yesuusiin Yoos hammam caalaa waan jirenya addunya walitti qabamtanitti anis yeroo hafuuraan isin kanaatti haa murru ree? **4** Egaa yoo falmii wajjin ta'uutti fi humna Gooftaa keenya Yesuu dhimma akkasii qabaattan maaliif namoota arganutti, **5** akka foon isaa balleeffamuuf, waldaa Kiristaanaa keessatti tuffataman duratt akka hafuurri isaa immoo guyyaa Gooftaatti dhi'eeffattu ree? **5** Anis isin qaanessuuuf fayyuuf namicha kana dabarsaati Seexanatti waan kana nan dubbadha. Namni beekaan kennaa. **6** Of tuuluun keessan gaarii miti. falmii amantoota gidduu jiruuf murtii kennuu

Isin akka raacitiin xinnoon bukoo guutuu danda'u tokko iyuu hin jiru jechuudhaa? **6** bukeessitu hin bektanii? **7** Isin waan bukoo Obboleessi tokko obboleessa kaan himachuuf raacitii hin qabne taatanii akka Maxinoo jedhee mana murtii dhaqa; kunis fuula warra haaraa taatanii raacitii moofaa of keessaa hin amanee duratt! **7** Wal himachuun baasaatii gataa; hoolaan Faasiikaa keenya, keessan amma iyuu guutumaatti mo'atamuu Kiristoos aarsaa nuuf ta'eeraatii. **8** Kanaafuu keessan argisiisa. Qooda kanaa dabni isinitt kottaa raacitii moofaa yookaan raacitii jal'inaatii hojjetamuu hin wayyuu? Gowwoomfamuu isinii fi hamminaatiin utuu hin ta'in Buddeena hin wayyuu? **8** Garuu isin mataan keessan Hin bukaa'in kan qulqullinaa fi dhugaa of iyuu ni gowwoomsitu; dabas ni hojjettu; keessaa qabuun ayyaanicha ayyaneffannaa. kanas obbolootuma keessanitti hojjettu. **9**

9 Ani akka isin namoota halalummaadhaan Isin akka jal'oonnee mootummaa Waaqaa hin jiraatan wajjin walitti dhufeenyen qabaanneef dhaalle hin bektanii? Hin gowwoominan: xalayaan koo keessatti isinii barreesseen ture; **10** halaleewan yookaan warri Waaqa tolfamaa kunis gonkumaa namoota halalummaadhaan waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan addunya kana irra jiraatan yookaan doqnootaa dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni fi saamtota yookaan warra Waaqa tolfamaa dhiira wajjin sagaagal, **10** yookaan hattoonni waaqeffatan jechuu koo miti. Utuu akkas ta'ee yookaan doqnoonni yookaan machooftonni immoo silaa addunya kana keessaa ba'u yookaan warri maqaa nama balleessan yookaan qabdu ture. **11** Ani garuu akka isin nama, "Ani saamtonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. obboleessa" ofiin jechaa halalummaan jiraatu **11** Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin

maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosii fi hin qorreef deebi'aa wajjin jiraadhaa. **6** Kanas Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; ani eeyyamaan malee ajajaaf hin dubbadhu. qulqulloftaniirtu; qajeeltotas taasifamtaniirtu. **7** Ani utuu namni hundumtuu akkuma koo **12** "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" ta'ee nan hawwa ture. Garuu namni hundi kan faayidaa qabu garuu hunda isaa miti; kennaa ofii isaa kan Waaqni isaf kenne qaba; "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" garuu inni tokko kennaa tokko, kaan immoo kennaa wanti tokko iyyuu na hin mo'atu. **13** "Nyaanni biraq qaba. **8** Ani warra hin fuudhini fi warra garaadhaaf; garaanis nyaataaf;" Waaqni garuu hin heeruminiin, haadhota hiyyeessatiin illee lachan isaanii iyyuu ni balleessa. Dhagni akkanan jedha: Isaan yoo akkuma koo fuudhaa Gooftaa tajaajiluudhaaf malee halalummaaf fi heeruma malee hafan isaaniif wayya. **9** miti; Gooftaanis dhagnaaf. **14** Waaqni humna Yoo of qabuu dadhaban garuu haa fuudhan isaatiin warra du'an keessaa Gooftaa kaaseera; yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuur irra nus akkasuma ni kaasa. **15** Isin akka dhagni fuudhhu yookaan heerumuwayyaatii. **10** Warra keessan kutaa dhagna Kiristoos ta'e hin fuudhanii fi warra heerumanifis ajajni ani beektanii? Yoos ani kutaa dhagna Kiristoos kenu kana: Ajaja kanas Gooftatu kenna malee fuudhee kutaa dhagna sagaagaltuu godhuu ana miti; niitiin dhirsa isheettiin gargar hin ba'in. ree? Gonkumaa hin ta'u! **16** Isin akka namni **11** Yoo gargar baate garuu utuu hin heerumin sagaagaltuu wajjin wal qunnamrtii qabu tokko haa jiraattu; yoo kanaa achii dhirsa isheetti haa ishee wajjin dhagna tokko ta'u hin beektanii? araaramtu. Dhiris niitiis isaa hin hiikin. **12** Warra "Lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u" hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo jedhameeraatii. **17** Namni Gooftaa wajjin tokko anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam ta'e garuu Gooftaa wajjin hafuuraan tokko. **18** iyyuu yoo niiti amantii hin qabne qabaate, yoo Halalummaa irraa baqadhaa. Namni cubbuu isheenisa wajjin jiraachuuf fedhii qabaatte, biraa hunda dhagna isaatii alatti hoijeta; namni inni ishee hin hiikin. **13** Dubartiin tokkos halalummaa hoijetu garuu dhagnuma ofii isaatti yoo dhirsa amantii hin qabne qabaatte, yoo cubbuu hoijeta. **19** Isin akka dhagni keessan innis ishee wajjin jiraachuuf fedhii qabaate, mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu isin isheenisa hin hiikin. **14** Dhirsi amantii hin keessa jiraatu, kan Waaqa irraa argattan sanaa qabne karaa niitiis isaatiin qulqulleeffameeraatii; ta'e hin beektanii? Isin kan ofii keessanii niitiin amantii hin qabnes karaa dhirsa isheettiin miti; **20** isin gatiin bitamtan; kanaafuu dhagna qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa achii ijoolleen keessanii Waaqaaf ulfina kennaa. keessan xuraa'oo ta'u; amma garuu qulqulloota.

7 Waa'ee waan isin naa barreessitan sanaa, namni tokko utuu fuudhhu baatee isaf gaarii dha. **2** Garuu waan halalummaan jiruuf dhiirri hundi niitiis ofii isaa haa qabaatu; dubartiin hundis dhirsa ofii ishee haa qabaattu. **3** Dhirsi waan niitiis isaatiif malu haa guutuuf; niitiis akkasuma dhirsa isheettiif haa guuttu. **4** Niitiin dhagna ofii ishee irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabu dhirsa. Akkasuma immoo dhirsi dhagna ofii isaa irratti aangoo hin qabu; kan aangoo qabdu niitiis dha. **5** Yoo kadhannaatti jabaachuuf jettanii yeroof itti walii galtan malee wal hin didinaa. Ergasiis akka of qabuu dadhabuu keessanii Seexanni isin **15** Namni amantii hin qabne garuu yoo gargar ba'u fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattanifis isin waameeraatii. **16** Yaa niitiis, ati dhirsa kee ni fayyifta ta'atii maal beekta? Yookaan yaa dhirsa, ati niitiis kee ni fayyifta ta'atii maal beekta? **17** Tokkoon tokkoon namaan garuu akkuma jirenya Gooftaan kenneefiitti, akkuma Waaqni isaa waamettis haa jiraatu. Waldoota Kiristaanaa hunda keessattis ajajni koo kanuma. **18** Namni tokko waamamuu isaatiin dura dhagna qabatee ture? Inni nama dhagna hin qabatin ta'u hin qabu. Namni tokko

waamamuu isaatiin dura dhagna hin qabannee? hin heerumin yookaan durbi qulqulluun Inni dhagna hin qabatin. **19** Ajaja Waaqaa dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uuf dhimma eeguutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun Gooftaatti dhimmiti. Dubartiin heerumte yookaan qabachuun faayidaa hin qabu. garuu dhirsa ishee gammachiisuuf dhimma **20** Tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo addunyaatti dhimmiti. **35** Kana jechuun koos Waaqni isa waametti keessa ture keessa haa isin fayyaduuf malee kiyyootti isin galchuuf jiraatu. **21** Ati yeroo waamametti garba turtee? miti; qooda kanaa akka isin yaada gargar hin Yoo akkas ta'e inni si hin yaaddessin; yoo hiramini karraa qajeelaa irra Gooftaaf jiraattan bilisa ba'uun dandeesse garuu itti fayyadami. nan hawwa. **36** Namni kam iyuu yoo durba **22** Namni yeroo Gooftaadhaan waamametti kaadhimate sirriitti qabuu baate, yoo umuriin garba ture inni gooftaadhaaf bilisa; akkasuma ishee dabalaan deemee innis akka ishee fuudhuu immoo namni yeroo waamametti bilisa ture qabu yaade, akkuma fedhii isaa haa godhu. Inni inni garbicha Kiristoos. **23** Isin gatiidhaan cubbuu hojjechuu isaa miti. Isaan wal fuudhuu bitamtan; garboota namootaa hin ta'inaa. **24** Yaa qabu. **37** Garuu namni waan kana yaada ofii obboloota, tokkoon tokkoon namaa haaluma isaatiin murteesse, kan dirqama tokko illee jala yeroo itti waamametti keessa tureen fuula hin jirree fedhii ofii isaa mo'achuu danda'u, Waaqaa dura haa jiraatu. **25** Ani waa'ee dubarran kan akka durba sana hin fuune murteeffate, qulqulluun ajaja Gooftaan natti kenne hin qabu; innis waan qajeelaa hojjete. **38** Kanaafuu namni garuu akka nama amanamaa ta'uuf araara durba fuudhu waan qajeelaa hojjete; kan ishee Gooftaa argate tokkoottyaada koo nan kenna. fuudhuu dhiise immoo caalaa waan qajeelaa **26** Sababii rakkina ammaatiif jettanii akkuma hojjete. **39** Dubartiin tokko hamma dhirsi ishee jirtanitti turuun isiniif gaarii natti fakkaata. jirutti isatti hidhamteerti. Yoo dhirsi ishee du'e **27** Ati niitiitti hidhamteertaa? Ishee hiikuu garuu isheen abbaa barbaaddetti heerumuuf hin barbaadin. Ati niitii irraa hiikamteertaa? bilisa; garuu inni nama Gooftaa ta'uun qaba. **40** Niitii hin barbaadin. **28** Ati garuu yoo fuute Akka yaada kootti garuu isheen yoo utuu hin cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte heerumin hafte caalaa gammaddi; anis Hafuura cubbuu hojjechuu ishee miti. Ta'us addunyaa Waaqaa of keessaa nan qaba jedheen yaada.

kana irratti warra fuudhanii fi warra heeruman rakkinatu argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin baasuun barbaada. **29** Yaa obboloota, wanti ani jedhu kana; yeroon murteeffame sun gabaabateera; si'achi warri niitii qaban akka waan hin qabaatiniitti haa jiraatan; **30** warri boo'an akka waan hin boo'iniitti, warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, warri waa bitatan akka waan wannitatan sun kan isaanii hin ta'iniitti, **31** warri waan addunyaa kanaatti fayyadamanis akka waan itti hin fayyadaminiiitti haa hedan. Bifti addunyaa kanaa ni badaatii. **32** Ani akka isin yaaddoo malee jiraattan nan hawwa. Namni hin fuudhin tokko Gooftaa gammachiisuuf dhimma Gooftaatti dhimma. **33** Namni fuudhe garuu niitii isaa gammachiisuuf dhimma addunyaatti dhimma; **34** fedhiin isas gargar qoodameera. Dubartiin

8 Waa'ee nyaata waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'eeffamee akka nu hundinuu beekumsa qabnu beekna. Beekumsi of nama tuulchisa; jaalalli garuu nama ijaara. **2** Namni waan waa beeku of se'u inni amma illee akka beekuun isa irra jirutti hin beeku. **3** Namni Waaqa jaallatu garuu Waaqaan beekameera. **4** Egaa waa'ee nyaata waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'eeffame nyaachuu irratti, "Akka addunyaa kana irratti Waaqni tolfaaman homaa hin fayyadne, Waaqa tokkicha malees akka Waaqni biraan hin jirre" beekna. **5** Dhugumaan akkuma waqaonni baay'eenii fi gooftonni baay'een jiran sana wantoonni waaqota jedhaman samii irra yookaan lafa irra jiraatan iyuu, **6** garuu Waaqa tokkicha, Abbaa, kan wanni hundi isa biraan dhufe, kan nus isaa jiraannu qabna; akkasumas Gooftaa tokkicha, Yesuus Kiristoos

kan wanni hundi karaa isaatiin dhufee fi kan **9** Seera Musee keessatti, "Qotiyoo midhaan nuus karaa isaatiin jiraannutu jira. **7** Garuu siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin" jedhamee namni beekumsa kana qabu nama hunda miti. barreeffameeraatii. Egaa Waaqni qotiyyoodhaaf Namoonni tokko tokko waaqota tolfamoo waan yaaduu isaati ree? **10** Inni guutummaatti sababii baraniif yommuu nyaata akkanaa nyaatanitti keenyaaf dubbachuu isaa mitii? Eeyyee, kun akka waan Waaqa tolfamaaf dhi'eeffameetti sababii keenyaaf barreeffame; sababiin isaa hedu; yaadni garaa isaaniis waan dadhabaa inni qotu qotuun isaa, inni midhaan siribsiis ta'eef ni xuraa'a. **8** Nyaanni garuu Waaqatti siribsiisuun isaa akka midhaan sana keessaa nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu baanne wanni qooddatu abdachaa hojjechuu qaba. **11** Nu waan nutti hammaatu, yoo nyaannes wanni nutti hafuuraa isin keessatti facaaafnee yoo waan tolu hin jiru. **9** Ta'us akka mirgi keessan foonii isin irraa haammanne kun ni guddataa? kun warra dadhabootti gafuu hin taaneef of **12** Erga warri kaan mirga gargaarsaa kana isin eeggadhaa. **10** Namni yaada dadhabaa qabu irraa qabaattanii, nu immoo kan caalu hin tokko yoo utuu ati iyyuu namni beekumsa qabdu qabaannuu ree? Nu garuu mirga kanatti hin mana qulqullummaa Waaqa tolfamaa keessatti fayyadamne. Nu wangeela Kiristoositti gafuu nyaattuu si arge inni waan waqqota tolfamoof ta'uu mannaa waanuma hunda obsuu qabna. dhi'eeffame sana nyaachuu ifa hin jabaattuu? **11** **13** Isin akka warri mana qulqullummaa keessa Akkasiin obboleessi dadhabaan Kiristoosisaaf wantoota qulqulluu irra tajaajilan nyaata isaanii jedhee du'e kun beekumsa keetiin bada. **12** mana qulqullummaa irraa argatan, akka warri Isinis yoo karaa kanaan obboloota keessanitti iddo aarsaa tajaajilan immoo waan iddo cubbuu hojjettan, yaada isaanii isa dadhabaas aarsaa irratti dhi'eeffamu irraa qooddatan yoo madeessitan, isin Kiristoositti cubbuu hin beektanii? **14** Akkasuma immoo akka hojjettu. **13** Kanaafuu yoo wanni ani nyaadhu warri wangeela lallaban waan ittiin jiraatan obboleessa koo gufachiise, ani akka obboleessi wangeela irraa argatan Gooftaan ajajeera. **15** koo hin gufanneef gonkumaa deebi'ee foon hin Ani garuu mirga kana keessaa tokkotti illee nyaadhu. (aiōn g165)

9 Ani bilisa mitii? Ani ergamaa mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuusin hin arginee? Isin bu'aa hojii ani Gooftaaf hojjedhee mitii? **2** Ani yoon warra kaanii ergamaa ta'u baadhe iyyuu isiniif dhugumaan ergamaa dha! Isin Gooftaadhaan chaappaa ergatummaa koo ti. **3** Deebiin ani warra na qoraniif kennu kana. **4** Nu nyaachuu fi dhuguuf mirga hin qabnuu? **5** Nu akkuma ergamoota kaanii, akkuma obboloota Gooftatii fi akkuma Keefaa niitii amantu tokko of faana fudhannee deemuuif mirga hin qabnuu? **6** Yookaan anaa fi Barnaabaas qofatu hojii dhiisuuf mirga hin qabnee? **7** Namni baasii ofii isaatiin loltuu ta'ee tajaajilu eenyu? Namni iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabee ija isaa hin nyaanne eenyu? Namni bushaayee tiksaa aannan hin dhugne eenyu? **8** Kanas ani akka taayitaa namaa qofaan dubbadhaa? Seerris kanuma dubbata mitii? koo waan akkasii naa gootu jedhee abdadhee miti. Namni tokko waan ani ittiin of jaju kana na jalaa busheessuu mannaa ani du'u naa wayya! **16** Ani yoon wangeela lallabe of jajuu hin danda'u; lallabuun dirqama kootii. Yoon wangeela lallabuu baadhe anaaf wayyoo! **17** Ani yoon fedhii kootiin lallabe badhaasa qaba; yoon fedhii kootiin hin ta'in garuu ani imaanaadhuma natti kername sana raawwachuu koo ti. **18** Yoos badhaasni koo maali ree? Badhaasni koo, lallaba koo keessatti ani mirga wangeelaan qabutti guutuumaan guutuutti utuu hin fayyadamin kaffaltii malee wangeela lallabuu koo ti. **19** Ani nama hunda irraa bilisa ta'u iyyuu nama gara caaluuf bu'aa buusuuf jedhee nama hundaaf of garboomse. **20** Ani Yihuudootaaf bu'aa buusuuf jedhee Yihuudootaaf akka Yihuudii nan ta'e. Yoon ofii kootii seera jala jiraachuu baadhe iyyuu, warra seera jala jiraniif bu'aa buusuuf

jedhee akka nama seera jala jiruu nan ta'e. **8** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko
21 Ani utuum seera Waaqaatiin ala hin ta'in, halalummaa raawwatanii guyaa tokkotti
garuu utuman seera Kiristoos jala jiruu, warra namoonni 23,000 dhuman sana, nu halalummaa
seera hin qabneef bu'aa buusuuf jedhee warra raawwachuu hin qabnu. **9** Akka isaan keessaa
seera hin qabneef akka nama seera hin qabneen tokko tokko Gooftaa qoranii bofaan ajjeefaman
ta'e. **22** Ani warra dadhaboof bu'aa buusuuf sana nu Gooftaa qoruu hin qabnu. **10** Isin
jedhee warra dadhaboo biratti dadhabaan ta'e. akka isaan keessaa tokko tokko guungumanii
Ani karaa danda'amu hundaan namoota tokko isa nama balleessuu balleeffaman sana hin
tokko fayyisuuf jedhee nama hunda biratti guunguminiaa. **11** Kun hundi akka fakkeenyaa
waanuma hunda nan ta'e. **23** Akkan wangeela ta'uuf isaan irratte raawwataame; nuu warra
keessatti hirmaadhuufis sababii wangeelaatiif dhumni baraa itti dhufeef immoo akka of
jedhee waan kana hunda nan hojjedha. **24** eeggannaat ta'uuf barreeffame. (aiōn g165) **12**
Dorgommii fiigichaa keessatti akka warri fiigan Kanaafuu namni waan dhaabate of se'u akka
hundinuu dorgoman, garuu akka namni tokko hin kufneef of haa eeggatu. **13** Qorama nama
qofti badhaasa argatu hin beektanii? Isinis irra ga'u malee qoramni tokko iyyuu isintitti
akkasuma akka badhaasa argattaniif fiiga! **25** hin dhufne. Waaqnis amanamaa dha; inni
Namni dorgommii keessatti dorgomu hundinuu akka isin waan baachuu hin dandeeyeen
leenjii cimaa keessa darba. Isaan gonfoo badu qoramtan isin hin godhu. Yommuu qoramtanitti
argachuuf waan kana godhu; nu garuu gonfoo garuu inni akka isin obsuu dandeessaniif
hin badne argachuuf waan kana goona. **26** karaa ittiin keessaa baatan isiniif qopheessa.
Kanaafuu ani akka nama kaayyoo malee fiiguutti **14** Kanaafuu yaa michoota ko, isin waaqota
hin fiigu; akka nama qilleensa rukutuutti hin tol famoo waaqeffachuu irraa baqadhaa. **15** Ani
lolu. **27** Ani garuu warra kaaniif lallabee akka namoota hubannaa qabanittin dubbadha; waan
ofii kootii immoo nama gatame hin taaneef ani dubbadhu isinuu murteessaa. **16** Xoofoon
dhagna koo adabee akka inni naa ajajamu nan eebbaa kan nu eebbfuu sun dhiiga Kiristoos
godha.

10 Yaa obboloota, akka abbootiin keenya
hundi duumessa jala turan, akka hundi
isaaniis galaana keessa darban akka isin
utuu hin beekin haftan ani hin barbaadu. **2**
Hundi isaaniis kan Musee ta'uuf duumessa fi
galaanaan cuuphaman. **3** Hundi isaaniis nyaata
hafuuraa tokkicha nyaatan. **4** Hundi isaaniis
dhugaatii hafuuraa tokkicha dhugan. Isaan
kattaa hafuuraa isa isaan wajjin deemaa ture
irraa dhuganiiruutii; kattaan sunis Kiristoos
ture. **5** Ta'u iyyuu waan Waaqni hedduu
isaaniitti hin gammadiiniif isaan lafa gammoojii
keessatti dhuman. **6** Wantoonni kunneen akka
nu akkuma isaanii waan hamaa hin hawwineef
fakkeenyaa nuu ta'an. **7** Akka isaan keessaa
namoonni tokko tokko godhan sana isin waaqota
tol famoo hin waaqeffatinaa; kunis akkuma,
"Namoonni nyaachuu fi dhuguuf tataa'an;
sirbuufis ka'an" jedhamee barreeffamee dha.

wajjin tokkummaa qaba mitii? Buddeenni
nu caccabsinu sunis foon Kiristoos wajjin
tokkummaa qaba mitii? **17** Waan buddeenni
tokko qofti jiruuf, nu baay'ee taanu iyyuu
dhagnuma tokko; hundi keenya buddeenuma
tokkicha sana irraa hirmaannatii. **18** Mee
saba Israa'el ilaala: Warri aarsaa irraa nyaatan
sun iddo aarsaa irraa qooda qabu mitii? **19**
Egaa maal jechuu koo ti? Nyaanni waaqota
tol famoo aarsaa dhi'eeffamu wayi moo ree
yookaan Waaqni tol famaan wayi moo ree
jechuu kootii? **20** Akkas miti; aarsaan namoonni
ormaa dhi'eessan hafuurota hamoodhaaf malee
Waaqaaf miti; ani akka isin hafuurota hamoo
wajjin tokkummaa qabaattan hin barbaadu. **21**
Isin xoofoon Gooftaatii fi xoofoon hafuurota hamoo
dhuguuf hin dandeessan; maaddii Gooftaatii fi
maaddii hafuurota hamoo irrattis hirmaachuu
hin dandeessan. **22** Nu Gooftaa hinaaffaaf
kakaafnaa? Nu isa caalaas jabaannaa? **23** "Wanni

hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;” kan faayidaa hin haguuggatin kadhattu yookaan raajii qabu garuu waan hunda miti. “Wanni hundinuu dubbattu kam iyyuu mataa ofii ishee salphifti; anaaf eeyyamamaa dha;” kan nama fayyadu kun akka waan mataan ishee haaddameetti garuu waan hunda miti. **24** Namni tokko iyyuu hedamaatii. **6** Dubartiin tokko yoo mataa ishee waan warra kaaniif gaarii ta'e barbaaduu qaba haguuggachuu baatte rifeensa mataa ishee malee waan ofii isaatiif gaarii ta'e barbaaduu murachuu qabdi; dubartiin rifeensa mataa ishee hin qabu. **25** Utuu gaaffii qalbii keessaa tokko murachuun yookaan haaddachuu yoo qaanii illee hin kaasin waan gabaa fooniitti gurguramu itti ta'e immoo mataa ishee haguuggachuu kam iyyuu nyaadhaa; **26** “Laftii fi wanni lafa qabdi. **7** Dhiirri fakkaattii fi ulfina Waaqaa irra jiru hundinuu kan Gooftaatii.” **27** Warra waan ta'eef mataa isaa haguuggachuu hin hin amanin keessaa yoo namni tokko nyaataaf qabu; dubartiin garuu ulfina dhiirraa ti. **8** isin affeere, isinis yoo dhaquu barbaaddan Dubartiit dhiira irraa argame malee dhiirri dhaqaa; utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee dubartii irraa hin argamneetii; **9** dubartiit uumame malee dhiirri dubartiif hin iyyuu nyaadhaa. **28** Garuu yoo namni tokko, uumamne. **10** Kanaafuu dubartiin sababii “Kun waaqota tol famoodhaaf dhi'effame” ergamotoa Waaqaatiif mallattoo taayitaa mataa isiniin jedhe, sababii namicha isinitti hime ishee irraa qabaachuu qabdi. **11** Ta'us Gooftaa sanaatii fi sababii qalbiitiif waan sana hin biratti dubartiin dhiira malee yookaan dhiirri nyaatinaa. **29** Kanas qalbii namicha sanaati dubartii malee hin ta'u. **12** Akkuma dubartiin malee kan keeti jechuu koo miti. Maaliif qalbii dhiira irraa argamte akkasuma immoo dhiirri nama biraatiin bilisummaa kootti murama dubartii irraa dhalataatii; wanni hundi garuu ree? **30** Ani ergan galateeffachuudhaan nyaata Waaqa biraargama. **13** Mee isinuu murteessaa; sana irratti hirmaadhee maaliifan waan ittiin dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin Waaqa galateeffadhuun balaaleffatama ree? **31** Waaqa kadhachuu sirriidhaa? **14** Akka dhiirri Kanaafuu yoo nyaattan yookaan yoo dhugdan rifeensa mataa dheereffachuun isaf salphina yookaan yoo waanuma fedhe illee hojjettan ta'e uumamni iyyuu isin hin barsiisuu? **15** waan hunda ulfina Waaqaatiif hojjedhaa. **32** Dubartiin garuu yoo rifeensa dheeraa qabaatte, Yihuudoota yookaan Giriikota yookaan waldaa inni isheef ulfina mitii? Rifeensi dheeraan akka kiristaanaa kan Waaqaa hin gufachiisinaa; **33** haguuggiitti isheef kennnameeraatii. **16** Garuu kunis akkuma ani nama hunda karaa hundaan yoo abbaan fedhe iyyuu waa'ee kanaa mormuu gammachiisuuq yaalii godhutti jechuu dha. Ani barbaade, nu yookaan waldaaleen kiristaanaa akka isaan fayyanifi bu'aa namoota baay'eetiif Waaqaa duudhaa akkasii hin qabnu. **17** Walitti malee bu'aa kootiif jedhee waan kana hin qabamuun keessan waan waa balleessu malee godhu.

11 Akkuma ani Kiristoosin fakkaadhu, isinis na fakkaadhaa. **2** Ani sababii isin waan hundaan na yaadattanii fi waan duudhaa ani dabarsee isinittti kenes jabeessitanii qabattaniif isinin galateeffadha. **3** Ani akka mataan dhiira hundumaa Kiristoos ta'e, akka mataan dubartii dhiira ta'e, akka mataan Kiristoos immoo Waaqa ta'e akka beektan nan barbaada. **4** Dhiirri mataa isaa haguuggatee kadhatush yookaan raajii dubbatu hundinuu mataa ofii isaa salphisa. **5** Dubartiin utuu mataa ishee

dhugdan hin qabdan moo? Yookaan waldaa hima. 4 Kennaawwan gosa garaa garaatu jira; Kiristaanaa Waqaan tuffattanii warra homaa Hafuurri garuu tokkuma. 5 Tajaajila gosa garaa hin qabne qaanessitu? Ani maalan isiniin garaatu jira; Gooftaan garuu tokkuma. 6 Hojii jedha? Isin jajuu ree? Ani kanaan isin hin jaju! gosa garaa garaatu jira; waan hundumaa garuu 23 Ani waanan dabarsee isinitti kenne kana Waaqa tokkichatu nama hundumaan hojjeta. Gooftaa irraa fudhadheeraatii; Gooftaa Yesuus 7 Mul'anni Hafuuura Qulqulluu garuu faayidaa halkan dabarfamee kennname sana buddeena waliitiif tokkoo tokkoo namaatiif kennama. 8 Isa fuudhee, 24 galata galche; buddeena sanas tokkoof karaa Hafuuraatiin dubbii ogummaatu caccabsee, "Kun foon koo kan isiniif ta'uu dha; kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma sanaan kanas yaadannoo kootiif godhadhaa" jedhe. 25 dubbii beekumsaatu kennama; 9 isa kaaniif Akkasumas irbaata booddee xoofoo fuudhee, Hafuuruma sanaan amantiitu kennama; isa "Xoofoon kun kakuu haaraa dhiiga kootiin ta'uu kaaniif immoo Hafuuruma tokkicha sanaan dha; yeroo isa dhugdan hunda na yaadachuu kennaawwan warra dhukkubsatan fayyisuutu godhadhaa" jedhe. 26 Isinis hamma Gooftaan kennama; 10 isa tokkoof dinqiiwwan hojjechuu, dhufutti yeroo buddeena kana nyaattanii xoofoo isa kaaniif raajii dubbachuu, isa kaaniif kana dhugdan hunda du'a isaa ni labsitu. 27 hafuurota addaan baasee beekuu, isa kaaniifis Kanaafuu namni haala hin malleen buddeena afaan haaraa gosa adda addaa dubbachuu, isa sana nyaatu yookaan xoofoo Gooftaa dhugu kam kaaniif immoo afaan haaraa sana hiikuutu iyyuu foonii fi dhiiga Gooftaatti ni gaafatama. kennama. 11 Waan kana hundas Hafuuruma 28 Namni tokko utuu buddeena sana irraa hin tokkicha sanatuakkuma fedhii ofii isaatti tokkoo nyaatin, utuu xoofoo sana irraas hin dhugin tokkoo namaatiif dhuunfaatti hiruudhaan dura of qoruu qaba. 29 Namni utuu foon Gooftaa hojjeta. 12 Dhagni kutaa baay'ee qabaatu illee addaan baasee hin hubatin nyaatee dhugu, dhagnuma tokko; kutaawwan dhagnaa yoo inni ofii isaatti murtii nyaatee dhugaatii. 30 baay'atani illee hundi isaanii dhagnuma tokko Kanaafis isin keessaa hedduun dadhabaniiru; ta'u. Kiristoosis akkasuma. 13 Nu Yihuudoota dhukkubsataniirus; hedduunis boqotaniiru. 31 yookaan Giriikota, garboota yookaan warra Utuu of qorree garuu nutti hin muramu ture. bilisoongan taanus hundi keenya Hafuura 32 Gooftaan yommuu nutti muru garuu akka tokkoon dhagna tokkotti cuuphamneerraatii; addunyaa wajjin nutti hin muramneef nu adaba. hundi keenyas, akka dhugnuuf Hafuurri tokkichi 33 Kanaafuu yaa obboloota ko, isin yommuu sun nuu kennnameera. 14 Dhagni kutaa tokko nyaachuuf walitti qabamtan wal eegaa. 34 Akka qofa utuu hin ta'in kutaawwan baay'eedhaatii. walitti qabamuun keessan murtii isinitti hin 15 Miilli yoo, "Ani waanan harka hin ta'iniif, ani fidneef enyu iyyuu yoo beela'e mana isaatti haa kutaa dhagnaa mitii" jedhe, sababii kanaaf kutaa nyaatu! Waan hafe irratti immoo ani yommuun dhagnaa ta'uun isaa hin hafu. 16 Gurris yoo, "Ani dhufutti qajeelcha nan kenna.

12 Yaa obboloota ko, egaa ani akka isin
waa'ee kennaawwan hafuuraa wallaaltan
hin barbaadu. 2 Isin yeroo ormoota turutanitti
akka gowwoomfamtanii gara waaqota tolfamoo
dubbachuu hin dandeenyetti geeffamtanii
turban ni beektu. 3 Kanaafuu namni Hafuura
Waqaatiin dubbatu kam iyyuu akka, "Yesuus
abaaramaa dha" hinjenne, akka enyu iyyuu yoo
Hafuura Qulqulluudhaan ta'e malee, "Yesuus
Gooftaa dha" jechuu hin dandeenyete ani isinittin

21 Iji harkaan, “Ati na hin barbaachiftu!” jechuu qabu hunda hiyyeeyyiif kenne, dhagna koos hin danda’u; yookaan mataan miillaan, “Ati akka gubamuuf yoon kenne, garuu jaalala na hin barbaachiftu!” jechuu hin danda’u. **22** qabaachuu baannaan homaa na hin fayyadu. **4** Dhugumaanuu kutaawwan dhagnaa kanneen Jaalalli obsa qaba; jaalalli arjaa dha. Inni hin dadhaboo fakkaatan akka malee barbaachisoo hinaafu; hin kooru; ofis hin tuulu. **5** Jaalalli waan dha; **23** kutaawwan dhagnaa kanneen tuffatamoo hin malle hin hojjetu; ofittoo miti; dafee hin nutti fakkaatanifiis ulfina addaa ni kennina. aaru; hammina namatti hin lakkaa’u. **6** Jaalalli Kutaawwan dhagnaa kanneen nu itti qaanofnuuf dhugaatti gammada malee waan hamaatti hin immoo ulfinni addaa ni kennama; **24** kutaawwan gammadu. **7** Jaalalli waan hunda ni obsa; dhagna keenyaa kanneen nu itti hin qaanofnie waan hunda ni amana; waan hunda abdata; waan kana hin barbaadan. Waaqni garuu waan hunda keessattis jabaatee dhaabata. **8** kutaawwan dhagnaa walitti fayyisee kutaawwan Jaalalli gonkumaa hin badu. Raajii taanaan ni nu itti qaanofnuuf ulfina caalu kenne; **25** darba; afaan haaraa taanaan ni hafa; beekumsas kunis akka kutaawwan haaluma tokkoon walii taanaan ni bada. **9** Nu beekumsa irraa gara yaadanii fi akka dhagna keessa gargar ba’uun tokko beeknaati; raajiis gara tokko dubbanna; hin jiraanneef. **26** Yoo kutaan dhagnaa tokko **10** yommuu inni guutuun dhufutti garuu inni rakkate kutaawwan hundinuu isa wajjin rakkatu; gartokkeen ni bada. **11** Ani yeroon ijoolleee yoo kutaan tokko ulfina argate kutaawwan turetti, akka ijoolleettin dubbadha ture; akka hundi isa wajjin gammadu. **27** Isin amma ijoolleettin yaada ture; akka ijoolleetti nan dhagna Kiristoos; tokkoon tokkoon keessanis herrega ture; ani ergan nama guddaa ta’ee garuu kutaa dhagna sanaa ti. **28** Waaqni waldaa ijoollummaa dhiiseera. **12** Amma of-ilaalee Kiristaanaa keessatti tokkoffaa ergamoota, keessaan bifa dimimmisa’aa arginaatti; yeroo lammaffaa raajota, sadaffaa barsiistota, ergasiis sana garuu ifatti ni argina. Ani amma warra hojii dinqii hojjetan, itti aansees warra gartokkon beeka; yeroo sana garuu ani akkuma kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qaban, warra guutummaatti beekame sana guutummaatti namoota gargaaruu danda’an, warra kennaa beekuufin jira. **13** Egaa amantiin, abdii fi jaallali bulchiinsaa qabanii fi warra afaan haaraa gosa sadan isaanii iyuu ni jiraatu. Isaan keessaa addaa addaa dubbatan filateera. **29** Hundumatu garuu jaalalatu caala.

ergamootaa? Hundumatu raajotaa? Hundumatu barsiistotaa? Hundinuu hojii dinqii hojjetuu? **30** Hundumatu kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qabaa? Hundumatu afaan haaraa dubbataa? Hundumatu afaan sana hiikaa? **31** Isin garuu jabeessaatii kennaa caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinitti nan argisiisa.

13 Ani yoon afaan namootaatii fi afaan ergamoota Waaqaa dubbadhe, garuu ofuma isaa cimsa; kan raajii dubbatu garuu jaalala qabaachuu baannaan akkuma sibiila waldaa kiristaanaa cimsa. **5** Ani akka hundi iyuu yookaan akka kilillee qillisu tokkoo ti. **2** keessan afaan haaraan dubbattan nan barbaada; Ani yoon kennaa raajii dubbachuu qabaadhe, caalaatti garuu akka raajii dubbattan nan icciitii hundaa fi beekumsa hunda hubachuu jaalladha. Namni afaan haaraan dubbatu tokko yoon danda’e, amantii gaara buqqisuu danda’us akka waldaan kiristaanaa ittiin jajjabattuuuf yoon qabaadhe, garuu jaalala qabaachuu jedhee waan dubbatu sana yoo hiikuu baate isa baannaan ani homaa miti. **3** Ani yoon waanan afaan haaraan dubbatu irra isa raajii dubbattutu

14 Karaa jaalalaa duukaa bu’aa; kennawwan Hafuuraa, keessumattuu kennaa raajii cimsaati barbaadaa. **2** Namni afaan haaraan dubbatu kam iyuu Waaqatti malee namootatti hin dubbatuutii. Dhugumaan namni tokko iyuu isa hin hubatu; inni Hafuuraan icciitii dubbata. **3** Namni raajii dubbatu garuu isaan ijaaruuf, gorsuu fi jajjabeessuuf jedhee namootatti dubbata. **4** Namni afaan haaraan dubbatu

caala. **6** Egaa yaa obboloota, ani yoon mul'ata hubatamaa shan dubbachuu nan barbaada. **20** yookaan beekumsa yookaan raajii yookaan Yaa obboloota, akka ijoolleetti yaaduu dhiisaa; barsiisa tokko tokko isinitti hime malee yoon waan hamaaf daa'imman ta'aa; hubannaadhaan afaan haaraa qofa dubbachaa gara keessan garuu nama guddaa ta'aa. **21** Seera keessatti dhufe maal isin fayyada? **7** Kunis meeshaaakkana jedhamee barreeffameera: "Ani afaan lubbuu hin qabne kan akka ululleetii fi kiraaraa biraatiin, afaan alagootaatiinis saba kanatti nan kanneen sagalee kennan biratti illee akkanuma; dubbadha; isaan garuu yeroo sanatti illee na ululleen afuufamee yookaan kiraarri rukutamee hin dhaga'an, jedha Gooftaan." **22** Kanaafuu yoo sagaleen isaa gargar baafame malee namni afaan haaraan dubbachuu warra hin amaniniif tokko akkamitti addaan baasee beekuu danda'a? mallattoo ta'a malee warra amananiif miti; **8** Yoo sagaleen malakataa addaan baafamee raajii dubbachuu garuu warra amananiif malee beekame malees eenyutu lolaaf qophaa'a? **9** warra hin amaniniif miti. **23** Egaa waldaan Isinis akkasuma. Yoo afaan keessaniin dubbii amantootaa guutuun walitti qabamee yoo hubatamaa dubbattan malee namni tokko hundi isaanii afaan haaraan dubbatan, yoo akkamitti waan isin jettan sana beekuu danda'a? namoonni hin baratin yookaan namoonni hin Qilleensatti dubbachuu keessaniitii. **10** Akka amanne ol seenan isin maraattaniirtu isiniin hin afaan gosa garaa garaa addunyaa irra jiran hin jedhanii? **24** Utuu namni hundi raajii dubbachaa shakkamu. Garuu isaan keessaa kan hiikkaa jiruu yoo namni hin amanne tokko yookaan hin qabne tokko iyyuu hin jiru. **11** Kanaafuu namni hin baratin tokko ol seene inni akka ani yoon hiikkaa waan namni tokko dubbatuu cubbamaa ta'e nama hundaan ni amansifama; hubachuu baadhe ani namicha dubbatu sanatti nama hundaanis isatti murama; **25** icciitiin alagaa dha. Namichi dubbatu sunis anatti garaa isaa keessaas ifatti ni baafama. Innis, alagaa dha. **12** Isinis akkasuma. Isin waan "Waaqni dhugumaan isin gidduu jira" jedhee jabeessitanii kennaawwan Hafuuraa qabaachuu dubbachaa addaan lafatti gombifamee Waaqa barbaaddaniif, kennaawwan waldaa kiristaanaa waaqeffata. **26** Yaa obboloota, egaa maal jenna cimsan jabeessaatii barbaadaa. **13** Kanaaf ree? Yommuu isin walitti qabamtanitti namni namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waan hundi faarfannaa yookaan barsiisa yookaan dubbatu sana hiikuu danda'uuf kadhadchuu mul'ata yookaan afaan haaraa yookaan hiikkaa qaba. **14** Yoo ani afaan haaraan kadhadhe afaan haaraa sanaa qaba. Wanni hundinuu hafuurri koo ni kadhataatii; qalbiin koo garuu waldaa kiristaanaa cimsuuq hojjetamuu qabu. hin hirmaatu. **15** Yoos ani maalan godha ree? **27** Namni afaan haaraan dubbatu yoo jiraate Hafuura kootiin nan kadhatha; qalbi kootiinis lama yookaan yoo baay'ate sadii ta'anii dabaree nan kadhatha; hafuura kootiin nan faarfadha; dabareen haa dubbatan; namni tokko immoo qalbi kootiinis nan faarfadha. **16** Yoo kanaa achii haa hiiku. **28** Yoo namni hiiku jiraachuu baate utuu ati hafuura keetiin Waqa galateeffachuutti garuu namichi dubbatu sun waldaa kiristaanaa jirtuu, namni iddo warra hin baratinii taa'e keessatti cal'isee ofii isaattii fi Waaqatti haa tokko waan ati dubbattu waan hin beekiniif dubbatu. **29** Raajonnis lama yookaan sadii akkamitti galata ati dhi'eessitu sanaaf "Ameen" ta'anii haa dubbatan; warri kaan immoo waan jechuu danda'aa? **17** Ati dhugumaan sirriitti dubbatamu sana haa madaalan. **30** Yoo warra galateeffata ta'a; namni kaan garuu ittiin hin achi taa'an keessatti isa tokkoof mul'anni dhufe, jajjabeeffamu. **18** Ani waanan hunduma keessan namichi duraan dubbachaa ture sun haa cal'isu. caalaa afaan haaraan dubbadhuuf Waaqa nan **31** Namni hundi akka baratuuf, hundinuuus akka galateeffadha. **19** Waldaa kiristaanaa keessatti jajjabeeffamuuf dabaree dabareedhaan raajii garuu dubbii kuma kudhan afaan haaraan dubbachuu ni dandeessuutii. **32** Hafuuronni dubbachuu irra warra kaan barsiisuuf dubbii raajotaa raajotaa ni ajajamu. **33** Waaqni akka

waldoota qulqullootaa hundumaa keessatti ta'aa akkasumaan hin hafne. Ani hunduma isaanii jiru kana Waaqa jeequmsaa utuu hin ta'in Waaqa caalaa jabaadhee hojjedheera; kanas utuu ana nagaa ti. **34** Dubartoonni waldaa kiristaanaa hin ta'in ayyaana Waaqaa kan na wajjin jirutu keessatti haa cal'isan. Akka seerri jedhutti hojjete. **11** Egaa anas ta'u yookaan isaan, wanni isaan akka ajajaman malee akka dubbatan nu lallabnu, wanni isin amantans kanuma. **12** hin eeyyamamneefiitii. **35** Wanti isaan beekuu Kiristoos warra du'an keessaa akka kaafame barbaadan yoo jiraate manatti dhirsa isaanii haa erga lallabamee, isin keessaa namoonni tokko gaafatan; dubartiin tokko waldaa kiristaanaa tokko akkamitti du'aa ka'uun warra du'anii hin keessatti dubbachuu qaaniidhaatii. **36** Dubbiin jiru jechuu danda'u ree? **13** Erga du'aa ka'uun Waaqaa isin keessaa argamee? Yookaan isinuma warra du'anii hin jirre, Kiristoos iyyuu du'aa hin qofa bira ga'ee? **37** Eenyu iyyuu yoo raajii kaafamne jechuudha kaa! **14** Erga Kiristoos du'aa yookaan nama Hafuuraa of se'e akka wanni hin kaafamin immoo lallabni keenya faayidaa ani amma isiniif barreessu kun ajaja Gootfaa hin qabu; amantiin keessanis faayidaa hin ta'e haa beeku. **38** Namni kam iyyuu yoo qabu. **15** Kana malees Waaqni Kiristoosin du'aa waan kana beekuu baate, inni hin beekin. **39** kaaseera jennee waa'ee Waaqaa waan dhugaa Kanaaf yaa obboloota ko, raajii dubbachuu baaneef, nu waa'ee Waaqaa dhuga baatota sobaa jabeessaatii hawwaa; afaan haaraan dubbachuu taanee argamneerra. Garuu erga warri du'an hin hin dhowwinaa. **40** Wanti hundinuu garuu karaa kaafamin inni Kiristoosin hin kaafne jechuu dha. qajeelaa fi sirna qabeessa ta'een hojjetamuu **16** Yoo warri du'an kaafamuu baatan, Kiristoosis du'aa hin kaafamneetii. **17** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin amantiin keessan faayidaa hin qabu; isinis ammuma iyyuu cubbuu keessa jirtu. **18** Yoos warri utuu Kiristoositti jiranuu boqutan baduu isaanii ti. **19** Yoo jirenya ammaa qofaaf Kiristoosin abdanne nu warra namni hundi na'uuf ta'uun keenya. **20** Amma garuu Kiristoos warra boqotaniihangafa ta'ee dhugumaan warra du'an keessaa kaafameera. **21** Akkuma duuti karaa nama tokkootiin dhufe, akkasuma immoo du'aa ka'uun warra du'anii karaa nama tokkootiin dhufeetii. **22** Akkuma hundinuu Addaamiin du'an, hundinuu Kiristoosiin jiraatoo ni taasifamuutii. **23** Kun hundinuu yeroo dabaree isaatti ni ta'a; Kiristoos hangafticha, ergasiis immoo yeroo inni deebi'ee dhufutti warra kan Kiristoos ta'an. **24** Innis erga bulchiinsa hunda, taayitaa fi humna hunda balleessee booddee, yeroo Waaqa Abbaatti mootummaa dabarsee kennutti dhumni ni ta'a. **25** Inni hamma diinota isaa hunda miilla isaa jala galfatutti mo'uun qabaattii. **26** Diinni dhumaa kan barbadeeffamuu qabu du'a. **27** Inni, "Waan hunda miilla isaa jala galcheeraatii." Garuu "Wanni hundi" isa jala galfameera jechuun akka isa waan hunda isa jala galcheeraatii.

15 Ammas yaa obboloota, ani waa'ee wangeela
ani isinitti lallabe, kan isin fudhattanii
ittiin dhaabatan sanaa isin yaadachiisuu nan
barbaada. **2** Isin yoo dubbii ani isinitti
lallabe sana jabeessitanii qabattan wangeeluma
kanaan ni fayitu. Yoo kanaa achii akkasumaan
amantan jechuu dha. **3** Anis waanan fudhadhe
duraan dursee dabarseen isinitti kenneeraati;
akka Kataabbiwwan Qulqulluun dubbatanitti,
Kiristoos cubbuu keenyaaf jedhee du'e; **4** ni
awwaalames; akka Kataabbiwwan Qulqulluun
dubbatanitti guyyaa sadaffaatti du'aa kaafame.
5 Inni duraan dursee Keefaaatti, ergasiis warra
Kudha Lamaanitti mul'ate. **6** Sana booddee yeroo
tokkotti obboloota dhibba shanii ol ta'anitti
mul'ate; isaan keessaas yoo muraasni boqutan
iyyuu hedduun isaanii hamma ammaatti ni jiru.
7 Ergasiis Yaaqobitti, itti aansee ergamotootaa
hundatti mul'ate; **8** dhuma irratti immoo ana
kan akka gataataatti dhalateetti lakkaa'amutti
mul'ate. **9** Ani ergamotootaa hundaa gadi; ergamaa
jedhamee waamamuun iyyuu naaf hin malu; ani
waldaa kiristaanaa Waaqaa ari'achaan tureetii.
10 Garuu ani ayyaana Waaqatiin akkuman jiru
kana jira; ayyaanni isaa kan naa kennames

dabalatin beekamaa dha. 28 Erga waan kana kaafama; dadhabbiin facaafama; humnaan godhee booddee akka Waaqni waan hundumaan kaafama; 44 dhagna fooniit facaafama; dhagna hundumaa ta'uuf Ilmi mataan isaa iyuu isa hafuuraatu kaafama. Erga dhagni foonii jiraate, waan hundumaa miilla isaa jala galche sanaaf dhagni hafuuraas ni jira. 45 Kanaaf, “Addaam ni bula. 29 Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namichi jalqabaa lubbuu jiraataa ta'e” jedhamee namoonni warra du'aniif jedhanii cuuphaman barreeffameera; Addaam inni dhuma immoo maal gochuu isaanii ti? Warri du'anis yoo hafuura jirenya kennu ta'e. 46 Inni jalqabatti du'aa hin kaafamin namoonni maaliif qooda dhufe garuu isa hafuuraa utuu hin ta'in isa isaanii cuuphamu ree? 30 Nu maaliif sa'aatii foonii ti; inni hafuuraa immoo ergasii dhufe. hunda balaaf of saaxilla? 31 Yaa obboloota, ani 47 Namichi duraa lafa irraa dhufe; inni kan guyyuma guyyaan akkan du'u of jajuu karaa lafaa ti; namichi lammaffaan immoo samii Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin isin irratti irraa dhufe. 48 Warri kan lafaa ta'anakkuma qabuun nan kakadha. 32 Ani akka namaatti namicha lafa irraa sanaa ti; warri kan samii Efesonitti bineensa wajjin wal loluun koo, ta'an immooakkuma namicha samii irraa dhufe erga warri du'an hin kaafamnee, maal na sanaa ti. 49 Nuakkuma bifa namicha lafaa fayyada? “Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; sanaa uffanne, akkasuma immoo bifa namicha bor ni duunaatii.” 33 Hin gowwoomfaminaa: samii sanaa ni uffanna. 50 Yaa obboloota, “Hiriyaan hamaan amala gaarii balleessa.” 34 akka foonii fi dhiigni mootummaa Waaqaa Gara qalbii keessan isa qajeelaatti deebi'aa; dhaaluun hin dandeenye yookaan akka inni cubbuu hoijechuuus dhiisaa; namoonni Waaqa badu isa hin badne dhaaluun hin dandeenye ani hin beekne tokko tokko isin gidduu jiruutii. isinitti nan hima. 51 Kunoo, ani icciitii tokko Anis isin qaanessuufin waan kana dubbadha. isinitti hima: Hundi keenya hin duunu; nu 35 Garuu namni tokko, “Warri du'anakkamitti hundi garuu ni geeddaramna; 52 kunis yeroo kaafamu? Dhagna akkamitiin dhufu?” jedhee ni malakanni dhuma afuufamu yeruma sanatti gaafataa ta'a. 36 Yaa gowwaal! Wanni ati facaafstu hamma liphsuu ijaatti raawwatama. Malakanni yoo du'e malee jirenya hin argatu. 37 Wanni ati ni afuufamaatii; warri du'anis kanneen hin facaafstu sanyidhuma, jechuunis sanyii qamadii badne ta'anii ni kaafamu; nus ni geeddaramna. yookaan sanyii midhaan biraati malee dhagna 53 Inni badu kun isa hin badne, inni du'u kun midhaan biqilee guddachuuf jiru sanaa miti. 38 immoo isa hin duune uffachuu qabaatii. 54 Waaqni garuuakkuma fedhetti dhagna isaaaf Yeroo inni badu isa hin badne uffatee, inni du'u kenna; tokkoo tokkoo gosa sanyiitifis dhagna immoo isa hin duune uffatutti dubbiin akkana mataa isaa kenna. 39 Foon hundinuu tokko miti; jedhamee barreeffame sun ni raawwatama; namni foon gosa tokkoo qaba; horiin foon gosa “Duuti mo'ichaan liqimfameera.” Akkasumas, biraa, simbirroon foon gosa biraa, qurxummiinis 55 “Yaa du'a, mo'ichi kee meerre? Yaa du'a, foon gosa biraa qabu. 40 Akkasuma immoo ilkeen kee meerre?” (Hadës g86) 56 Ilkeen du'aa dhagnawwan samii irraa ni jiru; dhagnawwan cubbuu dha; humni cubbuu immoo seera. 57 lafa irraas ni jiru; garuu ulfinni dhagnawwan Waqa karraa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin samii irraa gosa tokko; ulfinni dhagnawwan mo'icha nuu kennuuf garuu galanni haa ta'u! lafa irraa immoo gosa biraa ti. 41 Aduun 58 Kanaafuu yaa obboloota koo jaallatamoo, ulfina gosa tokkoo qabdi; ji's ulfina gosa biraa, jabaadhaa dhaabadhaa. Wanni tokko isin hin urjiwwanis ulfina gosa biraa qabu; urjiin tokko sochoosin; akka dadhabbiin keessan Gooftaa ulfinaan urjii biraatiin addaatii. 42 Du'aa ka'uun biratti faayidaa malee hin hafne waan beektaniif warra du'aniis akkasuma. Dhagni facaafamu yeroo hunda hojii Gooftaatif guutummaatti of kan baduu dha; kan hin badne ta'ee immoo kennaa.

kaafama. 43 Inni salphinaan facaafama; ulfinaan

16 Egaa waa'ee buusii qulqullootaaf walitti **17** Isxiifaanaas, Fartunaaxoosii fi Akaayiqos qabamuu, isinis akkuma ani waldoota na bira dhufuu isaaniitti ani gammadeera; kiristaanaa kanneen Galaatiyya ajaje sanatti isaan waan asii dhabamu keessaniin hir'ate raawwadhaa. **2** Akka buusii walitti qabuun guutaniiruutii. **18** Isaan hafuura koo fi yeroo ani dhufutti hin taaneef tokkoon tokkoon hafuura keessan boqochiisaniiruutii. Kanaaf keessan akkuma galii keessaniitti torbanuma isin namootaakkanaatiif beekamtii kennaa. **19** torbaniin guyyaa jalqabaa waa kophatti Waldoonni kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa baasaatii kaa'aa. **3** Anis yeroon isin bira dhufutti nagaa isiniif dhaamu. Aqilaa fi Phirisqillaan, akka namoonni isin filattan kennaa keessan waldaan kiristaanaa kan mana isaanii jirtus geessaniif xalayaat ittiin beekaman kenneefii Gooftaadhaan nagaa guddaa isiniif dhaamu. Yerusaalemitti isaan nan erga. **4** Yoo dhaquun **20** Obboloonni hundinuu nagaa isiniif dhaamu. koo barbaachisaa ta'e immoo isaan na wajjin Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. dhaqu. **5** Ani waanan Maqedooniyaa keessa **21** Ani Phaawulos, xalayaat nagaa kana harkuma darbuuf, yeroon Maqedooniyaa keessa darbutti kootiin barreessa. **22** Namni Gooftaa hin isin bira nan dhufa. **6** Akka isin iddooyani jaallanne kam iyuu haa abaaramu. Yaa Gooftaa dhaqu hundatti karaa koo irratti na gargaaruu kottu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus dandeessaniif tarii yeroo xinnoo isin bira nan isin wajjin haa ta'u. **24** Jaalalli koo Kiristoos tura ta'a; yookaan ganna isin bira nan tura Yesuusiin hunduma keessan wajjin haa ta'u. ta'a. **7** Yoo Gooftaan jedhe ani waanan yeroo Ameen.

muraasa isin bira turuu abdadhuuf, amma utuun darbuu goree isin arguu hin barbaadu.

8 Hamma guyyaa Pheenxeqoosxeetti garuu Efeson keessa nan tura. **9** Balballi guddaaniif fi bu'aa qabeessi tokko naa banameeraatii; mormitoonis baay'ee dha. **10** Yoo Xiimotewos gara keessan dhufe waan innis akkuma koo hojji Gooftaa hojjetuuf yeroo inni isin bira turutti akka inni waa tokko iyuu hin sodaanne godhaa. **11** Kanaaf namni tokko iyuu isa hin tuffatin; akka inni gara kootti deebi'uufis nagaadhaan ergaa; ani obboloota wajjin isa eegaan jiraatii. **12** Waa'ee obboleessa keenya Apholoos immoo akka inni obboloota kaan wajjin gara keessan dhufuuf ani jabeessee isa kadhadheen ture. Inni garuu amma dhufuuf gonkumaa fedhii hin qabu; yeroo isaaf mijaa'utti garuu ni dhufa. **13** Dammaqaa; amantiitti cimaatii dhaabdhaha; jajjabadhaa; cimaas. **14** Wanni isin hojjettan hundinuu jaalalaan haa ta'u. **15** Yaa obboloota, akka warri mana Isxiifaanaas jiraatan Akaayaa keessaa warra jalqabatti amanan ta'an isin ni beektu; isaanis qulqulloota tajaajiluuf of kennaniiru. **16** Anis akka isin namoota akkasiitiif, warra isaan wajjin hojjetanii fi dadhaban hundaaf ajajamtan isinin kadhadha.

2 Qorontos

1 Phaaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa ogummaa addunyaatti miti. **13** Nu waan isin dubbisuu yookaan hubachuu hin dandeenyee tokko illee isinii hin barreessinuutii. Ani akka Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya isin hamma dhumaatti hubattan nan abdadah; Xiimotewos irraa, **2** Abbaa keenya Waaqaa **14** innis akkuma isin gara tokko nu hubattan fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi kana, akka guyyaa Gooftaa Yesuusitti akkuma nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan nu isiniin of jajnu sana isinis nuun of jajuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan dandeessan guutummaatti hubattanii dha. araaraatii fi Waaqni jajjabina hundaa haa **15** Anis sababiin waan kana amaneef akka eebbifamu; **4** inni akka nu jajjabina Waaqa isin ayyana lammaffaa qabaattaniif jedhee biraan arganne sanaan warra dhiphina adda jalqabatti gara keessan dhufuu barbaade. **16** addaa keessa jiran jajjabeessuu dandeenyuu Ani yeroon Maqedooniyaa dhaqutti isin ilaaluu dhiphina keenya hunda keessatti nu jajjabeessa. fi yeroon Maqedooniyaadhaa deebi'uttis gara **5** Akkuma nu dhiphina Kiristoos keessatti keessan dhufee, akka isin yeroo ani Yihuudaa baay'ee hirmaanru, akkasuma immoo karaa dhaqutti na ergitan barbaade. **17** Ani yeroon Kiristoosiin jajjabinni nuu baay'ata. **6** Nu yoo waan kana karoorfadhetti akka salphaattin dhiphannu jajjabinaa fi fayyina keessaniif ta'a; hojjedhee? Yookaan akka yaada fooniitti nu yoo jajjabaanne jajjabina keessaniif ta'a; yeruma tokkotti, "Eeyyee, eeyyee" fi "Waawuu, jajjabinni kunis kan isin yeroo dhiphina nu waawuu" jechuufan karoora baafadhaa ree? dhiphannu kana keessa dabartanitti obsaan **18** Akkuma Waaqni amanamaa ta'e dubbiin dhaabachuudhaan argattanii dha. **7** Abdiin nu isinitti dubbannus "Eeyyee" fi "Waawuu" nu waa'ee keessaniif qabnu cimaa dha; isin miti. **19** Yesuus Kiristoos Ilmi Waaqaa inni nu akkuma dhiphina keenya keessatti hirmaattan jechuunis ani, Silwaanosi fi Xiimotewos isin amma immoo jajjabina keenya keessatti akka gidduutti lallabne sun, "Eeyyee" fi "Waawuu" hirmaattan beeknaatii. **8** Yaa obboloota, isin hin tureetii; isa keessa "Eeyyeetu" jira. **20** waa'ee dhiphina biyya Asiyaatti nurra ga'ee akka Waadaawan Waaqaa hundinuu Kiristoosiin wallaaltan hin barbaannu. Hamma lubbuudhaan "Eeyyeedhaatii". Kanaafuu nu karaa isaatiin jiraachuuf illee abdii kutannutti dhiphinni ulfina Waaqaatiif "Ameen" jenna. **21** Egaa kan baachuudhaaf humna keenyaa ol ta'e nurra akka nu isin wajjin Kiristoositti jabaannee ga'ee tureetii. **9** Dhugumaanuu murtiin du'aa dhaabannu godhuu fi kan nu dibe Waaqa; nutti dhaga'amee turre. Kun garuu akka nu **22** innis chaappaa nutti chaappessee, qabdii Waaqa warra du'an kaasutti malee ofii keenyatti Hafuura Qulqulluu garaa keenya keessa kaa'e. **23** hin amananneef ta'e. **10** Inni balaa du'a Ani garuu isin qusachuudhaaf jecha Qorontositti akkasii jalaa nu baaseera; nu baasas. Inni hin deebine; anis akka inni dhugaa natti ba'uuf ittuma fufee akka nu baasu abdii keenya isa Waaqa ofitti nan waama. **24** Nu gammachuu irra kaa'anneerra. **11** Akkuma isin kadhnnaa keessaniif isin wajjin hojjenna malee amantii keessaniin nu gargaartan, ayyana kadhnnaa keessan irratti gooftummaa hin qabnu; isin namoota baay'eetif deebii ta'ee nuu kennname amantiin jabaattanii dhaabattaniitii. sanaaf namoonni baay'een nuuf galateeffatu.

12 Egaa wanti nu ittiin of jajnu kanaa dha: Akka nu qulqullummaa fi amanamummaa Waaqa biraan argameen fooniin keessumattuu hariiroo isin wajjin qabnuun jiraachaa turre yaadni garaa keenyaa dhugaa nuuf ba'a. Kanas akka ayyana Waaqaatti goone malee akka **2** Ani akkan lammata gaddaan gara keessan hin dhufne murteeffadheera. **2** Yoo ani isin gaddisiise, isinuma warra ani gaddisiisu sana malee eenyutu na gammachiisa ree? **3** Akkasitti barreessuun koo akka yommuu ani dhufutti namoonni na gammachiisuu qaban na hin gaddisiisneefi. Akka gammachuun koo

gammachu hunda keessanii ta'e ani hunda kan garaa keenya keessatti barrefffame isinuma. keessan nan amana ture. 4 Ani dhiphina guddaa, 3 Isin akka xalayaa Kiristoos, bu'aa tajaajila yaaddoo garaatii fi imimmaan baay'eedhaan keenya taatan ifa; xalayaan kunis qalamiidhaan isinii barreesseeti; kunis jaalalli ani isiniif qabu utuu hin ta'in Hafuura Waaqa jiraataatiin, hammam guddaa akka ta'e akka beektaniif gabatee dhagaa irratti utuu hin ta'in gabatee malee isin gaddisiisuuf miti. 5 Eenyu iyuu yoo garaa namaa irratti kan barrefffamee dha. 4 nama gaddisiise utuu dubbii ho'isuuf hin ta'in Amantiin nu karaa Kiristoosiin fuula Waaqaa inni karaa tokko hunduma keessan gaddisiisu duratti qabnus kanakkanaa ti. 5 Nu waan isaati malee na gaddisiisuu isaa miti. 6 Nama tokko illee ofii keenyaan hojjechuuf dandeettiiakkanna irratti adabbi harki caalaan keessan qabna jennee miti; dandeettiin keenya garuu adabdan ni ga'a. 7 Qooda kanaa akka inni Waaqa irraa dhufa. 6 Innis akka nu tajaajiltoota gadda guddaan hin liqimfamneefi dhiifama kakuu haaraa taanuuf dandeettii nuu kenneera; isaaaf gochuu fi isa jajjabeessuutu isin irra kakuun kunis kan qabee utuu hin ta'in kan jira. 8 Kanaafuu ani akka isin jaalala isaaif Hafuuraa ti; qubeen ni ajeesa; Hafuurri garuu qabdan cimsitan isinan kadhadha. 9 Anis akka jirenya kenna. 7 Erga tajaajilli du'a fide kan isin waan hunda irratti ajajamtoota taatan qubeedhaan dhagaa irratti qirixame sun hamma mirkanoeffachuuufi waan kana isinii barreesse. Israa'eloonni sababii ulfina isaa kan irraa baaada 10 Nama isin dhiifama gootaniif, anis dhiifama deemu sanaatiif xiyyeffatanii fuula Musee nan godha. Yoo wanti ani dhiifama godhe ilaaluut hin dandeenyetti ulfinaan dhufee, 8 tokko iyuu jiraates ani isiniif jedhee fuula tajaajilli Hafuuraa immoo hammam caalaa ulfina Kiristoos duratti dhiifama godheera; 11 kunis haa qabaatuu ree? 9 Erga tajaajilli murtii namatti akka Seexanni nu hin gowwoomsineefi. Nu mala fidu ulfina qabaatee, tajaajilli qajeelummaa fidu isaa hin wallaallutii. 12 Yeroo ani wangeela immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree! Kiristoos lallabuuf Xiroo'aas dhaqee Gooftaan 10 Wanni ulfina qabeessa ture sun yommuu balbala naa banetti, 13 waan ani obboleessa koo ulfina caalu biratti ilaalamu amma ulfina hin Tiitoo hin argatiniiif, hafurri koo boqonaa hin qabuutii. 11 Erga wannu yeroodhaaf jiraatu sun arganne. Kanaafuu ani nagaatti isaaniin jedhee ulfinaan dhufee, ulfinni isa bara baraan jiraatuu Maqedooniyaatti darbe. 14 Waaqa yeroo hunda immoo hammam caalaa guddaa haa ta'u ree! akka nu Kiristoosiin mo'anno qabaannu nu 12 Kanaafuu nu abdii akkasii waan qabnuuf taasissee urgaa beekumsa isaa karaa keenyaan baay'ee ija jabaanna. 13 Nu warra akka Musee isa iddo hundatti facaasuuf galanni haa ta'u. 15 akka sabni Israa'el dhuma waan baaada deemu Nu warra fayyifamaa jiranii fi warra baduutti sanaa hin argineef jedhee haguuggiidhaan jiran gidduutti Waaqaaf urgaa Kiristoos. 16 Nu fuula isaa haguuggatee miti. 14 Yaadni isaanii isa tokkoof urgaa du'a ti; isa kaaniif immoo garuu hadoodeera; isaan hamma har'aatti urgaa jirenyaa ti. Egaa eenyuutu waan kanaaf iyuu yommuu kakuu moofaa dubbisaniitti ga'a ta'a? 17 Nu garuu akka namoota Waaqa haguuggiin sun isaan irraa hin fuudhamne. biraa ergamaniitti Kiristoosiin fuula Waaqaa Inni Kiristoos qofaan irraa fuudhamaatii. 15 duratti garaa qulqulliuudhaan dubbanna malee Hamma har'aatti illee yeroo isaan seera Musee akka namoota hedduu kanneen bu'aa argachuuuf dubbisaniitti haguuggiin yaada garaa isaanii jedhanii dubbii Waaqa gurguratan sanaa miti.

3 Nu ammas of galateeffachuu jalqabnaa ree?

Yookaan akka namoota tokko tokkoo xalayaa deeggarsaa gara keessanittti fiduu yookaan isin biraa argachuu nu barbaachisaa ree? 2 Xalayaan keenya kan namni hundinuu beekuu fi dubbisu

guddachaa deemu kan Gooftaa Hafuura ta'e akka fiduuf wanni kun hundi bu'aa keessaniif irraa dhufuu gara bifa isaatti geeddaramaa ta'e. 16 Kanaafuu nu abdii hin kutannu. jirra.

4 Kanaafuu nu araara Waaqaatiin tajaajila kana waan qabnuuf abdii hin kutannu. 2

Nu waan dhoksaa ta'ee fi waan nama qaanessu dhiifneerra; namas hin gowwoomsinu; dubbi Waqaas hin micciirru. Garuu dhugaa ifatti baafnee dubbachuudhaan fuula Waqaas duratti qalbii nama hundumaatti of dhi'eessina. 3

Wangeelli keenya yoo haguugame illee warra baduutti jiran jalaa haguugama; 4 Waaqni addunyaa kanaa akka namoonni hin amanin ifa wangeela ulfina Kiristoos isa fakkaattii Waqaas ta'e sanaa arguu hin daneenyeeq qalbii isaanii jaamseera. (aiōn g165) 5 Nu akka Yesuus Kiristoos

Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu mataan keenya Yesuusif jennee tajaajitoota keessan. 6 Waaqni, "Dukkana keessa ifni haa ifu" jedhe sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina Waqaas nuu kennuuf ifa issa garaa keenya keessatti ibseeraatii. 7 Garuu akka humni waan hunda caalu kun Waqaas irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf nu badhaadhummaa kana qodaa suphee keessa qabna. 8 Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni burjaofna; garuu abdii hin kutannu; 9 ni ari'atamna, garuu hin gatamnu; lafaan dha'amna, garuu hin badnu. 10 Akka jireenyi Yesuus dhagna keenyaan mul'ifamuuf

nu yeroo hunda du'a Yesuus dhagna keenyatti baannee deemna. 11 Nu warri lubbuun jirru akka jireenyi isaa foon keenya kan du'u keessaan mul'ifamuuf yeroo hunda Yesuusif jennee du'atti dabarfamnee kennamatii. 12 Egaa

duuti nu keessatti hojjeta; jireenyi immoo isin keessatti hojjeta. 13 "Ani amaneera; kanaafis dubbadeera" jedhamee barreeffameera. Nu immoo sababii hafuura amantii sanaan ni amanna; kanaafis ni dubbanna; 14 inni Gooftaa Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun nuus Yesuus wajjin kaasee isin wajjinis fuula isaa duratti akka nu dhi'eessu ni beekna. 15 Ayyaanni namoota hedduu waliin ga'aa jiru kun ulfina Waaqaatiif galata guutee dhangala'u

Yoo namummaan keenya inni alaan mul'atu dhumaa deeme iyyuu, namummaan keenya inni keessaar garuu guyyuma guyyaan haarmfamaa deema. 17 Dhiphinni keenya inni salphaanii fi yeroodhaaf turu kun ulfina bara baraa kan waan hunda caalu nuuf fida. (aiōnios g166) 18 Kanaafuu nu waan hin mul'anne ilaalla malee waan mul'atu hin ilaallu. Wanti mul'atu waan yeroo ti; wanti hin mul'anne garuu waan bara baraatii. (aiōnios g166)

5 Yoo dinkaanni lafa irraa kan nu keessa jiraannu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baraa kan harka namaatiin hin ijaaramin samii irraa akka qabnu beekna. (aiōnios g166) 2 Hammasitti mana keenya kan samii irraa sana uffachuu hawwuudhaan ni aadna; 3 nu yommuu isa ufannutti qullaa hin argamnuutii. 4 Nu utuma dinkaana kana keessa jirruu ni aadna; ba'anis nutti ulfaateera; nu

garuu wannu du'a hin oolle jirenyaa akka liqimfamuuf mana keenya kan samii irraa uffachuu malee akka uffanni nurraa baafamu hin barbaannuutii. 5 Kan kaayyoo kanaaf nu qopheesses Waqaqisa Hafuura Qulqulluu wabii waan dhufuuf jiruu godhee akka qabdiitti nuu kenne sanaa dha. 6 Kanaaf nu yeroo hunda ija jabina qabna; hamma dhagna fooniitiin jirrutti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. 7

Nu amantiidhaan jiraanna malee arguun miti. 8 Nu ija jabina qabna; dhagna foonii kana irraa addaan baanee Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. 9 Kanaaf nu dhagna fooniitiin jiraannus,

dhagna foonii irraa fagaannus kaayyoon keenya Isa gammachiisuu dha. 10 Tokkoon tokkoon namaa yeroo dhagna fooniitiin jiraachaa turetti

akka hojji tolaa yookaan hamaa hojjeteef gatii isaa argatuuf hundi keenya barcuma murtii Kiristoos duratti dhi'aachuu qabnaatii. 11

Nu Gooftaa sodaachuun maal akka ta'e waan beeknuuf namoota amansiisuuf yaalii goona. Eenyummaan keenya Waaqa biratti beekamaa dha; yaada garaa keessaniiifis beekamaa akka ta'e nan abdadha. 12 Nu akka isin nuun

boontaniif carraa isinii kennuuf malee amma galfamuun, jeequmsaan, hojii dadhabsiisa
illee isin biratti of galateeffachuu miti; kunis hojjechuun, hirriba dhabuun, beela'uun, 6
isin warra waan garaa keessa jiru caalaa waan qulqulla'ummaan, hubannaan, obsaa fi gara
ijatti mul'atuun boonaniif deebii kennuuf akka laafinaan, Hafuura Qulqulluu fi jaalala of
dandeessaniif. 13 Nu yoo akka namoonni tuulummaa hin qabneen, 7 dubbi dhugaatiif
tokko tokko jedhan sana "qalbii dabarsine," fi humna Waaqaatiin, mi'a waraanaa kan
Waaqaaf jennee ti; yoo qalbii qabeeyyii taane qajeelinaa harka mirgaatiif fi harka bitaatti
immoo isiniif jennee ti. 14 Jaalalli Kiristoos qabachuu, 8 ulfinaa fi salphinaan, maqaa
nu dirqisiisaatiif; sababiin isaas waan namni baduu fi maqaa toluun jiraanneerra; akkasumas
tokko nama hundaaf du'eef namni hundi kan utuu dhugaa qabeeyyii taanee jirruu, sobduu
du'e ta'uun isaa amansiifamneerra. 15 Innis jedhamneerra; 9 beekamtoota turre; garuu akka
akka warri lubbuun jiran si'achi isa isaaniif warra hin beekaminiitti hedamne; nu du'aa
jedhee du'ee du'aa kaafame sanaaf malee akka jirra; garuu kunoo ni jiraanna; ni tumamna;
ofii isaaniitiif hin jiraanneef nama hundumaaf garuu hin ajjeefamnu; 10 ni gaddina; garuu
du'e. 16 Kanaafuu nu ammaa jalqabnee nama yeroo hunda ni gammanna; hiyyeeyii dha;
tokko iyyuu akka ilaalcha fooniitti hin ilaallu. garuu namoota hedduu sooromsina; homaa
Yoo kanaan dura akka ilaalcha addunyaatti hin qabnu; garuu waan hunda qabna. 11 Yaa
Kiristoosin ilaala turre iyyuu, si'achi akkas hin warra Qorontos, nu afaan guunnee isinitti
goonu. 17 Kanaafuu eenyu iyyuu yoo Kiristoositti dubbanneerra; garaan keenyas isiniif banamaa
jiraate inni uumama haaraa dha; wanni moofaan dha. 12 Isinitu garaa nu dhokfate malee nu
darbeera; kunoo wanni haaraan dhufeera. 18 garaa isin hin dhokfanne. 13 Ani akka waan
Kun hundinius Waaqa Kiristoosiin ofitti nu isin ijoollee koo taataniittin isinitti dubbadha;
araarsee fi tajaajila araaraa nuu kenne sana isinis akkasuma garaa keessan bal'isa nuu
irraa dhuf; 19 kunis, Waaqni cubbuu namootaa banaa. 14 Warra hin amanneen walitti hin
isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosiin camadaminaa. Qajeelummaa fi jal'inni maal
addunya ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis wal irraa qabu? Yookaan ifni dukkana wajjin
ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. 20 tokkummaa maalii qaba? 15 Kiristoosii fi Belhor
Kanaafuu nu bakka bu'oota Kiristoos; Waaqnis gidduu walii galtee maaliiu jira? Namni amanu
karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin tokko nama hin amanne wajjin maal wal irraa
Waaqattia araaramtaniiif qooda Kiristoos taanee qaba? 16 Manni qulqullummaa Waaqaa waaqota
isin kadhanna. 21 Akka nu isumaan qajeelummaa tolfamoo wajjin walii galtee maalii qaba? Nu
Waaqaa taanuuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos
isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

6 Egaa nu warri Waaqa wajjin hojjennu, akka
isin ayyaana Waaqaa akka waan gatii hin
qabneetti hin fudhanne isin kadhanna. 2 Inni,
"Ani yeroo fudhatama qabutti si dhaga'eera;
guyyaa fayyinaattis si gargaareera" jedhaatiif.
Kunoo yeroon fudhatama qabu amma; guyyaan
fayyinaas amma. 3 Nu akka tajaajilli keenya hin
tuffatamneef, karaa nama kamii irra iyyuu gafuu
hin keenyu. 4 Qooda kanaa nu karaa hundaan
akka tajaajiltoota Waaqaatti of dhi'eessina;
obsa guddaadhaan, dhiphinaan, gidiraa fi
yaaddoon, 5 garafamuun, mana hidhaatti
foonii fi hafuura xureessu hundumaa irraa of

qulqulleessinaa. **2** Isin garaa nuu bal'adhaa. namicha miidhameetiif miti. **13** Nuus kana Nu nama tokko illee hin yakkine; nama tokko hundaanuu ni jajjabanna. Jajjabina keenyatti illee amala hin balleessine; nama tokko illee dabalees keessumattuu Tiitoon gammaduu gowwoomsinee waa irraa hin fudhanne. **3** isaa arginee gammanneerra; hafuurri isaa isin Kana jechuun koos isinitti muruuf miti; nu isin hundaan haaromfameeraatii. **14** Ani isiniin wajjin du'u fi jiraachuuf akka isin garaa keenya isatti booneen ture; isinis na hin qaanessine. keessa jirtan ani duraan dursees himeeraatii. Garuu akkuma wannu nu isinitti himne sun **4** Ani guddiseen isin amanadha; guddisees hundi dhugaa ta'e, waa'ee keessan Tiitootti isiniin nan boona. Ani baay'ee jajjabeefameera; boonuun keenyas akkasuma dhugaa ta'uun rakkina keenya hunda keessattis gammachuun isaa mirkanan'a'eera. **15** Innis ajajamuu hunda koo hamma hin qabu. **5** Yeroo Maqedooniyaa keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa isin dhufnettis nu qixa hundaan dhiphachaa turre ittiin isa simattan sana yeroo yaadatutti jaalalli malee foon keenya kun boqonnaa hin arganne; inni isiniif qabu isa durii caalaa dabalama. **16** alaan lola, keessaan immoo sodaatu nurra Ani abdii guutuu isin irraa qaba; kanaafuu nan ture. **6** Waaqni warra gaddan jajjabeessu garuu gammada.

dhufaatii Tiitoottiin nu jajjabeesse; **7** kun immoo isin isa jajjabeessuu keessaniinis malee dhufaatii isaa qofaan miti. Innis na yaaduu keessan, gadduu keessan, hinaaffaa isin naaf qabdan nutti himeera; kanaafuu ani hamma duraa caalaa gammadeera. **8** Ani yoon xalayaan kootiin isin gaddisiise illee waan kana gochuu kootiif hin gaabbu. Ani yoon gaabbe illee akka xalayaan sun isin gaddisiise nan hubadha; ta'u isin gaddisiisuun isaa yeruma gabaabaa; **9** amma garuu sababii isin gadditaniiif utuu hin ta'in sababii gaddi keessan gara qalbii jijiirrachuuutti isin geesseef ani nan gammada. Isin akka fedhii Waaqaatti gadditaniiii; kanaafuu isin karaa kamiin iyyuu nuun hin miidhamme. **10** Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'u qalbii jijiirrannaa gara fayyinaatti nama geessu fida malee gaabbii hin fidu; gaddi akka fedhii addunyaatti ta'u garuu du'a fida. **11** Gaddi akka fedhii Waaqaatti ta'e kun tattaaffii akkamii, dandeettii falmachuu akkamii, dheekkamsa akkamii, sodaa akkamii, namaa yaaduu akkamii, hinaaffaa qajeelaa akkamii, murtii qajeelaa akkamii isin keessatti akka uume mee ilaala! Isin waan kana irratti karaa hundaan akka qulqulloota taatan mirkaneeffattaniirtu. **12** Kanaafuu ani isinii barreessu iyyuu, isin fuula Waaqaa duratti hammam akka nuuf of kennitan akka ofuma keessaniin argitaniif malee sababii namicha nama miidheetiif yookaan sababii

8 Yaa obboloota, waa'ee ayyaana Waaqni waloodoota kiristaanaa Maqedooniyaatiif kennee isin akka beektan ni barbaanna. **2** Isaanis utuu dhiphina baay'een qoramuutti jiranuu, baay'inni gammachuu isaaniitii fi akka malee deeguun isaanii arjummaa isaanii baay'iseera. **3** Ani akka isaan hamma dandeettii isaanii, dandeettii isaaniitii olis fedhii isaaniitiin kennan dhugaa nan ba'atii. Isaan guutumaan guutuutti ofuma isaaniitiin **4** carraa qulqulloota tajaajiluu kana keessatti akka hirmaatan cimsanii nu kadhatan. **5** Isaan garuu duraan dursanii Gooftaaf, ergasii immoo fedhii Waaqaatiin nuuf of kennan malee akka nu eegne hin goone. **6** Kanaafuu Tiitoon akkuma duraan jalqabe sana hojji arjummaa kana gama keessaniin akka fiixaan baasuuf isa kadhanne. **7** Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, tattaaffii guutuu fi jaalala nuuf qabdaniin caaltan sana, kennaa arjummaa kaaniinis akka caaltan mirkaneessaa. **8** Ani tattaaffii namoota kaaniitiin wal bira qabee jaalalli keessan dhugaa ta'u isaa qoruu barbaadeeti malee isin ajajaa hin jiru. **9** Isin ayyaana Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos ni beektuutii; inni utuu sooresa ta'ee jiruu akka isin hiyyummaa isaatiin sooromtaniif isiniif jedhee hiyyoome. **10** Waan kana irratti gorsi ani waa'ee waan hunda caalaa isiniif wayyuu irratti kennu kanaa dha. Isin waggaar darbe

kennuu qofaan utuu hin ta'in fedhii kennuu **9** Waa'ee tajaajila qulqullootaaf kennamu qabdaniinis kanneen jalqabaa turtan. **11** Ammas kanaa isinii barreeessuu na hin barbaachisu. fedhiin cimaan isin hojji sanaaf qabdan isa fiixa **2** Ani akka isin gargaaruuf hinaaftan nan baasuu keessaniin akka mirkanaa'uuf waanuma beekaaftii; anis, "Warri Akaayaa bara darbee qabdaniin hojji sana fiixaan baasaa. **12** Erga jalqabani gargaarsa kennuu qophaa'aniiru" fedhiin jiraate kennaan sunakkuma waan jedhee namoota Maqedooniyaa biratti of namni qabuutti fudhatama malee akka waan jajeen ture; fedhiin keessanis isaan keessaa namni hin qabneetti miti. **13** Fedhiin keenya namoota baay'ee hojiif kakaaseera. **3** Egaa akka isin rakkattanii warra kaanitti immoo ani akkuman "Isaan qophaa'aniiru" jedhee toluuf utuu hin ta'in akka wal qixxummaan dubbadhe sanatti, akka isin qophooftanii jiraatuuf. **14** Akka wanti isaan irraa hafu hir'ina argamtaniif malee waa'ee kanaatiif isiniin of keessan guutuuf, yeroo ammaa wanti isin jajuun keenya waan akkasumaan dubbatame irraa hafu hir'ina isaanii ni guuta. Yoos wal akka hin taane ani obbolota ergeera. **4** Yoo qixxummaan ni jiraata; **15** kunis akkuma, "Isa namoonni Maqedooniyaa kam iyyuu na wajjin baay'ee walitti qabateef baay'een hin hafne; isa dhufanii akka isin hin qophaa'in argan, nu warri xinnoo walitti qabatettis wanni tokko iyyuu hin akkas isin amananne iyyuu waa'ee keessan hir'anne" jedhamee barreeffamee dha. **16** Waaqa waan jennu dhabnee ni qaanoofna. **5** Kanaafuu yaaduma ani isiniif qabu garaa Tiitoo keessa akka obboloonni kunneen duraan dursanii gara kaa'e sana nan galateeffadha. **17** Tiitoon gorsa keessan dhufanii kennaarjummaa kan isin keenya fudhachuu qofaan utuu hin ta'in fedhii waadaa galtan sana qopheessaniif isaan gorsuun guddaan ofuma isaatiin ka'ee gara keessan barbaachisaa natti fakkaate. Yoos kennaan dhufaa jiraatii. **18** Nus obboleessa tajaajila sun akka dirqamaatti utuu hin ta'in akka wangeelaatiin waldoota kiristaanaa hundaan kennaarjummaatti qopheeffama. **6** Waan kana jajame sana isa wajjin ni ergina. **19** Kana yaadadhaa: Namni harka isaa utuu hin guutin malees inni hojji nu ulfina Gooftaatiif fi fedhii facaasu utuu harka isaa hin guutin galfata; gaarii qabnu mul'isuuf hojjennu keessatti akka namni harka isaa guutee facaasu immoo harka nu wajjin deemuuf waldoota kiristaanaatiin isaa guutee galfata. **7** Tokkoon tokkoon namaa filatameera. **20** Nu kennaarjummaa kana hojji utuu sassataan yookaan dirqamaan hin ta'in irra oolchuu keessatti akka namni kam iyyuu waan kennuu garaa keessatti yaade haa kenuu; maqaa nu hin balleessine of eegganna. **21** Nu Waaqni nama gammachuun kenuu jaallataati. utuu fuula Gooftaa qofa duratti hin ta'in fuula **8** Isin yeroo hundumaa waan hundumaan namootaa durattis waan qajeelaa hojjechuuf waan isin barbaachisu hunda qabaattanii tattaaffanna. **22** Kana malees obboleessa keenya hojji gaarii hundumaan akka guutamtaniifis isa nu yeroo baay'ee waan hedduun qorree Waaqni ayyaana hunda isinii baay'isuu ni nama hisataa ta'uu isaa mirkaneeffanne sana danda'a. **9** Kunis akkuma, "Inni ni bittinneesse; isaan wajjin ergineerra; innis waan amantii hiyyeyyiif ni kenne; qajeelummaan isaa bara guddaa isin irraa qabuuf kan duraa caalaa ni **23** Waa'ee Tiitoo irratti, inni garee koo (**aiōn 9165**) **10** Inni namicha facaasuuf sanyii, kan na wajjin isin gidduu hojjetuu dha; waa'ee kan nyaatuuf immoo buddeena kenuu sun obbolota keenyaa immoo isaan bakka bu'oota isinis akka facaafattaniif sanyii isinii kenna; waldoota kiristaanaatiif fi ulfina Kiristoos. **24** isinii baay'is; ija qajeelummaan keessaniis ni Kanaafuu akka walfoonni kiristaanaa arguu baay'isa. **11** Isinis yeroo hunda akka arjoomtaniif danda'aniif dhugaa jaalala keessaniitii fi sababii karaa hundaan ni sooromfamtu; arjummaan nu isiniin of jajnuuf namoota kanneenitti keessanis karaa keenyaan Waaqaaf galata fida. **12** Tajaajilli isin kennitan kun waan argisiisa.

qulqullootaaf barbaachisu guutuu qofa utuu hin hubatan. **12** Nu warra of saadan tokko tokkotti ta'in, akka galanni baay'een guutee Waaqaaf irra of ramaduuf yookaan isaaniin of qixxeessuuf dhangala'u taasisa. **13** Sababii tajaajila isin ittiin ija hin jabaannu. Isaan yeroo walii isaaniitti of mirkaneessitan sanaatiin, wangeela Kiristoos of madaalanii fi walii isaaniitti of qixxeessan lallabuu ajajamuu keessanii fi arjummaan hin hubatan. **13** Nu garuu hamma daangaa keessan kan isin isaanii fi warra kaan hundaaf Waaqni nuu ramade kan isin bira ga'uutti arjoontan sanaaf namoonni Waaqa jajatu. **14** malee dandeettii keenyaa olitti of hin jajnu. Isaanis kadhannaas isiniif kadhathan keessatti **14** Nu waan wangeela Kiristoos lallabaa gara sababii ayyaana guddaa kan Waaqni isiniif kenne keessan dhufreef, akka waan isin bira hin sanaatiif isin yaadu. **15** Kennaa isaa kan ibsamuu ga'iniitti baay'ee hin hiixannutii. **15** Nu hojii hin dandeenye sanaaf galanni Waaqaaf haa warra kaaniin hojjetameen baay'ee of hin jajnu. ta'u!

10 Ani Phaawulos kan yeroon isin bira jiru

"Ija laafessa" yeroon isin irraa fagaadhu immoo "Ija jabeessa" ta'e garraumummaa fi gara laafina Kiristoosiin isinan kadhadha! **2** Ani yeroon gara keessan dhufutti akka isin ija jabina ani warra waan nu akka yaada fooniitti jiraannu se'an sana irratti nan qabaadha jedhee yaadu sana qabaadhu akka isin na hin goone isin kadhadha. **3** Nu yoo fooniin jiraanne iyuu

akka yaada fooniitti hin lollu. **4** Mi'i waraanaa kan nu ittiin lollu kan da'annoq jigsuudhaaf humna Waaqaa qabuudha malee mi'a waraanaa foonii miti. **5** Mormii fi of tuulummaa beekumsa Waaqaa irratti ka'u hunda ni diigna; yaada hundas boojinee Kiristoosiif akka ajajamu ni goona. **6** Yommuu isin guutummaatti ajajamuu keessan raawwattanitti, nu immoo ajajamuu diduu hunda haaloo ba'uuf ni qophoofna. **7** Isin waanuma isinitti mul'atu qofa ilaaltu. Eenu iyuu yoo kan Kiristoos ta'uunisaatti amane akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nus kan Kiristoos ta'uun keenya haa hubatu. **8** Ani taayita keenya kan Gooftaan akka ittiin isin

diignuuf utuu hin ta'in akka ittiin isin ijaarruuf nuu kenne sanaan caalaatti yoon Boone iyuu itti hin qaana'u. **9** Ani waanan ergaa kootiin isin sodaachisu yaalu fakkaachuu hin barbaadu. **10** Namoonni tokko tokko, "Ergaan isaa ulfaataa fi cimaa dha; inni yeroo qaamaan argamutti garuu dadhabaa dha; dubbiinisaas tuffatamaa dha" jedhu. **11** Warri akkasii akka wanninu fagoo jiraannee barreessinuu fi wanninu yeroo isaan wajjin jirrutti hojjennu tokkuma ta'e haa

Akkuma amantiin keessan guddachaa deemuun

akka iddoon hojii keenyaa kan isin gidduutti argamu akka malee babal'atu ni abdanna; **16** kunis akka nu hojii duraan dursee biyya nama biraan keessatti hojjetameen utuu of hin jajin biyyoota isiniif achi jiran keessatti wangeela lallabuu dandeenyuuf. **17** Garuu, "Namni boonus Gooftaadhaan haa boonu." **18** Nama Gooftaan galateessutu fudhatama argata malee namni of galateessu fudhatama hin argatutii.

11 Ani gowwummaa koo ishee xinnoo naa

obsitu jedheen abdadha; duraanuu naa obsitaniirtu. **2** Ani hinaaffaa Waaqaatiin isiniif nan hinaafa. Ani akka durba tokkoottifuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhirsa tokko jechuunis Kiristoosiif isin kaadhimeeraatii.

3 Garuu akkuma bofti haxxummaa isaatiin Hewanin gowwoomse sana yaadni keessanis

akkasuma dhugaa fi qulqullina ittiin Kiristoosiif of kennitan sana irraa ni dogogorfama jedheen sodaadha. **4** Namni tokko gara keessan dhufreef yoo Yesuus nu isiniif lallabne malee Yesuus kan

biraan isiniif lallabe, yookaan Hafuura nu isiniif yoo Yesuus nu isiniif lallabne malee

wangeela kan biraan yoo fudhattan ni obsitu. **5** Ani, "Ergamoota hangafoota" sanaa gaditti

of hin ilaalu. **6** Ani dubbiitti leenjii hin qabu; garuu beekumsa qaba. Kanas karaa hundaan

sirriitti isiniif ibsineerra. **7** Wangeela Waaqaa gatii malee isinitti lallabuudhaan akka isin ol ol jettaniif ani gad of qabuun koo cubbuu turee? **8**

Ani isin tajaajiluuf jedhee gargaarsa isaan irraa fudhachuudhaan waldoota kiristaanaa kaan

saameera. 9 Ani yeroon isin bira turee fi yeroo 23 Isaan tajaajiltoota Kiristoosii? Ani akka waa na barbaachisetti eenyutti illee ba'aa hin nama qalbii dabarseettin dubbadhaatii ani nan taane; obboloonni Maqedooniyaa irraa dhufan caala. Ani caalchisee baay'ee itti dadhabeera; waan na barbaachisuun na gargaaraa turaniitii. caalchisee yeroo baay'ee hidhameera; caalchisee Anis waanuma tokkoon illee akka ba'aa akka malee garafameera; ammumaa ammas isinitti hin taaneef of eeggachaan ture; amma du'aaf saaxilameera. 24 Harka Yihuudootaattis illee ittuma fufee ofin eeggadha. 10 Hamma si'a shan afurtama jechuu tokko hanquu dhugaan Kiristoos na keessa jirutti boonuu garafameera. 25 Si'a sadii uleen dhaanameera; koo kana kutaalee biyya Akaayaa keessatti si'a tokko dhagaadhaan tumameera; si'a sadii eenu iyyuu na dhowwuu hin danda'u. 11 dooniin na jalaa caccabeera; halkan tokkoo Maaliif? Ani waan isin hin jaallanneef moo? Isin fi guyyaa tokko galaana keessa tureera; 26 jaallachuu koo Waaqni ni beeka! 12 Warra waan ani utuun wal irraa hin kutin deemsaa irra ittiin boonaniin nuun qixxaachuuf jedhanii ture. Balaan lagaa, balaan saamtotaa, balaan carraa barbaaddatan carraa dhowwachuuf ani saba kootii, balaan Namoota Ormaa, magaalaa waanan amma hojjedhu ittuma fufee nan keessatti balaan, gammoojji keessatti balaan, hojjedha. 13 Namoonniakkanaa ergamoota galaana irratti balaan, obboloota sobaa irraas sobaa, hojjettoota nama gowwoomsan, warra balaan na mudatee ture. 27 Ani baay'ee ergamoota Kiristoos fakkaachuuf of geeddarani hojjedhee bututeera; halkan baay'ee hirriba dha. 14 Seexanni mataan isaa ergamaa ifaa dhabeera; beela'eera; dheebodheera; yeroo fakkaachuuf waan of geeddaruuuf kun nama baay'ee soomeera; dhaamodheera; daareeras. hin dinqu. 15 Egaa tajaajiltooni isaas yoo 28 Kana hundumaa caalaa yaaddoo ani waldoota tajaajiltoota qajeelummaa fakkaachuuf of kiristaanaa hundumaaf qabutu guyyaa guyyaan geeddaran kun waan nama dinqu miti. Dhumni natti ulfaata. 29 Eenyutu dadhabaa dha? Ani isaaniis akkuma hojji issaanii ta'a. 16 Ani ammas hin dadhabuu ree? Eenyutu hin gufanne? Ani irra deebee'ee nan dubbadha: Namni tokko iyyuu aaree hin gubadhuu ree? 30 Ani yoon of jajuu gowwaa na hin se'in. Isin yoo gowwaa na qabaadhe waan dadhabbi koo mul'isuun of seetan ani xinnoo akkan boonuuf akkuma nan jaja. 31 Waqaqa fi Abbaan Gooftaa Yesuus gowwaa tokkootti na fudhadhaa. 17 Ani of inni bara baraan eebbfamu sun akka ani hin amanadhee boonuu kana keessatti akka gowwaa sobne ni beeka. (aión g165) 32 Damaasqoo keessatti tokkoottin dubbadha malee akka Gooftaan namichi mooticha Areexaa jalatti bulchaa dubbatutti hin dubbadhu. 18 Waan namoonni biyyaa ture na qabsiisuuuf jedhee magaalaa hedduun akkuma yaada fooniitti boonaniif, namoota Damaasqoo eegsisa ture. 33 Ani anis nan boona. 19 Isin ogeeyyi waan taataniif garuu foddaa dallaa keessaan guuboodhaan gad gammachuudhaan gowwootaaf obsitu! 20 Yoo buufamee harka isaa jalaa ba'e. eenu iyyuu isin garboomfate yookaan yoo isin irraa nyaate yookaan yoo faayidaa ofiitiif isinitti fayyadame yookaan yoo koore yookaan yoo isin kabale ni obsituutii. 21 Akka nu waan akkasii irratti dadhaboo turre ani qaana'aa nan dubbadha. Ani akka gowwaa tokkoottin dubbadha; waan namni kam iyyuu ittiin of jajuu fi ija jabaatu sana anis ittiin of jajuuif ija nan jabaa dha. 22 Isaan Ibrootaa? Anis akkasuma. Isaan Israa'elootaa? Anis akkasuma. Isaan sanyii Abrahaamii? Anis akkasuma.

12 Yoo bu'aa qabaachuu baate iyyuu ani nan boona. Ani gara waan Gooftaan na argisiiseetii fi mul'ata isa biraa dhufeetti nan qajeela. 2 Namichi Kiristoositti jiru tokko waggaan kudha afur dura gara samii sadappaatti ol fudhatamuu isaa nan beeka. Innis dhagna fooniittiin ta'u fi ta'u baachuu isaa Waaqatu beeka malee ani hin beeku. 3 Ani namaakkanaa nan beeka; dhagna fooniittiin ta'u fi ta'u baachuu isaa ani hin beeku; Waaqatu beeka; 4 innis gara jannataatti ol fudhatamee waan

hin dubbatamne kan akka namni himuu hin 17 Ani namoota isinitti erge keessaa karaa isa eeyyamamne dhaga'e. 5 Ani waa'ee nama tokkootiin illee waa isin irraa nyaadheeraa? akkasiitiif nan boona; garuu waa'ee dadhabbi 18 Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isa kootii malee waa'ee ofii kootii hin boonu. 6 Ani kadhadhe; obboleessa tokkos isa wajjin ergeera. waanan dhugaa dubbachaa jiruuf yoon boonuu Tiitoon waa isin irraa nyaateeraa? Nu hafuura filadhe iyyuu hin gowwoomu. Garuu namni tokkoon, karuma tokko irra deddeebi'aa hin tokko iyyuu waan narratti arguu fi waan narraa turree? 19 Isin waan nu hamma ammaatti dhaga'u caalaa akka waa'ee koo hin yaadneef fuula keessan duratti ofii keenyaaf falmannu ani waan akkasii irraa ofin quсадha; 7 akka seetanii? Nu akka warra Kiristoositti jiraataniitti ani mul'ata akka malee guddaa kanaan of hin fuula Waaqaa duratti dubbanna; yaa michoota, tuulleef qoraattiin foon koo waraanu tokko, waan kana hunda hojjechuun keenya isinuma ergamaan Seexanaa akka na dhiphisuuf naa jajjabeessuuf. 20 Yeroo ani gara keessan kennname. 8 Wanni kun akka narraa fagaatuuf dhufutti isin akka ani fedhu taatanii hin si'a sadii Gooftaa nan kadhadhe. 9 Inni garuu, argamtan ta'a. Yookaan ani akka isin feetan "Ayyaanni koo si ga'a; humni koo dadhabbi ta'ee hin argamu ta'a jedheen sodaadhaati. keessatti guutuu ta'aatii" naan jedhe. Kanaafuu Wal loluun, hinaaffaan, aariin boba'uun, wal humni Kiristoos akka narra boqotuuf waa'ee quoduun, maqaa nama balleessuun, hamiiin, of dadhabbi kootii caalchisee gammaduudhaan tuulummaanii fi jeequmsi isin gidduu jiraata akka malee nan boona. 10 Ani waa'ee Kiristoosiif jedheen sodaadha. 21 Yeroo ani deebi'ee gara jedhee dadhabbi keessatti, arrabsoo keessatti, keessan dhufutti Waaqni koo fuula keessan gidiraa keessatti, ari'atama keessatti, rakkina duratti gad na deebisa; anis waa'ee namoota keessattis gammaduun koo kanumaaf. Yoos baay'ee kanneen kanaan dura cubbuu hojjetanii ani yeroon dadhabbutti nan jabaadhaati. 11 fi xuraa'ummaa irraa, halalummaa fi jireenya Ani of gowwoomseera; waan kanatti garuu gad dhiisii hamaa irraa hin deebi'iniif nan gadda isinitu na dhiibe. Ani yoon waanuma tokkotti jedheen sodaadha.

illee hedamu baadhe, waan "Ergamotoo hangafoota" sanaa gad hin taaneef silaa isin naa dubbachuu qabdu turtan. 12 Mallattoowwan ergamaa dhugaa tokko jechuunis mallattoon, hojiin dinqitii fi raajiin isin gidduutti obsa guddaadhaan hojjetamaniiru. 13 Ani utuu ba'aa isinitti hin ta'in hafuu kootiin alatti wanti isin ittiin waldoota kiristaanaa kaanii gad taatan maali? Yakka kana naa dhiisa! 14 Ani si'a sadaffaaf gara keessan dhufuuf qophaa'eera; ani isinuma malee qabeenya keessan waan hin barbaanneef ba'aa isinitti hin ta'u. Warratu ijoollee isaaniitiif qabeenya kuusuu qaba malee ijoolleen warra isaaniitiif kuusuu hin qaban. 15 Ani waanan qabu hunda gammachuun isiniif nan kenna; ofii koo illee isiniif nan kenna. Sababii ani baay'isee isin jaalladhuuf isin immoo xinneessitanii na jaallattuu ree? 16 Haa ta'u malee ani ba'aa isinitti hin taane. Ani garuu waanan abshaala ta'eef malaan isin qabadhe.

13 Ani kanaan walitti si'a sadaffaa gara keessan dhufuuf koo ti. "Dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffamuu qaba." 2 Ani duraanuu yommuun si'a lammaffaa isin bira turetti isin akekkachiiseera. Amma illee fagoo taa'ee isuma irra nan deebi'a; ani yeroon deebi'ee dhufutti warra kanaan dura cubbuu hojjetanifis ta'u warra kaan hundaaf garaa hin laafu; 3 kunis isin akka Kiristoos karaa kootiin dubbatu ragaa waan barbaaddaniif. Inni isin gidduutti cimaadha malee waa'ee keessan irratti dadhabaa miti. 4 Inni dadhabbiidhaan fannifamu iyyuu, humna Waaqaatiin garuu ni jiraata. Nus akkasuma isatti dadhabdoota; ta'u isin tajaajiluuf humna Waaqaatiin isa wajjin ni jiraanna. 5 Isin amantiidhaan jiraachuu fi jiraachuu baachuu keessan beekuuf of qoraa; of ilalaas. Dhugumaan isin yoo qormaaticha kuftan malee akka Yesuus Kiristoos isin keessa

jiru hin beektanii? **6** Anis akka nu qormaaticha
hin kufin isin akka hubattan nan amana. **7**
Nu ammas akka isin waan hamaa tokko illee
hin hojjenneef Waaqa kadhanna. Kunis nu
yoo waan qormaata kufne fakkaanne illee
akka isin waan qajeelaa hojjettaniif malee
akka namoonni qormaaticha keessatti cimnee
dhaabachuu keenya arganiif miti. **8** Nu dhugaaf
hojjenna malee, dhugaa mormuudhaan homaa
hojjechuu hin dandeenyuutii. **9** Yommuu
nu dadhabnee isin immoo jabaattanitti ni
gammanna; kadhannaan keenyas akka isin
warras hir'ina hin qabne taataniif. **10** Wanni
ani yeroo fagoo jirutti barreessuuf kanaa
dha; kunis akka ani yeroon gara keessan
dhufutti taayitaa Gooftaan akka ani ittiin isin
diiguuf utuu hin ta'in, akka ani ittiin isin
ijaaruuf naa kennetti fayyadamee isinitti hin
jabaanneef. **11** Egaa yaa obboloota nagaatti.
Haaromfamaa; wal jajjabeessaa; yaada tokko
qabaadhaa; nagaadhaan jiraadhaa. Waaqni
jaalalaati fi nagaa isin wajjin ni ta'a. **12** Dhungoo
qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. **13** Sabni
Waaqaa hundinuu nagaa isinii dhaamu. **14**
Ayyaanni Gooftaa Yesuus Kiristoos, jaalalli
Waaqaa, tokkummaan Hafuura Qulqulluus
hunda keessan wajjin haa ta'u.

Galaatiyaa

1 Phaawulos ergamticha isa utuu namoota
biraa yookaan namaan hin ta'in garuu Yesuus
Kiristoosii fi Waaqa Abbaa isa Yesuusin warra
du'an keessaa kaaseen ergamee fi **2** obboloota
na wajjin jiran hundumaa irraa, **3** Abbaa
keenyaa Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa
ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u; **4** inni akka
fedhii Abbaa keenyaa fi Waaqa keenyatti bara
hamaa kana jalaa nu oolchuuf jedhee cubbuu
keenyaa of kenne; (**aiōn g165**) **5** ulfinni bara baraa
hamma bara bараatti isaaф haa ta'u. Ameen. (**aiōn**
g165) **6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana
Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan
wangeela biraa duukaa bu'un keessan baay'ee
na dinqeera; **7** wangeelli biraa illee hin jiru.
Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela
Kiristoos jal'isuu yaalan tokko jiru. **8** **23** Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa
Nus taanaan yookaan yoo ergamaan Waaqaa
turam sun amma immoo amantiidhuma dur
samii irraa dhufe tokko wangeela nu kanaan
dura isinitti lallabne sana irraa adda ta'e isinitti
lallabe, inni bara bараан haa abaaramu! **9**
Akkuma nu kanaan dura jenne ani ammas
irra deebi'ee nan dubbadha; yoo eenyu iyyuu
wangeela isin kanaan dura fudhattan sana irraa
adda ta'e isinitti lallabe inni abaaramaa haa ta'u!
10 Ani amma nama biratti moo Waaqa biratti
fudhatama argachuu yaalaan jira? Yookaan
nama gammachiisuu nan yaalaa? Ani utuun
hamma ammaatti nama gammachiisuu yaalee
silaa tajaajilaa Kiristoos hin ta'u ture. **11** Yaa
obboloota, wangeelli ani lallabe sun nama irraa
akka hin dhufin isin akka beektan nan barbaada.
12 Ani wangeelicha mul'ataan Yesuus Kiristoos
irraa fudhadhe malee nama tokko irraa illee hin
fudhanne; yookaan namni na hin barsiifne. **13**
Akka ani yeroon amantii Yihuudootaa duukaa
bu'aa turetti waldaa kiristaanaa Waaqaa akka
malee ari'achaa fi balleessuuuf yaalaa ture
dhageessaniirtu. **14** Ani amantii Yihuudootaatiin
warra saba koo keessaa hiriyoota koo ta'an
baay'ee nan caala ture; duudhaa abbootii
kootiifis akka malee nan hinaafa ture. **15**
Garuu yommuu Waaqni gadameessa haadha
kootii jalqabee na filatee fi ayyaana isaatiin
na waame sun, **16** akka ari Namoota Ormaa
gidduutti waa'ee Ilma isaa lallabuuf isa natti
mul'isuu jaallatetti ari nama tokkoon iyyu hin
mari'anne. **17** Ani warra anaan dura ergamoota
turan arguuf Yerusaalemitti ol hin baane;
garuu yeruma sana biyya Arabaan dhaqe.
Ergasiis Damaasqoottin deebi'e. **18** Ergasiis
aniis waggaa sadii booddee Keefaan wal baruuf
jedhee Yerusaalemitti ol ba'e; guyyaa kudha
shaniis isa biran ture. **19** Ani garuu Yaaqoob
obboleessa Gooftaa malee ergamoota kaan
keessaa tokko illee hin argine. **20** Wanti ani
isiniif barreessu akka soba hin ta'in kunoo fuula
Waaqaa duratti isiniifin mirkaneessa. **21** Ergasiis
ani gara Sooriyaa fi biyya Kiilqiyaan dhaqe.
22 Waldoonni Kiristaanaa Yihuudaa kanneen
Kiristoosittir jiranis fuula koo organii hin beekan.
Kiristoosittir jiranis fuula koo organii hin beekan.
23 Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa
ture sun amma immoo amantiidhuma dur
balleessuuuf yaalaa ture sana lallabaa jira" jedhu
qofa dhaga'an. **24** Isaanis sababii kootiif Waaqaaaf
ulfina kennan.

2 Ani waggaa kudha afur booddee deebi'ee
Yerusaalemitti ol ba'e; ani yeroo kana
Barnaabaas wajjinin ture. Tiitoo illee of duukaa
fudhadhee dhaqe. **2** Ani mul'ataanin ol ba'e;
wangeela Namoota Ormaa gidduutti lallabus
isaaniif nan ibse. Kanas akka fiigichi koo kan
duraa, kan ammaas akkasumaan hin hafne
waan sodaadheef kopaatti warra dura bu'oota
fakkaatanittin hime. **3** Garuu Tiitoon inni ana
wajjin ture iyyuu utuma nama Giriik ta'e jiruu
akka dhagna qabatu hin dirqisiifamne. **4** Kunis
sababii obboloota sobaa tokko tokko bilisummaa
nu karaa Kiristoos Yesuusiin arganne basaasuu
fi nu garboomfachuuf dhokatanii nu gidduu
galaniif ta'e. **5** Nus akka dhugaan wangeelaa
isin bira jiraatuuf jennee battala tokkoof
illee isaaniif hin ajajamne. **6** Waa'een warra
gurguddaa fakkaatan sanaa yoo isaan waanuma
fedhan ta'an iyyuu anaaf homaa miti; Waaqni
fuula nammaa ilaafee nama wal hin caalchisu;
namoonni kunneen ergaa koo irratti waan
tokko hin daballe. **7** Karaa kaaniin immoo

isaan akkuma Phexros warra dhagna qabatanitti Kun gonkumaa akkas miti! **18** Ani yoon waanan wangeela lallabuuf imaanaan itti kennname diige deebisee ijaare akkan seera cabsituu sana, anis akka warra dhagna hin qabannetti ta'en mirkaneessa. **19** “Ani akkan Waaqaaf wangeela lallabuuf imaanaan natti kennname jiraadhuuf, karaa seeraatiin seeraaf du'earatii. argan. **8** Waaqni akka Phexros ergamaa ta'ee **20** Ani Kiristoos wajjin fannifameera; si'achi warra dhagna qabatan tajaajilu hojjete sun akka Kiristoositu na keessa jiraata malee kan jiraatu anis ergamaa ta'ee Namoota Ormaa tajaajilu ana miti. Ani jirenya amma fooniin jiraadhuu hojjeteeraatii. **9** Yaaqoob, Keefaa fi Yohannis kana amantii Ilma Waaqaa isa na jaallatee warri akka “Utubaatti” ilaalam sun yommuu naaf jedhee of kennetti qabuun nan jiraadha. ayyaana naa kennname hubatanitti anaa fi **21** Ani ayyaana Waaqaa gatii hin dhabsiis; Barnaabaasiif harka mirgaa kan tokkummaa utuu qajeelummaan karaa seeraatiin argamee kennanii akka nu gara Namoota Ormaa deemnu, Kiristoos akkanumaan du'e jechuu dha kaal!”
isaan immoo akka gara warra dhagna qabatanii dhaqan walii galan. **10** Wanni isaan nu kadhatanis akka nu hiyyeyyii yaadannu qofa ture; kun immoo waanuma ani gochuuf hawwaa turee dha. **11** Keefaan waan dogoggoree tureef yeroo inni Anxookiyaa dhufetti ani ifa'an ifattin isaan morme. **12** Utuu jarri tokko Yaaqoob biraa hin dhufin dura inni Namoota Ormaa wajjin nyaachaa ture. Yommuu isaan achi ga'anitti garuu waan garee warra dhagna qabatanii sodaateef dugda duubatti deebi'ee Namoota Ormaa irraa gargar ba'e. **13** Yihuudoonni kaanis itti fakkeessummaa isaa duukaa bu'an; Barnaabaas iyyuu itti fakkeessummaa isaaniitiin dogoggorfamee ture. **14** Anis yommuu akka isaan daandii dhugaa wangeelaa irra hin deemne argetti hunda isaanii duratti Keefaan akkana jedhe; “Ati Yihuudii dha; garuu utuu akka Yihuudiitti hin ta'in akka Nama Ormaatti jiraatta; yoos ati akkamitti akka Namoonni Ormaa bartee Yihuudootaa duukaa bu'an dirqisiifta ree? **15** “Nu dhalootaan Yihuudoota malee Namoota Ormaa cubbamoota miti; **16** namni Yesuus Kiristoositti amanuun malee akka seera eeguun qajeelaa hin taasifamne beekna. Kanaafuu seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantii Kiristoos irratti qabnuun qajeeltota akka taanuuq Kiristoos Yesuusitti amanneerra; eenyu iyyuu seera eeguudhaan qajeelaa hin ta'uutii. **17** “Egaa nu utuu karaa Kiristoosiin qajeeltota taasifamuu barbaannuu nu mataan keenya iyyuu cubbamoota taanee yoo argamnee Kiristoos tajaajilaa cubbuuti jechuudhaa ree?

3 Yaa warra Galaatiyya gowwoota! Eenyutu falfala isinitti hojjete? Yesuus Kiristoos akka waan ijuma keessan duratti fannifameetti mul'ifamee hin turree? **2** Ani waan tokko qofa isin irraa barachuu nan barbaada: Isin seera eeguun moo waan dhageessan amanuun Hafuura Qulqulluu argattan? **3** Isin akkas gowwaadhaa? Hafuura Qulqulluudhaan jalqabdaniif amma immoo fooniin fixxuu ree? **4** Kun dhugumaan iyyuu waan hin fayyadne taanaan isin waanuma hin fayyadneef hammana dhiphattanii ree? **5** Wanni Waaqni Hafuura isaa isinii kennee hojii dinqii gidduu keessanitti hojjetuuf sababii isin seera eegdaniif moo sababii isin waan dhageessan amantaniif? **6** Akkasumas Abrahaam, “Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef.” **7** Kanaafuu warri amanan ijoollee Abrahaam akka ta'an hubadhaa. **8** Katabbiin Qulqulluun akka Waaqni amantiin Namoota Ormaa qajeeltota taasisu duraan dursee argee, “Sabni hundinuu karaa keetiin eebbfama” jedhee duraan dursee Abrahaamitti wangeela lallabe. **9** Kanaaf warri amantii qaban, Abrahaam nama amantii sana wajjin eebbfaman. **10** Warri seera eeguun isaanii abdatan hundinuu abaarsa jala jiru; “Namni waan Kitaaba Seeraa keessatti barreffamee hundaaf itti fufee hin ajajamne kam iyyuu abaaramaa dha” jedhamee barreffameeraatii. **11** Waan, “Namni qajeelaan amantiidhaan jiraatuuf” akka eenyu iyyuu fuula Waaqaa duratti seeraan qajeelaa hin taasifamne ifa. **12** Seerri amantii irratti hin hundeffamne;

inni garuu, "Namni waan seerri ajatu godhu nu si'achi guddiftuu jala hin jiraannu. **26** Hundi ittiin jiraata" jedha. **13** Waan, "Namni muka keessan amantiin Kiristoos Yesuusitti qabdaniin irratti fannifamu kam iyyuu abaaramaa dha" ijoollee Waaqaa ti; **27** isin warri Kiristoositti jedhamee barreeffameef, Kiristoos nuuf jedhee cuuphamtan hundi Kiristoosin uffattaniirtutuutii. abaarsa ta'uudhaan abaarsa seeraa irraa nu fure. **28** Yihuudii yookaan Giriik, garba yookaan **14** Inni akka nu amantiin Hafuura Qulqulluu birmaduu, dhiira yookaan dubartii jechuun waadaa kennname sana argannuuf, akka eebbi hin jiru; hundi keessan Kiristoos Yesuusiin Abrahaamiif kennname sun karaa Kiristoos tokkumaatii. **29** Erga kan Kiristoos taatanii Yesuusiin gara Namoota Ormaa dhufuuf nu yoos isin sanyii Abrahaam; akka waadaattis fure. **15** Yaa obboloota, ani akka namaattin dhaaltota.

dubbadha. Kakuun namaa iyyuu erga yeroo tokko mirkanoeffamee booddee eenyu iyyuu hin tuffatu yookaan itti hin dabalu. **16** Egaa Abrahaamii fi sanyii isaatiif waadaan galameera. Katabbiin Qulqulluun, akka waan nama hedduuf dubbatameetti, "Sanyiwwan" hin jedhu; garuu akka waan nama tokkoof dubbatameetti, "Sanyii keetiif" jedha; innis Kiristoos. **17** Wanni ani jedhus kana: Seerri waggaa 430 booddee dhufe sun kakuu Waaqni duraan dursee gale diigee akkasiin waadaa sana hin balleessu. **18** Dhaalli utuu karaa seeraatiin ta'ee si'achi waadaadhaan hin ta'u ture; Waaqni garuu ayyaana isaatiin waadaadhaan Abrahaamiif dhaala kenne. **19** Yoos seerri maalif kennname ree? Seerri sababii yakka hamma Sanyiin waadaan kennnameef sun dhufutti tureetiif kennname. Seerri sunis karaa ergamotoataatiin harka araarsaa gidduu galeessa tokkootiin hojji irra oolfame. **20** Ta'us araarsaan gidduu galeessi tokko garee tokko qofaaf hin dhaabatu; Waaqni garuu tokkichuma. **21** Kanaafuu seerri waadaa Waaqaatiin mormaa ree? Gonkumaa akkas miti! Utuu seerri jirenya kennuu danda'u kennnamee jiraatee silaa qajeelummaan dhugumaan seeraan argama tureetii. **22** Katabbiin Qulqulluun garuu akka wanni karaa Yesuu Kiristoositti amanuutiin waadaa galame sun warra amananiif kennamuuf waan hundumaa cubbuu akka hidhamaa godhe labsa. **23** Utuu amantiin hin dhufiniin dura hamma amantiin mul'ifamutti seera jalatti hidhamnee nutti cufamee turre. **24** Kanaafuu akka nu amantiin qajeeltota taasifamnuuf Kiristoositti nu geessuuf seerri guddiftuu keenya ture. **25** Amma garuu waan amantiin dhufef

4 Wanni ani jedhu kana; dhaaltuu yoo qabeenyi hundi kan isaa ta'e iyyuu inni hamma daa'ima ta'ee jirutti garba irraa adda miti. **2** Inni hamma guyyaan abbaan isaa murteesse sun ga'utti warra isa eeganiif warra isa guddisan jala jira. **3** Nus akkasuma bara daa'imman turretti garbummaa sirna addunyaa jala turre. **4** Yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti garuu Waaqni Ilma isaa isa dubartii irraa dhalate, kan seera jalatti dhalate sana erge; **5** kunis akka nu mirga ilmummaa argannuuf warra seera jala jiran furuuf. **6** Sababii isin ilmaan taatanifiis Waaqni Hafuura Ilma isaa kan, "Abbaa, yaa Abbaa" jedhee waamu sana gara keessa garaa keenyaatti erge. **7** Kanaaf ati si'achi ilma malee garba miti; erga ilma taatee immoo Waaqni dhaaltuu si taasiseera. **8** Isin utuu Waaqa hin beekiniin dura, waaqota uumama isaaniitiin waaqota hin ta'iniif garboontanii turtaan. **9** Amma garuu isin erga Waaqa beektanii, keessimattuu erga Waaqa biratti beekamtanii booddee akkamitti gara sirnoota dadhaboo fi sirnoota faayidaa hin qabneetti deebitu ree? Isin ammas isaaniif garboomuu barbaadduu? **10** Isin guyyoota, ji'oota, waqtilee fi waggoota addaa kabajju! **11** Ani akkasumaan isinitti dadhabe jedheen isiniif sodaadha. **12** Yaa obboloota, akkuma ani isin fakkaadhe, isinis akka na fakkaattan isin kadhadha. Isin balleessaa tokko illee natti hin hoijenne. **13** Yeroo jalqabaatti akka ani sababii dhukkubaatiin wangeela isinitti lallabe ni beektu; **14** yoo dhukkubni koo qoramsa isinitti ta'e iyyuu, isin akka waan ani ergamaa Waaqaa ta'eetti, akka waan ani Kiristoos Yesuus matuma isaa ta'eetti na simattan malee na

hin tuffanne yookaan na hin balfine. **15** Eebbi maal jedha? “Garbittii sanaa fi ilma ishee ari’i; keessan sun hundi eessa jira? Utuu danda’amee ilmi garbittii sun ilma dubartitii birmaduu ija keessan illee akka of keessaa baaftanii naa wajjin hin dhaaluutii” jedha. **31** Kanaafuu yaa kennuun fedhii keessan ture ani dhugaa ba’uu obboloota, nu ilmaan dubartii birmaduu sanaati nan danda’ a. **16** Egaa ani waan dhugaa isinitti malee ilmaan garbittii miti.

himeef diina keessan ta’ee ree? **17** Namoonni sun ofitti isin deebisuuf hinaafu; garuu waan gaariif miti. Isaan akka isin isaaniif hinaftaniiif nurraa gargar isin baasuu barbaadu. **18** Yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta’in yeroo hundumaa kaayyoo gaariif hinaaffaa qabaachuun gaarii dha. **19** Yaa ijoollee ko, ani hamma Kiristoos isin keessatti mul’atutti ammas isiniif jedhee nan ciniinsifadha; **20** ani waa’ee keessaniif waan shakkii keessa jiruuf utuu isin biratti argamee sagalee koo geeddaradhee akkam hawwan ture! **21** Warri seera jala jiraachuu barbaaddan mee natti himaa; isin waan seerri jedhu hin dhageenye? **22** “Abrahaam ilmaan lama qaba ture; tokko dubartii garbittii irraa, kaan immoo dubartii birmaduu irraa dhalate” jedhamee barreeffameeraatii. **23** Ilmi isaa inni dubartii garbittii irraa dhalate akka fedhii fooniitti dhalate; inni dubartii birmaduu irraa dhalate immoo akka waadaatti dhalate. **24** Kunis akka fakkeenyatti fudhatamuun danda’ a; dubartoonni kunneen kakuuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa ti; kunis garbummaaf ijoollee horti; isheenis Aggaar. **25** Egaa Aggaar akka Tulluu Siinaa isa biyya Arabaa keessaa ti; isheenis magaalaa Yerusaalem ishee yeroo ammaatti fakkeeffamti; magaalaa kun ijoollee ishee wajjin garbummaa keessa jirtiitii. **26** Yerusaalem isheen samii irraa garuu birmaduu dha; isheenis haadha keenya. **27** Akkana jedhamee barreeffameeraatii: “Yaa dubartii dhabduu kan ijoollee tokko illee hin da’ in ati gammadi; atis kan ciniinsifattee hin beekne guddisiitii ililchi; ijoollee dubartii dhirsaa qabduu caalaa, ijolleen dubartii gatamtee ni baay’atu.” **28** Yaa obboloota, isinis akkuma Yisihaaq ijoollee waadaa ti. **29** Yeroo sana ilmi akka fedhii fooniitti dhalate sun ilma humna Hafuuraatiin dhalate ari’ate. Amma illee akkasuma. **30** Garuu Kataabbiin Qulqulluun

5 Akka bilisummaan jiraannuuf Kiristoos bilisa nu baase. Kanaafuu jabaadhaa dhaabadhaa! Deebitaniis waanjoo garbummaatiin hin qabaminaa. **2** Kunoo, dhagna yoo qabattan Kiristoos waan tokko akka isin hin fayyadne ani Phaawulos isinitti nan hima. **3** Namni dhagna qabatu hundinuu akka guutummaatti seera eeguun dirqama isaa ta’e ani amma illee nan mirkaneessaaf. **4** Isin warri seeraan qajeeltota taasifamuu barbaaddan Kiristoos irraa gargar baataniirtu; ayyana irraas kuftaniirtu. **5** Nu garuu qajeelummaa abdannu sana karaa Hafuuraatiin hawwiidhaan amantiin eegganna. **6** Kiristoos Yesuusitti jiraannaan dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa tokko illee hin qabuutii. Wanni gatii qabu amantii jaalalaan of mul’isu qofa. **7** Isin fiigicha gaarii fiigaa turtaan. Eenyetu gufuu isinitti ta’ee dhugaadhaaf ajajamuu isin dhowwe ree? **8** Sossobbiin akkasii isa isin waame sana biraan hin dhufu. **9** “Raacitiin xinnoon bukoo guutuu ni bukeessa.” **10** Ani akka isin yaada biraan hin qabaanne karaa Gooftaatiin isin amanadha. Abbaa fedhe illee taanaan namni isin jeequu murtii ni argata. **11** Yaa obboloota, ani amma iyyuu yoon dhagna qabaa lallabaa jiraadhee ani amma iyyuu maaliifin ari’atama ree? Yoo akkas ta’ee immoo fannoong gufuu ta’uun isaa ni hafa ture! **12** Warri isin jeeqan sun dhagna qabachuun qofa utuu hin ta’in utuu of irraa muranii iyyuu nan hawwa! **13** Yaa obboloota ko, isin akka bilisa taataniif waamamtan. Jaalalaan wal tajaajilaa malee bilisummaa keessan fedhii foonii guutuuf hin oolchinaa. **14** Seerri guutuun ajaja tokkicha, “Ollaa kee akka ofii keetiitti jaalladhu” jedhuun xumurameeraatii. **15** Garuu isin yoo wal ciniinuu fi wal nyaachuutti fuftan akka wal hin balleessineef of eeggadhaa. **16** Kanaafuu ani, “Hafuuraan jiraadhaa; yoos hawwii foonii hin guuttaniitii” jedha. **17** Foon

Hafuuraan ni mormaatii; Hafuurris fooniin Kanaaf kottaa, carraa qabnuun nama hundaaf, ni morma. Isaan akka isin waan hojjechuu keessumattuu warra maatii amantootaa ta'aniif barbaaddan hin hojenneef wal mormu. **18** waan gaarii goonaa. **11** Akka ani harkuma Isin garuu Hafuuraan yoo geggeeffamtan seera kootiin qubee gurguddaa hammam ga'uun isinii jala hin jirtan. **19** Hojiawan fooniis beekamoo barreesse mee ilaala! **12** Warri fooniin gaarii dha; isaanis halalummaa, xuraa'ummaa fi ta'anii mul'achuu barbaadan akka isin dhagna jirenya gad dhiisii, **20** waaqota tol famoo qabattan isin dirqisiisu yaalu. Isaanis fanno waaqeffachuu, falfala hojjechuu, jibba, aarii, Kiristoosif jedhanii akka hin ari'atamne qofaaf hinaaffaa, dheekkamsa, ofittummaa, wal waan kana godhu. **13** Warri dhagna qabatan loluu, gargar ba'uu, **21** weennoo, machii, mataan isaanii iyuu seera hin eegan; ta'us isaan addaggummaa fi kanneen kana fakkaatan. dhagna qabaa keessan kan fooniitiin boonuuf Aniakkuman kanaan dura godhe sana akka jedhanii akka isin dhagna qabattan barbaadu. warri waan akkanaa hojjetan mootummaa **14** Fanno Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos kan Waaqaa hin dhaalle isinin akekkachiisa. **22** Iji ittiin addunyaan naaf fannifame, kan anis ittiin Hafuuraa garuu jaalala, gammachuu, nagaa, addunyaaf fannifame sana malee waan biraatiin obsa, arjummaa, gaarummaa, amanamummaa, of jajuun narraa haa fagaatu. **15** Uumama haaraa **23** garraamummaa fi of qabuu dha. Seerri waan ta'uutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun akkanaa mormus hin jiru. **24** Warri kan Kiristoos yookaan qabachuu baachuun faayidaa hin qabu. Yesuus ta'an immoo foon fedhii isaatii fi hawwii **16** Nagaa fi araarri warra seera kana duukaa isaa wajjin fannisaniiru. **25** Nu erga Hafuuraan bu'an hundaaf, Israa'el Waaqaatiifis haa ta'u. jiraannee kottaa Hafuuraan haa deddeebinu. **26** **17** Ani dhagna koo irraa godaannisa Yesuus Kottaa of hin tuulluu; wal hin aarsinuu; walittis qabaatii si'achi namni tokko iyuu na hin rakkisin. **18** Yaa obboloota, ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

6 Yaa obboloota, yoo namni tokko cubbuu

keessa seene, isin warri hafuuraan jiraattan garraamummaan isa deebisuu qabdu. Garuu atis akka hin qoramneef of eeggadhu. **2** Isin ba'aa walii baadhaa; akkasiin isin seera Kiristoos ni eegdu. **3** Namni tokko utuu waan tokko iyuu hin ta'in, waan waa tokko ta'e yoo of se'e, inni of gowwoomsa. **4** Tokkoon tokkoon namaa hojji mataa isaa haa qoru. Ergasiis utuu nama kaanitti of hin madaalin of qofa jajuu ni danda'a; **5** tokkoon tokkoon namaa ba'aa ofii isaa baadhachuu qabaatii. **6** Namni dubbicha baratu kam iyuu waan gaarii hundumaa barsiisaa isaa wajjin haa qoodatu. **7** Hin gowwoominaa; Waaqaatti qosuuun hin danda'amu. Namni waanuma facaafate haammataatii. **8** Namni foonitti facaasu foon irraa badiisa galfata; namni Hafuuratti facaasu immoo Hafuura irraa jirenya bara baraa haammata. (**aiōnios g166**) **9** Kottaa waan gaarii hojjechuu hin dadhabnu; yoo abdii kutachuu baanne gaafa yeroon isaa ga'e midhaan isaa ni haammannaatii. **10**

Efesoon

1 Phaaawulos isa fedhii Waqaatiin ergamaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan ulfinaa, akka isin guutummaatti isa beektaniif Hafuura ogummaa fi mul'ataa akka isinii kenuu nan kadhadha. **18** Abdiin inni itti isin waame Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Abbaa keenya Waqaqa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa maal akka ta'e, badhaadhummaan dhaala ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii qulqulloota ulfina qabeessi maal akka ta'e akka fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos inni Kiristoosiin eebba hafuuraa hundumaan Waqaq nan kadhadha; **19** akkasumas humni samii irratti nu eebbise sun haa eebbfamu. **4** Inni nu fuula isaa durattu qulqulloota fi warra mudaa hin qabne akka taanuuf utuu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniifis nan addunyaan hin uumaminiin duraa isaanu filateeraatii. Jaalalaanis **5** akka kaayyoo fedhii kadhadha. Humni sunis akkuma jabina guddaa 20 kan inni ittiin Kiristoosin warra du'an keessa kaasee samii irratti mirga ofii teessise sana mul'isee dha; **21** isas ol aantummaa, taayitaa, humna, gootummaa hundaa fi bara ammaa qofa utuu hin ta'in bara dhufuuf jiru keessa illee maqaa kennamu hundaa olitti mirga ofii teessise. (**aiōn g165**) **22** Waaqnis waan hunda miilla isaa jala galche; waldaa kiristaanaatiifis mataa waan hundaa godhee isa kenne; **23** waldaan arganneerra; **8** ayyaana isas ogummaa fi kiristaanaa dhagna isaa ti; isheenis guutama hubanna hunda wajjin nuu baay'ise. **9** isaa kan inni waan hunda karaa hundaan guutuu Innis akka nu icciiti fedhii isaa kan akka dha.

yaada isaa isa gaarii inni karaa Kiristoosiin **2** Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu karoorfate sana beeknu godhe; **10** yaadni keessaniin duutanii turtan; **2** kunis isuma isas yeroo barri murtaa'e sun guutuutti isin yeroo jireenyaa addunyaa kanaatii fi bulchaa wantoota samii keessaa fi lafa irra jiran hunda mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura Kiristoos jalatti walitti qabuuf jedhee ti. **11** amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti Nus akkuma karoora isa waan hundumaa akka dhaala arganneerra; **12** kunis akka nu warri Kiristoosin abdachuutti kanneen jalqabaa taane galata ulfina isaa taanuuf. **13** Isinis dubbi dhugaa jechuunis wangeela fayyina keessanii dhageessanii Kiristoositti amantanii, Hafuura Qulqulluu waadaa galame sanaan chaappeffamtan; **14** innis warri kan Waqaayyo ta'an galata ulfina isaatifi yeroo furamanitti wanta nu argachuuf jirruuf qabdii keenya. **15** Kanaafuu ani waa'ee amantii isin Gooftaa Yesuusitti qabdanii fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdanii dhaga'ee **16** kadhannahaa koo keessatti isin yaadachaa waa'ee keessanii galateeffachuu hin dhiifne. **17** Waaqnii Gooftaa keessanii duutanii turtan; **2** kunis isuma isin yeroo jireenyaa addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (**aiōn g165**) **3** Hundi keenyas yeroo tokko dharraa foon keenyaa guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **4** Garuu Waaqnis araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasis; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiinis isa wajjin iddo samii irra nu teessise; **7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiin nuuf qabu argisiisuf jedhee waan kana godhe. (**aiōn g165**) **8** Isinis ayyaanaan karaa amantiiti

fayyitaniirttutii; kunis kennaa Waaqaati malee Waaqaa kan isiniif jedhamee natti kenname hojii ofii keessanii miti; **9** akka namni tokko sanaa dhageessaniirtu; **3** kunis akkuma ani iyyuu of hin jajneefis kun hojjidhaan miti. **10** Nu kanaan dura gabaabsee isinii barreesetti icciitii hojii harka isaatii; hojii gaarii Waaqni duraan mul'ataatiin natti beeksifame. **4** Isin yommuu dursee akka nu hojjennuuf qopheesesse sana waan kana dubbiftanitti akka ani waa'ee akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin icciitii Kiristoos beekumsa qabu hubachuu uumamne. **11** Kanaaf isin warri durumaa ni dandeessu; **5** icciitiin kunis akka amma dhalootaan Namoota Ormaa taatan akka warra Hafuuraan ergamootaa fi raajota qulqulloota dhagna qabaa harka namaatiin dhagna namaa Waaqaatti mul'ifametti dhaloota kaanitti hin irratti hojjetamuun, "Nu warra dhagna qabatee beeksifamne. **6** Iccitiin kunis Namoonni dha" ofiin jedhan biratti "Warra dhagna Ormaa karaa wangeelaatiin saba Israa'el wajjin hin qabatin" jedhamtanii waamamtan sana dhaaltota, isaanuma wajjin dhagna tokko, yaadadhaa; **12** isin akka yeroo sana Kiristoos waadaa Kiristoos Yesuusiin kenname keessatti irraa cttanii, lammummaa Israa'el keessaa immoo hirmaattota ta'u isaanii ti. **7** Anis baafamtanii, kakuu waadaatiifis keessumoota kennaa ayyaana Waaqaa kan karaa hojii taatanii, abdii malee, Waaqa malees addunyaa humna isaatiin naa kennameen tajaajila keessa turtan yaadadhaa. **13** Amma garuu wangeela kanaa ta'eera. **8** Ani qulqulloota isin warri yeroo tokko fagoo turtan Kiristoos hundaa gad ta'u iyyuu akka badhaadhummaa Yesuusiin dhiiga Kiristoosiin dhi'eeffamtniirtu. Kiristoos kan qoramee bira hin ga'amne sana **14** Kiristoos nagaa keenyaatii; innis dallaa Namoota Ormaatti lallabuuf ayyaanni kun naa diinummaa kan gargar baasu sana diigee kennameera; **9** akkasumas icciitiin bara dheeraaf jara lamaanuu tokko godheera; **15** inni foon Waqa waan hunda uumeen dhokfamee ture ofiitiin seera ajajaa fi sirna isaa wajjin diigeera. **16** fannoo ittiin diinummaa qabu sun amma karaa waldaa kiristaanaatiin isaanii aijeesee sanaan lamaan isaanii iyyuu bulchitootaa fi abbootii taayitaa kanneen samii dhagna tokko godhee Waaqatti araarse. **17** Innis irra jiranitti beeksifamuuf; **11** kunis akkuma dhufee isin warra fagoo turtanitti nagaa, warra **18** Nu lamaanuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin raawwate karaa isaatiin Hafuura tokkicha sanaan akka itti **19** Kanaafuu isin irratti qabnuun, ija jabinaa fi amanachuudhaan si'achi saba Waaqaa wajjin lammii fi miseensota Waaqatti dhi'aachuu dandeensa. **13** Kanaafuu warra mana Waaqaa jiraataniiti malee ormaa sababii ani isiniif dhiphachaa jiruuf jettanii akka fi alagoota miti; **20** isin hundee ergamootaa fi abdii hin kutanne isin kadhadha; dhiphachuu raajotaa irratti ijaaramtniirtu; Kiristoos Yesuus koo ulfinuma keessan. **14** Sababii kanaaf ani ofii isaati mataa dhagaa golee ti. **21** Karaa fuula Abbaa duratti nan jilbeenfadha; **15** isaaS ijaarsi sun guutuun tokkummaan wal maatiin isaa warri samii irraa fi warri lafa irraa qabatee mana qulqullummaa qulqulluu ta'uuf hundinuu maqaa isaanii isa irraa argatu. **16** Gooftaadhaan guddata. **22** Isinis isumaan mana Inni akkuma badhaadhummaa ulfina isaatti Waaqni Hafuura isaatiin keessa jiraatu taatanii karaa Hafuura isaatiin namummaa keessan tokkummaadhaan ijaaramaa jirtu.

3 Sababii kanaaf ani Phaawulos isin Namoota Ormaatiif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuus ta'eera. **2** Isin dhugumaan waa'ee hojii ayyaana

kan keessa humnaan akka cimsuuf nan kadhadha; **17** akka Kiristoosis karaa amantiitiin garaa keessan keessa jiraatuuf nan kadhadha. Akka isin hidda gad fageeffattanii jaalalaan

dhaabattaniifis nan kadhadha; **18** isinis jaalalli guddannee sadarkaa guutama Kiristoos bira Kiristoos hammam akka bal'atu, hammam akka ga'uudhaan namoota bilchaatoo taanuuf. **14** Egaa dheeratu, hammam akka ol fagaatu fi hammam nu si'achi duraa duubatti dadarbatamaa bubbee akka gad fagaatu qulqulloota hunda wajjin barsisa gosa hundaatiin, haxxummaa fi jal'ina hubachuudhaaf akka humna qabaattaniif, **19** marii gowwoomsitootaatiin asii fi achi oofamaa akka guutama Waaqaa hundaan guutamtniifis daa'imman hin taanu. **15** Qooda kanaa jaalalaan jaalala Kiristoos kan beekumsaa ol ta'e sana akka dhugaa dubbachaa gara isa mataa ta'e sanaatti beektaniif nan kadhadha. **20** Waaqa isa humna waan hundaan ni guddanna; innis Kiristoos. isaa kan nu keessatti hojjetu sanaan hamma **16** Isumaanis kutaaleen dhagnaa guutuun nu kadhannu yookaan hamma nu yaadnu ribuu walitti isaan qabuun hidhamaniiru; hundumaa olitti akka malee hojjechuu danda'u yommuu kutaaleen dhagnaa sun hundi hojji sanaaf, **21** waldaa kiristaanaa keessatti, dhaloota hunda keessattis karaa Kiristoos Yesuusiin bara baraahamma barabaraatti ulfinni isaaf haa ta'u! Ameen. (aīōn g165)

4 Kanaafuu ani kan Gooftaaf jedhee hidhame, isin waamicha itti waamamtan sanaaf akka malutti akka jiraattan isin nan kadhadha. **2** Guutumaan guutuutti gad of qabaa; garraamota ta'aa; obsa qabaadhaa; jaalalaanis wal danda'aa. **3** Hidhaa nagaatiin tokkummaa Hafuuraa eeguuf carraaqaa. **4** Akkuma yeroo waamamtanitti gara abdii tokkootti waamamtan sana, dhagna tokkoo fi Hafuura tokkotu jira; **5** Gooftaa tokko, amantii tokkoo fi cuuphaa tokkotu jira; **6** Waaqaa fi Abbaan waan hundaa, inni waan hundaa ol ta'e, kan waan hunda keessatti hojjetu fi kan waan hunda keessa jiru tokkichatu jira. **7** Garuu akkuma safara kennaa Kiristoositti tokkoo tokkoo keenyaaf ayyaanni kennameera. **8** Kanaafuu, "Inni yommuu ol gubbaa ba'etti, boojuu booji'e; namootaafis kennaa kenne" jedha. **9** Egaa, "Inni ol ba'e" jechuun isaa dhidhima lafaatti gad bu'e jechuu malee maal jechuu isaa ti? **10** Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guutuuf jedhee samiiwwan hundaa olitti ol ba'ee dha. **11** Innis namoota tokko tokko ergamotoa, kaan raajota, kaan lallabdoota wangeelaa, kaan immoo tiksootaa fi barsiistota taasisee kenne; **12** waan kanas akka dhagni Kiristoos ijaaramuuuf qulqulloota hojji tajaajilaatiif qopheessuuf jedhee godhe; **13** kunis waan hamma hundi keenya tokkummaa amantiitii fi tokkummaa Ilma Waaqaa beekuu bira geenyutti, akka jaeesee isinnti nan dubbadha; isin si'achi akka Namoonni Ormaa warri yaadni isaanii faayidaa hin qabne sun jiraatanitti hin jiraatinnaa. **18** Sababii mata jabina isaaniiitiinis waan wallaalummaan isaan keessa jiruuf hubannaan isaanii dukkaneeffameera; jirenya Waaqaa keessaas ba'aniiru. **19** Isaanis waan qalbiin isaanii hadoodeef hamma xuraa'ummaa gosa hundaa keessa galanitti sassattummaan guutaman. **20** Isin garuu akkasitti Kiristoosin hin barre; **21** isin dhugumaan akkuma dhugaa Yesuus keessa jiru sanaatti waa'ee Kiristoos dhageessanii isumaanis barsiifamtaniirtu. **22** Haala jirenya keessan kan durii, eenyummaa keessan moofaa hawwii gowwoomsaa isatiin xuraa'e sana dhabamsiisa; **23** hafuura yaada keessaniitiinis haaromfamaa; **24** namummaa haaraa isa qajeelummaa fi qulqullina dhugaatiin fakkeenya Waaqatiin uumame sana uffadhaa. **25** Kanaafuu waan nu hundi miseensa walii taaneef tokkoon tokkoon keessan soba of keessaa baastanii olla keessanitti dhugaa dubbachuu qabdu. **26** "Aaraa malee cubbuu hin hojjetinaa;" utuma aartanii jirtaniis aduun hin lixin; **27** diiyaabiloosiiifis carraa hin kenninaa. **28** Namni kanaan dura hataa ture si'achi hin hatin; qooda kanaa akka warra rakkatan gargaaruu danda'uuf harkuma ofii isatiin waan faayidaa qabu haa hojjetu. **29** Waan nama ijaaruuf gargaaru, akkuma barbaachisaa ta'ettis waan warra dhaggeeffataniif ayyaana kennu malee dubbiin

hamaan tokko iyuu afaan keessanii hin ba'in. ogeeyyiitti jiraadhaa malee akka warra ogeeyyii
30 Hafuura Qulqulluu Waaqaa kan guyyaa hin ta'iniitti hin jiraatinaa; **16** waan guyoornni furamaatiif ittiin chaappeffamtan sana hin kunneen hamoo ta'aniif baricha furaa. **17** gaddisiisinaa. **31** Hadhaa'ummaan, dheekkamsii Kanaafuu fedhiin Gooftaa maal akka ta'e fi aariin, wacnii fi maqaa nama balleessuu hubadhaa malee gowwaa hin ta'inaa. **18** hundinuu hammina hundumaa wajjin isin Daadhii wayiniitiin hin machaa'inaa; kun irraa haa fagaatu. **32** Akkuma Waaqni karaa jirenya gad dhiisiitti geessaatii. Qooda kanaa Kiristoosiin dhiifama isinii godhe sana, isinis Hafuuraan guutamaa; **19** faarfannaadhaan, dhiifama walii godhaa; walii na'aa; garaas walii weedduu galataatii fi faarfanna Hafuuraatiin laafaa.

5 Kanaaf akkuma ijomlee jaallatamootti fakkeenyaa Waaqaa duukaa bu'aa; **2** akkuma Kiristoos nu jaallatee nuufis jedhee akka aarsaa fi qalma urgaa'uutti Waaqaaf of kenne sana isinis jaalalaan deddeebi'aa. **3** Garuu waa'een halalummaa yookaan xuraa'ummaa gosa kamii iyuu yookaan waa'een doqnummaa gidduu keessanitti hin dhaga'amin; wanni akkasii qulquloota Waaqaa biratti hin barbaachisutii. **4** Galateeffachuu malee haasaan qaanii yookaan dubbiin gowwummaa kan faayidaa hin qabne yookaan qoosaan namatti hin tolle isin gidduu hin jiraatin. **5** Halaleen yookaan xuraa'aan yookaan sassattuun jechuunis kan Waaqa tolfamaa waaqeffatu mootummaa Kiristoosii fi kan Waaqaa keessaa akka dhaala tokko illee hin qabne beekaa. **6** Namni tokko iyuu dubbi faayidaa hin qabneen isin hin gowwoomsin; sababii waan akkanaatiif dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufaatii. **7** Kanaafuu isin waan isaan hojjetan keessatti hin hirmaatinaa. **8** Isin dur dukkan turtaniitii; amma garuu Gooftaadhaan ifa taataniirtu. Akka ijomlee ifaatti jiraadhaa; **9** iji ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argamaatii; **10** waan Gooftaa gammachiisu qoradhaa bira ga'aa. **11** Hojji dukkanaa kan ija hin qabne saaxilaa malee irratti hin hirmaatinaa. **12** Waan isaan icciitiin hojjetan dubbachuu iyuu qaaniidhaatii. **13** Wanni ifni sun saaxilu hundinuu garuu ni mul'ata; **14** kanaafis, "Ati yaa isa raftu, dammaqi; warra du'an keessaas ka'i; Kiristoos siif ibsaatii" jedhameera. **15** Egaa isin akkamitti akka jiraattan jabeessaa of eeggadhaa! Akka wal jalaa qabaa. Garaa keessan keessatti Gooftaaaf faarfadhaatii muuziigaa dhageessisa; **20** yeroo hundas waan hundaaf maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiin Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **21** Sodaa Kiristoosiif qabdaniin walii ajajamaa. **22** Yaa niitota, akkuma Gooftaaaf ajajamtanitti dhirsoota keessaniif ajajamaa. **23** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif mataa ta'e sana dhirsi niitiif mataadhaatii; Kiristoos Fayyisaa waldaa kiristaanaa ti; waldaan kiristaanaa immoo dhagna isaa ti. **24** Egaa akkuma waldaan kiristaanaa Kiristoosiif ajajamtu, niitonnis waan hundaan dhirsoota isaaniitiif haa ajajaman. **25** Yaa dhirsoota, akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaa jaallatee isheef of kenne sana isinis niitota keessan jaalladhaa; **26** innis karaa dubbi Isaatiin bishaaniin ishee dhiquee qulleessee akka isheen qulqulluu taatuuf, **27** waldaa kiristaanaa ulfina qabeetii, mudaa yookaan suntuura yookaan waan akkanaa tokko illee hin qabnee garuu qulqulloftuu mudaa hin qabne godhee ofitti ishee dhi'eessuuf waan kana godhe. **28** Akkasuma immoo dhirsoonni niitota isaanii akkuma dhagna ofii isaaniitti jaallachuu qabu. Namni niitii ofii jaallatu of jaallata. **29** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif godhu sana namni kam iyuu foon ofii ni soora; ni kunuunsas malee foon ofii hin jibbu; **30** nu kutaalee dhagna isatiit. **31** "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti ni maxxana; lamaan isaanii iyuu foon tokko ni ta'u." **32** Kun icciitiin guddaa dha; ani garuu waa'ee Kiristoosii fi waa'ee waldaa kiristaanaa dubbadha. **33** Ta'uus isin keessaa tokkoon tokkoon namaa akkuma of

jaallatutti niitii ofii haa jaallatu; niitiinis dhirsa gaachana amantii kan xiyya boba'aa hamaa sanaa hunda ittiin dhaamsuu dandeessan qabadhaa.

17 Qoobii sibiilaan kan fayyinaa kaa'adhaa; goraadee Hafuuraas qabadhaa; innis dubbii Waaqaa ti. **18** Kadhnanaa fi waammata goса hundaa keessatti yeroо hunda Hafuuraan kadhadhaa. Kanas yaadatti qabachaa yeroо hunda dammaqaatii qulqulloota hundaaf jabaadhaa kadhadhaa. **19** Yommuun afaan saaqqadhu hunda ija jabinaan icciittii wangeelaa akkan beeksisuuf dubbiin akka naa kennamu anaafis kadhadhaa; **20** wangeelli kunis isuma ani isaaf jedhee ergamaa ta'ee foncaan hidhamee dha. Isinis akka aniakkuma narraa eegamutti sodaa malee isa lallabuu danda'uuf naa kadhadhaa. **21** Xikiqoos obboleessi jaallatamaan, Gooftattis tajaajilaan amanamaan haala ani keessa jiruu fi maal akka ani hojjechaa jiru akka beektaniif waan hundumaa isinitti hima. **22** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni isin jajjabeessuuf, waanuma kanaaf jedhee ani gara keessanitti isa ergeera. **23** Waaqa Abbaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa nagaan, jaalallis amantii wajjin obboloota hundaaf haa ta'u. **24** Warra jaalala hin badneen Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin jaallatan hundaaf ayaanni haa ta'u.

6 Yaa ijolle, Gooftaaf jedhaatii abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun qajeelaadhaatii. **7** Ajajni jalqabaa kan waadaa qabu, "Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni" jedha; **8** kunis, "Akka sitti toluu fi akka lafa irra bara dheeraa jiraattuuf." **9** Yaa abbootii, isinis ijolle keessan barsiisa fi gorsa Gooftatiin guddisaa malee hin aarsinnaa. **10** Yaa garboota, akkuma Kiristoosif ajajamtanitti kabajaa fi sodaadhaan, garaa qulqulluunis gooftota keessan warra addunyaa kanaatiif ajajamaa. **11** Yeroо iji isaanii isin argutti isaan biratti fudhatama argachuu qofaaf utuu hin ta'in garaa guutuun fedhii Waaqaa raawwachaa akka garboota Kiristoositti isaaniif ajajamaa. **12** Akka waan nama tajaajiltaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti garaa guutuun hojjedhaa; **13** sababiin isaas isin akka Gooftaan tokkoo tokkoo namaatiif garbas ta'u yookaan birmaduu, waan gaarii inni hojjetu kamiif iyyuu gatii kenuu ni beektu. **14** Yaa gooftota, isinis garboota keessaniif akkasuma godhaa. Isin akka inni isaanii fi isiniif Gooftaa ta'e sun samii irra jiruu fi akka nama wal caalchisuunis isa bira hin jirre waan beektaniiif isaan hin doorsisinaa. **15** Kanaa achi Gooftaa fi humna isaa jabaa sanaan cimaa. **16** Haxxummaa diiyaabilosiin akka mormuu dandeessaniif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadihaa. **17** Wal'aansoon keenya bulchitoota wajjin, abbootii taayitaa wajjin, humnoota addunyaa dukkanaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa iddo samii keessa jiruu wajjin malee foonii fi dhiiga wajjin mitii. (**aiōn g165**) **18** Kanaafuu akka yommuu guyyaan hamaan sun dhufutti obsaan dhaabachuu dandeessaniif, waan kana hunda gochuunis akka jabaattanii dhaabattaniiif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadihaa. **19** Egaa mudhii keessan dhugaan hidhadihaatii, qomee sibiilaan kan qajeelummaas uffadhaatii jabaadhaa dhaabadihaa; **20** qophaa'ummaa wangeela nagaa akka kopheetti miilla keessanitti kaa'adhaa dhaabadihaa. **21** Kana hundumaa irrattis

Filiphisiyuus

Warri weennoo fi morkiidhaan lallaban immoo
utuu garaa qulqulluun hin ta'in, mana hidhaa

1 Phaawulosii fi Xiimotewos tajaajiltoota keessatti rakkina natti cimsuuf jedhanii fedhii Kiristoos Yesuus irraa, **2** Abbaa keenya ofittummaatiin Kiristoosin lallabu. **18** Yoos Waqaqa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa biraa wanni kun maal qaba ree? Wanni barbaachisaan ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Ani fakkeessuunis ta'u yookaan dhugaan karaa yeroo isin yaadadhu hunda Waaqa koo nan kam iyyuu Kiristoos lallabamuu isaa ti. Sababii galateeffadha. **4** Ani kadhannaah hunda keessaniif kanaaf ani akka malee nan gammada. Eeyyee kadhadhu keessatti yeroo hunda gammachuun ani ittuma fufee nan gammada; **19** akka wanni nan kadhadha; **5** isin guyyaa jalqabaatii narra ga'e kun karaa kadhannaah keessaniitii fi hamma ammaatti wangeela lallabuu keessatti karaa gargaarsa Hafuura Yesuus Kiristoosiin hirmaattaniirtutii; **6** inni hojii gaarii isin gara furamaatti naa geeddaramu nan beekaatii. keessatti jalqabe sun hamma guyyaa Kiristoos **20** Ani akkuma yeroo kaanii ammas jirenyaanis Yesuusitti akka raawwatu nan amana. **7** Waan ta'u yookaan du'aan ija jabinaan dubbachuun isin garaa koo keessa jirtaniif ani waa'ee hunda koo akka Kiristoos dhagna koo keessatti ulfina keessanii akkanatti yaaduun koo anaaf sirrii argatuuf malee karaa kamiin iyyuu akka hin dha; hidhamuu koo keessattis ta'u yookaan qaanoofneef baay'isee nan hawwa; nan abdadhas. wangeelaaf falmuu kootii fi akka wangeelli **21** Anaaf jiraachuuun Kiristoos; du'uunis bu'aa cimee dhaabatu gochuu koo keessatti hundi dha. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe kun anaaf keessan na wajjin ayyaana Waaqaqa keessatti hojii bu'a qabeessa; garuu maalan filadha? hirmaatuutii. **8** Akka ani jaalala Kiristoos Ani hin beeku! **23** Ani yaada kana lamaan Yesusiin hammam hunda keessan yaadu gidduutti rarra'eera; ani deemee Kiristoos wajjin Waaqayyo dhuga baatu koo ti. **9** Kadhannaan jiraachuu nan hawwa; kun waan hunda caalaatii; koo kanaa dha: kunis akka jaalalli keessan **24** isiniif garuu fooniin turuun koo caalaa beekumsaa fi hubannaah hundaan ittuma fufee barbaachisa dha. **25** Anis kana amanadhee baay'atu, **10** akka isin isa waan hundumaa caalu akka isin amantiin guddattanii fi akka isin addaan baaftanii beekuu dandeessanii fi akka gammaddaniif hunda keessan bira akka turu, isin hamma guyyaa Kiristoosittis qulqulloota fi isin wajjinis akka jiraadhun beeka. **26** Kunis ani warra mudaa hin qabne taataniif, **11** akka ulfinaa ammas isin biratti argamuu kootiin of jajuun fi galata Waaqaatiifis iji qajeelinaa kan karaa isin Kiristoos Yesuusitti qabdan sababii kootiin Yesuus Kiristoosiin argamuun guutamtaniif. **12** akka baay'atuuf. **27** Waan fedhe iyyuu ta'u Yaa obboloota, wanti narras ga'e kun dhugumaan akka wangeela Kiristoosiif malutti jiraadhaa. wangeela babal'isuuf gargaaruu isaa akka Yoos ani dhufee isin arguunis ta'u yookaan beektan nan barbaada. **13** Kanaanis Kiristoosiif fagoo taa'ee waa'ee keessan dhaga'uu qofaan, jedhee hidhamuu koo guutummaa masaraatii akka isin amantiin wangeelaatiif jettanii akkuma fi namoota kaan hunda biratti beekameera. nama tokkootti tattaaffachuuun hafuura tokkoon **14** Sababii ani hidhameefis obboloota keessaa jabaattanii dhaabattan nan beeka. **28** Isin garri caalaan Gooftaa amanatanii, dubbi waanuma tokkoon illee mormitoota keessaniin Waaqaqa sodaa malee dubbachuuf ija jabina hin raafaminaa. Kun isaanif mallattoo badiisaa guddaa argataniiru. **15** Namoonni tokko tokko ti; isiniif immoo mallattoo fayyinaa ti; kunis hojii dhugumaan weennoo fi morkiidhaan Kiristoosin Waaqaqa ti. **29** Isin akka Kiristoositti amantan qofa lallabu; warri kaan garuu yaada gaariidhaan utuu hin ta'in akka isaaf jettanii dhiphattaniifis lallabu. **16** Warri yaada gaariidhaan lallaban kun isaaf jechaa isinii kennameeraatii; **30** kunis kunneen, akka ani wangeelaaf falmuuf jedhee wal'aansoo ani keessa ture isa argitan sanaa fi as kaa'ame beekanii jaalalaan lallabu. **17**

isa ani amma iyyuu keessa jiru kan dhageessan kana keessa darbuutti waan jirtaniifii dha.

2 Kanaafuu gorsa Kiristoosiin qabdan kam iyyuu taanaan, jaalalaan wal jajjabeessuu kam iyyuu taanaan, tokkummaa Hafuuraa kam iyyuu taanaan, araaraa fi gara laafina kam iyyuu taanaan, **2** gammachuu koo naa guutaa; yaadaan tokko ta'aa; jaalala tokko qabaadhaa; hafuuraa fi kaayyoon tokko ta'aa. **3** Isin gad of qabuudhaan akka waan warri kaan isin caalaniitti ilaala malee fedhii ofittummaatiin yookaan of tuulummaatiin waanuma tokko illee hin hoijetinaa. **4** Tokkoon tokkoon keessan waan warra kaaniifis ta'u malee waan isin qofaaf ta'u hin ilaalinaa. **5** Yaadni Kiristoos Yesuus keessa ture sun, isin keessas haa jiraatu. **6** Inni utuma bifa Waaqaatiin jiruu, wal qixxummaa Waaqa wajjin qabu akka waan irraa fudhatameetti hin lakkofne; **7** qooda kanaa inni bifa garbaa uffatee fakkaattii namaa fudhachuudhaan duwwaan of godhe. **8** Bifa namaa uffatee argamuudhaanis, gad of deebise; du'aaf jechuunis du'a fannoo irraatiif iyyuu ni ajajame! **9** Kanaafuu Waaqni akka malee ol isa qabe; maqaa maqaa hunda caalus isaaaf kenne. **10** Kunis akka jilbi hundinuu samii fi lafa irratti, lafa jalattis, maqaa Yesuusiif jilbeenfatuu. **11** Akka arrabni hundinuu ulfina Waaqa Abbaatiif jedhee Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'uu isaa dhugaa ba'uuf. **12** Kanaafuu yaa jaallatamoo, akkuma yeroo hunda ajajamtan sana, yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in amma yeroo ani isin bira hin jirretti caalchisaatiif sodaa fi hollannaan fayyina keessan fiixaan baasuuf itti fusfaa; **13** akkuma kaayyoo isaa gaarii sanaatti fedhuu fi hojjechuu isin keessatti kan raawwatu Waaqaati. **14** Waan hunda guungummii fi falmii malee hojjedhaa; **15** kunis akka isin dhaloota micciiramaa fi jal'aa kana gidduutti akkuma ifaa addunyaa keessatti ibsitaniif, akka warra mudaa hin qabnee fi qulqulla'o, ijoollee Waaqaa warra yakka hin qabnes taatanifi, **16** yoo isin dubbi jireenya jabeessitanii qabattan ani akkasumaan isiniif eegumsa. **2** Saroota irraa of eeggadhaa; akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka namoota hammina hojjetan irraa of eeggadhaa; hin dadhabin guyyaa Kiristoositti of jajuu dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. **3**

nan danda'a. **17** Ani utuu aarsaa fi tajaajila amantii keessanii irratti akka dhibaayyuutti dhangalaafamee iyyuu nan gammada; hunda keessan wajjinis nan gammada. **18** Kanaafuu isinis na wajjin gammaduu fi ililchuu qabdu. **19** Ani oduu waa'ee keessanii dhaga'ee gammaduuf, akka ani dafee Xiimotewosin gara keessanitti erguu danda'u Gooftaa Yesuusin nan abdadha. **20** Ani nama biraa kan akka isaa waa'ee keessan garaa qulqulluun yaadu tokko illee hin qabu. **21** Sababiin isaas warri kaan hundi utuu fedhii Yesuus Kiristoosiif hin ta'in fedhii mataa isaaniitiif yaaduutti. **22** Xiimotewos garuu akkuma ilmi abbaa isaa tajaajilutti hojji wangeela keessatti na wajjin tajaajiluu isaa akka of mirkaneesse isinuu beektu. **23** Kanaaf ani akkuma haala koo hubadheen isa erguu nan abdadha. **24** Ani mataan koo iyyuu dafee dhufuuf Gooftaa nan amanadha. **25** Ani garuu obboleessa koo Ephafroodiixuu hojjetaa hidhata koo ta'e fi loltuu hidhata koo ta'e, ergamaa keessan kan isin akka inni waan na barbaachisuun na tajaajiluu ergitan sana deebisee gara keessan erguu barbaachisaa natti fakkaata. **26** Inni hunda keessan yaadaati; isin akka inni dhukkubsatee ture waan dhageessaniifis dhiphachaa jira. **27** Inni dhugumaan dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. Waaqni garuu isa maareera; utuu isa qofa hin ta'in akka gaddi gadda irratti natti hin dabalamneef anas baraareera. **28** Kanaafuu isin akka yommuu lammata isa argitanitti gammaddanii fi akka yaaddoon koos naa salphatuuf dafee gara keessanitti isa erguu guddaa nan hawwa. **29** Isinis Gooftaadhaan gammachuu guddaan isa simadhaa; namoota akkasiis kabajaa; **30** inni gargaarsa isin naa kennuu hin danda'in naa kennuu, jireenya isaa illee dabarsee kennuu, hojji Kiristoosiif jedhee du'uu iyyuu ga'ee tureetii.

3 Dhuma irrattis yaa obboloota ko, Gooftaatti gammadaa! Ani waanuma kanaan duraa irra deebi'ee isinii barreessuun na hin dhibu; kun jireenya jabeessitanii qabattan ani akkasumaan isiniif eegumsa. **2** Saroota irraa of eeggadhaa; akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka namoota hammina hojjetan irraa of eeggadhaa; hin dadhabin guyyaa Kiristoositti of jajuu dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. **3**

Sababiin isaa nu warri Hafuura Waaqaatiin waan tokko tokko irratti yaada garaa garaa waaqeffannu, warri Kiristoos YesuuSiin of qabaattan garuu kanas Waaqni isinii ibsa. **16** jajnuu fi warri foon hin amananne dhagna Ta'us waanuma kanaan dura irra geeny sanaan qabanneerraati; **4** ta'us ani mataan koo haa jiraannu. **17** Yaa obboloota, fakkeenyaa koo amanachuu akkanaatiif sababii qaba. Namni duukaa bu'uudhaan warra kaaniin tokko ta'aa; biraam kam iyyuu foon amanachuuf waan warra fakkeenyaa nu isinii kennineen jiraatanis sababii qabu yoo of se'e, ani immoo isa caalaa hubadhaa. **18** Akkuma ani yeroo hedduu isinitti qaba: **5** Ani dhaladhee guyyaa saddeettaffaattin himee fi akkuma ani amma illee imimmaaniin dhagna qabadhe; sanyii Israa'el keessaas gosa iyyuu isinitti himu, namoonni baay'een diinota Beniyaam irraa dhaladhe; warra Ibrootaa fannoo Kiristoos ta'anii jiraatuutii. **19** Dhumni keessaas Ibricha tokkoo dha; akka seeraattis isaanii badiisa; Waaqni isaanii garaa isaanii ani Fariisota keessa tokko dha; **6** waa'ee ti; ulfinni isaanii salphina isaaniitiin. Yaadni hinaaffaa, ani waldaa kiristaanaa ari'achaan isaaniis waanuma lafaa irratti hundeffama. **20** ture; waa'ee qajeelummaa seera eeguun Nu garuu biyyi keenya samii irra. Fayyisaa achii argamuus ani mudaa hin qabu ture. **7** Garuu dhufu, Gooftaa Yesuus Kiristoos eegganna; **21** waan na fayyadaa ture amma Kiristoosiif innis humna waan hunda of jala galfachuu isa jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan dandeessisu sanaan akka dhagni keenya inni ilaala. **8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo dadhabaan dhagna isaa ulfina qabeessa sana Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu fakkaatuuf dhagna keenya ni geeddara.

sana beekuutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuun argamu jechuunis akka ani qajeelummaa Waaqa biraa amantiidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf. **10** Ani Kiristoosii fi humna du'aa ka'uu isaa beekuu, dhiphina isaa keessatti hirmaachuu fi du'a isaatiinis isa fakkaachuu nan barbaada; **11** akkasiinis ani du'aa ka'uu warra du'anii argachuu nan danda'a. **12** Kiristoos Yesuus waan kan ofii isaa na godhateef anis waan kana harkatti galfachuuuf nan fiiga jechuudha malee waan kana hunda argadheera yookaan nama hir'ina hin qabne ta'eera jechuu miti. **13** Yaa obboloota, ani akka waan harkatti isa galfadheetti hin ilaalu. Waan tokko garuu nan godha: Waan na duuba jiru irraanfadhee gara waan fuula koo dura jiruutti nan hiixadha; **14** badhaasa Waaqni Kiristoos Yesuusiin ol samiitti itti na waame sana argachuuf gara kaayyoo sanaatti nan fiiga. **15** Nu warri bilchaatoon hundinuu waan akkanaa haa yaadnu. Yoo

4 Kanaafuu yaa obboloota ko, isin warri ani jaalladhuu fi warri ani yaadu, warri gammachuu kootii fi gonfoo koos taatan, yaa michoota ko, akkanatti Gooftaatti jabaadhaa dhaabahdaa! **2** Ani akka isaan Gooftaadhaan yaada tokko qabaataniif Ewoodiyaanin nan kadhadha; Sinxikeenis nan kadhadha. **3** Yaa hidhata dhugaa, dubartoonni kunneen Qaleeminxoosii fi warra na wajjin hoijetan kanneen maqaan isaanii kitaaba jireenyaa keessatti barreeffame kaan wajjin waan hojii wangeela keessatti na wajjin dadhabaniif akka ati isaan gargaartuuf sin kadhadha. **4** Isin yeroo hunda Gooftaatti gammadaa. Ammas ani irra deebi'ee nan jedha, gammadaa! **5** Garraamummaan keessan nama hundumaa biratti haa beekamu. Gooftaan dhi'oo jira. **6** Waan hundumaa keessatti Waaqa kadhachuu fi waammataan, galata wajjinis gaaffii keessan Waaqatti dhi'eeffadhaa malee waan tokko illee hin yaadda'inaa. **7** Nagaan Waaqaa kan hubannaahundaa ol ta'e sun karaa Kiristoos Yesuusiin qalbii fi yaada keessan ni eega. **8** Dhuma irrattis yaa obboloota, wanni dhugaa ta'e kam iyyuu, wanni ulfina qabeessa ta'e kam iyyuu, wanni qajeelaa ta'e kam iyyuu, wanni

qulqulluu ta'e kam iyyuu, wanni jaallatamaa nagaa isinii dhaamu. **22** Qulqullooni hundinuu, ta'e kam iyyuu, wanni gurra namaatti tolu kam keessumattuu warri mana Qeesaarii jiraatan iyyuu, wanni gaarii ta'e yookaan galateeffamaa nagaa isinii dhaamu. **23** Ayyaanni Gooftaa ta'e kam iyyuu yoo jiraate isin waanakkanaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin yaadaa. **9** Isin waan narraa barattan yookaan haa ta'u. Ameen.

narraa argattan yookaan narraa dhageessan
yookaan narrati argitan hunda isinis akkasuma
godhaa. Waaqni nagaa isin wajjin ni ta'a.
10 Sababii isin dhuma irratti deebitaniif naa
yaaduu jalqabdaniif ani Gooftaatti baay'ee
nan gammada. Dhugumaanuu carraa ittiin
argisiiftan dhabdaniiti malee isin durumaanuu
naa yaadaa turtan. **11** Ani waan waa dhabeef
akkana jechaa hin jiru; haala kam iyyuu
keessatti na ga'a jechuu baradheeraati. **12**
Ani dhabuun maal akka ta'e beeka; baay'ee
qabaachuuunis maal akka ta'e nan beeka.
Haala kam iyyuu keessatti, waan hunda
keessattis icciitti quufutii fi beela'uu, baay'ee
qabaachutii fi dhabuu baradheera. **13** Ani isa
humna naa kennu sanaan waan hunda gochuu
nan danda'a. **14** Haa ta'uun malee rakkina koo
keessatti hirmaachuun keessan waan gaarii
gochuu keessan ture. **15** Kana malees isin
warri Fiiliphisiyuus akkuma beektan, jalqabatti
yeroo ani wangeela isinitti lallabetti, yeroo
ani Maqedooniyaadhhaa ka'etti isin qofa malee
waldaan kiristaanaa tokko iyyuu waa'ee kennuu
fi fudhachuu keessatti na wajjin hin hirmaanne.
16 Yeroo ani Tasaloniiqee turetti illee yommuu
ani rakkadhetti isin yeroo tokkoo ol gargaarsa
naaf ergitaniitutii. **17** Kunis akka bu'aan isiniif
baay'atu barbaadeen malee ani kennaa keessan
barbaadee miti. **18** Ani kaffaltii guutuu argadhee
caalaa iyyuu qabaadheera; kennaa isin ergitanis
Ephafroodiixuu harkaa fudhadhee hamma na
ga'u argadheera. Kunis kennaa urgaa'aa fi
qalma fudhatamaa Waaqa gammachiisuu dha.
19 Waaqni koos akkuma badhaadhummaa isaa
ulfina qabeessa sanaatti waan isin barbaachisu
hunda Kiristoos Yesuusiin isiniif guuta. **20** Waaqa
keenyaa fi Abbaa keenyaaf bara baraa hamma
bara baraatti ulfinni haa ta'u. Ameen. (**aiōn**
g165) **21** Kiristoos Yesuusiin qulqulloota hundatti
nagaa naa himaa. Obboloonni na wajjin jiranis

Qolosaayis

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa mul'anne, teessoowwan yookaan humnoonni Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya yookaan bulchitooni yookaan taayitaawwan, Xiimotewos irraa, **2** Gara qulqulloota, wanni hundinuu isumaan, isumaaf uumaman, obboloota Kiristoosiin amanamoo ta'an kanneen **17** Inni waan hunda dura jira; wanni hundinuu Qolosaayis jiraataniitti: **3** Nu yommuu isiniif isumaan wal qabatee dhaabata. **18** Inni kadhannutti Waaqa, Abbaa Gooftaa keenya mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa Yesuu Kiristoos yeroo hunda ni galateeffanna; ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka **4** amantii isin Kiristoos Yesuusitti qabdaniif fi qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdan sana keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **19** Waaqni dhageenyerraatiit; **5** kunis sababii abdii samii guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu keessatti isinii kuufame sanaatiif; isin waa'ee isaatti gammadeeraatiit; **20** dhiiga isaa kan abdii kanaa duraanuu dubbii dhugaa, wangeela fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa keessatti dhageessaniirtu; **6** wangeelli kunis buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan isin bira ga'eera. Wangeelli kunis gaafa isin samii keessa jiru hunda karaa isaatiin ofitti isa dhageessanii dhugumaan ayyaana Waaqaa araarseeraatiit. **21** Isinis dur amala keessan hubattanii jalqabee akkuma isin gidduutti hamaa sanaan Waaqatti orma taatanii yaada hojjechaa ture sana addunyaa guutuu keessattis keessaniinis diinota turtan. **22** Amma garuu ija naqachaa fi guddachaa jira. **7** Kanas qulqulloota mudaan hin qabnee fi warra hir'ina tajaajilaa jaallatamaa hidhata keenya ta'e hin qabne godhee fuula isaa duratti isin Ephaafiree irraa barattaniirtu; innis Kiristoosiif dhi'eessuuf dhagna foon Kiristoosiin, karaa tajaajilaa amanamaa ta'ee iddo keenya kan du'a isaatiin isin araarseera; **23** kunis yoo isin bu'ee dha; **8** inni waa'ee jaalala keessan kan amantii keessaniin itti fuitan, yoo jabaattanii Hafuurri isinii kenne sanaas nutti himeera. **24** dhaabattanii fi yoo isin abdii wangeelaa irraa **9** Sababii kanaaf nu gaafa waa'ee keessan hin sochoone ta'a. Wangeelli kunis isuma isin dhageenyee jalqabnee isinii kadhachuu fi akka dhageessanii fi isuma samii gaditti uumama Waaqni karaa ogummaatii fi hubannaahafuuraa hundatti lallabamee dha; ani Phaawulosis hundaan beekumsa fedhii isaatiin isin guutu wangeeluma kanaaf tajaajilaa ta'eera. **25** Ergama Waaqni natti kenneen akka qabaattanii, akkuma aangoo isaa ulfina **26** dubbiin kunis icciitii barootaa fi dhaloota mootummaa ifaa keessatti qulqulloota wajjin jalaa dhokfamee turee dha; amma garuu dhaala keessatti hirmaattan isin dandeessise **27** qulqulloota isaatti mul'ifameera. (aiōn g165) **28** sana galateeffadhaa. **13** Inni taayitaa dukkanaa Waaqni badhaadhummaan ulfina icciitii kanaa jalaa nu baasee gara mootummaa Ilma hammam guddaa akka ta'e Namoota Ormaa inni jaallatuutti nu dabarseeraatiit; **14** nus gidduutti qulqulloota isaatti beeksisuul filateera; isumaan furama, jechuunis dhiifama cubbuu icciitiin kunis Kiristoos, abdii ulfinaa isa isin arganneerra. **15** Inni fakkaattii Waaqa hin keessa jiruu dha. **29** Nus isuma lallabna; nama mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. hunda kan guutumaan guutuutti Kiristoosittii

bilchaataa ta'e akka dhi'eessiuuf, tokkoo sanaan duutanii turtanitti Waaqni Kiristoos tokkoo namaa ogummaa hundaan gorsaa wajjin jiraattota isin taasise. Cubbuu keenya barsiisna. **29** Kanaafuu ani akkuma hojii humna hundas nuu dhiise; **14** innis himata idaa isaa kan ciminaan na keessatti hojjetu sanaatti keenya kan seeraa kan nuun mormuu fi carraaqaa nan dhimma.

2 Akka ani isiniif, warra Lodooyiyaa jiranii fi warra fooniin fuula koo hin argin hundaafis jedhee hammam carraaqaa jiru isin akka beektan nan barbaada. **2** Kunis akka isaan jaalalaan tokko ta'anii garaan isaanii jajjabeeffamuuf, akka isaan badhaadhummaa hubanna guutuu qabaatanii icciitii Waaqaa jechuunis Kiristoosin beekaniif; **3** badhaadhummaan ogummaa fi beekumsaa hundinuu isuma keessa dhokfameera. **4** Anis akka namni tokko iyuu afaan tolee isin hin gowwoomsineef waan kana isinittin hima. **5** Ani yoon fooniin isin irraa fagaadhe illee hafuuraan isin wajjin waanan jiruuf, isin hammam naamusa qabeeyii akka taatanii fi amantiin isin Kiristoositti qabdanis hammam cimaa akka ta'e arguu kootiif nan gammada. **6** Yoos akkuma Kiristoos Yesuus Goofticha fudhantanitti isatti jiraadhaa; **7** akkuma barattan sanatti hidda keessan isa keessatti gad fageeffadhaatii isirratti ijaaramaa; amantiittis jabaadhaa; galata guutee dhangala'us dhi'eessaa. **8** Eenyu iyuu barsiisa waa'ee Kiristoos irratti hundeffameen utuu hin ta'in falaasama faayidaa hin qabnee fi gowwoomsaa, kan bartee namaatii fi qajeelfama addunyaa kanaa irratti hundeffameen akka isin hin boojine of eeggadhaa. **9** Guutummaan Waaqummaa hundinuu fooniin Kiristoos keessa jiraataatii; **10** isinis Kiristoos isa humnaa fi taayitaa hunda irratti mataa ta'e sanaan guutamtaniirtu. **11** Isumaanis foon cubbamaa ta'e sana of irraa gattanii dhagna qabattaniirtu; dhagna qabaan kunis dhagna qabaa harka Kiristoos taa'u sana jiru barbaadaa. **2** Waan namaatiin ta'e utuu hin ta'in kan Kiristoosiin ol gubbaa yaadaa malee waan lafa irraa hin ta'ee dha; **12** isinis cuuphaadhaan isa wajjin yaadinaa. **3** Duutaniirtuutii; jireenyi keessan isawaalatani humna Waaqaa kan Kiristoosin Kiristoos wajjin Waaqa keessa dhokfameera. **4** warra du'an keessaa isa kaasetti amanuu Yommuu Kiristoos inni jirenya keessan ta'e keessaniin cuuphaadhuma sanaan isa wajjin sun mul'atutti isinis isa wajjin ulfinaan ni kaafamtaniirtu. **13** Yeroo isin cubbuu keessanii mul'attu. **5** Kanaaf hawwii addunyaa isa isin fi foon keessan kan dhagna hin qabamin keessatti hojjechaa jiru hundumaa ajjeesaa;

kunis halalummaa, xuraa'ummaa, dharraa abbootii, isinis akka ijoolleen keessan abdii hin foonii, hawwii hamaa fi sassattummaa isa kutanneef tuttuqxanii isaan hin aarsinaa. **22** Yaa waqaq tolfamaa waaqeffachuu ta'e sanaa dha. garboota, isinis warra fooniin gooftota keessan **6** Sababii kanaafis dheekkamsi Waaqaa warra ta'aniif waan hundaan ajajamaa; kanas yeroo hin ajajamnetti ni dhufa. **7** Isinis jirenya isaan isin ilaalan qofa isaan gammachiisuuf dur jiraattan keessatti karuma akkasii irra utuu hin ta'in garaa qulqulluu fi Gooftaa deddeebi'aa turtan. **8** Amma garuu waan akkasii sodaachuudhaan godhaa. **23** Waan hojettan hunda: aarii, dheekkamsa, hamminaa fi maqaa hunda akka waan namaaf hojettaniitti utuu nama balleessuu of irraa fageessaa; dubbiin hin ta'in akka waan Gooftaaf hojettaniitti garaa gadheenis afaan keessanii hin ba'in. **9** Wal hin guutuudhaan hojjedhaa; **24** kunis sababii isin sobinaa; isin eenyummaa keessan isa moofaa akka Gooftaa bira badhaasa dhaalaa argattan sana hojii isaa wajjin of irraa baftanii **10** beektaniif. Kan isin tajaajilaa jirtan Kiristoos eenyummaa haaraa kan beekumsa fakkaattii Goofticha. **25** Namni balleessaa hojjetu kam Uumaa isatiin haaromfamaa jirus uffattaniirtu. iyyuu gatii balleessaa isaa ni argataatii; nama **11** Sababii kanaaf, nama Giriik yookaan Yihuudii, wal caalchisuunis hin jiru.

nama dhagna qabate yookaan kan dhagna hin qabatin, nama wallaala, nama jirenya isaa hin qajeelfatin, garba yookaan birmaduu jechuun hin jiru; Kiristoos garuu hunduma; hunduma keessas jira. **12** Kanaafuu isin akkuma warra Waaqaaf filatamanii qulqulla'anii fi jaallatamaniitti, gara laafummaa, arjummaa, gad of qabiisa, garraumummaa fi obsa qabaadhaa. **13** Wal danda'aa; yoo eenu iyyuu nama tokko illee irraa komii qabaate walii dhiisaa. Akkuma Gooftaan isinii dhiise sana isinis walii dhiisaa. **14** Kana hundumaa irrattis jaalala waan hundumaa tokkummaa hir'ina hin qabneen walitti hidhu qabaadhaa. **15** Nagaan Kiristoos kan isin akkuma kutaa dhagna tokkootti itti waamamtan sun garaa keessan keessatti haa mo'u. Warra galateeffattanis ta'aa. **16** Dubbiin Kiristoos baay'inaan isin keessa haa jiraatu; ogummaa hundaan wal barsiisaa; wal gorsaa; faarfannaadhaan, weedduu galataati fi faarfanna Hafuuraatiin garaa keessan keessatti Waaqa galateeffadhaa. **17** Dubbiinis ta'u hojjidhaan, waan hojettan kam iyyuu maqaa Gooftaa Yesuusiin hojjedhaa; isumaanis Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **18** Yaa niitota, akka Gooftaaf ta'utti dhirsoota keessaniif ajajamaa. **19** Yaa dhirsoota, isinis niitota keessan jaalladhaa; isaanittis hin hammaatinaa. **20** Yaa ijolle, waan hundumaan abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun Gooftaa gammachiisaatii. **21** Yaa

4 Yaa gooftota, isinis akka samii irraa Gooftaa qabdan waan beektaniif, garboota keessan qajeelummaa fi wal qixxummaadhaan bulchaa. **2** Warra dammaqanii galateeffatan ta'uudhaan kadhannaatti jabaadhaa. **3** Nu icciitii Kiristoos kan ani isaf jedhee hidhamee jiru sana akka lallabnuuf Waaqni balbala dubbichaa akka nuu banu nuufis kadhadhaa. **4** Anis akka narraa eegamutti ibsee akkan lallabuuf naa kadhadhaa. **5** Baricha furuudhaan warra alaa wajjin hubannaadhaan jiraadhaa. **6** Tokkoo tokkoo namaatiif akkamitti akka deebii kennitan akka beektaniif dubbiin keessan yeroo hunda ayyanaan kan guutame, soogiddaanis kan mi'eeffame haa ta'u. **7** Xikiqoos oduu waa'ee kootii hunda isinitti ni hima. Inni obboleessa jaallatamaa, tajaajilaa amanamaa fi Gooftaatti garbicha hidhata koo ta'ee dha. **8** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni garaa keessan jajjabeessuu gara keessanitti isa ergeera. **9** Innis obboleessa keenya amanamaa fi jaallatamaa isa garee keessan keessaa tokko ta'e Oneesimoos wajjin dhufa. Isaanis waan asitti ta'aa jiru hundumaa isinitti himu. **10** Arisxirokoos inni na wajjin hidhamee jiru nagaa isinii dhaama; Maarqos durbiin Barnaabaasis akkanuma nagaa isinii dhaama. Waa'ee isaas ajajni, "Yoo inni gara keessan dhufe isa simadhaa" jedhu isin ga'eera. **11** Yesuus inni Yoosxoos jedhamus akkasuma

nagaa isinii dhaama. Warra dhagna qabatan keessaas kanneen na wajjin mootummaa Waqaatiif hojjetan isaanuma qofa; isaanis jajjabina guddaa naa ta'aniiru. **12** Ephaaafiraan inni isin keessaas tokko ta'ee fi tajaajilaan Kiristoos Yesuus nagaa isinii dhaama. Innis akka isin fedhii Waaqaa hundaan bilchaatoo fi guutuu taatanii jabaattanii dhaabattaniif yeroo hunda kadhannaadhaan isinii dadhabaa jira. **13** Ani akka inni isiniif, warra Lodoqqiyaa fi magaalaa Heraapoolis jiraniifis hinaaffaa gaarii qabu dhugaa nan ba'aaf. **14** Luqaas ogeessi fayyaa michuun keenya jaallatamaanii fi Deemaas nagaa isinii dhaamu. **15** Obboloota Lodoqqiyaa jiranitti, akkasumas Niimfaa fi waldaa kiristaanaa kan mana ishee jirtutti nagaa naa himaa. **16** Erga xalayaan kun isinii dubbifamee booddee waldaa Kiristaanaa Lodoqqiyaatti akka dubbifamu godhaa; isinis xalayaan Lodoqqiyaadhaa dhufu dubbifadhaa. **17** Arkiphaadhaanis, “Hojii Gooftaadhaan sitti kennname sana akka xumurtu mirkanoeffadhu” jedhaa. **18** Ani Phaawulos, xalayaan nagaa kana harkuma kootiin barreessa. Hidhamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

1 Tasaloniiqee

1 Phaawulos, Silwaanosii fi Xiimotewos irraa,

— 2 Nu kadhannaa keenya keessatti maqaa Yaaliin keenyas Waaqa garaa keenya qoru sana keessan dhoofnee yeroo hunda waa'ee hunda gammachiisuuf malee nama gammachiisuuf keessaniitiif Waaqa ni galateeffanna. 3 Nu miti. 5 Akkuma isin beektanii fi akkuma hojii amantii keessanii, dadhabbi jaalala Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbii sossobbiitti keessanii fi obsa abdii keessanii kan Gooftaa hin fayyadamne; doqnummaa dhokfachuufis keenya Yesuu Kiristoositti qabdan sana haguuggannee gara keessan hin dhufre. 6 Waaqa keenyaa fi Abbaa keenya duratti Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan ittuma fufnee ni yaadanna. 4 Yaa obboloota warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka Waaqaan jaallatamtan, nu akka inni isin filate ergamoota Kiristoosiitti ba'aa isinitti ta'u ni beeknaati; 5 wangeelli keenya humnaan, dandeenya ture; 7 nu garuu akkuma haadha Hafuura Qulqulluu fi amansiisa guddaan daa'imman ishee kunuunfattu tokkoo taane. malee dubbii afaanii qofaan gara keessan Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. hin dhufreetii. Nu isiniif jennee akkamitti 8 Nu waan akka malee isin jaallanneef wangeela akka isin gidduu jiraanne ni beektu. 6 Isinis Waaqaa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya fakkeena keenyaa fi fakkeena Gooftaa duukaa illee isinii kenuun fedhii keenya ture; isin nu buutaniirtu; utuma dhiphina guddaa keessa biratti akka malee jaallatamoo turtaniitii. 9 Yaa jirtanuuus gammachuu Hafuurri Qulqulluu obboloota, isin dadhabbi fi dhiphina keenya isinii kenuun dubbicha fudhattaniirtu. 7 ni yaadattuutii; nu yeroo wangeela Waaqaa Kanaanis amantoota Maqedooniyaa fi Akaayaa isinii lallabnetti nama tokkotti illee akka ba'aa jiran hundaaf fakkeena taatanii jirtan. 8 hin taaneef halkanii guyyaa hoijechaa turre. Dubbiin Gooftaa isin bira ba'ee Maqedooniyaa 10 Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi Akaayaa qofatti hin dhaga'amne; amantiin fi muda malee isin warra amantan gidduu isin Waaqatti qabdanis lafa hunda ga'eera. akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis Kanaafuu waa'ee isaa homaa dubbachuu nu hin dhugaa ba'a. 11 Isin akka nu akkuma abbaan barbaachisu; 9 isin simannaa akkamii akka nuu ijoollee isaa gorsee jajjabeessutti tokkoo tokkoo gootan isaanuu ni dubbatuutii. Isaan akkamitti keessaniif taane ni beektuutii; 12 kunis akka isin akka isin Waaqa jiraataa fi Waaqa dhugaa jirenya Waaqa isa mootummaa isaattii fi ulfina tajaajiluuf jettanii waaqota tol famoo irraa gara isattii isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. Waaqaatti deebitanis ni himu; 10 akkasumas 13 Isinis yommuu dubbii Waaqaa kan nurraa Ilma isaa isa inni warra du'an keessaa kaase dhageessan sana fudhattanitti akkuma inni jechuunis Yesuu dheekkamsa dhufu jalaa jirutti, akka dubbii Waaqaa kan isin warra nu baasu sana akka samii irraa eeggattan ni amantan keessatti hoijetuutti fudhattan malee himu. akka dubbii namaatti waan hin fudhatiniif nu

2 Yaa obboloota, isin bira dhufuun keenya sun akkasumaan akka hin ta'in isinuu ni beektu. **2** Akkuma isin beektan nu kanaan dura Fiiliphisiyuusitti dhiphanneerra; akka malees qaaneffamneerra. Garuu yoo mormiin cimaan nu qunname illee gargaarsa Waaqa keenyaatiin wangeela isaa isinitti himuudhaaf ija jabina arganneerra. **3** Gorsu nu kenninus kan dogoggora yookaan xuraa'ummaa yookaan

gowwoomsaa irraa dhufe miti. 4 Qooda kanaa
nu akka warra Waqni wangeela imaanaa

itti kennuuf qoratee fudhateetti dubbanna. Yaaliin keenyas Waaqa garaa keenya qoru sana gammachiisuuf malee nama gammachiisuuf miti. 5 Akkuma isin beektanii fi akkuma Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbii sossobbiitti hin fayyadamne; doqnummaa dhokfachuuufs haguuggannee gara keessan hin dhufne. 6 Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka ergamoota Kiristoosiitti ba'aa isinitti ta'uu ni dandeenya ture; 7 nu garuu akkuma haadhaa daa'imman ishee kunuunfattu tokkoo taane. Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. 8 Nu waan akka malee isin jaallanneef wangeela Waaqaa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya illee isinii kennuun fedhii keenya ture; isin nu biratti akka malee jaallatamoo turtaniitii. 9 Yaa obboloota, isin dadhabpii fi dhiphina keenya ni yaadattutii; nu yeroo wangeela Waaqaa isinii lallabnetti nama tokkotti illee akka ba'aa hin taaneef halkanii guyyaa hojjechaa turre. 10 Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi mudaa malee isin warra amantan gidduu akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis dhugaa ba'a. 11 Isin akka nu akkuma abbaan ijoollees isaa gorsee jajjabeessutti tokkoo tokkoo keessaniif taane ni beektuutii; 12 kunis akka isin jirenya Waaqa isa mootummaa isaattii fi ulfina isaatti isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. 13 Isinis yommuu dubbii Waaqaa kan nurraa dhageessan sana fudhattenitti akkuma inni jirutti, akka dubbii Waaqaa kan isin warra amantan keessatti hojjetuutti fudhatten malee akka dubbii namaatti waan hin fudhatiniif nu utuu gargar hin kutin Waaqa galateeffanna.

14 Yaa obboloota, isin fakkeenya waldocta kiristaanaa Waaqaa warra Kiristoos Yesuusitti jiran kanneen biyya Yihuudaa jiranii duukaa buutaniirttu; akkuma walfoonni kunneen harka Yihuudootaatti dhiphatan sana isinis harka namoota biyya keessaniitti dhiphattaniirttu; 15 Yihuudoonni kunneen warra Gooftaa Yesuusii fi raajota aijeesanii nu illee ari'atanii dha. Isaan

Waaqa hin gammachiisan; nama hundattis diina dhugumaan ni jiraannaatii. **9** Gammachuut'a'u; **16** isaanis cubbuu isaanii guuttachuu sababii keessaniin fuula Waaqa keenyaa duratti jedhanii akka nu akka Namoonni Ormaa qabnu hundaaf waa'ee keessaniif hammam fayyifamaniif itti hin dubbanne nu dhowwu. Waaqa galateeffachuu dandeenya? **10** Nu akka Dhuma irratti garuu dheekkamsi Waaqaa deebinee isin arginuu fi waan amantii keessan isaanitti dhufeera. **17** Garuu yaa obboloota, erga keessaa hir'ates akka isinii guutuu dandeenyuuf yaadaan utuu hin ta'in fooniin yeroo gabaabaaf halkanii guyyaa cimsinee kadhanna. **11** Ammas isin irraa gargar baanee jalqabnee fuula keessan Waaqni keenyaa fi Abbaan keenya mataan arguuf hawwii guddaan caalchifnee dhamaane. isaa, Gooftaan keenya Yesusis akka nu gara **18** Nu gara keessan dhufuu barbaannee treetii; keessan dhufnu karaa nuuf haa qajeelchu. **12** dhugumaanuu ani Phaawulos yeroo baay'ee Akkuma jaalalli nu isinii qabnu dabala deemu gara keessan dhufuu yaaleera; garuu Seexanatu sana Gooftaan jaalala isin walii keessanii fi nu dhowwe. **19** Yommuu Gooftaan keenya nama hundaaf qabdan isinii haa guddisu; Yesuu Kiristoos dhufutti fuula isaa duratti haa baay'isus. **13** Akka isin yommuu Gooftaan abdiin keenya yookaan gammachuun keenya keenya Yesuu qulqulloota isaa hunda wajjin yookaan gonfoon nu ittiin of jajnu eenyu? dhufutti fuula Waaqa keenyaatii fi Abbaa Isinuma mitii? **20** Isin ulfinaa fi gammachuu keenyaa duratti warra mudaan hin qabnee fi keenyaatii.

3 Kanaafuu nu waan hammana caalaa obsuu jajjabeessu.

dadhabneef kophaa keenya Ateenaatti **4** Kana malees yaa obboloota, Waaqa hafuu gaarii nutti fakkaate. **2** Nus obboleessa gammachiisuu akkamitti akka jiraachuu keenya Xiimotewos, tajaajilaa Waaqaa isa qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma wangeela Kiristosiitti hoijetaa hidhata keenya sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma ta'e sana, akka inni amantii keessanitti isin caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa cimsuu fi isin jajjabeessuu ergineerra; **3** kunis Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **2** akka namni tokko iyyuu dhiphina kanaan Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii hin jeeqamneef. Isinis akka nu waan kanaaf akka isinii kennine beektuutii. **3** Fedhiin filatamne sirriitti beektu. **4** Yeroo isin bira Waaqaa akka isin qulqulootanii dha; kunis turretti akka dhiphinni nurra ga'u isinitti himaa akka isin halalummaa irraa fagaattaniif; **4** treetii. Innis akkuma isin beektan sana ta'e. tokkoon tokkoon keessan akkamitti akka karaa **5** Sababii kanaaf ani yommuun kana caalaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna obsuu dadhabetti waa'ee amantii keessanii keessan eeggattan beekuu qabdu; **5** kunis baruuf jedheen isa erge. Tarii inni nama qoru akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii sun isin qoree dadhabbiin keenyas faayidaa fooniitiin hin ta'in; **6** waan kanaanis namni tokko malee hafeera jedheen sodaadhe. **6** Amma iyyuu obboleessa isaa hin miidhin yookaan hin garuu Xiimotewos isin bira gara keenya dhufee gowwoomsin. Akkuma nu kanaan dura isinitti waa'ee amantii keessaniitii fi waa'ee jaalala himnee isin akeekkachiifne sana, Gooftaan keessanii oduu gaarii nutti himeera. Akkasumas warra cubbuuakkasii hoijetan hunda haaloo akka isin yeroo hunda yaada gaariidhaan nu ba'a. **7** Waaqni akka nu jirenya qulqulluu yaaddanii fi akkuma nu isin arguu hawwinu jiraannuuf malee akka xuroofnuuf nu hin sana akka isinis nu arguu hawwitan nutti waamneetii. **8** Kanaafuu namni gorsa kana himeera. **7** Kanaaf yaa obboloota, nu dhiphinaa tuffatu Waaqa Hafuura isaa Qulqulluu isinii fi ari'atama keenya hunda keessatti amantii kennu sana tuffata malee nama hin tuffatu. keessaniin waa'ee keessan jajjabeanneerra. **8** **9** Egaa waan Waaqni akka isin wal jaallattan Yoo isin Gooftaatti cimtanii dhaabatan nu isin barsiiseef waa'ee jaalala obbolummaa isinii

barreessuu nu hin barbaachisu. **10** Dhugumaan guyyaa taaneef kottaa amantii fi jaalala akka isin obboloota guutummaa Maqedooniyyaa qomee sibiilaatti uffannee, abdii fayyinaa keessa jiran hunda ni jaallattu. Yaa obboloota, immoo akka qoobii sibiilaatti kaa'annee of nu garuu akka kana caalaa isaan jaallattan isin qabnaa. **9** Waaqni akka nu karaa Gooftaa gorsina; **11** akkuma nu kanaan dura isin ajajnetti keenya Yesuus Kiristoosiin fayyina argannuuf tasgabbiin jiraachuuf tattaaffadhaa; harkuma malee dheekkamsaaf nu hin filanneetii. **10** keessaniin hojji keessan hojjetadhaa; **12** kunis Nu yoo dammaqne yookaan yoo rafne akka akka isin warra alaa biratti ulfina argattanii fi isa wajjin tokkummaan jiraannuuf inni nuuf akka harka nama tokko illee hin eegganneef. **13** du'e. **11** Kanaafuu akkuma amma gochaa Yaa obboloota, nu akka isin waa'ee warra rafan jirtan kana wal jajjabeessaa; wal ijaaraas. sanaa wallaaltan yookaan akka namoota abdii **12** Egaa yaa obboloota, nu akka isin warra hin qabne kaaniitti gadditan hin barbaannu. **14** gidduu keessanitti cimanii hojjetan, kanneen Nu erga akka Yesuus du'ee du'aa ka'e amannee karaa Gooftaatiin isin hooggananii fi isin akkasuma immoo Waaqni warra Yesuusitti gorsan sana kabajjan isin kadhanna. **13** amananii rafan sana akka isuma wajjin kaasu ni Sababii hojji isaaniiftis jaalalaan ulfina guddaa amanna. **15** Wanni nu akka dubbii Gooftaatti isaaniif kennaa. Nagaadhaanis walii wajjin isinitti himnu kana; nu warri lubbuun jirru jiraadhaa. **14** Yaa obboloota, nu akka isin warra kanneen hamma dhufaatii Gooftaatti jiraannu hojji hojjechuu hin jaallanne akeekkachiiftan, gonkumaa warra rafan sana hin dursinu. **16** sodaattota jajjabeessitan, dadhaboo gargaartan, Gooftaan mataan isaa ajajaan, sagalee ergamaa akka nama hundumaafis obsitan isin gorsina. hangafaatii fi sagalee malakata Waaqatiin **15** Akka namni tokko iyyuu waan hamaaf samii irraa ni bu'a; warri Kiristoositti amananii deebii hamaa hin deebifne of eeggadhaa; qooda du'anis jalqabatti ni ka'u. **17** Ergasii immoo kanaa yeroo hunda walif, nama hundaafis nu warri hafnee lubbuun jirru qilleensa irratti waan gaarii gochuuf carraaqaa. **16** Yeroo Gooftaa simachuuf isaan wajjin duumessaan ol hunda gammadaa; **17** utuu gargar hin kutin fudhatamna. Akkasumas bara baraan Gooftaa kadhadhaa. **18** Haala hundumaa keessatti wajjin ni jiraanna. **18** Kanaafuu dubbii kanaan Waaqa galateeffadhaa; fedhiin Waaqni Kiristoos wal jajjabeessaa.

5 Egaa yaa obboloota, waa'ee barootaatii fi waa'ee waqtilee waan tokko iyyuu isinii barreessuu nu hin barbaachisu; **2** akka guyyaan Gooftaa akkuma hattuutti halkaniin dhufu isinuu sirriitti beektuutii. **3** Utuma namoonni, "Nagaa dha; qabbanas" jedhanuu akkuma ciniinsuun dubartii ulfaatti dhufu badiisni akka tasaa isaanitti dhufa; jalaas hin ba'an. **4** Isin garuu yaa obboloota, akka guyyaan sun akkuma hattuutti isinitti hin dhufneef isin warra dukkana keessa jirtan miti. **5** Isin hundi ijoollee ifaa ti; ijoollee guyyaatis. Nu warra halkanii yookaan warra dukkanaa miti. **6** Egaa kottaa nu akka warra kaanii hin rafnuu; qooda kanaa kottaa ni dammaqnaa; of qabnas. **7** Warri rafan halkaniin rafuutii; warri machaa'anis halkaniin machaa'u. **8** Nu garuu waan warra Yesuusitti isiniif qabu kanaatii. **19** Hafuura hin dhaamsinaa; **20** raajii hin tuffatinaa; **21** waan hunda qoraa. Isa gaarii jabeessaatii qabadhaa. **22** Hammina gosa hundumaa irraa fagaadhaa. **23** Waaqni mataan isaa, Waaqni nagaa guutumaan guutuutti isin haa qulqulleessu. Hafuurri keessan, lubbuun keessanii fi dhagni keessan guutuun guyyaa Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti mudaa irraa haa eegaman. **24** Inni isin waamu sun amanamaa dha; waan kanas ni godha. **25** Yaa obboloota, nuufis kadhadhaa. **26** Dhungoo qulqulluudhaanis obboloota hunda nagaa gaafadhaa. **27** Ani akka xalayaan kun obboloota hundaaf dubbifamu fuula Gooftaa duratti isin ajaja. **28** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin wajjin haata'u.

2 Tasaloniiqee

1 Phaaawulos, Silwaanossii fi Xiomotewos irraa, dhufeetti hedamuun akka isin guyyaan Gooftaa
2 Ayyaannii fi nagaan Waaqa Abbaa fi ammuma iyyuu dhufeera jettanii daftanii
Gooftaa Yesuus Kiristoos irraa isiniif haa ta'u. hin raafamneef yookaan hin jeeqamneef. 3
3 Yaa obboloota, sababii amantiin keessan
baay'ee guddachaa, jaalalli hundi keessan walii
keessaniif qabdanis ittuma dabalaan jiruuf nu
yeroo hunda waa'ee keessaniif akka malutti
Waaqa galateeffachuu qabna. 4 Kanaafuu nu
qorumsa isin obsitan sanaaf, ari'atama hunda
keessatti jabaattanii dhaabachuu keessanii
fi amantii keessaniin waldoota Kiristaanaa
Waaqaa keessatti sababii keessaniin ofajna. 5
Kun hundinuu akka murtiin Waaqaa qajeelaa
ta'e mul'isa; sababii kanaafis isin warra
moottummaa isaa kan dhiphachaafii jirtan
sanaaf maltan ni taatu. 6 Waaqni qajeelaa
dha: Inni warra isin rakkisan ni rakkisa; 7
isin warra rakkattaniif, nuufis boqonnaa ni
kenna. Kunis yommuu Gooftaan Yesuus ibidda
balali'uun ergamoota isaa humna qabeeyii
wajjin samii irraa mul'atutti ta'a. 8 Inni warra
Waaqa hin beeknee fi warra wangeela Gooftaa
keenya Yesuusiif hin ajajamne ni adaba. 9
Isaanis fuula Gooftaa duraa fi ulfina humna
isaa irraa fageeffamanii badiisa bara baraatiin
ni adabamu; (**aiōnios g166**) 10 kunis guyyaa
inni qulqulloota isaaatiin kabajamuu fi warra
amanan hundumaa gidduutti dinqisiifatamuuf
dhufutti ta'a. Isinis waan dhuga ba'umsa keenya
amantaniif isaanitti lakkaa'amtu. 11 Nus waan
kana yaadatti qabachaa, akka Waaqni keenya
warra waamicha isaaatiif malan isin godhuuf,
humna isaaatiinis kaayyoo keessan gaarii hundaa
fi akka hojji amantii keessanii hunda fiixaan
isiniif baasuuutuutu gargar hin kutin isiniif
kadhabanna. 12 Nus akkuma ayyaana Waaqa
keenyaattii fi Gooftaa Yesuus Kiristoosiitti
akka maqaan Gooftaa keenya Yesuus isiniin
kabajamuu fi akka isinis isaan kabajamtanii
waan kana kadhabanna.

Namni tokko iyyuu karaa kameen iyyuu isin
hin gowwoomsin; utuu fincilli dursee hin
dhufin, namni cubbuu, ilmi badiisa sun utuu
hin mul'atin guyyaan sun hin dhufuutii. 4
Innis waan Waaqa jedhamu yookaan waan
waqaeffatamu hundumaan mormee isaan irratti
ol ol of qaba; "Ani Waaqa" ofiin jechuudhaanis
mana qulqullummaa Waaqaa keessa taa'a. 5
Isin akka ani yeroo isin bira turetti waan kana
isiniitti himaa ture hin yaadattanii? 6 Akka
inni yeroo murteeffame sanatti mul'atuufis
waan amma isa dhowwu ni beektu. 7 Iccitiin
humna fincila sanaa amma iyyuu hojiitti jiraati;
garuu inni amma humna sana duubatti deebisu
sun hamma karaa irraa fuudhamutti ittuma
fufee isa dhowwa. 8 Inni Hamaan sun ni
mul'ata; Yesuus Gooftaan immoo hafuuruma
afaan ofiisaaatiin isa galaafata; ifa dhufaati
isaatiinis isa barbadeessa. 9 Dhufaatiin namicha
isa hamaa sanaa akkuma hojji Seexanaatti
humna hundaa fi mallattoon, dinqii sobaatiinis
ni ta'a; 10 innis gowwoomsaa gosa hundaa
kan warra badan sana ittiin gowwoomsuu
mul'ata. Warri badan sunis sababii dhugaa silaa
ittiin fayyan sana jaallachuu didaniif badu. 11
Kanaafuu Waaqni akka isaan soba amananiif
waan nama wallaalchisu isaanitti erga; 12
kunis akka warra dhugaatti amanuu didanii
jal'inatti gammadan hundatti murtaa'uuf. 13
Nu garuu yaa obboloota Gooftaan jaallatamtan,
sababii Waaqni warra jalqabaa godhee akka
isin karaa Hafuuuraan qulqulleeffamuutii fi
karaa dhugaatti amanuuutiin fayyitaniif isin
filateef yeroo hunda Waaqa galateeffachuu
qabna. 14 Innis akka isin ulfina Gooftaa keenya
Yesuus Kiristoos keessatti hirmaattanii karaa
wangeela keenyaatiin kaayyoo kanaaf isin

2 Yaa obboloota, waa'ee dhufaatii Gooftaa
keenya Yesuus Kiristoosii fi waa'ee isa
biratti walitti gabamuu keenyaa wanni nu
waame. 15 Egaa yaa obboloota, jabaadhaati
dhaabdhaa; barsiisa nu karaa dubbiifne afaaniitiin
yookaan xalayaan isin barsiifne sana jabeessaati

qabadhaa. **16** Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos qabadhaa. Akka inni qaana'uufis isa wajjin mataan isaa, Waaqni Abbaan keenya inni nu tokkummaa hin qabaatinnaa. **15** Ta'us akka jaallatee karaa ayyaana isatiin jajjabina bara obboleessaatti isa gorsaa malee akka diinaatti baraati fi abdii gaarii nuu kenne sun, (**aiōnios** **g166**) **17** hojii fi dubbii gaarii hunda keessatti yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa garaa keessan haa jajjabeessu; isin haa cimsus.

3 Egaayaa yaa obboloota, akka dubbiin Gooftaa akkuma isin biratti ta'e sana dafee iddo hunda ga'uu fi akka ulfinas qabaatu nuuf kadhadhaa. **2** Akka nu harka namoota hamootii fi jal'oottaa jalaa baanuufis nuuf kadhadhaa; amantii kan qabu nama hunda mitii. **3** Gooftaan garuu amanamaa dha; inni isin cimsa; isa hamaa irraas isin eega. **4** Nu akka isin waan nu isin ajajne sana hojjechaa jirtan, akka ittuma fuftaniis hojjetan Gooftaa ni amananna. **5** Gooftaan garaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara obsa Kiristoositti haa qajeelchu. **6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. **7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabpii fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii. **11** Akka isin keessaa namoonni tokko tokko dhibaa'ota ta'anii jiraatan dhageenyerraatii. Isaan dhimma nama biraa keessa galuu malee ofii isaaniitii waan tokko illee hin hojjetan. **12** Namoonni akkanaa akka gab jedhanii hojii hojjetanii fi akka buddeena ofii isaanii nyaataniif Gooftaa Yesuus Kiristoosiin isaan ajajna; ni gorsinas. **13** Isin garuu yaa obboloota, waan gaarii hojjechuutti hin laafinaa. **14** Yoo namni kam iyuu dubbii keenya kan xalayaa kana keessatiif hin ajajamne, nama kana yaadatti

yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa kenuu. Gooftaan hunduma keessan wajjin haa ta'u. **17** Ani Phaaawulos xalayaa kana harkuma kootiin barreessa; kunis mallattoo xalayoota koo hundaa ti. Akki ani itti barreessus kanuma. **18** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.

1 Xiimotewos

1 Phaaawulos isa ajaja fayyisaa keenya Waaqaatii fi abdii keenya Kiristoos Yesuusiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos isa amantiidhaan ilma koo dhugaa ta'eetti: **3** Akkuma ani yeroo Maqedooniyaa dhaqetti si gorse sana ati akka namoonni tokko tokko barsiisa addaa hin barsiifne akka ajajjuuf achuma Efesoon turi; **4** akkasumas akka isaan oduu hundee hin qabnee fi hidda dhalootaa kan dhuma hin qabne sanaan hin fudhatamne isaan ajaji. Wanni kun hojji Waaqaa kan amantiin ta'u guddisuu irra mormii kakaasaatii. **5** Kaayyoon ajaja kanaas jaalala garaa qulqulluu, qalbii gaarii fi amantii itti fakkeessuu hin qabne keessaa ba'uu dha. **6** Namoonni tokko tokko karaa kana irraa badanii gara dubbii faayidaa hin qabneetti gara galaniiru. **7** Isaanis maal akka jedhan yookaan akka waa'ee maalii cimsanii dubbatan utuu hin hubatin barsiistota seeraa ta'u barbaadu. **8** Yoo namni sirriitti itti fayyadame seerri gaarii akka ta'e ni beekna. **9** Seerri warra seera cabsanii fi finciloottaaaf, warra qulqulluu hin ta'inii fi xuraa'otaaf, warra abbaa isaaniitii fi haadha isaanii ajjeesanii fi warra nama ajjeesaniif malee akka qajeeltotaaf hin tumamin ni beekna; **10** akkanumas seerri ejjitoottaa fi dhiirota dhiira wajjin sagaagalaniif, warra garba daldalanii fi warra soba dubbataniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi warra barsiisa dhugaatiin morman hundumaaf akka tumame ni beekna; **11** kunis wangeela ulfina qabeessa kan Waaqa eebbfamaa irraa imaanaa natti kennname sana wajjin walii gala. **12** Waan inni tajaajila isaatiif na filatee akka nama amanamaatti na lakkaa'eef, ani Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus isa jabina naa kenne sana nan galateeffadha. **13** Ani kanaan dura nama nama arrabsu, kan nama ari'atuu fi kan nama miidhu ta'u iyuu sababii ani wallaalummaa fi amantii dhabuun waan kana hojjedheef araara argadhe. **14** Ayyaanni Gooftaa keenyaas amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin argamu wajjin baay'inaan narratti

dhangalaafame. **15** Dubbiin, "Kiristoos Yesuus cubbamoota fayyisuudhaaf gara addunyaa dhufe" jedhu sun amanamaa dha; namni hundinuu kana fudhachuu qaba; cubbamoota sana keessaas cubbamaan cubbamoota hunda caalu ana. **16** Ta'us sababuma kanaaf Yesuus Kiristoos akka ani warra jirenya bara baraa argachuuf isatti amananiif fakkeenya ta'uuf ana nama cubbamoota hunda caalaa cubbamaa ta'een obsa isaa kan dhuma hin qabne sana mul'isuuf jedhee naa araaram. (**aiōnios g166**) **17** Egaa Mootii bara baraa, isa hin duune, isa ijatti hin mul'anne Waaqa tokkicha sanaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinnii fi galanni haa ta'u. Ameen. (**aiōn g165**) **18** Yaa ilma koo Xiimotewos, akkuma raajii kanaan dura waa'ee kee dubbatame sanaatti, akka ati lola gaarii loltuuf ani ajaja kana siifin kenna; **19** waan kanas amantii fi qalbii qajeelaa qabaachuudhaan godhi. Namoonni tokko tokko warri ani akka isaan Waaqa arrabsuu dhiisuu waan kana gochuu didanii amantii isaanii keessatti argamu.

2 Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'effamu duraan dursee nan gorsa; **2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jirenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moottaa fi warra taayitaa qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa durattis fudhatamaa dha; **4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha; **6** Yesuus kunis isa furii ta'ee nama hundaaf dabarsee of kennee dha; kunis yeroo isaatti mirkanoeffameera. **7** Sababii kanaaf ani lallabaa fi ergamaa, Namoota Ormaatiif immoo barsiisaa amantii dhugaa ta'ee muudameen jira. Ani dhugaa dubbadha; hin sobu. **8** Kanaafuu ani akka dhiironni iddo hundatti dheekkamsaa

fi wal mormii malee harka qulqulla'a'aa mudaan tokko iyyuu isaan irratti hin argamin ol fudhatanii kadhatan nan barbaada. **9** daaqonoota ta'anii haa tajaajilan. **11** Akkasumas Akkasumas dubartoonni akka hin malletti mataa dubartoonni isaanii kabajamoo, kanneen maqaa dha'achuu, warqee yookaan lula naqachuun nama hin balleessine, amala qabeeyyi fi waan yookaan uffata gatii guddaa uffachuu utuu hin hundaan amanamoo ta'u qabu. **12** Daaqoniin ta'in akka of qabuu fi naamusaaif ta'utti uffatanii tokko dhirsa niitii tokkittii, kan ijoollee isaatii akka of miidhagsan nan barbaada; **10** isaanis fi warra mana isaa jiraatan sirriitti bulchu akkuma dubartoota, "Nu Waaqa sodaanna" ta'u qaba. **13** Warri daaqonummaan sirriitti jedhaniitti waan gaarii haa hoijjetan. **11** Dubartiin tajaajilan ulfina guddaa, amantii Kiristoos waan hundaan ajajamuun cal'istee haa barattu. Yesuusitti qabaniin immoo ija jabina guddaa **12** Ani akka dubartiin cal'istu malee akka argatu. **14** Ani akkan dafee gara kee dhufu barsiiftu yookaan akka dhiira irratti taayitaa abdadhee qajeelfama kana siif nan barreessa; **15** qabaattu hin eeyyamu. **13** Sababiin isaas Addaam kanas tarrii yoo ani ture, namni tokko akkamitti jalqabatti uomame; Hewaan immoo ergasii akka mana Waaqaa keessa jiraachuu qabu uumamte. **14** Addaam hin gowwoomfamne; akka beektuufin siif barreessa; manni Waaqaa dubartittiin garuu gowwoomfamtee seera kunis waldaa Waaqa jiraataa isa utubaa fi cabsite. **15** Ta'us dubartoonni yoo amantiin, hundee dhugaa ta'ee dha. **16** Waaqattti buluun jaalalaa fi qulqullinaan, naamusaaan jiraatan shakkii tokko malee icciitii guddaa of keessaa ijoollee da'uudhaan ni fayyu.

3 Jechi, "Eenyu iyyuu yoo Phaaphaasii ta'uuhawwe, hojii gaarii hawwa" jedhu kun amanamaa dha. **2** Egaa Phaaphaasiin kan mudaan hin qabne, kan niitii tokkittii qabu, amala qabeessa, kan of qabu, kabajamaa, kan keessummaa simatu, kan barsiisuu danda'u, **3** kan hin machoofne, kan goolii kaasu utuu hin ta'in obsa qabeessa, kan lola hin jaallannee fi kan maallaqa hin jaallanne ta'u qaba. **4** Innis maatii ofii isaa sirriitti bulkatee akka ijoolleen isaa kabaja maluun isaaaf ajajaman mirkaneessuu qaba. **5** Namni tokko yoo maatii ofii isaa akka itti bulfatu hin beekne inni akkamitti waldaa kiristaanaa Waaqaa eeguu danda'aa?

6 Innis akka of jajuudhaan afuufamee murtii diiyaabiloos keessatti hin kufneef nama dhi'oo amane hin ta'in. **7** Innis akka hin tuffatamnee fi akka kiyyoo diiyaabiloos keessattis hin kufneef warra alaa biratti maqaa gaarii haa qabaatu. **8** Atis yoo wantoota kanneen obbolootatti himte, Daaqonoonis akkasuma namoota kabajaman, dubbi amantiitii fi barsiisa gaarii duukaa bu'aa warra afaan lama hin dubbanne, warra dhugaatii turte sanaan bilchaattee tajaajilaa gaarii kan daadhii wayiniitiin hin fudhatamnee fi warra Kiristoos Yesuus taata. **7** Oduu xuraa'aa fi bu'aa hin malle argachuuf hin tattaaffanne mammaaksaa beeraa irraa fagaadhu; qooda ta'u qabu. **9** Yaada qulqulluunis icciitii kanaa nama Waaqaa ta'uuf of leenjisi. **8** Leenjiin amantii jabeessanii qabachuu qabu. **10** Isaanis dagna faayidaa xinnaa qabaati; Waaqattti duraan dursanii haa qorataman; ergasiis yoo buluun garuu jireenya ammaatiifis jireenya

dhufuuuf jiruufis waan waadaa of keessaa qabuuf inni nama hin amanne caalaattis hamaa waan hundaaf fayyada. **9** Jechi kun amanamaa dha. **9** Haati hiyyeessaa tokko yoo umuriin fi kan guutumaan guutuutti fudhatamuu maluu ishee waggaa jaatamaa ol ta'ee akkasumas dha. **10** Sababii abdii keenya Waaqa jiraataa isa niitii dhirsaa tokkichaah turte taate malee Fayyisaa nama hundaa keessumattuu kan warra maqaan ishee gal mee haadhota hiyyeessaa isatti amananiii ta'e sana irra kaa'anneef nuus irratti hin galmeeffamin; **10** akkasumas isheen kanaaf jennee ni dadhabna; ni tattaaffannas. hojii gaarii hojjechudhaan jechuunis ijoolee **11** Wantoota kanneen ajaji; barsiisis. **12** Ati guddisuuudhaan, keessummaa simachuudhaan, dubbiidhaan, amalaan, jaalalaan, amantii fi miilla qulqullootaa dhiquudhaan, warra qulqullinaan warra amananiif fakkeenyta'i rakkatan gargaaruudhaan, karaa hundumaanis malee namni tokko iyuu dargaggummaa kee hojii gaarii hojjechuun keessatti of kennuudhaan hin tuffatin. **13** Hamma ani dhufutti Katabbi kan beekamte ta'uu qabdi. **11** Haadhota Qulqulluu namootaaf dubbisuutti, gorsuu fi hiyyeessaa kanneen shamarran ta'an garuu barsiisuutti jabaadhu. **14** Kennaan kee isa hin galmeessin. Isaan yommuu hawwiin foonii yommuu jaarsoliin harka isaanii sirra kaa'anitti Kiristoos irraa gargar isaan baasutti deebi'anii karaa raajiitiin siif kennname sana hin dagatin. **15** heerumuun barbaaduutii. **12** Kanaanis isaan waan Waan kanattis jabaadhu; akka namni hundinuu kakuu isaanii kan jalqabaa cabsaniif murtii guddachuu kee arguufis guutumaan guututti ofitti fidu. **13** Kana malees manaa gara manaatti itti of kenni. **16** Jirenya keetii fi barsiisa kee labanii dhibaa'ummaa baratu. Dhibaa'ummaa eeggadhu. Ittis jabaadhu; waan kana gochuu qofa utuu hin ta'in waan dubbachuun isaaniif keetiinis ofii keetii fi warra si dhaga'an ni hin malle dubbachuudhaan nama hamatu; fayyiftaati.

5 Nama dulloome tokko akka waan inni abbaa kee ta'eetti gorsi malee hin ifatin. Dargaggootas akka obbolootaatti ilaali; **2** dubartoota dullooman akka haadhottiitti, dubartoota shamarran akka obboleettotaatti qulqullummaa guutuun ilaali. **3** Haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an kabaji. **4** Garuu haati hiyyeessaa tokko yoo ijoolee yookaan akkoowwan qabaatte ijooleen kunneen maatii isaanii gargaaruu fi warra isaaniiif gatii deebisuudhaan amantii isaanii hojiin mul'isuuf duraan dursanii barachuu qabu; kun Waaqa gammachiisaatii. **5** Haati hiyyeessaa kan dhugumaan rakkattuu taatee kophaa ishee hafte abdii ishee Waaqa irra kaa'attee halkanii guyyaa kadhannaaf fi gargaarsa Waaqaa gaafachuu itti fufti. **6** Haati hiyyeessaa kan jirenya gammachuutti of gattu garuu utuma jirtuu iyuu duuteerti. **7** Akka namni tokko iyuu mudaa hin qabaanneef ajaja kana kenni. **8** Namni firoota isaa keessumattuu miseensota maatii isaa warra isatti aannan hin gargaarre kam iyuu amantii ganeera;

17 Jaarsoliin sirriitti waldaa kiristaanaa bulchan keessumattuu warri hojiin isaanii lallabuu fi barsiisuutti jiru afaan hin hidhin;" akkasumas, "Hojjetaaif mindaa isaa argachuun ni mala" jedhaatii. **19** Yoo dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffame malee himata jaarsa tokko mormuu dhi'effamu kam iyuu hin fudhatin. **20** Akka warri kaan sodaataniif namoota cubbuu hojjetan fuula namoota

hundaa duratti itti dheekkami. **21** Ani akka ati sooromuu barbaadan garuu qorumsaa fi kiyyoo, waan tokko iyyuu loogiidhaan hin goonee fi hawwii gowwummaa fi miidhaa baay'ee fidu kan akka wal caalchisu malee ajajawwan kanneen diigamaa fi badiisatti nama dhidhimsu keessatti eegduuf fuula Waaqaatii fi fuula Kiristoos Yesuus kufu. **10** Maallaqa jaallachuun hidda hammina duratti, fuula ergamoota filatamanii durattis gosa hundumaatii. Namoonni tokko tokko sin gorsa. **22** Eenyu irra iyyuu harka kaa'uuf akka malee maallaqa jaallachuun amantii irraa hin ariifatin; cubbuu nama biraa keessatti hin badanii dhiphina baay'een of waraananiiru. hirmaatin. Qulqullummaadhaanis of eeggadhu. **11** Ati garuu yaa nama Waaqaa, waan kana **23** Sababii garaa keetiitii fi dhukkuba ammumaa hunda irraa baqadhu; qajeelummaa, Waaqattii amma sitti ka'u sanaatiif daadhii wayinii xinnoo buluu, amantii, jaalala, obsaa fi garraamummaa ishee dhugi malee bishaan qofa hin dhugin. **24** duukaa bu'i. **12** Wal'aansoo amantii gaarii sana Cubbuun namoota tokko tokkoo duraan dursee qabi. Jirenya bara baraa kan yeroo fuula dhuga ifatti mul'ata; issaan dura darbees lafa murtii baatota baay'ee duratti akka gaarii beeksiftetti ga'a; cubbuun warra kaanii garuu duuba irratti itti waamamte sana jabeessii qabadhu. (**aiōnios g166**) **13** Ani fuula Waaqa waan hundaaf jirenya beekama. **25** Hoijin gaariinis akkasuma ifatti mul'ata; kan ifatti hin mul'annes dhokfamee kennuu duratti, fuula Kiristoos Yesuus kan hafuu hin danda'u.

6 Akka maqaan Waaqaatii fi barsiisni keenya
hin arrabsamneef warri waanjoo garbummaa
jala jiran hundinuu akka ulfinni guutuun
gooftota isaaniiif malutti haa ilaalan. **2**
Warri gooftota amanan qabanis sababii issaan
obboloota ta'aniif issaan hin tuffatin. Qooda
kanaa warri tajaajila isaaniiitiin fayyadaman
sun waan issaan amantootaa fi jaallatamtoota
ta'aniif ittuma cimsanii issaan haa tajaajilan.
Atis waan kana barsiisi; gorsis. **3** Eenyu iyyuu
yoo barsiisa addaa barsiise, yoo dubbii dhugaa
kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi barsiisa
nama Waaqaa ta'uuf fayyaduun walii hin galle,
4 inni of tuulummaan guutameera; waan tokko
iyyuu hin hubatu. Inni waa'ee jechootaa irratti
morkii fi lolaaf fedhii hamaa qaba; kunis
hinaaffaa, wal dhabuu, arrabsoo fi shakkii
hamaa fida; **5** namoota qalbiin issaanii badee
dhugaaanis irraa fudhatame kanneen Waaqattii
buluu karaa ittiin maallaqni argamu se'an
gidduuttis walitti bu'iisa dhuma hin qabnetu
uumama. **6** Waaqattii buluun, "Wanni ani qabu
na ga'a" jechuu of keessaa qabaannaan kun
dhugumaan faayidaa guddaa qaba. **7** Nu waan
tokko illee gara addunyaatti waan hin fidiniif,
waan tokko illee addunya keessaa fudhachuu
hin dandeenyu. **8** Garuu waan nyaannuu fi
waan uffannu qabaannaan nu ga'a. **9** Warri

yommuu Phonxoos Phiilaaxoos duratti dhugaa
ba'etti akka gaarii beeksise sanaa durattis, **14**
akka ati hamma dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus
Kiristoositti ajaja kana xurii fi mudaa malee
eegdus sin gorsa. **15** Waaqni eebbfamaanii
fi Bulchaan tokkichi, Mootiin moototaa fi
Gooftaan gooftotaa yeroo issaatti waan kana
ni mul'isa; **16** kan hin duune isa qofa; innis
ifa namni tokko iyyuu itti dhi'aachuu hin
dandeenyre keessa jiraata; eenyu iyyuu isa hin
argin; isa arguus hin danda'u. Ulfinii fi humni
bara baraan isaaf haa ta'u. Ameen. (**aiōnios g166**)
17 Ati akka sooreyyiin addunyaa kanaa of tuuluu
yookaan qabeenya badu abdachuu dhiisanii
Waaqa akka nu itti gammannuuf jedhee waan
hunda baay'isee nuu kennu sana abdataniif
isaan ajaji. (**aiōn g165**) **18** Akka issaan waan gaarii
hojetan, akka badhaadhummaan issaanii hojji
gaarii ta'u, akka arjooman, akka waan qabanis
gooduuf fedhii qabaatan issaan ajaji. **19** Isaanis
karaa kanaan jirenya dhugumaan jirenya
ta'e qabaachuuf jedhanii badhaadhummaa
hundee jabaa ta'u bara dhufuuf jiruuf ofii
isaaniiitii kuufatu. **20** Yaa Xiimotewos, waan
imaanaa sitti kennname jabeessii eegi. Oduu
Waaqni hin jaallannee fi yaada mormii kan
sobaan "Beekumsa" jedhamu irraa fagaadhu; **21**
namoonni tokko tokko, "Nu beekumsa akkasii

qabna” jechuun amantii irraa badaniiruutii.
Ayyaanni isin wajjin haa ta’u.

2 Xiimotewos

1 Phaawulos isaakkuma waadaajireenya karaa

Kiristoos YesuuSiin galame sanaatti fedhii
Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuuus ta'e irraa,

2 Gara Xiimotewos, ilma koo jaallatamaatti:

3 Ani yommuu utuu gargar hin kutin halkanii guyyaa
kadhnnaa koo keessatti si yaadadhutti Waaqa
akkuma abbootii kootii anis yaada qulqulluun
isa waaqeffadhu sana nan galateeffadha.

4 Ani yommuu imimmaan kee yaadadhutti akka
gammachuudhaan guutamuuf guddisee si arguu
nan hawwa.

5 Ani amanti kaa Isa dhugaa sana
nan yaadadha; amantiin kunis jalqabatti akkoo

kee Loo'isii fi haadha kee Ewuunqee keessa ture;
amma immoo akka si keessa jiru nan amana.

6 Sababii kanaaf ani akka ati kennaa Waaqa
kan yeroo ani harka koo sirra kaa'etti siif
kenname sana akka ibiddaatti akka qabsiiftuuf
sin yaadachiisa.

7 Waaqni hafuura humnaa, kan
jaalalaatii fi kan of dhowwuu nuu kenne malee
hafuura sodaa nuuf hin kennineetii.

8 Kanaafuu waa'ee Gooftaa keenyaa dhugaa ba'uutti
yookaan ana nama isaaaf jedhee hidhametti
hin qaana'in.

9 Waaqni sababii kaayyoo isaatii fi sababii
ayyaana isatiif nu fayyissee gara jireenya

qulqulluutti nu waame malee sababii hojii nu
hojjenne kamiif iyyuu miti.

Ayyaanni kunis
uumama addunyaatiin dura karaa Kiristoos
YesuuSiin nuu kenname;

(aiōnios g166) **10** amma
garuu ayyaanni sun dhufaatiif Fayyisaa keenya

Kiristoos Yesuuus Isa karaa wangeelaatiin du'a
balleessee jireenya fi badiisa ooluu ifatti baase

sanaatiin mul'ifameera.

11 Anis wangeela kanaaf lallabaa, ergamaa fi barsiisa ta'ee muudameera.

12 Anis akka amma jiru kanatti dhiphachuuun

koo kanumaaf.

Ani garuu eenyun akka amane

waan beekuuuf hin qaana'u;

akka inni waan

ani imaanaa itti kennadhe hamma guyyaa

sanaatti eeguu danda'us nan amana.

13 Waan narraa dhageesse sana akka fakkeenya barsiisa

dhugaatti amanti fi jaalala Kiristoos YesuuSiin

qabdu jabeessii qabadhu.

14 Waan gaarii imaanaa

sitti kennname sana gargaarsa Hafuura Qulqulluu

nu keessa jiraatu sanaatiin eegi.

15 Namoonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu akka

narraa gara galan ni beekta;

Fiigelosii fi Hermoogenees isaan keessa jiru.

16 Oneesifooros yeroo baay'ee waan na boqochiiseef Gooftaan

warra mana isaa jiraatanif araara haa buusu;

inni hidhamuu kootti illee hin qaanofheetii.

17 Akkasumas inni yeroo Roomaa dhufetti hamma

na argutti dhimmee na barbaadaa ture.

18 Akka inni guyyaa sanatti Gooftaa irraa araara

argatuuf fedhii Gooftaa haa ta'u!

Inni Efeson keessatti karaa baay'een akka na tajaajile ati

iyuu sirriitti beekta.

2 Kanaafuu yaa ilma ko, ayyaana Kiristoos

YesuuSiin jabaadhu.

2 Waan fuula dhuga

baatota baay'ee durattii narraa dhageesse sana

namoota amanamoo kanneen warra kaan

barsiisu danda'anitti imaanaa kenni.

3 Atis akkuma loltuu jabaa kan Kiristoos YesuuSiitti

nu wajjin dhiphadhu.

4 Namni loltummaan tajaajilu kam iyyuu ajajaa isaa gammachiisuu

yaala malee dhimma jireenyaatiin of hin xaxu.

5 Akkasumas dorgomaan tokko yoo akka malutti

dorgome malee gonfoo hin argatu.

6 Qonnaan bulaan jabaatee hoijetus ija quoddachuutti

nama jalqabaa ta'u qaba.

7 Waan ani sitti himu kana qalbeeffadhu;

Gooftaan waan hunda keessatti hubanna siif kennaatii.

8 Yesuu Kiristoos Isa warra du'an keessaa kaafame,

isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadhу.

Kun wangeela koo **9** kan ani isaaaf jedhee akka

nama yakka hojjete tokkootti hamma foncaan

hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha.

Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu.

10 Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos YesuuSiin

ta'e sana ulfina bara baraaj wajjin argataniif

ani isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa.

(aiōnios g166) **11** Dubbichi amanamaan akkana

jedha: Nu Isa wajjin yoo duune, Isa wajjin

ni jiraanna;

12 nu yoo obsine, Isa wajjin ni moona.

Nu yoo Isa ganne, innis nu gana.

13 Nu yoo amanamoo ta'u baanne, inni amanamaa

ta'ee jiraata;

inni of ganuu hin danda'utii.

14 Wantoota kanneen isaan yaadachiisi;

waa'ee

jechootaatiinis akka wal hin lolleef fuula Waaqaa **3** Garuu guyyoota dhumaa keessa yeroon duratti isaan akeekkachiisi; wanni akkasii warra rakkinaa akka dhufu hubadhu. **2** Namoonni of dhaga'an ni diiga malee waa tokko illee hin jaallattoota, jaallattoota maallaqaa, of jajjoota, fayyaduutii. **15** Atis dubbi dhugaa sana sirriitti of tuultota, warra Waaqa arrabsan, warra abbaa qabachuudhaan hojjetaa qoratamee fudhatame fi haadha isaaniitiif hin ajajamne, warra hin kan itti hin qanofne ta'iittii fuula Waaqaa duratti galateeffanne, warra qulqullummaa hin qabne, of dhi'eessuuf tattaaffadhu. **16** Garuu dubbi **3** warra jaalala hin qabne, warra dhiifama hin faayidaa hin qabne irraa fagaadhu; dubbiin goone, warra maqaa nama balleesan, warra of akkasii ittuma caalchisee nama Waaqaa ta'uun hin qabne, gara jabeeyyi, warra waan gaarii hin irraa nama fageessaatii. **17** Barsiisni isaaniis jaallanne, **4** gantoota, warra akka malee jarjaran, akka dhukkuba gaangiriini babal'achaa deema. warra of bokoksan, warra Waaqa jaallachuu irra Himenewoosii fi Filexoosis isaan keessatti waan isaan gammachiisu jaallatan ni ta'u; **5** argamu; **18** isaanis du'aa ka'uun ta'ee darbeera warra Waaqaaf bulan ni fakkaatu; garuu humna jechuudhaan dhugaa irraa fagaatanii. Amantii isaa ni ganu. Ati warra akkasii irraa fagaadhu. **6** namoota tokko tokkoos ni balleessu. **19** Isaan warra manneen seenuudhaan dubartoota Garuu hundeen Waaqaa hin sochoofamne kan dadhaboo warra cubbuun isaan irra tuulamee chaappaa, "Gooftaan warra kan isaa ta'an ni fi warra hawwii gosa hundaatiin asii fi achi beeka," akkanumas "Namni maqaa Gooftaa raafaman booji'anii dha; **7** dubartoonni kunneen waammatu hundi hammina irraa haa deebi'u" yeroo hunda ni baratu; garuu gonkumaa jedhuun chaappeffame jabaatee dhaabateera. dhugaa beekutti dhufuu hin danda'an. **8** **20** Mana guddaa tokko keessa mi'a warqeetii Akkuma Yaaneesii fi Yaambirees Museen fi meetii qofa utuu hin ta'in, mi'i mukaatii fi morman sana namoonni qalbiin isaanii badee suphees jira; kana keessaas tokko tokko ulfinaaf, waa'ee amantiitti fudhatama dhaban kunneenis kaan immoo salphinaaf oola. **21** Namni tokko dhugaadhaan ni mormu. **9** Ta'us gowwummaan yoo salphina kana irraa of qulqulleesse, inni isaanii waan akkuma namoota sanaa nama mi'a ulfinaa kan qulqulleeffame, kan Gooftaa hunda biratti ifatti ba'uuf isaan fagoo hin isaa fayyaduu fi kan hojji gaarii kam iyyuu deeman. **10** Ati garuu barsiisa ko, haala jireenyaa hojjechuuf qopheeffame ta'a. **22** Atis hawwii koo, kaayyoo koo, amantii koo, obsa koo, jaalala hamaa yeroo dargaggummaa irraa baqadhu; koo, jabaadhee dhaabachuu koo hundumaa warra garaa qulqulluun Gooftaa waammatan duukaa buuteerta; **11** ari'atamuu koo, rakkina wajjin qajeelummaa, amantii, jaalalaa fi nagaa kootii fi waan Anxookiiyaatti, Iqooniyoonii fi duukaa bu'i. **23** Falmii faayidaa hin qabnee fi Lisxiraanitti narra ga'e, ari'atama garaa garaa gowwummaa keessa hin seenin; kun akka lola kan ani obsaan keessa darbes duukaa buuteerta. fidu atuu ni beektaatii. **24** Garbichi Gooftaa kan Gooftaan garuu waan kana hunda jalaa na baase. nama hundumaaf garaa laafu, kan barsiisu **12** Dhugumaanuu namni Kiristoos Yesuusiin danda'u fi obsa qabeessa ta'uun qaba malee nama Waaqaa ta'ee jiraachuu barbaadu kam kan namaan wal lolu ta'uun hin qabu. **25** iyyuu ni ari'atama; **13** namoonni hamoonii fi Innis akka Waaqni qalbii jijiirrannaa gara gowwoomsitoorni garuu nama gowwoomsaa, dhugaa beekutti isaan geessu isaaniif kenuu of illee gowwoomfamaa hamminaan ittuma abdachaa warra isaan morman garraamummaan caalaa deemu. **14** Ati garuu waan baratteefi sirreessuu qaba; **26** akkasiinis isaan qalbii waan hubatte sanatti jabaadhu; eenuu irraa horatanii kiyyoo diiyaabiloos kan akka isaan akka baratte beektaatii; **15** akkasumas ati fedhii isaa guutaniif isaan booji'e sana jalaa ijoollummaa keetii jalqabdee Katabbiwwan ba'u.

Qulqulluu kanneen waa'ee fayyina karaa
Kiristoos Yesuusitti amanutiin argamu sanaaf

ogeessa si taasisuu danda'an akkamitti akka hojii isaatti ni deebisaaf. **15** Namichi kun baratte ni beekta. **16** Katabbiin Qulqulluun hundi waan akka malee ergaa keenya mormeef atis hafuura afaan Waaqaatii ba'een kennaman; isa irraa of eeggachuu qabda. **16** Yeroo ani isaanis barsiisuuf, akeekkachiisuuf, sirreessuu fi falmata koo kan jalqabaa dhi'effadhatti hundi qajeelummaan leenjisuu ni fayyadu; **17** kunis isaanii iyuu na dhiisanii deeman malee namni akka namni Waaqaa hojii gaarii hundumaaf tokko iyuu na hin gargaarre. Anis akka wanni guutummaatti hidhatee qophaa'uuf.

4 Ani fuula Waaqaa duratti, fuula Kiristoos

Yesuus isa warra jiraatanii fi warra du'anitti muruuf jiruu durattis mul'achuu isaati fi mootummaa isaatiin sin gorsa. **2** Dubbicha lallabi; yeroo mijaa'aattis ta'u yeroo hin mijofnetti qophaa'i; obsa guddaa fi barsiisa of eeggannaatiin sirreessi; ifadhu; jajjabeessis. **3** Yeroon itti namoonni barsiisa dhugaa dhaga'uuf obsa hin qabaanne ni dhufaati. Qooda kanaa akka waan gurri isaanii inni hooqsisu sun dhaga'uu barbaadu itti himaniif hawwii isaanii guutachuuuf barsiistota baay'ee ofii isaaniitiif walitti qabatu. **4** Gurra isaaniis dhugaa dhaga'uu irraa garagalchanii gara oduu hundee hin qabneetti deebisu. **5** Ati garuu waan hunda keessatti ilaallachaa deemi; rakkina obsi; hojii tajaajilaan wangeelaa tokko hojjetu hojjedhu; tajaajila kees fiixaan baasi.

6 Ani ammuma iyuu akka dhibaayyuutti dhangalaafamuuf qophaa'eera; yeroon deemsa koos ga'eera. **7** Ani lola gaarii loleera; dorgommii xumureera; amantiis eegeera. **8** Amma gonfoon qajeelummaa na eeggata; isas Abbaa Murtii qajeelaa, Gooftichatu guyyaa sana naa kenna; kanas warra mul'achuu isaa jaallatan hundaaf kenna malee ana qofaaf miti. **9** Dafii gara koo kottu; **10** Deemaas addunyaa kana jaallatee na dhiisee gara Tasaloniiqee deemeeraatii. Queerqis gara Galaatiyyaa, Tiitoon immoo gara Dilmaaxiyaa deemaniiru. (**aion g165**) **11** Luqaas qofatu na bira jira. Maarqos waan tajaajila koo keessatti na gargaaruuf isa of duukaa fidii kottu. **12** Ani Xikiqoosin Efesoonitti ergeera. **13** Ati yommuu dhuftutti waaroo ani Xiroo'aasitti Kaariphos biratti dhiisee fi kitaabota maramoo, keessumattuu kitaabota gogaa duugamaa sana naa fidi. **14** Iskindiroos tumtuun naasii sun akka malee natti hammaate. Gooftaan akka

kun isaanitti hin lakkaa'amneef Waaqa nan kadhadha. **17** Garuu akka karaa kootiin ergaan guutummaatti lallabamuu fi akka Namoonni Ormaa hundi dhaga'aniif Gooftaan na bira dhaabatee na jajjabeesse. Anis afaan leencaa jalaa nan baafame. **18** Gooftaan waan hamaa hunda jalaa na baasee mootummaa isaa kan samiiti nagumaan na galcha. Bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'u. Ameen. (**aion g165**) **19** Phirisqilaa fi Aqilaatti, warra mana Oneesifooros jiraatanittis nagaa naa himi. **20** Erisxoos Qurontositti hafe; Xiroofiimoos immoo dhukkubsannaan ani Miilexoositti isa dhiise. **21** Gannaan dura dafii kottu. Ewugilos nagaa siif dhaama; Phuudenii, Liinoos, Qilaawudiyaa fi obboloonni hundinius akkasuma nagaa siif dhaamu. **22** Gooftaan hafuura kee wajjin haa ta'u. Ayyaanni si wajjin haa ta'u.

Tiitoo

1 Phaaulos isa amantii filatamtoota Waaqaatiif
fi dhugaa beekuu gara Waaqaaf buluutti
nama geessuuf garbicha Waaqaatiif fi ergamaa
Yesuu Kiristoos ta'e irraa; **2** kunis abdii
jirenya bara baraa isa Waaqni hin sobne sun
jalqaba addunyaatiin dura waadaa gale irratti
kan hundeffamee dha; (*aiōnios g166*) **3** innis
yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti karaa
lallaba isa ajaja Fayyisaa keenya Waaqaatiin
imaanaa natti kennameetiin dubbii isaa ifatti
baaseera, **4** Gara Tiitoo isa amantii walii wajjin
qabnuun ilma koo dhugaa ta'eetti: **5** Sababiin
ani Qareexitti si hambiseef akka ati waan utuu
hin xumuramin hafe toora qabsiiftuu fi akkuma
ani si ajajettis magalaawwan hunda keessatti
jaarsolii muudduuuf ture. **6** Jaarsi tokko kan
mudaa hin qabne, dhirsa niitii tokkittii, kan
ijoolleen isaa amanani jirenya gad dhiisiitii
fi ajajamuu diduun maqaan isaanii hin badin
ta'u qaba. **7** Phaphaasiin tokko sababii hojiin
Waaqaa imaanaa isatti kennameef inni nama
mudaa hin qabne ta'u qaba malee kan of
tuulu, kan dafee aaru, kan machaa'u, kan
lola jaallatuu fi kan karaa hin malleen bu'a
argachuuf tattaaffatu ta'u hin qabu. **8** Qooda
kanaa inni nama keessumaa simatu, nama waan
gaarii jaallatu, kan of qabu, qajeelaa, qulqulluu
fi nama naamusa qabu ta'u qaba. **9** Inni akka
barsiisa dhugaatiin warra kaan gorsuu, warra
barsiisa sanaan morman immoo akka dogoggora
isaanii itti himee amansiisuu danda'uuf akkuma
barsifametti dubbii amanamaa sana jabeessee
qabachuu qaba. **10** Finciltonni baay'een,
warri dubbii faayidaa hin qabne dubbatanii fi
gowwoomsitoonni keessumattuu miseensonni
garee warra dhagna qabatanii hedduutu
jiraatii. **11** Isaan bu'a hin malle argachuuf
jedhanii waan barsiisuun isaan irra hin jirre
barsiisuudhaan waan maatii guutuu diiganiif
afaan qabachiifamuu qabu. **12** Raajota isaanii
keessaa tokko, "Warri Qareexi yeroo hunda
sobdoota; bineensota hamoo dha; albaadheyii
dhibaa'oo dha" jedheera. **13** Dhuga ba'umsi
kun dhugaa dha. Kanaafuu akka isaan amantii
dhugaa qabaataniif jabeessii isaan ifadhu.
14 Akka isaan mammaaksa Yihuudootaa kan
hundee hin qabne yookaan ajaja warra
dhugaadhaan mormanii duukaa hin buuneeifis
jabeessii isaan ifadhu. **15** Warra qulqullaa'oof
wanni hundinuu qulqulluu dha; warra xuraa'oo
fi warra hin amanneef garuu wanni tokko
iyuu qulqulluu miti. Dhugumaanuu yaadni
isaaniitii fi qalbiin isaanii xuraa'eera. **16** Isaan nu
Waaqa beekna jedhu; hojii isaaniitiin garuu isa
ganu. Isaan jibbamoo dha; warra hin ajajamnee
fi warra waan gaarii tokko iyuu hojjechuuf
ga'umsa hin qabnee dha.

2 Ati garuu waan barsiisa dhugaa wajjin
deemu barsiisi. **2** Jaarsoliin akka amala
qabeyyi, kabajamoo fi warra of qaban ta'aniif,
akkasumas akka warra amantii dhugaa, jaalalaa
fi obsa qabaatan barsiisi. **3** Akkasuma immoo
jaartoliin akka jirenya isaaniitiin kabajamoo
ta'an, akka waan gaarii barsiisan malee akka
maqaan nama hin balleessine yookaan akka
dhugaatii daadhii wayinii baay'eetiin hin
fudhatamne isaan barsiisi. **4** Yoos isaan akka
dubartoonni shamarran dhirsoota isaanii fi
ijoollee isaanii jaallatan barsiisu ni danda'u;
5 akka dubbiin Waaqaa hin tuffatamneefis
akka of qaban, akka qulqullaa'an, akka hojii
mana keessaatiin qabaman, akka arjoota ta'an,
akka dhirsoota isaaniitiif ajajaman ni barsiisu.
6 Akkasumas dargaggooni akka of qabaniif
gorsi. **7** Waan hunda keessatti waan gaarii
hojjechuun fakteenyaa isaanii ta'i. Barsiisa kee
keessatti amanamaa, kabajamaa fi nama akka
salphaatti hin ilaalamne ta'i; **8** akka warri siin
morman waa'ee keenya waan hamaa dubbatan
tokko illee dhabanii qaana'aniifis dubbii dhugaa
kan tuffatamuu hin dandeenye dubbadhu.
9 Garboonni waan hundaan akka gooftota
isaaniitiif ajajaman, akka gooftota isaanii
gammachiisuu yaalan, akka waan gooftonni
isaanii dubbataniif deebii mormii hin deebifne
barsiisi; **10** akka isaan gooftota isaanii jalaa hin
hanne, garuu akka barsiisni Fayyisaa keenya
Waaqaa karaa hundumaan hawwataa ta'u

gochuuf akka isaan amanamummaa guutuu akka malee gaarii fi waan nama hundumaa argisiisan barsiisi. 11 Ayyaanni Waaqaa kan fayyaduu dha. 9 Ati garuu falmii faayidaa hin fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. qabnee fi hidda dhalootaa lakkaa'uu irraa, 12 Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jirenya of qabiisa, jirenya qajeelummaati fi jirenya Waaqattu buluu akka jiraannu nu barsiisa; (aiōn g165) 13 kunis yommuu nu abdii yeroo lammaffaas akekkachiisi. Ergasi immoo keenya isa eebbfamaa jechuunis mul'achuu isa irraa fagaadhu. 11 Namni akkasii akka ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa micciiramaa fi cubbamaa ta'e atuu beekta; inni keenya Yesuu Kiristoos eggachaa jirratti ta'a; nama ofuma isaatti muruu dha. 12 Ani waanan 14 innis hammina hunda irraa nu furuu fi saba yeroo ganna Niqophiliyonitti dabarsuuf ofii issa warra waan gaarii hojjechuuf hinaafan murteesseef akkuma ani Arxemaas yookaan ofif qulqulleeffachuu jedhee of dabarsee nuuf Xikiqoosin sitti ergeen dafii kottu. 13 Zenaas kenneera. 15 Egaa wantoonni ati barsiisu qabdu abukaattichaa fi Apholoosin imala isaanii irratti kanneenii dha. Taayitaa guutuun jajjabeessi; ifadhus. Namni tokko iyuu si hin tuffatin.

3 Ati akka namoonni bulchitootaa fi abbootii taayitaatiif bulan, akka ajajamanii fi akka waan gaarii kam iyyuu hojjechuuf qophaa'oo ta'an yaadachiisi; 2 akka isaan maqaa nama tokko illee hin balleessine, akka namoota nagaatii fi obsa qabeeyyii ta'an, akka nama hundaaf garraamummaa argisiisanis yaadachiisi. 3 Nu mataan keenyas duraan warra gowwoota, warra hin ajajamne, warra gowwoomfamnee fi warra dharraa hamaa fi gammachu gosa hundaatiif garboomfamne turre. Namootaan jibbamaa fi walis jibbaa, hamminaa fi hinaaffaan jiraachaa turre. 4 Yommuu gaarummaa fi jaalalli Fayyisaa keenya Waaqaa mul'atetti garuu, 5 inni sababii qajeelummaa nu hoijenneetiif utuu hin ta'in sababii araara isaatiiif jedhee nu fayyise. Inni dhiqannaal lammata dhalachuutii fi haaromsuu Hafuura Qulqulluutiin nu fayyise; 6 hafuurri kunis isa Waaqni karaa Fayyisaa keenya Yesuu Kiristoosiin arjummaadhaan narratti dhangalaase sana; 7 kunis akka nu ayyaana isaatiiin qajeeltota taasifamnee abdii jirenya bara baraa qabaachuu dhaaltota taanuuf. (aiōnios g166) 8 Jechi kunis amanamaa dha. Warri Waaqa amanatan akka waan gaarii hojjechuuf of eeggannaan of kennan, akka ati cimsitee waan kana dubbattu nan barbaada. Kunis waan

isaaan barbaachisu hunda qabaachuu isaanii illee mirkaneessi. 14 Namoonni keenya akka waan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu hoijjetanii argatanii fi akka jirenya bu'aa hin qabne hin jiraanneefis waan gaarii hojjechuuf of kennuu barachuu qabu. 15 Warri na wajjin jiran hundinuu nagaa siif dhaamu. Warra amantiin nu jaallatanitti nagaa nuuf himi. Ayyaanni hunda keessan wajjin haa ta'u.

Fiilmoonaa

1 Phaawulos isa Kiristoos Yesuusiif jedhee hidhamee fi obboleessa keenya Xiomotewos irraa, **2** akkanumas gara obboleettii keenya Aphifiyaatti, gara Arkiphaa isa nu wajjin loltuu ta'eetti, gara waldaa kiristaanaa ishee mana keetti walitti qabamtuuttis: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo kana sirraa argachuu nan barbaada; Kiristoosittu kadhannaan koo keessatti si yaadadhu hunda garaa koo naa qabbaneessi. **5** Ani waan amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'aatii. **6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu fi hundumaa hubanna guutuu qabaattee amantii Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqulloota qabbanessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera. **7** Kanaafuu keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin ani akka ati waan hojjechuu qabdu hojjetu si haa ta'u.

ajajuuf yoo Kiristoosiin ija jabina qabaadhe illee, **9** sababii jaalalaatiif cimseen si kadhadha. Egaa ani Phaawulos jaarsichii fi ammas Kiristoos Yesuusiif kanan hidhame, **10** ilma koo Oneesimoos isa ani hidhamuu kootiin dhalche sanaaf sin kadhadha. **11** Inni kanaan dura nama homaa si hin fayyadne ture; amma garuu siifis anaafis nama faayidaa qabu ta'eera. **12** Ani isa, nama akka garaa kootii sana deebisee gara keetti nan erga. **13** Ani yeroon wangelaaf hidhametti inni iddoor kee bu'ee akka na tajaajiluuf of biratti isa hambifachuu barbaadeen ture. **14** Ani garuu gaarummaan kee utuu dirqamaan hin ta'in fedhiidhaan akka ta'uuf waanuma tokko illee eeyyama kee malee gochuu hin barbaanne. **15** Tarii inni yeroo gabaabaaf siin gargar ba'uun isaa akka ati deebiftee isa simattee hamma dhumaatti of bira tursituuf ta'a; (*aiōnios g166*) **16** atis si'achi akka garbichaatti utuu hin ta'in, akka obboleessa jaallatamaa garbicha caalu tokkootti isa simadhu. Inni keessumattuu erga anaaf akkas jaallatamaa ta'e siif immoo fooniinis Gooftaadhaanis hammam caalaa jaallatamaa

haa ta'u ree? **17** Egaa ati yoo akka michuu keetiitti na ilaalte akkuma na simatutti isas simadhu. **18** Yoo inni waanuma tokkoon illee si yakkee jiraate yookaan ati yoo waanuma tokko illee isa irraa qabaatte natti lakkaa'i. **19** Ani Phaawulos siifan kaffala jedhee harkuma kootiin barreesseera. Akka ati mataan kee iyuu keetti walitti qabamtuuttis: **20** Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa Egaa yaa obboleessa, ani Gooftaadhaan faayidaa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **21** Akka ati waan Waaqa koo nan galateeffadah; **22** Kana malees ani kadhannaan keessaniif hundumaa hubanna guutuu qabaattee amantii Kistoos Yesuusiif jedhee na wajjin hidhame kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhadha. **23** Ephaafirean inni boqonnaa naa qopheessi. **24** Akkasumas warri na wajjin Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqulloota hojjetaan Maarqos, Arisxiokoos, Deemaasii fi qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi Luqaas nagaa siif dhaamu. **25** Ayyaanni Gooftaa haa ta'u.

Ibroota

1 Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbatee ture; **2** bara dhumaan kana keessa garuu Ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. (aiōn g165) **3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis raajii fi hojii dinqii adda addaatiin akkasumas erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa fedhii isaatti kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana innis ergamoota caalaa guddaa dha. **5** Waaqni ergamootaa keessaa isa kamiin, "Ati Ilma koo ti; jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaf yaadduuuf ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa "Ani isaaf Abbaa nan ta'a; innis Ilma naa maali? **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad ista'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waaqni goote; ulfinaa fi kabajaan issa gonfite; hojii harka yommuu Ilma isaa hangafa gara addunyaa keetii irrattis isa muudde. **8** Waan hundas miilla kanaatti ergutti, "Ergamoonni Waaqaa hundi isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isa haa waaqeffatan" jedha. **7** Yommuu waa'ee isa jala galchetti wannu inni utuu isa jala hin ergamootaa dubbatus, "Inni ergamoota isaa galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'uus hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee Ilmaa garuu akkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa" jaallatte; jal'ina immoo ni jibbite; kanaafuu jiraatuu fi isaan jiraatu sun ilmaan baay'ee gara Waaqayyo Waaqni kee zayitii gammachuutiin si dibee, hiriyoota kee si caalchise." **10** Akkasumas inni akkana jedha; "Yaa Gooftaa, ati jalqabatti lafa hundeessite; samiiwanis hojii harka keetii fi kanneen qulqulleeffaman hundi kanuma ti. **11** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota hundumti isaanii akkuma uffataa ni moofa'u; **12** jedhee isaan waamuun hin qaana'u. **12** Inni, ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaan akkuma "Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; kiristaanaa keessattis faarfannaadhaan sin umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isa nan Waaqni ergamoota keessaa isa kamiin, "Hamma amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** gara mirga koo taa'i" jedhe? **14** Ergamoonni Sababii ijoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, hundinuu hafuurota tajaajilan kanneen warra fayyina dhaalan tajaajiluuf ergaman mitii?

2 Kanaafuu nu akka waan dhageenyne irraa hin jalanneef waan sana irratti xiyyeffannoo guddaa gochuu qabna. **2** Sababiin isas erga dubbiin ergamootaan dubbatame sun eegamuu qabaatee, seera cabsuu fi ajajamuu diduun hundis erga adabbii malu argatanii, **3** yoos nu yoo fayyina guddaa akkanaa tuffanne, akkamitti adabbii kana jalaa baana ree? Fayyinni jalqabatti Goofaadhaan labsame kun warra dhaga'aniin nuuuf mirkanoeffame. **4** Waaqni mallattoon, sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis raajii fi hojii dinqii adda addaatiin akkasumas erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee kennaawwan Hafuura Qulqulluu kanneen akka fedhii isaatti kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale Inni addunyaa dhufuuf jiru, kan nu waa'ee isaa sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana dubbannu sana ergamoota jala hin galchine. **6** Namni tokko garuu iddo tokkotti akkana ergamootaa keessaa isa kamiin, "Ati Ilma koo ti; jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaf yaadduuuf ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa "Ani isaaf Abbaa nan ta'a; innis Ilma naa maali? **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad ista'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waaqni goote; ulfinaa fi kabajaan issa gonfite; hojii harka yommuu Ilma isaa hangafa gara addunyaa keetii irrattis isa muudde. **8** Waan hundas miilla kanaatti ergutti, "Ergamoonni Waaqaa hundi isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isa haa waaqeffatan" jedha. **7** Yommuu waa'ee isa jala galchetti wannu inni utuu isa jala hin ergamootaa dubbatus, "Inni ergamoota isaa galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'uus hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee Ilmaa garuu akkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa" arginu. **9** Garuu Yesuus inni ayyaana Waaqaatiin nama hundaaf du'a dhandhamuuuf jedhee xinnoo ishee ergamootaa gad ta'ee ture sun dhiphina du'aa waan dhiphateef amma ulfinaa fi kabajaan keetii ni ta'a. (aiōn g165) **9** Ati qajeelummaa gonfamee argina. **10** Waaqni wannu hundi isaaf jiraatuu fi isaan jiraatu sun ilmaan baay'ee gara Waaqayyo Waaqni kee zayitii gammachuutiin si ulfinaatti geessuuf jedhee mataa fayyina isaanii dhibhina kan hir'inu hin qabne gochuun isaaf ni mala ture. **11** Inni namoota qulqulleessuu lafa hundeessite; samiiwanis hojii harka keetii fi kanneen qulqulleeffaman hundi kanuma ti. **12** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota hundumti isaanii akkuma uffataa ni moofa'u; **13** jedhee isaan waamuun hin qaana'u. **12** Inni, ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaan akkuma "Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; kiristaanaa keessattis faarfannaadhaan sin umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isa nan Waaqni ergamoota keessaa isa kamiin, "Hamma amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** Sababii ijoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, Yesuus du'a ofii isaatiin diyyabiloos isa du'a irrattis humna qabu sana balleessuuf jedhee

namummaa isaanii qoodate; 15 innis warra jabeessa hin taaneef utuu “Har’ā” jedhamaa bara jirenya isaanii hunda garbummaa sodaa jiruu guyuma guyyaan wal jajjabeessaa. 14 Nus du’attiin hidhamanii turan bilisa baasuuf jedhee yoo amantii keenya isa jalqabaa sana hamma waan kana godhe. 16 Inni dhugumaanuu sanyii dhumaatti jabeessinee qabanne Kiristoos wajjin Abrahaam gargaaruuf malee ergamoota Waqaqa hirmaattota ni taanaatii. 15 Kunis akkuma, gargaaruuf miti. 17 Kanaafuu inni Waaqa “Isin yoo har’ā sagalee isaa dhageessan, akka tajaajiluu keessatti akka luba ol aanaa araara yeroo fincilaan sana, mataa hin jabaatinaa” qabeessaa fi amanamaa ta’uuf, akka cubbuu jedhamee barreffamee dha. 18 Warri dhaga’ani namootaatiif araara buusuuf waan hundaan fincilan sun eenyu? Warra Museen qajeelchee obboloota isaa fakkaachuuutu Isa irra ture. 19 Inni Gibxii baase sana hunda mitii? 17 Waaqni mataan isaa waan dhiphina keessatti qorameef wagga afurtama eenyu faatti aare? Warruma warra qoramaa jiran gargaaruu ni danda’ā.

3 Kanaafuu yaa obboloota qulqulloota, warra waamicha samii keessatti hirmaattan, Yesuus ergamaa fi luba ol aanaa amantii keenya sana ilaala. 2 Akkuma Museen mana Waqaqa hunda keessatti amanamaa ture sana innis Isa Isa muudeef amanamaa ture. 3 Akkuma

namni mana ijaaru tokko mana sana caalaa kabaja guddaa qabu, innis Musee caalaa kabaja guddaa qaba. 4 Tokkoon tokkoon manaa namaan ijaaramaatii; kan waan hunda akka hin hafne of haa eeggannu. 2 Wangeelli ijaare garuu Waqaqa. 5 Museen waan fuul isaanitti lallabame nuttis lallabameeraatii; duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba’uuf akka garuu dubbiin lallabame sun waan amantii tajaajilaa tokkootti mana Waqaqa hunda isaaniitiin wal hin fudhanneef warra dhaga’an keessatti amanamaa ture. 6 Kiristoos garuu sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. 3 akka Ilmaatti mana Waqaqa irratti amanamaa Nu warri amanne boqonnaa sanatti ni galla; dha. Nus yoo ija jabina keenya fi abdii kunis akkuma inni, “Kanaafuu ani dheekkamsa ittiin boonnu sana jabeessinee qabanne, nu kootiin, ‘Isaan boqonnaa kootti hin galan’ mana isaa ti. 7 Kanaafuu akkuma Hafuurri jedhee kakadhe” jedhu sanaa dha. Ta’us Qulqulluun jedhu: “Isin yoo har’ā sagalee isaa hojiin isaa uumama addunyaatii jalqabee dhageessan, 8 akka yeroo qorumsaa gammoojji xumurameera. 4 Innis iddo tokkotti waa’ee keessatti finciliun gootan sana, mataa hin guyyaa torbaffaa; “Waaqni guyyaa torbaffatti jabaatinaa; 9 abbootiin keessan achitti na hojii isaa hundumaa irraa boqote” jedhee qoranii na ilaalan; wagga afurtamas waan dubbate. 5 Ammas inni iddoohuma kanatti, ani hojjedhe argan. 10 Kanaafuu ani dhaloota “Isaan boqonnaa kootti hin galan” jedha. 6 sanatti aaree, ‘Yeroo hunda qalbii isaaniitiin Amma iyuu akka namoonni tokko tokko itti dogoggoru; isaan karaa koo hin beekne’ jedhe. galaniif iddoon boqonnaa sun hambifameera; 11 Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, ‘Isaan warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo boqonnaa kootti hin galan’ jedhee kakadhe.” 12 sababii ajajamuu didaniif boqonnaa sanatti Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko hin galle. 7 Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa iyuu garaa hamaa fi hin amanne kan Waqaqa tokko “Har’ā” jedhee waamuudhaan murteesesse. jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of Innis akkuma kanaan dura dubbatame sana eeggadhaa. 13 Garuu isin keessaa akka namni bara dheeraa booddee karaa Daawitiitiin, “Isin tokko iyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata yoo har’ā sagalee isaa dhageessan, mataa

cubbuu hojjetanii reeffi isaanii gammoojji keessatti kukkufe sanatti mitii? 18 Yoo warruma ajajamuu didan sana ta’e malee Waaqni akka isaan gonkumaa boqonnaa isattihin galilee eenyu faatti kakate ree? 19 Kanaafuu akka isaan sababii amantii dhabuu isaaniitiif boqonnaa sanatti galuu hin danda’in argina.

4 Kanaaf waadaan boqonnaa isattihin galuu sun amma iyuu waan jiruuf isin keessaa namni kam iyuu utuu boqonnaa sanatti hin galin manaa namaan ijaaramaatii; kan waan hunda akka hin hafne of haa eeggannu. 2 Wangeelli ijaare garuu Waqaqa. 5 Museen waan fuul isaanitti lallabame nuttis lallabameeraatii; duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba’uuf akka garuu dubbiin lallabame sun waan amantii tajaajilaa tokkootti mana Waqaqa hunda isaaniitiin wal hin fudhanneef warra dhaga’an keessatti amanamaa ture. 6 Kiristoos garuu sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. 3 akka Ilmaatti mana Waqaqa irratti amanamaa Nu warri amanne boqonnaa sanatti ni galla; dha. Nus yoo ija jabina keenya fi abdii kunis akkuma inni, “Kanaafuu ani dheekkamsa ittiin boonnu sana jabeessinee qabanne, nu kootiin, ‘Isaan boqonnaa kootti hin galan’ mana isaa ti. 7 Kanaafuu akkuma Hafuurri jedhee kakadhe” jedhu sanaa dha. Ta’us Qulqulluun jedhu: “Isin yoo har’ā sagalee isaa hojiin isaa uumama addunyaatii jalqabee dhageessan, 8 akka yeroo qorumsaa gammoojji xumurameera. 4 Innis iddo tokkotti waa’ee keessatti finciliun gootan sana, mataa hin guyyaa torbaffaa; “Waaqni guyyaa torbaffatti jabaatinaa; 9 abbootiin keessan achitti na hojii isaa hundumaa irraa boqote” jedhee qoranii na ilaalan; wagga afurtamas waan dubbate. 5 Ammas inni iddoohuma kanatti, ani hojjedhe argan. 10 Kanaafuu ani dhaloota “Isaan boqonnaa kootti hin galan” jedha. 6 sanatti aaree, ‘Yeroo hunda qalbii isaaniitiin Amma iyuu akka namoonni tokko tokko itti dogoggoru; isaan karaa koo hin beekne’ jedhe. galaniif iddoon boqonnaa sun hambifameera; 11 Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, ‘Isaan warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo boqonnaa kootti hin galan’ jedhee kakadhe.” 12 sababii ajajamuu didaniif boqonnaa sanatti Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko hin galle. 7 Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa iyuu garaa hamaa fi hin amanne kan Waqaqa tokko “Har’ā” jedhee waamuudhaan murteesesse. jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of Innis akkuma kanaan dura dubbatame sana eeggadhaa. 13 Garuu isin keessaa akka namni bara dheeraa booddee karaa Daawitiitiin, “Isin tokko iyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata yoo har’ā sagalee isaa dhageessan, mataa

hin jabaatinaa” jedha. 8 Utuu Iyyasuun Iddoo biraattis, “Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, boqonnaa sanatti isaan galchee jiraatee, silaa ati luba bara baraa ti” jedha. (aiōn g165) 7 Waaqni ergasii waa’ee guyyaa bira hin dubbatu Yesuus yeroo lafa irra jiraachaa turetti iyya tureetii. 9 Kanaafuu boqonnaan Sanbataa saba guddaa fi imimmaaniin isa du’a isa oolchuu Waqaatiif kaa’ameera; 10 namni boqonnaa danda’u sanatti kadhanna fi waammata Waqaatiif galu kam iyyuu akkuma Waaqni dhi’eeffate; sababii inni sodaa Waaqaa qabuufis hojii isaa irraa boqote sana, innis hojii isaa kadhannaan isaa ni dhaga’ameef. 8 Inni irraa ni boqota. 11 Kanaafuu akka namni Ilma ta’u iyyuu dhiphina isaa sana irraa tokko illee fakkeenya ajajamu diduu jara ajajamu barate; 9 erga kan mudaan hin qabne sanaa duukaa bu’ee boqonnaa sanatti galuu taasifamee immoo warra isaaajaman hundaaf hin dhabneef kottaa boqonnaa sanatti galuu burqaa fayyina bara baraa ta’e. (aiōnios g166) ni tattaaffannaa. 12 Dubbiin Waaqaa jiraataa fi 10 Akka sirna Malkiiseedeqittis luba ol aanaa kan hojjetuudhaati. Goraadee qara lama qabu jedhamee Waqaan waamame. 11 Nu waa’ee kam iyyuu caalaa qaramaa dha; hamma lubbuu isaa waan jennu baay’ee qabna; isin garuu fi hafiuura, buusaa fi dhuka gargar baasutti waan hubachuutti dadhaboo taatanifi isinii waraanee seena; yaadaa fi fedhii garaa namaas ibsuun rakkisaa dha. 12 Isin yeroo kanatti ni qora. 13 Uumama hunda keessaa wanti fuula barsiistota ta’uu qabdu ture; isin immoo nama Waqaqa duraa dhokatu tokko illee hin jiru. Wanti waa’ee dhugaa dubbii Waaqaa kan jalqabaa hundi ija isaa duratti qulla fi saaqamaa dha; nus irra deebi’ee isin barsiisutu isin barbaachisa. waa’ee mataa keenya deebii kennuufi qabna. Nyaata jabaataas utuu hin ta’in aannan isin 14 Egaal luba ol aanaa guddicha isa samiwwan barbaachisa. 13 Namni aannaniin jiraatu kam keessa darbe, Yesuus Ilma Waaqaa waan qabnuuf iyyuu waan amma illee daa’ima ta’ef dubbii kottaa amantii keenya jabeessinee qabannaa. 15 qajeelummaa hin beeku. 14 Nyaanni jabaataan Nu luba ol aanaa dadhabbi keenya keessatti garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii garaa nuu hin laafne hin qabnuutii; garuu fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of kan waan hundaan akkuma keenya qorame leenjisaniif ta’a.

qabna; ta’us inni cubbuu hin hojenne. 16 Kanaafuu akka araara argannuu fi akka ayyaana yeroo nu barbaachisutti nu gargaaru argannuu kottaa gara teessoo ayyaanaatti sodaa malee dhi’aaanaa.

5 Tokkoon tokkoon luba ol aanaa namoota gidduudhaa filatamee waan Waaqa ilaallatu irratti namoota iddo bue sababii cubbuutii kenna fi aarsaa dhi’eessuuf muudama. 2 Inni mataan isaa iyyuu waan dadhabbi keenya jiruuf wallaaltotaa fi warra karaa irraa jallataniif garaa laafuu ni danda’aa. 3 Sababii kanaaf inni cubbuu ofii isaatiif, akkasumas cubbuu namootaatiif aarsaa dhi’eessuuf qaba. 4 Nama akkuma Aroonitti Waaqaaan waamame malee, g165) 6 ergasii garuu amantii irraa gara galan, namni kam iyyuu ulfina kana ofii isaatiif hin fudhatu. 5 Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa danda’amu; sababiin isaa isaan fedhuma ta’uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, “Ati isaaniitiin deebisanii Ilma Waaqaa ni fannisu; Ilma koo ti; ani har’aa si dhalcheera” jedheen. 6 fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. 7

6 Kanaafuu kottaa barsiisa waa’ee Kiristoos isa jalqabaa sana dhiifnee gara bilchinaatti dabarraa; waa’ee hojii gara du’atti nama geessuu irraa deebi’uu fi waa’ee Waaqatti amanuu lammata hundee hin buufnu; 2

akkasumas barsiisa waa’ee cuuphaa, waa’ee harka nama irra kaa’uu, waa’ee du’aa ka’uu warra du’aniitii fi waa’ee murtii bara baraa ammas hundee hin buufnu. (aiōnios g166) 3 Nus yoo Waaqni jedhe waan kana ni goona. 4 Warra yeroo tokko ifni ifefii kenna samii dhandhamatan, kanneen Hafuu Qulqulluu irraa qoddatan, 5 warra gaarummaa dubbii Waaqatii fi humna bara dhufuuf jiru sanaa dhandhamatanii (aiōn 165) 6 ergasii garuu amantii irraa gara galan, gara qalbii jijiirrannaatti isaan fiduun hin fudhatu. 7 Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa danda’amu; sababiin isaa isaan fedhuma ta’uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, “Ati isaaniitiin deebisanii Ilma Waaqaa ni fannisu; Ilma koo ti; ani har’aa si dhalcheera” jedheen. 6 fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. 7

Lafti bokkaa yeroo baay'ee irratti roobu dhugdee mootota mo'atee deebi'uu itti dhufee isa warra ishee qotataniif midhaan fayyadu kennitu eebbise; 2 Abrahaamis waan hundumaa kudhan eeba Waaqaa argatti. 8 Lafti qoraattii keessaa tokko isaf肯ne, Jalqabatti maqaan fi sokorruu biqlchitu garuu faayidaa hin isaa, "Mootii qajeelummaa" jechuu dha; ergasii qabdu; abaaramuus geesseerti. Dhumni ishees immoo, "Mootii Saaleem" jechuunis, "Mootii gubamuu dha. 9 Yaa michoota jaallatamtoota, nu naga" jechuu dha. 3 Inni abbaa yookaan haadha yooakkana dubbanne illee waa'ee keessan waan hin qabu; hidda dhalootas hin qabu; jalqaba wayyu, waan fayyina wajjin deemus akka qabdan guyyootaa yookaan dhuma jireenyas hin qabu; mirkaneeffanneerra. 10 Waaqni qulqulloota inni akkuma Ilma Waaqaatti luba bara baraa tajaajiluu keessanii fi ammas tajaajiluu ta'ee jiraata. 4 Egaa Abrahaam hangafni abbootii keessaniin hojii isin hojjettanii fi jaalala maqaa iyyuu erga waan booji'e irraa kudhan keessaa isaatiif argisiiftan irraanfachuuf jal'aa mitiitii. tokko isaf kennee, Malkiiseedeq hammam 11 Nus akka tokkoon tokkoon keessan abdii guddaa akka ta'e mee ilaala! 5 Ilmaan Lewwii keessan mirkaneessitanii hamma dhumaatti warri luboota ta'an yoo obboloonni isaanii tattaaffii akkanaa argisiiftan barbaanna. 12 sanyii Abrahaam ta'an iyyuu namoota irraa Nu akka isin fakkeenya warra amantii fi jechuunis obbolootuma isaanii irraa kudhan obsaan waan waadaa galame sana dhaalanii keessaa tokko akka fudhatan seerri ni ajaja. 6 duukaa buutan barbaanna malee akka isin Namichi sanyii isaanii irraa hin ta'in kun garuu dhibaa'oo taatan hin barbaannu. 13 Waaqni Abrahaam isa waadaan galameef sana irraa yeroo Abrahaamiif waadaa galetti kan isa kudhan keessaa tokko fudhatee isa eebbise. 7 caalu kan inni ittiin kakatu tokko iyyuu Inni xinnaan akka isa guddaadhaan eebbfamu waan hin jirreef matuma ofiitiin kakate. 14 shakkii hin qabu. 8 Karaa tokkoon kudhan Innis, "Ani dhugumaan eeba, sin eebbisa; keessaa tokko namoota du'a hin oolleen walitti baay'isuus si baay'isa" jedha. 15 Kanaafuu qabama; karaa kaaniin immoo isa jiraataa Abrahaam obsaan eeggatee waan waadaa ta'uun isaa dhugaa ba'ameef sanaan walitti galame sana argate. 16 Namoonni kan isaan qabama. 9 Lewwiin inni kudhan keessaa tokko caaluun kakatu; kakuun sunis waan jedhame walitti qabu mataan isaa iyyuu kudhan keessaa sana mirkaneessee akka falmiin hundumtuu harka tokko karaa Abrahaamiiti baaseera fiixaan ba'u godha. 17 Waaqni haala kaayyoo isaa jechuun ni danda'ama; 10 Malkiiseedeq yommuu kan hin geeddaramne sana caalaatti ibsee warra Abrahaamin simatetti Lewwiin mudhii abbaa waadaa dhaalanitti argisiisuu waan barbaadeef ofii isaa keessa tureetii. 11 Utuu sirni lubummaa waadaa sana kakuudhaan cimse. 18 Egaa waan Lewwiin kan hir'ina hin qabne ta'ee, silaa lubni hin geeddaramne kan Waaqni waa'ee isaanii biraan akka sirna lubummaa Aroonitti sobuu hin dandeenye lamatu jira; kanaafuu nu utuu hin ta'in lubni akka sirna lubummaa warri isatti baqanne abdii fuula keenya dura Malkiiseedeqitti filatame dhufuu isaa maaliif kaa'ame sana jabeessinee qabachuuf jajjabina barbaachise ree? Seerri sirna lubummaa Lewwiin guddaa qabna. 19 Nus abdii kana akka hiittu kana irratti hundeffamee sabaaf kennameetii. dooniitti lubbuuf qabna. Abdiin kunis iddo 12 Yommuu lubummaan geeddaramu seerichis qulqulluu golgaa duuba jiru sana ol seena; akkasuma geeddaramaatii. 13 Inni wanni kun 20 iddoon kunis kan Yesuus iddo keenya waa'ee isaa dubbatame sun gasti isaa kan bu'ee nu dursee itti ol seenee dha. Innis akka biraatii; gosa kana keessaas namni tokko sirna Malkiiseedeqitti luba ol aanaa bara baraa iyyuu takkumaa iddo aarsaa hin tajaajille. ta'eera. (aiōn g165)

7 Malkiiseedeq mootii Saaleemii fi luba Waaqa
Waan Hundaa Olii ture. Innis utuu Abrahaam

dubbanne. **15** Yommuu lubni akka Malkiiseedeqi keessa tajaajila. **3** Lubni ol aanaan kam kan biraa ka'utti, wanni nu dubbanne sun ittuma iyyuu kennaa fi aarsaa dhi'eessuuf muudama; caalee ifa ta'a; **16** innis utuu ajaja fooniitiin hin kanaafuu lubni kun waan dhi'eessu tokko ta'in humna jirenya hin badneetiin luba ta'e. qabaachuu qaba. **4** Waan luboonni akka seeraatti **17** Waa'ee isaas, "Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, kennaa dhi'eessan duraanuu jiraniif, inni utuu ati luba bara baraa ti" jedhamee dhugaa lafa irra jiraatee silaa luba hin ta'u ture. **5** ba'ameeraafiiiti. (aiōn g165) **18** Ajajni duraa sun Isaanis iddo qulqullummaa kan fakkeenyaa fi waan dadhabaa fi kan hin fayyadne tureef gaaddidduu wantoota samii tajaajilu. Waaqnis diigameera. **19** Sababii seerri waanuma tokko yommuu Museen dunkaana qulqulluu dhaabuuf illee kan mudaan hin qabne hin godhiniif abdiin ka'etti, "Waan hunda akkuma fakkeenyaa tulluu caalu kan nu ittiin gara Waaqaatti dhi'aannu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee tokko dhufeera. **20** Kunis kakaa malee hin taane! mirkaneeffadhu!" jedhee isa akeekkachiisuun Warri kaan immoo kakaa tokko malee luboota isaa kanumaaf. **6** Garuu akkuma kakuun inni ta'an; **21** inni garuu yeroo Waaqni, "Gooftaan, Yesuus gidduu galeessa ta'eef sun kakuu moofaa 'Ati luba bara baraa ti' jedhee kakateera; akka malee caalu sana tajaajilli inni fudhates inni yaada isaa hin geeddaru" isaan jedhetti tajaajila isaanii irra guddaa dha; kakuun haaraan kakaadhaan luba ta'e. (aiōn g165) **22** Yesuus sababii waadaa caalu irratti hundeeffameetii. **7** Utuu kakaa kanaatiif kakuun caaluuf wabii ta'eera. **23** kakuun jalqabaa sun mudaan qabaachuu baatee Luboonni durii sababii duuti akka isaan tajaajila silaa kakuun lammafaan hin barbaachisu ture. itti hin fufneef isaan dhowweef baay'ee turan; **8** Waaqni garuu saba sana irratti balleessaa **24** Yesuus garuu waan bara baaaran jiraatuuf argeeakkana jedha; "Yeroon ani itti mana lubummaa hin geeddaramne qaba. (aiōn g165) Israa'el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis, kakuu **25** Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaaniiif haaraa galu ni dhufa jedha Gooftaan. **9** Kakuun kadhachuuf jiraatuuf warra karaa isaatiiin gara kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiitii isaan Waaqaa dhufan guutumaan guutuutti fayyisu baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii ni danda'a. **26** Egaa luba ol aanaa qulqulluu, isaanii wajjin gale sanaan tokko miti; isaan kan mudaan hin qabne, kan xurii hin qabne, kan kakuu kootti jabaatanii waan hin dhaabatiniif, cubbamoota irraa adda ta'e, samii olittis kan ani isaan irraa gara galeera, jedha Gooftaan. **10** kabajame akkasii qabaachuu nu barbaachisa. **27** Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa'el Inni akka luboota ol aantota kaaniitti guyyuma wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani guyyaan duraan dursee cubbuu ofii isaatiiif, seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa ergasii immoo cubbuu namootaatiif aarsaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waaqa dhi'eessuun isa hin barbaachisu. Inni yommuu isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u. **11** of kenne sanatti al tokko yeroo hundaaf cubbuu Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti namootaatiif aarsaa dhi'eesseeraati. **28** Seerichi na beekaniif, si'achi namni kam iyyuu, 'Gooftaa namoota dadhaboo, luboota ol aantota godhee beeki' jedhee, ollaa isaa yookaan obboleessa isaa muudaatii; dubbiin kakaa kan seera booddee hin barsiisu. **12** Ani daba isaanii nan dhiisaaf; dhufe garuu, Ilma Waaqaa isa bara baaaran cubbuu isaanii si'achi hin yaadadhu." **13** Innis kakuun kanaan "haaraa" jedhee kakuun jalqabaa sana moofesseera; wanni moofa'ee fi wanni dulloome dafee bada.

8 Waan nu dubbannu keessaa ijoon kana:

Nu luba ol aanaa samii irra karaa mirga teessoo Isa Ulfina Qabeessa Samii keessaa **2** Innis iddo qulqullummaa fi dinkaana isa dhugaa kan irraa qaba ture. **2** Dinkaanni qulqulluu utuu namaan hin ta'in Gooftaadhaan dhaabame dhaabamee ture. Kutaan dinkaana sanaa kan

9 Kakuun jalqabaa sun iyyuu sirna waaqeffannaatiif fi iddo qulqulluu isa lafa irraa qaba ture. **2** Dinkaanni qulqulluu

jalqabaa, "Iddoo Qulqulluu" jedhama ture; warra xuraa'anitti facaafamu akka isaan fooniin kutaa kana keessas baattuu ibsaatii fi minjaala qulqulla'an godhee, 14 yoos dhiigni Kiristoos akkasumas buddeena qulqulleeffametu ture. 3 Golgaa lammaffaa duubaan immoo kutaa, "Iddoo Hundumaa Caalaa Qulqulluu" jedhamu tokkotu ture. 4 Achis iddo aarsaaixaanaa kan warqee irraa hoijetamee fi taabota kakuu kan karaa hundaan warqee dibametu ture. Taabota sana keessas okkoteewarqee kan mannaa baatu, ulee Aroon inni latee fi gabatee dhagaa kan kakuun sun irratti barreeffametu kaa'ame. 5 Taaboticha gubbaadhaanis kiirubbeliin Ulfinaa teessoo araaraa irra golboobanii turan. Amma garuu waa'ee kanaa gad fageenyaan dubbachuu hin dandeenyu. 6 Luboonti yommuu wanni hundinuu haala kanaan qopheeffametti tajaajila barbaachisaa dha; 7 dhaamsi dhaalaa yommuu kennuuf jedhanii yeroo hunda dinkaana namni dhaamate sun du'u qofa hojii irra oola qulqulluu isa jalqabaa seenu turan. 8 Dunkaana malee utuu inni lubbuun jiruu hin hoijetutii. isa lammaffaa garuu luba ol aanaa qofatu 18 Sababiin kakuun jalqabaa iyyuu dhiiga malee waggaatti yeroo tokko qofa seena; innis dhiiga hojii irra hin ooliniifis kanuma. 19 Museen cubbuu ofiiisaatiif dhi'eessuu fi dhiiga cubbuu erga ajaja seera sanaa tokko tokkoon saba sana namoonni utuu hin beekin hoijetaniif dhi'eessu hundatti himee booddeetti, dhiiga jabbootaatii qabatu malee hin seenu ture. 10 Hafuurri fi dhiiga re'oottaa bishaan wajjin, rifeensa Qulqullunis hamma dinkaanni jalqabaa sun hoolaa bildiimaa fi hiosphii fuudhee kitaaba dhaabatee jirutti akka karaan gara Iddoo maramaa fi saba hundatti facaase. 20 Innis, Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'eetti geessu "Kun dhiiga kakuu kan Waaqni isiniif ajajee sun amma illee hin mul'ifamin haala kanaan dha" jedhe. 21 Haaluma wal fakkaatuunis argisisaa ture. 9 Kunis fakkeenybara ammaa dinka nichattii fi mi'a dinka nicha keessatti ti; innis akka kennaa fi aarsaan dhi'eeffamu sun sirna waaqeffannaatiif itti fayyadaman qalbii waqqeffataa tokkoo qulqulleessuu hin hundumatti dhiiga sana facaase. 22 Dugumaan dandeenye mul'isa. 10 Innis waa'ee nyaataatiif akka seeraatti wantoota muraasa malee wannifi dhugaatii, waa'ee sirna dhiqannaa garaa hundinuu dhiigaan qulqulleeffama; dhiigni garaa jechuunis sirna fooniiisa hamma seerichi dhangalaafamu malees dhiifamni cubbuu hin haaromfamutti faayidaa kennaa ture qofa. 11 jiru. 23 Kanaafuu fakkeenyawwan waan samii Kiristoos garuu yommuu waan gaarii dhufuuf irraa aarsaawwan kanneeniin qulqulleeffamuun jiruuf luba ol aanaa ta'ee dhufetti, dinka nicha barbaachisaa ture; wannisamii irraa mataan guddaa mudaa hin qabne, kan harka namaatiin isaa garuu aarsaawwan waan kanneen caalaniin hin hoijetamin jechuunis kan uumama kana qulqulleeffamuun isaan barbaachisa. 24 Kiristoos irraa hin dhufin sana keessa darbe. 12 Dhiiga re'oottatiif fi dhiiga jabbootatiin hin seenne; garuu furii bara baraa nuu fiduudhaan dhiiguma ofiitiin yeroo tokko bara baraan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatiif seene. (aiōnios g166) 13 Erga dhiigni re'oottaa, waggaan dhiiga kan isaa hin ta'in qabatee dhiigni korommittii fi daaraan goromsaa kan Yookaan inniakkuma luba ol aanaa wagguma

seenu sanaatti yeroo baay'ee of dhi'eessuuf dhabamsiise. **10** Fedhii sanaanis nu aarsaa samii hin seenne. **26** Utuu akkas ta'ee silaa dhagna Yesuus Kiristoos isa si'a tokko yeroo Kiristoos uumama addunyaatii jalqabee yeroo baay'ee dhipachuu qaba ture. Amma garuu inni ofii isaa aarsaa godhee cubbuu balleessuuf dhuma baraatti yeroo tokko bara bараan mul'ateera. (aiōn g165) **27** Akkuma yeroo tokko yeroo hunda dhi'eessa. **12** Lubni kun garuu du'uun ergasii immoo murtiitti dhi'aachuun erga aarsaa tokkicha bara bараan cubbuudhaaf namatti murteeffame sana **28** akkasuma immoo dhi'eess eebooddee gara mirga Waaqaa taa'e. Kiristoos cubbuu namoota baay'ee baachuuf **13** Yeroo sanaa jalqabees hamma diinonni jedhee yeroo tokko aarsaa ta'eera; yeroo isaa ejjeta miilla isaa taasifamanitti ni lammaffaa immoo cubbuu baachuuf utuu hin eeggata; **14** inni aarsaa tokkicha sanaan warra ta'in warra isa eeggachaa jiraniif fayyina fiduuf qulqulleeffamuutti jiran kanneen bara bараan ni mul'ata.

10 Seerri gaaddidduu waan gaarii dhufuu jiruu qofa malee bifa dhugaa miti. Kanaafuu seerichi aarsaa utuu wal irraa hin citin wagguma waggaan dhi'eeffamu sanaan gonkumaa namoota waaqeffachuuuf dhi'aatan sana warra mudaa hin qabne gochuu hin danda'u. **2** Utuu isaan waan kana gochuu danda'anii silaa aarsaan dhi'eeffamuun isaa ni hafa ture mitii? Waaqeffattoonis si'a tokko yeroo hundaaf ni qulqulleeffamu turanii; ergasii sababii cubbuu isaanii if yakki isaanitti hin dhaga'amu ture. **3** Aarsaawwan kunneen garuu wagguma waggaan cubbuu nama yaadachiisu. **4** Sababiin isaas dhiigni korommiitii fi dhiigni re'oottaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin danda'uutii. **5** Kanaafuu Kiristoos yommuu gara addunyaa dhufettiakkana jedhe: "Ati aarsaa fi kennaa hin feene; garuu dhagna naa qopheessite; **6** ati aarsaa gubamuu fi kennaa sababii cubbuutii dhi'eeffamutti hin gammalne. **7** Yeroo sana ani, 'Ani kunoo ti; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera; yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuuuf dhufeera' nan jedhe.' **8** Isaan akka seeraatti dhi'eeffaman iyyuu inni jalqabatti, "Ati qalmawwanii fi aarsaawwan, aarsaawwan gubamanii fi aarsaawwan cubbuuf dhi'eeffaman hin feene yookaan itti hin gammalne" jedhe. **9** Ergasiis inni, "Ani kunoo fedhii kee raawwachuuuf dhufeera" jedhe. Innis isa lammaffaa dhaabuuuf jedhee isa jalqabaa

Qulqullunis waa'ee kanaa dhugaa nuu ba'a. Innis jalqabattiakkana jedha: **16** "Kakuun ani yeroo sana booddee isaan wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa." **17** Ammas, "Ani cubbuu fi yakka isaanii si'achi hin yaadadhu" jedha. **18** Iddoo isaan kenneen itti dhiifama argatanitti si'achi sababii cubbuutii aarsaa dhi'eessuu hin barbaachisu. **19** Kanaafuu yaa obboloota, nu dhiiga Yesuusi gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqullu ta'eetti galuuf ijajabina waan qabnuuf **20** karaa haaraa fi jiraataa golgaa keessaan jechuunis karaa foonaatii nuu baname sanaan **21** waan luba guddaa mana Waaqaa irratti qabnuuf, **22** kottaa akka qalbiin keenya yaada yakka qabaachuu irraa qulqulleeffamuuf garaa keenyatti nuu facafamee, dhagna keenyas bishaan qulqulluun dhiqannee garaa qulqullu amantii mirkanaa'aa guutuu qabuun Waaqattii dhi'aanna. **23** Inni waadaa gale sun waan amanamaa ta'eef kottaa nu utuu hin raafamin abdii dhugaa baanu sana jabeessinee qabannaa. **24** Kottaa jaalala fi hojii gaariif wal kakaasuuf itti yaadnaa. **25** Akka namoonni tokko tokko walitti qabamuu dhiisan sana kottaa nu walitti qabamuu hin dhiifnuu; qooda kanaa akka guyyaan sun dhi'aate waan argitaniif ittuma caalchifnee wal haa jajjabeessinu. **26** Nu erga beekumsa dhugaa argannee booddee yoo beekaa ittuma fufnee cubbuu hojenne, si'achi aarsaan

cubbuuf dhi'eeffamu hin jiraatu; 27 garuu murtii waa'ee kennaa isaa dhugaa ba'ameefitti fi ibidda hamaa diinota Waaqaa barbaadeessu nama qajeelaa ta'uun isaa amantiidhaan sodaan eeggachuu qofatu jiraata. 28 Namni dhugaa ba'ameef. Abeel du'u iyyuu hamma seera Musee tuffate kam iyyuu dhuga baatota ammaatti amantiidhaan dubbachaa jira. 5 lamaan yookaan sadiin gara laafina malee Henook akka du'a hin argineef amantiidhaan ajjeefama. 29 Nama Ilma Waaqaa irra ejjete, fudhatame; waan Waaqni isa fudhatteef inni nama dhiiga kakuu kan ittiin qulqulleeffame hin argamne. Inni utuu hin fudhatamin dura sana akka waan qulqulluu hin ta'iniitti hedee fi akka nama Waaqa gammachiiseetti dhugaa nama Hafuura ayyaanaa arrabse tokko adabbii ba'ameefii tureetii. 6 Amantiidhaan malee hammam caalaa guddaatu isaaaf mala seetu? 30 Waaqa gammachiisuun hin danda'amu; sababiin Nu isa, "Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii isaaas namni gara isaa dhufu kam iyyuu akka nan deebisa" jedhe sana beeknaati; akkasumas, inni jiruu fi akka inni warra isa barbaadaniif "Gootaan saba isaatti ni mura" jedhe. 31 gatii kennu amanuu qaba. 7 Nohi waa'ee waan Harka Waaqa jiraataatti kufuun sodaachisaa amma illee ijaaan hin argaminii Waaqni isa dha. 32 Bara duraa yeroo erga ifni isinii ifee akeekkachiifnaan sodaatee warra mana isaa booddee wal'aansoo dhiphinaa guddaa obsitanii jiraatan oolfachuuf jedhee amantiin doonii keessa dhaabattan sana yaadadhaa. 33 Isin tolche. Amantii isaatiinis addunyaatti mure; yeroo tokko tokko fuula namootaa duratti dhaaltu qajeelummaa amantiin argamuu ta'e. arrabsoo fi ari'atamaaf saaxilamtanii turtan; 8 Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka yeroo kaan immoo namoota rakkinni akkasii irra dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ga'e wajjin hirmaachaa turtan. 34 Isin mataan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin keessan akka qabeenya wayyu kan hin dabarre beekin ka'ee deeme. 9 Innis akka keessummaa qabdan waan beektaniif warra hidhaman wajjin biyya ormaa jiruutti biyya isaaaf waadaa galame dhiphattaniirtu; yommuu qabeenyi keessan sana keessa amantiidhaan qubate; akkuma saamamus gammachuudhaan fudhattaniirtu. warra isa wajjin waadaadhuma sana dhaalan, 35 Kanaafuu ija jabina keessan isa gatii guddaa akkuma Yisihaaqii fi Yaaqoob dunkaana keessa qabu sana hin gatinaa. 36 Yommuu fedhii jiraate. 10 Inni magaalaa hundee qabdu kan Waaqaa raawwattanittis akka waan inni waadaa Waaqni ijaaree fi tolche eeggachaa tureetii. gale sana argattaniif obsuu isin barbaachisaatii. 11 Saaraan yoo umurii da'umsaa dabartee, 37 "Yeroo xinnoo keessatti, inni dhufuuf jiru ni dhabduu turte illee isheen waan Waaqa waadaa dhufa; hin turus." 38 Akkasumas, "Qajeelaan isheef gale sana amanamaa gootee fudhatteef, koo garuu amantiidhaan jiraata. Kan duubatti amantiidhaan mucaa da'u dandeesse. 12 Kanaaf harkifatu immoo ani itti hin gammadu." 39 namicha akka waan du'eetti ilaalamu tokkicha Nu garuu warra amananii lubbuu ofii oolfatan kana irraa sanyiin akka urjii samii baay'attuu malee warra gara badiisaatti harkifatan miti.

11 Amantiin waan abdannu tokko dhugumaan ni ta'a jennee fudhachuu dha; waan ijaan hin argine tokko immoo qabatamaadha jennee heduu dha. 2 Jaarsoliifis kanaan dhugaa ba'ameetii. 3 Addunyaawwan akka ajaja Waaqatiin uumaman, wanni mul'atus akka waan mul'atu irraa hin hoijjetamin nu amantiidhaan hubanna. (aiōn g165) 4 Abeel amantiidhaan aarsaa isa Qaayin dhi'eesse caalu Waaqaaf dhi'eesse. Inni yommuu Waaqni

turan. **16** Qooda kanaa isaan biyya wayyu tokko simachuu isheetiin amantiidhaan hafte malee jechuunis biyya samii irraa sana hawwa turan. warra hin amanin wajjin hin ajjeefamne. Kanaafuu Waaqayyo Waaqa isaanii jedhamee **32** Ani egaa kana caalaa maalin jedha ree? waamamuutti hin qaana'u; inni magaalaa Waa'ee Gedewoon, waa'ee Baaraq, waa'ee isaaniiif qopheesseeraatii. **17** Abrahaam yeroo Saamsoon, waa'ee Yiftaa, waa'ee Daawit, Waaqni isa qoretti amantiidhaan Yisihaaqin waa'ee Saamu'eelii fi waa'ee raajotaa odeessuuf aarsaadhaaf dhi'eesse. Isuma waadaa argate ani yeroo hin qabu; **33** isaan amantiidhaan sanatu ilma isaa tokkicha aarsaa godhee mootummoota mo'atan; murtii qajeelaa kennan; dhi'eessuuf qophaa'e; **18** innis isuma Waaqni, waan waadaa galame argatan; afaan leencotaa "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedheen cufan; **34** amantiidhaan ibidda jabaa dhaamsan; sana. **19** Abrahaam akka Waaqni warra du'an qara goraadee jalaa ba'an; dadhabbiin isaanii keessaa nama kaasuu danda'u illee hubatee ture; jabinatti geeddaram; waraana keessatti kunis karaa tokkoon inni ilma isaa Yisihaaqin humna argatanii loltoota diinaa ari'an. **35** warra du'an keessaa deebisee argate jechuu Dubartoonnis namoonni isaanii kanneen dha. **20** Yisihaaq amantiidhaan waan dhufuuf du'an du'aa kaafamaniiif deebisanii fudhatan. jiru irratti Yaaqoobii fi Esaawun eebbise. **21** Warri kaanis du'aa ka'uu wayyu argachuuf Yaaqoob yeroo du'etti amantiidhaan ilmaan jedhanii gad dhiifamuu didanii dhiphathan. **36** Yoosef tokko tokkoon eebbise; mataa ulee Warra kaanitti ni qoosame; ni garafamanis; isaatti irkatees sagade. **22** Yoosefis yeroo akkasumas foncaan hidhamanii mana hidhaatti du'etti amantiidhaan waa'ee Gibxi keessaa darbataman. **37** Dhagaadhaanis ni tumaman; ba'uu ijoollee Israa'el dubbate; waa'ee lafee iddo lamatti baqaqfaman; goraadeedhaan isaas ajaja kenne. **23** Yeroo Museen dhalatetti ajjeefaman. Deeguudhaan, ari'atamuu fi abbaa fi haati isaa mucaa midhagaa ta'u isaa dhiphachuudhaan gogaa hoolotaatii fi re'oottaa arganii utuu labsii mootichaa hin sodaatin uffatanii jooran; **38** addunyaan isaaniiif hin amantiidhaan ji'a sadii isa dhoksan. **24** maleetii. Isaanis gammoojiji fi gaara irra, holqaa Museen yeroo guddatetti ilma intala Fara'oон fi boolla keessa jooraa turan. **39** Warri kunneen jedhamee waamamuu amantiidhaan dide. **25** hundinuu yoo sababii amantii isaaniitiif jajaman Inni gammachuu cubbuutiin yeroo gabaabaaf iyuu isaan keessaa namni tokko iyuu waan gammaduu irra saba Waaqaa wajjin dhiphachuu waadaa galame sana hin arganne. **40** Waaqni filate. **26** Inni waan badhaasa isaa of duratti akka isaan nu qofa wajjin warra mudaa hin ilaaleef, Kiristooisif jedhee salphachuu akka qabne ta'aniif duraan dursee waan nuuf wayyu qabeenya Gibxi caalaa gatii guddaa qabuutti argeera.

fudhate. **27** Innis utuu dheekkamsa mootichaa hin sodaatin amantiidhaan Gibxi keessaa ba'e; isa hin mul'anne sana akka waan argeetti obsee eeggate. **28** Akka ergamaan hangafa ajjeesu sun hangafoota saba Israa'el hin tuqneefis amantiidhaan akka Faasiikaan ayyaaneffamu, dhiignis akka facaafamu godhe. **29** Sabni Israa'el akkuma nama lafa gogaa irra deemuutti amantiin Galaana Diimaa ce'e; warri Gibxi garuu yommuu akkuma sanatti ce'uu yaalanitti ni liqimfaman. **30** Dallaan Yerikoo erga guyyaa torba marfamee booddee amantiidhaan jige. **31** Sagaagaltuun Rahaab jedhamtu basaastota

12 Kanaafuu nu waan dhuga baatota akka duumessa guddaaakkanaatiin marfamneef kottaabaa hunda, cubbuu xaxee nu qabates of irraa baafnee ganna; dorgommii fuula keenya dura jirus obsaan jabaannee fiignaa; **2** kottaab Yesuus isa jalqabaa fi fiixaan baasaa amantii keenya ta'e sana irra ija keenya kaa'annaa. Innis gammachuu fuula isaa dura jiruuf jedhee qaaniif fannoo tuffachuun fannoo obsee mirga teessoo Waaqaa taa'e. **3** Isin akka dadhabdanii abdiin kutanneef isa mormii cubbamoota isa irra ga'e akkasii obse sana yaadatti qabadhaa. **4** Isin amma iyuu wal'aansoo cubbuu wajjin

gootan keessatti hamma dhiiga dhangalaasuutti gara dimimmisaa fi bubbee hin geenye; **19**
 jabaattanii hin mormine. **5** Dubbii jajjabinaa gara sagalee malakataatii fi gara sagalee dubbii
 kanakkuma ilmaaniitti isinittti dubbatuu sana dubbatuu hin geenye; warri isa dhaga'anis
 irraanfattaniirttu; innisakkana jedha: "Yaa akka dubbiin biraa dabalamee isaanitti hin
 ilma ko, adabbii Gooftaa hin tuffatin; yommuu dubbatamne kadhatan. **20** Isaan waan, "Bineensi
 inni si ifatus abdii hin kutatin; **6** Gooftaan iyyuu yoo tulluu sana tuqe dhagaadhaan
 warra jaallatu ni adabaatii; inni nama akka tumamee haa ajjeefamu" jedhamee ajajame
 ilmaatti ilaalu kam iyyuu ni adaba." **7** Rakkina sana obsuu hin dandeenyetii. **21** Wanti achitti
 akkuma adabbiitti obsaa; Waaqni akka ilmaan mul'ates waan sodaachisaa ta'eef Museen,
 isaatti isin adabaatii. Ilmi abbaan isaa hin "Ani sodaadhaan hollachaan jira" jedhe. **22**
 adabne ilma akkamii ti? **8** Isin yoo adabbii Isin garuu gara Tulluu Xiyoon, gara magaalaa
 ijoolleen hundinuu ittiin adabaman keessatti Waaqa jiraataa jechuunis Yerusaalem ishee
 hin hirmaanne isin diqaalota malee ijoollee samii keessaa dhuftaniirttu. Gara ergamoota
 dhugaa miti. **9** Kana malees nu hundinuu kumaatama gammachuun walitti qabamanii
 abbootii foonii kanneen nu adaban qabna turre; dhuftaniirttu; **23** gara waldaa kirstaanaa
 isaan kabajnas turre. Yoos Abbaa hafuurotaatiif hangafoota maqaan isaanii samii keessatti
 immoo hammam caalaa ajajamnee jiraachuu barreeffamee dhuftaniirttu. Gara Waaqa Abbaa
 qabna ree! **10** Abbootiin keenya akkuma isaanitti Murtii waan hundaa, gara hafuurota namoota
 gaarii fakkaatetti yeroo gabaabaaf nu adabaa qajeeltota warra mudaan hin qabne taasifamanii,
 turan; Waaqni garuu akka nu qulqullummaa **24** gara Yesuus araarsaa gidduu galeessa kakuu
 isaa keessatti hirmaannuuf faayidaa keenyaaf haaraa, gara dhiiga facaafame kan dubbii
 jedhee nu adaba. **11** Adabbiin hundinuu yeroo dhiigni Abeel dubbatu sana caalaa dubbatuu
 sana waan nama gaddisiisu malee waan nama dhuftaniirttu. **25** Isinis akka isa dubbachaa jiru
 gammachiisu hin fakkaatu. Ergasii garuu warra sana hin didneef of eeggadhaa. Erga isaan
 adabbii sanaan leenifamanii ifa qajeelummaa yeroo isa lafa irratti isaan akeekkachiise sana
 fi nagaan kenna. **12** Kanaafuu irree laafee fi jilba didanitti jalaa hin ba'in, nu immoo yoo isa samii
 dadhabe jabeessaa. **13** Naafti akka fayyuuf malee irraa nu akeekkachiisu sana irraa gara galle
 akka karaa irraa hin jal'anneef, "Miilla keessaniif akkamitti jalaa ba'uud dandeenyaa ree? **26** Yeroo
 daandii qajeelaa baafadhaa." **14** Nama hunda sanatti sagaleen isaa lafa sochoose; amma garuu
 wajjin nagaadhaan jiraachuu fi qulqulluu ta'uuf inni, "Ani ammas yeroo tokko lafa qofa utuu
 tattaaffadhaa; qulqullummaan malee namni hin ta'in samiwwanis nan sochoosa" jedhee
 kam iyyuu Gooftaa arguu hin danda'uutii. **15** waadaa galeera. **27** Dubbiin, "Ammas yeroo
 Nama kamitti iyyuu ayyaanni Waaqaa akka hin tokko" jedhu kun akka wanni hin sochoofamne
 hir'anee of eeggadhaa; hiddi hadhaa'aan biqilee hafee jiraatuuf, wanni sochoofamu jechuunis
 rakkina akka hin uumnee fi namoota baay'ees wanni uumame baduu isaa argisiisa. **28**
 hin xureessineef of eeggadhaa. **16** Namni kam Kanaafuu nu waan mootummaa hin sochoone
 iyyuu akka Esaawu isa mirga hangafummaa isaa argannuuf kottaa haa galateeffannu! Kabajaa fi
 nyaata tokkittiitti gurgurate sanaa sagaagaltuu sodaadhaanis karaa fudhatamaa ta'en Waaqa
 yookaan nama Waaqatti hin bulle hin taaneef haa waaqeffannu; **29** Waaqni keenya ibidda
 of eeggadhaa. **17** Inni ergasii yeroo eebba gubee balleessuuudhaatii.
 sana dhaaluu barbaadetti akka didame isin
 ni beektu. Inni yoo eebba sana imimmaaniin
 barbaade illee geeddarama tokko illee fiduu
 hin dandeenyee. **18** Isin gara tulluu tuqamuu
 danda'u fi ibiddi irraa boba'u, gara dukkanaa,
13 Akka obbolootaatti wal jaallachuu
 itti fufaa. **2** Keessumoota simachuu
 hin irraanfatinaa; namoonni tokko tokko
 akkasiin utuu hin beekin ergamoota Waaqaa
 simataniiruutii. **3** Warra mana hidhaa jiran

akka waan isaan wajjin hidhamtaniitti, akka isaan gammachuun hoijjetaniif isaaniif warra dhiphina keessa jiranis akka waan ajajamaa; yoo isaan gaddaan hoijjetan isin hin ofii dhiphattaniitti yaadadhaa. **4** Fuudhaa fi fayyaduutii. **18** Isin Waaqa nuu kadhadhaa. Nu heerumni nama hunda biratti haa kabajamu; akka karaa hundumaan qalbii qulqulluu qabnuu siren fuudhaa fi heerumaas qulqulluu haa fi akka jirenya kabajamaa jiraachuu hawwinu ta'u; Waaqni ejjitootaa fi sagaagaltootatti ni mirkaneeffanneerra. **19** Keessumattuu akka muraatii. **5** Jirenya keessan jaalala maallaqaa ani dafee deebi'ee gara keessan dhufuuf akka irraa jabeessaa eeggadhaa; wanni qabdan isin Waaqa kadhattan isin gorsa. **20** Waaqni nagaa haa ga'u; Waaqni, "Ani gonkumaa si hin dhiisu; inni karaa dhiiga kakuu bara baraatiin Gooftaa gonkumaas si hin gatu" jedheeraatii. **6** Kanaaf keenya Yesuus, Tiksee hoolotaa guddicha sana nu ija jabinaan, "Gooftaan gargaaraa koo ti; warra du'an keessaa kaase sun, (**aiōnios g166**) ani hin sodaadhu. Namni maal na gochuu **21** akka isin fedhii isaa raawwattaniif waan danda'a?" jenna. **7** Hooggantoota keessan gaarii hundaan isin haa qopheessu; innis karaa warra dubbii Waaqaa isinitti himanii turan Yesuu Kiristoosiitin waan isa gammachiisu sana yaadadhaa. Waan jirenya isaanii irraa nu keessatti haa hoijetu; ulfinni bara baraa argames ilaala; amantii isaanii duukaa bu'aa. **8** Yesuu Kiristoos kaleessa, har'a, bara baraaniis sanuma. (**aiōn g165**) **9** Barsiisa gosa hundumaa kan keessummaa ta'een hin fudhataminaa. akka isin ergaa gorsaa kana obsaan fudhattan Garaan keenyas sirna waa'ee nyaataatiin utuu isin kadhadha. **23** Akka obboleessi keenya hin ta'in ayyaanaan jabina argachuu qaba; Ximotewos mana hidhaatii hiikame akka sirni waa'ee nyaataaa warra isa kabajan iyyuu beektan nan barbaada. Yoo inni dafee as hin fayyadu. **10** Nu iddo aarsaa kan warri dhufe ani isin arguuf isa wajjin nan dhufa. **24** dukaana qulqulluu keessa tajaajilan irraa Hooggantoota keessan hundaa fi qulqulloota nyaachuuf mirga hin qabne tokko qabna. **11** hundatti nagaa naa himaa. Warri Iixaaliyaa Lubni ol aanaan dhiiga horii qabatee sababii irraa dhufanis nagaa isinii dhaamu. **25** Ayyaanni cubbuutiif aarsaa dhi'eessuuf jedhee Iddoo isin hunda wajjin haa ta'u.

Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana seena; foona horii sanaas qubata keessaa gad baafamee gubama. **12** Kanaafuu Yesuusis dhiiga ofiitiin saba qulqulleessuuf jedhee karra magaalattiiti alatti dhiphate. **13** Egaa kottaa nus salphina inni baate sana baannee iddo qubataatiin ala gara isaa haa dhaqnu. **14** Nu magaalaa dhufuuf jirtu eegganna malee magaalaa bara baraa asii hin qabnuutii. **15** Kanaafuu kottaa utuu gargar hin kutin karaa Yesuusiitiin aarsaa galataa Waaqaaf haa dhi'eessiu; aarsaan kunis dubbii maqaa isaa beeksisuuf afaan keenya keessaa ba'uu dha. **16** Waan gaarii gochuu fi waan qabdanis namaan ga'uun hin dhiisinaa; Waaqni aarsaa akkasiitti gammadaatii. **17** Hooggantoota keessaniif ajajamaa; isaaniifis bulaa. Isaan waan itti gaafatamtoota lubbuu keessanii ta'aniif isin eegu; kanas utuu gaddaan hin ta'in

Yaaqoob

1 Yaaqoob garbicha Waaqaatii fi kan Yesuus

Kiristoos Gooftichaa irraa, **2** Yaa obboloota ko, yommuu qorumsi adda addaa isin irra ga'utti akka gammachuu guutuutti fudhadhaa; **3** amantiin keessan qoramuun isaa akka obsa fi hamminna isin keessa jiraatu hunda of irraa isiniif argamsiisu beektuutii. **4** Akka isin fageessaa; dubbii lubbuu keessan fayyisuu bilchaatoo fi guutuu, warra hir'ina tokko danda'u kan isin keessatti facaafame sana iyuu hin qabne taataniif obsi hojii isaa haa garraamummaan fudhadhaa. **5** Isin keessaa namni tokko iyuu warra dubbicha hojii irra oolchitan ta'aa malee hanqina ogummaa yoo qabaate, Waaqa utuu warra dhaga'u qofaan of gowwoomsitan hin hin tuffatin nama hundumaaf arjummaan ta'inaa. **6** Inni irra hin oolchine kam iyuu nama of-ilaalee garuu yommuu kadhatu amantiin haa kadhatu; keessatti fuula isaa ilaallatu fakkaata; **7** Namni sun waan tokko illee Gooftaa biraa namni seera bilisaa kan hir'ina hin qabne sana nan argadha jedhee hin eeggatin; **8** inni nama hubatee ilaalu, kan akka seera sanaattis jiraatu, yaada lamaa ti; iddo tokkos hin dhaabatu. **9** kan waan dhaga'es hojii irra oolchuu malee Obboleessi gad qabame ol qabamuun isaatiin of hin irraanfanne sun waan hojjetu keessatti ni haa jaju. **10** Sooressi garuu gad qabamuun isaatti eebbfama. **11** Aduun ho'a gubuun baatee marga yoo jiraate inni of gogositii; daraaraan biqiltuu sanaas ni harca'a; **12** Namni qorumsa qabne isa kana: kunis ijomlee abbaa fi haadha obsu eebbfamaa dha; inni yommuu qorametti jabaatee waan dhaabateef gonfoo jirenyaa kan Waaqni warra isa jaallataniif waadaa gale sana ni argataatii. **13** Namni kam iyuu yommuu qoramutti, "Waaqatu na qoraa jira" hin jedhin. Waaqni hamaadhaan hin qoramutti; innis nama tokko illee hin qoru; **14** tokkoon tokkoon namaa garuu yommuu hawwii ofii isaa hamaa sanaan harkifamee gowwoomfamutti qorama. **15** Hawwiinis yommuu ulfooftetti cubbuu dhalti; cubbuun immoo yommuu guutumaan guutuutti guddattetti du'a dhalti. **16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogoggorinaa. **17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaa hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana biraa gubbaadhaa gad bu'a. **18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuf akkuma fedhii isaatti

dubbii dhugaatiin nu dhalche. **19** Yaa obboloota koo jaallatamoo, waan kana hubadhaa: Namni hundinuu dhaga'uutti haa ariifatu; dubbachuu suuta haa jedhu; aaruutti suuta haa jedhu; **20** aariin namaa qajeelummaa Waaqaa hin fi hamminna isin keessa jiraatu hunda of irraa isiniif argamsiisu beektuutii. **21** Kanaaf xuraa'ummaa hundaa erga of ilaalee booddee ni deema; yommusuma galaanaa kan bubbeen dha'amee oofamuutti ti. **22** Isin garuu **23** Namni dubbicha dhaga'ee hojii kenuu haa kadhatu; isaafis ni kennama. **24** innis hin shakkinis; namni shakku akka dambalii maal akka fakkaatu ni irraanfata. **25** Garuu **26** Namni waan amantaa qab of of haa jaju; inni akkuma daraaraa margaa ni se'u, kan garuu arraba isaa hin luugamanne harca'aatii. **27** Amantaan Waaqa Abbaa miidhaginni isaas ni bada. Sooressis utuma hojii keenya duratti qulqulluu ta'ee fi kan mudaa hin isaatiif olii gad fiiguu bada. **28** Namni qorumsa qabne isa kana: kunis ijomlee abbaa fi haadha hin qabnee fi haadhota hiyyeessaa rakkina isaanii keessatti kunuunsuu fi xuraa'ummaa addunyaa irraa of eeggachuu dha.

2 Yaa obboloota ko, isin waan Gooftaa keenya kan ulfinaa Yesuus Kiristoositti amantaniif nama wal hin caalchisinaa. **3** Namni qubeelaa warqee kaa'atee uffata bareedaas uffatu tokko gara wal ga'ii keessanii dhufa haa jennu; akkasumas hiyyeessi darsa uffatu ni dhufa haa jennu. **4** Isinis yoo namicha uffata bareedaas uffatu sanaaf ulfina addaa kennitanii, "Maaloo kottuu iddo gaarii taa'i!" jettan, yoo namicha hiyyeessaa sanaan immoo, "Ati achi dhaabadhu" yookaan "Kottutii miilla koo bira taa'i!" jettan, isin gidduu keessanitti garaa garummaa uumtanii warra yaada hamaan murteessitan hin taanee? **5** Yaa obboloota koo jaallatamoo, mee dhaga'aa! Waaqni akka isaan amantiitti

sooreyyii ta'anii fi akka isaan mootummaa hojii of keessaa hin qabne du'aa ta'e beekuu inni warra isa jaallataniif waadaa gale sana barbaaddaa? 21 Abbaan keenya Abrahaam dhaalaniif hiyyeeyyii addunyaa kanaa filateera yommuu ilma isaa Yisihaaqin iddo aarsaa mitii? 6 Isin garuu hiyyeeyyii salphiftaniirtu. irratti dhi'eessetti waan hujjetee sanaaf qajeelaa Warri isin qisaasutti jiran warruma sooreyyii ta'ee hin lakkaa'amnee ree? 22 Akka amantiin sana mitii? Kanneen gara mana murtiitti isin isaatii fi hojiin isaa tokkummaan hujjechaa harkisaa jiranis isaanuma mitii? 7 Maqaa turan ni argita; waan inni hujjeteenis amantiin kabajamaa isin ittiin waamamtan sanas kan isaa guutuu ta'e. 23 Kanaanis wanni katabbi arrabsan isaanuma mitii? 8 Seera mootii qulqulluu keessatti, "Abrahaam Waaqa amane; kan Katabbi Qulqulluu keessatti, "Ollaa kee kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef" jedhu ni garuu akka ofii keetti jaalladhu" jedhu sana raawwatame; innis michuu Waaqaa jedhame. 24 yoo dhugumaan eegdan isin waan qajeelaa Egaa akka namni hujjidhaanis malee amantii gochaa jirtu. 9 Yoo nama wal caalchiftan qofaan qajeelaatti hin lakkaa'amne ni argitu. garuu isin cubbuu hujjetan; seera durattis 25 Akkasuma immoo sagaagaltuun Rahaab akka seera cabsitootaatti isinitti murama. 10 jedhamtu yommuu basaastota simattee karaa Sababiin isas namni seera guutummaatti eegee kaaniin isaan geggeessitetti waan hujjetteen waan tokko qofa cabse kam iyyuu akka waan qajeeltuutti hin lakkaa'amnee ree? 26 Akkuma seera hunda cabseetti ilaalamati. 11 Inni, dhagni hafuura hin qabne du'aa ta'e sana, "Hin ejjin" jedhe sun akkasuma immoo, "Hin amantiin hojii hin qabnes du'aa dha.

ajjeesin" jedheeraatii. Ati yoo ejjuu baatte illee nama ajjeefnaan seera cabsiteerta. 12 Isin akka warra seera nama bilisoomsuun itti muramuutti dubbadhaa; hujjedhaas; 13 nama namaaf hin araaramnetti murtii araara hin qabnetu murama. Araarri murtii mo'a. 14 Yaa obboloota ko, namni tokko yoo, "Ani amantii qaba" jedhee garuu hojiin argisiisuu baate, kun faayidaa maalii qaba? Amantiin akkanaa isa fayyisuu danda'aa ree? 15 Fakkeenyaaaf obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko uffataa fi waan guyyaa guyyaan nyaatan hin qaban haa jennu. 16 Isin keessaa yoo namni tokko, "Nagaan deemaa; isinitti haa ho'u; quufaas" isaaniin jedhee garuu waan foon isaaniitiif barbaachisu tokko illee hin kenniniif, kun faayidaa maalii qaba ree? 17 Akkasumas amantiin hojiin hin mul'ifamne ofiinuu du'aa dha. 18 Namni tokko garuu, "Ati amantii qabda; ani immoo hojii qaba" jedha. Ati amantii kee hojii malee na argisiisi; anis hojii kootiin amantii koo sin argisiisa. 19 Akka Waaqni tokkichi jiru ati ni amanta. Kun gaarii dha! Hafuuronni hamoon iyyuu waan kana ni amanu; sodaadhaanis ni hollatu. 20 Yaa namicha gowwaa nana, ati akka amantiin

3 Yaa obboloota ko, baay'een keessan barsiistota hin ta'inaa; nu warra barsiisnutti murtii cimaan akka muramu ni beektuutii.

2 Nu hundinuu karaa baay'eedhaan gufanna. Namni waan dubbatu keessatti hin gufanne kam iyyuu nama hir'ina hin qabnee dha; dhagna isas guutummaatti to'achuu danda'a.

3 Fardi akka nuuf ajajamuuf yoo afaan isaa luugamne dhagna isaa guutuu gara barbaanne geessuu dandeena. 4 Mee doonii illee ilaala! Dooniin yoo akka malee guddaa ta'ee bubbbee jabaadhaan oofame illee namichi isa oofu batoo xinnoo isheetiin gara barbaadetti geessa. 5

Akkasuma immoo arrabni kutaa dhagnaa xinnoo dha; waan gurguddaadhaan of jaja. Bosonni hammam guddaa ta'u iyyuu qaanqee ibiddaa xinnaadhaan akka gubatu hubadhaa. 6 Arrabni ibidda; kutaawwan dhagnaa keessattis addunyaa hamminaa ti. Inni dhagna guutuu xureessa; adeemsaa uumamaattis ibidda qabsiisa; ofii isaatii immoo ibidda gahaannamiiitiin gubama. (Geenna

g1067) 7 Bineensonni gosa hundaa, simbirroonni, uumamawwan lafa irra loo'anii fi galaana keessa jiraatan hundinuu namaan madaqfamu; madaqfamaniirus; 8 arraba garuu namni tokko iyyuu leenjisuu hin danda'u. Arrabni hamaa

boqonnaa hin qabnee dha; summii nama Inni garuu ayyaana caalu nuuf kenna. Sababiin ajjeesunis kan guutamee dha. **9** Nu arrabaan Kataabbiin Qulqulluun, “Waaqni of tuultotaan ni Gooftaa fi Abbaa eebbfina; isumaan immoo nama morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana bifa Waaqaatiin uumame abaarra. **10** Afaanuma kenna” jedhuufis kanuma. **7** Kanaafuu Waaqaaf tokko keessaa eebbi fi abaarsi ba'a. Yaa bulaa. Diiyaabiloosi immoo mormaa; innis obboloota ko, wanni kun akkas ta'uu hin qabu. isin baqataa. **8** Waaqatti dhi'aadhaa; innis **11** Bishaan mi'aawaa fi hadhaa'an burqaa tokko isinitti ni dhi'aataa. Isin cubbamoonni harka keessaa ni ba'aa? **12** Yaa obboloota ko, mukni keessan dhiqadhaa; warri yaada lama qabdans harbuu ija ejersaa naqachuu yookaan wayiniin garaa keessan qulqulleeffadhaa. **9** Dhiphadhaa; ija harbuu naqachuu danda'aa? Akkasuma gaddaa; boo'as. Kolfi keessan boo'ichatti, immoo burqaan bishaan soogiddaa bishaan gammachuun keessan immoo gaddatti haa mi'aawaa kennuu hin danda'u. **13** Isin keessaa geeddaramu. **10** Fuula Gooftaa duratti gad ogeessii fi hubataan eenyu? Kanas inni jirenya of qabaa; inni immoo ol isin qabaa. **11** Yaa isaa gaariidhaan, hojii ogummaa kan gad of obboloota, wal hin hammeessinaa. Namni qabuudhaan hoijetamuun haa argisiisu. **14** obboleessa isaa hammeessu yookaan obboleessa Isin garuu yoo hinaaffaa hadhaa'aa fi hawwii isaatti muru kam iyuu seera hammeessa; ofittummaa garaa keessan keessaa qabaattan of seerattis ni mura. Garuu ati yoo seeratti murte hin jajinaa; dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa. seera sanatti muraa jirta malee isaaaf ajajamaa **15** Ogummaan kun kan lafaa ti; kan foonii ti; hin jirtu. **12** Inni seera tumuu fi Abbaan Murtii kan hafuura hamaati malee kan samii irraa tokkichuma; innis isa fayyisuu fi balleessuu dhufu miti. **16** Iddoo hinaaffaa fi hawwiin danda'uu dha. Garuu nama kaanitti muruuf ofittummaa jiru, jeequmsaa fi hojii hamminaa ati eenyu? **13** Egaa isin warri, “Har'a yookaan hundumatu jira. **17** Ogummaan samii irraa dhufu bor magaalaa kana yookaan magaalaa sana garuu duraan dursee qulqulluu dha; akkasumas dhaqnee wagga tokko achi turra; daldallees nagaa qabeessa; garraamii dha; ajajamaa dha; bu'aa argamma” jettan mee dhaga'aa. **14** Isin kan araaraa fi ija gaariin guutamee dha; wal waan bor ta'uuf jiru iyuu hin beektan. Jireenyi caalchisuu fi itti fakkeessuus of keessaa hin keessan maal innii? Isin hurrii yeroo xinnoof qabu. **18** Iji qajeelummaa warra nagaa buusaniin mul'attee ergasiim immoo badduu dha. **15** Qooda nagaadhaan facaafama.

4 Wanni lolaa fi walitti bu'uu isin gidduutti kaasu maali? Isaan hawwii isin keessatti wal lolan irraa dhufu mitii? **2** Isin ni hawwitu; garuu hin argattan. Kanaaf ni ajjeefu; ni hinaaftus. Garuu waan barbaaddan sana argachuu hin dandeessan. Kanaafis walitti buutu; wal loltus.

Isin waan Waaqa hin kadhanneef hin qabaattan. **3** Isin dharraa keessan hamaa guutachuuif jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif Qabeenyi keessan tortoreera; biliinis uffata yommuu kadhattan hin argattan. **4** Yaa ejjitoota, keessan nyaateera. **3** Warqee fi meetiin addunyaatti michoomuun Waaqatti diina ta'uu keessan sameera. Dandaa'un isaaniis isinntti akka ta'e hin beektanii? Namni michuu dhugaa ba'a;akkuma ibiddattis foon keessan addunya ta'u kam iyuu diina Waaqaa ta'a. **5** nyaata. Isin bara dhumaatiif qabeenya walitti Yookaan wanni Kataabbiin Qulqulluun, “Hafurri qabattaniirtu. **4** Kunoo, mindaan isin warra nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa” midhaan keessan haaman dhowwattan sun jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? **6** ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti

kanaa isin, “Yoo Gooftaan jedhe, nu ni jiraanna; waan kana yookaan waan sana ni hojjenna” jechuu qabdu. **16** Amma garuu isin of jajuu keessanitti gammaddu. Gammachuun akkasii hundi hamaa dha. **17** Egaa namni kam iyuu waan gaarii hojjechuu qabu utuma beekuu yoo hojjechuu baatee kun cubbuu isatti ta'a.

5 Isin yaa sooreyyii, sababii dhiphinni isinntti dhufuuf jiruutiif boo'aa; wawaadhaas. **2** jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif Qabeenyi keessan tortoreera; biliinis uffata yommuu kadhattan hin argattan. **4** Yaa ejjitoota, keessan nyaateera. **3** Warqee fi meetiin addunyaatti michoomuun Waaqatti diina ta'uu keessan sameera. Dandaa'un isaaniis isinntti akka ta'e hin beektanii? Namni michuu dhugaa ba'a;akkuma ibiddattis foon keessan addunya ta'u kam iyuu diina Waaqaa ta'a. **5** nyaata. Isin bara dhumaatiif qabeenya walitti Yookaan wanni Kataabbiin Qulqulluun, “Hafurri qabattaniirtu. **4** Kunoo, mindaan isin warra nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa” midhaan keessan haaman dhowwattan sun jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? **6** ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti

qabaniis gurra Gooftaa Waan Hunda Danda'u dhugaa irraa fagaate, namni biraa immoo yoo sanaa seeneera. **5** Isin qanarii fi gammachuun isa deebise, **20** inni nama cubbamaa karaa jal'aa lafa irra jiraattaniirtu. Guyyaal qalmaatiifis of irraa deebisu lubbuu namicha sanaa akka du'a gabbiftaniirtu. **6** Nama qajeelaa isiniin hin jalaa baasu, cubbuu baay'ees akka dhoksu haa morminetti murtanii ajjeeftu. **7** Kanaafuu yaa beeku.

obboloota, hamma dhufaati Gooftaatti obsaa.

Qonnaan bulaan tokko lafa irraa midhaan gaarii argachuuf hammam akka eeggatu, bokkaa duraatii fi kan dhumaa hamma argattuttis hammam akka obsu hubadhaa. **8** Isinis akkasuma obsaa; jabaadhaa dhaabadhaas; dhufaatiin Gooftaa dhi'aateeraatii. **9** Yaa obboloota, akka isinitti hin muramneef walitti hin guunguminaa.

Kunoo, Abbaan Murtii balbala dura dhaabateera.

10 Yaa obboloota, raajota maqaa Gooftaatiin dubbachaa turan sana akka fakkeenya dhiphinaa fi obsaatti fudhadhaa. **11** Kunoo, nu warra obsaan jabaattanii dhaabatan sanaan eebbifamoo jenna; Iyyoob obsuu isaa dhageessaniirtu; waan Gooftaan dhuma irratti isaaf godhes argitaniirtu. Gooftaan gara laafinaa fi araaraan kan guutamee dha. **12** Hundumaa caalaa immoo yaa obboloota ko, hin kakatinaa; samiin yookaan lafaan yookaan waan biraa tokkoon illee hin kakatinaa. Wanni isin jechuu qabdan, "Eeyyee" yookaan "waawuu" haa ta'u. Yoo kanaa achii isinitti murama. **13** Isin keessaa namni dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhatu.

Namni gammadu jiraa? Inni faarfanna galataa haa faarfatu. **14** Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni jaarsolii waldaa kiristaanaa haa

waamsifatu; isaanis maqaa Gooftaatiin zayitii isa dibanii haa kadhataniif. **15** Kadhabnaan amantiin godhamu nama dhukkubsatu ni fayyisa; Gooftaanis isa ni kaasa. Yoo inni cubbuu hojjeteet jiraates ni dhiifamaaf. **16** Kanaafuu akka fayyitaniif cubbuu keessan walitti himadhaatii walii kadhadhaa. Kadhabnaan nama qajeelaa humna qaba; waan guddaas ni hojjeta. **17**

Eeliyaas namuma akka keenyaa ture. Innis akka bokkaan hin roobneef jabeessee kadhat; bokkaanis waggaas sadii fi ji'a ja'a lafa irratti hin roobne. **18** Ammas deebi'ee kadhat; samiin bokkaa kenne; laftis midhaan baafte. **19** Yaa obboloota ko, isin keessaa namni tokko yoo

1 Phexros

ta'aa; abdii keessanis guutumaan guutuutti
ayyaana yeroo Yesuus Kiristoos mul'atutti

1 Phexros ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, **2** isinii kennamu sana irra kaa'adhaa. **14** Akka kanneen akka beekumsa Waaqa Abbaatti, ijoollee ajajamanii ta'aa malee hawwii hamaa karaa hojii qulqulleessuu Hafuuraatiin, akka bara wallalummaa keessanii sana duukaa Yesuus Kiristoosiif ajajamanii fi akka dhiigni isaa hin bu'innaa. **15** Qooda kanaa akkuma inni isaanitti facaafamuuf filatamaniitti: **3** Waaqaa fi isin waame sun qulqulluu ta'e, isinis waan Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos haa hoijetan hundumaan qulqulloota ta'aa; **16** eebbfam! Inni araara isaa guddaa sanaan, "Ani qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta'aa" warra du'an keessa ka'uun Yesuus Kiristoosiin jedhamee barreeffameeraati. **17** Isin erga isa abdii jiraataadhaaf lammata nu dhalc; **4** utuu wal hin caalchisin nama hunda akkuma akkasumas dhaala hin badne, kan hin xuroofne hojii isatti itti muru sana "Abbaa" jettanii yookaan hin geeddaramnetti nu galche; dhaallii waammattanii bara keessumsummaa keessan kunis samii keessa isinii kaa'ameera; **5** isin isa sodaachaa jiraadhaa. **18** Isin akka jireenyaa warra karaa amantiitiin hamma fayyina bara faayidaa hin qabne kan abbootii keessan irraa dhumaatti mul'achuudhaaf qophaa'e sanaatti dhaaltan irraa waan baduu danda'u kan akka humna Waaqaatiin eegamtanii dha. **6** Isinis meetiitii fi warqeetiin hin furamin beektuutii. yoo amma yeroo gabaabaaf qorumsa gosa **19** Garuu dhiiga gatii guddaa qabu, dhiiga garaa garaa keessa darbuu qabaattan iyyuu Kiristoos jechuunis hoolaa mudaay yookaan waan kanaan akka malee gammaddan. **7** hanqina hin qabne sanaatiin furamtaniirtu. Wanni kunis akka amantiin keessan kan warqee **20** Inni utuu addunyaan hin uumamin duraan yoo ibiddaan qulqulleeffame iyyuu badu sana dursee beekame; garuu isiniif jedhee bara caalu sun dhugaa ta'uun isaa mirkaneeffamee, dhumaata kana keessa mul'ate. **21** Isinis karaa yeroo itti Yesuus Kiristoos mul'atutti galata, isatiin Waaqa warra du'an keessa isaa kaasee ulfinaa fi kabaja fiduuf ta'e. **8** Isin utuu isa ulfinaa isaf kenne sanatti amantu; kunis akka hin argin isa jaallattu; amma yoo isa arguu amantiif fi abdiin keessan Waaqayyo ta'uuf. baattan iyyuu isatti amantu; gammachuu **22** Egaa isin waan akka obboloota keessaniif ibsamuu hin dandeenyee fi ulfinaa qabeessaanis jaalala dhugaa qabaattaniif jettanii dhugaadhaaf guutamtniirtu; **9** isin bu'aa amantiif keessanii jechuunis fayyina lubbuu keessanii argachaa jirtuutii. **10** Raajonni waa'ee ayyaana isinii kennamuuf jiru sanaa dubbatan sun itti jabaatanii waa'ee fayyina kanaa qorachaa, iyyaafachaas turan; **11** isaanis yommuu Hafuuri Kiristoos inni isaan keessa ture sun waa'ee dhiphina Kiristoosiitii fi waa'ee ulfinaa itti aanu sanaa duraan dursee dubbatetti yoomii fi haala akkamii keessa akka ta'u beekuuf yaalaa turan. **12** Namoonni Hafuura Qulqulluu isaa samiidhaa ergameen wangeela isinitti lallaban sun waan amma isinitti himan keessatti utuu ofii isaanii hin ta'in isin akka tajaajilan ifa ni ta'eef; waan kana ergamooni iyyuu gad fageenyaan arguu hawwu. **13** Kanaafuu mudhii qalbii keessanii hidhadhaa; warra of qaban

2 Kanaafuu hammina hunda, gowwoomsaa hunda, itti fakkeessummaa, weennoo fi maqaan nama balleessuu hunda of irraa fageessaa. **2** Akka ittiin fayyina keessaniif guddattaniifis akkuma daa'imman reefuu dhalataniitti aannan hafuuraa qulqulla'aa sana jabeessaa dharra'aa; **3** isin gaarummaa

Gooftaa dhandhamattaniirtutii. **4** Isin erga bilisummaa keessan immoo hammina dhoksuuf gara isaa, gara Dhagaa jiraataa namoonni itti hin fayyadaminaa; garuu akka tajaajiltoota tuffatanii Waaqni garuu filate gati jabeessa Waqaqatti jiraadhaa. **17** Nama hunda kabajaa; sanaa dhuftanii, **5** isinis akkuma aarsaa hafuuraa obbolummaa amantootaa jaalladhaa; Waaqa kan karaa Yesuu Kiristoosiin Waaqa biratti sodaadhaa; mootiifis ulfina kennaa. **18** Yaa fudhatamaa ta'e dhi'eessuudhaan luboota garboota, isinis gooftota keessan warra gaarii qulqullaa'oo ta'uuf akkuma dhagaawwan fi toloota qofa utuu hin ta'in warra jal'ootas jiraatootti mana hafuuraa taatanii ijaaramaa sodaa hundaan jalatti bulaa. **19** Namni tokko jirtu. **6** Katabbiin Qulqulluun, "Kunoo, yoo Waaqaaf jedhee dhiphina dabaan isatti ani Xiyoon keessa, dhagaa tokko, dhagaa dhufe obse galata qaba. **20** Isin yoo sababii golee filatamaa gati jabeessa nan kaa'a; balleessaa hojettaniif dhaanamtanii obsitan namni isa amanatu kam iyuu hin qaana'u" galata maalii argattu? Garuu yoo sababii waan jedhaatii. **7** Kanaafuu dhagaan kun isin warra qajeelaa hojettaniif dhiphattanii obsitan kun amantaniif dhagaa gati jabeessaa dha. Warra fuula Waaqaa duratti galata qaba. **21** Wanni hin amanneef garuu, "Dhagaan ijarttonni isin waamamtanifiis kanuma. Kiristoos akka tuffatan, dhagaa golee ta'eera." **8** Akkasumas, isin faana isaa duukaa buutaniif jedhee isiniif "Dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu dhiphachuudhaan fakkeenyi isinii kenneraatii. ta'e" jedhameera. Isaanis waan dubbii sanaaf **22** "Inni cubbuu hin hoijenne; sobni afaan isaatiif ajajamuu didaniif gufatan; dhugumaanuu isaan hin baane." **23** Yeroo isaan isa arrabsanitti inni kanumaaf ramadaman. **9** Isin garuu akka isaan hin arrabsine; yeroo dhiphatettis nama galata isa dukkana keessaa gara ifa isaa hin doorsifne. Garuu isa qajeelummaan muru dingisiisaatti isin waame sanaa labsitanifi sanatti imaanaa of kenne. **24** Inni mataan isaa dhaloota filatame, luboota mootii, saba akka nu cubbuu duunee qajeelummaaf immoo qulqulluu, saba Waaqaa kan addaa taataniiirtu. jiraannuuf jedhee dhagna isaatiin cubbuu **10** Isin dur saba Waaqaa hin turre; amma keenya fanno irratti baate; isinis madaa isaatiin garuu saba Waaqaa ti; isin dur araara hin fayyitaniirtu. **25** Isin dur akkuma hoolota karaa arganne; amma garuu araara argattaniirtu. **11** irraa badanii turtan; amma garuu gara Tiksee fi Yaa michoota jaallatamoo, isin waan addunyaa Phaaphaasiif lubbuu keessaniitti deebitaniirtu. keessatti alagoottaa fi keessummoota taatanifi akka hawwii foonii kan lubbuu keessan lolu irraa fagaattan ani isinin gorsa. **12** Akka ormoonni akka waan isin hammina hojjetaniitti maqaa isin balleessan sun, hojii keessan isa gaarii organii guyyaa Waaqni nu ilaaluu dhufutti ulfina isaaaf kennaniif isaan gidduutti amala gaarii qabaadhaa. **13** Gooftaadhaaf jedhaatii taayitaa namaa hunda jalatti bulaa; mootii taayitaa ol aanaa qabu **14** yookaan bulchitoota inni akka isaan namoota balleessaa hojjetan adabanii warra waan qajeelaa hojjetan immoo galateeffatanifi erge hundumaa jalattis bulaa. **15** Waaqni akka isin waan gaarii hojjechuudhaan haasaa wallalummaa namoota gowwaa afaan qabachiftan fedhaatii. **16** Akka warra bilisummaa qabaniitti jiraadhaa;

3 Yaa niitota, yoo dhirsoonni dubbicha hin amanne tokko tokko jiraatan akka isaan dubbii tokko malee amaluma niitota isaaniitiin booji'amaniif isinis akkasuma dhirsoota keessaniif ajajamaa; **2** isaanis yommuu qulqullinaa fi sodaa isin jirenya keessan keessatti qabdan arganitti ni booji'amu. **3** Miidhaginni keessan faaya alaan mul'atuun jechuunis shurrubbaa dha'achuu, warqee kaa'achuu fi uffata bareedaa uffachuun hin ta'in; **4** qooda kanaa miidhaginni keessan miidhagina keessa namummaa keessanii haa ta'u; innis miidhagina hafuura garraamii fi tasgabbaa'aa, kan hin badne, kan fuula Waaqaa duratti gatii guddaa qabu haa ta'u. **5** Dubartoonni qulqullooni durii warri Waaqa abdatanis akkasuma dhirsoota isaaniitiif ajajamuudhaan

of miidhagsan; **6** Saaraanis Abrahaamiin jiraataa taasifamee immoo dhaqee hafuurota “Gooftaa” jettee waamaa isaaf ajajamaa terte. mana hidhaa jiranitti lallabe; **20** isaanis bara Isinis yoo waan qajeelaa hojjettanii fi sodaachuu Nohi keessa utuu dooniin ijaaramaa jiruu, yeroo baattan intallan ishee ti. **7** Yaa dhirsoota, Waqaani obsaan eegetti warra hin ajajaminii isinis akkasuma akka isaan dadhaboo ta'an dha. Doonii kanaanis nama muraasa, walumatti hubadhaatii ulfina isaaniif kenuudhaan niitota nama saddeeti qofatu badiisa bishaanii jalaa keessan wajjin jiraadhaa; kanas sababii isaanis ba'e; **21** bishaan kun fakkeenya cuuphaa amma isin wajjin ayyaana jireenya dhaalaniif akka iyyuu isin fayyisuut; kunis dhagna irraa xurii wanni tokko iyyuu kadhaa keessan hin baasuu utuu hin ta'in qalbii qulqulluun Waqaqaaf gufachiifneef jedhaatii godhaa. **8** Dhuma irratti waadaa galuu dha. Innis du'aa ka'u Yesuus hundi keessan yaada tokko qabaadhaa; walii Kiristoosiin isin fayyisa; **22** Kiristoos samiitti ol na'aa; akka obbolootaatti wal jaalladhaa; garaa ba'ee mirga Waqaqa jira; ergamoonni Waqaqa, laafotaa fi warra gad of qabanis ta'aa. **9** Hamaa, aangoowwanii fi humnoonni hundinuu isa hamaadhaan hin deebisinaa; yookaan arrabsoo, jalatti bulu.

arrabsoodhaan hin deebisinaa; qooda kanaa eebbisaa. Isinis akka eeba dhaaltaniif kanumaaf waamamtaniitii. **10** “Namni jireenya jaallatu, kan bara gaariis arguu hawwu kam iyyuu, arraba isaa hammina irraa, hidhii isaa immoo soba dubbachuu irraa haa eeggatu. **11** Inni hammina irraa deebi'ee gaarii haa hoijetu; nagaa haa barbaadu; duukaa haa bu'us. **12** Iji Gooftaa qajeeltota irra jiraatii; gurri isaa kadhata isaaniitiif banamaa dha; garuu fuulli Gooftaa warra hamaa hojjetanitti ni hammaata.” **13** Isin gaarii hojjechuuf yoo hinaaftan, eenyutu isin miidha? **14** Garuu yoo qajeelummaaf jettanii dhiphattan isin ebbifamoo dha. “Sodaachisuu isaanii hin sodaatinaa; hin jeeqaminaas.” **15** Garuu garaa keessan keessatti Kiristoos Gooftichaaf ulfina guddaa kennaa. Nama sababii abdiis isin qabdan sanaa isin gaafatu kamiif iyyuu deebii kenuuf yeroo hunda qophaa'aa. Waan kana immoo garraamummaa fi sodaan godhaa; **16** isinis yommuu namoonni waa'ee keessan waan hamaa dubbatanitti akka warri amala gaarii isin Kiristoos keessatti qabdan sana arrabsan qaana'aniif yaada gaarii qabaadhaa. **17** Dhiphachuun keessan fedhii Waqaqa yoo ta'e, hamaa hojjetanii dhiphachuu irra gaarii hojjetanii dhiphachuu wayya. **18** Kiristoosis Waqaati isin fiduuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'iniif si'a tokko cubbuuf dhiphateeraatii. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame; **19** erga

4 Kanaafuu waan Kiristoos foon isaatiin dhiphateef isinis yaaduma akkasiittiin hidhadhaa; sababiin isaaas inni fooniin dhiphate cubbuu dhiiseera. **2** Kanaafuu inni bara jireenya isaa kan foonii isa hafe sana akka fedhii Waqaqaatti jiraata malee akka hawwii namaatti hin jiraatu. **3** Yeroon isin duraan waan ormoonni hojjechuu jaallatan sana jechuunis jireenya gad dhiisii irratti, hawwii foonii irratti, machii irratti, addaggummaa irratti, gar malee dhuguu fi waqaeffanna waaqota tolfaamoo kan jibbisiisa ta'e irratti balleessitan sun haa ga'u. **4** Isaanis sababii isin gara jireenya gad dhiisii akkasiitti isaan wajjin hin fiigneef ni dinqisiifat; isin arrabsus. **5** Garuu isaan Waqaqa warra jiranii fi warra du'anitti muruuf qophaa'e sana duratti deebii ni kenuu. **6** Kanaafuu karaa fooniitiin akkuma namaatti akka isaanitti muramuuf, karaa hafuuraatiin immoo akka Waqaqaatti akka jiraataniif wangeelli warra du'anii jiranitti iyyuu lallabameera. **7** Dhumni waan hundaa dhi'aateera. Kanaaf akka Waqaqa kadhachuu dandeessaniif dammaqaa; warra of qabanis ta'aa. **8** Waan hunda caalaatti jaalala ho'aa waliif qabaadhaa; jaalalli cubbuu baay'ee dhoksaatii. **9** Guungummii malee wal keessumsiisaa. **10** Tokkoon tokkoon namaa kennaa warra kaan tajaajiluuf argate kam iyyuu akkuma abbaa imaanaa amanamaa kan ayyaana Waqaqa bifa garaa gaaraatiin jiru sanaa tokkootti itti fayyadamuu qaba. **11** Namni dubbatu kam

iyuu akka nama dubbi Waaqaa dubbatuutti haa dubbatu. Namni tajaajilu kam iyyuu akka Waaqni waan hunda keessatti karaa Yesuus Kiristoosiin galateeffamuuf jedhee jabina Waaqni isaaf kenneen haa tajaajilu. Ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. (*aiōn g165*) 12 Yaa michoota qabiisa akka wayyaatti uffadhaa; "Waaqni of jaallatamoo, qorama akka ibiddaa kan amma tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif ittiin dhiphachaa jirtan kana akka waan wannimmooyaa kennaatii." 6 Kanaafuu akka haaraan isinitti dhufeetti hin dingisiifatinaa. 13 Waaqni yeroo malutti ol isin qabuuf, harka Garuu isin yeroo ulfinni isaa mul'atutti akka isaa humna qabeessa sana jalatti gad of qabaa. baay'ee gammaddaniif waan dhiphina Kiristoos 7 Inni isiniif waan yaaduuf, yaaddoo keessan keessatti qooda fudhattaniif gammadaa. 14 Yoo hunda isa irra kaa'adhaa. 8 Warra of qaban maqaa Kiristoosiitiif jettanii arrabsamtan isin ta'a; dammaqaas. Diyyabiloos diinni keessan eebbifamoo dha; Hafuurri ulfinaatii fi Hafuurri nama liqimsu barbaadee akkuma leenca aaduu Waaqaa isin irra boqotaatii. 15 Isin keessaa nanaanna'atii. 9 Sababii akka obboloonni namni kam iyyuu akka nama nama ajjeesuutti yookaan akka hattuutti yookaan akka nama yakka hojjetuutti yookaan akka nama dubbii namaa keessa seenuutti hin dhiphatin. 16 ayyaana hundaa karaa Kiristoosiin gara ulfina Garuu namni tokko yoo sababii Kiristaana ta'eef isaa kan bara baraatti isin waame sun erga dhiphate maqaa sanaan Waaqa haa galateeffatu isin yeroo gabaabaaf dhiphattanii booddee inni malee hin qaana'in. 17 Yeroon itti murtiin mana Waaqaatii jalqabu dhi'aateeraatii; murtiin jabeessas. (*aiōnios g166*) 11 Bara baraa hamma bara kun yoo narratti jalqaba ta'e dhunni warra wangeela Waaqaatiif hin ajajamnee akkum haa ta'u ree? 18 "Erga qajeeltonni fayyuun rakkisaa ayyaana Waaqaa isa dhugaa ta'e sana dhugaa ta'e, namni Waaqatti hin bullee fi cubbamaan ba'uuf harka Silwaanos isa ani akka obboleessa maal haa ta'u ree?" 19 Kanaafuu warri akka amanamaatti hedu sanaatiin gabaabumatti fedhii Waaqaatii diphatan lubbuu isaanii barreesee isinii ergeera. Ayyaana kanaan Uumaa isaanii amanamaa sanatti imaanaa jabaadhaa dhaabadhaa. 13 Waldaan kiristaanaa kennatanii waan gaarii hojjechutti haa fufan. 12 Anis isin jajjabeessuudhaaf, akka wanni kun isheen isin wajjin filatamtee Baabilon keessa jirtu sun nagaa isinii dhaamti; ilmi koo Maarqosis akkasuma nagaa isinii dhaama. 14 Dhungoo jaalalaatiin nagaa wal gaafadhaa. Isin warra kan Kiristoos taatan hundaaf nagaan haa ta'u.

5 Ani akka maanguddoo akkuma isaanii tokkootti, akka dhuga baatuu dhiphina Kiristoosiin fi akka nama ulfina mul'achuuf jiru sana keessatti qooda qabu tokkootti akkana jedhee maanguddoota isin gidduu jiran sana nan gorsa; 2 karra hoolotaa Waaqaa kan tika keessan jala jiru eeguudhaan tiksoota ta'a; kanas sababii dirqamtaniif utuu hin ta'in fedhiidhuma keessaniin akka Waaqni akka isin taatan barbaadutti, bu'aa nama qaanessu argachuuuf utuu hin ta'in hawwii guddaa tajaajilaaf qabdaniin godhaa; 3 karra hoolotaatiif fakkeenya ta'a malee warra imaanaa isinitti

2 Phexros

1 Simumon Phexros garbichaa fi ergamaa Yesuus godaanee booddee yeroo hunda waan kana Kiristoos irraa, **2** Beekumsa Waaqaatii fi yaadachuu dandeessan gochuuf nan carraaqa. **16** beekumsa Gooftaa keenya Yesuusiin ayyaannii Nu yommuu waa'ee humnaa fi dhufaattii Gooftaa fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Humni keenya Yesuus Kiristoos isinitti himnetti, waaqummaa isaa karaa isa ulfina isaati fi surraa isaa ijuma keenyaan argineeti malee gaarummaa isaatiin nu waame sana beekuu oduu haxxummaadhaan uumame duukaa keenyaatiin waan jireenyaa fi Waaqatti buluuf buunee miti. **17** Innis yommuu sagaleen, nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **4** "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani Kennaa kanaanis isin badiisa sababii hawwii isatti baay'ee nan gammada" jedhu sun Ulfina hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii Surra qabeessa sana bira a dhufeffitti, Waaqa akka amala waaqummaa isaa sana keessatti Abbaa bira kabajaa fi ulfina argateeraatii. hirmaattaniif jedhee karaa kennaa kanaatiin **18** Nu mataan keenya iyyuu yeroo isa wajjin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu tulluu qulqulluu irra turretti, utuu sagaleen nuuf galeera. **5** Sababuma kanaaf amantii kun samii irraa dhufuu dhageeny. **19** keessan irratti gaarummaa, gaarummaa irrattis Kanaafuu dubbiin raajonni dubbatan sun beekumsa dabalachuu waan isinii danda'ame ittuma caalee nuuf mirkaneeffame; isinis hunda godhaa; **6** akkasuma beekumsa irratti hamma boruun baqaqee bakkalchi barii garaa of qabuu, of qabuu irratti obsaan dhaabachuu, keessan keessatti ba'utti yoo akkuma ibsaas obsaan dhaabachuu irratti Waaqatti buluu, **7** dukkana keessatti ibsuutti dubbii kanaaf Waaqatti buluu irratti jaalala obbolummaa, xiyyeffannoo kennitan waan gaarii gochuu jaalala obbolummaa irratti immoo jaalala keessan. **20** Raajiin Kataabbi Qulqulluu kam dhugaa dabaldhaa. **8** Yoo isin waan kana hunda iyyuu hiikkaa raajichaa kan mataa isaatiin qabaattanii ittuma isinii baay'achaa deeme, wanni kun akka isin Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos beekuu keessatti dadhaboo fi bu'aa dhabeeyii hin taane isin godha. **9** Garuu namni waan kana hin qabne kam iyyuu jaamaa dha; fagoottis arguu hin danda'u; cubbuu isaa durii sana irraa qulqulleeffamuu isaa irraanfateera. **10** Kanaaf yaa obboloota ko, waamamuu fi filatamuu keessan mirkaneeffachuu caalaatti hinaaffaa qabaadhaa. Yoo waan kana gootan isin hin gufattan; **11** akkasiin gara mootummaa bara baraa kan Gooftaa keenya fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoositti galuu giutummaatti isiniif kennama. (aiōnios g166) **12** Kanaafuu isin wantoota kanneen beektanii, dhugaa amma qabdani kanatti jabaatanii dhaabattanii iyyuu ani yeroo hunda wantoota kanneen isin yaadachiiuu nan barbaada. **13** Ani hamman dinkaana kana keessa jirutti waan kana isin yaadachiisuudhaan isin dammaqsuu koo qajeelaa nan se'a; **14** ani akka Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos naaf ibsetti, dinkaana koo kana akkan dafee of irraa baasu beekaatii. **15** Ani akka isin erguma an i isin bira a

2 Akkuma raaonni sobduun saba gidduu turan sana, barsiistonni sobduun isin gidduu ni jiraatu. Isaan Goofticha isaan fure sana gananii, barsiisa sobaa kan nama balleessu dhoksanii galchu; kanaanis badiisa ariifatu ofitti fidu. **2** Namoonni baay'eenis amala isaanii isa qaanessa sana duukaa bu'u; sababii isaaniitiin karaan dhugaa ni arrabsama. **3** Barsiistonni kunneen doqnummaa isaaniitiin oduu ofumaan uumanii odeessaniin isin qisaas. Murtiin bara dheeraan dura isaanitti murame sun amma illee hojjechaa jira; badiisni isaaniis hin mugu. **4** Waaqni yeroo ergamoonni cubbuu hoijetanitti utuu isaanii hin hilin akka isaan guyyaa murtiitiif turfamaniif foncaadhaan dukkana keessatti hidhee gahaannamitti erga isaan darbatee, (Tartaroō g5020) **5** utuu addunyaa

duriitiif hin hilin Nohi isa qajeelummaa lallabu isaatiif harreen isa ifatte; horiin duudaan namoota biraat torba wajjin oolchee warra afaan nammaa dubbathee maraatummaa raajii Waaqatti hin bulletti bishaan badiisaa erga sanaa ittifie. **17** Namoonni kunneen burqaaf fidee, **6** magalaawwan Sodoomii fi Gomoraas bishaan hin qabnee fi hurrii bubbeen oofamuu hamma isaan daaraa ta'anitti gubuudhaan itti dha. Dukkanni limixiin isaaniif kaa'ameera, muree, fakkeenyaa waan warra Waaqaaf hin (**questioned**) **18** Isaan dubbii faayidaa hin qabnee fi bulletti dhufuu jiruu erga isaan godhee, **7** dubbii of tuulummaa odeessu; warra namoota namicha qajeelaa jechuunis Looxi isa jirenya jirenya dogoggoraa keessa jiraatan keessaa xuraa'aa fincilootaatiin dhiphachaa ture sana baqatanii ba'an hawwii foonii hamaadhaan erga badiisa oolchee, **8** namichi qajeelaan gowwoomsu. **19** Isaan utuma ofii isaaniitii iyuu sun yeroo gidduu isaanii jiraachaa turetti garboota badiisaa ta'anii jiranuu birmadummaa guyyuma guyyaan fincila isaanii sana arguu fi isaan abdachiis; namni tokko waan isa mo'ate dhaga'uudhaan lubbuun isaa qajeeltuun sun isa kamiifuu ni garboomaatii. **20** Isaan erga Gooftaa keessatti dhiphachaa turtee, **9** wanni kun akkas keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos ta'ee Gooftaan akkamitti akka warra Waaqaaf beekuudhaan xuraa'ummaa addunyaa keessaa bulan qorumsa keessaa baasuu fi akka itti ba'anii booddee yoo amma illee deebi'anii warra jal'aa hamma guyyaa murtiitti adabbiif xuraa'ummaa sanaan qabamanii fudhataman tursu beeka. **10** Wanni kun keessumattuu haalli isaanii kan dhumaa isa jalqabaa sana warra hawwii foonii xuraa'aa sana duukaa caalaa hammaata. **21** Isaan karaa qajeelinaa bu'anii fi warra abbootii taayitaa tuffatanitti beekanii ajaja qulqulluu isaanii kennname sanatti ni cima. Namoonni kunneen ija jabeeyyi dugda galuu irra utuu duraanuu karaa qajeelinaa fi of tuultota; isaan ulfina qabeeyyi samii sana beekuu baatanii isaaniif wayya ture. **22** arrabsuu hin sodaatan; **11** ergamoonni iyuu Mammaaksi, "Sareen diddiga isheetti deebiti" yoo isaan caalaa jajjaboo fi humna qabeeyyi akkasumas, "Booyeen dhiqamte dhoqkee ta'an iyuu fuula Gooftaa duratti uumamawwan keessa gangalachuu isheetti deebiti" jedhu sun akkasii arrabsanii hin himatan. **12** Namoonni isaan irratti mirkanoeffame.

kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu. Isaan akkuma bineensota qalbii hin qabnee ti; akkuma uumamawwan miira isaaniitii qajeelfaman kanneen qabamuu fi ajjeefamuu qofaaf dhalatanii ti; akkuma bineensonni sun badanitti jarris ni badu. **13** Miidhaa isaan hoijetaniif miidhaatu deebi'aaf. Isaan guyyaa adiidhaan gara malee machaa'uu akka gammachuutti fudhatu. Yeroo isin wajjin nyaataa fi dhugaatiitti dhi'aatanittis isaan gowwoomsaa isaaniitii gidduu keessanitti xurii fi waan fafaa ta'u. **14** Waan jji isaanii ejjaan guutameef isaan cubbuu hojjechuu hin dhiisan; warra hin jabaatin gowwoomsu; garaan isaanii doqnummaa barateera; isaan ijoollee abaaramanii dha! **15** Karaa qajeelaa dhiisanii karaa Bala'aam ilma Bosoor isa gatii jal'inaa jaallate sanaa duukaa bu'uuf karaa irraa badan. **16** Bala'aam garuu sababii dogoggora

3 Yaa michoota jaallatamoo, ani amma xalayaan lammaffaa isiniif barreessuu koo ti. Lamaan isaanii iyuu keessatti isin yaadachiisuuudhaan qalbii keessan qulqulluu sana nan kakaasa. **2** Isin dubbii dur raijota qulqulluuudhaan dubbatamee fi ajaja Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenyaa kan karaa ergamoota keessaniitii dubbatamee sana akka yaadattan nan barbaada. **3** Akka bara dhumaa keessa ga'istoonni ga'isaa hawwii hammaa kan ofii isaanii duukaa bu'aa dhufan duraan dursaatii beekaa. **4** Isaanis, "dhufatiin inni waadaa gale kun meerre? Wanni hundinuu erga abbootiin keenya du'anii jalqabee akkuma yeroo jalqaba uumamaatti itti fufeeraatii" jedhu. **5** Garuu isaan akka samiwwan bara baay'een dura dubbii Waaqaatiin uumaman, akka laftis bishaan irraa fi bishaaniin tolfaamte utuma beekanuu didan. **6** Addunyaan yeroo sanaas bishaanuma kanaan liqimfamee bade.

7 Dubbiidhuma kanaanis samiiwwanii fi lafti jabaattanii irra dhaabattan irraa hin kufneef yeroo ammaa jiran kunneen guyyaa murtii, of eeggadhaa. 8 Garuu ayyaanaa fi beekumsa kan badiisa namoota Waaqaaf hin bulleetiif Gooftaa keenya fi Fayyisaa keenya Yesuus kaa'amanii ibiddaaf turfamaniiru. 9 Yaa Kiristoosiin guddadhaa. Ammas, bara baraanis michoota jaallatamoo, isin garuu waan tokkicha ulfinni isaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

kana hin irraanfatinaa. Gooftaa biratti guyyaan tokko akka wagga kumaa, waggaan kumnis akka guyyaa tokkoo ti. 10 Gooftaan akka namoonni tokko tokko lafa irra harkifata jedhanii yaadan sana, waadaa isaa guutuu irratti lafa irra hin harkifatu. Inni akka namni hundinuu qalbii jijiirrachuuf jedhee isinii obsa malee akka namni tokko iyuu badu barbaadee miti. 11 Guyyaan Gooftaa garuu akkuma hattuutti dhufa. Samiiwwan sagalee guddaadhaan dhabamu; wanni samiiwwan keessa jiru hundinuu ho'a guddaadhaan baqa; laftii fi wanni ishee irra jiru hundinuu ni gubata. 12 Wanni hundinuu akkasitti bada erga ta'ee, isin nama akkamii ta'uu qabdu ree? Jireenyä qulqullu fi Waaqaaf bulu jiraachuu qabdu; 13 kanas guyyaa Waaqaa eeggachaa, dhufaatii isaas ariifachiisaa gochuu qabdu. Guyyaa sana samiiwwan ibiddaan badu; wanni samiiwwan keessa jirus ho' aan baqa. 14 Nu garuu akkuma waadaa isaatti samiiwwan haaraa fi lafa haaraa qajeelinni keessa jiraatu eegganna. 15 Kanaafuu yaa michoota jaallatamoo, isinis sababii waanuma kana eeggataniif akka warra xurii fi hir'ina hin qabne, warra nagaan isa wajjin jiraatan taataniif yaalii isinii danda'ame hunda godhaa. 16 Akkuma Phaawulos obboleessi keenya jaallatamaan sun ogummaa Waaqni kenneefiin isinii barreesse sana akka obsi Gooftaa keenya fayyina ta'e yaadatti qabadhaa. 17 Innis waa'ee waan kanaa dubbatee xalayoota isaa hunda keessatti haaluma kanaan barreessa. Xalayoota isaa keessas waan hubachuun nama rakkisu tokko tokkotu jira; wallaaltunnii fi warri jabaatanii hin dhaabanne akkuma Kataabbiwwan Qulqullu kaan jal'isan sana kanas badiidhuma ofii isaaniitiif ni jal'isu.

Kanaaf yaa michoota jaallatamoo, isin sababii duraan dursitanii waan kana beektaniif akka dogoggora fincilitoataatiin fudhatamnii hundee

1 Yohannis

1 Nu waa'ee Dubbii jirenyaa kan jalqabaa kaasee ture, kan dhageenye, kan ija keenyaan argine, kan ilaallee fi kan harki keenyas qaqqabe kana labsina. **2** Jirenyi mul'ateera; nus isa argineerra; dhugaas ni baanaaf; nu jirenya bara baraa isa Abbaa wajjin turee fi isa nutti mul'ate sana isinitti labsina. (aiōnios g166) **3** Akka isinis nu

jedhu kam iyyuu akkuma Yesuus jiraate sanatti jiraachuu qaba. **7** Yaa obboloota, ani ajaja moofaa isuma jalqabaa kaasee isin bira ture sana malee ajaja haaraa isinii hin barreessu. Ajajni moofaan kunis ergaadhumaa isin dhageessan sana. **8** Ta'us ani ajaja haaraa tokko isiniif nan barreessa; sababiin isaas dukkanichi darbaa, ifni dhugaa immoo waan amma iyyuu ifaa jiruuf dhugaan isaa isa keessattii fi isin keessatti wajjin tokkummaa qabaattaniif waan arginee fi waan dhageenye isinitti labsina. Tokkummaan keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos amma illee dukkan keessa jira. **10** Namni wajjin. **4** Nus akka gammachuun keenya guutuu obboleessa isaa jaallatu hundinuu ifa keessa ta'uuf waan kana barreessina. **5** Ergaan nu isa jiraata; wanni isa gufachiisu tokko iyyuu isa irraa dhageenye, kan isinittis labsinu isa kana: keessa hin jiru. **11** Namni obboleessa isaa jibbu Kunis akka Waaqni ifa ta'ee fi akka dukkan garuu dukkan keessa jira; dukkanuma keessa gonkumaa isa keessa hin jirree dha. **6** Nu isa jiraatas; inni waan dukkan sun isa jaamseef wajjin tokkummaa qabna jennee yoo dukkan gara itti adeemu hin beeku. **12** Yaa ijolle, keessa deddeebine ni sobna; dhugaa sanaanis cubbuun keessan sababii maqaa isaatiif waan hin jiraannu. **7** Garuuakkuma inni ifa keessa jiru isinii dhiifameef ani isiniifin barreessa. **13** sana, nus yoo ifa keessa deddeebine walii wajjin Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee tokkummaa qabna; dhiigni Ilma isaa Yesuus jiru sana beektaniif ani isiniifin barreessa. cubbuu hundumaa irraa nu qulqulleessa. **8** Nu Yaa targaggoota, isin waan isa hamaa sana yoo cubbuu hin qabnu jenne of gowwoomsina; mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **14** Yaa dhugaanis nu keessa hin jiru. **9** Yoo cubbuu ijolle, isin waan Abbaa beektaniif, ani isiniifin keenya himanne, inni cubbuu keenya nuu barreessa. Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa dhiisuuuf amanamaa fi qajeelaa dha; jal'ina kaasee jiru sana beektaniif, ani isiniifin hunda irraas nu qulqulleessa. **10** Nu yoo cubbuu barreessa. Yaa targaggoota, isin waan jajjaboo hin hojennee jenne immoo sobduu isa goona; taataniif, waan dubbiin Waaqaa isin keessa dubbiin isas nu keessa hin jiru.

2 Yaa ijolle ko, ani akka isin cubbuu hin hojenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hojjetu nu Abbaa biraa abukaattoo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti. **3** Nu yoo ajaja isaa eegne, kanaan akka isa beekne ni beekna. **4** Namni, "Ani isa nan beeka" jedhu kan garuu ajaja isaa hin eegne kam iyyuu sobduu dha; dhugaanis isa keessa hin jiru. **5** Garuu yoo namni kam iyyuu dubbii isaatiif ajajame, jaalalli Waaqaa dhugumaan isa keessatti guutuu ta'a. Kanaanis nu akka isa keessa jirru ni beekna; **6** namni ani isaanan jiraadha ofin

jiraatuuf, waan isa hamaa sanas mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **15** Addunyaa yookaan waan addunyaa keessa jiru tokko illee hin jaallatinaa. Eenyu iyyuu yoo addunyaa jaallate, jaalalli Abbaa isa keessa hin jiru. **16** Wanni addunyaa keessa jiru hundinuu jechuunis hawwiin foonii, hawwiin ijaa, akkasumas waan qabaniin kooruun kan addunyati malee kan Abbaa miti. **17** Addunyaa fi hawwiin ishee ni badu; namni fedhii Waaqaa raawwatu garuu bara baraan jiraata. (aiōn g165) **18** Yaa ijolle, sa'atiin kun sa'atii dhumaa ti; akka farri Kiristoos sun dhufu akkuma dhageessan sana ammuma iyyuu farroonni Kiristoos baay'een dhufaniiru. Kanaanis nu akka sa'atiin kun sa'atii dhumaa ta'e beekna. **19** Isaan nu keessaa

ba'an malee dhugumaan kan keenya hin turre. akkasitti isa abdatu hundinuu akkuma inni Utuu kan keenya ta'anii silaa nu biratti hafu qulqulluu ta'e sana of qulqulleessa. **4** Namni turan; nu biraan deemuun isaanii garuu akka cubbuu hoijetu kam iyyuu seeratti ni fincila; tokkoon isaanii iyyuu keenya hin ta'in mul'ise. cubbuun finciluudhaatii. **5** Isin garuu akka **20** Isin garuu Isa Qulqulluu sanaan dibamtaniirtu; inni cubbuu keenya balleessuudhaaf mul'ate ni isin hundis dhugaa ni beektu. **21** Sababiin ani beektu. Isa keessa cubbuun hin jiru. **6** Namni isinii barreessuuf waan isin dhugaa beektanii isaan jiraatu kam iyyuu cubbuu hin hoijetu. fi akka sobni tokko iyyuu dhugaa keessa hin Namni cubbuu hoijetu kam iyyuu isa hin argine jirres beektaniiif malee waan isin dhugaa hin yookaan isa hin beekne. **7** Yaa ijolle, namni beekneef miti. **22** Nama Yesuus kun Kiristoos tokko iyyuu isin hin gowwoomsin. Akkuma miti jedhee ganu malee sobduun eenyu ree? inni qajeelaa ta'e sana namni waan qajeelaa Namni akkasii farra Kiristoos; inni Abbaa fi Ilma hoijetus qajeelaa dha. **8** Namni cubbuu hoijetu ni gana. **23** Namni Ilma ganu kam iyyuu Abbaa kan diiyaabiloos; diiyaabiloos jalqabumaa illee hin qabu; namni waa'ee Ilmaa dhugaa ba'u kaasee cubbuu hoijetaati. Ilmi Waaqaa hojii hundinuu Abbaas qaba. **24** Wanni isin jalqabaa diiyaabiloos diiguudhaaf mul'ateetii. **9** Namni kaaftanii dhageessan sun isin keessa haa jiraatu. Waaqa irraa dhalate kam iyyuu waan sanyiin Yoo wanni jalqabaa kaaftanii dhageessan isin Waaqaa isa keessa jiraatuuf cubbuu hoijechuutti keessa jiraate, isinis Ilmaa fi Abbaadhaan ni hin fufu; inni waan Waaqa irraa dhalateef jiraattu. **25** Wanni inni waadaa nuu gale kanaa cubbuu hoijechuu hin danda'u. **10** Ijoolleen dha; kunis jirenya bara baraa ti. (**aiōnios g166**) Waaqaatii fi ijoolleen diiyaabiloos kanaan gargar **26** Ani waa'ee warra karaa irraa isin jal'isu baafamanii beekamu: Namni waan qajeelaa yaalan sanaatiif waan kana isiniifin barreessa. hin hoijenne yookaan obboleessa isaa hin **27** Garuu dibanni isin isa irraa argattan sun jaallanne kam iyyuu kan Waaqaa miti. **11** waan isin keessa jiraatuuf namni tokko iyyuu Ergaan isin jalqabaa kaaftanii dhageessan isa, isin barsiisuu hin barbaachisu; dibanni isaa sun "Nu wal jaallachuu qabna" jedhuu dha. **12** garuu waan waa'ee hundumaa isin barsiisuu, Isin akka Qaayin isa kan isa hamaa sanaa dibanni sun waan dhugaa malee soba hin ta'ee obboleessa isaa ajjeese sanaa hin ta'inaa; ta'iniif akkuma inni isin barsiise sanatti isumaan inni maaliif obboleessa isaa ajjeese? Sababii jiraadhaa. **28** Ammas yaa ijolle, akka yommuu hojiin isaa jal'aa ta'ee, kan obboleessa isaa inni mul'atutti ija jabina qabaannuuf, akka nu immoo qajeelaa ta'eef. **13** Yaa obboloota ko, guyyaa dhufaatiisaattis fuula isaa duratti hin yoo addunyaan isin jibbe isin hin dinqin. **14** qaanoofneef isaan jiraadhaa. **29** Isin yoo akka Nu sababii obboloota jaallannuuf du'a keessa inni qajeelaa ta'e beektan, akka namni waan gara jirenyaatti akka ceene ni beekna. Namni qajeelaa hoijetu hundinuu isa irraa dhalate ni obboleessa isaa hin jaallanne du'a keessa jiraata. beektu.

3 Nu akka ijolle Waaqaa jedhamnee waamamnuuf jaalalli Abbaan narratti dhangalaase akkam guddaa dha! Nus akkasuma ijolle isaa ti! Addunyaan waan isa hin beekiniif nu hin beeku. **2** Yaa michoota jaallatamoo, nu amma ijolle Waaqaa ti; gara fuula duraatti immoo maal akka taanu amma hin ibsamne. Garuu yommuu inni mul'atutti sababii akkuma inni jirutti isa arginuuf nu akkuma isaa akka taanu ni beekna. **3** Namni

nama ajjeesuu dha; isinis akka namni nama ajjeesu jirenya bara baraa of keessa hin qabne beektu. (**aiōnios g166**) **16** Yesuus Kiristoos lubbuu isaa dabarsee nuuf kenneera: Jaalalli maal akka ta'es kanaan beekna; nus akkasuma lubbuu keenya dabarsinee obboloota keenyaaf kennuu qabna. **17** Namni qabeenya addunyaay qabu kam iyyuu yoo obboleessa isaa rakkataa argee garaa itti jabaate jaalalli Waaqaa akkamitti isaa keessa jiraachuu danda'a? **18** Yaa ijolle

jaallatamoo, kottaa dubbiin yookaan afaan argannuuf jedhee Ilma isaa tokkicha sana gara qofaan utuu hin ta'in hojii fi dhugaadhaan addunyaatti erge. Kanaanis jaalalli Waaqaa nu jaallanna. 19 Nus kan dhugaa ta'uu keenya giddutti mul'ateera. 10 Jaalalli isa kana: Kunis kanaan beekna; fuula isaa durattis garaa keenya nu Waaqa jaallannee miti; garuu Waaqatu nu boqochiifna. 20 Yeroo garaan keenya nutti jaallatee akka inni aarsaa cubbuu keenyaaf murutti Waaqni garaa keenya caalaa guddaa araara buusu ta'uuf Ilma isaa erge. 11 Yaa akka ta'e ni beeknaatii; inni waan hunda ni michoota, erga Waaqniakkana nu jaallatee nus beeka. 21 Yaa michoota, yoo garaan keenya wal jaallachuu qabna. 12 Namni tokko iyyuu nutti muruu baate nu fuula Waaqaa duratti ija takkumaa Waaqa hin argine; yoo wal jaallanne jabina qabna. 22 Nus sababii ajaja isaa eegnuu fi garuu Waaqni nu keessa jiraata; jaalalli isaas sababii waan isa gammachiisu hojjennuuf waan nu keessatti guutuu ta'a. 13 Inni waan Hafuura kadhannu hunda isa irraa ni arganna. 23 Ajajni isaa irraa nuu kenneef nu akka isa keessa isaas kana: kunis nu maqaa Ilma isaa Yesuus jiraannuuf fi akka innis nu keessa jiraatu kanaan Kiristoositti akka amannuu fi akkuma inni nu ni beekna. 14 Akka inni Fayyisaa addunyaa ajajetti akka wal jaallannuuf. 24 Namni ajaja ta'uuf jedhee Abbaan Ilma isaa akka erge isaa eegu isa keessa jiraata; innis isa keessa argineerra; dhugaa baanas. 15 Yoo namni kam jiraata. Kanaanis akka inni nu keessa jiraatu nu iyyuu Yesuus Ilma Waaqaa akka ta'e dhugaa Hafuura inni nuu kenneen ni beekna.

4 Yaa michoota, hafuuronni kan Waaqaa ta'uu fi ta'uu baachuu isaanii ilaaluuf qoradhaa malee hafuurota hunda hin amaninaa; raajonni sobduun hedduun addunyaa seenaniiru. 2 Haalli isin ittiin Hafuura Waaqaa beektanis kanuma: Hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa ba'u hundi kan Waaqaa ti; 3 hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin baane hundi kan Waaqaa miti. Inni hafuura farra Kiristoos, kan isin akka inni dhufu dhageessan sanaa ti; innis ammuma iyyuu addunyaa keessa jira. 4 Yaa ijoolle, isin kan Waaqaa ti; jaras mo'attaniirtu; inni isin keessa jiru kan addunyaa keessa jiru sana caalaa guddaadhaatii. 5 Isaan kan addunyaa ti; kanaaf wanni isaan dubbatanis kanuma addunyaa ti; addunyaanis isaan dhaggeeffata.

6 Nu kan Waaqaa ti; namni Waaqa beeku hundinuus nu dhaggeeffata; namni kan Waaqaa hin ta'in garuu nu hin dhaggeeffata. Kanaanis Hafuura dhugaatii fi hafuura sobaa addaan baafnee ni beekna. 7 Yaa michoota, jaalalli kan Waaqaa waan ta'eef kottaa wal jaallanna. 8 Sababii Waaqni jaalala Waaqaa jaallannu kanaan beekna. 9 Waaqni akka nu karaa isaatiin jirenya ulfaatu.

Waaqni isaa keessa jiraata; innis Waaqa keessa jiraata. 16 Kanaafuu jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra; amanneerras. Waaqni jaalala. Namni jaalalaan jiraatu Waaqa keessa jiraata; Waaqnis isaa keessa jiraata. 17 Nus akka guyyaa murtiitti ija jabina qabaannuuf karaa kanaan jaalalli nu giddutti guutuu ta'eera; nu addunyaa kana irratti Yesuusin fakkaannaatii. 18 Jaalala keessa sodaan hin jiru. Sodaan waan adabbii wajjin wal qabatee jiruuf jaalalli mudaan hin qabne sodaa of keessaa baasee gata. Namni sodaatu tokko jaalalli isaa guutuu miti. 19 Nu sababii inni duraan dursee nu jaallateef isa jaallanna. 20 Namni, "Ani Waaqa nan jaalladha" jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan arge sana hin jaallanne kam iyyuu Waaqa hin argin sana jaallachuu hin danda'u. 21 Inni ajaja kana nuu kenneera; Namni Waaqa jaallatu kam iyyuu obboleessa ofii isaa jaallachuu qaba.

5 Yesuus kun Kiristoos akka ta'e namni amanu hundinuu Waaqa irraa dhalate; namni Abbaa jaallatu hundinuus kan Abbaa irraa dhalates ni jaallata. 2 Nu yommuu Waaqa jaallannuu Namni jaallatu hundi Waaqa irraa dhalate; fi yommuu ajaja isaa eegnutti akka ijoollee Waaqas ni beeka. 3 Waaqni jaalala Waaqaa jaallannu kanaan beekna. 4 Waaqa ta'eef, namni hin jaallanne hundi Waaqa hin jaallachuu ajaja isaa eeguu dha. Ajajni isaas hin beeku. 4 Namni Waaqa irraa dhalatu hundinuu

addunyaa ni mo'ataatii. Kan addunyaa mo'atus amantii keenya. **5** Yesiuus Ilma Waaqaa ta'uu isaa nama amanu malee eenyetu addunyaa mo'ata? **6** Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe isa kana; innis Yesiuus Kiristoos. Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe malee bishaan qofaan hin dhufne. Kanas

dhufee akka isa dhugaa ta'e sanas beeknuuf hubannaa nuu kenne ni beekna. Nus Ilma isaa isa dhugaa sana, jechuunis Yesiuus Kiristoosittti jirra. Inni Waaqa dhugaa ti; jireenya bara baraatis. **(aiōnios g166)** **21** Yaa ijoolle, waaqota tol famoo irraa of eegaa.

Hafuuratu dhugaa ba'a; Hafuurri dhugaadhaati.

7 Dhuga baatota sadiitu jira: **8** Isaanis Hafuura, bishaanii fi dhiiga; sadanuus walii galu. **9** Dhuga ba'umsa namaa ni fudhanna; dhuga ba'umsi Waaqaa garuu kana caalaa guddaa dha; dhuga ba'umsi kun isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana. **10** Namni Ilma Waaqaatti amanu kam iyuu dhuga ba'umsa kana garaa isaa keessaa qaba. Namni Waaqa hin amanne garuu waan isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana hin amaniniif inni Waaqa sobduu godheera. **11** Dhuga ba'umsi sunis isa kana: Waaqni jireenya bara baraa nuu kenneera; jireenyi sunis Ilma isaa keessa jira. **(aiōnios g166)** **12** Namni Ilma sana qabu jireenya qaba; namni Ilma Waaqaa hin qabne immoo jireenya hin qabu. **13** Isin warri maqaa Ilma Waaqaatti amantan jireenya bara baraa qabaachuu keessan akka beektaniif ani waan kana isinii barreessa. **(aiōnios g166)** **14** Ija jabinni nu fuula Waaqaa duratti qabnu isa kana: yoo nu akka fedhii isaatti waan hunda isa kadhanne inni nuuf dhaga'a. **15** Nu yoo akka inni waan nu kadhanne hunda nuuf dhaga'u beekne, akka waan isa kadhannes argannu ni beekna. **16** Namni kam iyuu utuu obboleessi isaa cubbuu gara du'aatti hin geessine hoijetuu yoo arge Waaqa kadhachufii qaba; Waaqnis warra cubbuun isaanii gara du'aatti isaan hin geessineef jireenya ni kenna. Cubbuun gara du'aatti nama geessu jira; anis waan akkasiitiif inni haa kadhatu jechuu koo miti. **17** Jal'inni hundiinu cubbuu dha; cubbuun gara du'aatti nama hin geessines jira. **18** Namni Waaqa irraa dhalate kam iyuu akka cubbuu hoijechuutti hin fufne ni beekna; Inni Waaqa irraa dhalate sun isa eega; inni hamaan isa tuquu hin danda'u. **19** Nu ijolle Waaqaa akka taane, addunyaan guutuunis to'annaa isa hamaa sanaa jala akka jiru ni beekna. **20** Akkasumas akka Ilmi Waaqaa

2 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, **2** kunis sababii dhugaa
nu keessa jiraatuu fi isa bara bараан nu
wajjin jiraatu sanaatiif: (aiōn g165) **3** Ayyaanni,
araarrii fi nagaan Waaqa Abbaa biraa, Yesuus
Kiristoos Ilma Abbaa bираas, dhugaa fi jaalalaan
nu wajjin ni ta'a. **4** Ani waan ijoollee kee
keessaa tokko tokko akka isaan akkuma Abbaan
nu ajajetti dhugaan jiraatan argeef baay'ee
gammadeera. **5** Ammas yaa giiftii jaallatamtuu,
ani ajaja durumaa jalqabee nuuf kenname
sana malee ajaja haaraa siif barreessuutti hin
jiru. Akka wal jaallannuufis sin kadhadha.
6 Jaalallis kana: kunis ajaja isaa eegnee
jiraachuu dha. Akkuma isin durumaa jalqabdani
dhageessan sana ajajni isaa akka isin jaalalaan
jiraattanii dha. **7** Gowwoomsitoooni akka Yesuus
Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun
addunyaa seenaniiru. Namniakkanaa kam
iyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos. **8** Isin
akka gatii guutuu argattan malee akka waan
hojettan sana hin dhabneef of eeggadhaa. **9**
Namni barsiisa Kiristoosiin hin jiraanne kan
barsiisa sana keessaa ba'u kam iyuu Waaqa
hin qabu; namni barsiisa Kiristoosiin jiraatu
hundinuu immoo Abbaas Ilmas qaba. **10** Isin yoo
namni kam iyuu gara keessan dhufee garuu
barsiisa kana hin fidin, mana keessanitti ol isa
hin galchinaa yookaan isa hin simatinnaa. **11**
Namni isa simatu kam iyuu hojii isaa hamaa
sana keessatti qooda qabaataati. **12** Ani waanan
isiniif barreessu baay'ee qaba; ta'us waraqaa
fi qalamiitti fayyadamuu hin barbaadu. Qooda
kanaa akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf
ani gara keessan dhufee ifaan ifatti haasofnu
abdiin qaba. **13** Ijoolleen obboleettii kee kan
filatamte sanaas nagaa siif dhaamu.

3 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, **2** Yaa michuu ko, akkuma lubbuu keetti tole sana akka wanni hundinuu sitti toluu fi akka ati fayyaa qabaattuuf nan kadhadha. **3** Obboloonni tokko tokko dhufanii akka ati dhugaaf amanamaa taatee fi akka ati dhugaadhaan jiraattu natti himnaan ani akka malee gammade. **4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa ani gammachuu guddaa hin qabu. **5** Yaa michuu ko, yoo isaan keessummoota sitti ta'an illee ati waan obbolootaaf gootu keessatti amanamaa dha. **6** Isaan waa'ee jaalala keetii waldaa kiristaanaatti himaniiru. Maaloo haala Waaqatti toluun karaan isaanii irratti isaan gargaari. **7** Isaan Maqaa isaatiif jedhanii utuu ormoota irraa gargaarsa tokko illee hin argatin ba'aniiruutii. **8** Kanaafuu nu akka isaan wajjin dhugaaf hojjennuuf namootaakkasii simannee gargaaruu qabna. **9** Ani waldaa kiristaanaatiif barreesseera; garuu isaan keessaai Diiyoxiraaxiis inni duree ta'uun barbaadu nu hin simatu. **10** Kanaafuu ani yoon dhufe waan inni maqaa keenya balleessuudhaan hojjechaa jiru ifatti nan baasa. Akka waan wanni kun isa hanqateetti inni obboloota simachuu dida. Warra isaan simachuu barbaadanis ni dhowwa; waldaa kiristaanaa keessaas isaan ari'a. **11** Yaa michuu ko, waan gaarii duukaa bu'i malee waan hamaa duukaa hin bu'in. Namni waan gaarii hojjetu kam iyuu kan Waaqaa ti. Namni waan hamaa hojjetu garuu takkumaa Waaqa hin argine. **12** Namni hundi Dimeexiroosiif dhugaa ba'a; dhugaan mataan ishee iyuu dhugaa baati. Nus dhugaa baanaaf; isinis akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e ni beektu. **13** Ani waanan siif barreessu baay'ee qaba; garuu biirii fi qalamiidhaan barreessuu hin barbaadu. **14** Qooda kanaa anि dhi'ootti si arguuf abdii qaba; nus ifaan ifatti ni haasofna. Nagaan siif haa ta'u. Michoonni as jiran nagaa siif dhaamu. Atis michoota achi jiran tokko tokkoon maqaa dha'iitii nagaa itti nuu himi.

Yihuudaa

1 Yihuudaa obboleessa Yaaqoob garbicha Yesuus Kiristoos irraa, **2** Araarri, nagaanii fi jaalalli isiniif haa baay'atu. **3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin quoddannu kanaa isiniif barreessuuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara baraan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kennname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreesee isin gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. **4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waqa keenyaa gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha. **5** Yoo isin duraanuu waan kana hunda beektan illee, ani akka Gooftaan yeroo tokko saba isaa Gibxii baasee ergasii immoo warra hin amanin balleesse isin yaadachiisuun nan barbaada. **6** Innis ergamoota sadarkaa taayitaa isaanii irra hin turin, kanneen lafa jirenya isaanii dhiisan sana foncaa bara baraatiin hidhee hamma murtii Guyyaa guddaa sanaatti dukkana keessa turseera. (aiōnios g126)

7 Sodomii fi Gomoraan, magalaawwan naannoo isaanii jiranis akkasuma halalummaa fi hawwii foonii kan haala uumamaatiin ala ta'etti dabarsanii of kennaniiru. Isaanis warra adaba ibidda bara baraatiin adabamaniif fakkeenyaa ta'aniiru. (aiōnios g166) **8** Haaluma wal fakkaatuunis namoonni abjootan kunneen foon ofii isaanii xureessu; gooftummaa ni tuffatu; ulfina qabeeyyi illee ni arrabsu. **9** qabnee dha. Garuu Miikaa'el hangafni ergamoota Waaqaa iyyuu yeroo waa'ee reefa Musee irratti diiyaabiloosiin walitti falmanitti, "Gooftaan si haa ifatu!" jedhe malee isa arrabsuudhaan itti muruuf ija hin jabaanne. **10** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu; waan isaanakkuma bineensota waa yaaduu hin dandeenyeetti miiraan hubatantu isaan balleessa. **11** Isaaniif wayyoo! Isaan karaa iyyuu balfaatii sodaadhaan isaan maaraa.

Qaayin irra deeman; faayidaa argachuuf jedhanii dogoggora Bala'aam keessa of buusan; fincila Qooraahiitiinis ni barbadaa'an. **12** Namoonni kunneen utuma xuraa'oo ta'anii jiranuu qaanii tokko malee cidha jaalalaa isin wajjin nyaatu; isaan tiksoota ofuma isaanii qofa sooranii dha. Isaanakkuma duumessa bokkaa hin qabne kan bubbeen asii fi achi oofuu ti;akkuma muka yeroo itti ija naqachuu qabutti ija dhabee buqqifamee dachaa lama du'ee ti. **13** Isaan warra akka dambalii galaanaa hoomacha qaanii isaanii baasanii dha;akkuma urjiwwan asii fi achi jooran kanneen dukkanni limixiin hamma bara baraatti isaanii kaa'amee ti. (aiōn g165) **14** Henook inni Addaam irraa jalqabee torbaffaa ture sunakkana jedhee waa'ee namoota kanaa raajii dubbateera: "Kunoo, Gooftaan qulqulloota isaa kumaatama wajjin ni dhufa; **15** innis nama hundatti muruuf, warra Waaqaaf hin bulle kanneen karaa Waaqni hin jaallanneen waan Waaqni hin jaallanne hoijetan hundaa fi dubbi hamaa cubbamoonni Waaqaaf hin bulle hundinuu isa irratti dubbatan hundatti isaan gaafachuuf ni dhufa." **16** Namoonni kunneen yeroo hunda ni guungumu; komiis ni qabaatu; hawwii isaanii isa hamaa duukaa bu'u; of jaju; faayidaa argachuuf jedhaniis nama saadu. **17** Yaa michoota, isin garuu waan ergamoonni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos duraan dursanii himan sana yaadadhaa. **18** Isaanis, "Qoostonni hawwii fedhii Waaqaatiin ala ta'e duukaa bu'an bara dhuma keessa ni dhufu" isiniin jedhan. **19** Namoonni kunneen warra gargar ba'uu uuman, warra hawwii foonii duukaa bu'anii fi warra Hafuura Qulqulluu hin irratti of ijaaraa; Hafuura Qulqulluuudhaanis kadhadhaa. **21** Araarri Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos jirenya bara baraatti akka isin geessu eeggachaa jaalala Waaqaatiin of eegaa. (aiōnios g166) **22** Warra shakkii qabaniif garaa laafaa; **23** Warra kaan ibidda keessa butaatii oolchaa; kaan immoo uffata hawwii fooniitiin xureeffamee

Isa gufachuu isin oolchuu danda'uu fi isa fuula
ulfina isaa duratti hir'ina malee, gammachuu
guddaadhaan isin dhi'eessuu danda'u sanaaf,
25 Fayyisaa keenya Waaqa tokkichaaf ulfinni,
surraan, humnii fi taayitaan karaa Gooftaa
keenya Yesuus Kiristoosiin bara hundumaan
dura, amma, bara baraanis haa ta'u! Ameen.

(aiōn g165)

Mul'ata

1 Kun mul'ata Yesuus Kiristoos, kan akka inni waan dhi'ootti ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuu jedhee Waaqni isaaf kennee dha. Innis ergamaa isaa gara garbicha isaa Yohannisitti ergee akka mul'anni sun beekamu godhe; **2** Yohannis isa waan arge hundumaa jechuunis dubbii Waaqaatii fi dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **3** Namni sagalee bishaan baay'ee ti. **4** Mataan isatati fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; iji isas akka arraba ibiddaa ture. **5** Miilli isas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **6** Isaa keessaas goraadee qara lama qabutu ba'aa mirgaatiin urjiiwwan torba qabatee ture; afaan warri waan raajii sana keessatti barreffame ture. Fuulli isas biiftuu humna guutuun iftu dha'aniif eeganis eebbfamoo dha; barichi dhi'aateeraati. **7** Yohannis irraa, **8** 5akkasumas fakkaata ture. **9** Ani yommuun isa argetti Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Inni hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa immoor harka isaa mirgaa narra kaa'ee akkana ta'e sana irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isatati cubbuu fi kan Dhumaat ti. **10** Isa jiraataa dhas; ani keenya irraa bilisa nu baase, **11** 6isa akka nu Waaqa isatati fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota nu taasise sanaaf ulfinnii fi humni bara Sii'oolis qaba. (aiōn g165, Hadēs g86) **12** Kanaafuu baraa hamma bara baraatti haa ta'u! Ameen. ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara (aiōn g165) **13** "Kunoo, inni duumessa wajjin dhufa; fuulduraatti ta'u barreessi. **14** Iccitiin urjiiwwan iji hundinuu, warri isa waraanian iyyuu isa ni argu;" saboonni lafaa hundinuu "sababii isatati fi sababii dhuga ba'umsa marfamte irran ture. **15** Anis guyyaa Gooftaan Waan Hunda Danda'u, "Ani Alfaa fi Oomeegaa dha; isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiruu dha" jedha. **16** Ani obboleessi keessan Yohannis dhiphina keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoos keessattis isin wajjin kan hirmaadhu sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoosiif Phaaximoos biyya bishaaniin marfamte irran ture. **17** Anis guyyaa Gooftaatti Hafuuraanin ture; dugda koo duubaanis sagalee guddaa akka malakataa tokko nan dhaga'e; **18** sagaleen sunis, "Waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessiitii gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis Efesonitti, Samirnaatti, Phergaamoonitti, Tiyaatiraatti, Sardeesitti, Filaadelfiyaattii fi Lodoogiyaatti ergi" jedhe. **19** Anis sagalee natti dubbachaa ture sana ilaaluuf jedheen of irra gara gale. Ani yommuun of irra gara galetti baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torba nan arge; **20** Mataan isatati fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; iji isas akka arraba ibiddaa ture. **21** Miilli isas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **22** Isaa keessaas goraadee qara lama qabutu ba'aa mirgaatiin urjiiwwan torba qabatee ture; afaan warri waan raajii sana keessatti barreffame ture. Fuulli isas biiftuu humna guutuun iftu dha'aniif eeganis eebbfamoo dha; barichi dhi'aateeraati. **23** Yohannis irraa, **24** 5akkasumas fakkaata ture. **25** Ani yommuun isa argetti Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Inni hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa immoor harka isaa mirgaa narra kaa'ee akkana ta'e sana irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isatati cubbuu fi kan Dhumaat ti. **26** Isa jiraataa dhas; ani keenya irraa bilisa nu baase, **27** 6isa akka nu Waaqa isatati fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota nu taasise sanaaf ulfinnii fi humni bara Sii'oolis qaba. (aiōn g165, Hadēs g86) **28** Kanaafuu ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduraatti ta'u barreessi. **29** Iccitiin urjiiwwan torbaa kanneen ati harka koo mirgaa keessatti argiteetii fi baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torbanii isa kana: Urjiiwwan torban ergamoota waldaa kiristaanaa torbaa ti; baattuuwan ibsaa torban immoo waldoota kiristaanaa torbanii dha.

2 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Efesonittiakkana jedhii barreessi: Inni urjiiwwan torba harka isaa mirgaatti qabatee baattuuwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman gidduu deddeebi'u sun akkana jedha. **3** Ani hojii kee, dadhabbiit keetii fi obsaan dhaabachuu kee beeka. Akka ati cal'iftee namoota hamoo hin dhiifne, warra utuu ergamoota hin ta'in ergamoota ofiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneessites nan beeka. **4** Ati maqaa kootiif jettee obsaan dhaabatteerta; rakkina obsiteerta; hin dadhabnes. **5** Ta'us jaalala kee isaa jalqabaa dhiisuut keetiif ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. **6** Kanaaf ati maal irraa akka kufte yaadadhu! Qalbii jijiirradhuutii

hojii kee kan duraa sana hojjedhu. Yoo ati achii ani dafeen sitti dhufa; goraadee afaan qalbii jijiirrachuu baatte immoo ani sittin kootitiinis jara sana nan lola. **17** Namni gurra dhufa; baattuu ibsaan keetiis iddoq isaatii nan qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin fuudha. **6** Garuu waan gaarii tokko qabdha: jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atuuf mannaa Hojii Niqolaawotaa kan ani jibbu sana atis ni dhokfame irraa nan kenna. Akkasumas dhagaa jibbita. **7** Namni gurra qabu waan Hafuurri adii maqaan haaraan irratti barreeffame tokko waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. nan kennaaf; maqaa sanas namicha isa fudhatu Nama mo'atu akka inni muka jireenyaa kan sana malee namni tokko iyyuu hin beeku. **18** jannata Waaqaa keessa jiru irraa nyaatuuf "Ergamaa Waaqaa kan Waaqaa kan waldaa mirga nan kennaaf. **8** "Ergamaa Waaqaa kan Kiristaanaa Tiyaatiraattiakkana jedhii barreessi: waldaa kiristaanaa Samirnaattiakkana jedhii Ilmi Waaqaa inni iji isaa arraba ibiddaa barreessi: Inni Jalqabaatii fi inni Dhumaa, inni fakkaatu, kan miilli isaa immoo naasii baqfamee du'ee turee fi amma immoo jiraataa ta'e sun qulqulleeffame fakkaatu sun akkana jedha. **19** akkana jedha. **9** Ani rakkinaa fi hiyyummaa kee Ani hojii kee, jaalalaa fi amantii kee, tajaajilaa fi beeka; ta'us ati sooreessa! Arrabsoo warra utuu obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhan hojiin kee inni ammaa kun isa duraa caalu nan sanaas nan beeka; isaan garuu waldaa Seexanaa beeka. **20** Haa ta'u malee sababii ati dubartittii ti. **10** Dhiphina sirra ga'uuf jiru hin sodaatin. raajii ofiin jettu lizaabelin cal'iftee ilaaltuuf ani Kunoo, akka qoramtaniif diiyaabiloos isin waan sirraa jibbu xinnoo qaba. Isheenis barsiisa keessaa namoota tokko tokko mana hidhaatti isheetiin tajaajiltoota koo gowwoomsitee akka ni galcha. Guyyaa kudhanis ni dhiphattu. Ati isaan halalummaa hojjetanii fi akka isaan nyaata hamma du'aatti amanamaa ta'i; ani gonfoo waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'effame nyaatan jireenyaa siifin kennaatii. **11** Namni gurra qabu gooti. **21** Ani akka isheen halalummaa ishee irraa waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu qalbii jijiirrattuuf yeroo kenneefiin ture; isheen haa dhaga'u. Namni mo'atu du'a lammaffaan garuu ni didde. **22** Kanaafuu ani siree dhiphinaa hin miidhamu. **12** "Ergamaa Waaqaa kan irratti ishee nan gata; warra ishee wajjin ejianis waldaa kiristaanaa Phergaamoonittiakkana yoo isaan karaa ishee irraa qalbii jijiirrachuu jedhii barreessi: Inni goraadee qaramaa afaan baatan rakkina guddaa keessa isaan nan buusa. lamaa qabu sun akkana jedha. **13** Ani iddo ati **23** Ijoollee ishee immoo dha'ichaan nan ajjeesa. jiraattu beeka; innis iddo teesson Seexanaa Waldoonni kiristaanaa hundinuuus akka ani jiruu dha. Ta'us ati maqaa koo jabeessitee kalee fi onnee qoru ni beeku; anis tokkoo qabatteerta. Bara Antiiphaas dhuga baatuun koo tokkoo keessaniiifakkuma hojii keessaniiiti gatii amanamaan magaalaa keessan keessatti iddo keessan isinii nan kenna. **24** Isin warra Tiyaatiraa Seexanni jiraatutti ajjeefame illee ati amantii keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa narratti qabdu hin dhiifne. **14** Haa ta'u malee hin bu'inii fi warra barsiisa Seexanaa kan sababii ati namoota barsiisa Bala'aamduukaa dhoksaa gad fagoo jedhamu sana hin baratiniiin bu'an achii qabduuf ani waan sirraa jibbu akkana nan jedha; 'Ani ba'aa biraa isinitti hin xinnoo qaba; namni akka inni saba Israa'el fe'u; **25** isin garuu hamma ani dhufutti waan dura gufuu kaa'ee akka isaan nyaata waaqota qabdan sana jabeessaa qabadhaa.' **26** Ani nama tolfaamoof aarsaa dhi'effame nyaatanii fi mo'atuuf, kan hamma dhumaattis fedhii koo akka isaan halalummaadhaan jiraatan godhuuf guutuuf saboota irratti taayitaa nan kenna. **27** jedhee Baalaaqin barsiise Bala'aam tureetii. 'Inni bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha;akkuma **15** Akkasumas namoota barsiisa Niqolaawotaa qodaa supheettisisaan hurreessa;' kunisakkuma duukaa bu'an tokko tokko of biraa qabda. ani itti Abbaa koo biraa taayitaa argadhe sanaan. **16** Kanaafuu qalbii jijiirradhu! Yoo kanaa **28** Ani immoo bakkalcha barii nan kennaaf. **29**

Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u.

3 “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Sardeesittiakkana jedhii barreessi: Inni Hafuurota Waaqaa torbaa fi urjiwwan torba qabu sunakkana jedha. Ani hojii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. **2** Dammaqil! Ani fuula Waaqa kootii duratti hojiin kee guutuu ta'uu isaa hin argineetii waan du'uu ga'e sana jajjabeessi. **3** Kanaafuu waan fudhattee fi waan dhageesse yaadadhу; waan dhageesse sanaaf ajajami; qalbiis jijiirradhu. Yoo ati dammaquu baatte garuu ani akkuma hattuutti sitti nan dhufa; sa'atii kamitti akka ani sitti dhufus ati hin beektu. **4** Ta'u iyyuu ati namoota uffata isaanii hin xureessim muraasa Sardees keessaa qabda. Isaanis uffata adaadii uffatanii na wajjin ni deemu; isaan kanaaf warra malanii dha. **5** Namni mo'u akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata. Anis maqaa isaa kitaaba jireenyaa keessaa gonkumaa hin haqu; fuula Abbaa kootii fi ergamoota isaa durattis maqaa isaa nan beeksisa. **6** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **7** “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaattiakkana jedhii barreessi: Inni qulqulluun, inni dhugaan, inni furtuu Daawit harka isaatii qabu, kan waan inni banu eenyu iyyuu cufuu hin dandeenyee fi waan inni cufus eenyu iyyuu banuu hin dandeenyee sunakkana jedha. **8** Ani hojii kee beeka. Kunoo, ani balbala banamaa namni cufuu hin dandeenyee tokko fuula kee dura kaa'eera. Akka ati humna xinnoo qabdus beeka; ta'uus dubbii koo eegdeerta; maqaa koos hin ganne. **9** Kunoo, ani warra waldaa Seexanaa ta'an kanneen utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhanii soban keessaa tokko tokko akka isaan dhufanii miilla kee irratti kufanii sagadanii fi akka isaan akka ani si jaalladhe beekan nan godha. **10** Ajaja ani akka ati obsaan dhaabattuuf siif kenne sana waan eegdeef, anis sa'atii qorumsaa kan warra lafa irra jiraatan qoruuf addunyaa guutuutti dhufuuf jiru sana irraa si oolcha. **11** Ani dafeen dhufa. Atis akka namni tokko

iyyuu gonfoo kee hin fudhanneef waan qabdu jabeessii qabadhu. **12** Nama mo'atus mana qulqullummaa Waaqa koo keessatti utubaa nan godha. Innis achi keessaa gonkumaa hin ba'u. Anis maqaa Waaqa kootii fi maqaa magaalaa Waaqa koo, maqaa Yerusaalem ishee haaraa, ishee Waaqa koo biraa samii irraa gad buutu sanaa isa irratti nan barreessa; maqaa koo haaraas isa irratti nan barreessa. **13** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **14** “Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Lodooyyaattiakkana jedhii barreessi: Ameen, inni amanamaan, dhuga baatuun dhugaatii fi jalqabaan uumama Waaqaa sunakkana jedha. **15** Akka ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa hin ta'in ani hojii kee beeka! Ani utuu ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa taatee silaa nan hawwa ture. **16** Kanaafuu ati waan laphiitaateef, ho'aa yookaan qabbanaa'aa waan hin ta'iniif ani afaan kootii si tufuu ga'eera. **17** Ati, ‘Ani sooreessa; qabeenya argadheera; wanni na barbaachisu tokko iyyuu hin jiru’ jetta. Garuu ati deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaa ta'uu kee hin beektu. **18** Kanaafuu ati akka sooromtuuf, warqee ibiddaan qulqulleeffame akka narraa bitattu, akka qullaa kee qaanessaa sana haguuggattuufis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeessuuif immoo kuulii ijatti naqattu akka narraa bitattu sin gorsa. **19** Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbiis jijiirradhus. **20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadeen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **21** Akkuma ani mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa'e sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaaf. **22** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u.”

4 Anis ergasii nan ilaale; kunoo balballi banamaan tokko fuula koo dura samii keessa ture. Sagaleen jalqabaa kan ani utuu inni akka malakataatti natti dubbatuu dhaga'e sun, “As

ol kottu; anis waan asiin booddee ta'uu qabu sittin argisiisa" jedhe. 2 Anis yommusuma Hafuuuraanan ture; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'e tokko samii keessa ture. 3 Inni achi taa'es dhagaa gatii guddaa yaasphiidiitti fi sardiyoon fakkaata ture. Naannoo teessoo sanaas sabbata Waaqaa kan bifti isaa dhagaa maragdi fakkaatutu ture. 4 Naannoo teessoo sanaas teessoowwan biraa digdamii afurtu ture. Teessoowwan sana irras maanguddoorni digdamii afur uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti immoo gonfoo warqee kaa'ataniit tataa'anii turan. 5 Teessoo sana keessaa ifni balaqree ni mul'ate; kakawwee fi sagaleen ni dhaga'ame. Teessoo sana fuuldurattis guci torba boba'aa ture. Isaan kenneen Hafuuropa Waaqaa torbanii dha. 6 Akkasumas wanni galaana bilillee fakkaatu kan akka of-ilaalee qulqullaa'e tokko teessoo sana fuuldura ture. Walakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan lubbuu qabeeyyii afurtu ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan guutamanii turan. 7 Uumamni lubbuu qabeessi jalqabaa leenca, inni lammafaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; afuraffaan immoo risaa barrisu fakkaata ture. 8 Tokkoon tokkoon uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii qoochoo ja'a ja'a qabu turan; duubni isaaniitti fi keessi isaaniis ijaan guutamee ture. Isaanis utuu aara hin galfatin halkanii guyyaa, "Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u' inni ture, inni jiruu fi inni dhufuuf jiru, 'Qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha'" jedhanii faarfachuu hin dhiisan. 9 Uumamawwan lubbuu qabeeyyiin sun isa teessoo irra taa'ee jiru kan bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ulfina, kabajaa fi galata yommuu kennanitti, (aiōn g165) 10 maanguddoorni digdamii afran sunis fuula isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa duratti kufanii isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ni sagadan. Gonfoowwan isaaniis fuula teessoo sanaa dura kakaa'anii akkana jedhu: (aiōn g165) 11 "Yaa Gooftaa fi Waaqa keenya, ati waan hunda waan uumteef, isaan fedhii keetiin waan uumamaniif, waan jiraataniifis, ulfina, kabajaa fi humna fudhachuun siif ni mala."

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'e sanaa irratti kitaaba maramaa keessaa fi duubaan itti barreefamee chaappaa torbaan cufame tokko nan arge. 2 Anis ergamaa Waaqaa isa jabaa sagalee guddaadhaan, "Chaappaa hiikuun, kitaaba maramaas banuun kan maluuf eenu inni?" jedhee labsu tokko nan arge. 3 Garuu namni tokko iyuu samii keessaa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa iyuu ilaaluun hin dandeenye. 4 Anis waan namni kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa ilaaluun maluuf tokko iyuu dhabameef baay'isee nan boo'e. 5 Ergasiis maanguddoota sana keessaa inni tokko, "Hin boo'in! Kunoo, Leenci gosa Yihuudaa, Hiddi Daawit mo'ateera. Inni kitaabicha maramaa banuu, chaappaa isaa torbanuus hiikuun ni danda'a" naan jedhe. 6 Anis Hoolaa waan qalame fakkaatee teessoo walakkaa uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddootaan marfamee dhaabatu tokko arge. Hoolichis gaanfa torbaa fi ija torba qaba ture; iji torban kenneen Hafuuropa Waaqaa kanneen gara lafa hundaatti ergaman torbanii dha. 7 Innis dhufee harka mirgaa isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa kitaaba maramaa fudhate. 8 Yommuu inni kitaaba maramaa sana fudhatettis uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddoorni digdamii afran fuula Hoolichaa duratti kufan. Tokkoon tokkoon isaanii baganaa qabu turan; isaanis mi'a ixaanaa kan warqee irraa hojjetamee fi kan ixaanni keessa guute harkaa qabu turan; ixaanni kunis kadhannaqulqullootaa ti. 9 Isaanis akkana jedhanii faarfanna haaraa faarfatan; "Kitaaba maramaa fuudhuun, chaappaa kitaabicha maramaas hiikuun siif mala; sababiin isaas ati qalamtee, gosa hundumaa keessaa, sanyii hunda keessaa, saba hunda keessaa, sanyii hunda keessaa, namoota dhiiga keetiin Waaqaaf bitteertaatii. 10 Akka isaan mootummaa fi luboota Waaqa keenya ta'anis gooteerta; isaanis lafa irratti ni mo'u." 11 Anis ilaalee sagalee ergamoota

baay'ee dhaga'e; baay'inni isaaniis kumaatamaa chaappaa afuraffaa banetti sagalee uumama fi kuma kumaatama ture. Isaanis teessoo jiraataa afuraffaa kan, "Kottu!" jedhu nan sanatti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii fi dhaga'e. **8** Anis nan ilaale; kunoo, fardi daalachi maanguddootatti naanna'anii turan. **12** Isaanis tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha akkana jedhanii sagalee guddadhaan faarfatan; yaabbatus maqaan isaa Du'a jedhama ture; "Hoolaa qalame sanaaf, humnaa fi qabeenya, ogummaa fi jabina, kabajaa fi ulfina, galatas argachuun ni mala!" **13** Anis ergasii uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru hundi, uumamni isaan keessa jiru hundiuus, "Isa teessoo irra taa'u sanaa fi Hoolichaaf, galannii fi kabajni, ulfinnii fi humni, bara baraa hamma bara baraatti haa ta'u!" jedhanii utuu faarfatanuu nan dhaga'e. (**aion g165**) **14** Uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran, "Ameen" jedhan; maanguddoornis kufanii sagadan.

6 Anis yommuu Hoolichi chaappaawwan torban keessaa isa jalqabaa banu nan arge. Ergasiis uumamawwan lubbuu qabeeyyii keessaa inni tokko sagalee akka kakawweetiin, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **2** Anis nan ilaale; kunoo, fardi adiin tokko fuula koo dura ture! Inni farda sana yaabbates iddaa harkatti qabatee ture; gonfoonis ni kennameef; innis mo'achaa, ammas mo'achuuf ba'e. **3** Yommuu Hoolichi chaappaa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni lammaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **4** Fardi biraan daamaan tokkos ni dhufe. Isa fardicha yaabbatuufis akka inni nagaa lafa irraa balleessuu fi akka namoonni wal gorra'an akka godhuuf humni kennameef; goraadeen guddaan tokkos ni kennameef. **5** Yommuu Hoolichi chaappaa sadaffaa banettis uumamni jiraataan inni sadaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e; nan ilaales; kunoo, fardi gurraachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus madaalii of harkaa qabatue. **6** Anis waan akka sagalee uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran gidduu dubbatame fakkaatu tokko, "Qamadiin safartuu tokkoo mindaa guyyaa tokkootiif, garbuun safartuu sadiis mindaa guyyaa tokkootiif haa ta'u; garuu zayitii fi daadhii wayinii hin miidhin!" jechuu isaa nan dhaga'e. **7** Yommuu Hoolichi

Sii'oolis dugda duubaan itti dhi'aatee isa duukaa bu'aa ture. Isaanis goraadeen, beelaan, balaa fi bineensota lafaatiin akka ajjeesaniif kurmaana lafaa irratti humni ni kennnameef. (**Hadēs g86**)

9 Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddoa aarsaa jalatti lubbuuwwan warra sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa eegan sanaatiif gorra'amani nan arge. **10** Isaanis sagalee guddadhaan, "Yaa Goftaa Waan Hundaa Olii, qulqullichaa fi dhugaa, ati warra lafa irra jiraatanitti utuu hin murin hamma yoomiitti turta? Hamma yoomiittis dhiiga keenyaaf haaloo hin baatu?" jedhanii iyyan. **11** Tokkoo tokkoo isaaniitiifis uffanni adaadiin ni kennname; hamma lakkobsi warra isaan wajjin tajaajilaniitii fi lakkobsi obboloota isaanii kanneen akkuma isaanitti ajjeefamuuf jiran sanaa guutamutti akka yeroo xinnoo obsan isaanitti himame. **12** Yommuu inni chaappaa ja'affaa banettis nan arge. Sochii lafaa guddaa tokkotu ture. Aduun akka uffata gaddaa gurraachofte; ji's is akkuma dhiigaa diimate; **13** urjiwwan samiis akkuma iji muka harbuu yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gad harca'an. **14** Samiin akkuma kitaaba maramaatti marame; tulluu fi biyyi bishaaniin marfamtes iddoa isaanitii buqqifaman. **15** Mootonni lafa irraa, bulchitoonnii fi abbootiin duulaa, sooreyyii fi namoonni jajjaboonti, namoonni kaan hundi, garbas ta'u birmaduun holqa keessaa fi kattaawwan tulluuwanii gidduutti dhokatan. **16** Isaanis tulluuwanii fi kattaawwan waammataniiakkana jedhu; "Nurratti kufaa; fuula isa teessoo irra taa'u sanaatii fi dheekkamsa Hoolichaa duraa nu dhoksaa! **17** Guyyaan dheekkamsa isaa guddaan sun ga'eeraatii; egaa eenyutu guyyaa sana dura dhaabachuu danda'a ree?"

7 Ergasiis ani utuu ergamoonni afur golee lafaa naan jedhe; “Isaan kenneen warra dhiphina afan irra dhaabatanii akka bubbeen lafatti guddaa keessaa ba’ani dhufanii dha; isaanis yookaan galaanatti yookaan muka kamitti iyyuu dhiiga Hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii hin bubbifne bubblee lafaa afan dhowwanuu addeeffataniiru. **15** Kanaafuu, “Isaan teessoo nan arge. **2** Ergamaan chaappaa Waaqa jiraataa Waaqaa dura jiru; halkanii guyyaas mana qabu kaan immoo utuu karaa ba’ a biiftuutiin qulqullummaa isaa keessatti isa tajaajilu; inni ol ba’uu nan arge. Innis ergamoota afan teessicha irra taa’ee jiru sunis isaan gidduu akka isaan lafaa fi galaana miidhaniif humni jiraata. **16** ‘Isaanis si’achi gonkumaa hin beela’an; kennameef sana sagalee guddaadhaan waamee, si’achis gonkumaa hin dheeobotan. Aduun isaan **3** “Hamma nu adda tajaajiltoota Waaqa keenyaa hin dha’u; ho’i finiinaanis isaan hin gubu. **17** irratti chaappaa goonutti lafa yookaan galaana Hoolichi walakkaa teessoo sanaa jiru tiksee yookaan muka hin miidhinaa” jedhe. **4** Anis isaanii ni ta’atii; ‘inni gara burqaa bishaan baay’ina warra chaappeffamanii dhaga’e: gosa jirenyaatti isaan geessa.’ Waaqnis imimmaan Israa’el hunda keessaa 144,000 ture. **5** Gosa hunda ija isaanii irraa ni haqa.”

Yihuudaa keessaa 12,000, gosa Ruubeen keessaa 12,000, gosa Gaad keessaa 12,000, **6** gosa Aasheer keessaa 12,000, gosa Niftaalem keessaa 12,000, gosa Minaasee keessaa 12,000, **7** gosa Simi’oon keessaa 12,000, gosa Lewwii keessaa 12,000, gosa Yisaakor keessaa 12,000, **8** gosa Zebuuloon keessaa 12,000, gosa Yoosef keessaa 12,000, gosa Beniyaam keessaa 12,000 turan. **9** Anis kana booddee nan ilaale; kunoo, tuunni guddaan namni tokko iyyuu lakkaa’uu hin dandeenyne kan saba hundumaa, gosa hundumaa, nama hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sana duraa fi fuula Hoolichaa dura dhaabatee ture. Isaanis uffata adaadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatani turan. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, “Fayyinni kan Waaqa keenya isa teessoo irra taa’utii fi kan Hoolichaati” jedhanii iyyan. **11** Ergamoonni hundinuu teessichatti, maanguddootaa fi uumamawwan lubbuu qabeeyyi afranitti naanna’ani dhadhaabachaa turan. Isaanis adda isaaniitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadan; **12** akkanas jedhan: “Ameen! Eebbi fi ulfinni, ogummaan, galanni, kabajni, humnii fi jabinni, bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaaf haa ta’u. Ameen!” (**aiōn g165**) **13** Maanguddoota keessas inni tokko, “Warri uffata adaadii uffatan kenneen eenyu fa’i? Eessaa dhufan?” jedhee na gaafate. **14** Anis, “Yaa Gooftaa, situ beeka” jedheen deebiseef. Inni immoo akkana

8 Yommuu Hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara walakkaa sa’atii tokkoo samii keessa tasgabbiitu ture. **2** Anis ergamoota fuula Waaqaa dura dhadhaaabatan torban arge; isaaniiifis malakanni torba ni kenname. **3** Ergamaan biraa kan girgiraa warqee qabu tokko dhufee iddo aarsaa bira dhaabate. Innis iddo aarsaa warqee kan fuula teessicha dura jiru sana irratti akka kadhnnaa qulqulloota hundumaa wajjin dhi’eessuufixaanni baay’een isaaf ni kenname. **4** Arriixaana sanaas kadhnnaa qulqulloota wajjin harka ergamaa sanaa keessaa fuula Waaqaa duratti ol ba’e. **5** Ergamaan sunis girgiraa fuudhee iddo aarsaa irraa ibidda itti guutee lafatti gad darbate; ergasiis sagaleen kakawwee, balaqqeessaa fi sochii lafaa ni dhaga’ame. **6** Ergamoonni Waaqaa torban warri malakata torban qabanis malakata afuuufi ni qophaa’an. **7** Ergamaan jalqabaa malakata isaa afuufe; cabbi fi ibiddi dhiigaan makames lafatti gad darbatame. Lafti harka sadii keessaa harki tokko ni gubatte; muktis harka sadii keessaa harki tokko ni gubate; margi lalisaa hundinuu ni gubate. **8** Ergamaan lamammaanis malakata isaa afuufe; wanni tulluu guddaa fakkaatu kan ibiddaan gubachaa jiru tokkos galaanatti gad darbatame. Galaannis harka sadii keessaa harki tokko dhiiga ta’e; **9** uumamawwan lubbuu qabeeyyiin galaana keessaa harka sadii keessaa harki tokko ni dhuman; dooniwwan harka sadii keessas harki

tokko ni barbadaa'an. **10** Ergamaan sadaffaanis qopheeffaman fakkaata ture. Mataa isaaniittis malakata isaa afuupe; urjiin guddaan akka waan akka gonfoo warqee kaa'atanii turan; gucaa boba'u tokkos samii irraa lafa dha'e; fuulli isaaniis fuula namaa fakkaata ture. **8** innis lageen harka sadii keessaa harka tokko Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa irratti, burqaawwan bishaamii irrattis kufe; **11** fakkaata ture; ilkaan isaaniis ilkaan leencaa maqaan urjii sanaas "Hadheessaa" jedhama. fakkaata ture. **9** Isaanis maddaa maddaa sibiilaa Bishaan sunis harka sadii keessaa harki tokko ni fakkaatu qabu turan; sagaleen qoochoo isaaniis hadhaa'e; sababii bishaan sun hadheeffameefis sagalee fardeenii fi gaariwwan baay'ee kanneen namoonni baay'een bishaaniin dhuman. **12** gara duulaatti didichanii fakkaata ture. **10** Ergamaan afuraffaanis malakata isaa afuupe; Isaanis akkuma torbaanqabaa eegee fi ilkee qabu aduun harka sadii keessaa harki tokko, ji'i harka turan; eegee isaanii keessaa immoo taayitaa sadii keessaa harki tokko, urjiinis harka sadii ittiin ji'a shan nama dhiphisian qabu turan. **11** keessaa harki tokko ni rukutaman; kanaanis Isaanis mootii qabu turan; innis ergamaa Boolla ifni isaanii harka sadii keessaa harki tokko ni Qilee ti; maqaan isaas afaan Ibraayisxiitiin dukkanaa'e. Guyyaan harka sadii keessaa harki Abadoon, afaan Giriikiin immoo Aphooliyoon tokko akkasumas halkan harka sadii keessaa jedhama ture. (*Abyssos g12*) **12** Wayyoon inni duraa harki tokko ifa malee hafe. **13** Anis ilaalee risaa darbeera; kunoo, wayyoowwan biraa lamatu samii walakkaa barrisaa sagalee guddadhaan, dhufuuf jira. **13** Ergamaan ja'affaanis malakata "Sababii sagalee malakataa kan ergamoota biraa isaa afuupe; anis gaanfa afran kanneen iddo sadaniin dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra aarsaa warqee irraa hojjetamee fuula Waaqaa lafa irra jiraatanif Wayyoo! Wayyoo! Wayyoo!" dura jiru irraa sagalee tokko nan dhaga'e. jedhee iyyu tokko nan dhaga'e.

9 Ergamaan shanaffaan malakata isaa afuupe; anis urjii samii irraa lafa dha'e tokko nan arge. Urjii sanaafis furtuun "Boolla Qilee" ni kennname. (*Abyssos g12*) **2** Yommuu inni Boolla Qilee sana banettis aarri tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa ba'uutti ol ba'e. Aduu fi samiinis aara Boolla Qilee keessaa ba'u sanaan ni dukkanaa'an. (*Abyssos g12*) **3** Aara sana keessas hawaannisa baay'eetu lafatti yaa'e; hawaannisoota sanaafis taayitaan akka taayitaan torbaanqabaa lafaa ni kennname. **4** Isaanis akka marga lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokko illee miidhan utuu hin ta'in akka namoota adda isaanii irraa chaappaa Waaqaa hin qabaatin qofa miidhan ajajaman. **5** Isaanis akka namoota sana ji'a shan dhiphisaniif eeyyamameef malee akka jara ajjeesaniif miti. Dhiphinni kunis akkuma dhiphina isa yommuu torbaanqabaan nama iddutti dhiphatanii ti. **6** Guyyota sana keessa namoonni du'a barbaadu; garuu hin argatan. Du'uus ni hawwu; duuti garuu isaan baqata. **7** Bifti hawaannisoota sanaas fardeen duulaaf **14** Sagaleen sunis ergamaa ja'affaa malakata qabu sanaan, "Ergamoota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gad dhiisi" jedhe. **15** Ergamoonti afran sa'atii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji'aa fi wagga kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gad dhiifaman. **16** Baay'inni loltoota fardeeniin duulanii miliyoona dhibba lama ture. Anis baay'ina isaaniis nan dhaga'e. **17** Anis mul'ata koo keessatti fardeenii fi namoota farda yaabbatan nan arge: Isaanis maddaa diimaa akka ibiddaa, sanpeerii fi keeloo akka dinyii qabu turan. Mataan fardeen sanaas mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessas ibidda, aaraa fi dinyitu ba'e. **18** Dha'icha sadan kanaan jechuunis ibidda, aaraa fi dinyii afaan isaaniitii ba'een sanyii namaa harka sadii keessaa harki tokko ni ajjeefame. **19** Taayitaan fardeen sanaas afaan isaaniitii fi eegee isaanii keessa ture; eegeen isaanii akkuma bofaa mataa qaba tureetii; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan. **20** Namoonni dha'icha sanaan ajjeefamuu jalaa ba'anis amma iyyuu qalbi jijiirratani hoi harka isaanii irraa hin

deebine; hafuuropa hamoo waaqeffachuu fi keessatti garuu akka dammaa mi'aawa'" naan waaqota tolfamoo warqee irraa, meetii irraa, jedhe. **10** Anis kitaaba maramaa xinnaa sana naasii irraa, dhagaa fi muka irraa hoijjetaman ergamicha harkaa fudhadhee nan nyaadhe. kanneen arguu yookaan dhaga'uu yookaan Innis afaan koo keessatti akkuma dammaa deemuu hin dandeenye waaqeffachuu hin mi'aawe; erga ani nyaadhe garuu garaan koo ni dhiifne. **21** Akkasumas gaabbanii nama ajjeesuu hadheeffame. **11** Ergasii immoo, "Ati waa'ee saba isaanii irraa yookaan falfala hoijechuu isaanii baay'ee, sanyii baay'ee, afaan baay'eetii fi waa'ee irraa yookaan halalummaa isaanii irraa yookaan mootota baay'ee ammas raajii dubbachuu hanna isaanii irraa hin deebine. qabda" jedhamee natti himame.

10 Anis utuu ergamaan Waaqaa inni jabaan biraa tokko samii irraa gad bu'uun nan arge. Innis duumessa uffatee ture; mataa isaa natti himame; "Dhaqiitii mana qulqullummaa irraan immoo sabbata Waaqaatu ture; fuulli Waaqaatii fi iddo aarsaa safari; warra isaa akka aduu, miilli isaa akka utubaa ibiddaa achitti waaqeffatanis lakka'i. **2** Oobdiit ture. **2** Innis kitaaba maramaa xinnaa baname mana qulqullummaati ala ta'e garuu hin tokko harkatti qabatee ture. Miilla isaa mirgaa safarin; oobdiin sun waan Namoota Ormaatiif galaana irra, miilla isaa bitaa immoo lafa kennameef isa itti hin dabalin. Isaanis magaalaa irra dhaabee ture; **3** innis akkuma leenca qulqulluu sana jia 42 lafatti dhidhiitu. **3** Anis aaduutti sagalee guddaadhaan iyye. Yommuu dhuga baatota koo lamaaniif humna nan kenna; inni iyyettis bakakkaawwan torban ni dubbatan. isaanis uffata gaddaa uffatanii guyyaa 1,260 **4** Yommuu bakakkaawwan torban dubbatanittis raajii ni dubbatu." **4** Isaan kunneenis mukkeen ani barreessuuf qophaa'een ture; garuu sagalee, ejersaa lamaanii fi baattuuwwan ibsaalamaan "Waan bakakkaawwan torban jedhan sana fuula Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. **5** chaappaan cufi malee hin barreessin" jedhu Namni kam iyyuu isaan miidhuu yaallaan ibiddi tokko samii irraa nan dhaga'e. **5** Ergamaan afaan isaanii ba'ee diinota isaanii ni balleessa. ani utuu inni galaanaa fi lafa irra dhaabatuun Kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu argee ture sunis harka isaa mirgaa samiitti kam iyyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. **6** ol qabe. **6** Innis isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu, isa samiiwwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafaa fi waan isa keessa jiru hundumaa, galaanaa fi waan isa keessa jiru hundumaa uume sanaan kakatee akkana jedhe; "Ammaan achi lafa irra harkisuun hin jiru! (aiōn g165) **7** Garuu guyyoota ergamaan torbaffaan malakata isaa afuufutti icciitiin Waaqaa akkuma inni raajota warra hoijettoota (Abysos g12) **8** Reeffi isaanii daandii magaalaa isaa ta'anitti labse sanatti ni raawwatama." guddoo irra ni ciciisa; magaalattiin kunis **8** Sagaleen ani samii irraa dhaga'ee ture sun ishee hiikkaa hafuuraatiin Sodoomii fi Gibix ammas deebi'ee, "Dhaqiitii kitaaba maramaa jedhamtu kan Gooftaan isaanii itti fannifamee banamee ergamaa galaanaa fi lafa irra dhaabatu turee dha. **9** Namoonni saba hunda keessaa, harka jiru sana fudhadhu" naan jedhe. **9** gosa hunda keessaa, afaanii fi sanyii hunda Kanaafuu ani gara ergamichaa dhaqee akka keessaa dhufanis guyyaa sadii fi walakkaa inni kitaaba maramaa xinnaa sana naa kenuuuf reeffa isaanii ilalu; akka hin awwaalamnes isa gaafadhe. Innis, "Fudhadhuutii nyaadhu; ni dhowwu. **10** Raajonni lamaan kunneen kitaabni kun garaa kee ni hadheessa; 'afaan kee waan warra lafa irra jiraatan dhiphisaa turaniif

warri lafa irra jiraatan isaanitti gammadu; **3** Mallattoon biraas samii keessatti mul'ate; ni ililchus; kennas walii ergu. **11** Guyyaa kumoo, bineensa jawwee fakkaatu diimaa sadii fi walakkaa booddee garuu hafuurri guddaa, mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu, jireenyaa Waaqa biraa dhufee isaan seene; kan mataa isaa irraa gonfoo torba qabu tokkotu isaanis ka'anii miilla isaanitiin dhaabatan; warri ture. **4** Eegeen isaas urjiwwan samii irra isaan arganis akka malee sodaatan. **12** Isaanis jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaa'ee sagalee guddaa, "As ol kottaa!" isaaniin jedhu lafatti gad darbate. Bineensi jawwee fakkaatu tokko samii irraa dhaga'an. Utuma diinonni sunis yeroo dubarttiin deessutti mucaa ishee isaanii ilaalanus duumessaan gara samiitti ol liqimsuuf jedhee fuula dubartii da'uuf jirtu ba'an. **13** Yeroo sanattis sochii lafaa guddaa sanaa dura dhaabate. **5** Isheen ilma bokkuu isaatu ture; magaalaan sunis kudhan keessaa sibilaatiin saba hundumaa bulchuuf jiru tokko tokko ni barbadaa'e. Namoonni kumni torbas deesse; daa'imni ishees gara Waaqaatti, gara sochii lafaa sanaan dhuman; warri hafan immoo teessoo isaattis ol butame. **6** Dubarttiinis sodaatanii Waaqa samiittiif ulfina kennan. gara lafa gammoojiji iddo akka isheen guyyaa **14** Wayyoon lammaffaan darbeera; kunoo, 1,260 achitti gabbifamtuuf jedhee Waaqni isheef wayyoon sadaffaan dafee ni dhufa. **15** Ergamaan torbaffaanis malakata isaa afuufe; sagaleen guddaan, "Mootummaan addunyaa amma mootummaa Gooftaa keenyaatii fi mootummaa Kiristoos ta'eera; innis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'a" jedhu samii keessa ture. **(aiōn g165)** **16** Maanguddoонни digdamii afran fuula dhaban. **9** Bineensi guddaaan jawwee fakkaatu Waqaqa dura teessoo isaanii irra tataa'anii turan sunis gad darbatame; innis bofa durii isa sunis adda isaanitiin gombifamanii Waqaaf ni diiyaabiloos yookaan Seexana jedhamu, isa sagadan; **17** akkanas jedhan: "Yaa Waqqayyoo addunyaa guutuu karaa irraa jal'isu sanaa dha. Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Kan jirtuu fi Inni lafatti gad darbatame; ergamoонни isaas kan turte, ati humna kee isa guddaa fudhattee isa wajjin darbataman. **10** Anis sagalee guddaa waan mo'u jalqabdeef galata siif dhi'eessina. **18** tokko samii keessaa nan dhaga'e; innis akkana Saboonni ni aaran; dheekkamsi kees dhufeera. jedha: "Amma fayyinni, humnii fi mootummaan Yeroon warri du'an itti murtii argatan ga'eera; Waaqa keenya, taayitaan Kiristoos isaas yeroon ati itti rajaajiltoota kee ta'aniif, dhufeera. Himataan obboloota keenya inni qulqulloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan halkanii guyyaa fuula Waqaqa duratti, isaan xinnaafis ta'u guddaaf badhaasa kennitu ga'eera; himatu sun gad darbatameeraatii. **11** Isaanis yeroon ati itti warra lafa balleessan balleessitus dhiiga Hoolichaatiin, dubbii dhuga ba'umsa ga'eera." **19** Manni qulqullummaa Waqaqa kan isaanitiin, isa mo'atan; isaan hamma du'aatti samii keessaas ni baname; taabonni kakuu isaas illee taanaan lubbuu isaanii hin mararfanne. mana qulqullummaa isaa keessatti mul'ate. **12** Kanaafuu yaa samiwwan, isin warri isaan Ergasiis ifa balaqfee, sagalee, bakakkaa, sochii keessa jiraattanis gammadaa! Garuu yaa lafaa fi lafaatti fi bokkaa cabbii guddaa isaatu ture.

12 Mallattoon guddaaan tokko samii keessatti mul'ate: dubartii biiftuu uffattee miilla ishee jalaa ji'a qabdu kan mataa ishee irraa gonfoo urjiwwan kudha lamaa qabdu tokkotu ture. **2** Isheenis ulfa ture; yommuu da'umsi ishee ga'ettis ciniinsuudhaan qabamtee iyrite.

yaa galaana isiniif wayyoo! Diyaabiloos gara keessanitti gad bu'eeraatii! Innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuuf baay'ee aareera." **13** Bineensi jawwee fakkaatu sunis yommuu akka lafatti gad darbatame argetti, dubartittii daa'imaa dhiiraa deesse sana ari'achuu jalqabe. **14** Dubarttiin garuu akka gara gammoojiji iddo

isheef qopheeffametti boficha jalaa barriftuu, hundinuu jechuunis warri maqaan isaanii achittis baraaf, barootaa fi walakkaa baraatii erga addunyaan uumamee jalqabee kitaaba akka gabbifamtuuf baalleen risaa guddaan jirenyaa kan Hoolicha qalame sanaa keessatti lama isheedhaaf ni kennname. **15** Bofichis akka hin galmeeffamin hundinuu bineensichaaf ni dubartittiin lolaadhaan fudhatamtuuuf jedhee sagadu. **9** Namni gurra qabu kam iyyuu haa dugda ishee duubaan bishaan akka lagaa afaan dhaga'u. **10** "Namni booji'amuuf jiru kam isaa keessaa dhangalaase. **16** Lafti garuu afaan iyyuu inni ni booji'ama. Namni goraadeedhaan bantee laga bineensi jawwee fakkaatu sun afaan ajjeefamuuf jiru kam iyyuu goraadeedhaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuudhaan ni ajjeefama." Kunis obsaa fi amanamummaa dubartittii gargaarte. **17** Bineensi jawwee qulqullootaa argisiisa. **11** Bineensa biraas utuu fakkaatu sun dubartitti aaree sanyii ishee inni lafa keessaa ba'uu nan arge. Innis akka warra hafanitti lola kaasuu dhaqe; isaanis warra hoolaa gaanfa lama qaba ture; akka bineensa ajaja Waaqaa eeganii fi warra dhuga ba'umsa jawwee fakkaatuuttiis dubbata ture. **12** Innis Yesuu jabeessanii qabatanii dha.

13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis cirracha galaanaa irra dhaabate. Bineensa tokkos utuu inni galaana keessaa ba'uu nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi mataa torba qaba ture; gaanfawwan isaa irratti gonfoo kudhan, tokkoo tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo qaba ture. **2** Bineensi ani arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaketaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi jawwee fakkaatu sunis humna isaa, teessoo isatii fi taayitaa guddaas bineensichaaf kenne. **3** Mataa bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa du'a fidu qabu fakkaata ture; madaan du'a fidu sun garuu fayyee ture. Addunyaan guutuunis dinqisiifatee bineensicha duukaa bu'e. **4** Namoonni sababii inni taayitaa isaa bineensa sanaaf kenneef bineensa jawwee fakkaatu sanaaf ni sagadan; akkasumas, "Kan akka bineensichaa eenyuu? Eenyutus lola isatti kaasuu danda'a?" jedhanii bineensichaaf sagadan. **5** Akka bineensichi dubbiif tuulummaatii fi arrabsoo dubbatuuuf afaan ni kennnameef; ji'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjetuufis taayitaan isaaaf kennname. **6** Innis Waaqa arrabsuuf, Waaqaa fi iddooyirenya isaa, akkasumas warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuuf jedhee afaan banate. **7**

Akka inni qulqullootatti waraana kaasee isaan mo'atuufis humni ni kennnameef. Gosa hunda, saba hunda, afaanii fi sanyii hunda irrattis taayitaan ni kennnameef. **8** Warri lafa irra jiraatan

taayitaa bineensicha jalqabaa hundaan fuula isaa duratti hojjechaa ture; akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan du'a fidu fayyeef sanaaf sagadanis godhe. **13** Innis hamma akka ibiddi samii irraa lafatti gad bu'u godhutti ija namaa duratti dinqii gurguddaa hojjete. **14** Mallattoo akka inni iddooyirenya bineensichi jalqabaa jirutti hojjetuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse. Akka isaan ulfina bineensicha goraadeedhaan madaa'ee ergasiimmo jiraate sanaatiif fakkii dhaaban ajaje. **15** Fakkiin bineensa jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'uuf fi warra fakkii sanaaf sagaduu didan hundas akka ajjeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii sanaaf lubbuu kennuuf humni kennnameef. **16** Akkasumas namni hundinuu xinnaa fi guddaan, sooreessii fi hiyyeessi, birmaduu fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka mallattoo qabaatu dirqisiise; **17** kunis akka namni mallattoo kana jechuunis maqaa bineensichaayookaan lakkobsa maqaa isaa hin qabaatin kam iyyuu bitachuu yookaan gurgurachuu hin dandeenyeef. **18** Ogummaan as jira. Lakkobsichi waan lakkobsa namaa ta'eef namni hubannaa qabu kam iyyuu lakkobsa bineensichaa haa herregu. Lakkobsiisaas 666.

14 Anis nan ilaale; kunoo, Hoolichi Tulluu Xiyoon irra dhaabachaa ture; namoonni 144,000, kanneen maqaan isatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreeffames

isa wajjin turan. 2 Anis sagalee akka sagalee hin qabaatan.” (aiōn g165) 12 Kun obsa qulqulloota bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawee ajaja Waaqaa eeganiitii fi Yesuusiff amanamanii guddaa samii irraa nan dhaga'e. Sagaleen jiraatanii gaafata. 13 Anis sagalee, “Waan kana ani dhaga'e sunis akka sagalee baganaa kan barreessi: Si'achi warri utuu Gooftaadhaan namoonni baganaa taphatan dhageessisanii jiranuu du'an eebbfamoo dha” jedhu tokko ture. 3 Isaanis fuula teessichaa duratti, fuula samii irraa nan dhaga'e. Hafuurri Qulqullunis, uumamawwan lubbuu qabeeyyii aframiitii fi “Eeyyee; hojiin isaaniis waan isaan duukaa fuula maanguddootaa duratti faarfanna haaraa bu'uuf isaan dadhabbiisaanii irraa ni boqotu” tokko faarfatan. Faarfannaas sanas namoota jedha. 14 Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii 144,000 warra lafa irraa furaman sana malee tokkotu ture; inni “ilma namaa fakkaatu” tokkos namni tokko iyyuu barachuu hin dandeenye. 4 gonfoo warqee mataa isaatti kaa'atee, haamtuu Isaan kenneen waan qulqullinaan of eeggaanif qaramaa harkatti qabatee duumessa irra taa'ee warra dubartootaan of hin xureessinii dha. ture. 15 Ergamaan Waaqaa kan biraas mana Isaanis iddo Hoolichi dhaqu hundumatti isa qulqullummaatii ba'ee sagalee guddaadhaan duukaa bu'u. Sanyii namaa keessaas hangafa isa duumessa irra taa'e sanaan, “Midhaan ta'anii Waaqaa fi Hoolichaaf ni furaman. 5 lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan Sobni tokko iyyuu afaan isaanii keessatti hin ga'eef haamtuu kee fudhadhuutii haami” jedhee argamne; isaan mudaa hin qaban. 6 Anis iyye. 16 Kanaafis inni duumessa irra taa'e ergamaa biraa kan warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba hundatti, gosa hundatti, afaanii fi sanyii hundatti lallabuuf jedhee wangeela bara baraa qabatee samii walakkaa barrisu tokko nan arge. (aiōnios g166) 7 Innis sagalee 18 Ammas ergamaan Waaqaa kan biraan inni guddaadhaan akkana jedhe, “Sa'aatiin murtii ibidda irratti taayitaa qabu tokko iddo aarsaa isaa waan dhi'aateef Waaqa sodaadhaa; ulfinas biraan dhufee, sagalee guddaadhaan ergamaa isaaaf kennaa. Isa samii fi lafa, galaanaa fi haamtuu qaramaa qabu sanaan, “Hurbuun burqaawwan bishaanii uume sanaaf sagadaa.” 8 wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa Ergamaan lammaffaanis itti aansee, “Kufteerti! sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti Baabilon guddittiin’ isheen akka sabni hundi qabi” jedhe. 19 Ergamichis haamtuu isaa daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee lafatti dhaabe; hurbuu wayinii lafaas walitti dhugu goote sun kufteerti” jedhe. 9 Ergamaan qabee gara iddo cuunfaa wayinii dheekkamsa Waaqaa inni sadaffaanis isaanitti aansee sagalee Waaqaa isa guddaatti darbate. 20 Isaanis iddo guddaadhaan akkana jedhe, “Namni kam iyyuu cuunfaa wayinii kan magaalaan ala jiru keessatti bineensichaa fi fakkii isaatiif yoo sagade, dhidhiitaman; iddo cuunfaa sana keessaas mallattoo isaa adda isaa irratti yookaan harka dhiigni hamma luugama fardaatti ol ka'ee isaa irratti yoo fudhate, 10 innis akkasuma fageenya gara kiiloo meetira 300 lola'e. daadhii wayinii dheekkamsa Waaqaa isa utuu homtuu itti hin makamin xoofoo aarii isaatti buufame irraa ni dhuga. Fuula ergamoota qulqullootaatii fi fuula Hoolichaa durattis ibiddaa fi dinyiidaan ni dhiphata. 11 Arri dhiphina isaaniis bara baraa hamma bara baraatti ol ba'a. Warri bineensichaa fi fakkii isaatiif sagadan yookaan warri mallattoo maqaa isaa fudhatan hundi halkanii guyyaa boqonnaa

15 Anis mallattoo guddaa fi dinqisiisaa biraan samii keessattin arge; mallattoon kunis ergamoota torban kanneen dha'icha dhumaan torba qaban ture; dha'ichi torban kunneenis sababii dheekkamsi Waaqaa isaaniin raawwatamuuf dha'icha dhumaan jedhaman. 2 Anis waan galaana bilillee ibiddaan makamee fakkaatu tokko nan arge; warri bineensichaa fi fakkii isaa, lakoobsa maqaa isaa mo'atan

baganaa Waaqni isaaniif kenne harkatti bishaanota irratti itti gaafatamummaa qabus qabatanii galaanicha bira dhadhaabachaa turan. utuuakkana jedhuu nan dhaga'e: "Yaa Isa 3 Isaanis faarfanna Musee garbicha Waqaatii Qulqulluu, kan jirtu, kan turt, sababii wantoota fi faarfanna Hoolichaaakkana jedhanii kanneen murteesiteef, ati qajeelaa dha; 6 Waan faarfatan: "Yaa Waqa Gooftaa Waan Hundumaa isaan dhiiga qulqullootaati fi dhiiga raajotaa Dandeessu, hojiin kee guddaa fi dinqisiisa dhangalaasaniif, ati immoo akka isaan dhuganiif dha. Yaa Mootii sabootaa, karaan kee qajeelaa dhiiga isaaniif kenniteerta; kun isaaniif ni fi dhugaa dha. 4 Yaa Gooftaa, namni si hin malaatii." 7 Anis utuu iddoon aarsaa, "Eeyyee sodaanne, kan maqaa kees hin ulfeessine eenyu? yaa Waqaayyo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Si qofatu qulqulluudhaatii. Hojiin qajeelummaa murtiin kee dhugaa fi qajeelaa dha" jedhuu nan keetii waan mul'ifameef, saboonni hundinuu ni dhaga'e. 8 Ergamaan afuraffaanis waciitii isaa dhufu; fuula kee durattis ni sagadu." 5 Ergasiis keessaaduu irratti dhangalaase; aduudhaafis nan ilaale; manni qulqullummaa inni samii akka isheen ibiddaan nama gubduuf humni ni jechuunis dunkaanni dhuga ba'uu ni baname. 6 kenname. 9 Namoonnis ho'a guddaa sanaan Mana qulqullummaa sana keessaas ergamooni ni gubatan; maqaa Waqa dha'icha kanneen torban dha'icha torba qaban ni ba'an. Isaanis irratti humna qabu sanaas ni abaaran; qalbii uffata qulqulluu fi calaqisaa quncee talbaa jijiirrachuu fi ulfina isaaf kennuus ni didan. 10 irraa hojjetame uffatanii naannoo qoma Ergamaan shanaffaanis waciitii isaa keessaas isaaniittis sabbata warqee hidhatanii turan. 7 teessoo bineensichaa irratti dhangalaase; Uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran keessaas moontummaan bineensichaas dukkanaan inni tokko waciitiwwan warqee torba kanneen liqimfame. Namoonnis dhiphachuudhaan dheekkamsa Waqa isa bara baraa hamma arraba isaanii cicciiniin; 11 sababii dhukkubbii bara baraatti jiraatuutiin guutaman ergamoto fi madaa isaaniitifis Waqa samii ni abaaran; torbaniif kenne. (aiōng 165) 8 Manni qulqullummaa garuu hojii isaanii irraa qalbii hin jijiirranne. sunis aara ulfinaa fi humna Waqa keessaas 12 Ergamaan ja'affaanis waciitii isaa keessaas ba'uun guutame; hamma dha'ichi torban Efraaxiis lagicha guddaa irratti dhangalaase; ergamoto torbani raawwatamuttis eenyu bishaan laga sanaas mootota Ba'a Biiftutii iyuu mana qulqullummaa sana seenuu hin dhufaniif akka karaan qopheeffamuuf ni goge. dandeenye.

16 Anis sagalee guddaa, ergamoto torbaniin, "Dhaqaatii, waciitiiwwan dheekkamsa Waqa torban keessa lafa irratti dhangalaasaa" jedhu tokko mana qulqullummaa keessaan nan dhaga'e. 2 Ergamaan Waqa inni jalqabaa dhaqee waciitii isaa keessa lafa irratti dhangalaase; namoota mallattoo bineensichaa of irraa qabani fi fakkii isatiif sagadanittis madaan hamaanii fi dhukkubaan ni yaa'e. 3 Ergamaan lammafaan waciitii isaa keessa galaanatti dhangalaase; galaanichis dhiiga akka dhiiga nama du'ee ta'e; lubbuu qabeeyyiin galaana sana keessa hundinuu ni du'an. 4 Ergamaan sadaffaan waciitii isaa keessa lageenii fi burqaawwan bishaanii irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta'an. 5 Ergamaan

13 Ergasiis afaan bineensa jawwee fakkaatu sanaa keessa, afaan bineensichaa keessa fi afaan raajii sobaa keessa hafuuronni xuraa'oon fattee fakkaatan sadii utuu ba'anuu nan arge. 14 Isaanis hafuurota hafuura hamaa kanneen hojiiwwan dinqii hojjetanii dha; isaanis lola guyyaa guddichaa kan Waqa Waan Hunda Danda'u sanaatiif walitti isaan qabuuf gara mootota addunyaa hundaatti kan ba'anii dha. 15 "Kunoo, ani akka hattuutti nan dhufa! Namni akka qulla hin deemneef, akka qaaniin isaas hin mul'anneef dammaqee uffata isaa eeggatu eebbifamaa dha." 16 Isaanis iddoa afaan Ibraayisxiitiin Armaageedon jedhamutti mootota sana walitti qaban. 17 Ergamaan torbaffaanis waciitii isaa keessa qilleensa keessatti dhangalaase; sagaleen

guddaan, "Raawwatameera!" jedhu tokkos dinqifadhe. **7** Ergamichis akkana naan jedhe; mana qulqullummaatii teessoo keessaa ba'e. "Ati maaliif dinqifatta? Iccitiif dubartittii fi **18** Ergasiis balaqqueen, sagaleen, kakawweetii iccitii bineensicha ishee baatu kan mataa fi sochiin lafaa hamaan tokko ni ta'e. Sochiin torbaa fi gaanfa kudhan qabu sanaa sitti nan lafaa kanakkanaas erga namni lafa irra hima. **8** Bineensi ati argite sun dur ture; jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa ta'ee amma garuu hin jiru; booddee garuu Boolla hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee Qilee keessaa ol ba'e gara badiisa isaa ni guddaa ture. **19** Magaalattiin guddoon iddoor saditti gargar qoodamte; magaalaawwan sabootaas ni kufan. Waaqnis Baabilon Guddittii isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneef. **20** Biyyoonni bishaaniin marfaman hundinuu ni isaaanii uumama addunyati jalqabee kitaaba yaadate; xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa jireenyaa keessatti hin galmeeffamin yommuu bineensicha organitti ni dinqisiifatu; sababiin isaaas bineensichi dur ture; amma garuu hin jiru; Biyyoonni bishaaniin marfaman hundinuu ni booddee garuu ni dhufa. (*Abyssos g12*) **9** "Kunis baqatan; tulluuwwanis argamuu hin dandeenye. **21** Dhagaan cabbii gurguddaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiloo giraamii afurtamii shanii ulfaatu torban sunis tulluuwwan torban dubartittiin samii irraa namoota irra bubbue. Dha'ichi torban sun mootota torba. Isaan keessas shan sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni kufaniiru; inni tokko jira; inni kaan immoo sababii dha'icha cabbii sanaatiif Waaqa ni amma illee hin dhufne; yommuu dhufutti garuu abaaran.

17 Ergamoota torban waciitiwwan torba

qaban keessaa inni tokko gara koo dhufee akkana naan jedhe; "Kottu! Adaba sagaagaltittii guddittii ishee bishaanota baay'ee irra teessu sana irratti raawwatamuuf jiru sittin argisiisaa. **2** Mootonni lafaa ishee wajjin sagaagalaniiru; warri lafa irra jiraatanis daadhii wayinii sagaagala isheetiin machaa'aniiru." **3** Ergamaan Waaqaa sunis Hafuura Qulqulluudhaan na fuudhee gammoojjiitti na geesse. Achittis dubartii bineensa bildiimaa maqaa arrabsootiin guutame tokko irra teessu nan arge; bineensichis mataa torbaa fi gaanfa kudhan qaba ture. **4** Dubartittiinis uffata dhiilgee fi bildiimaa uffattee warqeen, dhagaa gati guddaatii fi lulaan miidhagfamtee turte. Harka isheettis xoofoo warqee kan waan jibbisiisaa fi xuraa'ummaa sagaagala isheetiin guutame qabattee turte. **5** Adda ishee irrattis maqaan icciitii kanakkanaas jedhu tokko barreeffamee ture: Baabilon Guddittii, Haadha Sagaagaltootaa fi, Haadha waan jibbisiisaa Lafaa. **6** Akka dubartittiin dhiiga qulqulootaatii fi dhiiga warra Yesuusiif dhugaa ba'aniitiin machoofta nan arge. Anis yommuu ishee argetti baay'een

amma garuu hin jiru; booddee garuu Boolla Qilee keessaa ol ba'e gara badiisa isaa ni dhaqa. Warri lafa irra jiraatan kanneen maqaan isaaanii uumama addunyati jalqabee kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin yommuu bineensicha organitti ni dinqisiifatu; sababiin isaaas bineensichi dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu ni dhufa. (*Abyssos g12*) **9** "Kunis baqatan; tulluuwwanis argamuu hin dandeenye. **10** Akkasumas mataawwan torban sunis tulluuwwan torban dubartittiin sammuu ogummaa qabu gaafata. Mataawwan torban sunis tulluuwwan torban dubartittiin yeroo gabaabaaf turuu qaba. **11** Bineensichi duraan turee amma immoo hin jirre sun mootota saddeetaffaa dha. Inni mootota torban keessaa tokkoo dha; gara badiisa isaas ni dhaqa. **12** "Gaanfawwan kurnan ati argite sun mootota kurnan warra amma illee mootummaa hin argatinii dha; ta'us isaan bineensicha wajjin sa'atii tokko akka moototaatti mo'uuf taayitaa ni fudhatu. **13** Isaanis yaaduma tokko qabu; humna isaaniitii fi taayitaa isaaniis dabarsanii bineensichaaf ni kenuu. **14** Isaanis Hoolichatti lola ni kaasu; Hoolichi garuu waan Gooftaa gooftotaati fi Mootii moototaa ta'eef isaan mo'ata; warri isa wajjin jiranis warra isaaf waamaman, warra isaaf filatamanii fi warra isaaf amanamanii dha." **15** Ergamaan sunis akkana naan jedhe; "Bishaanoni ati argite kanneen sagaagaltittii irra teessu sun saboota, namoota, sanyiiwwanii fi afaanota. **16** Bineensichii fi gaanfawwan kurnan ati argite sun sagaagaltittii ni jibbu. Isaanis ishee onsanii qullaas ishee hambisu; foon ishee ni nyaatu; ibiddaanis ishee gubu. **17** Isaanis hamma dubbiin Waaqaa fiixaan ba'utti walii galuudhaan taayitaa isaanii dabarsanii bineensichaaf kennuudhaan akka kaayyoo Waaqaa raawwataniif Waaqni yaada

kana garaa isaanii keessa kaa'eeraatii. **18** **11** “Daldaltoonni lafaas si'achi waan namni Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo tokko iyyuu mi'a daldala isaanii hin binneef mootota lafaa bulchituu dha.”

18 Ergasiis utuu ergamaan biraa samii irraa

gad bu'uu nan arge. Innis taayitaa guddaa qaba ture; ulfina isaatiiniis lafti ni ifte. **2** Innis akkana jedhee sagalee guddaadhaan iyye: “Kufteerti! Baabilon gudditti kufteerti! Lafa jirenya hafuurota hamoo, lafa qubata hafuurota xuraa'oo hundaa, iddo jirenya simbirroota xuraa'oo, iddo jirenya bineensota xuraa'oo fi jibbisiisoo hundaa taateerti. **3** Saboonni hundinuu, daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhuganiiruutii. Mootonni lafaas ishee wajjin sagaagalaniiru; daldaltoonni addunyaas qananii ishee guddaa sanaan sooromaniiru.” **4** Sagalee biraas samii irraa nan dhaga'e; innis akkana jedha: “Yaa saba ko, isin akka cubbuu ishee keessatti hin hirmaanneef, balaa ishee irra ga'us akka hin qoodanneef, kottaa ishee keessaa ba'aa;” **5** cubbuun ishee hamma samiitti ol tuulameeraatii; Waaqnis yakka ishee yaadateera. **6** Akkuma isheen kennitetti isinis isheef kennaa; akkuma hojii isheettis dachaa lama godhaatii isheef deebisaa. Xoofoo isheen itti bulbultettis dachaa lama godhaatii isheef bulbulaa. **7** Hammuma isheen ulfina ofii kennitee qananii guddaadhaan jiraatte sana, qixxeedhuma isaa dhiphinaa fi gadda isheef kennaa. Isheenis garaa ishee keessatti, ‘Ani akka mootittii tokkootti nan taa'a; ani haadha hiyyeessaa miti; gonkumaas hin gaddu' jettee of jajji. **8** Kanaafuu dha'ichi garaa garaa jechuunis, duuti, gaddii fi beelli guyyuma tokkotti ishee irra ni ga'a. Waaqni Gooftaan isheetti murteeessu sun waan jabaa ta'eef, isheen ibiddaan ni gubamti. **9** “Mootonni lafaa warri ishee wajjin sagaagalani fi warri qananii guddaadhaan ishee wajjin jiraatan yommuu aara gubamuu ishee arganitti isheef ni boo'u; ni wawwaatus. **10** Isaanis dhiphina ishee waan sodaataniif fagoo dhaabatanii, “Wayyoo! Wayyoo! Yaa magaalaa guddittii, yaa Baabilon magaalattii jabduu! Badiin kee sa'aatuma tokko keessatti dhufeeraatii!” jedhu.

isheef ni boo'u; ni wawwaatus. **12** Mi'i daldala isaaniis warqee, meetii, dhagaawwan gatii guddaattii fi lula, uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee, uffata haarriitii fi bildiimaa, muka urgaa'aa gosa hundaa, mi'a ilka arbaa irraa hojjetame hunda, mi'a muka gatii guddaa irraa hojjetame hunda, mi'a naasii irraa hojjetame hunda, mi'a sibiilaatii fi mi'a dhagaa adii irraa hojjetame hundaa fi **13** qarafaa fi urgooftuu, ixaana, qumbii, haphee urgaa'aa, daadhii wayiniitii fi zayitii ejersaa, daakuu bullaa'aa fi qamadii, loowwanii fi hoolota, fardeenii fi gaariwwan, akkasumas garbootaa fi lubbuuwwan namootaa fa'a. **14** “Isaanis, ‘Iji waan ati hawwite sanaa si duraa badeera. Badhaadhummaa fi bareedinni kee hundinuu sirraa badeera; gonkumaas deebitee hin argattu’ isheedhaan jedhu. **15** Daldaltoonni mi'a kanneen gurguratanii ishee irraa badhaadhummaa argatanis dhiphina ishee sodaatanii fagoo dhaabatu. Isaanis boo'aa, wawwaachaas, **16** sagalee guddaadhaan akkana jedhu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii; yaa ishee uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee fi uffata bildiimaa uffatte, yaa ishee warqeethaan, dhagaa gatii guddaattii fi lulaan miidhagfamte! **17** Badhaadhummaan guddaan akkanaa sa'aatuma tokko keessatti barbadaa'e! “Ajajjuun doonii hundinuu, warri dooniin imala deeman hundinuu, warri doonii irra hojjetanii fi warri galaana irra hojjechuun jiraatan hundinuu fagaatanii ni dhaabatu. **18** Isaan yommuu aara gubamuu ishee arganitti, ‘Magaalaan akka magaalaa guddittii kanaa jiraattee beektii?’ jedhanii iyyu. **19** Isaanis awwaara mataatti firfirfatanii boo'aa, wawwaachaas akkana jedhanii iyyu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii, yaa ishee warri galaana irraa dooniwwan qaban hundinuu qabeenya isheetiin sooroman! Ishee sa'aatuma tokko keessatti barbadoofte!” **20** “Yaa samii kufaatii isheetti gammadi! Isin sabni Waaqaa gammadaa! Ergamoonnii fi

raajonni gammadaa! Waaqni ishee irratti isiniif ga'eeraatii; misirrittiin isaas of qopheessiteerti. mureeraatii." 21 Ergamaan jabaan tokkos dhagaa 8 Akka uffattuuufis uffanni haphiin quncee talbaa hamma dhagaa daakuu ga'u tokko fuudhee irraa hojjetame, adii fi qulqulluun isheedhaaf galaanatti gad darbateeakkana jedhe: "Baabilon kennameera." Uffanni haphiin quncee talbaa magaalaa guddittiin, akkasuma furguggifamtee irraa hojjetame sun hojji qulqullootaa isa ni darbatamtii; gonkumaas deebitee hin qajeelaa sana argisiisa. 9 Ergamaan Waaqaa argamtu. 22 Sagaleen warra baganaa fi sunis, "Warri gara irbaata cidha fuudha muuziqaap taphatanii, sagaleen warra ululle Hoolichaatti affeeraman eebbfamoo dhal' jedhii fi malakata afuufanii si'achi si keessatti hin barreessi" naan jedhe; innis, "Dubbii kun dhaga'amu. Ogeessi hojji harkaa tokko iyyuu, dubbi Waaqaa isa dhugaa dha" naan jedhe. 10 si'achi si keessatti hin argamu. Sagaleen dhagaa Anis Isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin daakuus, si'achi si keessatti hin dhaga'amu. kufe. Inni garuuakkana naan jedhe; "Naaf hin 23 Ifni ibsaa, lammata si keessatti hin ifu. sagadin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee Sagaleen misirrichaatii fi misirrittii, lammata warra Yesuusiif dhugaa ba'an wajjin tajaajiluu si keessatti hin dhaga'amu. Daldaltonni kee dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba'umsi Yesuus namoota gurguddaa addunyaa turan. Falfala hafuura raajiitii." 11 Anis samii baname nan keetiin sabni hundinuu gowwoomfameera. arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni 24 Dhiigni raajotaatii fi dhiigni qulqullootaa, farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa dhiigni warra lafa irratti gorra'aman hundumaas jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa; ishee keessatti argame."

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee

tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa nan dhaga'e; innisakkana jedha: "Haalleluuyaal Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaati. Inni sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa isheettiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga garboota isatiifis isheetti haaloo ba'eera." 3 Ammas, "Haalleluuyaal! Aarri ishees bara baraa hamma bara baraatti ol ni ba'a" jedhanii iyyan.

(aiōn g165) 4 Maanguddoonni digdamii afranii fi uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii Waaqa teessoo irra taa'ee jiru sanaaf sagadan; sagalee guddaadhaanis, "Ameen; Haalleluuyaal!" jedhan. 5 Ergasiis sagaleen, "Isin garboonni isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaanis guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa" jedhu tokko teessicha keessaa ni ba'e. 6 Anis utuu sagaleen akka sagalee tuuta nama baay'ee, akka sagalee bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawwee guddaan tokkoakkana jedhnuu nan dhaga'e: "Haalleluuyaal! Waaqni keenya Gooftaan Waan Hunda Danda'u mo'eeraatii. 7 Kottaa ni gammannaan; ni ililchinas; ulfinas isaafti ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa

waraana kaasas. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa ti; mataa isaa irras gonfoo baay'eetu jira. Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko qaba. 13 Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaan isaaas Dubbi Waaqaa jedhama. 14 Loltoonni samii irraas uffata haphiin quncee talbaa irraa hojjetame adaadii fi qulqullu uffatanii, fardeen adaadii yaabataniisa duukaa bu'an. 15 Afaan isaa keessaas goraadee qaramaa inni ittiin saboota dha'u tokkotu ba'a; "Innis bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha." Iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaas ni dhidhiita. 16 Innis uffata isatiif fi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunisakkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa Gooftaa. 17 Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra dhaabatuun arge; innis sagalee guddadhaan simbirroota samii walakkaa barrisanittiakkana jedhee iyye; "Kottaa, irbaata Waaqaa isa guddaaft walitti qabamaa; 18 kunis akka isin foon moototaa, foon ajajoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon warra farda yaabataniia akkasumas foon nama hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'eetii

fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif.” irratti taayitaa hin qabu. 7 Yommuu waggaan 19 Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi kumni sun dhumutti Seexanni iddoor itti loltooni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loltoota isaatti waraana kaasuuf jedhanii utuu walitti qabamanuu nan arge. 20 Bineensichi garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula bineensichaa duratti hojiiwan dinqii hojjechaa ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiiwan dinqii kanneeniin warra mallattoo bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii isatiif sagadan ni gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba’u keessatti gad darbataman. (*Limnē Pyr g3041 g4442*) 21 Warri hafan immoo goraadee afaan isa farda yaabbatu sanaa keessaa ba’een ajjeefaman; allaattiin hundinuuus foon isaanii nyaatanii quufan.

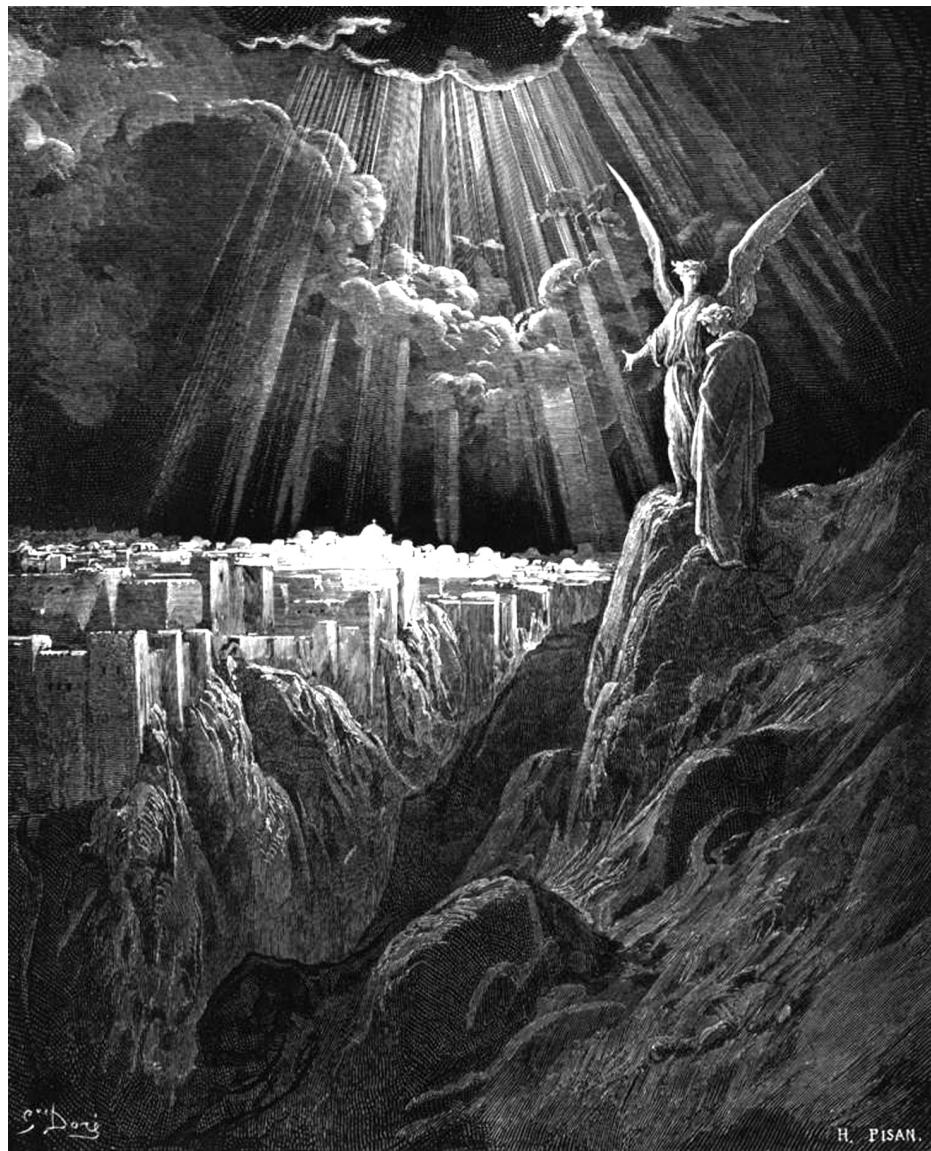
20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetii fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu’uu nan arge. (*Abyssos g12*) 2 Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkatu, bofa durii sana jechuunis diiyaabiloos yookaan Seexana qabee waggaa kuma tokko hidhe. 3 Hamma waggaan kumaa sun dhumuttis akka inni deebi’ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasiimmooyeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (*Abyssos g12*) 4 Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan sana irra taa’ani turan. Lubbuuwwan namoota sababii Yesuusiif dhugaa ba’ani fi sababii dubbi Waaqaatiif jedhanii gorra’amanisii nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du’aa ka’ani Kiristoos wajjin waggaa kuma tokko mo’an. 5 Warri du’an kaan garuu hamma waggaan kumni sun dhumutti deebi’aniif lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du’aa ka’uu jalqabaa ti. 6 Warri du’aa ka’uu jalqabaa keessatti qooda qaban eebbfamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatiif luboota Kiristoos ta’ani waggaa kuma tokko waqqa biraa utuu gad buutuu nan arge. 3 Sagalee guddaa teessoo keessaaakkana jedhu isa wajjin mo’u malee duuti lammaffaan isaan tokkos nan dhaga’e; “Kunoo, iddoon Waaqni

jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan kudha lamaanii barreeffamee ture. **15** Ergamaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isheetii fi dallaawwan ishee safaruudhaaf ulee isaaniis ni ta'a. **4** Inni imimmaan hunda ija safartuu kan warqee qaba ture. **16** Magaalaan isaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetii gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatii." ulee isatiin magaalattii safare; bal'inni ishees **5** Inni teessoo sana irra taa'es, "Kunoo, ani gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, waan hundumaa nan haaromsa!" jedhe; innis, garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee "Dubbii kun waan amanamaa fi dhugaa ture. **17** Dallaa magaalattiis ni safare; innis akka ta'eef, kana barreessi" naan jedhe. **6** Innis safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture akkana naan jedhe: "Raawwatameera. Alfaa sanaatti dhundhuma 144 ta'e. **18** Dallaan sun fi Oomeegaan, Jalqabaa fi Dhumni anuma. Ani dhagaa yaasphiidiitiin ijaarame; magaalaan nama dheeboteef burqaa bishaan jireenyaa sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee irraa tola nan kenna. **7** Inni mo'u waan kana qulqulluu ta'een ijaaramte. **19** Hundeewwan hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'aaf; innis dallaa magaalaan sanaas dhagaa gatii guddaa ilma koo ni ta'a. **8** Garuu qoodni sodaattotaa, gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaan sanpeeriin, kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii, sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo kan warra falfala hoijjetanii, kan warra waaqota maragdiin miidhagfame; **20** Inni shanaffaan tolfamoo waaqeffataniitii fi kan sobduuwwan sardooniiksiin, ja'affaan sardiyooniin, hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'uun torbaffaan kiristolobeen, saddeettaffaan keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti." (**Linné Pyr** biiraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan g3041 g4442) **9** Ergamoota torban warra waciitii kirispieraasiin, kudha tokkoffaan yaakintiin, torban dha'icha dhumaa torbaniin guutaman kudha lammaffaan immoo ametiissinosiin qaban keessaas inni tokko dhufee, "Kottu, miidhagfame. **21** Karrawwan kudha lamaan misirrittii niittii Hoolichaa sitti nan argisiisaatii" lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra naan jedhe. **10** Innis Hafuuraan na fuudhee sanaas lula tokko irraa hoijjetame. Daandiin tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse; magaalaan sanaas warqee qulqulluuakkuma utuu Yerusaalem Magaalaan Qulqullittiin samii bilillee keessaan waa argamuu ti. **22** Waaqni keessaas Waaqa biraa gad buutuu natti argisiise. Gooftaan Waan Hunda Danda'uun fi Hoolichi **11** Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibrasiit turte; mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani cululuqni isheesakkuma cululuqa dhagaa gatii magaalattii keessatti mana qulqullummaa guddaa, akka dhagaa yaasphiidiitii qulqulluu akka tokko illee hin argine. **23** Aduun yookaan ji'i bilillee ture. **12** Magaalattiiis dallaa guddaa fi magaalattiiif ibrasun hin barbaachisu; ulfinni ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Waaqaa ifa kennaaftiit; Hoolichis ibrasaa ishee ti. Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu **24** Saboonni ifa isheetiin deddeebi'u; mootonni dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. **25** Sababii irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii barreeffamee ture. **13** Karaa ba'a biiftutiin gonkumaa guyyaa tokko iyuu hin cufaman. **26** karra sadii, karra kaabaatiin karra sadii, karra Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. **27** kibbaatiin karra sadii, karra lixa biiftutiin Warra maqaan isaanii kitaaba jireenyaa kan karra sadii ture. **14** Dallaan magaalattiiis Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni hundee kudha lama qaba ture; hundeewwan xuraa'an tokko iyuu yookaan namni waan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa

jibbisisa hojjetu yookaan namni nama sobu kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jirenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waqaatii fi Hoolichaa keessa burqu tokko natti argisiise; 2 bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jirenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. 3 Si'achi abaarsi tokko iyyuu hin jiraatu. Teessoon Waqaatii fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isatajaajilu. 4 Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni argama. 5 Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'u. (aiōn g165) 6 Ergamaan Waaqaa sunis, "Dubbii kun amanamaa fi dhugaa dha. Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan dafee ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee ergamaa isaa ergeera" naan jedhe. 7 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbfamaa dha." 8 Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisiisa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. 9 Inni garuu, "Kana hin godhi! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi!" naan jedhe. 10 Inni akkana naan jedhe; "Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. 11 Jal'an jal'ina isaatti haa fufu; xuraa'aan xuraa'ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu." 12 "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. 13 Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa Dhumaatis. 14 "Warri akka muka jirenyaa

irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbfamoo dha. 15 Garuu saroonni, falfatoonni, halaleewwan, warri nama ajjeesanii fi warri waqaota tol famoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. 16 "Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha." 17 Hafuurichii fi misirrittiin, "Kottu!" jedhu; namni dhaga'us, "Kottu!" haa jedhu; namni dheebole haa dhufu; kan barbaadu bishaan jirenyaa tola haa fudhatu. 18 Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akeekkachiisa: Yoo namni kam iyyuu dubbii kitaaba raajii kana keessa waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka jirenyaatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa hir'isa. 20 Inni waan kana dhugaa ba'us, "Eeyyee, ani dafee nan dhufa" jedha. Ameen. Yaa Gooftaa Yesuus kottu. 21 Ayyaanni Gooftaa Yesuus qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen.

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif
miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraan utuu gad buutuu nan arge. Sagalee
guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu
namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas
isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oromo---New-World/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaas 8:31
Roomaa 10:7
Mul'ata 9:1
Mul'ata 9:2
Mul'ata 9:11
Mul'ata 11:7
Mul'ata 17:8
Mul'ata 20:1
Mul'ata 20:3

Hojii 3:21
Hojii 15:18
Roomaa 1:25
Roomaa 9:5
Roomaa 11:36
Roomaa 12:2
Roomaa 16:27
1 Qorontos 1:20
1 Qorontos 2:6
1 Qorontos 2:7
1 Qorontos 2:8
1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyyaa 1:4
Galaatiyyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiiphisiyuus 4:20
Qolosaayis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Phexros 1:23

1 Phexros 1:25
1 Phexros 4:11
1 Phexros 5:11
2 Phexros 3:18
1 Yohannis 2:17
2 Yohannis 1:2
Yihuudaa 1:13
Yihuudaa 1:25
Mul'ata 1:6
Mul'ata 1:18
Mul'ata 4:9
Mul'ata 4:10
Mul'ata 5:13
Mul'ata 7:12
Mul'ata 10:6
Mul'ata 11:15
Mul'ata 14:11
Mul'ata 15:7
Mul'ata 19:3
Mul'ata 20:10
Mul'ata 22:5

aïdios

Roomaa 1:20
Yihuudaa 1:6

1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyyaa 1:4
Galaatiyyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiiphisiyuus 4:20
Qolosaayis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21

aiōnios

Maatewos 12:32
Maatewos 13:22
Maatewos 13:39
Maatewos 13:40
Maatewos 13:49
Maatewos 21:19
Maatewos 24:3
Maatewos 28:20
Maarqos 3:29
Maarqos 4:19
Maarqos 10:30
Maarqos 11:14
Luqaas 1:33
Luqaas 1:55
Luqaas 1:70
Luqaas 16:8
Luqaas 18:30
Luqaas 20:34
Luqaas 20:35
Yohannis 4:14
Yohannis 6:51
Yohannis 6:58
Yohannis 8:35
Yohannis 8:51
Yohannis 8:52
Yohannis 9:32
Yohannis 10:28
Yohannis 11:26
Yohannis 12:34
Yohannis 13:8
Yohannis 14:16

Maatewos 18:8
Maatewos 19:16
Maatewos 19:29
Maatewos 25:41
Maatewos 25:46
Maarqos 3:29
Maarqos 10:17
Maarqos 10:30
Luqaas 10:25
Luqaas 16:9
Luqaas 18:18
Luqaas 18:30
Yohannis 3:15
Yohannis 3:16
Yohannis 3:36
Yohannis 4:14
Yohannis 4:36
Yohannis 5:24
Yohannis 5:39
Yohannis 6:27
Yohannis 6:40
Yohannis 6:47
Yohannis 6:54
Yohannis 6:68

Yohannis 10:28
Yohannis 12:25
Yohannis 12:50
Yohannis 17:2
Yohannis 17:3
Hojii 13:46
Hojii 13:48
Roomaa 2:7
Roomaa 5:21
Roomaa 6:22
Roomaa 6:23
Roomaa 16:25
Roomaa 16:26
2 Qorontos 4:17
2 Qorontos 4:18
2 Qorontos 5:1
Galaatiyya 6:8
2 Tasaloniiqee 1:9
2 Tasaloniiqee 2:16
1 Xiimotewos 1:16
1 Xiimotewos 6:12
1 Xiimotewos 6:16
2 Xiimotewos 1:9
2 Xiimotewos 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Filmoonaa 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Phexros 5:10
2 Phexros 1:11
1 Yohannis 1:2
1 Yohannis 2:25
1 Yohannis 3:15
1 Yohannis 5:11
1 Yohannis 5:13
1 Yohannis 5:20
Yihuudaa 1:7
Yihuudaa 1:21
Mul'ata 14:6

eleēsē

Roomaa 11:32

Geenna

Maatewos 5:22
Maatewos 5:29
Maatewos 5:30
Maatewos 10:28
Maatewos 18:9
Maatewos 23:15
Maatewos 23:33
Maarqos 9:43

Maarqos 9:45
Maarqos 9:47
Luqaas 12:5
Yaaqoob 3:6
Hadēs
Maatewos 11:23
Maatewos 16:18
Luqaas 10:15
Luqaas 16:23
Hojii 2:27
Hojii 2:31
1 Qorontos 15:55
Mul'ata 1:18
Mul'ata 6:8
Mul'ata 20:13
Mul'ata 20:14

Limnē Pyr

Mul'ata 19:20
Mul'ata 20:10
Mul'ata 20:14
Mul'ata 20:15
Mul'ata 21:8
Sheol
Uumama 37:35
Uumama 42:38
Uumama 44:29
Uumama 44:31
Lakkobsa 16:30
Lakkobsa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'eel 2:6
2 Saamu'eel 22:6
1 Mootota 2:6
1 Mootota 2:9
Iyyoob 7:9
Iyyoob 11:8
Iyyoob 14:13
Iyyoob 17:13
Iyyoob 17:16
Iyyoob 21:13
Iyyoob 24:19
Iyyoob 26:6
Faarfannaa 6:5
Faarfannaa 9:17
Faarfannaa 16:10
Faarfannaa 18:5
Faarfannaa 30:3
Faarfannaa 31:17
Faarfannaa 49:14
Faarfannaa 49:15
Faarfannaa 55:15
Faarfannaa 86:13
Faarfannaa 88:3
Faarfannaa 89:48

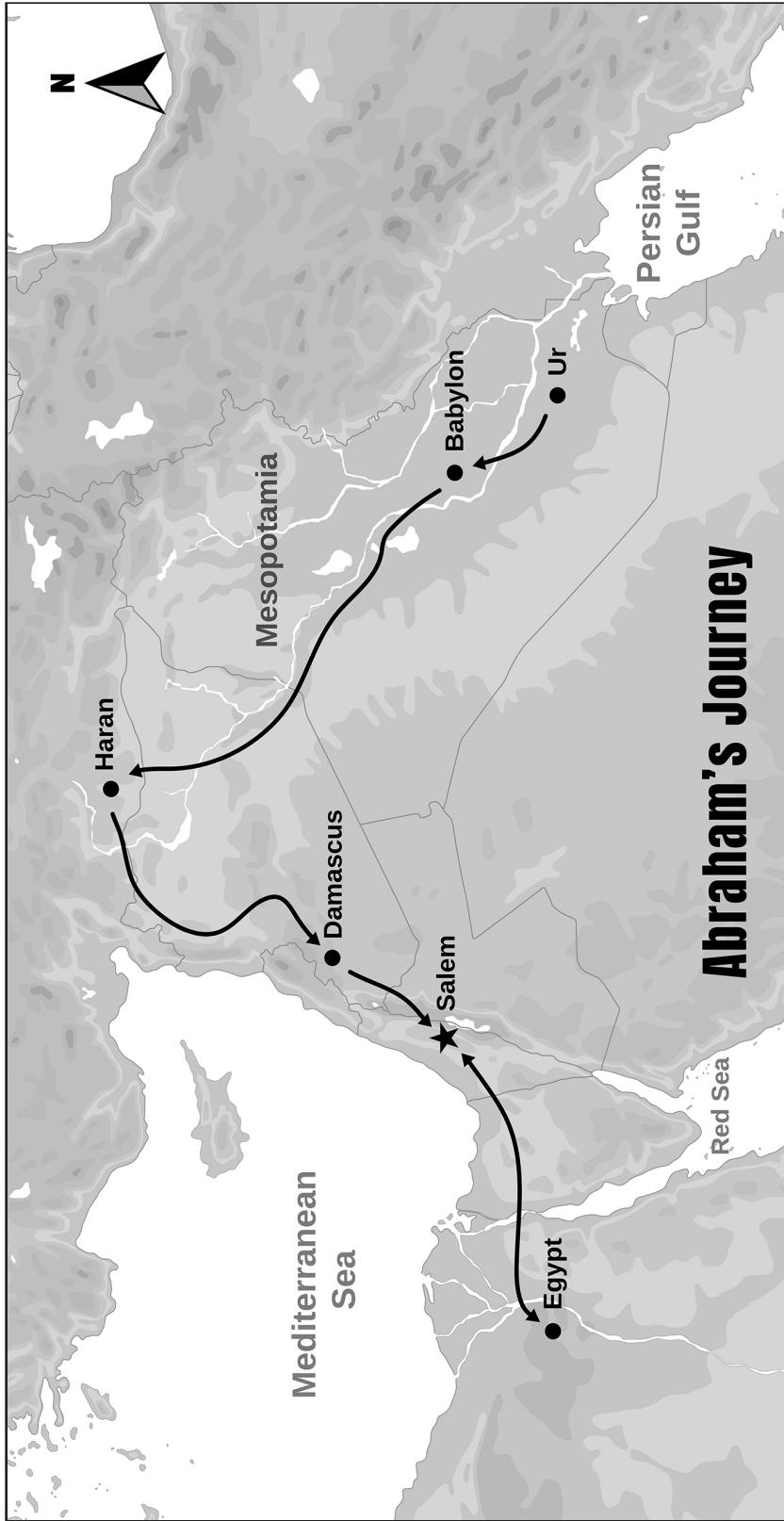
Faarfannaa 116:3
Faarfannaa 139:8
Faarfannaa 141:7
Fakkeenya 1:12
Fakkeenya 5:5
Fakkeenya 7:27
Fakkeenya 9:18
Fakkeenya 15:11
Fakkeenya 15:24
Fakkeenya 23:14
Fakkeenya 27:20
Fakkeenya 30:16
Lallaba 9:10
Weedduu 8:6
Isaayyaas 5:14
Isaayyaas 7:11
Isaayyaas 14:9
Isaayyaas 14:11
Isaayyaas 14:15
Isaayyaas 28:15
Isaayyaas 28:18
Isaayyaas 38:10
Isaayyaas 38:18
Isaayyaas 57:9
Hisqi'eel 31:15
Hisqi'eel 31:16
Hisqi'eel 31:17
Hisqi'eel 32:21
Hisqi'eel 32:27
Hoose'aa 13:14
Amoos 9:2
Yoonaas 2:2
Anbaaqoom 2:5

Tartaroō

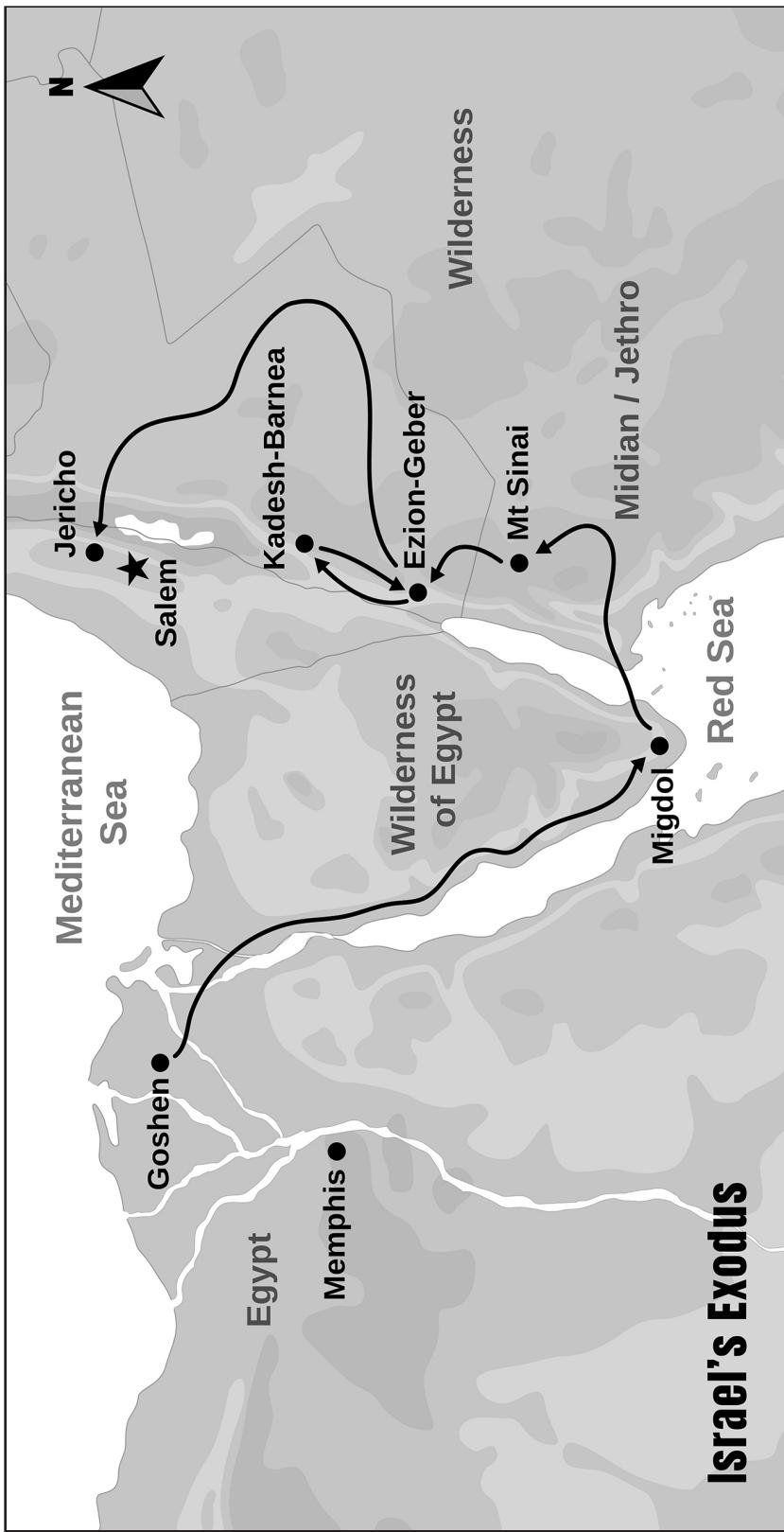
2 Phexros 2:4

Questioned

Maarqos 9:44
Maarqos 9:46
Maarqos 9:48
2 Phexros 2:17

Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka dilaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; essa akka dhaqa iyuu utuu hin beekeen ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

Israel's Exodus

Yeroo Fara oon saba sana gad dhiisetti karichi gahababaa ta' iyyuu Waaqni karaa bijya Filisxeem irra isaan hin qajeelchite;
sababiin isaan Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratani Gibxitti deebi uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uun 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

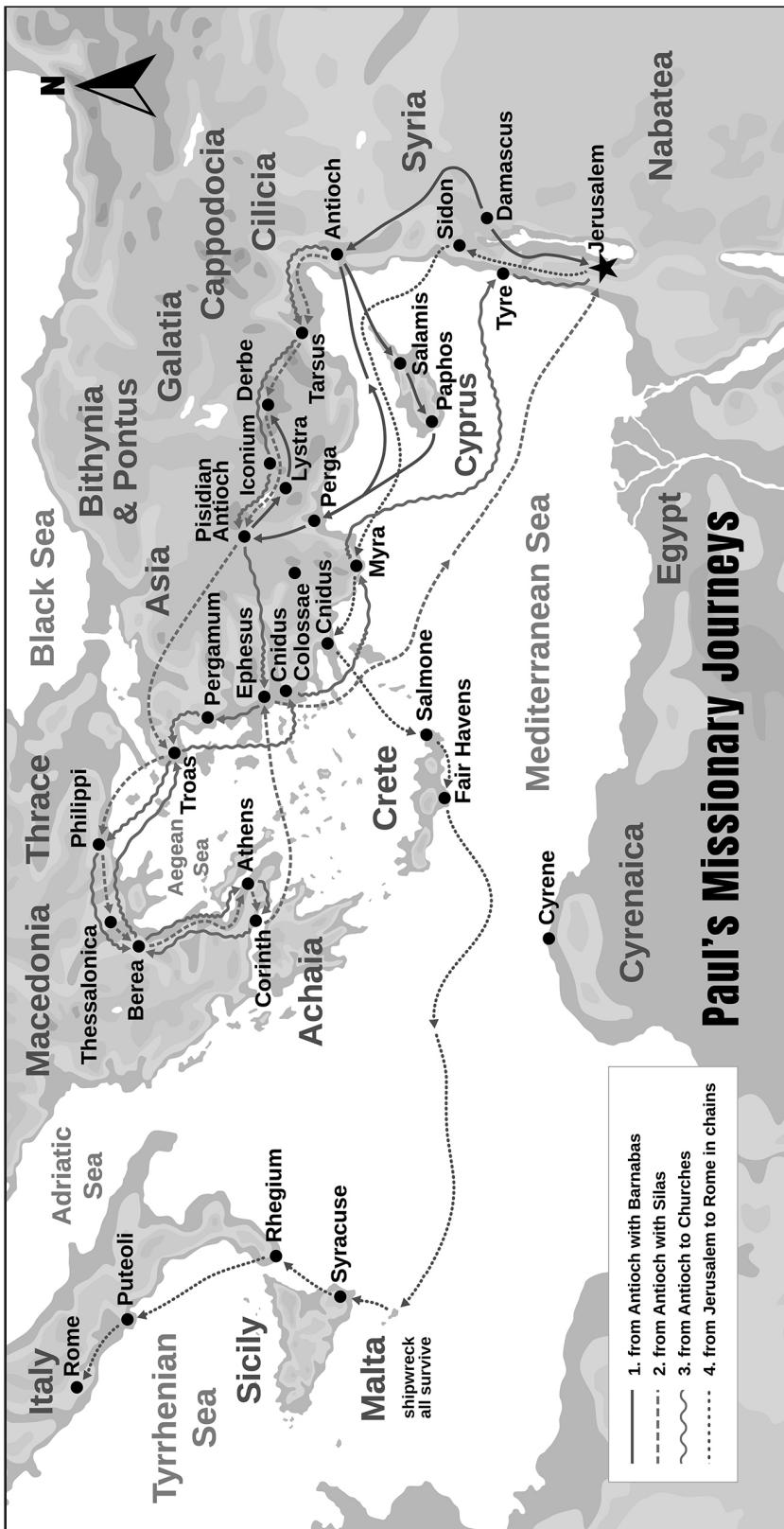
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Ilmi Namaa iyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immo namoota baay' eedhaaf furiif godhee kemuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii. - Maaroqos 10:45

Paul's Missionary Journeys

Phaaawulos tajaajilaan Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta' uuf waamamee fi akka waaqela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa - Roomaa 1:1.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafaura Qulqulluttis cuuphaatii barattoota taasisca; - Maatewos 28:19

